Incipit evangelium ſecundum matheum.
Liber generacionis ihu xpi filij dauid filij abra
ham. Abraham genuit ysaac. ysaac autē genuit
iacob. Iacob autē genuit iudā et frēs eius. Iudas
autem genuit phares et zaram de thamar. Phares aūt
genuit eſrom: eſrom autem genuit aram. Aram aūt
genuit aminadab. aminadab autem genuit naa
ſon. Naaſon autē genuit ſalmon. Salmon autem
genuit booz de rachab. Booz autē genuit obed ex ruth. Obed autē
genuit ieſſe. Ieſſe autē genuit dauid regem. Dauid autē rex genuit ſa
lomonem ex ea que fuit urie. Salemon autē genuit roboam. Roboam
autē genuit abiam. abia autem genuit aſa. Aſa autē genuit ioſa
phat. Ioſaphat autem genuit ioram. Joram autem genuit oziam. Ozias
autē genuit ioatham. Joatham autē genuit achas. Achas autem
genuit ezechiam. Ezechias autem genuit manaſen. Manaſes autem
genuit amnon. Amnon autem genuit ioſiam. Joſias autē genuit
ieconiam et frēs eius: in tranſmigracione babylonis. Et poſt tranſ
migracionē babylonis: Jechonias genuit ſalathiel. Salathiel autē
genuit zorobabel. Zorobabel autē genuit abiud. Abiud autē
genuit eliachim. Eliachim autē genuit azor. Azor autē genuit ſadoch
Sadoch autem genuit achim. Achim autem genuit eliud. Eliud aūt
genuit eleazar. Eleazar autē genuit mathan: Mathan autem
genuit iacob. Jacob autē genuit ioſeph uirū marie. De qua natus eſt
ihs qui uocatur xpūs. Omnes ergo generaciones ab abraham
uſq; ad dauid generaciones xiiij. Et a dauid uſq; ad tranſmigra
cionem babylonis: generaciones xiiij. Et a tranſmigracione babylo
nis uſq; ad xpm generaciones xiiij. Xpi autem generacio

÷ gnācio

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

He reliquie in hoc libro sunt recondite.

De spinea corona xpi. De lapide dñi. De purificatione dñi. De lapide in quo aur xpi fuit. De capillis in lapidibus uersis. De lenm sancte Agate. Aplorū. De baculo sñ petri. De cruce. s. Andree. Bartholomei apli Marcy. De crem mulñ mulierū ⁊ marcy. Bonifacy mrīs. Magni mrīs. Sauini epi ⁊ mrīs Confessoris. Anastasij epi. De costa. s. Bñdicti. De costa. s. Ytonis Virginum. De crinibus. s. magdalene. Katherine v. ⁊ mrīs. Barbare v. De margarete v. Ursule v. Undecim milliū v. De cuchinero ⁊ anne. s. Agnetis. Aleneē v. Columbe v. ⁊ mrīs. Aufredi v. ⁊ mrīs. Preclare v. Cecilie v. Florentine v. Valerie virginis.

Anno milleno c. quatuor: anno quindeno
Albas hic petrus uuiamīe celum fretus
Cruces ad honorem xpi matrisq; decorem
Michahelis angli nostri prīs et Benedicti
Huic scribi iussit librum ne propianus sit
Deus. draconum pectora dissolucrum.
Insignem gemmis celsiuus quoq; sanctis
Ouenia solemnum tempus salubreq; dicat
Quē ds sit dotet penas ueniasq; ut tutus uiuat
Sanus libri decus legentis aperiat os.
Et que sunt scriptum p celestem sapiat illum
Libri tollentem anathemata xpe nouentem
Iubeas haurire celestesq; hāmas mare.

1415

ed Pez Thes anecd I p. XLIX

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Dottatium Ilefeyer

ꝑ ca

ꝑ cū

multus

c. 3.

c. 4.

ꝑ

ꝑ

ꝑ

quod pcedit de ore dei. Tunc assumpsit eum dyabolus in scām ciuitatem: et statuit eum supra pinnaculū tēpli. et dicit ei. Si filius dei es. mitte te deorsum. Scriptum est enim. Quia angelis suis mandauit de te: et in manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Ait illi ihūs rursum. Scriptum est: Nō temptabis dnm deū tuū. Iterum assumpsit eum dyabolus in montē excelsum valde: et ostendit ei omnia regna mūdi: et gliam eoz: et dicit illi. Hec omnia tibi dabo: si cadens adoraueris me. Tunc dicit ei ihūs. Vade sathanas. Scriptum est enim. Dnm deū tuum adorabis: et illi soli seruies. Tunc reliquit eum dyabolus. Et ecce angeli accesserunt: et ministrabant ei.

Cum audisset ihūs quod iohēs traditus esset: secessit in galyleam. Et relicta ciuitate nazareth uenit et habitabat in capharnaū maritima: in finibus zabulon et neptalim. Vt adimpleret quod dictum est: p ysayam pphām. Terra zabulon. et terra neptalim uia maris trans iordanem galilee gentiū. Populus qui sedebat in tenebris: lucem uidit magnā. Et sedentibus in regione umbre mortis: lux orta est eis. Exinde cepit ihūs predicare: et dicere. Penitentiam agite: appropinquauit enim regnū celoz. Ambulans autem iuxta mare galilee: uidit duos frēs: symonem qui uocatur petrus: et andream frēm eius. mittentes rete in mare. Erant enim piscatores. Et ait illis. Venite post me: faciam uos fieri piscatores hoīm. At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde: uidit alios duos frēs. Iacobum zebedei et iohēm frem eius in naui: cum zebedeo pre eoz: reficientes retia sua. Et uocauit eos. Illi autem statim relictis retibus et pre: secuti sunt eum. Et circuibat ihūs totam galileam docens in synagogis eoz. Et predicans euāngliū regni. et sanās omnem langworem: et omnem infirmitatem in plo. Et abiit fama eius in totam syriam. et obtulerunt ei omnes male habentes uariis langworibus et tormentis comprehensos et qui demonia habebant. et lunaticos et paraliticos et curauit eos. Et secute sunt eū turbe multe: de galylea et decapoli et de hierosolyma. et de iudea: et de trans iordanē.

v.

Videns autem turbas ascendit in montē. Et cum sedisset: accesserunt ad eum discipuli eius. et aperiēs os suum docebat eos dicens. Bti pauperes spū: quia ipoz est regnū celoz. Bti mites: quia ipi possidebunt terram. Bti qui lugent: quia consolabuntur. Bti qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quia ipi saturabuntur. Bti misericordes quia ipi misericordiam consequentur. Bti mundo corde: quia ipi deum uidebunt. Bti pacifici: quia filii dei uocabuntur. Bti qui persecutionem patiunt propter iusticiam: quia ipoz est regnū celoz. Bti estis cum maledixerint uobis et persecuti uos fuerint: et dixerint omne malum aduersum uos: mentientes propter me. Gaudete et exultate: quia merces ura copiosa est in celis. Sic enim persecuti sunt pphas qui fuerunt ante uos. Vos estis sal tre. Quod si sal euanuerit: in quo salietur? Ad nichilum ultra: nisi ut mittatur foras: et conculcetur ab hoīnibus. Vos estis lux mūdi. Non potest ciuitas abscondi supra montē posita. Neq accendunt lucernam et ponunt eam sub medio: sed sup candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux ura coram hoīb: ut uideant ura bona opa: et glificent prem urum qui in celis ē. Nolite putare quia uenerim soluere legem aut pphas. non uenerim soluere: sed adimplere. Amen quippe dico uobis. Donec transeat celum et tra. iota unum aut unus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. Qui ergo soluerit unum de mandatis istis minimis: et docuerit sic hoīes minimus uocabitur in regno celoz. Qui aūt fecerit et docuerit: hic magnus uocabitur in regno celoz. Dico enim uobis. quia nisi habundauerit iusticia ura plus q scribaz et pharisecoz: non intrabitis in regnū celoz. Audistis quia dictum est antiquis: non occides. Qui autem occiderit: reus erit iudicio. Ego aūt dico uobis: quia omnis qui irascitur frī suo sine causa reus erit iudicio. Qui autem dixerit frī suo racha: reus erit concilio. Qui autem dixerit fatue: reus erit gehenne ignis. Si ergo offers munus tuū ad altare: et ibi recordatus fueris. quia frater tuus habet aliquid aduersum te. Relinque ibi munus tuū ante altare: et uade prius reconciliare frī tuo. Et tunc ueniens: offeres munus tuum. Esto consentiens aduersario tuo. dum es in uia cum eo. Ne forte tradat te aduersarius iudici: et iudex tradat te ministro et mittaris. Amen dico tibi: non exies inde: donec reddas nouissimum quadrantē. Audistis quia dictum est antiquis: non mechaberis. Ego aūt dico uobis. Quia omnis qui uiderit mulierem. ad concupiscendum eam. iam mechatus est eam in corde suo. Quod si oculus tuus dexter scandalizat te. eice eum et proice abste. Expedit enim tibi ut pereat unum membrum tuum quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Dictum est autem. Quicunq dimiserit uxorem suam: det illi libellū repudij. Ego aūt dico uobis. Quia omnis qui dimiserit uxorem suā. excepta fornicationis causa: facit eam mechari. Et qui dimissam duxerit: adulterat. Iterum audistis quia dictū est antiquis. Non periurabis: reddes autem dño iuramenta tua. Ego autem dico uobis. Non iurare omnino. neq per celum quia thronus dei est. Neq per terram quia scabellum est pedum eius. Neq per ierosolymā quia ciuitas est regis magni. Neq per caput tuum iurabis quia nō potes unum capillum album facere aut nigrum. Sit autem sermo ur: est. e. Non. Non. Qd

ihs

ipi

ipi

hoies

c. 5.

malet

sed

Quod autem his habundantius est: a malo est. Iudicis qua dictum est: oculū pro oculo. et dentem pro dente. Ego autem dico uobis. non resistere malo

Sed siquis percusserit te in dexteram maxillam tuam. praebe illi et alteram. Et ei qui uult tecum iudicio contendere. et tunicam tuam tollere. dimitte ei et pallium. Et quicunq; te angariauerit mille passus: uade cum illo alia duo. Qui petit a te da ei. Et uolenti mutuari a te: ne auertaris. Audistis: quia dictum est. diliges proximū tuum: et odies inimicū tuum. Ego autem dico uobis. Diligite inimicos uros: benefacite his qui oderunt uos. Et orate p persequentibus et calumpniantib⁹ uos: ut sitis filij patris uri qui in celis est. Qui solem suum oriri facit sup bonos et malos. et pluit super iustos et iniustos. Si enim diligitis eos qui uos diligunt: quam mercedem habebitis. nonne et publicani hoc faciunt. Et si saluetis fres uros: quid amplius hoc faciunt? Estote ptecti: sicut et pater ur celestis ptectus est. vj.

c. 6. Attendite ne iustitiā uestram faciatis coram hominibus ut uideamini ab eis. Alioquin: mercedem non habebitis apud patrem uru: qui in celis est. Cum ergo facis elemosinā. noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciunt in synagogis et in uicis ut honorificentur ab hominib⁹. Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Te autem faciente elemosinā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: ut sit elemosina tua in abscondito et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Et cum oratis: non eritis sicut hypocrite qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare: ut uideantur ab hominib⁹. Amen dico uobis. receperunt mercedem suam. Tu aut cum oraris. intra in cubiculū tuum. et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. Et pater tuus qui uidet in abscondito: reddet tibi. Orantes autem. nolite multum loqui: sicut ethnici. Putant enim: quod in multa loquio sua exaudiant. Nolite ergo assimilari eis. Scit enim pater ur quid opus sit uobis: ante quam petatis eum. Sic ergo uos orabitis. Pater nr qui es in celis: sanctificetur nomē tuum. Adueniat regnum tuum. Fiat uoluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nrm supersubstantialem da nobis hodie et dimitte nobis debita nra: sicut et nos dimittimus debitoribus nris. Et ne nos inducas in temptationem. sed libera nos a malo. Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum. dimittet et uobis pr ur celestis delicta nra. Si autem non dimiseritis hominibus: nec pr ur dimittet peccata ura.

Cum autem ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Exterminant enim facies suas. ut pareant hominib⁹ ieiunantes. Amen dico uobis. quia receperunt mercedem suam. Tu autem cum ieiunas: unge caput tuū. et faciem tuā lauā: ne uideris hominibus ieiunans: sed patri tuo qui est in abscōso. Et pater tuus qui uidet in abscōso: reddet tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra: ubi erugo et tinea demolitur. et ubi fures effodiunt et furantur. Thesaurizate autem uobis thesauros in celo: ubi neq; erugo neq; tinea demolitur et ubi fures non effodiunt nec furantur. Vbi enim est thesaurus tuus: ibi est et cor tuum. Lucerna corpis tui est oculus tuus. Si fuerit oculus tuus simplex: totum corpus tuum luadum erit. Si autem oculus tuus nequam fuit. totum corpus tuū tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est. tenebre sunt: ipe tenebre quante erunt.

Nemo potest duobus dnis seruire: aut enim unum odio habebit: et alterum diliget. aut unum sustinebit: et alterum contemnet. Non potestis deo seruire et mamone. Ideo dico uobis. Ne solliciti sitis anime ure quid manducetis: neq; corpi uro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca et corpus plus q̄ uestimentum. Respicite uolatilia celi. quoniam non seminant neq; metunt. neq; congregant in horrea. et pr ur pascit illa. Nonne uos magis pluris estis illis. Quis aut ex uram potest cogitans adicere ad staturam suam cubitum unum. Et de uestimento quid solliciti estis. Considerate lilia agri quomodo crescunt non laborant neq; nent. Dico aut uobis. quoniam nec salomon in omni gla sua coopertus est: sicut unum ex istis. Si autem fenum agri quod hodie est et cras in clibanum mittitur deus sic uestit: quanto magis minime fidei. Nolite ergo esse sollicti dicentes: quid manducabimus: aut quid bibemus. aut quo operiemur. Hec enim pr ur: quia his omnibus indigetis. Querite ergo primum regnum dei et iustitiam eius et omnia hec adicientur uobis. Nolite ergo sollicti esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipi. Sufficit diei: malitia sua. Nolite iudicare: ut non iudicemini: in quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Et in qua mensura mensi fueritis: remetietur uobis

Quid autem uides festucam in oculo fris tui: et trabem in oculo tuo non uides. Aut quomodo dicis fri tuo: fine eiciam festucam de oculo tuo. et ecce trabes est in oculo tuo. Hypocrita: eice primū trabem de oculo tuo. Et tunc uidebis eicere festucam de oculo fris tui. Nolite dare scm canibus: neq; mittatis margaritas uras ante porcos. ne forte conculcent eas pedibus suis: et conuersi dirumpant uos. Petite et dabitur uobis. Querite et inuenietis. Pulsate. et aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit. et qui querit inuenit: et pulsanti aperietur. Aut quis ex uobis homo quem si petierit filius suus panem: numquid lapidem porriget ei. Aut si piscem petierit: numquid serpentē porriget ei. Si ergo uos cum sitis mali

ad

celestis

uobis

celestis

vos

vij.

data

Ex. scdm Matthæum

bonū

nostis bona dare filijs uīs quanto magis pr̄ ur̄ qui in celis est · dabit spm̄ petentibus se · Omnia ergo q̄
cumq; uultis ut faciant hominēs uobis: et uos facite eis · Hec enim lex est: & ppe.
Intrate p angustam ptam: quia lata pta et spacosa uia · que ducit ad perditionem: & multi sunt qui in
trant p eam · Quam angusta pta & arta uia que ducit ad uitam: & pauci sunt qui inueniunt eam · Attē
dite a falsis ppis: qui uenunt ad uos in uestimentis ouium: intrinsecus autem sunt lupi rapaces · A fructibus
eor: cognoscetis eos · Numquid colligunt de spinis uuas: aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona · fructus
bonos facit · Non potest arbor bona: fructus malos facere · neq; arbor mala fructus bonos facere · Omnis ar
bor que non facit fructum bonum: excidetur et in ignem mittetur · Igitur ex fructibus eor cognoscetis eos ·

mala aūt arbor fructus malos f

Non omnis qui dicit mihi dñe: dñe intrabit in regnum celor · Sed qui facit uoluntatē pr̄is mei qui in celis
est: ip̄e intrabit in regnum celor · Multi dicent mihi in illa die · Domine dñe: nonne in nōie tuo ppheta
mus: et in tuo nōie demonia eiecimus: et in tuo nōie uirtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis:
quia nunquā noui uos · Discedite a me: qui operamini iniquitatem · Omnis ergo qui audit uba mea hec et facit
ea: assimilabitur uiro sapienti · qui edificauit domū suam supra petram · Et descendit pluuia et uenerunt flu
mina et flauerunt uenti: & irruerunt in domum illam: et non cecidit · fundata enim erat supra petram · Et
omnis qui audit uba mea hec et non facit ea · similis erit uiro stulto: qui edificauit domū suam supra arenam
Et descendit pluuia: et uenerunt flumina: et flauerunt uenti: et irruerunt in domum illam & cecidit: &
fuit ruina eius magna · Et factum est cum consummasset ihs uerba hec: admirabant turbe sup doctrina
eius · Erat enim docens eos · sicut potestatē habens: & non sicut scribe eor & pharisei

ōia

c. 8.

Cum autem descendisset de monte: secute sunt eum turbe multe · Et ecce leprosus ueniens · adorabat
eum dicens · Domine: si uis potes me mundare · Et extendens manum: tetigit eum ihs dicens:
Volo: mundare · Et confestim mūdata est lepra eius · Et ait illi ihs · Vide neminī dixeris: sed uade ostende
te sacerdoti: et offer munus quod precepit moyses in testimoniū illis ·
Cum aūt introisset capharnaum · accessit ad eum centurio rogans eum & dicens · Domine: puer me
us iacet in domo paraliticus: et male torquetur · Et ait illi ihs · Ego ueniam: et curabo eum · Et respō
dens centurio ait: Domine: non sum dignus · ut intres sub tectum meum: sed tantum dic uba: & sanabitur
puer meus · Nam et ego homo sum subpotestate constitutus: habens sub me milites et dico huic uade
et uadit · Et alij uenit · et uenit · Et seruo meo fac hoc et facit · Audiens autem ihs miratus est: et sequen
tibus se dixit · Amen dico uobis: non inuenī tantam fidem in isr̄l · Dico autem uobis · quod multi ab oriente
et occidente uenient: et recumbent cum abraham et ysaac · & iacob · in regno celor · Filij autem regni eicient
in tenebras exteriores: ibi erit fletus · & stridor dentium · Et dixit ihs centurioni · Vade: & sicut credidisti fiat
tibi · Et sanatus est puer in illa hora ·
Et cum uenisset ihs in domum · petri: uidit socrum eius iacentem et febricitantem: et tetigit manū eius
et dimisit eam febris · & surrexit: & ministrabat eis · Vespere autem facto: obtulerunt ei multos demo
niacos · Et eiciebat spūs ubo: et omnes male habentes curauit · Ut adimpleretur quod dictum est: per
ysaiam ppham dicentem · Ipe infirmitates nras tulit et egrotationes portauit · Videns autem ihs turbas
multas circa se iussit ire trans fretum
Et accedens unus scriba: ait illi · magister: sequar te quocumq; ieris · Et dicit ei ihs · Vulpes foueas
habent: et uolucres cli nidos: filius autem hominis non hē: ubi caput reclinet · Alius aūt discipu
lus eius ait illi · Domine: permitte me primum ire: et sepelire patrem meum · Ihs autem: ait illi · Sequere
me · Et dimitte mortuos sepelire mortuos suos · Et ascendente eo in nauiculam: secuti sunt eum discipli
ni eius · Et ecce motus magnus factus est in mari: ita ut nauicula operiretur fluctibus · Ipse autem dormiebat
Et accesserunt et suscitauerunt eum dicentes · Domine: saluum nos fac
Et dicit eis · Quid timidi estis modice fidei? Tunc surgens imperauit uentis et mari: et facta est tranquillitas
magna · Porro homines: mirati sunt dicentes · Qualis est hic: quia uenti et mare obediunt ei · Et cum
uenisset trans fretum in regionem gerasenor: occurrerunt ei duo habentes demonia · de monumentis ex
euntes sceuissimi: ita ut nemo posset transire per uiam illam · Et ecce clamauerunt dicentes · Quid nobis
et tibi ihu fili dei? Venisti hic ante tempus torquere nos · Erat autem non long ab illis: grex porco
rum multorum pascens · Demones autem · rogabāt eum dicentes · Si eicis nos mitte nos in gregem porco
Et ait illis · Ite · At illi exeuntes: abierunt in porcos · Et ecce impetu abiit totus grex preceps in mare: et
mortui sunt in aquis · Pastores autem: fugerunt · Et uenientes in ciuitatē nunciauerunt omnia: & de his
qui demonia habuerant · Et ecce tota ciuitas exiit obuiam ihu: & uiso eo: rogabant ut transiret a fi
Et ascendens ihs in nauiculam · transfretauit et uenit in ciuitatē suam · Et ecce · ix · mbus eor · c. 9.
offerebant ei paraliticum: iacentem in lecto · Et uidens ihs fidem illor: dixit paralitico · Confide
fili: remittuntur tibi pcā tua: Et quidam de scribis dixerunt intra se · Hic blasphemat · Et cum uidisset
ihs cogitationes eor: dixit · Ut quid cogitatis mala in cordibus uris? Quid est facilius dicere:
dimittuntur tibi pcā · aut dicere surge et ambula? Ut autem: sciatis autem: qm̄ filius hom̄is habet potes

tatem uterq; dimittendi pēa. Tunc ait paralytico. Surge: tolle lectum tuum: & uade in domum
tuam. Et surrexit: et abiit in domum suam. Videntes autem turbe: timuerunt. Et glorificauerunt
deum: qui dedit potestatem talem hominibz. Et cum transiret inde ihūs: uidit hominē sedē
tem in telonio: matheum nomine et ait illi. Sequere me. Et surgens: secutus est eum.
Et factum est discumbente eo in domo: ecce multi publicani: et peccatores uenientes discumbebāt cū ihū:
et discipulis eius. Et uidentes pharisei: dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & pēccatoribus manducat magister ur? Et ihūs audiens ait. Non est opus ualentibus medicus: sed male
ualentibus. Euntes autem discite: quid est mām uolo. et non sacrificium. Non enī uenī uocare iustos: sed peccatores
Tunc accesserunt ad eum discipuli johānis: dicentes. Quare nos pharisei ieiunamus frequenter:
discipuli autem tui nō ieiunant? Et ait illis ihūs. Numquid possunt filii sponsi lugere
quam diu cum illis est sponsus? Venient autē dies cum auferetur ab eis sponsus & tunc ieiunabunt. Nemo autem mittit cōmissionem panni rudis in uestimentum ueteris: tollit enim
plementum eius a uestimento: & peior scissura fit. Neq; mittunt uinū nouum in utres ueteres
alioquin: rumpuntur utres: uinū effunditur et utres pereunt. Sed uinū nouū in utres nouos
mittunt: et ambo conseruantur. Hec illo loquente ad eos ecce princeps unus accessit & adorabat
eum dicens. Filia mea modo defuncta est: sed ueni impone manum tuā super eam: et uiuet. Et surgens
ihūs sequebatur eum: et discipuli eius. Et ecce mulier que sanguinis fluxum patiebatur duo
decim annis: accessit retro: et tetigit fimbriam uestimenti eius. Dicebat enim intra se. Si tetigero tantum uestimentum eius: salua ero. At ihūs conuersus et uidens eam: dixit. Confide filia:
fides tua te saluam fecit. Et salua facta est mulier: ex illa hora. Et cum uenisset ihūs in domum principis: et uidisset tibicines: et turbam tumultuantem dixit. Recedite: non est enim mortua puella:
sed dormit. Et deridebant eum. Et cum ejecta esset turba. Intrauit et tenuit manum eius: et surrexit & dixit puella surge
puella. Et exiit fama hec: in uniuersam terram illam
Et transeunte inde ihū: secuti sunt eum duo ceci. clamantes et dicentes. Miserere nr̄i fili dauid
Cum autem uenisset domum: accesserunt ad eum ceci: et dicit eis ihūs. Creditis quia possum
hoc facere uobis? Dicunt ei. Utiq; dñe. Tunc tetigit oculos eorū dicens. Secundum fidem uestram: fiat
uobis. Et aperti sunt oculi eorū. Et cōminatus est eis ihūs dicens. Videte: ne quis sciat. Illi autē exeuntes: diffamauerunt eum in tota terra illa. Egressis autē illis. ecce obtulerunt ei hominē mutum: demonium habentem Et ejecto demonio. locutus est mutus. Et mirate sunt turbe dicentes. Numq; apparuit sic in israel. Pharisei autem dicebant. in principe demoniorum ejicit demones. Et circuibat ihūs ciuitates omnes: et castella: docens in synagogis eorū. Et predicans euāngelium regni: et curans omnē langworem: & omnem infirmitatem. Videns autem turbas misertus est eis. quia erant uexati & iacentes: sicut oues non habentes pastore
Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa: operarii autem pauci. Rogate ergo dñm messis: ut
c. 10 mittat operarios in messem suam. Et conuocatis duodecim discipulis suis. dedit illis potestatem spūm
immundorum ut eicerent eos. Et curarent omnem langworem: et omnem infirmitatem. Duodecim autē
apl̄orum nomina sunt hec. Primus simon qui dicitur petrus: et andreas frater eius. Iacobus zebedei
et iohānes frr eius. Philippus et Bartholomeus. Thomas et matheus publicanus. Et iacobus alphei
et Thaddeus. Simon chananeus: & iudas scarioth qui & tradidit eum.
Hos duodecim misit ihūs: precipiens eis dicens. In uiam gentium ne abieritis: et in ciuitates
samaritanorum ne intraueritis: sed potius ite ad oues: que perierunt domus isrl. Euntes autem predicate dicentes: q̄ appropinquabit regnum celorum. Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mundate:
demones eicite. Gratis accepistis. gratis date. Nolite possidere aurum: neq; argentum: neq; pecuniam in zonis uris: non peram in uia: neq; duas tunicas: neq; calciamenta: neq; uirgam. Dignus enim operarius: cibo suo. In quamcumq; autem ciuitatem aut castellum intraueritis: interrogate quis in ea
dignus sit: & ibi manete: donec exeatis. Intrantes autem in domum: salutate eam dicentes. Pax
huic domui. Et si quidem fuerit domus digna. ueniat pax uestra super eam. Si aūt non fuerit dig
na: pax uestra ad uos reuertatur. Et quicumq; non receperit uos neq; audierit sermones uros:
exeuntes foras de domo uel ciuitate: excutite pulueren de pedibus uris. Amen dico uobis: tolle
rabilius erit terre sodomor & gomorreor in die iudicii quam illi ciuitati.
Ecce ego mitto uos: sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes &
simplices sicut columbe. Cauete autem ab hominibz. Tradent enim uos in consiliis: et in synagogis suis. flagellabunt uos. et ad presides & ad reges ducemini p̄pter me in testimonium illis & gentibus. Cum autem tradent uos nolite cogitare quomō aut quid loquamini. Dabitur enī uobis
in illa hora: quid loquamini. Non enim uos estis qui loquimini: sed spūs p̄ris uri qui loquit in uo

Ev. sdm Matthæum.

bus·Tradet autem frē frem in mortem: et pr filium·et insurgent filii in parentes: et morte eos afficient
Et eritis odio omnibus: propter nomen meum·Qui autem perseuerauit usq; in finem: hic saluus erit
Cum autem persequent vos in ciuitate ista: fugite in aliam·Amen dico vobis: non consummabitis ciuita
tes isr'l donec veniat filius hominis·Non est discipulus sup magistrum: nec seruus sup dnm suū·Sufficit
discipulo: ut sit sicut magister eius·Et seruus sicut dns eius·Si patrem familias beelzebub vocaue
runt·quanto magis domesticos eius: Ne ergo timueritis eos·Nichil enim opertum quod non reuelabitur:
et occultum quod non sciatur·Quod dico vobis in tenebris: dicite in lumine: et quod in aure auditis: predi
cate super tecta·Et nolite timere eos qui occidunt corpus aiam autem non possunt occidere·Sed potius
eum timete: qui potest et aiam et corpus perdere in gehennam·Nonne duo passeres asse veneunt
et unus ex illis non cadit sup terram sine pre vro·Vestri autem et capilli capitis: omnes numerati sunt
Nolite ergo timere: multis passeribus meliores estis vos·Omnis ergo qui confitebitur me coram ho
minibus: confitebor et ego eum coram pre meo: qui in celis est·Qui autem negauit me coram homib⁹:
negabo et ego eum coram pre meo qui in celis est·Nolite arbitrari quia venerim pacem mittere in ter
ram: non veni pacem mittere sed gladium·Veni enim separare hominem adversus patrem suum: et filiā
adversus matrem suam: et nurum adversus socrum suam: et inimici hominis domestici eius·

Qui amat patrem aut matrem plusq; me non est me dignus·Qui amat filium aut filiam sup me: non est
me dignus·Et qui non accepit crucem et sequitur me·non est me dignus·Qui invenit aiam suā
perdet illam·Et qui perdiderit aiam suam propter me: inveniet eam·Qui recipit vos me recipit·Et qui me re
cipit·recipit eum qui me misit·Qui recipit prophetam in nomine prophete: mercedem prophete accipiet·Et qui recipit
iustum in nomine iusti mercedem iusti accipiet·Et quicunq; potum dederit uni ex minimis istis calicem a
que frigide·tantum in nomine discipuli·Amen dico vobis·non perdet mercedem suam·Et factū est cum c. xi.
consummasset ihs precipiens duodecim discipulis suis·transiit inde: ut doceret et predicaret in ciuita
tibus eorū·

Iohannes autem cum audisset in vinculis opa xpi: mittens duos de discipulis suis: ait illi·Tu es q
venturus es: aliū expectamus? Et respondens ihs ait illis·Euntes renuntiate iohanni: que audi
tis: et vidistis: cęci vident: claudi ambulant: leprosi mundantur·surdi audiunt: mortui resurgunt:
pauperes evāgelizant·Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me·Illis autem abeuntibus: cepit
ihs dicere de iohanne·Quid existis in desertum videre arundinem vento agitatum: Sed
quid existis videre hominem mollibus vestitum: Ecce qui mollibus vestiuntur: in domibus regum sūt
Sed quid existis videre prophetam: Etiam dico vobis: et plusq; prophetam·Hic est enim de quo scriptum est
Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui preparabit viam tuam ante te·Amen dico vobis: non
surrexit inter natos mulierum maior ihe bapte·Qui autem minor est in regno celorū maior est illo·A die
bus autem iohis baptiste usq; nunc: regnum celorū: vim patitur: et violenti rapiunt illud·Omnes
enim prophete et lex: usq; iohannem prophetauerunt·Et si vultis suscipere·ipe est helias qui venturus est·Qui habet
aures audiendi audiat

Cui autem similem estimabo generationem istam: Simile est pueris sedentibus in foro: qui clamā
tes coequalibus dicunt cecinimus vobis et non saltastis·Lamentauimus: et non planxistis·Venit
enim iohes neq; manducans et bibens: et dicunt demonium habet·Venit filius hominis manducā
ns et bibens et dicunt·Ecce homo vorax: et potator vini: publicanorū et peccatorū amicus·Et iustificata
est sapia: a filiis suis·Tunc cepit exprobrare civitatibus: in quibus facte sunt plurime virtutes eius:
quia non egissent penitentiam·Ve tibi corozain ve tibi bethsaida·Quia si in tyro et sydone facte essent
virtutes que facte sunt in vobis: olim in cilicio et cinere penitentiam egissent·Verumtamen dico vobis
Tyro et sydoni remissius erit in die iudicii quam vobis·Et tu capharnaum: numquid usq; in celum ex
altaberis: usq; in infernum descendes·Quia si in sodomis facte fuissent virtutes: que facte sunt in te
forte mansissent usq; in hodiernum diem·Verumtamen dico vobis·Quia terre sodomorū remissius erit in die iu
dicii quā tibi·In illo tempore: respondens ihs dixit·Confitebor tibi pr dne celi et terre quia abscondisti hec
a sapientibus et prudentib⁹ et revelasti ea parvulis·Ita pr: qm sic fuit placitum ante te·Omnia mihi
tradita sunt a patre meo·Et nemo novit filium·nisi pr·Neq; patrem quis novit nisi filius·et cui voluit
filius revelare·Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos·Tollite iugū
meum sup vos: et discite a me quia mitis sum: et humilis corde·Et invenietis requiem animabus
vris Iugum enim meum suave est: et onus meum leve·

In illo tempore: Abiit ihs sabbato per sata: discipuli autem eius esurientes: ceperunt vellere spicas et
manducare·Pharisei videntes autem: dixerunt ei·Ecce discipuli tui faciunt: quod non licet eis fa
cere sabbatis·At ille dixit eis·Non legistis quid fecerit dauid quando esurivit et qui cum eo erāt
Quomodo intravit in domum dei: et panes propositionis comedit quos non licebat ei edere: neq;
his qui cum eo erant·nisi solis sacerdotibus? Aut non legistis in lege: quia sabbatis sacerdotes

nitemplo sabbatum uiolant: et sine crimine sunt? Dico autem uobis: quia templo maior est hic. Si au
tem scietis quid est mīam uolo et non sacrificium: nunquam condempnassetis innocentes. Domi
est enim filius hominis: etiam sabbati.

Et cum inde transisset uenit in synagogam eor. Et ecce homo habens manum aridam: et inten
debant eum dicentes. Si licet sabbatis curare: ut accusarent eum. Ipe autem dixit illis. Quis est
ex uobis homo qui hīt ouem unam: et si ceciderit hec sabbatis in foueam. nōne tenebit et leuabit
eam? Quanto magis melior est homo oue. Ita licet sabbatis bene facere. Tunc ait homini. Exten
de manum tuam: et extendit. Et restituta est sanitati sicut altera. Exeuntes autem pharisei: consi
lium faciebant aduersus eum quomodo eum perderent. Jhūs autem sciens recessit inde. Et secuti sunt eum
te: et curauit eos omnes. Et precepit eis: ne manifestum eum facerent. Ut adimpleretur quod dictum e
per ysaiam pphām dicentem. Ecce puer meus quem elegi: dilectus meus in quo bene complacuit anime
mee. Ponam spīm meum sup eum: et iudicium gentibus nunciabit. Non contendet: neq; clamabit
neq; audiet aliquis in plateis uocem eius. Harundinem quassatam non conteret: et linum fu
migans non extinguet. Donec eiciat ad uictoriam iudicium: et in nōmine eius gentes sperabunt.
Tunc oblatus est ei demonium habens cecus et mutus et curauit eum: ita ut loqueretur et uideret
Et stupebant omnes turbe: et dicebant. Numquid hic est filius dauid? Pharisei autem audien
tes dixerunt. Hic non eiicit demones nisi in beelzebub principe demoniorum. Jhūs autem sciens cogita
tiones eorum: dixit eis. Omne regnum diuisum contra se desolabitur: et omnis ciuitas uel dom⁹
diuisa contra se non stabit. Et si sathanas sathanan eiicit aduersus se diuisus est: quomodo stabit
regnum eius? Et si ego in beelzebub eicio demones: filii uestri in quo eiiciunt? Ideo ipsi iudices erunt
uestri. Si autem ego in spū dei eicio demones: igitur peruenit in uos regnum dei. Aut quomodo potest qui
quam intrare in domum fortis et uasa eius diripere: nisi prius alligauerit fortem: et tunc domum
illius diripiet? Qui non est mecum contra me est. Et qui congregat mecum: spargit. Ideo dico uobis
Omne peccm et blasphemia remittetur hominibus: spūs autem blasphemie non remittetur. Et
quicunq; dixerit uerbum contra filium hominis: remittetur ei. Qui autem dixerit contra spīm scm: non
non remittetur ei neq; in hoc seculo neq; in futuro. Aut facite arborem bonam: et fructum eius bo
num. Aut facite arborem malam: et fructum eius malum. Ex fructu enim arbor agnoscit. Proge
nies uiperarum: quomodo potestis bona loqui cum sitis mali: ex habundantia enim cordis os loquit
Homis homo de bono thesauro profert bona. Et malus homo de malo thesauro profert mala. Dico au
tem uobis. Quōd omne uerbum otiosum quod locuti fuerint homines: reddent de eo rationem die iudicii
ex uerbis enim tuis iustificaberis: et ex uerbis tuis condempnaberis.

Tunc respondentes quidam de scribis et pharisei dicentes. Magister uolumus a te signum uide
re. Qui respondens ait illis. Generatio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei nisi
signum ione pphe. Sicut enim fuit ione in uentre ceti tribus diebus et tribus noctibus: sic erit fi
lius hominis in corde terre. tribus diebus et tribus noctibus. Uiri ninuite surgent in iudicio cum ge
neratione ista. et condempnabunt eam: quia penitentiam egerunt in predicatione ione. Et ecce plusquam
ione hic. Regina austri surget in iudicio cum generatione ista. et condempnabit eam: quia uenit a finibus
terre audire sapientiam salomonis: et ecce plusq; salomon hic. Cum autem immundus spūs exierit
ab homine. ambulat per loca arida: querit requiem et non inuenit. Tunc dicit. Reuertar in domum meam
unde exiui. Et ueniens. inuenit uacantem: scopis mundatam. et ornatam. Tunc uadit et assumit septem
alios spūs secum nequiores se: et ingressi habitant ibi. Et fiunt nouissima hominis illius. peiora
prioribus. Sic erit. et generationi huic pessime

Adhuc eo loquente ad turbas: ecce mater eius et fres stabant foris. querentes loqui ei. Dixit aut
em quidam. Ecce mater tua et fres tui foris stant: querentes te. At ipe respondens. dicenti sibi aut.
Quae est mater mea: et qui sunt fres mei? Et extendens manum in discipulos suos dixit. Ecce mater
mea et fres mei. Quicunq; enim fecerit uoluntatē patris mei qui in celis est ipe mus et fr̄ soror et mater est
In illo tempore: exiens ihūs de domo sedebat secus mare: et congregate sunt ad eum turbe multe. Ita ut in
nauicula ascendens sederet: et omnis turba stabat in litore. Et locutus est eis multa in parabolis dicēs
Ecce exiit qui seminat: seminare semen suum. Et dum seminat. quedam ceciderunt secus uiam: et ue
nerunt uolucres et comederunt ea. Alia autem ceciderunt in petrosa: ubi non habebant terram mul
tam: et continuo exorta sunt: quia non habebant altitudinem terre. Sole autem orto: estuauerūt
Et quia non habebant radicem aruerunt. Alia autem ceciderunt in spinas et creuerunt spine et suf
focauerunt ea. Alia autem ceciderunt in terram bonam: et dabant fructum. aliud centesimum: aliud sex
agesimum: aliud tricesimū. Qui hīt aures audiendi audiat. Et accedentes discipli: dixerūt ei. Quare in
parabolis loqueris eis? Qui respondens ait illis. Quia uobis datum est nosse misteria regni celorū:
illis aūt non est datum. Qui enim habet dabitur ei. et abundabit. Qui aūt non habet: et qd hīt

Ev. scm Matthew.

auferetur abeo. Ideo in parabolis loquor eis: quia videntes non vident, non audiunt: neq; intelligent
intelligunt. Et adimplebitur in eis ppheta ysaie dicens. Auditu audietis: et non intelligetis. Et videntes videbitis. et non videbitis. Incrassatum est enim cor ppli hujus: et auribus gravit audierunt:
et oculos suos clauserunt. Nequando videant oculis. et auribus audiant: et corde intelligant: et convertantur: et sanem eos. Vrē autem bti oculi quia vident. et aures vre quia audiunt. Amen quippe dico
vobis. Quia multi pphe et justi cupierunt videre que videtis: et non viderunt. Et audire que auditis et nō
audierunt. Vos ergo audite parabolam seminantis. Omis qui audit verbum regni et non intelligit.
venit malus. et rapit quod seminatū est in corde ejus. Hic est: qui secus viam seminatus est. Qui autem
supra petrosa seminatus est: hic est qui verbum audit: et continuo cum gaudio accipit illud. Non hꝫ autē
in se radicem: sed est temporalis. Facta autem tribulacone et persecutione propter verbum continuo scandalizatur. Qui autem seminatus est in spinis: hic est qui verbum audit: et sollicitudo seculi hujus: et fallacia
divitiarū suffocat verbum: et sine fructu efficitur. Qui vero in terram bonam seminatus est hic ē qui au
dit verbum et intelligit: et fructum affert. et facit. Aliud quidem centesimum: aliud autem sexagesimū:
aliud vero tricesimum. Aliam parabolam proposuit illis dicens. Simile factum est regnū celorum
homini qui seminavit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines: venit inimicus ejus
et superseminavit zizania in medio tritici: et abiit. Cum autem crevisset herba et fructum fecisset tunc appa
ruerunt et zizania. Accedentes autem servi patris familias dixerunt ei. Domine: nonne bonum semen
seminasti in agro tuo: unde ergo hꝫ zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Servi autē dixe
runt ei. Vis imus et colligimus ea? Et ait. Non. Ne forte colligentes zizania: eradicetis simul cum
eis et triticum. Sinite utraq; crescere: usq; ad messem: et in tempore messis: dicam messoribus. Colligite
primum zizania et alligate ea in fasciculos ad comburendum. Triticum autem congregate in horreum meū.
Aliam parabolam proposuit eis dicens. Simile est regnum celorum grano sinapis: quod accepto homo:
seminavit in agro suo: quod minimum quidem est omnibus seminibus. Cum autem creverit: maius est omnibus
holeribus et fit arbor: ita ut volucres celi veniant et habitent in ramis ejus. Aliam parabolam locutus
est eis. Simile est regnum celorum fermento quod acceptum mulier abscondit in farine sata tribus
donec fermentatum est totum. Hec omnia locutus est jhus in parabolis ad turbas: et sine parabolis
non loquebatur eis ut adimpleretur quod dictum est per ysaiam dicentem. Aperiam in parabolis os meum: eructabo abscondita a constitutione mundi. Tunc dimissis turbis: venit in domū. Et accesserunt
ad eum discipuli ejus: dicentes. Edissere nobis parabolam: zizaniorum agri. Qui respondens: ait
Qui seminat bonum semen: est filius hominis. Ager autem: est mundus. Bonum vero semē
hi sunt filii regni. zizania autem: filii sunt nequā. Inimicus autem qui seminavit ea: est diabolus
messis vero: consummatio seculi est. Messores autem: angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania et igni
conburuntur: sic erit in consummatione seculi. Mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno
ejus omnia scandala: et eos qui faciunt iniquitatem et mittent eos in caminū ignis: ibi erit fle
tus et stridor dentium. Tunc justi fulgebunt sicut sol: in regno patris eorum. Qui habet aures audiendi: audi
at. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro: quem qui invenit homo abscondit: et pregaudio
illius vadit et vendit omnia que hꝫt: et emit agrum illū. Iterum simile est regnū celorum homini negotiatori:
querenti bonas margaritas. Inventa autē una pretiosa margarita: abiit et vendidit omnia que habuit: et emit
eam. Iterum simile est regnum celorum sagene misse in mare: et ex omni genere piscū congreganti. Quam
cum impleta esset educentes: et sedentes littus elegerunt bonos in vasa. malos aūt foras miserūt
Sic erit in consummatione seculi. Exibūt angeli: et separabunt malos de medio justorum: et mittent eos in caminū ignis: ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexistis hec omnia? Dicunt ei. etiā. Ait illis. Ideo omnis scriba
doctus in regno celorum: similis est homini patri familias. qui profert de thesauro suo: nova et vetera. Et factū est cū
consummasset jhus parabolas istas transtulit inde. Et veniens in patriam suam: docebat eos in synagogis eorum ita
ut mirarentur: et dicerent. Unde huic sapia hec: et virtutes? Nonne hic est fabri filius? Nonne mater ejus dicitur
maria? Et fratres ejus jacobus et joseph: et simon: et judas? Et sorores ejus. nonne omnes apud nos sunt?
Unde ergo huic omnia ista? Et scandalizabantur in eo. Jhus autem: dixit eis. Non est propheta sine honore: ni
si in patria sua: et in domo sua. Et non fecit ibi virtutes multas: propter incredulitatem illorum. xmj
In illo tempore: audivit herodes tetrarcha famam jhu: et ait pueris suis. Hic est johes baptista. ipse surrexit C. 14.
a mortuis: et ideo virtutes operantur in eo. Herodes enim tenuit johem et alligavit eum: et posuit in car
cere propter herodiadem uxorem fratris sui. Dicebat enim illi johes: non licet tibi habere eam. Et volens
illum occidere timuit plebem: quia sicut prophetam eum habebant. Die autem natalis herodis. saltavit filia
herodiadis in medio et placuit herodi. Unde cum juramento pollicitus est ei dare: quodcumq; postu
lasset abeo. At illa premonita a matre sua. Da mihi inquit hic in disco: caput johis baptiste. Et con
tristatus est rex. propter juramentū autē: et eos qui pariter recumbebant. jussit dari. Misitq;
et decollavit johem in carcere: et allatum est caput ejus in disco: et datum est puelle: et tulit

matri sue·Et accedentes discipuli eius: tulerunt corpus: et sepelierunt illud·Et uenientes: nunciauerunt ihu·Quod cum audisset ihus secessit inde in nauicula: in locum desertum seorsum·Et cū audissent turbe: secute sunt eum pedestres de ciuitatibus·Exiens uidit turbam multam: & misertus est eis: et curauit languidos eorum·Ysepe autem die accesserunt ad eum discipuli eius: dicentes·De sertus est locus: & hora iam preterit·Dimitte turbas·ut euntes in castella: emant sibi cibos·Ihus autē dixit eis·Non habent necesse ire: date illis uos manducare·Responderunt ei·Non habemus hic nisi quinq; panes: et duos pisces·Qui ait eis·Afferte illos mihi huc·Et cum iussisset turbam discumbere sup fenū: acceptis quinq; panibus et duobus piscibus: aspiciens in celum benedixit et fregit et dedit discipulis panes: discipuli autem turbis·Et manducauerunt omnes et sa turati sunt·Et tulerunt reliquias: duodecim cophinos fragmentorū plenos·Manducantiū aut fuit numerus quinq; milia uirorū exceptis mulieribus et paruulis·Et statim iussit ihs discipulos ascendere nauiculam: et precedere eum trans fretum: donec dimitteret turbas·Et dimissa turba ascendit montem solus orare·Ysepe autem cū: solus erat ibi·Nauicula autē: in medio mari iac tabatur fluctibus: erat enim contrarius uentus·Quarta autem uigilia noctis: uenit ad eos ambulans sup mare·Et uidentes eum sup mare ambulātē: turbati sunt dicentes: quia fantasma e Et pre timore: clamauerunt: Statimq; ihus: locutus est eis dicens·Habete fiduciā·Ego sum: nolite time Respondens autē petrus dixit·Domine: si tu es: iube me uenire ad te sup aquas·At ipe ait: ueni·Et descendens de nauicula ambula sup aquam: ut ueniret ad ihm·Videns uero uentū ualidum: timuit·Et cum cepisset mergi: clamauit dicens·Dne: saluū me fac·Et continuo ihus extendens manum apprehendit eum: & ait illi·Modice fidei·quare dubitasti?·Et cum ascendisset in nauicula: cessauit uentus·Qui autem in nauicula erant: uenerunt et adorauerunt eum dicentes·Vere: filius dei es·Et cū transfretassent uenerunt in terram genesar·Et cum cognouissent eum uiri loci illi misserunt in uniuersam regionem illam: & obtulerunt ei omnes male habentes: et rogabant eū ut ul' fimbriam uestimenti eius tangerent·Et quicunq; tetigerunt: salui facti sunt·

·xv·

C. 15. Tunc accesserunt ad eum ab iherosolimis scribe et pharisei dicentes·Quare discipuli tui trās grediuntur traditionem seniorū? Non enim manus suas: cum panem manducant·Ipe aut respondens: ait illis·Quare et uos transgredimini mandatum dei: propter traditionem uram?·Nam deus dixit·Honora patrem et matrem: & qui maledixerit patri ul' matri: morte moriatur·Vos autem dicitis quicunq; dixerit patri ul' matri munus quodcunq; est ex me tibi proderit·& non honorificauit patrem suū aut matrem: & irritum fecistis mandatum dei propter traditionem uram·Hypocrite·bene prophauit de uobis esaias dicens·Populus hic labijs me honorat: cor autē eorū longe est a me·Sine causa aut colunt me docentes doctrinas & mandata homim·Et conuocatis ad se turbis: dixit eis·Audite: & intelligite·Non quod intrat in os: coinquinat hominem: sed quod procedit de ore: hoc coinquinat hominē Tunc accedentes discipuli eius: dixerunt ei·Scis quia pharisei audito uerbo scandalizati sunt·At ille respondens: ait·Omnis plantatio quam non plantauit pr meus celestis: eradicabit·Sinite illos ceci sunt: duces ceci·Cecus autem si ceco ducatum prestet: ambo in foueam cadunt·Respondens autem petrus: dixit ei·Edissere nobis parabolam istam·At ille dixit·Adhuc nos sine intellectus sumus?·Non intelligitis quia omne quod in os intrat in uentrem: & in secessum emittitur Que autem procedunt de ore de corde exeunt: & ea coinquinant hominem·De corde enim exeunt cogitationes male·Homicidia: adulteria fornicationes: furta: falsa testimonia·blasphemie hec sunt que coinquināt hominē·Non lotis autem manibus manducare: non coinquinat hominem·Et egressus inde ihus: secessit in partes tyri: et sydonis·Et ecce mulier chananea: a finib⁹ illis egressa: clamauit et dicens·Miserere mei dne fili dauid: filia mea male a demonio uexatur·Qui nō respondit ei uerbum·Et accedentes discipuli eius: rogabant eum dicentes·Dimitte eam: quia clamat post nos·Ipe autem respondens ait·Non sum missus: nisi ad oues que perierunt domus isrl·At illa uenit: et adorauit eum dicens·Domine: adiuua me·Qui respondens ait·Non est bonū sumere panem filiorū: & mittere canibus·At illa dixit·Etiam dne·Nam et catelli edunt de micis: que cadūt de mensa dnoꝝ suoꝝ·Tunc respondens ihus: ait illi·O mulier: magna est fides tua: fiat tibi sicut uis·Et sanata est filia illius: ex illa hora·Et cum transisset inde ihus: uenit secus mare galilee·Et ascendens in montem: sedebat ibi·Et accesserunt ad eum turbe multe: habentes secum mutos: claudos debiles: & alios multos·Et proiecerunt eos ad pedes eius: et curauit eos: ita ut turbe mirarentur uidentes mutos loquentes: claudos ambulantes: cecos uidentes·Et magnificabant deum isrl·Ihus autem conuocatis discipulis suis dixit·Misereor turbe: quia triduo iam perseuerant mecum: & non habent quod manducent·Et dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in uia Et dicunt ei discipuli·Vnde ergo nobis in deserto panes tantos: ut saturemus turbam tantā? Et ait illis ihus·Quot panes habetis?·At illi dixerunt septem: & paucos pisciculos·Et pre

Ev. sctm Matthæum.

cepit turbe: ut discumberent super fenum. Et accipiens septem panes et pisces: gñas agens: fregit: et dedit discipulis suis: et discipuli dederunt pplo. Et comederunt omnes: et saturati sunt. Et quod sup fuit de fragmentis: tulerunt septem sportas plenas. Erant autem qui manducabant quatuor milia hominū extra puulos et mulieres. Et continuo ascendit in nauicula et uenit in fines magedan. C. 16.
Et accesserunt ad eū pharisei: et saduc̄i temptantes. rogauerūt eum: ut signum de celo ostenderet eis
Ille uero respondens: ait eis. Facto uespere: dicitis serenum erit: rubricundum est enim celum. Et mane hodie tempestas: rutilat enim triste celum. Faciem ergo celi dinoscere nostis: signa aut̄ temporum non potestis. Generatio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei: nisi signū ione
Et relictis illis abiit. Et cum uenissent discipuli eius trans fretum: obliti sunt panes sumere. Qui dixit illis
Intuemini: et cauete a fermento pharisęor: et saduceor. Illi cogitabant inter se dicentes. quia panes nō sumpsimus. Sciens aut̄ ihus: dixit. Quid cogitatis inter uos modicę fidei. quia panes non habetis
Nondum intelligitis neq; recordamini. v. panum et quinq; milia hominū: et quot cophinos sumpsistis: Neq; septem panum et quatuor milia hoīm et quot sportas sumpsistis: Quare non intelligitis: quia non de pane dixi uobis. cauete a fermento pharisęor et saduceor. Tunc intellexerunt: quia
non dixerit cauendum a fermento panum: sed a doctrina et saduceor. xvi pharisęor
Uenit autem ihus in partes cesaree philippi: et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filium hominis: Illi dixerunt. Alii iohem baptistam: alii autem helyam: alii uero
ieremiam aut unum ex pphis. Dicit illis ihus. Uos aut̄: quem me esse dicitis: Respondens symō petrus
dixit. Tu es xp̄us filius dei uiui. Respondens autem ihus dixit ei. Beatus es symō bariona: quia caro et
sanguis non reuelauit tibi: sed p̄r meus qui in celis est. Et ego dico tibi: quia tu es petrus: et sup hanc
petram: edificabo ecclesiam meam. Et porte inferi: non preualebunt aduersus eam. et tibi dabo claues
regni celor. Et quodcumq; ligaueris super terram: erit ligatum et in celis. Et quodcumq; solueris super terram:
erit solutum et in celis. Tunc precepit discipulis suis: ut nemini dicerent: quia ipse esset ihus xp̄us.
Exinde cepit ihus ostendere discipulis suis: quia oportet eum ire hierosolimam et multa pati a senioribus
et scribis: et principibus sacerdotum: et occidi: et tertia die resurgere. Et assumens eum petrus: cepit increpare illum dicens. Absit a te dñe: non erit tibi hoc. Qui conuersus: dixit petro. Uade post me satha
nas scandalum es mihi. Quia non sapis ea quę dei sunt. sed quę hominū. Tunc ihus dixit discipulis
suis. Si quis uult uenire post me abneget semetipm: et tollat crucem suam: et sequatur me. Qui enim uo
luerit animam suam saluam facere: perdet eam. Qui autem perdiderit aiam suam ppter me. inueniet eam. Quid
enim prodest homini si mundum uniuersum lucretur anime uero sue detrimentum patiatur: Aut quam dabit
homo cōmutationem pro anima sua. Filius enim hois uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis. Et tunc
reddet unicuiq; secm opa eius. Amen dico uobis. Sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem
donec uideant filium hominis uenientem in regno suo xvii.
Et post dies sex assumpsit ihus petrum et iacobum et iohem fratrem eius. et duxit illos in montem excelsum
seorsum: et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol: uestimenta autem eius
facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuit illis moyses et helyas: cum eo loquentes. Respondens aut̄ petrus:
dixit ad ihm. Domine: bonum est nos hic esse si uis faciamus hic tria tabernacula. Tibi unū moysi unū.
et helie unū. adhuc eo loquente: ecce nubes lucida obumbrauit eos. Et ecce uox de nube dicens. Hic est fili
us meus dilectus: in quo mihi bene complacui: ipsum audite. Et audientes discipuli: ceciderunt in facies suas
et timuerunt ualde. Et accessit ihus et tetigit eos: dixitq; eis. Surgite et nolite timere. Leuantes autem
oculos suos: neminem uiderunt nisi solum ihm. Et descendentibus illis de monte: precepit illis ihus dicens.
Nemini dixeritis uisionem donec filius hominis a mortuis resurgat. Et interrogauerunt eum discipuli dicentes. Quid
ergo scribe dicunt quod helyā oportet primū uenire. Ille respondens: ait eis. Helyas quidem uenturus est: et resti
tuet omnia. Dico autem uobis. Quia helyas iam uenit: et non cognouerunt eum sed fecerunt in eo quecumq; uo
luerunt. Sic et filius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli: quia de ioh̄e baptista dixisset eis.
Et cum uenissent ad turbam: accessit ad eum homo genibus prouolutus ante eum dicens. Domine miserere filio
meo quia lunaticus est: et male patitur. Nam sepe cadit in ignem: et crebro in aquam. Et obtuli eum discī
pulis tuis: et non potuerunt curare eum. Respondens ihus ait. O generatio incredula et prua: quous
que ero uobiscum: usq; quo patiar uos: Afferte huc illum ad me. Et increpauit illum ihus: et exiit
ab eo demonium. Et sanatus est puer ex illa hora. Tunc accesserunt discipuli ad ihm secreto et dixerunt:
Quare nos non potuimus eicere illum: Dicit illis. Propter incredulitatē uestram. Amen quippe dico uobis.
Si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis huic monti. transi hinc illuc et transibit. Et nichil impossibile erit uobis. Hoc genus non eicit
nisi oratione et ieiunio. Conuersantibus autem eis in galilea: dixit illis ihus. Filius hominis tradendus
est in manus hominū: et occident eum: et tertia die resurget. Et contristati sunt ualde. Et cum
uenissent capharnaum. accesserunt q didragma accipiebant ad petrum et dixerunt ei. Magister ur
non soluit didragma aut etiam. Et cum intrasset in domū: preuenit eum ihus dicens. Quid tibi uide

dragma

et dicetis monti huic
transi

symon? Reges ter a quibus accipiunt tributum vl' censum a filys suis? an ab alienis? Et ille dixit ab alienis
Dixit illi ihs. Ergo liberi sunt filij. Vt autem non scandalizemus eos? vade ad mare. et mitte hamum: et
eum piscem qui primus ascenderit tolle. Et apto ore eius? invenies staterem. Illum sumens? da eis pro mee te.

C. 18. In illa hora accesserunt discipli ad ihm? dicentes. Quis putas maior est in regno celoz?
Et advocans ihs puerum? statuit eum in medio eoz? et dixit. Amen dico vobis? nisi conversi fueritis.
et efficiamini sicut pueri? non intrabitis in regnum celoz. Quicunq; ergo humiliaverit se sicut puerus
iste. hic est maior in regno celoz. Et qui susceperit unum puerum talem in nomine meo. me suscipit. Qui aut
scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt? expedit ei ut suspendatur mola asinaria in col
lo eius? et demergatur in profundum maris. Ve mundo a scandalis. Necesse est enim? ut veniant scan
dala. Verumtamen ve homini per quem scandalum venit. Si autem manus tua vl' pes tuus scandalizat te? abscin
de eum et proice abste. Bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vl' claudum? quam duas manus vl' duos pedes
habentem? mitti in ignem eternum. Et si oculus tuus scandalizat te? erue eum? et proice abste. Bonum tibi est
unum oculum habentem magis intrare in vitam? quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. Videte ne con
temnatis unum ex hys pusillis. Dico enim vobis. Quia angeli eoz in celis semp vident faciem patris mei
qui in celis est. Venit enim filius hominis salvare quod perierat. Quid vobis videtur? si fuerint alicui. c. oues
et erraverit una ex eis. nonne relinquet nonaginta novem in montibus? et vadit querere eam que erravit
Et si contigerit ut inveniat eam? amen dico vobis? quia gaudet super eam magis quam super nonagin
ta que non erraverunt. Sic erit voluntas ante patrem vestrum? qui in celis est? ut non pereat unus
de pusillis istis. Si peccaverit frater tuus in te? vade et corripe eum inter te et ipsum solum. Si te audierit? lucratus eris
fratrem tuum. Si autem non te audierit? adhibe tecum adhuc unum vl' duos ut in ore duoz testium vl' trium? stet omne ver
bum. Quod si non audierit eos? dic ecclie. Si autem ecclesiam non audierit? sit tibi sicut ethnicus et publicanus
Amen dico vobis? quecunq; alligaveritis super terram? erunt ligata et in celo. Et quecunq; solveritis super ter
ram? erunt soluta et in celo. Iterum dico vobis. Quia si duo ex vobis consenserint super terram de omni re quamcunq;
petierint? fiet illis a patre meo qui in celis est. Ubi sunt duo vl' tres congregati in nomine meo? ibi sum in medio
eoz. Tunc accedens petrus ad eum? dixit. Domine? quoties peccabit in me frater meus. et dimittam ei usq; septies?
Dicit illi ihs. Non dico tibi usq; septies? sed usq; septuagies septies. Ideo assimilatum est regnum celoz homini regi
qui voluit rationem ponere cum oblatus est ei unus qui debebat decem milia talenta. Cum autem non haberet
unde redderet? iussit eum dominus venumdari? et uxorem eius? et filios? et omnia que habebat et reddi. Provolvens
autem servus ille? orabat eum dicens. Patientiam habe in me? et omnia reddam tibi. Misertus est autem
dominus servi illius et dimisit eum? et debitum dimisit ei. Egressus autem servus ille? invenit unum de conser
vis suis ille? qui debebat centum denarios. Et tenens? suffocabat
eum dicens. Redde quod debes. Et provolvens conservus eius rogabat eum dicens. Patientiam habe in me.
et omnia reddam tibi. Ille autem noluit? sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet debitum
Videntes autem conservi eius que fiebant? contristati sunt valde. Et venerunt et narraverunt domino suo
omnia que facta fuerant. Tunc vocavit eum dominus suus et ait illi. Serve nequam omne debitum dimisi tibi
quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit et te misereri conservo tuo? sicut et ego misertus tui sum? Et iratus
dominus eius tradidit eum tortoribus? quoadusq; redderet universum debitum. Sic et pater meus celestis faciet
vobis. si non remiseritis unusquisq; fratri suo? de cordibus vestris. Et factum est cum consummasset ihs sermo
nes istos. migravit a galilea? et venit in fines iudee trans iordanem. Et secute sunt eum turbe mul
te. et curavit eos ibi. Et accesserunt ad eum pharisei? temptantes eum dicentes. Si licet homini dimit
tere uxorem suam? quacunq; ex causa? Qui respondens? ait eis. Non legistis quia qui fecit ab initio masculum et
feminam fecit eos. Et dixit. Propter hoc dimittet homo patrem et matrem? et adherebit uxori
sue et erunt duo in carne una. Itaq; iam non sunt duo? sed una caro. Quod ergo deus coniunxit? homo
non separet. Dicunt illi. Quid ergo moyses mandavit dare libellum repudii? et dimittere? Ait illis. Quia mo
yses ad duritiam cordis vestri? permisit vobis dimittere uxores vestras. Ab initio autem non fuit sic. Dico autem
vobis quia quicunq; dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit? mechatur. Dicunt ei
discipuli eius. Si ita est causa hominis cum uxore? non expedit matrimonium. Qui dixit. Non omnes capiunt
verbum istud. sed quibus datum est. Sunt enim eunuchi? qui de utero matris sue sic nati sunt. Et sunt eu
nuchi qui facti sunt ab hominibus? et sunt eunuchi qui se ipsos castraverunt? propter regnum celoz.
Qui potest capere capiat

Tunc oblati sunt ei pueri. ut manus eis imponeret? et oraret. Discipuli autem? increpabant eos
Ihs vero? ait eis. Sinite pueros? et nolite prohibere eos venire ad me. Talium est enim regnum celoz. Et cum impo
suisset eis manus? abiit inde. Et ecce unus accedens? ait illi. Magister bone?
quid boni faciam? ut habeam vitam eternam. Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono? Unus
est bonus deus. Si autem vis ad vitam ingredi? serva mandata. Dicit illi. Que? Ihs autem
dixit. Non homicidium facies. non adulterabis? non facies furtum non falsum testimonium

dices honora pēm et mātem: et diliges proximum tuum sicut teipm. Dicit illi adolescens: Omnia hec custodiui: quid adhuc michi desit? Ait illi ihs Si uis perfectus esse uade et uende omnia que habes et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo: et ueni sequere me. Cum autem audisset adolescens uerbum abiit tristis. Erat enim habens multas possessiones. Ihs autem dixit discipulis suis Amen dico uobis quia diues difficile intrabit in regnum celoz. Et iterum dico uobis. Facilius est camelum per foramen acus transire: quam diuitem intrare in regnū celoz. Audientes autem hec discipuli mirabantur ualde dicentes. Quis ergo potest saluus esse? Aspiciens ihs dixit. Apud homines hoc impossibile est: apud deū omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus: dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia: et secuti sumus te Quid ergo erit nobis? Ihs autem: dixit illis. Amen dico uobis: quod uos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue. Sedebitis et uos super sedes duodecim. iudicantes duodecim tribus isrl. Et omnis qui reliquerit domū fres uel. aut sorores. aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios. aut agros. propter meum nomen. centuplum accipiet: et uitam eternam possidebit. Multi erunt autem primi nouissimi: et nouissimi primi.

xx.

Simile est regnum celoz homini patrifamilias. qui exiit primo mane conducere operarios in uineam suam. Conuentione autem facta cum operariis ex denario diurno: misit eos in uineam suā Et egressus circa horam tertiam: uidit alios stantes in foro otiosos: et illis dixit. Ite et uos in uineam meā et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa horam sextam et nonam horam et fecit similiter. Cum undecimam horam uero exiit: et inuenit alios stantes et dicit illis. Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei: quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite et uos in uineam meā Cum sero autem factum esset. dicit dns uinee procuratori suo. Voca operarios: et redde illis mercedem incipiens a nouissimis. usq; ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimam horam uenerant: acceperunt singulos denarios. Et accipientes: murmurabant aduersus patrem familias: dicentes. Hi nouissimi una hora fecerunt: et pares illos nobis fecisti: qui portauimus pondus diei et estus? At ille respondens unicui dixit. Amice: non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conuenisti mecum? Tolle quod tuum est et uade. Volo autem et huic nouissimo dare: sicut et tibi. Aut non licet mihi quod uolo facere? an oculus tuus nequam est: quia ego bonus sum. Sic erunt nouissimi primi: et primi nouissimi. Multi enim sunt uocati. pauci autem electi. Et ascendens ihs hierosolimam: assumpsit xii discipulos se. Ecce ascendimus hierosolimam et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis. et condemnabunt eum morte Et tradent eum gentibus ad illudendum: et flagellandum et crucifigendum et tertia die resurget. Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei. cum filiis suis. adorans et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei Quid uis? Ait illi. Dic ut sedeant hi duo filii mei unus ad dexteram tuam. et unus ad sinistram in regno tuo. Respondens autem ihs dixit. Nescitis: quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Dicunt ei: possumus. Ait illis. Calicem meum quidem bibetis: sedere autem ad dexteram meam. et ad sinistram non est meum dare uobis: sed quibus paratum est a patre meo. Et audientes. x. indignati sunt de duobus fratribus. Ihs autem uocauit eos ad se et ait. Scitis quia principes gentium dominantur eorum: et qui maiores sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter uos. Sed quicumq; uoluerit inter uos maior fieri: sit uester minister. Et qui uoluerit inter uos primus esse: erit uester seruus. Sicut filius hominis non uenit ministrari: sed ministrare. Et dare animam suam redemptionem pro multis. Et egredientibus illis ab hiericho secuta sunt eum turbe multe. Et ecce duo ceci sedentes secus uiam: audientes quia ihs transiret clamauerunt dicentes. Domine: miserere nri fili dauid. Turba autem minabat eis ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes. Domine: miserere nri fili dauid. Et stans ihs et uocauit eos et ait. Quid uultis ut faciam uobis? Dicunt illi dne: ut aperiantur oculi nri. Misertus autem eorum ihs: tetigit oculos eorum. Et confestim uiderunt: et secuti sunt eum.

xxi

Et cum adpropinquasset hierosolimis. et uenissent bethfage ad montem oliueti. Tunc ihs misit duos discipulos suos. dicens eis. Ite in castellum: quod contra uos est: et statim inuenietis asinam alligatam: et pullum cum ea. Soluite: et adducite michi. Et si quis uobis aliquid dixerit dicite quia dns his opus habet: et confestim dimittet eos. Hoc autem factum est. ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Dicite filie syon. ecce rex tuus uenit tibi mansuetus: et sedens super asinam et pullum filium subiugalis. Euntes autem discipuli: fecerunt sicut precepit illis. Et adduxerunt asinam et pullum: et imposuerunt super eos uestimenta sua: et eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba strauerunt uestimenta sua in uia. alii autem cedebant ramos de arboribus et sternebant in uia. Turbe autem que precedebant: et que sequebantur clamabant dicentes. Osanna fili dauid: benedictus qui uenit in nomine dni osanna in altissimis. Et cum intrasset hierosolimam commota est uniuersa ciuitas dicens. Quis est hic. Populi autem dicebant. hic est ihs ppha: a nazareth galilee. Et intrauit ihs in templum dei: et eiiciebat omnes uendentes et ementes in templo: et mensas nummulariorum: et cathedras uendentium columbas euertit

ejecētes a
arbitrati su
essent accep
rūt aūt ip
denarios.

ceto et illis

ihs

tota

aut

et dixit eis · Scriptum est: domus mea domus orōnis uocabitur · Vos autem: fecistis illam spelunca latronum · Et accesserunt ad eum cec et claudi in templo et sanauit eos · Videntes autem principes sacerdotum et scribe mirabilia que fecit: et pueros clamantes in templo et dicentes · Osanna filio dauid: indignati sūt et dixerunt ei · Audis quid isti dicunt? Ihus autem: dixit eis · Vtiq; nunq̄ legistis · quia ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem · Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem in bethaniā ibiq; mansit pernoctabat

Mane autem reuertens in ciuitatem: esuriit · Et uidens ficū arborem unam secus uiam uenit ad eam: nichil inuenit in ea nisi folia tantum · Et ait illi · Numquam ex te fructus nascatur in sempiternum · Et aruefacta est · continuo ficulnea · Et uidentes discipuli: mirati sunt dicentes · Quomodo continuo aruit? Respondens autem ihus: ait eis · Amen dico uobis · Si habueritis fidem: et non hesitaueritis: non solum de ficulnea facietis · sed et si monti huic dixeritis tolle et iacta te in mare fiet · Et omnia quecunq; petieritis in oratione: credentes accipietis · Et cum uenisset in templum: accesserunt ad eum docentem principes sacerdotum: et seniores populi dicentes · In qua potestate hec facis et quis tibi dedit hanc potestatem? Respondens ihus: dixit eis Interrogabo uos et ego unum sermonem: quē si dixeritis mihi: et ego dicam uobis in qua potestate hec facio · Baptisma ioānis unde erat: de celo an ex hominibus? At illi cogitabant inter se: dicentes · Si dixerimus de celo: dicet nobis: quare ergo non credidistis illi? Si autem dixerimus ex hominibus timemus turbam · Omnes enim habebant ioānem sicut prophetam · Et respondentes ihu: dixerunt · Nescimus · Ait illis et ipse · Nec ego dico uobis in qua potestate hec facio · Quid autem uobis uidetur? Homo quidam habebat duos filios: et accedens ad primū dixit · fili uade hodie operare in uinea mea · Ille autem respondens: ait nolo · Postea autem penitentia motus: abiit · Accedens autē ad alterū: dixit similiter · Ad ille respondens ait · Eo dñe · Et nō iit · Quis ex duobus fecit uoluntatem patris? Dicunt: primus · Dicit illis ihus · Amen dico uobis · Quia publicani et meretrices precedunt uos in regno dei · Venit enim ioānes ad uos in uia iustitie et non credidistis ei · Publicani autem et meretrices crediderunt ei · Vos autem uidentes nec penitentiam habuistis · postea ut crederetis ei · Aliam parabolam · Audite · Homo erat pater familias: qui plantauit uineam: et sepem circumdedit ei · Et fodit in ea torcular: et edificauit turrim et locauit eam agricolis: et peregre profectus est · Cum autem tempus fructuum appropinquasset: misit seruos suos · ad agricolas: ut acciperent fructus eius · Et agricole apprehensis seruis eius: alium ceciderunt alium uero lapidauerunt · Iterum misit alios seruos plures prioribus: et fecerunt illis similiter · Nouissime autem: misit ad eos filium dicens: uerebuntur filium meum · Agricole autem uidentes filium: dixerunt intra se · Hic est heres: uenite occidamus eum: et habebimus hereditatem eius · Et apprehensum eum eicerunt extra uineam et occiderūt · Cum ergo uenerit dñs uinee: quid faciet agricolis illis? Aiunt illi · malos male perdet: et uineam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis · Dicit illis ihus · Numquam legistis in scripturis lapidem quem reprobauerunt edificantes · hic factus est in caput anguli? A dño factum est istud: et est mirabile in oculis uris · Ideo dico uobis: quia auferetur a uobis regnum dei et dabitur genti facienti fructus eius · Et qui ceciderit super lapidem istum: confringetur · Super quem uero ceciderit conteret eum · Et cum audissent principes sacerdotum et pharisei parabolas eius: cognouerunt quod de ipsis diceret · Et querentes eum tenere timuerunt turbas: quoniam sicut prophetam eum habebāt

Et respondens ihus: dixit iterum in parabolis eis dicens · Simile factum est exm · regnum celorum homini regi: qui fecit nuptias filio suo · Et misit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias: et nolebant uenire · Iterum misit alios seruos dicens · Dicite inuitatis: ecce prandium meum parauī · Tauri mei et altilia occisa sunt et omnia parata: uenite ad nuptias · Illi autē neglexerunt · Et abierunt alius in villam suam: alius ad negotiationem suam · Reliqui uero tenuerūt seruos eius: et cōtumelijs affectos: occiderunt · Rex autē cū audisset: iratus est · Et missis exercitibus suis · perdidit homicidas illos: et ciuitatē illorum incendit · Tunc ait seruis suis · Nuptie quidē parate sunt: sed qui inuitati erant: non fuerunt digni · Ite ergo ad exitus uiarum: et quoscunq; inueneritis · ad nuptias uocate · Et egressi serui eius uias: congregauerūt omnes quos inuenerunt malos et bonos: et impletę sunt nuptie discumbentiū · Intrauit autem rex ut uideret discumbentes · et uidit ibi hominē non uestitum ueste nuptiali · et ait illi · Amice: quomodo huc intrasti: nō habēs uestem nuptialem? At ille obmutuit · Tunc dixit rex ministris · ligatis pedibus eius et manibus mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium · Multi autem sunt uocati pauci uero electi · Tunc abeuntes pharisei consilium inierunt: ut caperent eum in sermone · Et mittunt ei discipulos suos: cum herodianis: dicentes · Magister scimus quia uerax es: et uiam dei in ueritate doces · Et non est tibi cura de aliquo: non enim respicis personam hominū · Dic ergo nobis quid tibi uidetur · Licet censum dare cesari: an non · Cognita autem ihus nequitia eorum: ait · Quid me temptatis ypocrite? Ostendite mihi numisma census · At illi obtulerunt ei denarium · Et ait illis ihus · Cuius est ymago hec et superscriptio? Dicunt ei: cesaris · Tunc

aut

Ev. sdm Matthæum.

aut illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Et audientes mirati sunt. Et relicto eo abierunt. In illo die accesserunt ad eum saducei: qui dicunt non esse resurrectionem. Et interrogauerunt eum dicentes. Si magister moyses dixit. si quis mortuus fuerit non habens filiū: ut ducat frater eius uxorem illius: et suscitet semen fratri suo. Erant autem apud nos septem fratres. Et primus uxorem duxit et defunctus est: et non habens semen: reliquit uxorem suam: fratri suo. Similiter secundus: et tertius usq; ad septimū. Novissime autem omniū: et mulier defuncta est. In resurrectione ergo: cuius erit de septem uxor? Omnes enim habuerunt eam. Respondens autem ihus ait illis. Erratis: nescientes scripturas. neq; uirtutem dei. In resurrectione enim: neq; nubent. neq; nubentur: sed sunt sicut angeli dei in celo. De resurrectione mortuorum non legistis: quod dictum est ab eo dicente nobis. Ego sum deus abraham: et deus ysaac: et deus iacob. Non est deus mortuorum: sed uiuentium. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius. Pharisei autem audientes. quod silentium imposuisset saduceis. conuenerunt in unum. Et interrogauit eum unus ex eis legis doctor. tēptans eum. magister quod est mandatum magnum in lege? Ait illi ihus. Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo: et in tota anima tua: et in tota mente tua. Hoc est maximum: et primum mandatum. Secundum autem: simile est huic. Diliges proximum tuum: sicut te ipsum. In his duobus mandatis: uniuersa lex pendet et prophete. Congregatis ergo phariseis: interrogauit eos ihus dicens. Quid uobis uidetur de xpo: cuius filius est? Dicunt ei: dauid. Ait illis. Quomodo ergo dauid in spū: uocat dñm eum dicens. Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo dauid uocat eum dñm: quomodo filius eius est? Et nemo poterat respondere ei uerbum: neq; ausus fuit quisq; ex illa die eum amplius interrogare.

Tunc locutus est ihus ad turbas: et ad discipulos suos dicens. xxiij.
Super cathedram moysi: sederunt scribe et pharisei. Omnia ergo quecunq; dixerint uobis: seruate et facite. Secundum opera uero eorum: nolite facere. Dicunt enim: et non faciunt. Alligant autem onera grauia et importabilia. et imponunt in humeros hominum. digito autem suo nolunt ea mouere. Omnia uero opera sua faciunt: ut uideantur ab hominibus. Dilatant enim phylacteria sua: et magnificant fimbrias. Amant autem primos recubitus in cenis: et primas cathedras in synagogis et salutationes in foro: et uocari ab hominibus rabbi. Vos autem nolite uocare rabbi: unus est enim magister uester. Omnes autem uos: fratres estis. Et patrem nolite uocare uobis super terram. unus est enim pater uester qui in celis est. Nec uocemini magistri: quia magister uester unus est xpus. Qui maior est uester: erit minister uester. Qui autem se exaltauerit: humiliabitur: et qui se humiliauerit exaltabitur. Ve autem uobis scribe et pharisei hypocrite: quia clauditis regnum celorum ante homines. Vos enim non intratis: nec introeuntes. sinitis intrare. Ve uobis scribe et pharisei hypocrite qui comeditis domos uiduarum. orantes prolixe propter hoc amplius accipietis iudicium. Ve uobis scribe et pharisei hypocrite: qui circuitis mare et aridam: ut faciatis unum proselytum. Et cum fuerit factus facitis eum filium gehenne duplo quam uos. Ve uobis duces ceci. Qui dicitis quicunq; iurauerit per templum dei nichil est. Qui autem iurauerit in auro templi: debet. Stulti et ceci quid enim maius est: aurum an templum. quod sanctificat aurum? Et quicunq; iurauerit in altari: nichil est. Quicunq; autem iurauerit in dono quod est sup illud. debet. Ceci: quid enim maius est, donum: an altare. quod sanctificat donum. Qui ergo iurauerit in altari iurat in eo: et in omnibus que sup illud sunt. Et qui iurauerit in templo iurat in illo: et in eo qui habitat in eo. Et qui iurat in celo: iurat in throno dei: et in eo qui sedet super eum. Ve uobis scribe hypocrite pharisei, qui decimatis mentam: et anetum: et cyminum et reliquistis que grauiora sunt legis: iudicium: et misericordiam: et fidem. Hec oportuit facere: et illa non omittere. Duces ceci, excolantes culicem, camelum autem glutientes. Ve uobis scribe pharisei hypocrite: qui mundatis quod deforis est. calicis et parapsidis: intus autem pleni estis rapina et inmunditia. Pharisee cece, munda prius quod intus est calicis et parapsidis. ut fiat et id quod deforis est mundum. Ve uobis scribe pharisei hypocrite quia similes estis sepulchris dealbatis: que foris apparent hominibus speciosa: intus uero plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcicia. Sic et uos a foris quidem paretis hominibus iusti: intus autem pleni estis hypocrisi et iniquitate. Ve uobis scribe pharisei hypocrite: qui edificatis sepulchra prophetarum. et ornatis monumenta iustorum et dicitis. Si fuissemus in diebus patrum nrōrum: nō essemus socii eorum in sanguine prophetarum. Itaq; testimonio estis uobis metipsis: quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt. Et uos implete mensuram patrum uestrorum. Serpentes genimina uiperarum quomodo fugietis a iudicio gehenne? Ideo ecce ego mitto ad uos prophetas: et sapientes et scribas: et ex illis occidetis, et crucifigetis. et ex illis flagellabitis in synagogis uestris et persequemini de ciuitate in ciuitatem: ut sup uos ueniat omnis sanguis iustus. qui effusus est sup terram. A sanguine abel iusti: usq; ad sanguinem zacharie filii barachie: quē occi

distis inter templum et altare. Amen dico vobis: venient hec omnia sup generacionē istam. Jerusalē
cerlin que occidis pphas: et lapidas eos qui ad te missi sunt. Quotiens volui congregare filios tuos
quem admodum gallina congregat pullos suos sub alas: et noluisti. Ecce relinquetur vobis: do
mus vra deserta. Dico enim vobis. Non me videbitis amodo: donec dicatis. Benedictus qui venit in
nomine dñi

·xxiiij·

Et egressus ihus ibat de templo. Et accesserunt discipuli eius: ut ostenderet eis edificaciones tēpli
Ipse autem respondens: dixit illis. Vide- tis hec omnia? Amen dico vobis: non relinquetur hic la
pis super lapidem: qui non destruatur. Sedente autem eo sup montem oliveti: accesserunt ad eum
discipuli secreto dicentes. Dic nobis: quando hec erunt: et quod signū aduentus tui et consūmacio
nis seculi? Et respondens ihus: dixit eis. Videte ne quis vos seducat. Multi enim venient in nomi
ne meo: dicentes. Ego sum xp̄us: et multos seducent. Audituri enim estis prelia: et opiniones pre
liorum: videte ne turbemini. Oportet enim hec fieri: sed nondum statim finis. Consurget enim gens in
gentem: et regnum in regnum: et erunt pestilencie et fames: et terremotus per loca. Hec autem oīa
initia sunt dolorum. Tunc tradent vos in tribulacionem: et occident vos et eritis odio omnibus gen
tibus propter nomen meum. Et scandalizabuntur tunc multi. et mutuo tradent: et odio habebūt mu
tuo. Et multi pseudo pphe surgent: et seducent multos. Et quia habundauit iniquitas: refriges
cet caritas multorum. Qui autem perseuerauerit usq; in finem: hic saluus erit. Et predicabitur hoc
euāngelium regni in vniuerso orbe in testimonium omnibus gentibus: et tunc veniet consummacio. Cum
ergo videritis abhominacionē desolacionis: que dicta est a daniele pphā: stantem in loco scō: qui
legit intellegat. Tunc qui in iudea sunt: fugiant ad montes. et qui in tecto: non descendat tollere
aliquid de domo sua. Et qui in agro: non revertatur tollere tunicam suam. Ve autem pregnantibus
et nutrientibus in illis diebus. Orate autem: ut non fiat fuga vra hyeme vel sabbato. Erit enim tunc
tribulacio magna. qualis non fuit ab initio mūdi usq; modo: neq; fiet. Et nisi breuiati fuissent dies
illi: non fieret salua omnis caro. Sed propter electos: breuiabuntur dies illi. Tunc si quis vobis dixerit ec
ce hic xp̄us: aut illic: nolite credere. Surgent enim pseudo xp̄i: et pseudo pphe: et dabunt signa magna
et prodigia. ita ut in errorem inducantur: si fieri potest etiam electi. Ecce predixi vobis. Si ergo dixe
rint vobis ecce in deserto est: nolite exire. Ecce in penetralibus: nolite credere. Sicut enim fulgur exit
ab oriente: et paret usq; occidentem: ita erit aduentus filii hominis. Vbicunq; fuerit corpus: illic
congregabuntur aquile. Statim autem post tribulacionem dierum illorum sol obscurabitur: et luna
non dabit lumen suum. Et stelle cadent de celo. et virtutes celorum commouebuntur: et tunc parebit
signum filii hominis in celo. Et tunc plangent se omnes tribus terre. et videbunt filium hominis venien
tem in nubibus celi: cum virtute multa et maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba et voce ma
gna et congregabunt electos eius. a quatuor ventis. a summis celorum usq; ad terminos eorum. Ab arbore
autem fici. discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit: et folia nata: scitis quia pe est estas
ita et vos cum videritis hec omnia: scitote quia pe est iam in ianuis. Amen dico vobis: quia non p̄teri
bit hec generacio. donec omnia fiant. Celum et terra transibunt verba aut̄ mea non preteribunt. De die
autem illa et hora nemo scit: neq; angeli celorum: nisi p̄ solus. Sicut autem in diebus noe. ita erit et ad
uentus filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluuiū comedentes et bibentes nubentes
et nuptui tradentes usq; ad eum diem quo intrauit noe in arcam. et non cognouerunt donec venit
diluuium: et tulit omnes. Ita erit aduentus filii hominis. Tunc duo erunt in agro: unus assume
tur. et unus relinquetur. Due molentes in mola. una assumetur et una relinquetur. Duo in lecto
mus assumetur et alter relinquetur. Vigilate ergo: quia nescitis qua hora dñs vr venturus
sit. Illud autem scitote: quoniam si sciret paterfamilias. qua hora fur esset vigilaret utiq; et
non sineret perfodi domum suam. Ideo et vos estote parati: quia nescitis qua hora filius hominis
venturus est. Quis putas est fidelis seruus et prudens quem constituit dñs suus super fami
liam suam: ut det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus: quem cum venerit dñs eius: inue
nerit sic facientem. Amen dico vobis: quoniam super omnia bona sua constituet eum. Si autem dixe
rit malus seruus ille in corde suo. Moram facit dñs meus venire: et ceperit percutere conser
vos suos manducet autem et bibat cum ebriosis veniet dñs serui illius in die qua non sperat. et
hora qua ignorat et diuidet eum. partemque eius ponet cum hypocritis: illic erit
fletus: et stridor dentium

·xxv·

Tunc simile erit regnum celorum decem virginibus que accipientes lampades suas:
exierunt obuiam sponso et sponse. Quinque autem ex eis erant fatue et quinque prudentes
Sed quinque fatue acceptis lampadibus: non sumpserunt oleum secum. Prudentes vero ac
ceperunt oleum in vasis suis: cum lampadibus. Moram autem faciente sponso: dormitauerunt
omnes: et dormierūt. Media autem nocte clamor factus est: ecce sponsus venit: exite obuiam e-

Ev. sctm Matthæ.

Tunc surrexerunt omnes virgines ille: et ornauerunt lampades suas. Fatue autem: sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo uē: quia lampades nre extinguuntur. Respouderunt prudentes dicentes. Ne forte non sufficiat nobis et vobis: ite potius ad uendentes et emite vobis. Dum autem irent emere: uenit sponsus. Et que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias et clausa est ianua. Nouissime ueno uenium et reliqe virgines dicentes. Domine: dne aperi nobis. At ille respondens ait. Amē dico vobis: nescio uos. Vigilate itaq; nescitis diem: neq; horam. Sicut enim homo peregre proficiscens uocauit seruos suos: et tradidit illis bona sua. Et uni dedit quinq; talenta: alij autem duo: alij uero unum. Vnicuiq; secūm propriam uirtutem: et profectus est statim. Abijt autem qui quinq; talenta acceperat: negotiatus est alia duo. Qui autem unum acceperat: abiens fodit in terram: et abscondit pecuniam domini sui. Post multum uero temporis: uenit dns seruoꝝ illoꝝ: et posuit rationem cum eis. Et accedens qui quinq; talenta acceperat obtulit alia quinq; talenta dicens. Domine: quinq; talenta tradidisti mihi: ecce alia quinq; sup lucratus sum. Ait illi dns eius. Euge serue bone et fidelis: quia sup pauca fuisti fidelis sup multa te constituam: intra in gaudium dni tui. Accessit autem et qui duo talenta acceperat et ait. Domine duo talenta tradidisti mihi: ecce alia duo lucratus sum. Ait illi dns eius. Euge serue bone et fidelis: quia sup pauca fuisti fidelis sup multa te constituam: intra in gaudium dni tui. Accedens autem et qui unū talentū acceperat: et ait. Domine: scio quia homo durus es: metis ubi non seminasti et congregas ubi non sparsisti. Et timens abij et abscondi talentum tuum in terra. Ecce habes quod tuum est. Respondens autem dns eius: dixit ei. Serue male et piger: sciebas quia meto ubi non seminno: et congrego ubi non sparsi. Oportuit ergo te committere pecuniam meam nummularijs: et veniens ego recepissem utiq; qd meum est cum usura. Tollite itaq; talentum ab eo et date ei qui habet decem talenta. Omni enim habenti dabitur et habundabit. Ei autem qui non habet: et quod uidetur habere auferetur ab eo. Et inutilem seruum eiicite in tenebras exteriores. Illic erit fletus et stridor dentium. Cum autem uenerit filius hominis in maiestate sua: et omnes angeli cum eo: tunc sedebit super sedem maiestatis sue et congregabuntur ante eum omnes gentes et separabit eos ab inuicem: sicut pastor segregat oues ab hedis. Et statuet oues a dextris suis. hedos autem a sinistris. Tunc dicet rex his qui a dextris eius erunt. Venite benedicti patris mei: possidete paratum uobis regnum: a constitutione mundi. Esurij enim et dedistis mihi manducare. Sitiui et dedistis mihi bibere. Hospes eram et collegistis me. Nudus et operuistis me. Infirmus et uisitastis me. Carcere et uenistis ad me. Tunc respondebunt ei qui dicentes. Domine: quando te uidimus esurientem: et pauimus te? Sitientem: et dedimus tibi potum? Quando te uidimus hospitem et collegimus te? Aut quando te uidimus infirmum aut carcere et uenimus ad te? Et respondens rex dicet illis. Amen dico uobis. quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis. mihi fecistis. Tunc dicet et his qui a sinistris eius erunt. Discedite a me maledicti in ignem eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius. Esurij enim et non dedistis mihi manducare. Sitiui et non dedistis mihi potum. Hospes eram. et non collegistis me. Nudus et non operuistis me. Infirmus et carcere. et non uisitastis me. Tunc respondebunt ei et ipsi dicentes. Domine quando te uidimus esurientem aut sitientem. aut hospitem. aut nudum. aut infirmum. aut carcere. et non ministrauimus tibi? Tunc respondebit illis dicens. Amen dico uobis. quamdiu non fecistis uni de minoribus istis. nec mihi fecistis. Et ibunt hi in supplicium eternum. Iusti autem in uitam eternā.

Et factum est cum consummasset ihs sermones hos omnes. dixit discipulis suis. Scitis quia post biduum pascha fiet: et filius hominis tradetur ut crucifigatur. Tūc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium principis sacerdotum. qui dicebatur caiphas. Et consilium fecerunt ut ihm dolo tenerent et occiderent. Dicebant autem: nō in die festo: ne forte tumultus fieret in populo. Cum autem esset ihs in bethania in domo simonis leprosi: accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti preciosi et effudit super caput ipsius recumbentis. Videntes autem discipuli: indignati sunt dicentes. Ut quid perditio hec? Potuit enim istud uenundari multo: et dari pauperibus. Sciens autem ihs: ait illis: Quid molesti estis huic mulieri? Opus bonum operata est in me. Nam semper pauperes habetis uobiscum: me autem non semper habebitis. Mittens enim hec unguentum hoc in corpus meum: ad sepeliendū me fecit. Amen dico uobis. ubicūq; predicatū fuerit hoc euāgelium in toto mundo dicetur. et quod hec fecit in memoriam eius. Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas scarioth ad principes sacerdotum: et ait illis. Quid uultis mihi dare. et ego tradam uobis eum? At illi constituerunt ei triginta argenteos. Et exinde quærebat opportunitatem ut eum traderet. Prima autem azimoꝝ die accesserunt discipuli ad ihm: dicentes. Vbi uis paremus tibi comedere pascha? At ihs dixit. Ite in ciuitatē ad quendam: et dicite ei. Magister dicit

tapatus ē ihs ... ē alia qñ qui duo acce

c. 26.

tempus meum prope est: apud te facio pascha cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut constituit illis jesus: et paraverunt pascha. Vespere autem facto: discumbebat cum duodecim discipulis suis: et edentibus illis dixit. Amen dico vobis quia unus vestrum me traditurus est. Et contristati valde ceperunt singuli dicere. Numquid ego sum dñe? At ipe respondens ait. Qui intingit mecum manum in parapside: hic me tradet filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de illo. Ve autem homini illi: per quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens autem judas qui tradidit eum dixit. Numquid ego sum rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Cenantibus autem eis accepit jesus panem: et benedixit: ac fregit: deditq discipulis suis et ait. Accipite et comedite. hoc est corpus meum. Et accipiens calicem gratias egit et dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes. hic est enim sanguis meus novi testamenti: qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis. non bibam amodo de hoc genimine vitis: usq; in diem illum: cum illud bibam vobiscum novum in regno patris mei. Et hymno dicto: exierunt in montem oliveti. Tunc dicit illis jesus. Omnes vos scandalum patiemini in me nocte ista. Scriptum est enim: percutiam pastorem et dispergentur oves gregis. Postquam autem surrexero: precedam vos in galileam. Respondens autem petrus: ait illi. Et si omnes scandalizati fuerint in te: ego nunquam scandalizabor. Ait illi jesus. Amen dico tibi: quia in hac nocte. antequam gallus cantet: ter me negabis. Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum: non te negabo. Similiter et omnes discipuli dixerunt. Tunc venit jesus cum illis in villam que dr gethsemani: et dixit discipulis suis. Sedete hic: donec vadam illuc et orem. Et assumpto petro et duobus filiis zebedei: cepit contristari et mestus esse. Tunc ait illis. Tristis est anima mea usq; ad mortem: sustinete hic et vigilate mecum. Et progressus pusillum procidit in faciem suam: orans et dicens. Pater. si possibile est: transeat a me calix iste. Verumtamen non sicut ego volo: sed sicut tu. Et venit ad discipulos suos et invenit eos dormientes: et dixit petro. Sic non potuistis una hora vigilare mecum? Vigilate et orate: ut non intretis in tentationem. Spūs quidem promptus est caro autem infirma. Iterum secundo abiit et oravit dicens. Pater mi: si non potest hic calix transire nisi bibam illum. fiat voluntas tua. Et venit iterum. et invenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum gravati. Et relictis illis: iterum abiit et oravit tertio eundem sermonem dicens. Tunc venit ad discipulos suos: et dixit illis. Dormite jam. et requiescite. Ecce appropinquavit hora: et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite eamus. Ecce appropinquavit: qui me tradet. Adhuc ipo loquente: ecce judas unus de duodecim venit: et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus: a principibus sacerdotum et senioribus populi. Qui autem tradidit eum. dedit eis signum dicens. Quemcunq; osculatus fuero: ipse est: tenete eum. Et confestim accedens ad jesum: dixit. Ave rabbi. Et osculatus est eum. Dixit autem illi jesus. Amice: ad quod venisti? Tunc accesserunt et manus miserunt in jesum: et tenuerunt eum. Et ecce unus ex his qui erant cum jesu: extendens manum exemit gladium suum: et percutiens servum principis sacerdotum: amputavit auriculam ejus. Tunc ait illi jesus: converte gladium tuum in locum suum: omnes enim qui accepit gladium gladio peribit. An putas quia non possum rogare patrem meum: et exhibebit mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur scripture: quia sic oportet fieri. In illa hora: dixit jesus turbis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me: cotidie apud vos sedebam docens in templo: et non me tenuistis. Hoc autem totum factum est: ut implerentur scripture prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. At illi tenentes jesum duxerunt ad caiphan principem sacerdotum: ubi scribe et seniores convenerant. Petrus autem sequebatur eum aliquanto. usq; in atrium principis sacerdotum. Et introgressus intus: sedebat cum ministris: ut videret finem. Principes autem sacerdotum et omne concilium querebant falsum testimonium contra jesum: ut eum morti traderent: et non invenerunt: cum multi falsi testes advenissent novissime autem venerunt duo falsi testes et dixerunt. Hic dixit: possum destruere templum dei: et post triduum reedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum ait illi. Nichil respondes ad ea que isti adversum te testificantur? Jesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. Adjuro te per deum vivum. ut dicas nobis si tu es xpūs filius dei. Dicit illi jesus. Tu dixisti. Verumtamen dico vobis. Amodo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis: et venientem in nubibus celi. Tunc princeps sacerdotum: scidit vestimenta sua dicens. Blasphemavit: quid adhuc egemus testibus. Ecce nunc audistis blasphemiam: quid vobis videtur. At illi respondentes dixerunt. Reus est mortis. Tunc exspuerunt in faciem ejus: et colaphis eum ceciderunt. Alii autem: palmas in faciem ei dederunt dicentes. Prophetiza nobis xpe: quis est qui

te pauslit: Petrus uero: sedebat foris in atrio. Et accessit ad eum una ancilla: dicens: et tu cum
ihu galileo eras. At ille: negauit coram omnibus dicens. Nescio quid dicis. Exeunte autem
illo ianuam uidit eum alia ancilla: et ait his qui erant ibi. Et hic erat cum ihu nazareno. Et
iterum negauit cum iuramento. quia non nouit hominem. Et post pusillum: accesserunt qui
stabant: et dixerunt petro. Vere: et tu ex illis es. Nam et loquela tua manifestum te facit. Tunc
cepit detestari et iurare: quia non nouisset hominem. Et continuo: gallus cantauit. Et recor-
datus est petrus ubi ihu quod dixerat prius quam gallus cantet: ter me negabis. Et egres-
sus foras flenit amare.

xxvii

Mane autem facto: consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores adiu-
ihm: ut eum morte traderent. Et uinctum adduxerunt eum: et tradiderunt pontio
pylato presidi. Tunc uidens iudas qui eum tradidit quod damnatus esset: penitencia
ductus retulit triginta argenteos principibus sacerdotum. et senioribus dicens. Peccaui:
Tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt. Quid ad nos: tu uideris. Et proiectis argenteis
in templo: recessit. Et abiens: laqueo se suspendit. Principes autem autem sacerdotū acceptis
argenteis dixerunt. Non licet mittere eos in corbanan quia pretium sanguinis est. Consilio
autem inito: emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinor. Propter hoc uocatus est
ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis: usq; in hodiernum diem. Tunc impletum
est quod dictum est per hieremiam ppham dicentem. Et acceperunt triginta argenteos pre-
cium appreciati: quod appretiauerunt a filiis isrl. Et dederunt eos in agrum figuli: sicut con-
stituit michi dns. Ihus autem stetit ante presidem. Et interrogauit eum preses dicens. Tu es rex
iudeor: Dixit illi ihus. Tu dicis. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et seniorib⁹: nichil
respondit. Tunc dixit illi pylatus. Non audis quanta aduersum te dicunt testimonia: Et no
respondit ei ad ullum uerbum: ita ut mirarentur preses uehementer. Per diem autem sollemp
nem consueuerat preses dimittere ppl⁹ unum uinctum: quē uoluissent. Habebat aute
tunc uinctū insignem: qui dicebatur barrabas. Congregatis ergo illis: dixit pylatus.
Quem uultis dimittam uobis barraban: an ihm qui dicitur xp̄us: Sciebat enim: qd
p̄ inuidiam eum tradidissent. Sedente autem illo pro tribunali: misit ad eum uxor sua dicens:
Nichil tibi: et iusto illi. Multa enim passa sum hodie per uisum propter illum. Principes aute
sacerdotum et seniores: persuaserunt ppl⁹: ut peterent barrabam: ihm uero perderent. Respon
dens autem preses: ait illis. Quem uultis uobis de duobus dimitti: At illi dixerunt barra
bam. Dicit illis pylatus. Quid igitur faciam de ihu: qui dicitur xp̄us: Dicunt omnes: cru
cifigatur. Ait illis preses. Quid enim mali fecit: At illi magis clamabant dicentes. Cru
cifigatur. Videns autem pylatus quia nichil proficeret. sed magis tumultus fieret: accep
ta aqua lauit manus coram ppl⁹ dicens. Innocens ego sum a sanguine huius iusti: uos uidetis. Et re
spondens uniuersus ppl⁹ dixit. Sanguis eius: sup nos et sup filios nros. Tunc dimisit illis bar
raban: ihm autem flagellatum tradidit eis: ut crucifigeretur. Tunc milites presidis suscipien
tes ihm in pretorio: congregauerunt ad eum uniuersam cohortem. Et exuentes eum: clamidem coc
cineam circumdederunt ei. Et plectentes coronam de spinis: posuerunt sup caput eius: et harū
dinem in dextera eius. Et genu flexo ante eum: illudebant dicentes: Aue rex iudeor. Et ex
puentes in eum: acceperunt harundinem et percutiebant caput eius. Et postquam illuserunt
ei: exuerunt eum clamide: et induerunt eum uestimentis eius. Et duxerunt eum: ut cru
cifigerent. Et exeuntes: inuenerunt hominem cyrenaeum nomine symonem: hunc angari
auerunt ut tolleret crucem eius. Et uenerunt in locum qui dicitur golgotha. quod est calua rie
locus. Et dederunt ei uinum bibere: cum felle mixtū et cum gustasset. noluit bibere. Postquam
autem crucifixerunt eum: diuiserunt uestimenta eius sortem mittentes ut adimpleret quod dic
tum est per ppham dicentem. Diuiserunt uestimenta mea sibi et super uestem meam miserūt
sortem et sedentes: seruabant eum. Et imposuerunt sup caput eius: causam ipius scriptam
Hic est ihus: rex iudeor. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus a dextris: et unus
a sinistris. Preter euntes autem: blasphemabant eum: mouentes capita sua et dicentes.
Vah. qui destruit templum dei: et in triduo illud reedificat: Salua temetipm: si filius dei es:
descende de cruce. Similiter et principes sacerdotum illudentes cum scribis et senioribus dicebant. Alios
saluos fecit seipm non potest saluum facere. Si rex isrl' est. descendat nunc de cruce: et credimus
ei. Confidit in deo. liberet eum nunc si uult. Dixit enim: quia dei filius sum. Idipsum autem et
latrones qui crucifixi erant cum eo: improperabant ei. A sexta autem hora: tenebre facte sunt super
uniuersam terram: usq; ad horam nonam. Et circa horam nonam: clamauit ihus uoce magna di
cens. Heli: heli: lama sabacthani. Hoc est deus meus: deus meus: ut quid derelinquisti me: Quod

autem illæ stantes et audientes dicebant· Heliam uocat iste· Et continuo curens unus exceptam spongiam implent aceto: et imposuit harundini et dabat ei bibere· Ceteri uero dicebant Sine uideamus: an ueniat helias liberans eum· Iesus autem iterum clamans uoce magna: emisit spm· Et ecce uelū templi scissum est in duas partes· a summo usq; deorsum· Et tra mota est: et petre scisse sunt: et monumenta aperta sunt: et multa corpa scōr· qui dormierant surrexerunt· Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius: uenerunt in scam ciuitatē: et apparuerunt multis· Centurio autem et qui cum eo erant custodientes ihm uisto tre motu et his que fiebant timuerunt dicentes· Uere: dei filius erat iste· Erant autem ibi mulieres multe a longe: que secute erant ihm· a galilea ministrantes ei· Inter quas erat maria magdalene: et maria iacobi: et ioseph mater· et mater filior· zebedei· Cum sero autem factum esset: uenit quidam homo diues ab arimathia: nomine ioseph· qui et ipe discipls erat ihu hic accessit ad pylatum et petiit corpus ihu· Tūc pylatus iussit reddi corpus· Et accepto corpe ioseph et inuolut illud in sindone munda: et posuit illud in monumēto suo nouo: quod exciderat in petra· Et aduolut saxum magnum: ad ostium monumenti: et abiit· Erat autem ibi maria magdalene: et altera maria: sedentes contra sepulchrum· Altera autem die que est post parasceuen: congregati sunt principes sacerdotum et pharisei ad pylatum dicentes· Domine: recordati sumus quia seductor ille dixit· adhuc uiuens: post tres dies resurgam· Iube ergo custodiri sepulchrum· usq; in diem tertium: ne forte ueniant discipli eius et furentur eum: et dicant plebi: surrexit a mortuis· Et erit nouissimus error: peior priore· Ait illis pylatus: habetis custodiam: ite custodite sicut scitis· Illi autem abeuntes: munierunt sepulchrum· signantes lapidem cum custodibus

xxviij·

Uespere autem sabbati que lucescit in prima sabbati: uenit maria magdalene et altera maria uidere sepulchrum· Et ecce terre motus factus est magnus· Angelus enī dñi descendit de celo: et accedens reuolut lapidem et sedebat super eum· Erat autem aspectus eius sicut fulgur: uestimentum eius sicut nix· Prę autem eius· exterriti sunt custodes: et facti sūt uelut mortui· Respondens autem angelus: dixit mulieribus· Nolite timere uos· Scio enim quod ihm qui crucifixus est queritis: non est hic· Surrexit enim: sicut dixit· Uenite uidete locum: ubi positus erat dñs· Et cito euntes dicite discipulis eius· quia surrexit· Et ecce precedet uos in galileam· Ibi eum uidebitis· ecce predixi uobis· Et exeuntes cito de monumento cum timore et gaudio magno: current nūciare discipulis eius· Et ecce ihs occurrit illis dicens: auete· Ille autem accesserunt et tenuerunt pedes eius: et adorauerunt eum· Tunc ait illis ihs· Nolite timere· Ite nunciate fratribus meis: ut eant in galileam ibi me uidebunt· Que cum abissent: ecce quidam de custodibus uenerunt in ciuitatem et nunciauerunt principibus sacerdotum· Cūcta que facta fuerant· Et congregati cum senioribus: consilio accepto: pecunia copiosam dederunt militibus dicentes· Dicite: quia discipuli eius nocte uenerunt: et furati sunt eum nobis dormientibus· Et si hoc auditum fuit a preside: nos suadebimus ei et securos uos faciemus· Illi accepta pecunia: fecerunt sicut edocti sunt· Et diuulgatum est uerbum istud apud iudeos: usq; in hodiernum diem· Undecim autem discipli abierunt in galileam: in montem ubi constituerat illis ihs· Et uidentes eum adorauerunt: quidam autem dubitauerunt· Et accedens ihs: locutus est eis dicens· Data est mihi omnis potestas in celo et in terra· Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nōe patris· et filii· et spūs scī· Docentes eos seruare omnia: quecumq; mandaui uobis· Et ecce ego uobiscum sum omnibus diebus· usq; ad consummationē seculi·

Incipit Evangelium secundū Marcum.

ce mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te. Vox clamantis in deserto parate viam dñi: rectas fa
cite semitas eius.

Fuit iohes in deserto baptizans. et predicans baptismum penite
ne: in remissionem pcōr et egrediebatur ad illum omnis iudee
a regio: et hierosolimite universi. et baptizabantur ab illo in iordane flumi
ne confitentes peccata sua. Et erat iohes vestitus pilis camel: et zona pel
lea circa lumbos eius. et locustas et mel silvestre edebat: et predicabat
dicens. Venit fortior me post me: cuius non sum dignus procumbens
solvere corrigiam calciamentor eius. Ego baptizo vos aqua: ille ve
ro baptizabit vos spu scō. Et factum est in diebus illis: venit iesus a
nazareth galilee et bapti
zatus est a iohanne in iordane. Et statim ascendens de aqua: vidit apertos celos. et spm tanq
columbam descendentem et manentem in ipo. Et vox facta est de celo. tu es filius meus di
lectus in te complacui. Et statim spūs expulit eum in desertum: et erat in deserto quadraginta
diebus et quadraginta noctibus et temptabat a satana. Erat q cum bestijs: et angeli ministrabāt
illi. Postq̄ autem traditus est iohes: venit iesus in galileam. predicans evāgelium regni dei et dicens.
Q̄m impletum est tempus et appropiquabit regnum dei. Penitemini et credite evāgelio. Et preter
eus lenis maris galilee vidit symonem et andream fratrem eius mittentes rete in mari. Erant enim
piscatores. Et dixit illis iesus. Venite post me: faciam vos fieri piscatores hominū. Et protinus
relictis retibus. secuti sunt eum. Et progressus inde pusillum vidit iacobum zebedei et iohem fratrem
eius. Et ipos in navi componentes retia et statim vocavit illos. Et relicto patre suo zebedeo in navi
cum mercenarijs: secuti sunt eum. Et ingrediunt capharnaum: et statim sabbatis ingressus in syna
gogam docebat eos. Et stupebant super doctrina eius. Erat enim docens eos: quasi potestatem
habens: et non sicut scribe. Et erat in synagoga eor homo in spū immūdo: et exclamavit dicens. Q̄d
nobis et tibi iesu nazarene. venisti perdere nos. scio quod sis sanctus dei. Et cōminatus est ei iesus: di
cens. Obmutesce: et exi de homine. Et discerpens eum spūs immundus: et exclamans voce mag
na exijt abeo. Et mirati sunt omnes: ita ut conquirerent inter se dicentes. Quid nam est hoc:
que doctrina hec nova: quia in potestate et spūtibus immundis imperat et obediunt ei. Et predijt
famaq̄ eius statim in omnem regionem galilee. Et protinus egredientes de synagoga venerunt in
domum symonis et andree cum iacobo et iohanne. Detinebat autem socrus symonis febribatās.
et statim dicunt ei de illa. Et accedens elevavit eam. apprehensa manu eius: et continuo dimisit
eam febris: et ministrabat eis. Vespere autem facto cum occidisset sol: afferebant ad eum omnes
male habentes: et demonia habentes. Et erat omnis civitas congregata ad ianuā: et curavit
multos: qui vexabantur variis languoribus: et demonia multa eiciebat. Et non sinebat loqui
ea quā sciebant eum. Et diluculo valde surgens. egressus abiit in desertum locum: ibiq̄ orabat: esse xp̄m
Et persecutus est eum symon petrus et qui cum illo erant: et cum invenissent eum dixerunt ei
quia omnes quierunt te. Et ait illis. Eamus in proximos vicos et civitates: ut et ibi predicē
ad hoc enim veni. Et erat predicans in synagogis eor et in omni galilea: et demonia eiciens. Et
venit ad eum leprosus deprecans eum: et genu flexo dixit. Si vis potes me mundare. Jhus aūt
misertus eius extendens manum suam et tangens eum ait illi. Volo mundare. Et cum dixis
set statim discessit ab eo lepra et mundatus est. Et cōminatus est ei: statimq̄ ejecit illum: et di
cit ei. Vide nemini dixeris: sed vade ostende te principi sacerdotum: et offer pro emundatione tua
que precepit moyses in testimonium illis. At ille egressus cepit predicare et diffamare sermo
nem: ita ut iam non posset manifeste introire: sed foris in desertis locis esse. Et
conveniebant ad eum undiq̄

Iii

Et iterum intravit capharnaū post dies octo et auditum est quod in domo esset: et domos
convenerunt multi: ita ut non caperent neq̄ ad ianuam: et loquebatur eis verbū
Et venerunt ferentes ad eum paralyticum: qui a quatuor portabatur. Et cum non possent ob
ferre eum illi pre turba nudaverunt tectum ubi erat: et patefacientes summiserunt gra
batum in quo paralyticus iacebat. Cum vidisset autem jhus fidem illor: ait paralytico. fili
dimittunt tibi peccata. Erant autem illic quidam de scribis sedentes et cogitantes in cordi
bus suis: quid hic sic loquitur: blasphemat. Quis potest dimittere peccata nisi solus de.
Cui statim cognito jhus spū suo quia sic cogitarent intra se: dixit illis. Quid ista co
gitatis in cordibus vris. Quid est facilius dicere paralytico dimittūt tibi peccata aut dice
surge tolle grabatum tuum et ambula: Ut autem sciatis: quia potestatē habet filius

hominus uita dimittendi peccata·Ait paralitico·Tibi dico surge: tolle grabattum tuum et uade ad domū tuam·Et statim ille surrexit: et sublato grabato abiit coram omnibus: ita ut admirarent omnes: et honorificarent deū: dicentes· quia numq̄ sic uidimus·Et egressus est iterū rursus ad mare: omnis turba ueniebat ad eum et docebat eos·Et cum preteriret: uidit leui alphei sedentem ad theloneum: et ait illi: sequere me·Et surgens: secutus est eum·Et factum est cum accumberet in domo illius: multi publicani et pōres simul discumbebant cum iesu· et discipulis eius: erant enim multi: qui et secuti erant eum·Et scribe et pharisei uidentes quia manducaret cum publicanis et pōribus: dicebant discipulis eius: Quare cum publicanis·et pōribus manducat et bibit magister uē: Hoc audito iesus ait illis·Non necesse hūt sani medico: sed qui male hēnt·Non enim ueni uocare iustos: sed pōres·Et erant discipuli iohānis et pharisei ieiunantes et ueniunt et dicunt illi·Quare discipuli iohānis et pharisēor ieiunant·tui autem discipuli non ieiunant·Et ait illis iesus·Numq̄d possunt filij nupciarum quam diu sponsus cum illis est ieiunare: Quanto tempe habent sponsū: non possunt ieiunare·Uenient autem dies cum auferetur ab eis sponsus: et tunc ieiunabūt in illis diebus·Nemo ad supplemētū panni rudis assuit uestimento ueteri: alioquin auferet supplementū nouum a ueteri: et maior scissura fit·Et nemo mittit uinū nouū in utres ueteres: alioquin discumpit uinū utres et uinum effundetur: et utres pibunt·Sed uinū nouū: in utres nouos mitti debet·Et factū est iterum cum sabbatis ambularet per sata: et discipuli eius ceperunt pregredi et uellere spicas·Pharisei autem dicebant ei·Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis quod non licet·Et ait illis·Numquam legistis quid fecerit dauid quando necessitatem habuit et esurit ipe et qui cum eo erant quomodo intrauit in domū dei sub abiathar principe sacerdotum et panes propositionis manducauit quos non licebat manducare nisi solis sacerdotibus: et dedit eis qui cum eo erant·Et dicebat eis·Sabbatum propter hoīem factum est: et nō homo propter sabbatū·Itaq̄: dūs est filius hoīs: etiam sabbi ·m· ei

Et intrauit iterum in synagogam: et erat ibi homo habens manum aridam et obseruabant si sabbatis curaret: ut accusarent illum·Et ait homini habenti manum aridam·Surge in medium·Et dicit eis si licet sabbatis bene facere an male·animā saluam facere an perdere: At illi tacebant·Et circumspectis eos cum ira: contristatus super cecitatem cordis eor: dicit homi·Extende manū tuam: et extendit: et restituta est manus illi·Exeuntes autem farisei·cum herodianis consilium faciebant ad ipsum eum: quomodo eum perderent·Et iesus cum discipulis suis secessit ad mare·Et multa turba a galilea et iudea secuta est eum: et abiecto solimis et idumea et trans iordanem·Et qui circa tyrum et sydonem: multitudo magna: audientes que faciebat uenerunt ad eum·Et dixit discipulis suis: ut nauicula sibi deseruiret propter turbam: ne comprimerent eum·Multos enim sanabat·ita ut irruerent in eum: ut illi tangerent·Quotq̄ habebant plagas: et spūs immundi: cum illum uidebant·prouolabant ei·Et clamabant dicentes·Tu es filius dei·Et uehementer cōminabatur eis: ne manifestarent illum·Et ascendens in montem: uocauit ad se quos uoluit ipe: et uenerunt ad eum·Et fecit ut essent·xij· cū illo· et ut mitteret eos predicare·Et dedit illis potestatem curandi infirmitates: et eiciendi demonia·Et nominis imposuit symoni nomen·Petrus et iacobum zebedei: et iohannem fratrem iacobi: et imposuit eis nomina boanerges·qd' est filij tonitrui·Et andream·et philippum·et bartholomeum et matheum: et thomā et iacobum alphei: et thaddeum: et symonem chananeum: et iudam scarioth: qui tradidit illum· Et ueniunt ad domum et conuenit iterum turba: ita ut non possent neq̄ panem manducare Et cum audissent sui: exierunt tenere eum·Dicebant enim quoniā in furore est ius est·Et scribe qui ab iherosolimis descenderant·dicebant·Quoniā beelzebub habet: et quia in principe demoniorū eiicit demonia·Et conuocatis eis·in parabolis dicebat illis·Quomodo potest satanas satanan eicere: Et si regnum eius in se diuidatur: non potest stare regnum illud·Et si domus super semetipam diuidatur: non poterit domus illa stare·Et si satanas consurrexerit in semetipm: diuisus est·et non poterit stare·sed finem hūt·Nemo potest uasa fortis ingressus in domum diripere: nisi prius fortem alliget: et tunc domum eius diripiet·Amen dico uobis·quia omnia dimittentur filijs hoīm peccata et blasphemie·quibus blasphemauerint·Qui autem blasphemauerit in spm scm: non hūt remissionē in eternū: sed reus erit eterni delicti·Quoniā dicebant: spūm immundū hūt·m·

Et ueniunt mr eius et fres: et foris stantes miserunt ad eum uocantes eum·Et sedebat circa eum turba: et dicunt ei·Ecce mater tua et fres tui: foris querunt te·Et respondens eis: ait·Quae est mater mea et fres mei·Et circumspiciens eos qui circa eum sedebant: ait·Ecce mater mea et fres mei·Qui enim fecerit uoluntatem dei: hic frater meus et soror mea et mater est·Et iterum cepit docere ad mare: et congregata est ad eum turba multa: ita ut in nauem ascendens sederet in mari·Et omnis turba circa mare super terram erat: et docebat illos in parabolis multa·Et dicebat illis in doctrina sua·Audite: ecce exiit seminans·ad seminandum·Et dum seminat: aliud cecidit secus uiam: et uenerunt uolucres et comederunt illud·Aliud uero cecidit

super petrosa: ubi non habuit terram multam: et statim exortum est: quñ non habebat altitudinem terre. Et quando exortus est sol exestuauit et eo quod non haberet radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas: et ascenderunt spine et suffocauerũt illud. et fructum non dedit. Et aliud cecidit in terram bonam et dabat fructum ascendentem et crescentem. Et afferebat unum triginta et unũ sexaginta et unum centum. Et dicebat. Qui habet aures audiendi audiat. Et cum ẽet singularis: interrogauerunt eum hi qui cum eo erant illum parabolam. Et dicebat eis. Vobis datum est scire mysterium regnum dei. Illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt. Ut uidentes uideãt. et non uideant. Et audientes audiant: et non intelligant. Nequando conuertantur et dimittantur eis pcã. Et ait illis. Nescitis parabolam hanc: et quomodo omnes parabolas cognoscetis? Qui seminat uerbum seminat. Hi autem sunt qui circa uiam: ubi seminatur et cum audierint confestim uenit satanas: et aufert uerbum quod seminatum est in cordibus eorũ. Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur: qui cum audierint uerbum: statim cum gaudio suscipiunt illud. Et non habent radicem in se: sed temporales sunt. Deinde orta tribulatione et persecutione propter uerbum: confestim scandalizantur. Et hi sunt qui uerbum audiunt: et erumnę sęculi et deceptio diuitiarũ: et circa reliqua concupiscentię introeuntes suffocant uerbum: et sine fructu efficitur. Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt: qui audiunt uerbum et suscipiunt: et fructificant unum triginta: et unum sexaginta: et unum centum. Et dicebat illis. Numquid uenit lucerna ut sub modio ponatur: aut sub lecto: nonne ut sup candelabrum ponatur? Non enim est aliquid absconditum. qđ non manifestetur: nec factum est occultum: qđ non in palam ueniat. Si quis habet aures audiendi: audiat. Et dicebat illis. Videte: quid audiatis. In qua mensura mensi fueritis: remetietur uobis et adiicietur uobis. Qui enim hꝫ: dabitur illi. et qui non habet: etiam quod hꝫ auferetur abillo. Et dicebat. Sic est regnum dei: quem admodum si homo iaciat semen in terram et dormiat. Et exurgat nocte ac die: et semen germinet et crescat dum nescit ille. Ultro enim terra fructificat: primum herbam deinde spicam: deinde plenum frumentum in spica. Et cum ex se prodnxerit fructus: statim mittit falcem quñ adest messis. Et dicebat. Cui adsimilabimus regnum dei: aut cui parabole comparabimus illud? Sicut granum sinapis quod cum seminatum fuerit in terra: minus est omnibus seminibus que sunt in terra. Et cum seminatum fuerit ascendit et fit maius omnibus holeribus. Et facit ramos magnos: ita ut possint sub umbra eius aues cęli habitare. Et talibus multis parabolis loquebatur eis uerbum: prout poterant audire. Sine parabola autem non loquebatur eis. Seorsum autem discipulis suis disserebat omnia. Et ait illis in illa die cum serum esset factum: transeamus contra. Et dimittentes turbam: assumunt eum ita ut erat in naui: et alie naues erant cum illo. Et facta est procella magna uenti: et fluctus mittebat in nauem: ita ut impleretur nauis. Et erat ille in puppi super cervical dormiens. Et excitant eum: et dicunt ei. Magister: non ad te pertinet quia perimus? Et exsurgens increpauit uentum: et dixit mari. Tace: obmutesce. Et cessauit uentus: et facta est tranquillitas magna. Et ait illis. Quid timidi estis? Nondum habetis fidem? Et timuerunt timore magno: et dicebãt ad alterutrũ. Quis putas est iste: quia et uentus et mare obedit ei.

Et uenerunt trans fretum maris in regionem gerasenorum et exeunti ei de naui: statim occurrit de monumentis homo in spiritu immundo: qui domicilium habebat in monumentis. Et neque catenis iam quisquam poterat eum ligare. quia sepe compedibus et catenis uinctus. distrupuisset catenas et compedes comminuisset: et nemo poterat eum domare. Et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat: clamans et concidens se lapidibus. Videns autem ihesum alonge cucurrit et adorauit eum: et clamans uoce magna dixit. Quid mihi et tibi ihesu fili dei summi? Adiuro te per deum. ne me torqueas. Dicebat enim illi. Exi spiritus immunde ab homine. Et interrogabat eum. Quod tibi nomen est? Et dicit ei. Legio nomen mihi est: quia multi sumus. Et deprecabatur eum multum: ne se expelleret extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens: magni et deprecabantur eum spiritus dicentes. Mitte nos in porcos. ut in eos introeamus. Et concessit eis ihesus statim. Et exeuntes spiritus immundi introierunt in porcos: et magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia: et suffocati sunt in mari. Qui autem pascebant eos fugerunt: et nunciauerunt in ciuitatem et in agros. Et egressi sunt uidere quid esset factum: et ueniunt ad ihesum. Et uident illum qui demonium uexabatur sedentem uestitum et sane mentis: et timuerunt. Et narrauerunt illis qui uiderant qualiter factum est ei: qui demonium habuerat et de porcis. Et rogare eum ceperunt: ut discederet finibus eorum. Cumque ascenderet nauim cepit illum deprecari qui demonio uexatus fuerat: ut esset cum illo. Et non admisit eum: sed ait illi. Vade in domum tuam ad tuos: et annũcia illis quanta tibi dominus fecerit: et misertus sit tui. Et abiit et cepit predicare in decapoli quanta sibi fecisset

Et alij sũt qui mas seminãt

ipe

v

ihus: et omnes mirabantur. Et cum transcendisset ihus in naui. rursus transfretauit complet
turba multa ad illum. Et erat circa mare Et uenit quidam de archn synagogis nomine iair
et uidens eum procidit ad pedes eius: et deprecabatur eum multum dicens. Qm filia
mea nouissima est. ueni impone manum super eam. ut salua sit et uiuat. Et abiit cum
illo: et sequebatur multa turba eum et comprimebant illum. Et mulier que erat in profluuio
sanguinis annis duodecim. et fuerat multa perpessa a compluribus medicis: et erogas
uerat omnia sua: nec quicq profecerat: sed magis deterius habebat cum audisset de ihu. uenit
in turba retro: et tetigit uestimentum eius. Dicebat enim: quia si uel uestimentum eius tetigero
salua ero. Et confestim siccatus est fons sanguinis eius et sensit corpore quod sanata esset
a plaga. Et statim ihus cognoscens in semetipo: uirtutem que exierat de eo. Conuersus ad turbam
dicebat. Qis tetigit uestimenta mea? Et dicebant ei discipuli sui. Vides turbam co
primentem: et dicis quis me tetigit. Et circumspiciebat uidere eam: que hoc fecerat. Mulier
autem timens et tremens sciens quod factum esset in se. uenit et procidit ante eum: et dixit
ei omnem ueritatem. Ille autem: dixit ei. Filia: fides tua te saluam fecit. Vade in pace: et esto sa
na a plaga tua. Adhuc eo loquente: uenerunt a archi synagogo. Quia mortua est filia tua. quid
de. Et non audiuit quemq sequi se. nisi petrum et iacobum et iohannem fratrem iacobi. Et ue
niunt ad domum archi synagogi: et uidet tumultum et fleentes et ululantes multum: et egres
sus ait eis. Quid turbamini et plorat is? Puella non est mortua: sed dormit. Et irridebant
eum. Ipe uero eiectis omnibus: assumit patrem et matrem puelle et qui secum erant. Et ingre
ditur ubi erat puella iacens. Et tenens manu puelle ait illi. Talitha cumi. quod est interpre
tatum: puella tibi dico surge. Et confestim surrexit puella et ambulabat. Erat enim annoz
duodecim. Et obstupuerunt stupore maximo: et precepit illis uehementer: ut nemo id sci
ret et iussit: dari illi manducare.

.vi.

Et egressus inde: abiit in patriam suam: et sequebantur illum discipuli sui: Et facto sab
bato: cepit in synagoga docere. et multi audientes: admirabantur in doctrina eius
dicentes. Vnde huic hec omnia: et que est sapia que data est illi et uirtutes tales que per manus
eius efficiuntur? nonne iste est faber filius marie frater iacobi et ioseph et iude et symonis? Nonne
et sorores eius hic nobiscum sunt? et scandalizabantur in illo. Et dicebat eis ihus. Qm non est pro
pheta sine honore: nisi in patria sua: et in domo sua. Et non poterat ibi uirtutem ullam facere:
nisi paucos infirmos impositis manibus curauit. Et mirabatur propter incredulitatem illoz. Et
circuibat castella circuitu docens. Et uocauit duodecim et cepit eos mittere binos. et dabat
illis potestatem spirituum immundoz Et precepit eis ne quid tollerent in uia: nisi uirgam tantum. non
peram non panem neq in zona es: sed calceatos sandalis. Et ne induerentur duabus tunicis Et
dicebat eis. Quocumq introieritis in domum: illic manete donec exeatis inde. Et quecumq no
cepit uos neq audierint uos: exeuntes inde: excutite pulueren pedibus uris in testimo
nium illis. Et exeuntes: predicabant ut penitentiam agerent: et demonia multa eiciebant: et
ungebant oleo multos et egros et sanabatur. Et audiuit herodes rex: manifestum enim
factum est nomen eius. Et dicebat. Quia iohes baptista resurrexit a mortuis: et propterea o
perantur uirtutes in illo. Alii autem dicebant: quia helias est. Alii uero dicebant quia propheta
est: quasi unus exphis. Quo audito herodes ait. Quem ego decollaui iohem: hic a mor
tuis surrexit. Ipe enim herodes misit ac tenuit iohem: et uinxit eum in carcere. propter he
rodiadem uxorem philippi fris sui. quia duxerat eam. Dicebat enim iohes herodi. Non
licet tibi habere uxorem fris tui. Herodias autem insidiabatur illi et uolebat occidere eum nec
poterat. Herodes autem metuebat iohem: sciens eum uirum iustum et sanctum. Et custodiebat eum. Et
audito eo multa faciebat: et libenter eum audiebat. Et cum dies opportunus accidisset. herodes
natalibus suis cenam fecit principibus et tribunis: et primis galilee. Cumq introisset filia ipius
herodiadis et saltasset et placuisset herodi: simulq discumbentibus: rex ait puelle. Pete a me
quod uis: et dabo tibi. Et iurauit illi quia quicquid petieris dabo tibi licet dimidium regni
mei. Que cum exisset dixit matri sue. Quid petam? At illa dixit: caput iohis baptiste. Cu
mq introisset statim cum festinatione ad regem: petiuit dicens. Volo: ut protinus des
mihi in disco caput iohannis baptiste. Et contristatus est rex propter iusiurandum: et propter
simul discumbentes noluit eam contristare. sed misso spiculatore precepit afferri caput
eius in disco. Et decollauit eum in carcere: et attulit caput eius in disco: et dedit illud pu
elle: et puella dedit matri sue. Quo audito discipuli eius: uenerunt et tulerunt corpus eius:
et posuerunt illud in monumento. Et conuenientes apli ad ihm: renunciauerunt ei om
nia que egerant et docuerant. Et ait illis. Venite seorsum in desertum locum. et requiescite pusil

ad archisynagogum dicentes. Quia filia tua mortua est quare ultra uexas magistrum. Ihus aut audito
uerbo qd dicebatur erat

lum·Erant enim qui uenebant et redibant multi: et nec manducandi spacium habebant Et
ascendentes in nauim: abierunt in desertum locum seorsū·Et uiderunt eos abeuntes: Et cog
nouerunt eum multi: et pedestres de omnibus ciuitatibus concurrerūt illuc et preuenerūt eos·Et
exiens uidit turbam multam ihesus: et misertus est sup eos: quia erant sicut oues non habentes
pastorem·Et cepit docere illos multa·Et cū iam hora multa fieret accesserunt ad eum discipli
ni eius dicentes·Desertus est locus hic·Et iam hora preterijt dimitte illos: ut euntes in uil
las et uicos circa: emant sibi cibos quos manducent·Et respondens ait illis·Date illis
manducare·Et dixerunt ei·Euntes emamus denarijs ducentis panes: et dabimus eis ma
ducare·Et dicit eis·Quot panes habetis ite et uidete·Et cum cognouissent: dicunt·Quinq;
et duos pisces·Et precepit illis: ut accumbere facerent omnes: secundum contubernia: sup uiride fenū·Et
discubuerunt impartes: centenos et quinquagenos·Et acceptis quinq; panibus·et duobus piscibus:
intuens in celum benedixit et fregit et dedit discipulis suis·ut ponerent ante eos·Et duos pisces diui
sit omnibus: et manducauerunt omnes et saturati sunt·Et sustulerunt reliquias fragmentorū xij·
cophinos plenos et de piscibus·Erant autem qui manducauerunt: quinq; milia uirorū·Et statim coe
git discipulos suos, ascendere nauim: ut precederent eum trans fretum ad bethsaidam: dum ipe
dimitteret plebem·Et cum dimisisset eos abijt in montē orare·Et cum sero esset: erat nauis in
medio mari·et ipe solus in tra·Et uidens eos laborantes in remigando: erat enim uentus contra
rius eis·Et circa quartā uigiliam noctis: uenit ad eos ambulans sup mare: et uolebat preteri
re eos·At illi uidentes eum ambulantem sup mare: putauerunt fantasma esse et exclamauerunt
Omnes enim eum uiderunt·et conturbati sunt·Et statim locutus est cum eis: et dicit illis·Confidite: ego
sum noli te timere·Et ascendit ad illos in naue: et cessauit uentus·Et plus magis intra se stupe
bant·Non enim intellexerunt de panibus: erat enim cor illorum obcecatum·Et cum transfretassent p
uenerunt in terram genezareth·et applicauerunt·Cumq; egressi essent de naui: continuo cognouerunt
eum·Et percurrentes uniuersam regionem illam·ceperunt in grabatis eos qui se male habebant circum
ferre: ubi audiebant eum esse·Et quocumq; introibat in uicos: aut in uillas: aut ciuitates: in pla
teis: ponebant infirmos·Et deprecabantur eum·ut ut fimbriam uestimenti eius tangerent Et
quotq; tangebant eum: salui fiebant·

Et conueniunt ad eum pharisei·et quidam de scribis uenientes ab hierosolymis·Et cum uidissent
quosdam ex discipulis eius communibus manibus·id est non lotis manibus manducare
panes: uituperauerunt·Pharisei enim et omnes iudei·nisi crebro lauent manus: non manducant:
tenentes traditiones seniorū·Et a foro nisi baptizentur: nō comedunt·Et alia multa sunt que tradita sunt
illis seruare·Baptismata calicum et urceorū: et eramentorum: et lectorū·Et interrogabant eum pharisei
et scribe·Quare discipuli tui nō ambulant iuxta traditionem seniorum: sed communibus manu
bus manducant panem·At ille respondens: dixit eis·Bene prophetauit esaias de uobis hypocritis
sicut scriptum est·Populus hic labris me honorat·
me autem cor longe est a me·Frustra autem
Relinquentes enim mandatum dei: tenetis tradi
alia similia his facitis multa·Et dicebat il
lis·Bene irritum facitis preceptum dei: ut tradi
honora patrem tuum: et matrem tuam·Et qui ma
Vos autē dicitis·Si dixerit homo patri aut matri·corban quod est donum: quodcumq; ex me tibi pro
fuerit: et ultra non dimittitis eum quicq; facere: patri suo aut matri reiicientes uerbum dei p tradi
tionem uram quam tradidistis·Et similia huiusmodi multa facitis·Et aduocans iterum tur
bam: dicebat illis·Audite me omnes: et intelligite·Nichil est extra hominem introiens in eum quod
possit eum coinquinare·Sed que de homine procedunt·et illa sunt que communicant hominē
Si quis habet aures audiendi audiat·Et cum introisset in domum a turba interrogabant eū dis
cipuli eius parabolam·Et ait illis·Sic et uos imprudentes estis: non intelligitis quia om
ne extrinsecus introiens in hominem: nō potest eum communicare: Quia nō intrat in cor ei
sed in uentrem uadit et in secessum exit purgans omnes escas: Dicebat autem quia que
de homine exeunt·illa communicant hominē·Intus enim: de corde hominū cogitationes ma
le procedunt adulteria: fornicationes: homicidia furta: auaritie: nequitie: dolus: impudicia:
oculus malus: blasphemia: superbia: stultitia·Omnia hec intus procedunt et communicant
hominē·Et inde surgens: abiit in fines tyri et sydonis·Et ingressus domum·neminē uoluit scire:
et non potuit latere·Audiens enim statim mulier de qua habebat spūm immundū: in
trauit et procidit ad pedes eius·Erat enim mulier gentilis: syrophenissa genere·Et rogabat
eum ut demonium eiceret de filia eius·Que dixit illa: sine prius saturari filios: nō est enim
bonum sumere panem filiorū: et mittere canibus·At illa respondit·et dicit ei·Etiq; dne: nam

et catelli comedunt de micis puerorum cadentes. Et ait illi. Propter hunc sermonem. Vade exi de
mum de filia tua. Et cum abisset ad domum suam: inuenit puellam iacentem supra lectum: et dae
monium exisse. Et iterum exiens de finibus tyri: uenit per sydonem ad mare galilee inter medios fines
decapoleos. Et adducunt ei surdum et mutum: et deprecabantur eum: ut imponat illi manum. Et ap
prehendens eum de turba seorsum: misit digitos suos in auriculas: et exspuens tetigit linguam eius. Et eius
suspiciens celum ingemuit et ait illi. Effeta: quod est adaperire. Et statim aperte sunt aures eius
et soluta est uinculum linguae eius: et loquebatur recte. Et precepit illis: ne cui dicerent. Quanto
autem eis precipiebat: tanto magis plus predicabant: et eo amplius admirabantur dicentes. Be
ne omnia fecit: et surdos fecit audire: et mutos loqui

.vm.

In illis diebus iterum cum turba multa esset cum ihesu nec haberent quod manducarent conuoca
tis discipulis: ait illis. Misereor super turbam: quia ecce iam triduo sustinent me: nec habent quod
manducent. Et si dimisero eos ieiunos in domum suam: deficient in uia. Quidam enim ex eis: de lo
ge uenerunt. Et responderunt ei discipuli sui. Unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitu
dine? Et interrogauit eos. Quot panes habetis. qui dixerunt vii. Et precepit turbe: discumbere
super terram. Et accipiens septem panes. gratias agens fregit: et dabat discipulis suis. ut ponerent. Et apposuerunt turbe. Et habebant pisciculos paucos: et hos benedixit: et iussit apponi. Et
Et manducauerunt: et saturati sunt. Et sustulerunt quod superauerat de fragmentis septem spor
tas. Erant autem qui manducauerant. quasi quatuor milia: et dimisit eos. Et statim ascendens nauim cum discipulis suis: uenit in partes dalmanutha. Et exierunt pharisei: et ceperunt conquirere
cum eo: querentes a illo signum de celo: temptantes eum. Et ingemiscens spu: ait. Quid gene
ratio ista querit signum? Amen dico uobis: si dabitur generationi signum huic. Et dimittens eos.
ascendit iterum nauim et abiit trans fretum: et oblati sunt panes. Et nisi unum panem non
habebant secum in naui. Et precipiebat eis dicens. Videte cauete a fermento pharisee: et fermen
to herodis. Et cogitabant ad alterutrum dicentes: quia panes non habemus. Quo cognito ihs
ait illis. Quid cogitatis quia panes non habetis? Nondum cognoscitis nec intelligitis: adhuc
et excecatum cor uestrum habetis. Oculos habentes non uidetis? et aures habentes non auditis. Nec
recordamini quando quinque panes fregi: in quinque milia. et quot cophinos fragmentorum plenos
sustulistis. Dicunt ei duodecim. Quando et septem panes in quatuor milia: quod sportas fragmentorum tulistis? Et dicunt ei septem. Et dicebat eis. Quomodo non dum intelligitis? Et ueni
unt bethsaidam. et adducunt ei cecum: et rogabant eum. ut illum tangeret. Et apprehensa ma
nu ceci eduxit eum extra uicum et exspuens in oculos eius: impositis manibus suis interrogauit
eum. si aliquid uideret. Et aspiciens ait. uideo homines uelut arbores ambulantes. Deinde ite
rum imposuit manum super oculos eius: et cepit uidere. Et restitutus est ita: ut uideret cla
re omnia. Et misit illum: in domum suam
dicens. Vade in domum tuam: et si in uicum intro
ieris nemini dixeris. Et egressus est ihs
et discipuli eius. in castella cesaree philippi: et
in uia interrogabat discipulos suos: dicens
eis. Quem me dicunt esse homines? Qui respo
derunt illi dicentes. alii iohannem baptistam
dixerunt illi: alii uero quasi unum de prophetis. Tunc
dicit illis: uos uero quem me esse dicitis? Re
spondens petrus: ait ei. Tu es xpus. Et comi
natus est eis. ne cui dicerent de illo. Et cepit docere illos: quia oportet filium hominis multa
pati. et reprobari a senioribus: et a principibus sacerdotum et scribis: et occidi: et post tres dies
resurgere. Et palam uerbum loquebatur. Et apprehendens eum petrus: cepit eum
increpare. Qui conuersus et uidens discipulos suos. comminatus est petro dicens. Vade retro
me satanas: quia non sapis que dei sunt: sed que hominum. Et conuocata turba cum discipulis
suis et dixit eis. Si quis uult post me uenire: deneget semetipsum: et tollat crucem suam: et
sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere: perdet eam. Qui autem per
diderit animam suam propter me: et euangelium: saluam eam faciet. Quid enim proderit homi
ni si lucretur uniuersum mundum totum: et detrimentum faciat anime sue: aut quam dabit ho
mo commutationis pro anima sua? Qui enim me confessus fuerit: et mea uerba in generatione ista adul
tera et peccatrice: et filius hominis confitebitur eum: cum uenerit in gloria patris sui cum angelis sanc
Et dicebat illis. Amen dico uobis quia sunt quidam de hic

.ix.

stantibus qui non gustabunt mortem: donec uideant regnum dei uenientis in uirtute. Et
post dies sex assumpsit ihs petrum et iacobum et iohannem et duxit illos in montem excelsum
seorsum solos. Et transfiguratus est coram ipsis: et uestimenta eius facta sunt splendentia al
ba nimis uelut nix qualia fullo super terram non potest candida facere. Et apparuit illis
helias cum moyse. et erant loquentes cum ihu. Et respondens petrus: ait ihu. Rabbi: bonum
est nos esse hic. et faciamus tria tabernacula. Tibi unum moysi unum. et helye unum. Non enim

sciebat quid diceret. Erant enim timore exterriti. Et facta est nubes obumbrans eos: & uenit uox de nube dicens. Hic est filius meus karissimus audite illum. Et statim circumspicientes: neminem amplius uiderunt: nisi ihm tantum secum. Et descendentibus illis de monte: precepit illis ne cui quę uidissent narrarent: nisi cum filius hominis a mortuis resurrexit. Et uerbum continuerunt apud se conquirentes: quid esset cum a mortuis resurrexerit. Et interrogabant eum dicentes. Quid ergo dicunt pharisei et scribe: quia helyam oportet uenire primum? Qui respondens: ait illis. Helyas cum uenerit primo restituet omnia. Et quomō scriptum est in filiū hominis: ut multa patiatur et contemnatur. Sed dico uobis: quia et helyas uenit: & fecerunt illi quecumq; uoluerunt sicut scriptū est de eo. Et ueniens ad discipulos suos uidit turbam magnam circa eos: et scribas conquirentes cum illis. Et confestim omnis populus uidens ihm: stupefactus est. & expauerunt: & accurrentes salutabant. Et interrogauit eos: quid inter uos conquiritis? Et respondens unus de turba dixit. Magister: attuli filium meū ad te: habentem spm mutum. Qui ubicumq; eum apprehenderit: allidit eum & spumat: & stridet dentibus et arescit. Et dixi discipulis tuis ut eicerent illum: & nō potuerunt. Qui respondens eis dixit. O generatio incredula: quam diu apud uos ero: quam diu uos patiar? Afferte illum ad me. Et attulerunt eum. Et cum uidisset illum: statim spūs conturbauit eum. Et elisus in terra: uolutabatur spumans. Et interrogauit patrem eius. Quantum temp̄s est ex quo ei hoc accidit? At ille ait. Ab infancia. Et frequenter eum in ignem et in aquas misit ut eum perderet. Sed si quid potes: adiuua nos misertus nri. Ihs autem ait illi. Si potes credere: omnia possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis aiebat. Credo dne: adiuua incredulitatem meam. Et cum uideret ihs concurrentem turbam: comminatus est spū immūdo dicens illi. Surge & mute spūs: et tibi precipio: exi ab eo: & amplius ne introeas in eum. Et clamans: et discerpens eum exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus: ita ut multi dicerent. quia mortuus est. Ihs autem tenens manum eius eleuauit eum. & surrexit. Et cum introisset domum: discipuli eius seorsum interrogabant eum. Quare nos non potuimus eicere eum? Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire nisi in oratione et ieunio. Et inde profecti pretergradiebantur galileam: nec uolebat quemq; scire. Docebat autem discipulos suos: & dicebat illis. Quia filius hominis tradetur in manus hominū: et occident eum. Et occisus: tertia die resurget. At illi ignorabant uerbum: et timebant eum interrogare. Et uenerunt capharnaum. Qui cum domi essent: interrogabat eos. Quid in uia tractabatis? At illi tacebant. Siquidem inter se in uia disputauerant: quis esset maior illorum. Et residens uocauit duodecim: et ait illis. Si quis uult primus esse: erit omnium nouissimus et omnium minister. Et accepit puerum statuit eum in medio eorum. Quem cum complexus esset: ait illis. Quisq; unum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo: me recipit. Et quicumq; me susceperit: non me susceperit: sed eum qui me misit. Respondit illi iohannes dicens. Magister uidimus quendam in nomine tuo eicientem demonia: qui nō sequitur nos: et prohibuimus eum. Ihs aut: nolite prohibere eum: nemo est enim qui faciat uirtutem in nomine meo: et possit cito male loqui de me. Qui enim non est aduersus nos: pro nobis est. Quisq; enim potum dederit uobis: calicem aque in nomine meo: quia xpi estis: amen dico uobis: non perdet mercedem suam. Et quisq; scandalizauerit unum ex his pusillis: credentibus in me: bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo eius: et in mare mitteretur. Et si scandalizauit te manus tua: abscide illam. Bonum est tibi debilem introire uitam: quam duas manus habentem ire in gehennam ignem inextinguibilem. Vbi uermis eorum non moritur: et ignis non extinguitur. Et si pes tuus te scandalizat: amputa illum. Bonum est tibi claudum introire in uitam eternam: quam duos pedes habentem: mitti in gehennā ignis inextinguibilis. Vbi uermis eorum non moritur: et ignis non extinguitur. Quod si oculus tuus scandalizat te: eice eum. Bonū est tibi luscum introire in regnum dei: quam duos oculos habentem: mitti in gehennam ignis: ubi uermis eorum non moritur: et ignis non extinguitur. Omnis enim igne salietur: et omnis uictima sale salietur. Bonum est sal. Quod si sal infatuum fuerit: in quo illud condietis? habete in uobis sal: et pacem habete inter uos.

Et inde exsurgens uenit in fines iudee ultra iordanem. Et conuenerunt iterum turbe ad eum. Et sicut consueuerat: iterum docebat illos. Et accedentes pharisei: interrogabant eum si licet uiro uxorem dimittere temptantes eum. At ille respondens dixit eis. Quid uobis precepit moyses? Qui dixerūt. moyses permisit libellum repudii scribere: et dimittere. Quibus respondens ihs ait. Ad duritiam cordis uri: scripsit uobis preceptum illud. Ab initio autem creature: masculū et feminam fecit eos deus et dixit. Propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem: et adherebit uxori sue. Et erunt duo i

carne una. Itaq; iam non sunt duo: sed una caro. Quod ergo deus coniunxit: homo non se
p ret. Et in domo iterum discipuli eius: de eodem interrogauerunt eum. Et dicit illis. Quicū
q; dimiserit uxorem suam et aliam duxerit. adulterium committit sup eam. Et si uxor uiri
serit uirum suum: et alij nupserit. mechatur. Et offerebant illi puerulos: ut tangeret illos. Di
scipuli autem: comminabantur offerentibz. Quos cum uideret ihs indigne tulit; et ait illis. Si-
nite puerulos uenire ad me: et ne prohibueritis eos: talium est enim regnum dei. Amen dico uobis:
quisq; non receperit regnum dei uelud puerulus. non intrabit in illud. Et complexans eos: et
imponens manus super illos: benedicebat eos. Et cum egressus esset in uia: procurrens quidam
genu flexo ante eum: rogabat eum dicens. Magister bone: quid faciā ut uitam etiam capiam:
Ihs autem: dixit ei. Quid me dicis bonum: nemo bonus. nisi unus deus. Precepta nosti: ne ad
ulteres ne occidas: ne furtum: ne falsum testimonium dixeris: ne fraudem feceris. honora pa-
trem et matrem. At ille respondens: ait illi. magister: omnia hec obseruaui a iuuentute mea. Ihs
autem intuitus eum: dilexit eum: et dixit illi. Unum tibi deest: uade: quecunq; habes uende: et
da pauperibus. Et habebis thesaurum in celo: et ueni sequere me. Qui contristatus in uerbo: abiit
merens erat enim habens possessiones multas. Et circumspiciens ihs: ait discipulis. Quā sius.
difficile qui pecunias habent in regnū dei introibunt: Discipuli autem obstupescebant
in uerbis eius. At ihs iterum respondens ait illis. Filioli: quam difficile est confidentes in pe-
cuniis: in regnum dei introire. Facilius est enim camelum per foramen acus transire: quam di
uitem intrare in regnū dei. Qui magis admirabant dicentes ad semetipsos. Et quis potest
saluus fieri: Et intuens illos ihs ait. Apud homines impossibile est: sed non apud deum. Oīa
enim possibilia sunt apud deum. Et cepit ei petrus dicere: ecce nos dimisimus omnia: et
secuti sumus te. Respondens ihs ait. Amen dico uobis: nemo est qui dereliquerit domū:
aut fres: aut sorores: aut patrem aut matrem. aut filios. aut agros. propter me. et propter euāgliū
qui non accipiat centies tantum. Nunc interim hoc domos: et fres: et sorores: et matres:
et filios: et agros: cum persecutionibus: et in seculo futuro uitam etiam. Multi autem erūt
primi nouissimi. et nouissimi primi. Erant autē in uia ascendentes hierosolimā: et precede
bat illos ihs. Et stupebant: et sequentes timebant. Et assumens iterum duodecim: cepit
illis dicere que essent illi uenturi. Quia ecce ascendimus hierosolimā. et filius hominis tradet
principibus sacerdotū. et scribis: et senioribz: et damnabūt eū morte. Et tradent eum gentibus:
et illudent ei: et conspuent eum: et flagellabunt eum. et interficient eū: et tertia die resurget
Et accedunt ad eū iacob et iohes filij zebedei dicētes. Magister uolumus ut quodcunq; pete
rimus fiat nobis. At ille dixit eis. Quid uultis ut faciam uobis. Et dixerunt. Da nobis
ut unus ad dexteram tuam: et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua. Ihs autē: ait
potestas eis. Nescitis quid petatis bibere calicem quem ego bibo: aut baptismo quo ego baptizor
baptizari: At illi dixerunt ei. Possumus. Ihs autē ait eis. Calicem quidem quē ego bi-
bo bibetis: et baptismo quo ego baptizor baptizabimini: sedere autem ad dexteram meam ut
ad sinistram: non est meum dare uobis: sed quibus paratum est. Et audientes decem ce
perunt indignari de iacobo et iohanne. Ihs autem conuocans eos: ait illis. Scitis quia
qui uidentur principari gentibus dominant eis: et principes eorum potestatem habent ipo-
rum. Non ita est autem in uobis. Sed quicunq; uoluerit fieri maior erit uester minister. Et quicun-
q; uoluerit in uobis primus esse: erit omnium seruus. Nam et filius hominis non uenit
ministrari: sed ministrare. et dare animā suam redemptionē pro multis. Et ueniunt
iericho. Et proficiscente eo de iericho. et discipulis eius: et plurima multitudine: filius time
bartimeus cecus. sedebat iuxta uiam mendicans. Qui cū audisset quia ihs nazarenus
est: cepit clamare et dicere. Fili dauid ihu miserere mei. Et comminabantur illi multi ut
taceret. At ille multo magis clamabat. fili dauid miserere mei. Et stans ihs precepit il
lum uocari: et uocant cecum dicentes ei. Animequio: esto: surge uocat te. Qui proiecto uesti
mento suo: exiliens uenit ad eum. et respondens ihs: dixit. Quid uis tibi faciā: Cecus illi
autem dixit ei. Rabboni ut uideam. Ihs ait illi. Uade: fides tua te saluum fecit. Et confestim
uidit: et sequebatur eum in uia.

Et cum adpropinquarent hierosolime et bethanie ad montem oliueti: mittit duos
ex discipulis suis et ait illis. Ite in castellum quod est contra uos: et statim intro-
euntes in castellū illud: inuenietis pullum ligatum. cui nemo adhuc hominū sedit: soluite illum et adducite. Et si quis uobis dixit quid facitis: dicite quia
dño necessarius est: et continuo illum dimittet huc. Et abeuntes inuenerunt pullū
ligatum ante ianuam foris in biuio: et soluunt eum. Et quidam de illic stantibus

dicebāt

Ev: sdm Marcum.

direbant illis. Quid facitis soluentes pullū? Qui dixerūt eis sicut preceperat illis ihūs: & dimiserūt eos. Et duxerunt pullum ad ihm: & imposuit illi vestimenta: & sedit sup eum. Plurima autē straverūt vestimenta sua in via. Alii autē frondes cedebant de arboribus: & sternebant in via. Et qui precedebant & qui sequebant clamabant dicentes. Osanna benedictus qui venit in nomine dñi. Benedictum qd venit regnū patris nri dd in excelsis Et introivit ihierosolymam in templum. Et circūspectis omnibus cum iam vespera esset hora: exivit in bethaniam cum xpo. Et alia die cum exirent a bethania esurivit. Cumq; vidisset a longe ficum habentē folia: venit si forte inveniret in ea. Et cum venisset ad eam: nichil inv̄enit p̄ter folia: non enim erat tempus ficorum. Et respondēs dixit ei. Jam non amplius in eternum ex te nullus fructum edat. Et audiebant discipuli ei. Et veniunt ihierosolymam. Et cum introisset templum: cepit ejicere vendentes & ementes in templo & mensas nummulariorum & cathedras vendentium columbas evertit. Et non sinebat: ut quisquam transferret vas p templum: & docebat dicens eis. Nonne scriptum est: quia domus mea domus orōnis vocabitur omnibus gentibus? Vos autē fecistis eam speluncam latronum. Quo audito principes sacerdotum & scribe: querebant quomodo eum: quomodo enim timebat eum: quia universa turba admirabatur sup doctrina ejus. Et cum vespere fieret: egrediebatur de civitate. Et cum mane transirent: viderunt ficum aridam factam a radicibus. Et recordatus petrus: dixit ei: Rabbi: ecce ficus cui maledixisti aruit. Et respondens ihūs ait illis. Habete fidem dei. Amen dico vobis: quia quicumq; dixerit huic monti: tollere & mittere in mare: & non hesitaverit in corde suo sed crediderit: quia quodcumq; dixerit fiat: fiet ei. Propterea dico vobis. Omnia quecumq; orantes petitis: credite quia accipietis: & venient vobis: & cum stabitis ad orandum: dimittite si quid habetis adversus aliquem: ut & p̄r vester qui in celis est: dimittat vobis peccata vestra. Quod si vos non dimiseritis: nec pater vester qui in celis est: dimittet vobis peccata vestra. Et veniunt rursus ihierosolymam. Et cum ambularet in templo: accedunt ad eum summi sacerdotes: & scribe: & seniores: & dicunt illi. In qua p̄tate hec facis? Ihesus autē respondens: ait illis. Interrogabo vos & ego unum verbum: & respondete mihi. Et dicam vobis in qua potestate hec facio. Baptismus johānis de celo erat: an ex hominibus? respondete mihi. At illi cogitabant secum dicentes. Si dixerimus de celo: dicet quare ergo non credidistis ei? Si dicemus ex hominibus: timemus plebem. Omnes enim habebant johannem: Quia vere p̄pheta erat. Et respondentes: dicunt ihū: nescimus. Respondens ihūs: ait illis. Nec ego dico vobis in qua potestate hec facio.

Et cepit illis in parabolis loqui. Vineam plantavit homo & circumdedit sepem: & fodit lacum: & edificavit turrim: & locavit eam agricolis: & peregre profectus est. Et misit ad agricolas tempore servum: ut ab agricolis acciperet de fructu vinee. Qui apprehensum eum ceciderunt: & dimiserunt inanem. Et iterum misit ad illos alium servum: & illum in capite vulneraverunt: & contumelijs affecerunt. Et rursum alium misit: & illum occiderunt. Et plures alios quos quidem cedentes: alios vero occidentes. Adhuc ergo unum hūs filium karissimum: & illum misit ad eos novissimum dicens: quia reverebuntur filium meum. Coloni autē dixerunt ad invicem. Hic est hēres venite occidamus eum: & nra erit hereditas. Et apprehendentes eum occiderunt et ejecerunt extra vineam. Quid ergo faciet dominus vinee? Veniet & perdet colonos: & dabit vineam alijs. Nec scripturam hanc legistis? Lapidem quem reprobaverunt edificantes: hic factus est in caput anguli? A dño factum est istud: & est mirabile in oculis nris. Et querebant illum tenere: & timuerunt turbam. Cognoverūt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixit: & relicto eo abierūt. Et mittunt ad eum quosdam ex phariseis & herodianis: ut eum capere in verbo. Qui venientes: dicunt ei. Magister scimus quia verax es: & non curas quemquam: non enim respicis personam hominum: sed in veritate viam dei doces. Licet dare tributum cesari: an non dabimus? Qui sciens versutiam eorum: ait illis. Quid me tentatis? Afferte mihi denarium ut videam. At illi obtulerunt ei. Et ait illis. Cuius est ymago hec & superscriptio? Dicunt illi cesaris. Respondens autē ihūs dixit. Reddite ergo que sunt cesaris cesari: & que sunt dei deo. Et mirabantur sup eo. Et venerunt ad eum saduchei qui dicunt resurrectionem non esse. & interrogabant eum dicentes Magister moyses nobis scripsit: ut si cuius frater mortuus fuerit. & dimiserit uxorem: & filios non reliquerit: accipiat frater eius uxorem ejus: & suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant & primus accepit uxorem & mortuus est: non relicto semine. Et secundus accepit eam & mortuus est. & nec iste reliquit semen. Et tertius similiter. Et acceperunt eam similiter septem: & non reliquerunt semen. Novissima omnium defuncta est. & mulier in resurrectione ergo cum resurrexerint: cuius horum erit uxor? Septem enim habuerunt eam uxorem. Et respondens ihūs ait illis. Nonne ideo erratis: non scientes scripturas nec potentiam dei. Cum enim a mortuis resurrexerint nec nubent nec nubentur: sed sunt sicut angeli in celis. De mortuis autem quod resurgant non legistis in libro moysi: super rubum: quomodo dixerit illi dicens ego sum deus abraham:

perderet
bant eum

⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob ⁊ non est deꝰ mortuoꝝ sed uiuoꝝ. Vos ergo multum erratis. Et accessit unꝰ de scribis · qui audierat illos conquirentes ⁊ uidens qm̃ bene illis respondisset ⁊ interrogauit eum quod est p̃mum oīm mandatum. Jhūs autem respondit ei · Quia p̃mum oīm mandatum est. audi isr̃l dominus deꝰ tuus deꝰ unꝰ est · ⁊ diliges dn̄m deum tuum extoto corde tuo ⁊ ⁊ extota anima tua ⁊ ⁊ extota mente tua ⁊ ⁊ extota uirtute tua · Hoc est p̃mum mandatum · Scd̃m autem ⁊ simile huic est · Diliges proximum tuum tanqm̃ te ipm̃ · Maius horum ⁊ aliud mandatum non est. Et ait illi scriba bene magr in ueritate dixisti ⁊ quia unus est ⁊ non est alius p̃ter eum. Et ut diligatur extoto corde ⁊ extoto intellectu ⁊ ⁊ extota anima ⁊ ⁊ extota fortitudine. Et diligere proximum tanquam se ipm̃ · maius est omnibus holocaustomatibus ⁊ sacrificiis. Jhūs autē uidens quod sapienter respondisset ⁊ dixit illi Non es longe a regno dei. Et nemo iam audebat eum ampl̃ius interrogare. Et respondens ihūs dicebat ⁊ docens in templo. Quomodo dicunt scribe ⁊ xp̃m filium dauid dr̃e cum dauid ipe dicit in spu sco · Dixit dn̄s dn̄o meo sede a dextris meis · Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum · Ipe ergo dauid dicit eum dn̄m ⁊ unde est filius eius ? Et multa turba eum libenter audiuit. Et dicebat illis in doctrina sua. Cauete a scribis qui uolunt in stolis ambulare ⁊ ⁊ salutari in foro ⁊ in primis cathedris sedere in synagogis · ⁊ primos discubitus in conuiuiis. Qui deuorant domos uiduarum sub obtentu prolixe oōnis hi accipient prolixius iudicium. Et sedēs ihūs contra gazophilacium aspiciebat quomodo turba iactaret es in gazophilacium ⁊ multi diuites iactabant multa. Cum uenisset autē una uidua paup ⁊ misit duo minuta quod est quadrans ⁊ conuocatis discipulos suos ⁊ dixit illis · Amē dico uobis ⁊ quoniam uidua hec paup plus omnibus misit qui miserunt in gazophilacium omnes enim ex eo qđ habundabāt illis miserunt. Hec uo de penuria sua omnia que habuit ⁊ misit totum uictum suum xm̃ C

Et cum egrederetur de templo ait illi unus ex discipulis suis. Magister aspice quales lapides ⁊ ⁊ quales structure · Et respondens ihūs ⁊ ait illi. Vides has omnes edificationes magnas non relinquetur lapis sup lapidem qui non destruatur · Et cum sederet in monte olyuarum contra templum ⁊ interrogabant eum seorsum Petrus ⁊ iacobꝰ · ⁊ iohes · ⁊ Andreas. Dic nobis quando ista fient ⁊ quod signum erit quando hec omnia incipient consummari ? Et respondēs ihūs ⁊ cepit dicere illis uidete ne quis uos seducat. Multi enim uenient in nomine meo dicentes ⁊ quia ego sum ⁊ ⁊ multos seducent. Cum audieritis autē bella ⁊ opiniones bellorum ⁊ ne turbemini. Oportet enim fieri ⁊ sed non dum finis. Exurget autem gens sup gentem · ⁊ regnum sup regnum ⁊ ⁊ erunt terremotꝰ p̃ loca ⁊ fames uitauum dolorum hec. Videte autem uos met ipos. Tradent aut uos in concilys ⁊ in synagogis uapulabitis. Et ante presides ⁊ reges stabitis p̃pter me ⁊ in testimonium illis. Et in omnes gentes p̃mum oportet predicari euangelium · Et cum duxerint uos tradentes ⁊ nolite premeditari quid loquamini. Sed quod datum uobis fuerit in illa hora ⁊ id loquimini · Non enim uos estis ⁊ uos loquentes ⁊ sed spūs scūs. Tradet autem frater fratrem in mortē ⁊ ⁊ pr̃ filium. Et consurgent filii in parentes ⁊ ⁊ morte afficient eos. Et eritis odio omnibus p̃pt nomen meum. Qui aut sustinuerit in finem hic saluus erit. Cum aūt uideritis abhominationem desolationis ⁊ stantem ubi non debet ⁊ qui legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt ⁊ fugiant in montes. Et qui sup tectum ne descendat in domum ⁊ nec introeat ut tollat quid de domo sua. Nec in agro pregnantibus ⁊ nutrientibus in illis diebus. Orate uero ⁊ ut hyeme nō fiant. Erunt enim dies illi tribulationes tales ⁊ quales nō fuerunt ab initio creature · quā condidit deus usq nunc ⁊ neq fient. Et nisi breuiasset dn̄s dies ⁊ non fuisset salua omnis caro. Sed p̃pter electos quos elegit ⁊ breuiauit dies. Et tunc si quis uobis dixerit. Ecce hic est xp̃s ecce illic ne credideritis. Exurgent enim pseudo xp̃i ⁊ pseudo p̃phe ⁊ dabunt signa ⁊ portenta ad seducendos. Si potest fieri etiam electos. Vos ergo uidete ⁊ ecce predixi uobis oīa. Sed in illis diebus post tribulationē illam · sol contenebrabit ⁊ ⁊ luna non dabit splendorem suum. Et stelle celi erunt decidentes ⁊ ⁊ uirtutes que in celis mouebuntur. Et tunc uidebūt filium hominis uenientem in nubibus cum uirtute multa ⁊ gloria. Et tunc mittet angelos suos · ⁊ congregabit electos suos a quatuor uentis a summo terre usq ad summum celi. A fici aut discite parabolam istam. Cum iam ramus eius tener fuerit · ⁊ nata fuerint folia ⁊ cognoscitis quia in proximo sit estas · Sic ⁊ uos cum uideritis hec fieri ⁊ scitote quod in proximo sit in foribus Amen dico uobis qm̃ non transibit generatio hec donec omnia ista fiant. Celū ⁊ tra trāsibit uba aūt mea n trāsibit Di de illa uel hora nemo scit neq angeli in celo neq filius nisi pr̃ uidete uigilate ⁊ orate ⁊ nescitis enim qn̄ tempus sit. Sicut homo qui p̃ egre profectus reliquit domum suam ⁊ ⁊ dedit seruis suis potestatem cuiusq operis ⁊ ianitori precepit ut uigilet uigilate ergo nescitis quando dn̄s domus ueniat sero an media nocte ⁊ an gallicantu ⁊ an mane. Ne cum uenerit repente ⁊ inueniat uos dormientes. Quod autem uobis dico omnibus dico uigilate xm̃ C.

Erat autem pasca ⁊ azyma p̄ biduum. Et querebant summi sacerdotes ⁊ scribe quomodo eum dolo tenerent ⁊ occiderent. Dicebant aũ nō in die festo ⁊ ne forte tumultus fieret ꝑpli. Et cum eet in domo bethanie in domo symonis leprosi ⁊ recumberet ⁊ venit mulier hꝫs ala batrum unguenti nardi spicati p̄ciosi ⁊ fracto alabastro : effudit sup caput eius. Erant aũt quidã indigne ferentes intra se met ipōs ⁊ dicentes. Ut quid p̄dicio ista unguenti facta est ? Poterat enim unguentum istud venundari plus quam trecentis denariis ⁊ dari pauperib⁹. Et fremebant in eam. Jhūs aũt dixit. Sinite eam ⁊ quid illi molesti estis. Bonum opus operata est in me Semp enim pauperes habetis vobiscum ⁊ cum volueris potestis illis benefacere. Me autem non semp habetis Quod habuit hec fecit. prevenit ungere corpus meum ⁊ in sepultura. Amen dico vobis. ubicūq; predicatum fuerit istud evangelium in vniuerso mundo ⁊ quod fecit hec narrabitur in memoriã eius. Et iudas scharioth unus de duodecim ⁊ abiit ad summos sacerdotes. ut proderet eum illis. Qui audientes ⁊ gavisi sunt ⁊ promiserunt ei pecuniam se daturos. Et quomodo illũ opportune traderet. Et p̄mo die azimor̄ cũ pascha immolabant. Dicunt ei discipuli. Quo vis eamus ⁊ parem⁹ tibi ut manduces pascha ? Et mittit duos ex discipulis suis ⁊ dicit eis. Ite in civitatem ⁊ occurret vobis homo lagenam aque bajulans. sequimini eum. Et quocumq; intrauerit ⁊ dicite domino domus. Quia magister dicit ⁊ ubi est refectio mea ? ubi pascha cum discipulis meis manducem ? ⁊ ipse vobis demonstrabit cenaculum grande stratum. ⁊ illic parate nobis. Et abierunt discipuli eius ⁊ venerunt in civitatem ⁊ invenerunt sicut dixerat illis ⁊ parauerũt pascha. Vespere aũt facto venit cum xii. ⁊ discumbentib⁹ eis. ⁊ manducantibus ⁊ ait ihūs amẽ dico vobis ⁊ quia unus ex vobis me tradet qui manducat mecum Et ille ceperunt contristari ⁊ dicere ei singillatim. Numquid ego ? Qui ait illis Unus de duodecim qui intingit mecum manũ in catino. Et filius quidem hominis ⁊ vadit sicut scriptum est de eo. Ve autem homini illi ⁊ p̄ filius hominis tradetur. Bonum erat ei ⁊ si non fuisset natus homo ille. Et manducantibus illis ⁊ Accepit ihūs panem ⁊ benedicens ⁊ fregit ⁊ dedit eis. ⁊ ait. ⁊ accepto calice gr̄s agens ⁊ dedit eis. Et biberunt ex illo omnes ⁊ ait illis. Hic est sanguis meus noui testamenti ⁊ q̄ pro multis effundetur. Amen dico vobis ⁊ quod iam non bibam de genimine vitis usq; in diem illum cum illud bibam novum in regno dei. Et ymnum dicto ⁊ exierunt in montem oliuarum. Et ait illis ihūs. Omnes scandalizabimini in me in nocte ista. Quia scriptum est percutiam pastorem ⁊ dispergentur oves. Sed postquam resurrexero precedam vos in galileam. petrus aũt ⁊ ait ei. Et si omnes scandalizati fuerint ⁊ sed non ego. Et ait illi ihūs. Amen dico tibi ⁊ quia tu hodie in nocte hac priusquam gallus bis vocem dederit ⁊ ter me es negaturus. At ille amplius loquebatur ⁊ ⁊ si oportuerit me simul commori tibi ⁊ nō te negabo. Similiter aũt ⁊ omnes dicebant. Et veniunt in p̄dium cui nomẽ gethsemani. Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orem ⁊ assumpsit Petrum ⁊ Jacobum ⁊ Johannem secum ⁊ cepit pauere ⁊ tedere. Et ait illis. Tristis est anima mea usq; ad mortem ⁊ sustinete hic ⁊ vigilate. Et cum processisset paululum ⁊ procidit sup terram ⁊ orabat ⁊ ut si fieri posset ⁊ transiret abeo hora. Et dicit abba pater ⁊ omnia tibi possibilia sunt ⁊ trãsfer calicem hunc a me. Sed non quod ego volo ⁊ sed qd̄ tu. Et venit ⁊ invenit eos dormientes ⁊ Et ait petro Simon dormis ⁊ non potuisti una hora vigilare ⁊ vigilate ⁊ orate ⁊ ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est caro vero infirma. Et iterum abiens oravit eundẽ sermonem dicens. Et reversus denuo ⁊ invenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum gravati. ⁊ ignorabant quid responderent ei. ⁊ venit tertio ⁊ ait illis. Dormite iam ⁊ requiescite. Sufficit venit hora ecce tradetur filius hominis in manus peccatorũ. Surgite eamus ⁊ ecce qui me tradet prope est. Et adhuc eo loquente ⁊ venit iudas scharioth unus de duodecim ⁊ cum eo turba multa cum gladiis ⁊ lignis a summis sacerdotibus ⁊ a scribis ⁊ a senioribus. Dederat aũt traditor eius eis signum dicẽs Quemcumq; osculatus fuero ⁊ ipse est tenete eum ⁊ ducite caute. Et cum venisset ⁊ statim accedẽs ad eum ⁊ ait. Rabbi ⁊ et osculatus eum est. At illi manus miserunt in eum ⁊ tenuerunt eum Unus aũt quidã circumstantibus eduxens gladium ⁊ percussit servum summi sacerdotis ⁊ amputauit illi auriculam. Et respondens ihūs ait illis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis ⁊ lignis comprehendere me. Cottidie eram apud vos in templo docens ⁊ et non me tenuistis. Sed ut impleantur scripture ⁊ Tunc discipuli eius relinquentes eum ⁊ omnes fugerunt. Adolescens aũt quidam sequebatur eum amictus sindone sup nudo ⁊ et tenuerunt eum at ille rejecta sindone nudus profugit ab eis. Et adduxerunt eum ad summum sacerdotem ⁊ et cõuenerunt omnes sacerdotes ⁊ scribe ⁊ seniores. Petr⁹ autem a longe secutus est eum ⁊ usq; intro in atrium summi sacerdotis. Et sedebat cum ministris ⁊ et calefaciebat se ad ignem. Summi vero sacerdotes ⁊ omne concilium ⁊ querebant adversus ihūm testimonium ut eum morti traderent ⁊ nec inveniebant Multi aũt testimonium falsum dicebant adversus eum ⁊ et convenientia testimonia nō erant. Et quidam surgentes falsum testimoniũ

um fiebant contra eum dicentes. Qñ nos audiuimus eum dicentem ⁊ ego dissoluam templū
hoc ⁊ manu factū ⁊ pertriduum edificabo. Et non erat conueniens testimonium illoꝝ. Et ex
urgens summus sacerdos in medium ⁊ interrogauit ihm dicens. Non respondes quicquā ad ea
que tibi obiiciuntur ab hijs? Ille autem tacebat ⁊ ⁊ nichil respondit. Iterum summus sacerdos
interrogabat eum ⁊ dicit ei. Tu es xp̄us filius dei benedicti? Ihs autem dixit illi. Ego sū
⁊ videbitis filium hominis a dextris sedentem virtutis ⁊ venientem cum nubibus celi. Sū
mus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait. Quid adhuc desideramus testes? Audistis
blasphemiam ⁊ quid vobis videtur? Qui omnes condempnauerunt eum dignum ee mortis.
Et ceperunt quidam conspuere eum ⁊ velare faciem eius ⁊ colaphis eum cedere ⁊ dicere ei.
Prophetiza. Et ministri alapis eum cedebant. Et cum eet Petrus infirmo deorsum ⁊ venit una
ancillarum summi sacerdotis. Et cum vidisset petrum calefacientem se ⁊ aspiciens illum ait. Et
tu cum ihu nazareno eras? At ille negauit dicens ⁊ ne qꝫ scio ⁊ ne qꝫ noui quid dicas. Et exiit
foras ante atrium ⁊ ⁊ gallus cantauit. Iterum autem cum vidisset illum ancilla ⁊ cepit circumsta
tibus dicere quia hic ex illis est. At ille iterum negauit. Et post pusillum rursus qui adstabāt
dicebant petro vere ex illis es ⁊ nam ⁊ galileus es Ille autem cepit anathematizare ⁊ iurare ⁊
quia non scio hominem istum quem dicitis. Et statim iterꝫ gallus cantauit. Et recordatus e
Petrus verbi quod dixerat ei ihs priusquam gallus cantet bis ter me negabis ⁊ ⁊ cepit flere. Et
confestim mane facientes consilium. summi sacerdotes cum senioribꝫ ⁊ scribis ⁊ ⁊ vniuerso con
silio. vinientes ihm duxerunt ⁊ tradiderunt pylato. ⁊ interrogauit eum pylatus ⁊ tu es rex iudeorum ⁊
At ille respondens ⁊ ait illi. Tu dicis. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Py
latus aute rursum interrogabat eum dicēs. Non respondes quicqñ. Vide quantis
te accusant? Ihs autem amplius nichil respondit ita ut mirareꝰ pilatus. Per diem autem
festum dimittere solebat illis vnum exinanitis quēcūqꝫ petissent. Erat autem qui dicebatur bar
rabas ⁊ qui cum seditiosis erat vinctus ⁊ qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset ē
ba ⁊ cepit rogare sicut semper faciebat illis pilatus autem ⁊ respondit eis ⁊ dixit. vultis dimittam
vobis regem iudeorum. Sciebat enī quod per invidiam tradidissent eum ⁊ summi sacerdotes. Per
turbas autem concitauerunt turbā ⁊ ut magis barrabam dimitteret eis. Pilatus autē iterꝫ respon
dens. ait illis Quid ergo vultis faciam regi iudeorꝫ? At illi iterꝫ clamauerunt. Crucifige eum.
Pilatus autē volens satisfacere populo ⁊ dimisit illis barrabam. Et tradꝫ eis ihm flagellis cesum ⁊ ut
crucifigeretur. Milites autem duxerunt eum intro atrium ꝓtorij ⁊ conuocant totam cohortem ⁊
⁊ induunt eū purpura ⁊ imponunt ei plectentes spineam coronam ⁊ ceperunt salutare eum. Ave
rex iudeorꝫ. Et percutiebāt caput eius harundine ⁊ conspuebāt eum ⁊ ponentes genua adorabant
eum. ⁊ postqm illuserant ei exuerunt illum purpura ⁊ ⁊ induerunt illum vestimentis suis. Et e
duxerunt illum ut crucifigerent eum. Et angariauit pretereuntem quēpiam simonem cirenēm veni
entem de villa ⁊ patrem alexandri ⁊ rufi ut tolleret crucem eius. Et perducunt illum in golgotha locum
quod e interpretatū caluarie locus. Et dabant ei bibere mirratum vinum ⁊ non accepit Et crucifi
gentes eum diuiserunt vestimenta sua mittentes sortem sup eis. quis quid tolleret. Erat autem hō
rarta ⁊ crucifixerunt eum. Et erat titulus cause eius inscriptus ⁊ rex iudeorꝫ ⁊ cum eo crucifigunt
duos latrones ⁊ vnum a dextris ⁊ alium a sinistris eius Et adimpleta est scriptura que dicit ⁊ cum
iniquis reputatus est. Et pretereuntes blasphemabant eum ⁊ mouentes capita sua ⁊ dicentes ⁊
va ⁊ qui destruit templum ⁊ in triduo reedificat. Salvum fac te met ipm descendens de cruce.
Similiter ⁊ summi sacerdotes ludentes adinuicem cum scribis dicebant. Alios saluos fecit ⁊
se met ipm non potest saluum facere ihs rex isrl descendat nunc de cruce ⁊ ut videamꝰ ⁊ cre
damus ei. Et qui cum eo crucifixi erant ⁊ conuiciabant ei ⁊. Et facta hora sexta ⁊ tenebre facte
sunt p totam terram ⁊ usqꝫ in horam nonam. Et hora nona exclamabat ihs voce magna dicēs.
Heloy heloy lema sabactani. Qꝫ est interpretatū deꝰ meꝰ deꝰ meꝰ ⁊ ut quid dereliqsti me? Et qui
dam de circumstantibꝰ audientes dicebant. Ecce helyam vocat. Currens aut vnus ⁊ implens spo
giam aceto ⁊ circumponensqꝫ calamo potum dabat ei dicens. Sinite videāmꝰ si veniat helias ad depo
nendum eum. Ihs aut ⁊ emissa voce magna ⁊ exspirauit. Et velum templi scissum est in duo ⁊
a summo usqꝫ deorsum. videns aut centurio qui ex aduerso stabat ⁊ quia sic clamans exspirasset. ait
vere homo hic ⁊ filius dei erat. Erant aute ⁊ mulieres de longe aspicientes ⁊ inter quas erat Maria
magdalene. ⁊ maria iacobi minoris. ⁊ joseph mater ⁊ ⁊ salome. Et cum eet in galilea ⁊ sequebant eū
⁊ ministrabant ei. Et alie multe ⁊ que simul cum eo ascenderant ⁊ hierosolimā. Et cum iam sero eet fac
tum ⁊ qua erat parasceue quod est ante sabbatum. Venit joseph ab arimathia nobilis decurio ⁊ qui ⁊
ipe erat expectans regnum dei ⁊ audacter introiit ad pilatum ⁊ petiit corpus ihu. Pylatus aut
mirabatur ⁊ si iam obiisset ⁊ accersito centurione ⁊ interrogauit eum si iam mortuus eet. Et cum cog

autem dice
ud eum mali
illi magis cla
Crucifige ei

Ev sctm Marcum.

nouissel accentacione ⁊ donauit corpus yoseph. Yoseph aute mercatus sydonem ⁊ deponens eum ⁊
uolut ubysdone ⁊ posiut eum in monumento quod erat excisum depetra. Et aduolut lapidem ⁊ ad

Q Aria autem Magdalena ⁊ maria yoseph aspiciebant ubi poneretur. Et cum transisset sabbatum: maria magdalena ⁊ maria iacobi ⁊ salome emerunt aro
mata: ut uenientes ungerent ihm. Et valde mane una sabbatorum: uenunt ad monumentum orto iam
sole Et dicebant adinuicem. Quis reuoluet nobis lapidem ab hostio monumenti? Et respicientes uide
runt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentum: uiderunt iu
uenem sedentem uidentes: coptum stola candida: ⁊ obstupuerunt. Qui dixit illis. Nolite expauescere:
Ihm queritis nazarenum: crucifixum: surrexit: non est hic. Ecce locus: ubi posuerunt eum: sed ite dicte
discipulis eius. ⁊ petro: quia precedet uos in galileam. Ibi eum uidebitis: sicut dixit uobis. Et ille exeu
tes fugierunt de monumento: inualerat enim eas tremor ⁊ pauor: ⁊ nemini quicquam dixerunt: timebant
enim. Surgens aute ihs mane prima sabbati: Apparuit primo Marie Magdalene: de qua eiecerat septe
demonia. Illa uadens nunciauit his qui cum eo fuerant. lugentib⁹ ⁊ flentibus. Et illi audientes quia u
iuret ⁊ uisus est abea: non crediderunt. Post hec aute duobus ex eis ambulantibus: ostensus est in alia effi
gie: euntibus in villā: Et illi euntes nunciauerunt ceteris: nec illis ediderut nouissime uo. Recumbentibus undecim dis
cipulis: apparuit illis ihs: ⁊ exprobrauit incredulitatem illor: ⁊ duriciam cordis: quia his qui uide
rat eum resurrexisse. non crediderunt. Et dixit eis. Euntes mundum uniuersum predicate euangelium oi
creature. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit: saluus erit. Qui uero non crediderit: condempnabitur
Signa autem eos qui crediderit hec sequentur. In nomine meo demonia eicient: linguis loquentur no
uis. serpentes tollent. Et si mortiferum quid biberint: non eos nocebit. Super egros manus imponent ⁊
bñ habebunt. Et dominus quidem ihs postquam locutus est eis assumptus est in celum: ⁊ sedet ad dexte
ra. Illi autem profecti predicauerunt ubiq. Domino cooperante ⁊ sermonem confirmante: sequentib⁹ sig⁹.

Incipit Evangelium secundum Lucam.

In diebus herodis regis iudee: sacerdos quidā nomine zacharias de uice abia & uxor illi de filiabus aaron & nomen eius elizabet. Erant aute iusti ambo ante deum: incedentes in oībus mandatis: & iustificationibus domini sine querela. Et non erat illis filius: eo quod esset elizabet sterilis: & ambo processissent in diebus suis. Factum est autem cum sacerdotio fungeretur zacharias in ordine uicis sue ante deum secūdm consuetudinē sacerdotij sortē egit ut incensum poneret ingressus in templum domini: & omnis multitudo erat populi orans foris: hora incensi. Apparuit autem illi angelus domini stans a dextris altaris incensi. Et zacharias turbatus est uidens: & timor irruit sup eum. Dixit autem ad illum angelus. Ne timeas zacharia: quoniam exaudita est deprecatio tua. Et uxor tua elizabeth pariet tibi filium & uocabis nomen eius iohannem. Et erit gaudium tibi & exultatio: & multi in natiuitate eius gaudebunt. Erit enim magnus coram domino: & uinum & sicerā non bibet. Et spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris sue: Et multos filiorum isrl: conuertet ad dominum deum ipsorum. Et ipse precedet ante illum: in spū & uirtute helye ut conuertat corda patrum in filios: & incredulos ad prudentias iustorum. Parare domino: plebem perfectam. Et dixit zacharias ad angelum. Unde hoc sciam? Ego enim sum senex: & uxor mea processit in diebus suis. Et respondens angelus dixit ei. Ego sum gabriel qui asto ante deum: & missus sum loqui ad te. & hec tibi euangelizare. Ecce tu eris tacens: & non poteris loqui usq; in diem quo hec fiant. Pro eo quod non credidisti uerbis meis: que implebuntur in tempore suo. Et erat plebs expectans zachariam: & mirabatur quod tardaret in templo: Egressus aute non potebat loqui ad illos. & cognouerunt quod uisionē uidisset in templo. Et ipse erat innuens illis: & permansit mutus. Et factum est ut impleti sunt dies officij eius: abiit in domum suam. Post hos at dies concepit elizabet uxor ei & occultauit se mensibus quinq; dicens quia sic fecit mihi dominus: in diebus quibus respexit auferre obprobrium meum inter homines. In mense aute sexto missus est angelus gabriel a deo in ciuitatem galilee: cui nomen nazareth ad uirginem desponsatam uiro: cui nomē erat ioseph. De domo dauid: & nomen uirginis marie. Et ingressus angelus ad eam dixit. Aue gratia plena dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. Que cū audisset: turbata est in sermone eius: & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in utero & paries filium: & uocabis nomen eius ihm. Hic erit magnus & filius altissimi uocabitur. Et dabit illi dns deus sedem dauid patris eius: & regnabit in domo iacob in eternum: & regni eius non erit finis. Dixit autem maria ad angelum. Quomodo fiet istud: quoniam uirum non cognosco? Et respondens angelus: dixit ei. Spūs sanctus superueniet in te: & uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; & quod nascetur ex te: sanctum uocabitur filius dei. Et ecce elizabeth cognata tua: & ipsa concepit filium in senectute sua. Et hic mensis est illi qui uocatur sterilis: quia non erit impossibile apud deum omne uerbum. Dixit aute maria. Ecce ancilla domini: fiat mihi secūdm uerbum tuum. Et discessit ab illa angelus. Exurgens autem maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione in ciuitatem iuda. Et intrauit in domum zacharie: & salutauit elizabeth. Et factum est ut audiuit salutationem marie elizabeth: exultauit infans in utero eius. Et repleta est spiritu sancto elizabeth: & clamauit uoce magna & dixit. Benedicta tu inter mulieres: & benedictus fructus uentris tui. Et unde hoc mihi: ut ueniat mater domini mei ad me. Ecce enim ut facta est uox salutationis tue in auribus meis: exultauit infans in utero meo. Et beata que credidit: quoniam perficientur ea que dicta sunt ei a domino. Et ait maria magnificat anima mea dominum & exultauit spūs meus in deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancille sue. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est: & sanctum nomē eius. Et misericordia eius a progenie & progenies: timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede: & exaltauit humiles. Esurientes implenit bonis & diuites dimisit inanes. Suscepit israhel puerum suum: recordatus misericordie sue. Sicut locutus est ad patres nros: abraham & semini eius in sempiternum. Mansit aute maria cum illa: quasi mensibus tribus & reuersa est in domum suam. Elizabeth autem impletum est tempus pariendi. & peperit filium. Et audierunt uicini & cognati eius. quia magnificauit dominus miam suam cum illa: & congratulabantur ei. Et factum est in die octauo: uenerunt ad circūcidere puerū: & uocabant eum nomine patris sui zachariam. Et respondens mater eius dixit. Nequaquā sed uocabitur iohannes. Et dixerunt ad illam: quia nemo est in cognatione tua: qui uocetur hoc nomine. Innuebant autem patri eius: quem uellet uocari eum. Et postulans pugillarem scripsit dicens. Johes

est nomen eius. Et mirati sunt uniuersi. Aptum est autē illico os eius & lingua eius: & loquebatur benedicens deum. Et factus est timor sup omnes uicinos eor̄: & sup omnia montana iudee diuulgabā tur omnia uerba hec. Et posuerunt omnes qui audierant in corde suo: dicentes. Quis putas puer iste erit? etenim manus domini erat cum illo. Et Zacharias pater eius impletus ē spū sancto: & prophauit dicens. Benedictus dominꝰ deus israhel: quia uisitauit & fecit redemptionē plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis: in domo dauid pueri sui. Sicut locutus est per os sanctor̄: qui a seculo sunt prophetarum eius. Salutem ex inimicis nr̄is: & de manu omn̄ium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris & memorari testamenti sui sancti. Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nr̄m: daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicor̄ nr̄or̄ liberati seruiamus illi. In sanctitate & iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi uocaberis: preibis enim ante faciem domini parare uias eius. Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccator̄ eor̄. Per uiscera misericordie dei nr̄i: in quibus uisitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis sedet: ad dirigendos pedes nr̄os in uiam pacis. Puer autem crescebat & confortabatur spiritu: & erat in desertis usq; ī die ostensionis sue ad israhel. Factum est autem in illis diebus. Exiit edictum a cesare au * C. 2. 44
gusto ut describeretur uniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est: a preside syrie cyrino. Et ibant omnes: ut profiterentur singuli in suam ciuitatem. Ascendit autem & ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid: que uocatur bethlehem. eo quod esset de domo & familia dauid: ut profiteret cum maria desponsata sibi uxore pregnante. Factum est autem cum essent ibi: impleti sunt dies ut pareret: & peperit filium suum primogenitum. Et pannis eum inuoluit: & reclinauit eum in presepio: quia non erat eis locus in diuersorio. Et pastores erant in regione eadem uigilantes: & custodientes uigilias noctis super gregem suum. Et ecce angelus domini stetit iux ta illos: & claritas dei circumfulsit illos: & timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus nolite ti mere. Ecce enim euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni populo. Quia natus est uo bis hodie saluator: qui est xp̄s dominꝰ in ciuitate dauid. Et hoc uobis signum inuenietis infan tem inuolutum pannis: & positum in presepio. Et subito facta est cum angelo multitudo celestis milicie: laudantium deum & dicentium. Gloria in altissimis deo: & in terra pax hominibus: bone uolun tatis. Et factum est ut discesserunt angeli ab eis in celum. Pastores loquebantur ad inuicem. Transeamus usq; bethlehem: & uideamus hoc uerbum quod factum est: quod dominus fecit & ostendit nobis. Et ue nerunt festinantes: & inuenerunt mariam & ioseph: & infantem positum in presepio. Videntes aut cognouerunt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui audierunt mirati sunt: & de his que dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria autē conseruabat omnia uerba hec: conferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes & laudantes deum in omnibus que audierat & uiderant: sicut dictum est ad illos. Et postquam consummati sunt dies octo: ut circumcideretur puer: uocatum est nomen ihs. Quod uocatum est ab angelo: priusquam in utero concuperetur. Postquam impleti sunt dies purgationis eius: secūm legem moysi: tulerunt illum in ierusalem ut sisterent eum do mino: sicut scriptum est in lege domini. Quia omne masculinum adapperiens uulluam: sanc tum domino uocabitur. Et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege domini par turientium: aut duos pullos columbarum. Et ecce homo erat in ierlm cui nomen symeon. Et ho mo iste iustus & timoratus: expectans consolationē isr̄l: & spiritus scūs erat in eo. Et responsum ac ceperat a spū scō non uisurum se mortē nisi prius uideret xp̄m dn̄i. Et uenit in spū in templum. Et cum inducerent puerū ihm parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo: & ipe accepit eum in ulnas suas: & benedixit deum: & dixit. Nunc dimittis seruum tuum dne secūm uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi mei salutare tuum: quod parasti ante faciem omnium populor̄. lumen ad reuelationem gentium: & gloriam plebis tue israhel. Et erat pr̄ & mr̄ eius: mirantes super his que dicebantur de illo. Et benedixit illis symeon: & dixit ad mariam matrem eius. Ecce positus est hic in ruinam: & resurrectionem multorum in isr̄l: & in signum cui cōtra dicetur. Et tuam ipius animam pertransibit gladius: ut reuelentur ex multis cordibus cogi tationes. Et erat anna prophetissa filia phanuel: de tribu aser. hec processerat in diebus multis: & uixerat cum uiro suo annis septem de uirginitate sua. Et hec uidua est usq; ad annos octoginta plus que non discedebat de templo ieiunijs & obsecrationibus seruiens nocte ac die. Et hec ipa hora su perueniens: confitebatur domino: & loquebatur de illo: omnibus qui exspectabant redemptionem ierusalem. Et ut perfecerunt omnia secūm legem domini: reuersi sunt in galileam ciuitatem suam naza reth. Puer autem crescebat & confortabat plenus sapia: & gra dei erat in illo. Et ibant parentes eius per omnes annos in sollempnitate pasche. Et cum factus esset annorum duodecim. ascendentibus illis ierosolimam: secūm consuetudinem diei festi. Consummatis q; diebus cum redirent: remansit puer ihs

iurlin: ⁊ non cognouerunt parentes eius. Existimantes autem illum ee comitatu. uenerunt iter diei: ⁊ requirebant inter cognatos ⁊ notos. Et non inuenientes: regressi sunt in iclm requirentes eum. Et factum e post triduum: inuenerunt illum intemplo sedentem in medio doctor: audientem illos. ⁊ interrogantem illos. Stupebant autem omnes: qui eum audiebant: sup prudentia ⁊ responsis eius. ⁊ videntes: admirati sunt. Et dixit mater eius adillum: fili: quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus ⁊ ego dolentes querebamus te. Et ait adillos. Quid est quod me querebatis? Nesciebatis: quia iphys que patris mei sunt: oportet me ee. Et ipi non intellexerunt verbum: quod locutus est adillos. Et descendit cum eis: Et uenit nazareth: ⁊ erat subditus illis. Et mater eius conservabat omnia verba hec: intecde suo. Et ihus proficiebat sapientia ⁊ etate ⁊ gratia: apud deum ⁊ hominem. ℣

C. 3. Anno autem quinto decimo imperij tyberij cesaris procurante pontio pilato iudeam Tetrarcha autem galilee herode philippo autem fratre eius tetrarcha ituree ⁊ traconitidis regionis: ⁊ lisania. abilene tetrarcha sub principibus sacerdotum anna ⁊ caiapha: factum est uerbum domini sup iohem zacharie filium in deserto. Et uenit in omnem regionem iordanis: predicans baptismum penitencie in remissionem peccatorum sicut scriptum est: in libro sermonum esaie prophete. Vox clamantis indeserto: parate uiam domini: rectas facite semitas eius. Omnis uallis implebitur ⁊ omnis mons. ⁊ collis humiliabitur. Et erunt prava in directa: ⁊ aspera in uias planas. Et videbit omnis caro: salutare dei. Dicebat g̃ ad turbas. que egrediebant ut baptizarentur abipo: Genimina inparium: quis ostendit uob̃ fugere a uentura ira? Facite ergo fructus dignos penitencie: Et ne cepetis dicere patrem habemus abraham Dico enim uobis. Quia potest deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Jam enim securis: ad radicem arboris posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur ⁊ in ignem mittetur. Et interrogabant eũ turbe: dicentes. Quid g̃ faciemus? Respondẽs dicebat illis. Qui habet duas tunicas: det non habenti unam. Et qui habet escas: faciat similiter. Venerunt autem publicani ut baptizarentur ⁊ dixerunt adillum. Magister quid faciemus? at ille dixit adeos. Nichil amplius quã q̃ constitutum est uobis: faciatis. Interrogabant autem eum ⁊ milites dicentes. Quid faciemus ut nos? Et ait illis. Neminem concutiatis: nec calumpniam faciatis: ⁊ contenti estote stipendijs uris. Existimante autẽ populo. ⁊ cogitantibus omnibus cordibus suis de iohanne ne forte ipe eet xpus. Respondit omnibus iohannes: dicens ego quidem aq̃ baptizo uos: uenient autẽ fortior me post me: cuius non sum dignus soluere corrigiam calciamenti eius: ipe uos baptizabit in spiritu sancto. ⁊ igni. Cuius uentilabrum in manu eius: ⁊ purgabit aream suam. ⁊ congregabit triticum in horreum suum: paleas autem comburet igni inextinguibili. Multa quidem ⁊ alia exortans: euangelizabat populo. Herodes autem tetrarcha cum corriperetur abillo: de herodiade uxore fratris sui: ⁊ de omnibus malis que fecit Herodes adiecit ⁊ hoc sup omnia: ⁊ inclusit iohannem in carcere. Factum est autem cum baptizaretur omnis populus: ihu baptizato ⁊ orante: apertum est celum. Et descendit spus sanctus corpali specie sicut columba in ipsum. Et uox de celo facta est. Tu es filius me⁹ dilectus mihi cõplacui mihi. Et ipe ihus erat incipiens quasi annorum xxx ut putabatur filius ioseph Cui fuit heli Cui fuit matthat Cui fuit leui Cui fuit melchi Cui fuit ianne Cui fuit joseph Cui fuit mathathie Cui fuit amos Cui fuit nahum Cui fuit hesli Cui fuit nagge Cui fuit maath Cui fuit mathathie Cui fuit semei Cui fuit joseth Cui fuit iuda Cui fuit iohanna Cui fuit resa Cui fuit zorobabel Cui fuit salathiel Cui fuit neri Cui fuit melchi Cui fuit addi Cui fuit cosam Cui fuit helmodam Cui fuit her Cui fuit jesu Cui fuit heliezer Cui fuit jorim Cui fuit matthat Cui fuit leui Cui fuit symeon Cui fuit juda Cui fuit joseph Cui fuit jona Cui fuit eliachim Cui fuit melea Cui fuit mee Cui fuit lamech Cui fuit matusale Cui fuit enos Cui fuit sareth Cui fuit malaleel Cui fuit menna Cui fuit mathatha Cui fuit nathan Cui fuit dauid Cui fuit jesse Cui fuit obed Cui fuit Booz Cui fuit Salmon Cui fuit naasson Cui fuit Aminadab Cui fuit aram Cui fuit esrom Cui fuit phares Cui fuit Jude Cui fuit Jacob Cui fuit ysaac Cui fuit abrahe Cui fuit thare Cui fuit nachor Cui fuit serug Cui fuit ragau Cui fuit phaleg Cui fuit Eber Cui fuit Sale Cui fuit Cainan Cui fuit arfaxat Cui fuit Sem Cui fuit Noe Cui fuit enos Cui fuit Seth Cui fuit Adam Cui fuit dei ℣

C. 4. Ihesus autem plenus spũ scõ regressus e a iordane. ⁊ agebatur a spũ indeserto. diebus quadragita ⁊ temptabatur adyabulo. ⁊ nichil manducauit indiebus illis ⁊ consummatis illis esuit. Dixit aũ illi dyabulus. Si filius dei es dic lapidi huic: ut panis fiat. Et respondit adillum ihus. Scptum est: quia non solum inpane uiuit homo sed in omni uerbo dei Et duxit illum dyabolus in montem excelsum ⁊ ostendit illi omnia regna orbis tre in momento tpis. ⁊ ait illi. Tibi dabo potestatem hanc uniuersam et gloriam illoꝝ: quia mihi tradita sunt: ⁊ cui uolo do illa Tu g̃ si adoraueris coram me: erunt tua omnia. Et respondens ihus: ait illi. Scptum est: dominum deum tuum adorabis: ⁊ illi soli seruies. Et duxit illum in ierlm: ⁊ statuit eum sup pinnã templi: ⁊ dixit illi. Si filius dei es mitte te hinc deorsum. Scriptum est enim quod angelis suis: mandauit de te ut conseruent te: ⁊ quia in manibus tollant te ne forte offendas adlapidem pedem tuum. Et respondens ihus ait illi. Dictum est non temptabis deum tuum. Et consummata om

Ev. sdm Lucam.

temptacõne dyabulus recessit abillo usq; adtempus · Et regressus est ihus in virtute spūs in galileam: & fa
ma exijt per vniuersam regionem de illo · Et ipe docebat in synagogis eor: & magnificabatur ab omnibus · Et
venit nazareth · ubi erat nutritus: & intrauit secundum consuetudinem suam: die sabbati in synagogam & sur
rexit legere · Et traditus est illi liber ysaie pphe · Et ut revolvit librum: invenit locum ubi scriptum erat · Spūs dñi s
ap quod unx
evangelizare
misit me
mare contritos corde · predicare captiuis remissionem: & ceas visum · Dimittere confractos remissionem: pdi
care annum dñi acceptum: & diem retributionis · Et cum complicuisset librum reddidit ministro & sedit ·
Et omnium in synagoga oculi: erant intendentes in eum · Cepit autem dicere ad illos: quia hodie impleta
est hec scriptura in auribus vris · Et omnes testimonium illi dabant: & mirabantur in verbis gre: que proce
debant de ore ipius · Et dicebant · Nonne hic est filius joseph: Et ait illis · utiq; dicetis mihi hanc simi
litudinem: medice cura te ipm · Quanta audivimus facta in capharnaum: fac & hic in patria tua · Dixit aut
Amen dico vobis: quia nemo propheta acceptus est in patria sua · In veritate dico vobis · Multe vidue erant in
diebus helie in israhel: quando clausum est celum annis tribus & mensibus sex · Cum facta esset fames magna
in omni terra: & ad nullam illarum missus est helias: nisi in sarepta sydonie ad mulierem viduam · Et multi lepri
erant in israhel sub heliseo propheta: & nemo eorum mundatus est · nisi naaman syrus · Et repleti sunt omnes in
synagoga ira: hec audientes · Et surrexerunt: & ejecerunt illum extra civitatem · Et duxerunt illum usq; ad
supcilium montis sup quem civitas illorum erat edificata: ut precipitarent eum · Ipe autem transiens: per me
dium illorum ibat · & descendit in capharnaum civitatem galilee: ibiq; docebat illos sabbatis · Et stupebāt
in doctrina ejus: quia in potestate erat sermo illius · Et in synagoga erat homo habens demoniū immundū:
& exclamavit voce magna dicens · Sine · quid nobis & tibi ihū nazarene: venisti perdere nos: Scio te:
quis sis sanctus dei · Et increpavit illum ihūs dicens: Obmutesce: & exi ab illo · Et cum projecisset illum demo
in medium: exijt ab illo nichilq; illum nocuit · Et factus est pavor omnibus: & colloquebantur ad invicem
dicentes · Quod est hoc verbum quia in potestate & virtute imperat immundis spiritibus: & exeunt: & divul
gabatur fama illo in omnem locum regionis · Surgens autem ihūs de synagoga: intravit in domum
symonis · Socrus autem symonis tenebatur magnis febribus · Et rogaverunt illum pro ea · Et stans
sup eam · imperavit febri & dimisit illam · Et continuo surgens: ministrabat illis · Cum sol autem occidis
set: omnes qui habebant infirmos variis languoribus ducebant illos ad eum · At ille singulis manu
imponens: curabat eos · Et exibant autem demonia a multis: clamantia & dicentia: quia tu es filius dei · Et
increpans non sinebat loqui ea: quia sciebant ipm esse xpm · Facta autem die egressus ibat in desertum loci:
& turbe requirebant eum · Et venerunt usq; ad ipm: & detinebant illum ne discederet abeis · Quibus ille ait
Quia & aliis civitatibus: oportet me evangelizare regnum dei · Quia ideo missus sum · Et erat predicans in sy
nagogis galilee · Factum est autem cum turba irruerent in eum · ut audirent verbum dei · & ipe stabat secus * V.
stagnum genesareth · Et vidit duas stantes naves secus stagnum · Piscatores autem descenderant: & la
vabant rete · Ascendens autem in unam navem: que erat symonis: rogavit eum a terra reducere
pusillum: & sedens: docebat de navicula turbas · Ut autem cessavit loqui · dixit ad symonem · Duc in
altum · & laxate retia vra in capturam · Et respondens symon: dixit illi · Preceptor: per totam noctem labo
rantes nichil cepimus in verbo aut tuo laxabo rete · Et cum hoc fecissent: concluserunt piscium multi
tudinem copiosam · Rumpebatur aut rete eorum · Et annuerunt sociis qui erant in alia navi: ut ve
nirent & adjuvarent eos · Et venerunt: & impleverunt ambas naviculas: ita ut mergerentur · Quod
cum videret symon petrus: procidit ad genua ihū dicēs Exi a me: quia homo peccator sum dñe · Stupor
enim circumdederat eum: & omnes qui cum illo erat: in captura piscium quā ceperant · Similit aut
Jacobum & Johannem: filios zebedei: qui erant socij symonis · Et ait ad symonem ihūs · Noli time
re · ex hoc jam homines eris capiens · Et subductis ad terram navibus: relictis omnibus secuti sū
illum · Et factum e cum esset in una civitatum: ecce vir plenus lepra: videns ihm: & procidens in faciem
rogavit eum dicens · Dñe: si vis potes me mundare · Et extendens manum: tetigit illum dicens
volo mundare · Et confestim: lepra discessit a illo · Et ipe precepit illi: ut nemini diceret · Sed vade os
tende te sacerdoti: & offer pro mundatione tua: sicut precepit moyses in testimonium illis · Pambu
labat autem magis sermo de illo: & conveniebant turbe multe: ut audirent & curarentur ab infirmi
tatibus sus · Ipe autem secedebat in desertum: & orabat ibi · Et factū est in una dierum: & ipe sedebat do
cens · Et erant pharisei sedentes: & legis doctores: qui venerant ex omni castello galilee & judee: & ihe
rusalem: & virtus erat dñi ad sanandum eos · Et ecce viri portantes in lecto hominem: qui erat paliticus:
& querebāt eum inferre: & ponere ante eū · Et non invenientes qua parte illum inferrent pre turba:
ascenderunt supra tectum: & per tegulas submiserunt illum cum lecto in medio ante ihm · Quor fidē
ut vidit dixit: Homo: remittuntur tibi peccata tua · Et ceperunt cogitare scribe & pharisei: dicen
tes · Quis est hic qui loquitur blasphemias: Quis potest dimittere peccata: nisi solus deus · ut cog
novit autem ihūs: cogitationes eor: respondens dixit ad illos · Quid cogitatis in cordibus vris: Id
est facilius dicere dimittuntur tibi peccata: an dicere surge & ambula · ut aut sciatis quia filius hois

potestatem ℔ super terra dimittere peccata· ait paralitico· Tibi dico surge tolle lectum tuum & vade in domum tuam
& confestim surgens coram illis· tulit lectum in quo iacebat· & abiit in domum suam magnificans deum· Et stu
por apprehendit omnes· & magnificabant deum· Et repleti sunt timore dicentes· quia vidimus mirabilia hodie·
Et post hec exiit ihs· & vidit publicanum nomine leui· sedentem ad theloneum & ait illi sequere me· Et relictis
omnibus· surgens secutus est eum· Et fecit ei conuiuium magnum leui in domo sua· & erat turba multa pub
licanorum· & aliorum qui erant discumbentes· & murmurabant pharisei & scribe eorum dicentes ad discipu
los eius· Quare cum publicanis & peccatoribus manducatis & bibitis· Et respondens ihs dixit ad illos· Non egent me
dico qui sani sunt· sed qui male habent· Non uenio vocare iustos· sed peccatores in penitentiam· At illi dixerunt
ad eum· Quare discipuli iohis ieiunant frequenter· & obsecrationes faciunt· similiter & pharisei· tui autem
edunt & bibunt· Quibus ipe ait· Numquid possunt filij sponsi dum cum illis est sponsus ieiunare· uenient
autem dies cum ablatus est sponsus ab illis· tunc ieiunabunt in illis diebus Dicebat autem & similitudinem ad
illos· Quia nemo commissuram a uestimento nouo immittit in uestimentum uetus· alioquin· & nouum rumpit
& uetri non conuenit commissura· cum uetri· Et nemo mittit uinum nouum in utres uetres· alioquin· rumpet uinum no
uum utres· & ipm effundetur· & utres pibunt· Sed uinum nouum in utres nouos mittendum est· & utraq; conseruantur
Et nemo bibens uetus· statim uult nouum· Dicit enim uetus melius est vj q

Factum est autem in sabbato sabbati· ut pmo cum transiret per sata· uellebant discipuli eius spicas· & manducabant
confricantes manibus· Quidam autem pharisseorum dicebant illis· Quid facitis· quod non licet in sabbatis·
Et respondens ihs ad eos dixit· Nec hoc legistis quod fecit dauid cum esuriret ipe & qui cum eo erant·
quomodo intrauit in domum dei· & panes propositionis sumpsit· & manducauit· & dedit his qui cum ipo erat·
quos non licebat manducare nisi tantum sacerdotibus· Et dicebat illis· Quia dominus est filius hominis·
etiam die sabbati· factum est autem· & alio in sabbato ut intraret in synagogam & doceret· Et erat ibi homo· & manus ei
dextra erat aridа· Obseruabant autem scribe & pharisei si in sabbato curaret· ut inuenirent unde accusarent ilm
Ipe uero sciebat cogitationes eorum· & ait homini qui habebat manum aridam· Surge & sta in medium· Et
surgens stetit· Ait autem ad illos ihs· Interrogo uos· si licet sabbatis bene facere an male· animam saluam
facere an perdere· Et circumspectis omnibus· dixit homini· Extende manum tuam· & extendit· & restituta est
manus eius· Ipi autem repleti sunt insipientia· & colloquebantur ad inuicem· quid nam facerent ihu· fac
tum est autem in illis diebus· exiit in montem orare· Et erat pernoctans· in oratione dei· Et cum dies factus esset
uocauit discipulos suos· Et elegit ex ipsis· quos & apostolos nominauit· Symonem quem cognominauit
petrum· & andream fratrem eius· Iacobum & Iohem· philippum & bartholomeum· matheum & thomam· Ia
cobum alphei· & symonem qui uocatur zelotes· Iudam Iacobi· & Iudam scharioth qui fuit proditor· Et descen
dens cum illis· stetit in loco campestri· & turba discipulorum eius· Et multitudo copiosa plebis ab omni Iudea
& Iherusalem & maritima· & tyri & sydonis· qui uenerant ut audirent eum· & sanarentur a langoribus suis·
& qui uexabantur a spiritibus immundis· curabantur· Et omnis turba querebat eum tangere· quia uirtus
de illo exibat· & sanabat omnes· Et ipe eleuatis oculis in discipulos suos dicebat· Beati pauperes· quia uestra
est regnum dei· Beati qui nunc esuritis· quia saturabimini· Beati qui nunc fletis· quia ridebitis· Beati eritis
cum uos oderint homines· & cum separauerint uos & exprobauerint· & eiecerint nomen uestrum tanquam
malum propter filium hominis· Gaudete in illa die & exultate· ecce enim merces uestra multa est in celo·
Secundum hec enim faciebant prophetis patres eorum· Verumtamen ue uobis diuitibus· qui habetis consola
tionem uestram· Ue uobis qui saturati estis· quia esurietis· Ue uobis qui ridetis nunc· quia lugebitis
& flebitis· Ue cum benedixerint uobis omnes homines· secundum hec faciebant pseudo prophetis patres eorum· Sed uobis
dico qui auditis· Diligite inimicos uestros· benefacite his qui oderunt uos· Benedicite maledicentibus uos·
orate pro calumpniantibus uos· & qui percutit te in maxillam· prebe ei & alteram· & abscedenti tibi
uestimentum· & nam tunicam· noli prohibere· Omni autem petenti te tribue· Et qui aufert que tua sunt ne
repetas· Et prout uultis ut faciant uobis homines· & uos facite illis similiter· Et si diligitis eos qui uos diligunt·
que uobis est gratia· Nam & peccatores diligentes se diligunt· Si bene feceritis his qui uobis benefaciunt·
quae uobis est gratia· Siquidem & peccatores hoc faciunt· Et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere·
que gratia est uobis· Nam & peccatores peccatoribus fenerantur ut recipiant equalia· verumtamen diligite in
imicos uestros· & benefacite· & mutuum date· nichil inde sperantes· Et erit merces uestra multa· & eritis fi
lij altissimi· quia ipe benignus est super ingratos & malos· Estote misericordes· sicut & pater uester misericors est· no
lite iudicare ut non iudicemini· Nolite condemnare· & non condemnabimini· Dimittite & dimittemini·
Date· & dabitur uobis· Mensuram bonam & confertam & coagitatam· & super effluentem· dabunt in sinum uestrum
Eadem quippe mensura qua mensi fueritis· remetietur uobis· Dicebat autem illis & similitudinem· Numquid potest
potest cecus cecum ducere· Nonne ambo in foueam cadunt· Non est discipulus super magistrum perfectus autem omnis
erit· si sit magister eius· Quid autem uides festucam in oculo fratris tui· trabem que in oculo tuo est non con
sideras· Aut quomodo potes dicere fratri tuo· frater sine eiciam festucam de oculo tuo ipe in oculo tuo trabem non uides
Hypocrita· eice primum trabem de oculo tuo· & tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui· Non
est enim arbor bona· que faciat fructus malos· Neque arbor mala· faciens fructum bonum· Unaquaeq; enim

Ev Sctm Lucam.

arbor: de fructu suo cognoscitur. Nec enim de spinis colligunt ficus: neq; de rubo vindemiant uuam. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum. Et malus homo de malo thesauro profert malum. Ex ha bundantia enim cordis os loquitur. Quid autem vocatis me dñe domine & non facitis que dico. Omnis qui venit ad me: & audit sermones meos: & facit eos: ostendam vobis cui similis sit. Similis est homini edificanti domum: qui fodit multum: & posuit fundamenta supra petram. Inundatione autem facta: illisum est flumen domui illi. & non potuit eam movere. fundata enim erat: supra firmam petram. Qui autem audit & non facit similis est homini edificanti domum supra terram sine fundamento. Inquā illisus est fluuius & continuo cecidit & facta est ru

Cum autem implesset omnia verba sua in aures plebis. Cum intrasset capharnaum. Centurionis autem cuiusdam seruus male habens erat moriturus: qui illi erat pretiosus. Et cum audisset de ihu misit ad eum seniores iudeorum: rogans eum ut veniret & sanaret seruum eius. At illi cum venissent ad ihm: rogabant eum sollicite dicentes ei. Quia dignus est ut hoc illi præstes: diligit enim gentem nostram: & synagogam ipe edificauit nobis. Ihs autem ibat cum illis. Et cum iam non longe esset a domo: misit ad eum centurio amicos dicens. Domine noli te vexare. Non enim dignus sum: ut sub tecti meum intres. Propter quod & me ipm non sum dignum arbitratus: ut venirem ad te. Sed dic verbo: & sanabitur puer meus. Nam & ego homo sum sub potestate constitutus: habens sub me milites. Et dico huic vade: & vadit. Et alio veni: & venit & seruo meo fac hoc & facit. Quo audito ihs: miratus est: & conuersus sequentibus se turbis dixit. Amen dico vobis: nec in israhel tantam fidem inueni. Et reuersi qui missi fuerant domum inue nerunt seruum: qui languerat sanum. Et factum est deinceps ibat. in ciuitatem que vocatur naim: & ibant cum illo discipuli eius: & turba copiosa. Cum autem appropinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus efferebatur filius unicus matri sue. Et hec vidua erat & turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum vidisset dñs: misericordia motus super eam: dixit illi noli flere. Et accessit: & tetigit loculum. Hi autem qui portabant steterunt: & ait adolescens: tibi dico: surge. Et resedit qui erat mortuus: & cepit loqui: & dedit illum matri sue. Accepit autem omnes timor: & magnificabant deum dicentes. Quia propheta magnus surrexit in nobis: & quia deus visitauit plebem suam. Et exiit hec fama in vniuersam iudeam de eo: & omnem circa regionem. Et nunciauerunt Io hanni discipuli eius de omnibus his. Et conuocauit duos de discipulis suis iohannes: & misit ad ihm dicens Tu es qui venturus es an alium expectamus? Cum autem venissent ad eum viri: dixerunt Johannes baptista misit nos ad te dicens. Tu es qui venturus es an alium expectamus? In ipa autem hora: curauit multos a languoribus & plagis & spiritibus malis: & cecis multis donauit visum. Et respondens dixit illis: euntes nunciate iohi que vidistis & audistis: quia ceci vident claudi ambulant: leprosi mundantur. Surdi audiunt: mortui resurgunt: pauperes euangelizantur. Et beatus est quicunq; non fuerit scandalizatus in me. Et cum discessissent nuncii iohannis: cepit dicere de iohanne ad turbas. Quid existis in desertum videre harundinem vento motam? Sed quid existis videre: hominem mollibus vestimentis indutum? Ecce qui in veste pretiosa sunt & deliciis in domibus regum sunt. Sed quid exi stis videre? prophetam. utiq; dico vobis: & plus quam prophetam. Hic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui preparabit viam tuam ante te. Dico enim vobis maior inter natos mulierum propheta iohanne bap tista nemo est. Qui autem minor est in regno dei maior est illo. Et omnis populus audiens & publicani: iustificauerunt deum baptizati baptismo iohannis. pharisei autem & legis periti consilium spreuerunt dei in semetipsos: non baptizati ab eo. Cui ergo similes dicam homines generationis huius? & cui similes sunt. Similes sunt pueris sedentibus in foro & loquentibus ad inuicem: & dicentibus. Cantauimus vobis & non saltastis. Lamentauimus: & non plorastis. venit enim iohes baptista nec manducans panem: nec bibens vinum. & dicitis demonium habet. Venit filius hominis manducans & bibens: & dicitis ecce homo deuorator: & bibens vinum: amicus publicanorum & peccatorum: & iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis. Rogauit autem illum quidam de phariseis: ut manducaret cum illo: & ingressus domum pharisei discubuit. & ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix: ut cognouit quod accubuit in domo pharisei: attulit alabastrum unguenti: & stans retro secus pedes eius: lacrimis cepit rigare pedes eius & capillis capitis sui tergebat. Et osculabatur pedes eius: & ungento ungebat. Videns aut phariseus qui vocauerat eum ait intra se dicens. Hic si esset propheta sciret utiq; que & qualis mulier est que tangit eum: quia peccatrix est. Et respondens ihs dixit ad illum. Symon habeo tibi aliquid dicere. At ille at. Magister dic. Duo debitores erant cuidam feneratori unus debebat denarios quingentos alius quinqua ginta. Non habentibus illis unde redderent: donauit utrisq;. Quis g̃o eorum plus diliget? Respondens symon dixit estimo: quia is cui plus donauit. At ille: dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem: dixit symoni vides hanc mulierem? Intrauit in domum tuam: aquā pedibus meis non dedisti. hec autem lacrimis rigauit pedes meos: & capillis suis tersit. Osculum mihi non dedisti: hec autem ex quo intrauit non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti: hec autē ungento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi. Remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur minus diligit. Dixit autē ad illam ihs. Remittuntur tibi peccata. Et cepit qui simul accumbebant: dicere intra se. Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit ad mulierem fides tua te saluā fecit vade in pace. Cum

Et factum est deinceps: & ipe iter faciebat per ciuitatem & castellum: predicans & euangelizans regnum dei & ix cum eo. & mulieres aliquot que erant curate a spiritibus malignis: & infirmitatibus. Maria

que uocatur magdalena de qua vij demonia exierant. Et iohanna uxor chuze procuratoris herodis: & susanna: & alie multe que ministrabant ei de facultatibus suis. Cum autem turba plurima conueniret: & de ciuitatibus properarent ad eum: dixit per similitudinem. Exiit qui seminat seminare: semen suum. Et dum seminat: aliud cecidit secus uiam: & conculcatum est: & uolucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram: & natum aruit quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas: & simul exorte spine suffocauerunt illud Et aliud cecidit in terram bonam: & ortum fecit fructum centuplum. Hec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi: audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius: que esset hec parabola. Quibus ipse dixit. vobis datum est nosse misterium regni dei. Ceteris autem in parabolis: ut uidentes non uideant: & audientes non intelligant. Est autem hec parabola. Semen est uerbum dei. Qui autem secus uiam sunt: hi sunt qui audiunt: deinde uenit diabolus. & tollit uerbum de corde eorum: ne credentes salui fiant. Nam qui super petram qui cum audierint cum gaudio suscipiunt uerbum. & hi radices non habent: qua ad tempus credunt: & in tempore temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit: hi sunt qui audierint & a sollicitudinibus & diuitijs & uoluptatibus uite euntes suffocantur & non referunt fructum Quod autem in bonam terram: hi sunt qui corde bono & optimo: audientes uerbum retinent. Et fructum afferunt in patientia. Nemo autem lucernam accendens: operit eam uase: aut subtus lectum ponit: sed super candelabrum ponit: ut intrantes uideant lumen. Non enim est occultum quod non manifestetur. Neque absconditum quod non cognoscat: & in palam ueniat. Videte ergo quomodo audiatis: Qui enim habet: dabitur illi. Et quicumque non habet: etiam quod putat se habere auferetur abeo. Venerunt ad illum mater & fres eius: & non poterant adire eum pre turba. Et nunciatum est illi. Mater tua & fres tui foris stant. uolentes te uidere. Qui respondens dixit ad illos. Mater mea & fres mei hi sunt qui verbum dei audiunt & facit. Factum est autem una dierum: & ipse ascendit in nauiculam. & discipuli eius. Et ait ad illos. Transeamus trans stagnum. & ascenderunt. Nauigantibus autem illis: obdormiuit. Et descendit procella uenti in stagnum: & complebantur fluctibus. & periclitabantur. Accedentes autem ad eum: suscitauerunt eum dicentes. Preceptor: perimus. At ille surgens increpauit uentum: & tempestatem aque & cessauit & facta est tranquillitas. Dixit autem illis. ubi est fides uestra? Timentes admirati sunt: dicentes ad inuicem. Quis putas hic est? quia & uentis imperat & mari: & obediunt ei. Et nauigauerunt ad regionem gerasenorum: que est contra galileam. Et cum egressus esset ad terram: occurrit illi uir quidam qui habebat demonium iam temporibus multis: & uestimento non induebatur: nec in domo manebat: sed in monumentis. Is ut uidit ihm: procidit ante illum: & exclamans uoce magna dixit. Quid mihi & tibi est ihu fili dei altissimi? Obsecro te: ne me torqueas. Precipiebat enim spiritui immundo: ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum. Et uinciebatur catenis: & compedibus custoditus: & rumpens uincula: agebatur a demonio in deserta. Interrogauit autem illum ihus dicens. Quod tibi nomen est? At ille dixit legio. Quia intrauerant demonia multa in eum. Et rogabant illum ut in abissum iret. Erat autem grex porcorum multorum pascentium in monte: & rogabant illum ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis. Exierunt ergo demonia ab homine & intrauerunt in porcos. Et impetu abiit grex per precipe in stagnum: & suffocatus est. Quod ut uiderunt factum qui pascebant: fugerunt & nunciauerunt in ciuitatem & in villas. Exierunt autem uidere quod factum est: & uenerunt ad ihm. Et inuenerunt hominem sedentem a quo demonia exierunt uestitum ac sana mente ad pedes eius. & timuerunt. Nunciauerunt autem illis. et qui uiderant quomodo sanus factus esset a legione. Et rogauerunt eum omnis multitudo regionis gerasenorum ut discederet abipis: quia timore magno tenebantur. Ipse autem ascendens nauim: reuersus est. Et rogabat illum uir a quo demonia exierant: ut cum eo esset. Dimisit autem ihus eum dicens. Redi in domum tuam & narra quanta fecit tibi deus. Et abiit per uniuersam ciuitatem: predicans quanta illi fecisset deus. Factum autem est cum rediisset ihus: excepit illum turba: erant enim omnes exspectantes eum. Et ecce uenit uir cui nomen iayrus: & ipse princeps synagoge erat & cecidit ad pedes ihu: rogans eum ut intraret in domum eius. Quia filia unica erat illi fere annorum duodecim & hec moriebatur. Et contigit dum iret: a turbis comprimebatur. Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab annis xij que in medicos erogauerat omnem substantiam suam: nec ab ullo potuit curari accessit retro & tetigit fimbriam eius uestimenti: & confestim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait ihus. Quis est qui me tetigit? Negantibus autem omnibus: dixit petrus & qui cum illo erant. Preceptor: turbe te comprimunt & affligunt: & dicis quis me tetigit? Et dixit ihus tetigit me aliquis. Nam & ego noui uirtutem de me exisse. Videns autem mulier quia non latuit: tremens uenit: & procidit ante pedes illius. Et ob quam causam tetigerit eum: indicta est coram omni populo: & quemadmodum confestim sanata sit. At ipse: dixit illi. filia: fides tua saluam fecit te uade in pace. Adhuc illo loquente: uenit quidam a principe synagoge dicens ei. Quia mortua est filia tua: noli uexare illum. Ihus audito uerbo: respondit patri puelle. Noli timere: crede tantum & salua erit. Et cum uenisset domum non permisit quemquam intrare secum: nisi petrum & iohannem & iacobum: & patrem & matrem puelle: flebant omnes: & plangebant illam. At ille dixit nolite flere: non est mortua sed dormit. Et irridebant eum: scientes quia mortua est. Ipse autem tenens manum eius: exclamauit dicens. Puella surge. Et reuersus est spus eius. & surrexit continuo. Et iussit illi dari manducare. Et obstupuerunt parentes. Quibus precepit ne alicui dicerent: quod factum erat ℣ ℟

Conuocans autem duodecim apostolos dedit illis uirtutem & potestatem super omnia demonia: & ut languores curarent. & misit illos predicare regnum dei & sanare infirmos. Et ait ad eos. Nichil tuleritis in

Ex. scm Lucam.

ne q̄z unqam: ne q̄z penam: ne q̄z panem: ne q̄z pecuniam: ne q̄z duas tunicas hēatis. Et in q̄mcunq̄z domum introieritis: ibi manete. Et inde non exeatis. Et quicunq̄z non r̄ceperit uos: exeuntes de ciuitate illa: etiam pulueren pedum uestrorum excutite: in testimonium supra illos. Egressi autem ibant p castella: euāgelizantes & curantes ubiq̄z. Audiuit autem herodes tetrarcha omnia que fiebant ab eo: & hesitabat eo quod diceretur a quibusdam quia iohēs surrexit a mortuis. A quibusdam uē: quia helias apparuit. alijs autem: q̄ ppha omis de antiquis surrexit. Et ait herodes. Johannem ego decollaui: quis aut̄ est de quo audio talia. Et quer bat uidere eum. Et reuersi apli: narrauerunt illi quecunq̄z fecerunt. Et assumpt os illis: secessit seorsum in locum desertum qui est bethsaide. Quod cum cognouissent turbe secute sūt i" & excep" & loquebat" illis de regno dei: & eos qui cura indigebat sanabat. Dies autem ceperat declinare: & accedentes duodecim dixerunt illi. Dimitte turbas ut euntes in castella: uillas q̄z circa sunt diuertāt: et inueniant escas: quia hic in loco deserto sumus. At aut̄ ad illos. Vos date illis manducare Et illi dixerunt. Non sunt nob̄ plus quam quinq̄z panes: & duo pisces. Nisi forte nos eam" & omnem" in omnem hanc turbam escas. Erant autem: fere uiri quinq̄z milia. Ait autem ad discipulos suos. facite illos discumbere p conuiuia quinquagenos ita & fecerunt. Et discubuerunt omnes. Acceptis autem quinq̄z panibz & duobz piscibz: respexit in celum & benedixit illis. Et fregit: & distribuit discipulis suis: ut ponerent ante turbas. Et manducauerunt omnes & saturati sunt omnes. Et sublatum est quod superfuit illis fragmentoz cophini duodecim. Et factum est cum solus esset orans: erant cum illo & discipuli ei. Et interrogauit illos dicens. Quem dicunt me ee turbe: At illi respon derunt: & dixerunt Johem baptistam: alij aut̄ helia: alij aut̄ quia ppha de prioribz surrexit un. Dixit autem illis vos autem quem me ee dicitis. Respondit simon petrus: dixit xpm dei. At ille increpans illos: precepit ne cui diceret. Dicens: quia oportet filium hois multa pati & reprobari a seniorib & principibz sacerdotum & scribis: & occidi & tercia die resurgere. Dicebat autem ad omnes. Si quis uult post me uenire: abneget se metipm: & tollat crucem suam cotidie: & sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluā fa" uolūt perdet illam. Qui aut̄ perdiderit animam suam propt̄ me saluam faciet illam. Quid enim prodest homo si lucretur uniuersum mundū se ipm autem perdat: & detrimentum sui faciat. Nam qui me erubuerit & meos sermones: hunc filius hois erubescet: cum uenerit in maiestate sua & p̄is: sanctoz angelorum. Dico autem uobis uere sunt aliqui hic stantes: qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei. Factum est autem post hec uerba: fere dies octo: assumpsit petrum iacobum & Johannem: & ascendit in montem ut oraret. Et speries uultus eius facta est altera. Et uestitus eius albz refulgens & ecce duo uiri loquebantur cum illo. Erant aut̄ moyses & helias uisi in maiestate. Et dicebant excessum eius quem completur" erat in hlm. Petrus uero & qui cum illo erant: grauati erant somno. Et euigilantes uiderunt maiestatem eius: & duos uiros qui stabant cum illo. Et factum est dum discederent ab illo ait petrus ad ihm. Bone magr bonum est nos hic ee. Et faciam" tria tabernacula: unum tibi: & unum moysi & unum helie. nesciens q̄ diceret. Hec autem illo loquente: facta est nubes: & obumbrauit eos. & timuerunt dum intrarent in nubem: & uox facta est de nube illa dicens. Hic est filius meus dilectus: ipm audite. Et dum fieret uox: inuentus sol" ihs est: & ipi tacuerunt & nemini dixerunt in illis diebus quicquam: ex his que uiderant. Factum est aut̄ insequenti die descendentibz illis de monte: occurrit illi turba multa. Et ecce uir de turba: exclamauit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum: quia unic" est mihi. Et ecce spūs apprehendit illum: & subito clamat. & elidit. & dilaniat eum cum spuma: & uix discedit dilacians eum. Et rogaui discipulos tuos. ut ejicerent illum: & non potuerunt. Respondens aut̄ ihs dixit. O generatio infidelis & peruersa: usq̄z quo ero apud uos & patiar uos? adduc hic filium tuum. Et cum accederet: elisit illum demonium & dilaniauit. Et increpauit ihs spūm im mundum: & sanauit puerum. Et reddidit illum patri eius. Stupebant aut̄ omnes in magnitudine dei. Omnibz q̄z mirantibz in omnibz que faciebat: dixit ad discipulos suos. Ponite uos in cordibz uris sermones istos. filius enim hois futurum est ut tradatur in manus hominū. At illi ignorabant uerbum istud: & erat uelatum ante eos ut non sentirent illud: & timebant eum interrogare de hoc uerbo. Intrauit aut̄ cogitatio in eos: quis eoz maior esset. At ihs uidens cogitationes cordis eoz: apprehendens puerū statuit secus se. & ait illis. Quicunq̄z susceperit puerum istum in nomine meo me recipit. Et quicunq̄z me recipit: recipit eum qui me misit. Nam qui minor est in oībus uos hic maior est. Respondens autem iohannes dixit. Preceptor: uidimus quendam in no mine tuo demonia eicientem: & prohibuimus eum: quia non sequitur nos. Et ait ad illum ihs nolite prohibere. Qui enim non est aduersum uos pro uobis est. Factum est autem dum complerent" dies assumptionis eius: & ipe faciem suam firmauit ut iret hierusalem: & misit nuncios ante conspectum suum. Euntes intrauerunt in quandam ciuitatem samaritanoz: ut parerent illi. Et non receperunt eum quia facies eius erat euntis in hierl. Cum uidissent autem discipuli eius iacobus & Johes dixerunt Domine: uis dicimus ut ignis descendat de celo & consumat illos. Et conuersus increpauit illos dicens. Nescitis cuius spūs estis: filius hominis non uenit animas perdere: sed saluare. Et abierunt in aliud castellum. Factum est autem ambulantibz illis in uia: dixit quidā ad illum. Sequar te quocunq̄z ieris. Et ait illi ihs uulpes foueas habent & uolucres celi nidos filius aut hominis non habet ubi caput suum reclinet. Alius autem ad alterum. Sequere me. Ille autem dixit. Domine permitte mihi primum ire & sepelire patrem meum. Dixit aut̄ ei ihs. Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem uade: adnuncia regnum dei. Et ait alt̄. Sequar te domine. Sed primum permitte mihi: re

nunciare hys qui dom sunt Aut adillum ihus · Nemo mittens manum suam mataratum · & aspiciens retro: aptꝰ
est regno dei Lx

Post hꝫ aũ deliguauit dominus: & alios septuaginta duos · Et misit illos binos ante faciem suam ī
omnem ciuitatem & locum quo erat ipe ueniturus: & dicebat illis · Messis quidem multa: operarij aũt
pauci · Rogate gꝰ dñm messis: ut mittat operarios in messem suã · Ite · Ecce ego mitto uos sicut agnos inter
lupos · Nolite portare sacculum: neqꝫ peram: neqꝫ calciamenta: aut neminem p uiam salutaueritis ·
In quamcunqꝫ domum intraueritis: primum dicite: pax huic domui · Et si ibi fuerit filius pacis: requiescet sup
illam pax uestra · Si minꝰ: ad uos reuertetur · In eadem aũt domo manete: edentes & bibentes que apud illos est
Dignus est enim operarius: mercede sua · Nolite transire: de domo in domum · Et in quamcunqꝫ ciuitatem intra
ueritis: & susceperint uos manducate que apponuntur uobis · Et curate infirmos qui in illa sunt & dicite illis
Appropinquauit in uos regnum dei · In quamcunqꝫ ciuitatem intraueritis: & non receperint uos: exeuntes in pla
teas eius: dicite · Etiam pulueren qui adhesit nobis de ciuitate uestra: excutimꝰ in uos · Tamen hoc scitote quia
appropinquauit regnum dei · Dico uobis · quia sodomis in die illa remissius erit: quam illi ciuitati · ue tibi chor
azam: ue tibi bethsaida: Quia si in tyro & sydone facte fuissent uirtutes que in uobis facte sunt
olim in cinere sedentes penituissent · ueruntamen tyro & sydon remissius erit in iudicio quam uobis · Et
tu capharnaum usqꝫ ad celum exaltata: usqꝫ ad inferos demergeris · Qui uos audit: me audit · Et qui uos spernit
me spernit · Qui autem me spernit: spernit eum qui me misit · Reuersi sunt autem lxxij cum gaudio dicentes · Dñe
etiam demonia subiciuntur nobis in nomine tuo · Et ait illis · uidebam sathanam: sicut fulgur de celo cadentem
Ecce dedi uobis potestatem calcandi supra serpentes & scorpiones: & super omnem uirtutem inimici: & nichil nos
nocebit · uerumtamen in hoc nolite gaudere: quia spus subiciuntur uobis · Gaudete autem quod nomina ura scripta
sunt in celis · In ipa hora exultauit in spu sancto & dixit · Confiteor tibi pater dñe celi & terre: quod abscondisti ha
sapientibus hec & prudentibus & reuelasti ea paruulis · Etiam pater: quia sic placuit ante te · Omnia mihi tradita
sunt a patre meo · Et nemo scit qui sit filius nisi pater · Et qui sit pater nisi filius: & cui uoluerit filius reuelare · Et
conuersus ad discipulos suos · dixit · Beati oculi qui uident: que uos uidetis · Dico enim uobis: quod multi prophe
te & reges uoluerunt uidere que uos uidetis: & non uiderunt · Et audire que auditis · & non audierunt · Ecce quidã
legis peritus surrexit: temptans illum & dicens · Magister quid faciendo uitam etiam possidebo · At ille dixit ad
eum · In lege quid scriptum est: quomodo legis · Ille respondens dixit · Diliges dominum deum tuum ex toto cor
de tuo: & ex tota anima tua: & ex omnibus uiribus tuis · & ex omni mente tua: & proximum tuum sicut te ipsum ·
Dixitqꝫ illi recte respondisti · hoc fac & uives · Ille aũt uolens iustificare se ipm: dixit ad ihm · Et quis est me
proximus · Suscipiens aũt dixit · Homo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho & incidit in latrones · Qui etiã
spoliauerunt eum: & plagis impositis: abierunt semiuiuo relicto · Accidit autem ut sacerdos quidam descende
ret eadem uia: et uisso illo pretermit · Similiter & leuita cum esset secus locum: & uidisset eum pertransiit · Sama
ritanus autem quidam iter faciens: uenit secus eum: & uidens eum misericordia motus est · Et approprians alligauit uul
nera eius: infundens oleum & uinum · Et ponens illum in iumentum suum: duxit in stabulum: & curam eius
egit · Et altera die protulit duos denarios: dedit stabulario & ait · Curam illius habe: & quodcunqꝫ supero
gaueris · ego cum rediero reddam tibi · Quis horum trium uidetur tibi proximus fuisse · illi qui incidit in latro
nes: At ille dixit · Qui fecit misericordiam in illum · Et ait illi ihus · uade: & tu fac similiter · Factum est autem dum
irent: & ipe intrauit in quoddam castellum · Et mulier quedam martha nomine: excepit illum in domum suam · Et
huic erat soror: nomine maria: que etiam sedens secus pedes domini: audiebat uerbum illius · Martha autem
satagebat circa frequens ministerium · Que stetit: & ait · Domine: non est tibi cure: quod soror mea reliquit me
solam ministrare · Dic ergo illi ut me adiuuet · Et respondens: dixit illi dominus · Martha · martha: sollicita
es: & turbaris erga plurima · Porro unum est necessarium maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea · Et

Factum est cum esset in loco quodam orans: ut cessauit: dixit unus ex discipulis suis ad eum · Domine
doce nos orare sicut & iohannes docuit discipulos suos · Et ait illis · Cum oratis dicite · Pater sanctificetur
nomen tuum · Adueniat regnum tuum · Panem nostrum cotidianum da nobis cotidie · Et dimitte
nobis peccata nostra · Siquidem & ipi dimittimus omni debenti nobis · Et ne nos inducas in temptationem ·
Et ait ad illos · Quis nostrum habebit amicum: & ibit ad illum media nocte: & dicet illi: Amice commoda
mihi tres panes: quia amicus meus uenit de uia ad me: & non habeo quod ponam ante illum · Et ille deintus
respondens: dicat · Noli mihi molestus esse iam hostium clausum est & pueri mei mecum sunt in cubili: non
possum surgere & dare tibi · Et si perseuerauerit pulsans: dico uobis · Et si non dabit illi: surgens eo quod amici
eius sit propter improbitatem tamen eius surgens dabit illi quicquid habet necessarios · Et ego uobis dico · Petite: &
dabitur uobis · Querite & inuenietis · Pulsate: & aperietur uobis · Omnis enim qui petit accipit: & qui querit inue
nit: & pulsanti aperietur · Quis autem ex uobis patrem petit panem: numquid lapidem dabit illi: Aut pisces:
numquid pro pisce serpentem dabit: Aut si petierit ouum: numquid porriget illi scorpionem: Si ergo uos cum sitis
mali: nostis bona data dare filiis uris quanto magis pr̃ uꝛr de celo dabit spm bonum petentibus se · Et erat

Ev. scm Lucam.

ciatus demonium: & illud erat mutum. Et cum ejecisset demonium: locutus est mut & admirati sunt turbe
Quidam autem ex eis dixerunt. In belzebub principe demoniorū ejicit demonia. Et alij tentantes: signum
de celo querebant abeo. Ipe autem ut vidit cogitationes eor. dixit eis. Omne regnum in se ipm desolabitur
& domus sup domum cadit. Si autē: sathanas in se ipm divisus est: quomodo stabit regnum ipius. Quia dicit
in belzebub ejicere me demonia. Si autem ego in belzebub ejicio demonia filij vri in quo ejiciunt: ideo ipi: judices
vri erunt. Porro si in digito dei ejicio demonia, profecto pvenit in vos regnū dei. Cū fortis armatus custodit atrium su
um: in pace sunt ea que possidet. Si autem fortior illo superveniens: vincit eum: universa arma ejus aufert in
quibus confidebat: & spolia ejus distribuet. Qui non est mecum adversum me est. Et qui non colligit mecum
dispergit. Cum immundus spiritus ejcerit ab homine: ambulat per loca inaquosa: quercens requiem & non in
veniens dicit. Revertar in domum meam: unde exivi. Et cum venerit invenit scopis mundatam. Et tunc va
dit & assumit septem alios spiritus nequiores se: & ingressi habitant ibi. Et fiunt novissima hominis illius
pejora primis. Factum est autem cum hec diceret: extollens vocem quedā mulier de turba dixit illi. Beatus
venter: qui te portavit: & ubera que suxisti. At ille dixit. Quinymmo beati qui audiunt verbum dei & custo
diunt illud. Turbis autem concurrentibus cepit dicere. Generatio hec generatio nequam est. Signum querit
& signum non dabitur ei: nisi signum jone. Nam sicut jonas fuit signum ninivitis: ita erit & filius hominis
generationi isti. Regina austri surget in judicio cum viris generationis hujus: & condemnabit illos. Quia venit
a finibus terre: audire sapientiam salomonis. Et ecce plus salomone hic. Viri ninivite surgent in judicio cum
generatione hac: & condemnabunt illam: quia penitentiam egerunt ad predicationem jone. Et ecce plus quam
jona hic. Nemo lucernam accendit: & in abscondito ponit: nec qui sub modio: sed sup candelabrum: ut qui ingre
diuntur lumen videant. Lucerna corporis tui: est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuum
lucidum erit. Si autem nequam fuerit: etiam corpus tuum tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen quod in te est
tenebre sint. Si ergo totum corpus tuum lucidum erit: non habens aliquam partem tenebrarum: erit lucidum tot
um & sicut lucerna fulgoris illuminabit te. Et cum loqueretur rogavit eum quidam pharisevs ut prandet apud
se. Et ingressus recubuit. Pharisevs autem cepit intra se reputans dicere: quare non baptizatus esset ante prān
dium. Et ait dominus ad illum. Nunc vos pharisei quod deforis est calicis & catini mundatis. Quod autem intus
est vestrum plenum est rapina & iniquitate. Stulti: nonne qui fecit quod deforis est: etiam id quod intus est fecit? Verum
tamen quod superest: date elemosinam: & ecce omnia munda sunt vobis. Sed ne vobis pharisevs qui decimatis mentam &
rutam: & omne holus: & pretermittitis judicium & caritatem dei. Hec autem oportuit facere: & illa non omittere. Ve vobis pha
risevs qui diligitis primas cathedras in synagogis: & salutationes in foro. Ve vobis quia estis ut monumenta que non ap
parent: & homines ambulantes super nesciunt. Respondens autem quidam ex legis peritis ait illi magister hec dicens:
etiam nobis contumeliam facis. At ille ait. Et vobis legis peritis ve: quia honeratis homines oneribus que porta
ri non possunt: & ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas. Ve vobis qui edificatis monumenta prophetarum: patres
autem vestri occiderunt illos. Profecto testificamini: quod consentiatis operibus patrum vestrorum. Quoniam qui
dem ipsi occiderunt eos: vos autem edificatis eorum sepulchra. Propterea & sapientia dei dixit. Mittam ad illos prophetas
& apostolos: & ex illis occident & persequentur. ut requiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a con
stitutione mundi: a generatione ista. A sanguine Abel usque ad sanguinem Zacharie: qui perijt inter altare &
edem. Ita dico vobis requiretur ab hac generatione. Ve vobis legis peritis: quia tulistis clavem scientie: ipsi non in
troistis: & eos qui introibant prohibuistis. Cum hec ad illos diceret cepunt pharisei & legis perita graviter
insistere: & os eius opprimere de multis insidiantes ei. Et querentes capere aliquid ex ore eius: ut accusarent eum

Cxxij.

Interea autem turbis circumstantibus: ita ut se invicem conculcarent: cepit dicere: ad discipulos suos. Ad
tendite a fermento pharisevorum: quod est hypocrisis. Nichil opertum est quod non revelabitur: nec occultum quod non
sciatur. Quo que in tenebris dixistis: in lumine dicentur. Et quod in aurem locuti
estis in cubiculis: predicabitur in tectis. Dico autē vobis amicis meis: ne terreamini qui occidunt corpus: & post
hec non habent amplius quod faciant. Ostendam autem vobis: quem timeatis. Timete eum: qui postquam occi
derit: habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico vobis hunc timete. Nonne quinque passeres venient
dipondio: & unus ex illis non est in oblivione coram deo. Sed & capilli capitis vestri: omnes numerati sunt.
Nolite ergo timere multis passeribus pluris estis. Dico autē vobis. Omnis quicumque confessus fuerit me coram ho
minibus & filius hominis confitebitur illum: coram angelis dei. Qui autem negaverit me coram hominibus: negabitur coram
angelis dei. Et omnis qui dixerit verbum in filium hominis: remittetur ei. Ei autē qui in spiritum sanctum blasphe
maverit: non remittetur. Cum autē inducent vos in synagogas: & ad magistratus: & potestates: nolite solliciti
esse quomodo aut quid respondeatis: aut quid dicatis. Spūs enim sanctus docebit vos in ipsa hora: quid oporteat
dicere. Ait autem ei quidam de turba. Magister dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem. At ille dixit ei:
Homo quis me constituit judicem: aut divisorem super vos? Dixitque ad illos. Videte & cavete ab omni avaricia
quia non in abundantia cuiusquam vita ejus est: ex his que possidet. Dixit autem similitudinem ad illos dicens.
Hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager attulit: & cogitabat intra se dicens. Quid faciam: quod non habeo
quo congregem fructus meos. Et dixit. Hoc faciam: destruam horrea mea & maiora faciam. Et illuc congrega

bo anima que nata sunt mihi & bona mea · Et dixam anime mee · Anima habes multa bona · posita in annos plurimos · Requiesce · comede · bibe epulare · Dixit autem illi deus · Stulte hac nocte animam tuam repetunt a te · que autem parasti cuius erunt · Sic est qui sibi thesaurizat · & non est in deum dives · Dixit autem ad discipulos suos · Ideo dico vobis · Nolite solliciti esse anime vre · quid manducetis · neq; corpi quid vestiamini · Anima plus est quam esca · & corp plus q̃ vestimentum · Considerate corvos · quia non seminant neq; metunt quibus non est cellarium neq; horreum · & deus pascit illos · Quanto magis vos pluris estis illis · Quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum · Si ergo neq; quod minimum est potestis · quid de ceteris sollicati estis · Considerate lilia agri quomodo crescunt · non laborant neq; nent · Dico autem vobis · Q̃m salemon in omni gloria sua vestiebatur · sicut unum ex illis · Si autem fenum quod hodie in agro est · & cras in clibanum mittitur · deus sic vestit · Quanto magis vos pusille fidei · Et vos nolite querere quid manducetis · aut quid bibatis · & nolite in sublime tolli · Hec enim omnia · gentes mundi querunt · Pr autem vester scit · quoniam his indigetis · Verumtamen pnium querite regnum dei · & hec omnia adicientur vob · Nolite timere pusillus grex · quia complacuit pri vestro · dare vob regnum · Vendite que possidetis · & date elemosinam · Facite vobis saculos qui non veterescunt · thesaurum non deficientem · in celis · quo fur non approiat · neq; tinea corrumpit · ubi enim thesaur vester est ibi & cor vestrum erit · Sint lumbi vestri precincti · & lucerne ardentes in manibus vestris · Et vos similes hominib expectantib dominum suum · quando revertatur a nupcis · ut cum venerit & pulsaverit · confestim aperiant ei · Beati servi illi · quos cum venerit dominus · invenerit vigilantes · Am dico vobis · quod precinget se · & faciet illos discumbere · & transiens ministrabit illis · Et si venerit in secunda vigilia · & si in tertia vigilia venerit · & ita invenit · beati sunt servi illi · Hoc autem scitote · quoniam si sciret pater familias qua hora fur veniret · vigilaret utiq; & non sineret perfodi domum suam · Et vos estote parati · quia qua hora non putatis filius hominis venit · Ait autem ei petrus · Domine ad nos dicis hanc parabolam an & ad omnes · Dixit autem dominus Quis putas est fidelis dispensator & prudens · quem constituit dominus sup familiam suam · ut det illis in tempe tritic · Beatus ille servus quem cum venerit dominus · invenerit ita facientem · vere dico vobis · Quia sup omnia que possidet · constituet illum · Quod si dixerit servus ille · in corde suo · moram facit dominus meus venire · Et cepit percutere pueros · & ancillas · & edere & bibere & inebriari · veniet dominus illius servi · in die qua non sperat · & hora q̃ nescit · Et dividet eum · partemq; eius cum infidelibus ponet · Ille aut̃ servus qui cognovit voluntatem domini sui · & non preparavit & non fecit secundum voluntatem eius · vapulabit multis · Qui autem non cognovit & fecit digna plagis vapulabit paucis · Omni autem cui multum datum est · multum quretur ab eo · Et cui commendaverunt multum · plus petent ab eo · Ignem veni mittere in terram · & quid volo nisi ut accendatur · Baptisma autem habeo baptizari · & quomodo coarctor · usq; dum perficiatur · Putatis quia pacem veni dare in terram · Non · Dico autem vobis · sed separationem · Erunt enim ex hoc quinq; in domo una divisi · tres in duo · & duo in tres dividentur · Pater in filium · & filius in patrem · mater in filiam · & filia in matrem · Socrus in nurum sua · & nurus in socrum suam · Dicebat autem & ad turbas · Cum videritis nubem orientem ab occasu · statim dicitis imbres venit · & ita fit · Et cum austrum flante · dicitis quia estus erit · & fit · Hypocrite · faciem terre & celi nostis probare · hoc aut tempus quomodo non probatis · quid autem & a vobis ipsis non iudicatis quod iustum est · Cum autem vadis cum adversario tuo ad principem in via da operam liberari ab illo · ne forte trahat te ad iudicem · & iudex tradat te exactori · & exactor mittat te in carcerem · Dico tibi · non exies inde donec & novissimum minutum reddas · xiij

Aderant autem quidam ipso tempore nunciantes illi de galileis · quorum sanguinem pylat miscuit · cum victimis eor · Et respondens dixit illis · putatis quod hi galilei precatores fuerunt pre cunctis galileis · quia talia passi sunt · Non · Dico vob · Sed nisi penitentiam habueritis · omnes similiter peribitis · Quid illi decem · & octo sup quos cecidit turris in siloam · & occidit eos · Putatis quia & ipsi debitores fuerunt pre cunctis hominib habitantes in hierl̃m · Non dico vob · Sed si non penitentiam egeritis · omnes similiter peribitis · Dicebat autem hanc similitudinem · Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua · & venit querens in illa fructum · & non invenit · Dixit autem ad cultorem vinee · Ecce anni tres sunt ex quo venio querens fructum in ficulnea hac · & non invenio · Succide ergo illam · ut quid etiam terram occupat · At ille respondens dixit illi · Domine dimitte illam et hoc anno · usq; dum fodiam circa illam · & mittam stercora · Et si quidem fecerit fructum · sin autem · in futurum succides eam · Et erat autem docens in synagoga · eor sabbatis · Et ecce mulier que habebat spm infirmitatis annis decem & octo · & erat inclinata · nec omnino poterat sursum respicere · Quam cum vidisset ihs · vocavit ad se · & ait illi · Mulier dimissa es ab infirmitate tua · Et imposuit illi manus · & confestim erecta est · & glorificabat deum · Respondens autem archisynagogus indignans quia sabbato curasset ihs · dicebat turbe · Sex dies sunt · in quibus oportet operari · In his ergo venite curamini · & non die sabbati · Respondens ad illum dominus dixit · Hypocrite unusquisq; vestrum sabbato non solvit bovem suum aut asinum a presepio · & ducit ad aquare · Filiam autem abrahe · quam alligavit satanas · ecce decem & octo annis · non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati · Et cum hec diceret · erubescebant omnes adversarii eius · Et omnis populus gaudebat in universis que gloriose fiebant ab eo · Dicebat ergo · Cui simile est regnum dei · & cui simile esse existimabo illud · Simile est grano sinapis · quod acceptum homo misit in hortum suum · & crevit · & facta est in arborem magnam · & volucres celi requieverunt in ramis eius · Et iterum dix

Ev. sdm Lucam.

Cui simile estimabo regnum dei. Simile est fermento quod acceptum mulier abscondit in farine sata tria donec fermentaretur totum. Et ibat per ciuitates & castella docens. & iter faciens in hierl. Dixit autem illi quidam dñe si pauci sunt qui saluantur? ipe aute dixit adillos. Contendite intrare per angustam portam? quia dico vob multi querent intrare & non poterunt. Cum autem intrauerit pater familias & clauserit ostium? & incipietis foris stare & pulsare ostium dicentes. Domine. aperi nobis. Et respondens dicet vobis. Nescio vos unde sitis? Tunc incipietis dicere. Manducauimus coram te & bibimus? & in plateis nostris docuisti. Et dicet vob. Nescio vos unde sitis. Discedite a me omnes operarij iniquitatis? ibi erit fletus & stridor dentium. Cum videritis abraham ysaac? & iacob? & omnes prophetas in regno dei? vos autem expelli foras? & venient ab oriente? & occidente? & aquilone? & austro? & accumbent in regno dei. Ecce sunt nouissimi qui erant primi. Et sunt primi qui erunt nouissimi? In ipsa die accesserunt quidam pharisseorum dicentes illi. Exi & vade hinc? quia herodes vult te occidere. Et ait illis. Ite & dicite vulpi illi. Ecce eicio demonia? & sanitates perfico hodie & cras? & sequenti die consummor? quia non capit prophetam perire extra vrbem. Hierusalem vrbem que occidis prophetas? & lapidas eos qui ad te missi sunt. Quoties volui congregare filios tuos? quemadmodum auis nidum suum sub pennis? & noluisti. Ecce relinquetur domus vra deserta. Dico autem vobis quia non videbitis me? donec veniat cum dicetis. Benedictus qui venit In nomine domini

Et factum est cum intraret iesus in domum principis pharisseorum sabbato manducare panem? & ipi obseruabant eum Et ecce homo quidam hydropicus? erat ante illum. Et respondens iesus? dixit ad legis peritos? & pharisseos dicens Si licet sabbato curare? At illi tacuerunt. Ipe vero apprehensum sanauit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dixit. Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadit? & non continue extrahet illum die sabbati? Et non poterant respondere adhec illis. Dicebat autem ad inuitatos parabolam. Intendens quomodo primos accubitus eligerent? dicens ad illos. Cum inuitatus fueris ab aliquo? non discumbas in primo loco. Ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo. & veniens is qui te & illum vocauit? dicat tibi? da huic locum. Et tunc incipias cum rubore nouissimum locum tenere Sed cum vocatus fueris? vade recumbe in nouissimo loco. vt cum venerit qui te inuitauit? dicat tibi. Amice. Ascende superius. Tunc erit tibi gloria? coram simul discumbentibus. Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. Et qui se humiliat exaltabitur. Dicebat autem & ei? qui se inuitauerat. Cum facis prandium aut cenam? noli vocare amicos tuos? Ne forte & ipi te reuocent? & fiat tibi retributio. Sed cum facis conuiuium? voca pauperes? debiles? claudos? ceros? & beatus eris. Quia non habent retribuere tibi? retribuetur enim tibi? in resurrectione iustorum. Hec quidam audiens dixit illi beatus qui manducabit panem in regno dei. At ipe dixit ei. Homo quidam fecit cenam magnam? & vocauit multos. Et misit seruum suum hora cene dicere inuitatis vt venirent? quia iam parata sunt omnia. Et ceperunt simul omnes excusare. Primus dixit illi. Villam emi? & necesse habeo exire & videre illam rogo te habe me excusatum. Et alius dixit Iugera boum emi quinque? & eo probare illa rogo te habe me excusatum. Et alius dixit Uxorem duxi? & ideo non possum venire. Et rediens seruus? nunciauit hec domino suo. Tunc iratus pat familias? dixit seruo suo. Exi cito in plateas & vicos ciuitatis? & pauperes? & debiles? & ceros? & claudos introduc huc Et ait seruus. Domine factum est ut imperasti. Et adhuc locus est. Et ait dominus seruo. Exi in vias & sepes & compelle intrare? vt impleatur domus mea. Dico autem vobis quod nemo virorum illorum qui vocati sunt? gustabit cenam meam. Iuant autem turbe multe cum eo? & conuersus dixit adillos. Si quis venit ad me & non odit patrem suum aut matrem? & uxorem & filios? & fratres? & sorores? adhuc autem & animam suam? non potest meus esse discipulus. Et qui non baiulat crucem suam & venit post me? non potest meus esse discipulus. Quis enim ex vobis volens turrim edificare? non prius sedens computat sumptus qui necessarij sunt? si habet ad perficiendum Ne postea quam posuerit fundamentum & non potuerit perficere? omnes qui vident incipiunt illudere ei dicentes Quia hic homo cepit edificare? & non potuit consummare. Aut quis rex iturus committere bellum aduersus alium regem? non sedens prius cogitat? si possit cum decem milibus occurrere ei? qui cum viginti milibus venit ad se. Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens. rogat ea que pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis? qui non renunciat omnibus que possidet? non potest meus esse discipulus. Bonum est sal. si autem sal quoque euanuerit? in quo condietur? Neque in terram neque in sterquilinium utile est. sed foras mittetur

Erant autem ei appropinquantes publicani? & peccatores * qui habet aures audiendi audiat

* C. 15.

vt audirent illum. Et murmurabant pharisei & scribe dicentes. Quia hic peccatores recipit & manducat cum illis. Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis ex vobis homo qui habet centum oues? & si perdiderit vnam ex illis. nonne dimittit nonaginta nouem in deserto? & vadit ad illam que perierat? donec inueniat illam Et cum inuenerit eam imponit humeros suos gaudens. Et veniens domum? conuocat amicos & vicinos dicens illis. Congratulamini mihi quia inueni ouem meam que perierat. Dico vob? quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore penitentiam agente? quam super nonaginta nouem iustis. qui non indiget penitentia. Aut quis mulier habens drachmas decem? si perdiderit drachmam vnam? nonne accendit lucernam? & everrit domum & querit diligenter donec inueniat. Et cum inuenerit conuocat amicas & vicinas dicens. Congratulamini mihi quia inueni drachmam quam perdideram. Ita dico vob. Gaudium erit coram angelis dei? super uno peccatore penitentiam agente. Ait autem. Homo quidam habuit duos filios? & dixit adolescentior ex illis pat

Pater da mihi portionem substantie: que me contingit. Et diuisit illis substantiam: Et non post multos di es congregatis omnibz adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam: & ibi dissipauit substã tiam suam: viuendo luxuriose. Et postqm omnia consummallet: facta est fames ualida in regione illa: & ipe cepit egere. Et abijt & adhesit uni ciui regionis illius: & misit illum in villam suam: ut pasceret porcos. Et cupiebat implere uentrem suum: de siliqs quas porci manducabant. & nemo illi dabat. In se autem reuersus dixit. Quãti mercenary patris mei habundant panibz: ego aute hic fame pereo. Surgam & ibo ad patrem meum: & dicam illi. Pater. peccaui in celum & coram te: & iam non sum dignus filius tuus uocari. fac me sicut unum de mercenarijs tuis. Et surgens: uenit ad patrem suum. Cum aute adhuc longe esset: uidit illum pater suus: & misericordia motus est. Et accurrens cecidit sup collum eius: & osculat' est eum. Dixitq; ei filius. Pater: peccaui in celum & coram te iam non sum dignus uocari filius tuus. Dixit aut pater ad seruos suos. Cito proferte stolam primam & induite illum: & date annulũ in manum eius: & calciamenta in pedes. Et adducite uitulum saginatum & occidite: & manducantes epulemur: quia hic filius meus mortuus fuerat & revixit: perierat & inuentus est: & ceperunt epulari. Erat autem filius eius senior in agro. Et cum veniret & approximare domui: audiuit symphoniam & choros. Et uocauit unum de seruis: & interrogauit que hec essent. Ipse aute dixit illi frater tuus uenit: & occidit pater tuus uitulum saginatum: quia salvum il lum recepit. Indignatus est autem: & nolebat introire. Pater ergo illius egressus: cepit rogare illum. At ille re spondens: dixit patri suo. Ecce tot annis seruio tibi: & nunqm mandatum tuum preterui: & nunqm dedisti mihi hedum: ut cum amicis meis epularer. Sed postquam filius tuus hic: qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus uenit: occidisti illi uitulum saginatum. At ipe dixit illi fili tu semp mecum es: & omnia mea tua sunt. Epulari autem & gaudere oportebat: quia frater tuus hic mortuus erat & revixit. Perierat & inuentus est. xvij

Dicebat aũt & ad discipulos suos. Homo quidam erat diues qui habebat villicum: & hic diffamatus est apud illum: quasi dissipasset bona ipius. Et uocauit illum: & ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rationem villicationis tue: iam enim non poteris villicare. Ait aute villicus intra se. Quid faciam quia dominus meus aufert a me villicationem? fodere non valeo: mendicare erubesco. Scio quid faciam: ut cum amotus fuero a villicatione: recipiant me in domos suos. Convocatis itaq; singul' debitoribz domini sui dicebat primo. Quantum debes domino meo? At ille dixit. Centum cados olei. Dixitq; illi atque cautionem tuam: & sede cito scribe quinquaginta. Deinde alio dixit. Tu uero quantum debes? Qui ait. Centum choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas: & scribe octoginta. Et laudauit dominus villicum iniquitatis. quia prudenter fecisset. Quia filij huius seculi prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico. facite uobis amicos de mamona iniquitatis. ut cum defeceritis: recipiant uos eterna tabernacula. Qui fidelis est in minimo: & in maiore fidelis est. Et qui in modico iniquus est & in maiore iniquus est. Si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis: quod verum est quis credet uobis. Et si alieno fideles non fuistis: quod uestrum est quis dabit uobis. Nemo seruus potest duobus dominis seruire. Aut enim unum odiet: & alterum diliget. Aut uni adhe rebit: & alterum contemnet. Non potestis deo seruire: & mamone. Audiebant hec omnia autem pharisei: qui erant auari: & deridebant illum. Et ait illis. vos estis qui iustificatis uos coram hominibz. deus aute nouit corda uestra. Quia quod hominibz altum est abhominatio est ante deum. Lex & prophete usq; ad iohannem. Ex eo regnum dei euangelizatur: & omnis multus vim facit. facilius est autem celum & terram preterire quam de legi unum apicem cadere. Omnis qui dimittit uxorem suam & ducit alteram mechatur: Et qui dimissam a uiro du cit: mechatur. Homo quidam erat diues & induebatur purpura: & bysso: & epulabatur cotidie splendide. Et erat quidam mendicus nomine lazarus: qui iacebat ad ianuam eius ulceribz plenus: cupiens saturari de micis que cadebãt de mensa diuitis. & nemo illi dabat. & canes uenientes: lingebant ulcera eius. factum est aute ut moreretur mendicus: & portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortuus est autem & diues: & sepultus est in inferno. Eleuans autem oculos suos: cum esset in tormentis: uidit abraham a longe: & lazarum in sinu eius: & ipe clamans dixit. Pater abraham miserere mei: & mitte lazarum ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam: quia crucior in hac flamma. Et dixit illi abraham fili: recordare quia recepisti bona in uita tua: & la zarus similiter mala. Nunc aute hic consolatur: tu uero cruciaris. Et in hijs omnibz inter nos & uos chaos magnum firmatum est ut hi qui uolunt hinc transire ad nos non possint: nec inde huc transmeare. Et ait Rogo ergo te pater ut mittas eum in domum patris mei. Habeo enim quinq; fratres: ut testetur illis: ne & ipi ue niant in locum hunc tormentorum. Et ait illi abraham. Habent moysen & prophetas: audiant illos. At ille dixit. Non pater abraham: sed si quis ex mortuis ierit ad eos penitentiam agent. Ait aute illi. Si moysen & prophetas non audiunt: nec si quis ex mortuis resurrexerit credent. xvij

Et ad discipulos suos ait. Impossibile est ut non ueniant scandala. Ve autem illi per quem uenunt utilius est illi: si lapis molaris imponatur circa collum eius: & p[ro]iciatur in mare: quam ut scan dalizet unum de pusillis istis. Attendite uobis. Si peccauerit frater tuus: increpa illum. Et si penite tiam egerit: dimitte illi. & si septies in die: peccauerit in te. & septies in die: conuersus fuerit ad te dicens: pen tet me dimitte illi. Et dixerunt apli domino. Adauge nobis fidem. Dixit autem dominus. Si habueritis fidem sicut granum sinapis: dicetis huic arbori moro eraditare & transplantare in mare: & obediet uobis. Quis autem

Ev. scdm Luzan.

nestrum habens seruum arantem · aut pascentem ? qui regresso de agro · dicet illi statim transi recumbe ? & non dicet ei · para quod cenem & precinge te & ministra mihi · donec manducem & bibam ? & post hec manducabis & bibes · Numquid gratiam habet sermo illi ? quia fecit que sibi imperauerat ? Non puto · Sic & uos cum feceritis omnia que precepta sunt uobis ? dicite · Serui inutiles sumus ? quod debuimus facere fecimus · Et factum est dum iret in hierl'm ? transibat p medium samarie & galilee · Et cum ingrederetur quoddam castellum occurrerunt ei decem uiri leprosi · Qui steterunt a longe ? & leuauerunt uocem dicentes · Ihu preceptor ? miserere nostri · Quos ut uidit dixit · Ite ? ostendite uos sacerdotibus · Et factum est dum irent ? mundati sunt · unus autem ex illis ut uidit quia mundatus est ? regressus est cum magna uoce ? magnificans deum · Et cecidit in faciem ? ante pedes eius ? gratias agens · Et hic erat samaritanus · Respondens autem dixit · Nonne decem mundati sunt ? & ubi nouem ubi sunt ? Non est inuentus qui rediret & daret gloriam deo · nisi hic alienigena · Et ait illi · Surge uade · Quia fides tua te saluum fecit · Interrogatus a pharisеis quando uenit regnum dei · Respondit eis & dixit · Non uenit regnum dei cum obseruatione ? nec dicent · Ecce hic aut ecce illic · Ecce enim regnum dei intra nos est · Et ait ad discipulos suos · Venient dies quando desiderabitis uidere unum diem filij hominis ? & non uidebitis · Et dicent uobis · Ecce hic aut ecce illic · Nolite ire ? nec sectemini · Nam sicut fulgur coruscans de subcelo in ea que sub celo sunt fulget ? ita erit filius hominis in die sua · Oportet autem illum multa pati & reprobari a generatione hac · Et sicut factum est in diebus noe ? ita erit & in diebus filij hominis · Edebant & bibebant ? uxores ducebant ? & dabantur ad nuptias · usque in diem qua intrauit noe in archam ? & uenit diluuium & perdidit omnes · Similiter sicut factum est in diebus loth · Edebant & bibebat · emebant & uendebant · plantabant edificabant · Qua die autem exiit loth de sodomis ? pluit ignem & sulfur de celo · & omnes perdidit · Secundum hec erit qua die filius hominis reuelabitur · In illa hora qui fuerit in tecto & uasa eius in domo ? ne descendat tollere illa · Et qui in agro similiter non redeat retro · Memores estote uxoris loth · Quicunque quesierit animam suam saluam facere perdet illam · Et quicunque perdiderit illam uiuificabit eam · Dico uobis · In illa nocte erunt duo in lecto uno ? unus assumetur ? & alter relinquetur · Due erunt molentes in unum ? una assumetur ? alter relinquetur · Duo in agro unus assumetur ? & alter relinquetur · Respondentes dicunt illi · ubi Domine ? Qui dixit eis ubi cunque fuerit corpus illuc congregabuntur & aquile · Dicebat autem & parabolam ad illos Ihesus

* C. 18.

Oportet semper orare ? & non deficere dicens · Iudex quidam erat in quadam ciuitate ? qui deum non timebat & hominem non reuerebatur · Vidua autem quedam erat in ciuitate illa ? & ueniebat ad eum dicens · Vindica me de aduersario meo ? Et nolebat per multum tempus · Post hec autem ? dixit intra se · Etsi deum non timeo ? nec hominem reuereor ? tamen quia molesta est michi hec uidua ? uindicabo illam ne in nouissimo ueniens sugillet me · Ait autem dns · Audite quid iudex iniquitatis dicit · Deus autem non faciet uindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte ? & patientiam habebit in illis · Dico uobis ? quia cito faciet uindictam illorum · Verumtamen filius hominis ueniens ? putas inueniet fidem in terra · Dixit autem & ad quosdam qui in se confidebant iusti tamquam ? & aspernabantur ceteros ? parabolam istam · Duo homines ascenderunt in templum ? ut orarent ? unus pharisеus ? & alter publicanus · Pharisеus stans hec apud se orabat · Deus · Gratias ago tibi ? quia non sum sicut ceteri hominum · raptores ? iniusti ? adulteri uelut etiam hic publicanus · Ieiuno bis in sabbato ? decimas do omnium que possideo · Et publicanus a longe stans ? nolebat nec oculos ad celum leuare · sed percutiebat pectus suum dicens · Deus propitius esto michi peccatori · Dico uobis ? descendit hic iustificatus in domum suam ab illo · Quia omnis qui se exaltat humiliabitur ? et qui se humiliat ? exaltabitur · Offerebant autem illi & infantes ut eos tangeret · Quod cum uiderent discipuli increpabant illos · Ihs autem conuocans illos ? dixit ? Sinite pueros uenire ad me & nolite eos uetare · Talium est enim regnum dei · Amen dico uobis ? quicunque non acceperit regnum dei sicut puer non intrabit in illud · Et interrogauit eum quidam princeps ? dicens · Magister bone ? quid faciens ? ut uitam eternam possidebo · Dixit autem ei ihs · Quid me dicis bonum ? Nemo bonus nisi solus deus · Mandata nosti ? Non occides ? non mechaberis ? non furtum facies ? non falsum testimonium dices ? Honora patrem tuum & matrem · Qui ait · Hec omnia custodiui ? a iuuentute mea · Quo audito ihs ? ait · Adhuc unum tibi deest · Omnia quecunque habes uende ? & da pauperibus ? & habebis thesaurum in celo & ueni sequere me · Quo ille auditis ? contristatus est ualde quia diues erat ualde · Videns autem illum tristem factum ? dixit · Quam difficile ? qui pecunias habent in regnum dei intrabunt · Facilius est enim camelum per foramen acus transire ? quam diuitem intrare in regnum dei · Et dixerunt qui audiebant · Et quis potest saluus fieri ? Ait illis · Que impossibilia sunt apud homines ? possibilia sunt apud deum · Ait autem et Petrus · Ecce nos dimisimus omnia ? & secuti sumus te · Qui dixit eis · Amen dico uobis ? nemo est qui reliquit domum aut parentes ? aut fres ? aut uxorem ? aut filios ? propter regnum dei ? & non recipiat multo plura in hoc tempore & in seculo futuro uitam eternam · Assumpsit ihs duodecim ? & ait illis · Ecce ascendimus hierosolimam ? & consummabuntur omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis · Tradetur enim gentibus & illudetur ? & flagellabitur · & conspuetur · Et postquam flagellauerint occident eum · & die tertia resurget · Et ipi horum intellexerunt nichil ? & erat

uerbum istud abscondituꝫ abeꝰ ⁊ non intellegebant que dicebantur. Factum est autem cum appro
pinquaret ihericho: cecus quidam sedebat secus viam mendicans. Et cum audiret turbam pretenteꝫ:
interrogabat quid hec eet: Dixerunt autē ei: quod ihus nazarenus transiret. ⁊ clamauit dicens ihu
fili dauid miserere mei: ⁊ qui precedebant increpabant eum ut taceret. ipe uero multo magis clamabat: fi
li dauid miserere mei. Stans autē ihs iussit illū adduci ad se. Et cum approximasset: interrogauit
illum dicēs. Quid tibi uis faciā? At ille dixit. dñe ut uideā. Et ihus dixit illi. Respice: fides tua te sal
uum fecit. Et confestim uidit: ⁊ sequebatur illum: magnificans deum. Et omnis plebs ut uidit: dedit lau
dem deo
Et egressus perambulabat ihericho. Et ecce uir nomine zacheus
⁊ hic erat princeps publicanoꝝ: ⁊ ipe diues. Et querebat videre ihm quis eet: ⁊ non poterat p turba
quia statura pusillus erat. Et precurrens ascendens arborem sicomorū ut uideret ut uideret illum: qua
inde erat transiturus. Et cum uenisset ad locum suspiciens ihs uidit illum: ⁊ dixit ad illum. Zachee festinans
descende: quia hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit: ⁊ suscepit illum gaudens. Et cum vi
derent omnes: murmurabant dicentes: quod ad hominem peccatorem diuertisset. Stans autem zache: dixit
ad ihm. Ecce dimidium bonoꝝ meoꝝ domine: do pauperibꝰ: ⁊ siquid aliquem defraudaui: reddo quadru
plum. Ait ihs ad eum. Quia hodie salus domui huic facta est: eo quod ⁊ ipe filius sit abrahe. uenit enim fi
lius hominis querere ⁊ saluum facere: quod perierat. Hec illis audientibꝰ: adiciens dixit parabolam hanc
eo quod eet prope hierusalem. Et quia extimarent quod confestim regnum dei manifestaretur: dixit ergo
Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam: accipere sibi regnum ⁊ reuerti. vocatis autem decem ser
uis suis: dedit illis decem mnas. Et dixit ad illos. Negotiamini dum uenio. Cives autē eius odiebant illum: ⁊
miserunt post illum legentes. Nolumus hunc regnare sup nos. Et factum est redijt accepto regno: ⁊ iussit
uocari seruos quibꝰ dedit pecuniam: ut sciret quantum quisq negotiatus eet. venit autem primus dicens.
Domine: mina tua: decem minas acquisiuit. Et ait illi. Euge serue bone quia in modico fidelis fuisti: eris po
testatem habens sup decem ciuitates. Et alter venit dicens. Domine. Ecce mina tua quam habui: repositam in sudario. Timui enim te
quia homo austerus es: tollis quod non posuisti: ⁊ metis quod non seminasti. Dicit ei de ore tuo te iudico serue ne
quam. Sciebas quod ego austeris homo sum: tollēs quod nō posui: ⁊ metens quod non seminaui. Et quare
non dedisti pecuniam meam ad mensam? Et ego ueniens cum usuris utiq exegissem illud. Et astantibꝰ dixit
Auferte abillo mnā. ⁊ date illi qui decem minas habet. Et dixerunt. Domine. habet decem minas. Dico autem
vobis: quia omni habenti dabitur. ab eo autē qui non habet: ⁊ quod habet auferetur ab eo. Verumtamen in
imicos meos qui noluerunt me regnare sup se. adducite huc ⁊ interficite ante me. Et his dictis precedebat as
cendens hierosolimā. Et factum est cum appropinquasset bethphage ad bethaniam ad montem qui vocatur
oliueti misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellum quod contra vos est. in quod intrantes: invenietis
pullum asine alligatum cui nemo unquam hominum sedit. Soluite illum: ⁊ adducite. Et si quis vos interro
uerit quare solutis sic dicetis ei. Quia dominꝰ: operam eius desiderat. Abierunt autem qui missi erant: ⁊ in
uenerunt sicut dixit illis: ⁊ stantem pullum. Solventibꝰ autē illis pullum. Dixerunt domini ei? ad illos. Cur
solutis pullum? At illi dixerunt. Quia dominꝰ eum necessarium habz. Et duxerunt illum ad ihm. Et imte
autem illo: substernebant vestimenta sua in uia. Et cum iam approximaret ad descensū montis oliueti:
ceperunt omnes turbe discipulorum gaudentes laudare deum voce magna sup omnibꝰ quas uiderant vir
tutibꝰ dicentes. Benedictus qui venit rex in nomine domini: pax in celo: ⁊ gloria in excelsis. Et quidam pha
risei de turbis: dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibꝰ ipe ait. Dico vob. Quia si tacuerint
hi: lapides clamabunt. Et ut approximauit videns ciuitatē: flenit sup illam dicens. Quia si cognouisses
⁊ tu: ⁊ quidem in hac die tua que ad pacem tibi: nunc autē abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient die
bus in te ⁊ circumdabunt te inimici tui vallo. Et circumdabunt te: ⁊ coangustabunt te undiq. Et ad terram pro
sternent te: ⁊ filios tuos qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidem: sup lapidem: eo quod non cognouis
tempus visitationis tue. Et ingressus in templum cepit eos ejicere dicens illis. Scriptū
est enim: quia domus mea domus orationis est. vos autē fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens
quotidie in templo. Principes autē sacerdotum ⁊ scribe. ⁊ primates plebis: querebant illum perdere. Et no
uenichabant quid facerent illi. Omnis enim populꝰ suspensus erat audiens illum
Et factum in una dieꝝ est docente illo populum in templo: ⁊ evangelizante: conuenerunt prin
cipes sacerdotum ⁊ scribe cum senioribꝰ: ⁊ dixerunt dicentes ad illum. Dic nob in qua potestate hec
facis? Aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem? Respondens autem: dixit ad illos. Interro
gabo uos ⁊ ego vnum verbum: respondete mihi. Baptismus iohannis de celo erat: an ex hominibꝰ?
At illi cogitabant inter se dicentes. Quia si dixerimus de celo: dicet: quare ergo nō credidistis illi? Si
dixerimus ab hominibꝰ: plebs vniuersa lapidabit nos. Certi sunt enim iohannem prophetam esse.
Et respondерunt se nescire: unde eet. Et ihus ait illis. Neq ego dico vobis: in qua potestate hec facio
Cepit autem dicere ad plebem: parabolam hanc. Homo quidam plantauit vineam: ⁊ locauit eam colonis

quidam

Ev. sdm Lucam.

⁊ ipe pegre fiut multis temporibus. Et mtempore misit adultores seruum: ut de fructu vinee darent illi. Qui
cesim dimiserunt eum manem. Et addidit alterum seruum mittere. Illi autem hunt quoq; cedentes et affice
tes contumelia: dimiserunt manem. Et addidit tertium mittere: qui ⁊ illum vulnerantes eiecerunt. Dicit aut
dominus vinee quid faciam? Mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc uiderint: uerebuntur. Quem
tum uidissent colonj: cogitauerunt inter se dicentes. Hic est heres: occidamus illum: ut nostra fiat hereditas.
Et eiectum illum extra vineam: occiderunt. Quid ergo faciet illi dominus vinee? veniet ⁊ perdet colonos istos
⁊ dabit vineam alijs. Quo audito dixerunt illis. absit. Ille autem aspiciens eos ait. Quid est ergo hoc quod
scriptum est? Lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. Omnis qui ceciderit sup
illum lapidem: conquassabitur. Super quem autem ceciderit: comminuet illum. Et querebant principes
sacerdotum ⁊ scribe: mittere manus illa hora: ⁊ timuerunt populum. Cognouerunt enim: quod
ad ipos dixerit similitudinem istam. Et obseruantes miserunt insidiantes qui se iustos simularent: ut ca
perent eum in sermone. ⁊ traderent illum principatui ⁊ potestati p̄sidis. Et interrogauerunt illū di
centes. Magister scimus quia recte dicis ⁊ doces: ⁊ non accipis personam: sed in ueritate uiam dei docs hic
nobis dare tributum cesari an non? Considerans autem ihus dolum eorum: dixit adillos. Quid me tēp
tatis? ostendite mihi denarium: cuius habet ymaginem: ⁊ inscriptionem? Respondentes dixerut ei
Cesaris. Et ait illis. Reddite ergo que cesaris sunt cesari. Et que dei sunt deo. Et non potuerunt uerbum ei
reprehendere: coram plebe. Et mirati in responsis eius: tacuerunt. Accesserunt autem quidam saduceor
qui negant de resurrectionem. ⁊ interrogauerunt eum: dicentes. Magister: moyses scripsit nobis. Si frat
alicuius mortuus fuerit habens uxorem: ⁊ hic sine filijs fuerit: ut accipiat eam frater eius uxorem: ⁊ suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant. Et primus accepit uxorem: ⁊ mortuus est sine filijs. Et secūs
accepit illam: ⁊ ipe mortuus est sine filio. Et tertius accepit illam similiter. ⁊ omnes septem. Et non reliq
querunt semen: ⁊ mortui sunt. Nouissima omnium: mortua est ⁊ mulier. In resurrectione ergo: cuius eorum
erit uxor? Septem enim habuerunt eam uxorem. Et ait illis ihus. Filij seculi huius nubunt: ⁊ tradū
tur ad nupcias. Illi uero qui digni habebuntur seculo illo ⁊ resurrectione ex mortuis: neq; nubent: neq; du
cent uxores: neq; enim ultra mori poterunt. Equales enim angelis sunt. ⁊ filij sunt dei: cum sint filij re
surrectionis. Quia uero resurgunt mortui: ⁊ moyses ostendit secus rubum: sicut dicit. Dominum abraham
⁊ deum ysaac: ⁊ deum iacob. Deus autem non est mortuorum: sed uiuorum. Omnes enim uiuunt ei
Respondentes autem quidam scribarum: dixerunt. Magister bene dixisti. Et amplius non audebant eum:
quicquam interrogare. Dicit autem adillos. Et quomodo dicunt xpm filium dauid esse? Et ipe dauid in libro dic
psalmorum. Dixit dominus dño meo: sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tu
orum. Dauid ergo deum illum uocat: ⁊ quomodo filius eius est. Audiente aut omni populo: dixit discī
pulis suis. Attendite a scribis qui uolunt ambulare in stolis: ⁊ amant salutationes in foro: ⁊ primas ca
theras in synagogis ⁊ primos discubitus in conuiuijs qui deuorant domos uiduarum similantes longa
orationem: ⁊ hi accipient dāpnationem maiorem. cap. C

Et respiciens autem uidit eos qui mittebant munera sua in gazophilaciū diuites. uidit autem et
quandam uiduam pauperculam mittentem es minuta duo ⁊ dixit. vere dico uob. Quia uidua hec
pauper: plus quam omnes misit. Nam oēs hi ex habundanti sibi miserunt in munera dei. hec aut
ex eo quod est illi: omnem uictum quem habuit misit. Et quibusdam dicentibus de templo: quod lapidibus bonis ⁊ donis
ornatum est dixit. Hec que uidetis: uenient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem: qui non destruatur.
Interrogauerunt autem illum: dicentes. Preceptor: quando hec erunt: ⁊ quod signum cū fieri incipient? Qui
dixit. uidete: ne seducamini. Multi enim uenient in nomine meo dicentes: quia ego sum: ⁊ tempus appropin
quauit. Nolite ire post eos. Cum autem audieritis prelia ⁊ seditiones: nolite terreri. Oportet primum
hec fieri: sed non dum statim finis. Tunc dicebat illis. Surget gens contra gentem: ⁊ regnum aduersus
regnum: ⁊ terre motus magni erunt per loca: ⁊ pestilentie ⁊ fames. terroresq; de celo: ⁊ signa magna erūt
Sed ante hec omnia: mittent in uob manus suas ⁊ persequentur: tradentes in synagogis ⁊ custodias trahē
tes ad reges ⁊ presides. propter nomen meum. Continget autem uob in testimonium. Ponite ergo in cordibz
uris non premeditari quem admodū respondeatis. Ego enim dabo uobis os ⁊ sapientiam: cui non poterūt
resistere omnes aduersarij uri. Trademini autem a parentibz: ⁊ fratribz: ⁊ cognatis: ⁊ amicis: ⁊ morte affi
cient ex uob. Et eritis odio omnibz: p nomen meum. Et capillus de capite uestro: non peribit. In patientia
uestra: possidebitis animas uestras. Cum autem uideritis circumdari ab exercitu hierl: tunc scitote: quia appropin
quabit desolatio eius. Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes: ⁊ qui in medio eius discedant. Et qui in regio
nibus: non intrent eam. Quia dies ultionis hi sunt: ut impleantur omnia que scripta sunt. ve autem prēg
nantibus: ⁊ nutrientibz in illis diebus. Erit enim pressura magna super terram: ⁊ ira populo huic. Et cadent in
ore gladij: ⁊ captiui ducentur omnes gentes. Et hierl calcabitur a gentibus: donec impleantur tempora nationū
Et erunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis: ⁊ in terris pressura gentium: pre confusione sonitus maris ⁊ fluctuū
Arescentibz hominibz pre timore ⁊ expectatione: que superuenient uniuerso orbi. Nam uirtutes celorū mo

uchuntur. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube: cum potestate magna: & maiestate. His aut fieri incipientibus: respicite & leuate capita uestra: quoniam appropinquat redemptio ura. Et dixit illis similitudinem: uidete ficulneam & omnes arbores. cum producunt iam ex se fructum: scitis quoniam prope est estas. Ita & uos cum uideritis hec fieri: scitote quoniam prope est regnum dei. Amen dico uobis: quia non preteribit generatio hec donec omnia fiant. Celum & terra transibunt: uerba autem mea non transibunt. Attendite autem uobis: ne forte grauentur corda uestra in crapula & ebrietate: & curis huius uite: & superueniat in uos dies illa tanquam laqueus. Tanquam enim superueniet omnibus: qui sedent super faciem omnis terre. Vigilate itaq; omni tempore orantes: ut digni habeamini fugere ista omnia que futura sunt: & stare ante filium hominis. Erat autem diebus docens in templo noctibus uero exiens morabatur in monte: qui uocatur oliueti. Et omnis populus mane ibat ad eum in templo audire eum. Appropinquabat autem dies festus azimorum: qui dicitur pasca. Et querebant principes sacerdotum & scribe quomodo eum interficerent: timebant uero plebem. Intrauit autem sathanas in iudam: qui cognominabatur scarioth: unum de duodecim. Et abiit: & locutus est cum principibus sacerdotum & magistratibus: quemadmodum illum traderet eis. Et gauisi sunt: & pacti sunt pecuniam illi dare: & spopondit. Et querebat opportunitatem ut traderet illum sine turba. Venit autem dies azimorum: in qua necesse erat occidi pascha. Et misit petrum & iohannem: dicens. Euntes parate nobis pascha: ut manducemus. At illi dixerunt. ubi uis paremus? Et dixit ad eos. Ecce introeuntibus uobis in ciuitatem: occurret uobis homo amphoram aque portans: sequimini eum in domum in quam intrat: & dicetis patrifamilias domus. Dicit tibi magister: ubi est diuersorium: ubi pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse uobis ostendet cenaculum magnum stratum: & ibi parate. Euntes autem inuenerunt sicut dixit illis: & parauerunt pascha. Et cum facta est hora discubuit: & duodecim apostoli cum eo. Et ait illis. Desiderio desideraui hoc pascha manducare uobiscum antequam patiar. Dico enim uobis. Quia exinde non manducabo illud: donec impleatur in regno dei. Et accepto calice gratias egit & dixit. Accipite & diuidite inter uos. Dico enim uobis: quod non bibam de generatione uitis: donec regnum dei ueniat. Et accepto pane: gratias egit & fregit: & dedit eis dicens. Hoc est corpus meum quod pro uobis datur hoc facite in meam commemorationem. Simili & calicem postquam cenauit dicens. Hic est calix: nouum testamentum in sanguine meo: qui pro uobis fundetur. Verumtamen ecce manus tradentis me: mecum est in mensa. Et quidem filius hominis secundum quod diffinitum est uadit. Verumtamen ue illi homini: per quem tradetur. Et ipsi ceperunt querere inter se. quis est ex eis qui hoc facturus esset. Facta est autem & contentio inter eos: quis uidetur eorum esse maior. Dixit autem eis. Reges gentium dominantur eorum. qui potestatem habent super eos benefici uocantur. Vos autem non sic. Sed qui maior est in uobis. fiat sicut minor. Et qui precessor est sicut ministrator. Nam quis maior est: qui recumbit: an qui ministrat. Nonne qui recumbit. Ego autem in medio uestrum sum: sicut qui ministrat. Vos autem estis: qui permansistis mecum in temptationibus meis. Et ego dispono uobis: sicut disposuit mihi pater meus regnum: ut edatis & bibatis super mensam meam in regno meo. Et sedeatis super thronos: iudicantes duodecim tribus israel. Dixit autem dominus. Symon symon ecce sathanas expetiuit uos ut cribraret sicut triticum. Ego autem rogaui pro te ut non deficiat fides tua. Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Qui dixit ei. Domine tecum sum paratus: & in carcerem & in mortem ire. Et ille dixit. Dico tibi petre: non cantabit hodie gallus: donec ter abneges nosse me. Et dixit eis. Quando misi uos sine sacculo & pera & calciamentis: numquid aliquid defuit uobis? At illi dixerunt nichil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum: tollat similiter & peram. Et qui non habet: uendat tunicam suam: & emat gladium. Dico enim uobis. Quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. Et cum iniquis deputatus est. Etenim que sunt de me finem habent. At illi dixerunt. Domine: ecce gladii duo hic. At ille dixit eis. Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliuarum: secuti sunt autem illum & discipuli. Et cum peruenisset ad locum: dixit illis. Orate: ne intretis in temptationem. Et ipse auulsus est ab eis: quantum iactus est lapidis: & positis genibus orabat dicens. Pater si uis transfer calicem istum a me. uerumtamen non mea uoluntas: sed tua fiat. Apparuit autem illi de celo angelus: confortans eum: & factus est in agonia: prolixius orabat. Et factus est sudor eius: sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Et cum surrexisset ab oratione: & uenisset ad discipulos suos: inuenit eos dormientes pre tristitia. Et ait illis. Quid dormitis? Surgite: orate: ne intretis in temptationem. Adhuc eo loquente ecce turba & qui uocabatur iudas unus de duodecim ante ibat eos. Et appropinquauit iesu: ut oscularetur eum. Iesus autem: dixit illi. Iuda: osculo filium hominis tradis? Videntes autem hi qui circa ipsum erant. quod futurum erat: dixerunt ei. Domine: si percutimus in gladio? Et percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum: & amputauit auriculam eius dextram. Respondens autem iesus ait. Sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam eius: sanauit eum. Dixit autem iesus ad eos. qui uenerant ad se principes sacerdotum & magistratus templi & seniores. Quasi ad latronem existis cum gladiis & fustibus. Cum quotidie uobiscum fuerim in templo non extendistis manus in me. Sed hec est hora uestra: & potestas tenebrarum. Comprehendentes autem eum: duxerunt ad domum principis sacerdotum. Petrus uero: sequebatur alonge. Accenso autem igne in medio atrio: & circumsedentibus illis: erat petrus in medio eorum. Quem cum uidisset ancilla quedam sedentem ad lumen & eum fuisset intuita: dixit.

Ev. sdm Luam.

Et hic cum illo erat. Ille autem negauit eum dicens. Mulier: non noui illum. Et post pusillum alius uidens eum dicens: Et tu ex illis es. Petrus uero ait. O homo: non sum. Et intermallo facto quasi hore unus. alius quidam affirmabat dicens. vere: et hic cum illo erat: nam et galileus est. Et ait petrus homo: nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente: cantauit gallus. Et conuersus dns respexit petrum. Et recordatus est petrus uerbi dnī sicut dixerat prius qm̄ gallus cantet: ter me negabis. Et egressus foras petrus. flenit amare. Et uiri qui tenebant illum: illudebant eum cedentes. Et uelauerunt eum: et percutiebant faciem eius: et interrogabant eum dicentes. Prophetiza: quis est qui te percussit? Et alia multa blasphemantes: dicebant in eum. Et ut factus est dies. conuenerunt seniores plebis: et principes sacerdotum et scribe: et duxerunt illum in concilium suum. dicentes. Si tu es xps̄us: dic nobis. Et ait illis. Si uobis dixero non credetis mihi: Si autem et interrogauero: non respondebitis mihi: neq; dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis: sedens a dextris uirtutis dei. Dixerunt autem. vos dicitis: quia ego sum. Et illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium? ipi enim audiuimus de ore eius xpcm.

Et surgens omnis multitudo eor̄: duxerunt illum ad pilatum. Ceperunt illum autem accusare dicentes. Hunc inuenimus subuertentem gentē nr̄am: et prohibentem tributa dari cesari: et dicentē se xp̄m regem ēē. Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum? Et ille respondens ait. Tu dicis. Et ait autem pilatus ad principes sacerdotum: et turbas. Nichil inuenio cause in hoc homine. Et illi inualescebant dicentes. Commouet populum: docens per uniuersam iudeam incipiens a galilea: usq; huc. Pilatus audiens autem galileam: interrogauit si homo galileus ēet. Et cognouit quod de herodis potestate ēet: remisit eum ad herodem. Qui et ipe hierosolimis erat: illis diebus. Herodes autē uiso ihu: gauisus ē ualde. Erat enī ex multo tempore: cupiens uidere eum: eo quod audiret multa de illo: et sperabat signum aliquod uidere ab eo fieri interrogabat autem illum multis sermonibus. Et ipe nichil respondebat. Stabant autem principes sacerdotum et scribe: constanter accusantes eum. Spernit autem illum herodes. cum exercitu suo: et illusit indutum uestē alba: et remisit ad pilatum. Et facti sunt amici herodes. et pylatus in ipa die. Nam ante erant ad inuicem. Pilatus conuocatis autem principibus sacerdotum et magistratib; et plebe: dixit ad illos. Obtulistis mihi hunc hominē quasi auertentem populum: et ecce ego coram uob interrogans: nullam causam inueni in homine isto: ex his in quibus eum accusatis. Sed neq; herodes. Nam remisi uos ad illum: et ecce nichil dignum morte actum est ei. Emendatum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis: p diem festum unum. Exclamauit autē simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc et dimitte nob barrabam. Qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate: et homicidium: missus in carcerem. Iterum autem pilatus locutus ē ad illos uolens dimittere ihm. At illi subclamabant dicentes. Crucifige: crucifige illum. Ille autem tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inueni in eo. Corripiam illum: et dimittam: At illi instabant uocib; magnis. postulantes ut crucifigeretur: et inualescebant uoces eorum. Et pylatus: adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. Ihm uero: tradidit uoluntati eorum. Et cum ducerent eum adprehendere simonem quendam cirenensem: uenientem de uilla: et imposuerunt illi crucem portare post ihm. Sequebatur autem illum multa turba turba populi: et mulierū que plangebant et lamentabantur eum. Conuersus at ad illas ihs: dixit filie nolite flere super me: sed super uos ipas flete: et super filios uros. Quoniam ecce uenient dies: in quibus dicent. Beate steriles: et uentres que non genuerunt: et ubera que non lactauerunt. Tunc incipiūt dicere montib; cadite super nos: et collibus operite nos. Quia si in uirido ligno hec faciunt: in arido quid fiet? Ducebantur autem et alii duo nequā cum eo: ut interficerentur. Et postqm̄ uenerunt in locum qui dicitur caluarie: ibi crucifixerunt eum. Et latrones unum a dextris: et alterum a sinistris. Ihs autē dicebat. Pater: dimitte illis non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes uero uestimenta eius: miserunt sortes: et stabat populus expectans: et derridebant eum principes eum eis: dicentes. Alios saluos fecit: se saluum faciat: si hic est dei electus. Illudebant autem ei: milites et accedentes. et acetum offerentes illi dicentes. Si tu es rex iudeorū. saluum te fac. Erat autem et sup scriptio inscripta sup illum. litteris grecis et latinis: et hebraicis. Hic est rex iudeorum. Unus autē de latronibus qui pendebant latrombs. blasphemabat eum dicens. Si tu es xp̄us: saluum fac temetipm̄ et nos. respondens autem alter: increpabat illum dicens. Neq; tu times deum: quod in eadem damnatione es. Et nos quidem iuste: nam digna factis recipimus. Hic uero: nichil mali gessit. Et dicebat ad ihm. Domine: memento mei: dum ueneris in regnum tuum. Et dixit illi ihs. Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Erat autem fere hora sexta: et tenebre facte sunt in uniuersa terra: usq; in horam nonam. et obscuratus est sol. Et uelum templi scissum est medium. Et clamans uoce magna ihs ait. Pater: in manus tuas cōmendo spm̄ meum. Et hoc dicens exspirauit. Videns autem centurio quod factum fuerat: glorificabat deum dicens. Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba que simul aderant ad spectaculum istud: et uidebant que fiebant: percutiē tes pectora sua: reuertebantur. Stabant aut omnes noti eius a longe: et mulieres que secute erant eum: a galilea hec uidentes. Et ecce uir nomine ioseph erat qui decurio uir bon⁹ et iustus. Hic non consenserat actibus eorum: ab arimathia ciuitate iudee. qui exspectabat et ipe regnum dei. Hic accessit ad pilatum: et petijt corp⁹

ihu. Et depositum: inuolnit sydone: & posuit eum in monumento exciso: in quo non dum quisquã positus fuerat
Et dies erat parasceue: & sabbatum illucescebat. Subsecute autem mulieres que cum uenerant de galilea
uiderunt monumentum: & quemadmodum erat corpus positum eius. Et reuertentes parauerunt aroma
ta: & unguenta. Et sabbato quidem siluerunt: secundum mandatum xxcuij
Una autem sabbati ualde diluculo: uenerunt ad monumentum: portantes que parauerant aromata
Et inuenerunt lapidem reuolutum a monumento: & ingresse non inuenerunt corpus ihu. Et factum ẽ
dum mente consternate essẽt de isto: ecce duo uiri steterunt secus illas in ueste fulgenti. Cum timerent
autem & declinarent uultum in terram: dixerunt ad illas. Quid queritis uiuentem cum mortuis? Non est
hic: sed surrexit. Recordamini qualiter locutus est uob: cum adhuc in galilea eet dicens. Quia oportet filiũ
hominis tradi in manus hominum peccatorum: & crucifigi: & die tercia resurgere. Et recordate sunt uerbo
rum eius. Et regresse a monumento: nunciauerunt hec omnia unidecim illis: & ceteris omnibus. Erat autem
maria magdalena: & iohanna: & maria iacobi: & ceteꝫ que cum eis erant que dicebant ad apostolos hec: &
ulsa sunt ante illos. sicud deliramentum uerba ista: & non credebant illis. Petrus autem surgens curr
ad monumentum: & procumbens uidit linteamina sola posita. Et abyt secum mirans: quod factum fue
rat. Et ecce duo ex illis discipulis ihu ibant ipsa die in castellum quod erat in spacio stadiorum lx. ab hierusalem
nomine emmaus. Et ipsi loquebantur ad inuicem: de his omnibꝫ que acciderant. Et factum est dum fabularentur
& secum quererent: & ipse ihus approximans ibat cum illis. Oculi autem illorum tenebantur: ne eum agnoscerent
Et ad illos qui sunt hi sermones quos conferis ad inuicem: ambulantes & estis tristes? Et respondens unus cui
nomen cleophas dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierl: & non cognouisti que facta sunt his diebus? quibꝫ
ille dixit. Que? & dixerunt. De ihu nazareno: qui fuit propheta uir potens in opere & sermone: coram deo & o
populo. Et quomodo tradiderunt eum summi sacerdotes & principes nostri in dampnationem mortis: & cru
cifixerunt eum. Nos autem sperabamus: quia ipse est redempturus israhel. Et insuper hec omnia tercia
dies est hodie quod hec facta sunt. Sed & mulieres quedam ex nostris terruerunt nos: que ante lucem fuerunt ad
monumentum: & non inuento corpore eius: uenerunt dicentes se etiam uisionem angelorum uidisse: qui dicunt
eum uiuere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: & ita inuenerunt sicud mulieres dixerunt ipsum uero
non inuenerunt. Et ipse dixit ad eos. O stulti & tardi corde ad credendum: in omnibꝫ que locuti sunt prophete.
Nonne hec oportuit pati xpm: & ita intrare in gloriam suam? Et incipiens a moyse & omnibus prophetis in
terpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant. Et approximauerunt castello quo ibant: & ipse se fin
gebat longius ire. Et coegerunt illum dicentes. Mane nobiscum quoniam aduesperascit: & inclinata est iam dies
Et intrauit cum illis: & factum est dum recumberet cum illis: accepit panem & benedixit ac fregit por
gebat illis. Et aperti sunt oculi eorum: & cognouerunt eum. Et ipse euanuit ex oculis eorum. Et dixerũt
ad inuicem: nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in uia: & aperiret nobis scripturas
Et surgentes eadem hora: regressi sunt in hierl: & inuenerunt congregatos undecim: & eos qui cum ip
sis erant dicentes. Quod surrexit dominus uere: & apparuit symoni. Et ipsi narrabant que gesta in
uia. Et quomodo cognouerunt eum in fractione panis. Cum hec autem loquuntur: stetit ihus in medio
discipulorum suorum: & dixit eis pax uobis. Ego sum: nolite timere. Conturbati uero & conterriti: existimabant
se spiritum uidere. Et dixit eis. Quid turbati estis: & cogitationes ascendunt in corda uestra? uidete manꝰ
meas & pedes: quia ego ipse sum. Palpate & uidete: quia spus carnem & ossa non habent: sicud me uidetis hre
Et cum hoc dixisset: ostendit eis manus & pedes. Adhuc autem illis non credentibus & mirantibus pre
gaudio dixit. Habetis hic aliquid quod manducetur. At illi obtulerunt ei partem piscis assi: & fauum mell
Et cum manducasset coram ipsis: sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eos. Hec sunt uerba que locutꝰ
sum uobis. cum adhuc essem uobiscum. Quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moy
si & prophetis & psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum: ut intelligerent scripturas. Et dixit eis. Quo
sic scriptum est: & sic oportebat xpm pati: & resurgere a mortuis die tercia: & predicari in nomine eius pen
tenciam: & remissionem peccatorum: in omnes gentes. Incipientibus a hierosolyma. vos autẽ estis testes
horum. Et ego mitto promissum patris mei in uos. vos autem sedete in ciuitate: quo usqꝫ induamini
uirtute exalto. Eduxit autem eos in bethaniam foras: & eleuatis manibꝫ. benedixit eis. Et factum est dum
benediceret illis: recessit ab eis: & ferebatur in celum. Et ipsi adorantes: regressi sunt in hierl: cum gau
dio magno. Et erant semper in templo laudantes: & benedicentes deum Amen

Incipit Evange-
lium secundùm
Joannem. Caput I.
In principio erat Verbũ. etc.

In principio erat uerbum: & uerbum erat apud deum. Et deus e
rat uerbum hoc erat in principio apud deum. Omnia ꝑ ipm facta sũt:
& sine ipo factum est nichil. Quod factum: in ipo uita erat lux homi
num. Et lux in tenebris lucet: & tenebre eam non comprehenderunt
fuit homo missus a deo: cui nomen erat iohannes. Hic uenit in testi
monium: ut testimonium perhiberet de lumine: ut omnes crederent
per illum. Non erat ille lux: sed ut testimonium perhiberet de hac
erat lux uera: que illuminat omnem hominem uenientem in hunc mũ
dum. In mundo erat: & mundus ꝑ ipm factus est: & mundus eum non
cognouit. In propria uenit: & sui eum non receperunt. Quotquot autem
ceperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri: his qui credunt in
nomine eius. Qui non ex sanguinibus: neq; ex uoluntate carnis: neq; ex
uoluntate uiri: sed ex deo nati sunt. Et uerbum caro factum est & habitauit
in nobis. Et uidimus gloriam eius: gloriam quasi unigeniti a ꝑre plenũ
gratie & ueritatis Johannes testimonium phibet de ipo: & clamabat dicens. Hic erat quem dixi: qui post me
uenturus: ante me factus est: quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus: & gratiã pro
gratia. Quia lex ꝑ moysen data est. Gratia & ueritas ꝑ ihm xpm facta est. Deum nemo uidit unquam: unigenitus filius qui est in sinu ꝑris: ipe enar
rauit. Et hoc est testimonium iohannis: quando miserunt iudei ab hierosolimis sacerdotes & leuitas ad eum
ut interrogarent eum tu quis es: Et confessus est & non negauit. Et confessus e: quia non sum ego xpus
Et interrogauerunt eum quid ergo helias es tu: Et dixit non sum. Propheta es tu. Et respondit nõ. Dixerunt
ergo ei. Quis es ut responsum demus his qui miserunt nos: Quid dicis de ipo: Ait. Ego uox clamantis
in deserto: dirigite uiam domini: sicut dixit ysaias propheta. Et qui missi fuerant: erant ex pharisees. Et in
terrogauerunt eum: & dixerunt ei. Quid ḡ baptizas: si tu non es xpus: neq; propheta: neq; helias: Respõ
dit eis iohannes dicens: Ego baptizo in aqua: medius autem uestrum stetit quem uos nescitis. Ipe est qui
post me uenturus e: qui ante me factus est. Cui non sum dignus: ut soluam eius corrigiam calciamenti. Hec
in bethania facta sunt trans iordanem: ubi erat iohannes baptizans. Altera die uidit iohannes ihm uenientẽ
ad se: & ait. Ecce agnus dei: qui tollit peccata mundi. Hic est de quo dixi. Post me uenit uir: qui ante me fc̃s
est: quia prior me erat. Et ego nesciebam eum: sed ut manifestetur israhel propterea ueni ego in aqua
baptizans. Et testimonium perhibuit iohannes dicens: Quia uidi spiritum descendentem quasi columbã
de celo: & mansit super eum. Et ego nesciebam eum. Sed qui misit me baptizare: ille mihi dixit. Super
quem uideris spm descendentem & manentem sup eum. hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego uidi &
testimonium perhibui: quia hic est filius dei. altera die iterum. Stabat iohannes: & ex discipulis eius duo
Et respiciens ambulantem ihm dicit. Ecce agnus dei. Et audierunt duo discipuli eius loquentem: & secu
ti sunt ihm. Conuersus autem ihs: & uidens eos sequentes se: dicit eis. Quid queritis. Qui dixerunt ei.
Rabbi: quod interpretatum magister e. ubi habitas: Dicit eis. Uenite & uidete. Uenerunt & uiderunt ubi
maneret: & apud eum manserunt die illo. Hora autem erat: quasi decima. Erat autem andreas frater
symonis petri: unus ex duobus qui audierant iohannem: & secuti fuerant eum. Inuenit hic primum fra
trem suum symonem: & dicit ei. Inuenimus messiam: quod est interpretatum xpus. Et adduxit eum
ad ihm. Intuitus autem eum ihs dixit. Tu es symon filius iohanna: tu uocaberis cephas: quod interp
tatur petrus. In crastinum uoluit ire in galileam: & inuenit philippum: & dicit ei ihs. Sequere me. Erat
autem philippus: ab ethsayda ciuitate andree & petri. Inuenit philippus nathanahel: & dicit ei. Quem scrip
sit moyses in lege & prophete: inuenimus ihm filium ioseph: a nazareth. Et dixit ei nathanahel a nazareth
potest aliquid boni esse: Dicit ei philippus. ueni & uide. Uidit ihs nathanahel uenientem ad se: & dicit de eo
Ecce uere israhelita: in quo dolus non est. Dicit ei nathanahel. Unde me nosti: Respondit ihs & dixit ei:
Priusquam te philippus uocaret cum esses sub ficu: uidi te. Respondit ei nathanahel: & ait. Rabbi: tu es filius
dei: tu es rex israhel. Respondit ihs: & dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu: credis maius his uidebis. Et
dicit ei. Amen amen dico uobis uidebitis celum apertum: & angelos dei ascendentes & descendentes: sup filiũ hois

Et die tertia nupcie facte sunt in cana galilee: & erat mater ihu ibi. Uocatus est autem & ihs
& discipuli eius ad nupcias. Et deficiente uino: dicit mater ihu ad eum. Uinum non habent: & dicit ei
ihs. Quid mihi & tibi est mulier: Non dum uenit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quod
cumq; dixerit uobis: facite. Erant autem ibi lapidee hydrie sex posite: secundum purificationem iudeorum. Capi
entes singule metretas binas uel ternas. Dicit eis ihs. Implete hydrias aqua: & impleuerunt eas usq; ad
summum. Et dicit eis ihs. haurite nunc: & ferte architriclino. Et tulerunt. ut autem gustauit archi tri
clinus aquam uinum factam: & non sciebat unde est. ministri autem sciebant: qui hauserant aquam.
uocat sponsum architriclinus: & dicit ei. Omnis homo primum bonum uinum ponit: & cum inebriati
fuerint tunc id quod deterius est. Tu autem seruasti bonum uinum usq; adhuc. Hoc fecit initium sig

signorum ihs in cana galilee : + manifestauit gloriam suam. Et crediderunt in eum discipuli eius. P
hoc descendit capharnaum ipe + mater eius : + fres eius : + discipuli eius : + ibi manserunt non multis
diebus. Et prope erat pascha iudeorum : + ascendit hierosolimam ihs. Et inuenit in templo uendentes
bones + oues : columbas : + nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis : omes
eiecit de templo. Oues quoq; + bones : + nummulariorum effudit es + mensas subuertit. Et his qui co-
lumbas uendebant dixit. Tollite ista hinc : + nolite facere domum patris mei : domum negotiationis
Recordati uero discipuli eius sunt : quia scriptum est : zelus domus tue : comedit me. Respondentes iu
dei + dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis quia hoc facis : Respondit ihs + dixit eis. Soluite tem
plum hoc + in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta + sex annis edificatum e
templum hoc. Et tu in tribus diebus excitabis illud : Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cum ergo re
surrexisset a mortuis : recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat. Et crediderunt scripture : + sermoni quem
dixit ihs. Cum autem esset hierosolimis in pascha die festo : multi crediderunt in nomine eius : que facie
bat. Ipe autem ihs non credebat semetipm eis : eo quod ipe nosset omnes. + quia opus ei non erat ut quis
testimonium perhiberet : de homine. Ipe enim sciebat quid esset in homine in q

Erat autem homo ex phariseis : nicodemus nomine : princeps iudeorum. Hic uenit ad ihm nocte :
+ dixit ei. Rabbi : scimus quia a deo uenisti magister. Nemo enim potest hec signa facere que tu facis. nisi
fuerit deus cum eo. Respondit ihs + dixit ei. Amen amen dico tibi : nisi quis natus fuerit denuo
non potest uidere regnum dei. Dicit ad eum nicodemus. Quomodo potest homo nasci cum sit senex :
Numquid potest in uentrem matris sue iterato intrare + nasci : Respondit ihs. Amen dico tibi nisi
quis renatus fuerit ex aqua + spiritu sancto : non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne
caro est : + natum est ex spiritu : spiritus est. Non mireris quia dixi tibi : oportet uos nasci denuo. Spiritus
ubi uult spirat : + uocem eius audis sed nescis unde uenit + quo uadat. Respondit nicodemus + dixit ei. Co
modo possunt hec fieri. Respondit ihs + dixit. Tu es magister in israhel : + hec ignoras : Amen amen dico tibi :
quia quod scimus loquimur + quod uidimus testamur : + testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi
uobis + non creditis : quomodo si dixero uobis celestia credetis : Et nemo ascendit in celum : nisi qui descendit de
celo : filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto : ita exaltari oportet fi
lium hominis. ut omnis qui credit in ipo non pereat : sed habeat uitam eternam. Sic enim dilexit mundu
ut filium suum unigenitum daret. ut omnis qui credit in eum non pereat : sed habeat uitam eternam.
Non enim misit deus filium suum in mundum. ut iudicet mundum : sed ut saluetur mundus per ipm
Qui credit in eum : non iudicatur. Qui autem non credit : iam iudicatus est : quia non credit in nomine
unigeniti filij dei. Hoc est autem iudicium : quia lux uenit in mundum : + dilexerunt homines magis
tenebras. quam lucem : erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui mala agit odit lucem : + no
uenit ad lucem : ut non arguantur opera eius. Qui autem facit ueritatem uenit ad lucem : ut mani
festentur opera eius : quia in deo sunt facta. Post hec uenit ihs. + discipuli eius in iudeam terram. +
illic demorabatur cum eis : + baptizabat. Erat autem + iohannes baptizans in enon iux salim : quia
aque multe erant illic : + ueniebant + baptizabantur. Non dum enim missus fuerat in carcerem iohannes
Facta e ig questio ex discipulis iohannis cum iudeis : de purificatione. Et uenerunt ad iohannem : + dixerut
ei. Rabbi. Qui erat tecum trans iordanem : cui tu testimonium perhibuisti : ecce hic baptizat : + omnes uenium ad
eum. Respondit iohannes : + dixit. Non potest homo quicq; ni fuerit ei datum de celo. Ipi uos michi testimo
nium perhibetis quod dixerim : ego non sum xps : sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam : spo
sus est. Amicus aut sponsi qui stat + audit eum : gaudio gaudet : propter uocem sponsi. Hoc ig gaudium
meum : impletum est. Illum oportet crescere : me autem minui. Qui de terra est : de terra loquitur. Qui de celo
uenit : super omnes e. Et quod uidit + audiuit : hoc testatur : + testimonium eius nemo accipit. Qui eius
testimonium accipit : signauit quia deus uerax e. Quem enim deus uerba dei loquitur : non enim ad mensura
dat deus spiritum. pater diligit filium : + omnia dedit in manus eius. Qui credit in filium : habet uitam eter
Qui autem incredulus est filio : non uidebit uitam : sed ira dei manet super eum in q

Vt ig cognouit ihs quia audierunt pharisei quia ihs plures discipulos facit + baptizat qui
iohannes quamquam non baptizaret. sed discipuli eius. Reliquit iudeam : + abiit iterum in galile
am. Oportebat autem eum transire : per samariam. Venit ergo in ciuitatem samarie : que dica
tur sichem iux predium quod dedit iacob ioseph filio suo : erat aute ibi : fons iacob. Ihs ergo fatigatus ex itu
nere : sedebat sic sup fontem : hora erat : quasi sexta. Venit mulier de samaria haurire aquam. Dicit ei ihs.
Da michi bibere : discipuli enim eius abierant in ciuitatem : ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier samaritana
illa. Quomodo tu iudeus cum sis bibere a me poscis. que sum mulier samaritana. Non enim coutuntur iudei
samaritanis. Respondit ihs + dixit ei. Si scires donum dei : + quis est qui dicit tibi da michi bibere : tu fo
sitan petisses ab eo : + dedisset tibi aquam uiuam. Dicit ei mulier. Domine neq; in quo haurias habes +
puteus altus est. unde ergo habes aquam uiuam : Numquid tu maior es patre nostro iacob : qui dedit nob

puteum: & ipe exco bibit & filij eius: & pecora eius. Respondit ihus & dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum. Qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet meternum Sed aqua quam ego dabo ei: fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Dicit ad eum mulier. Domine mihi da hanc aquam ut non sitiam neq; veniam het hauire. Dicit ei ihus. vade: voca virum tuum & veni huc. Respondit mulier & dixit: non habeo virum. Dicit ei ihus. Bene dixisti qua non habeo virum: quinq; enim viros habuisti: & nunc quem hes non est tuus vir hoc vere dixisti. Dicit ei mulier. Domine video quia propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adorauerunt: & vos dicitis quia hierosolimis est locus: ubi oportet adorare. Dicit ei ihus Mulier: crede mihi quia venit hora: quando neq; in monte hoc: neq; in hierosolimis adorabitis patrem. vos adoratis quod nescitis: nos adoramus quod scimus. quia salus ex iudeis est. Sed venit hora & nunc est quando veri adoratores adorabunt patrem: in spiritu & veritate. Nam & pr tales querit: qui adorant eum. Spūs est de⁹ & qui eos adorant: in spiritu & veritate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio quia messias venit qui dicitur xpūs Cum ergo venerit ille nobis annunciabit omnia. Dicit ei ihus. Ego sum qui loquor tecum. Et continuo venerunt discipuli eius: & mirabantur cum muliere loquebatur. Nemo tamen dixit quid queris: aut quid loqueris cum illa. Reliquit ergo hydriam suam mulier: & abijt in ciuitatem: & dicit illis hominibus. Venite & videte hominem: qui dixit mihi omnia quecunq; feci. Numquid ipe est xpūs. Exierunt de ciuitate: & venebant ad eum. Interea rogabant eum discipuli eius dicentes. Rabbi, manduca. Ille autem dixit eis. Ego cibum habeo manducare: quem vos nescitis Dicebant ergo discipuli ad inuicem. Numquid aliquis attulit ei ad manducandum? Dicit eis ihus Meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me: ut perficiam opus eius. Nōne vos dicitis quod adhuc quatuor menses & messis venit. Ecce dico vob⁹ levate oculos vros & videte regiones: q̄ albe sunt iam ad messem. Qui metit mercedem accipit: & congregat fructum in vitam eternam. ut qui seminat: simul gaudeat & qui metit. In hoc est verbum verum. Quia alius est qui seminat & alius est qui metit Ego misi vos metere: quod vos non laborastis. Alij laborauerunt: & vos in labores eorum introistis. Ex illa autem illa: multi crediderunt in eum samaritanorum: propter verbum mulieris: testimonium perhibentis: quia dixit mihi omnia quecunq; feci. Cum venissent ergo samaritani ad illum: rogauerunt eum ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies: & multo plures crediderunt: propter sermones eius: & mulieri dicebat. Quia iam non propter tuam loquelam credimus: ipi enim audiuimus & scimus quia hic est vere salvator mundi. Post duos autem dies exijt inde: & abijt in galileam. Ipe enim ihc testimonium perhibuit: quia propheta in sua patria: honorem non habet. Cum ergo venisset in galileam: exceperunt eum galilei. Cum viderent quecunq; fecerat in die festo hierosolimis & ipi venerant in diem festum. venit i⁹ iterum in cana galilee ubi fecit aquam vinum. Et erat quidam regulus: cuius filius infirmabatur capharnaum. Hic cum audisset quia ihus aduenisset a iudea in galileam abijt ad eum & rogabat eum: ut descenderet: & sanaret filium eius. Incipiebat enim mori. Dixit ad eum ihus. Nisi signa & prodigia videritis: non creditis. Dicit ad eum regulus. Domine: descende priusq; moriatur filius meus. Dicit ei ihus. vade: filius tuus vivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei ihus: & ibat. Iam autem eo descendente: servi occurrerunt ei & nunciauerunt dicentes: quia filius eius viveret. Interrogabat autē horam abeis: in qua melius habuerit & dixerunt ei. Quia heri hora septima: reliquit eum febris. Cognouit ergo pr: quia illa hora erat in qua dixit ei ihc filius tuus vivit: & credidit ipe: & domus eius tota.

Hoc iterum secundum signum fecit: cum venisset iudea in galileam. Post hec erat dies festus iudeor⁹ * C. 5.
& ascendit ihus hierosolimam. Est autem hierosolimis probatica piscina: que cognominatur hebraice bethsaida: quinq; porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium: cecorum: claudorum: aridorum: expectantium aque motum. Angel⁹ autem domini secundum tempus descendebat in piscinam: post motionem aque: sanus fiebat quicunq; infirmitate detinebatur. Erat autem quidam homo ibi: triginta & octo annos habens in infirmitate sua. hunc cum vidisset ihus iacentem: & cognouisset quia multum iam tempus haberet: dicit ei. vis sanus fieri? Respondit ei languidus Domine: hominem non habeo: ut cum turbata fuerit aqua: mittat me in piscinam. Dum venio enim ego alius ante me descendit. Dicit ei ihus. Surge: tolle grabatum tuum & ambula. Et statim sanus factus est homo: & sustulit grabatum suum & ambulabat. Erat aut sabbatum in illo die. Dicebant ergo iudei illi qui sanatus fuerat. Sabbatum est non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis Qui me fecit sanum: ille mihi dixit. Tolle grabatum tuum & ambula. Interrogauerunt ergo eum: q̄s est ille homo: qui dixit tibi. tolle grabatum tuum & ambula. Is autem qui sanus effectus fuerat nesciebat quis esset. Ihus autem declinauit a turba constituta in loco. Postea invenit eum ihus in templo: & dixit illi. Ecce sanus factus es: iam noli peccare: ne deterius tibi aliquid contingat. Abijt ille homo & nunciauit iudeis: quia ihus est: qui fecit eum sanum. Propterea persequebantur iudei ihm: quia hec faciebat in sabbato. Ihus aut respondit eis. Pater meus usq; modo operatur: & ego opor. Propterea g⁹: magis querebant eum iudei interficere: quia non solum soluebat sabbatum: sed & patrem suum dicebat deum. equalem se faciens deo. Respondit itaq; ihus: & dixit eis. Amen amen dico vob⁹

non potest filius ase facere quicqm: nisi quod uiderit patrem facientem. Quecunqz enim fecerit ille
hec & filius similiter faciat. Pater enim diligit filium: & omnia demonstrat ei: que ipe facit. Et maiora
his demonstrabit ei opera: ut uos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos & uiuificat. Neqz enim
pater uidicat quemquam: sed uidicium omne dedit filio. ut omnes honorificent filium: sicut honorificat
patrem. Qui non honorificat filium: non honorificat patrem qui misit illum. Amen amen dico uob: quia
uenit hora & nunc est. Quia qui uerbum meum audit: & credit ei qui misit me: habet uitam eternam. Et
in uidicium non uenit: sed transit a morte in uitam. Amen amen dico uob: quia uenit hora & nunc
est: quando mortui audient uocem filij dei: & qui audierint uiuent. Sicut enim pr habet uitam in semet
ipo: sic dedit & filio uitam habere in semetipo. Et potestatem dedit ei & uidicium facere: quia filius ho
minis e. Nolite mirari hoc: quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient uocem
eius. Et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem uite: qui uero mala egerunt in resurrectionem
uidicij. Non possum ego a me ipo facere quicqm: sicut audio uidico. & uidicium meum iustum est.
Quia non quero uoluntatem meam: sed uoluntatem eius qui misit me. Si ego testimonium phi
beo de me: testimonium meum non e uerum. Alius est: qui testimonium phibet de me. Vos misistis ad
iohannem: & testimonium phibuit ueritati. Ego aut non ab homine: testimonium accipio: sed hec di
co: ut uos salui sitis. Ille erat lucerna lucens & ardens: uos autem uoluistis ad horam exultare in luce eius
Ego autem: habeo testimonium maius iohanne. Opera enim que dedit pater ut perficiam ea: ipa opa
que ego facio: testimonium phibent de me quia pr me misit. Et qui misit me pater: ipe testimonium
phibuit de me. Neqz uocem eius unquam audistis: neqz speciem eius uidistis. Et uerbum eius non habe
tis manens in uobis: quia quem misit ille: huic uos non creditis. Scrutamini scripturas: quia uos puta
tis in ipis uitam eternam habere. Et ille sunt que testimonium perhibent de me. Et non uultis uenire
ad me: ut uitam habeatis. Claritatem ab hominibus non accipio sed cognoui uos: quia dilectionem
dei non habetis in uobis. Ego uenio in nomine patris mei: & non accipitis me: si alius uenerit in nomine
suo: illum accipietis. Quomodo potestis uos credere: qui gloriam ab inuicem accipitis: & gloriam que
a solo est deo non queritis. Nolite putare quia ego accusaturus sum uos apud patrem. Est qui ac
cusat uos: moyses in quo speratis. Si enim crederetis moysi: crederetis forsitan & mihi. De me enim
ille scripsit. Si aut illius litteris non creditis: quomodo meis uerbis credetis? vig

Post hec abiit ihus transmare galilee: quod est tyberiadis. Et sequebatur eum multitudo mg
quia uidebant signa que faciebat: sup his qui infirmabantur. Subiit g in montem ihus: &
ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum pascha: dies festus iudeorum. Cum sli
leuasset g oculos ihus: & uidisset quia multitudo maxima uenit ad eum: dicit ad philippum. Unde eme
mus panes ut manducent hi? Ipe enim sciebat quid esset facturus. Respondit ei philippus. Ducentorum
denariorum panes non sufficient eis: ut unusquisqz modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis
eius: andreas frat symonis petri. Est puer unus hic: qui habz quinqz panes ordeaceos & duos pisces.
Sed hec quid sunt inter tantos. Dixit g ihus: facite homines discumbere: erat autem fenum multum
in loco. Discubuerunt ergo uiri: in numero quasi quinqz milia. Accepit g panes ihus: & cum gratias
egisset: distribuit discumbentibz. Similit & ex piscibz: quantum uolebant: ut autem impleti sint:
dixit discipulis suis. Colligite que superauerunt fragmenta ne pereant. Collegerunt g: & impleuerunt
duodecim cophinos fragmentorum ex quinqz panibz ordeaceis: que superfuerunt his qui manducauerat
Ihs g homines cum uidissent quod fecerat signum: dicebant quia hic est uere propheta: qui uenturus est
in mundum. Ihus g. Cum cognouisset quia uenturi essent: ut raperent eum: facerent eum regem. Fugit
iterum in montem ipe solus. Vt autem sero factum est: descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum
ascendissent nauim: uenerunt transmare in capharnaum. Et tenebre iam facte erant: & non uenerat
ad eos ihus. Mare autem uento flante magno exurgebat. Cum remigassent g: quasi stadia uiginti
quinqz aut triginta: uident ihm ambulantem sup mare: & proximum naui fieri: & timuerunt. Ille
autem: dicit eis. Ego sum: nolite timere. Voluerunt ergo eum accipere in naui: & statim fuit na
uis ad terram quam ibant. Altera die turba que stabat transmare: uidit quia nauicula alia non
erat ibi: nisi una. Et quia non introisset cum discipulis suis ihus in naui: sed soli discipuli ei
abissent. Alie uero superuenerunt naues: a tyberiade iuxta locum ubi manducauerant panem
gratias agentes domino. Cum g uidisset turba quia ihus non est ibi: neqz eius discipuli: ascenderunt in na
ues: & uenerunt capharnaum querentes ihm. Et cum inuenissent eum transmare: dixerut
ei Rabbi. quando huc uenisti? Respondit ihus: & dixit. Amen amen dico uob. Queritis me: nō
quia uidistis signa: sed quia manducastis ex panibz & saturati estis. Operamini: non cibum qui per
Sed qui manet in uitam eternam: quem filius hominis uob dabit: hunc enim pater signauit de
Dixerunt ergo ad eum. Quid faciemus ut operemur opera dei? Respondit ihus: & dixit eis. Hoc
est opus dei: ut credatis in eum: quem misit ille. Dixerunt g ei. Quod g tu facis signum: ut uide

annus ⁊ credamus tibi quid operaris. Patres nri manna manducauerunt indeserto: sicut scriptum ē Panem decelo: dedit eis manducare. Dixit ergo eis ihus. Amen amen dico uobis: non moyses ded uob panem decelo: sed pater meus dat uob panem decelo uerum. Panis est enim dei qui descendit decelo: ⁊ dat uitam mundo. Dixerunt ergo ad eum. Domine: semp da nob panem hunc. Dixit aut eis ihus. Ego sum panis uite. Qui uenit adme non esuriet. Et qui credit in me: non sitiet umq̄m Sed dixi uobis: quia ⁊ uidistis me: ⁊ non credidistis. Omne quod dat mihi pater adme uenet: ⁊ eum qui uenit adme: non eiciam foras. Quia descendi decelo: non ut faciam uoluntatem meam sed uoluntatem eius qui misit me. Hec est autem uoluntas eius qui misit me patris: ut omnē qd dedit mihi non pdam ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec est enim uoluntas p̄is mei qui misit me ut omnis qui uidit filium ⁊ credit in eum: habeat uitam eternam. Et resuscitabo eum ego in nouissimo die. murmurabant g̃ iudei de illo: quia dixisset ego sum panis qui decelo descendi: ⁊ dicebat. Nonne hic est ihus filius yoseph: cuius nos nouimus p̄rem ⁊ matrem: quomodo ergo dicit hic: quia decelo descendi? Respondit ergo ihus: ⁊ dixit eis: nolite murmurare mutuum. Nemo potest uenire adme: nisi pater qui misit me traxerit eum. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die. Est scriptum in prophetis: erunt omnes docibiles dei. Omnis qui audiuit a patre ⁊ didicit: uenit ad me. Non quia patrem uidit quisq̄m: nisi is qui est a deo: hic uidit patrem. Amen amen dico uob qui credit in me habz uitam eternam. Ego sum: panis uite. Patres nostri manducauerunt in deserto mana: ⁊ mortui sunt. Hic est panis decelo descendens: ut si quis ex ipo manducauerit: non moriatur. Ego sū panis uiuus: qui decelo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane: uiuet in eternum. Et panis q̃ ego dabo caro mea est: pro mundi uita. Litigabant ergo inter se: ad inuicem dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem suam ad manducandum dare. Dixit ergo eis ihus: Amen amen dico uob: nisi manducaueritis carnem filij hominis ⁊ biberitis eius sanguinem non habebitis uitam in uob. Qui manducat meam carnem: ⁊ bibet meum sanguinem in me manet: ⁊ ego illo. Sicut misit me uiuens pater: et ego uiuo propter patrem. Et qui manducat me: ⁊ ipe uiuet propt̃ me. Hic est panis: qui decelo descendit. Non sicut manducauerunt patres nostri manna: ⁊ mortui sunt. Qui manducat hunc panem uiuet in eternum. Hec dixit in synagoga. docens in cafarnaum. Multi ergo audientes ex discipulis eius: dixerunt. Durus est hic sermo: quis potest eum audire. Sciens autem ihus apud semetipm: quia murmurarent de hoc discipli eius: dixit eis. hoc uos scandalizat? Si ergo uideritis filium hominis ascendentem: ubi erat prius hic Spiritus est qui uiuificat: caro non prodest quicquam. Verba que ego locutus sum uobis: spiritus ⁊ uita sunt. Sed sunt quidam ex uob: qui non credunt. Sciebat enim ab initio ihus: qui essent non credentes: ⁊ quis traditurus est eum. Et dicebat. Propterea dixi uob: quia nemo potest uenire adme nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipulorum abierunt retro: ⁊ iam non cum illo ambulabant. Dixit ergo ihus ad duodecim. Numquid ⁊ uos uultis abire? Respondit ei symon petrus. Domine ad quem ibimus? uerba uite habes: ⁊ nos credimus ⁊ cognouimus: quia tu es xp̃s filius dei. Respondit ei ihus. Nonne ego uos duodecim elegi? ⁊ ex uobis unus diabolus est. Dicebat autem iudam symonis schariothen. Hic enim erat traditurus eum: cum esset unus ex duodecim

Post hec ambulabat ihus in galilea: non enim uolebat in iudea ambulare: quia querebant eum iudei interficere. Erat aut̃ in proximo dies festus iudeorum: scenophegia. Dixerunt autem fratres eius ad eum: transi hinc: ⁊ uade in iudeam ut ⁊ discipuli tui uideant opera tua que facis. Nemo quippe in occulto aliquid facit: ⁊ querit ipe in palam esse. Si hec facis: manifestas te ipm mundo. Neque enim fres eius: credebant in eum. Dicit eis ihus. Tempus meum non dum aduenit tempus autem uestrum semp est paratum. Non potest mundus odisse uos: me autem odit quia ego testimonium perhibeo illi. quia opa eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festum hunc ego non ascendo ad diem festum istum. Quia meum tempus non dum impletum est. Hec cum dixisset: ipe mansit in galilea. Ut autem ascenderunt fratres eius: tunc ⁊ ipe ascendit ad diem festum: non manifeste: sed quasi in occulto. Iudei g̃ querebant eum in die festo: ⁊ dicebant. ubi est ille? Et murmur multus de eo erat in turba. Quidam enim dicebant: quia bonus est. Alii aut̃ dicebant: non: sed seducit turbas. Nemo tamen palam loquebatur de illo: propter metum iudeorum. Iam autem die festo mediante: ascendit ihus in templum: ⁊ docebat. Et mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic litteras sit cum non didicerit? Respondit eis ihus ⁊ dixit. Mea doctrina non est mea: sed eius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatem eius facere: cognoscet de doctrina utrum ex deo sit an ame ipo loquar. Qui a semetipo loquitur: gloriam propriam querit. Qui aut̃ querit gloriam eius qui misit illum: hic uerax est ⁊ iniustitia in illo non est. Nonne moyses dedit uob legem ⁊ nemo ex uob facit legem? Quid me quaeritis interficere. Respondit turba ⁊ dixit. Demonium habes quis te querit interficere. Respondit ihus: ⁊ dixit eis unum opus feci: ⁊ omnes miramini. Propterea moyses dedit uob circumcisionem: non quia ex moyse est

sed expatribꝫ: ⁊ sabbato circumcidis hominem. Si circumcisionem accipit homo sabbato: ut non soluatur lex moysi: hec mihi indignamini quia totum hominem sanum feci sabbato. ¶ Nolite iudicare secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate. Dicebant g̃ quidam ex hierosolymitis. ¶ Nõne hic est quem querunt interficere? Ecce palam loquitur ⁊ nichil ei dicunt. ¶ Numquid uere cognouerunt principes. quia hic ē xp̃us: sed hunc scimus unde sit: xp̃us autem cum uenerit nemo scit unde sit. Clamabat g̃ docens in templo ihs: ⁊ dicens. Et me scitis ⁊ unde sim scitis: ⁊ a me ipso non ueni: sed ē uerus qui misit me: quem uos non scitis. Ego scio eum: quia ab ipõ sum ⁊ ipse me misit: querebant g̃ eum apprehendere: ⁊ nemo misit in illum manus: quia dum uenerat nõ hora eius. De turba autem multi crediderunt in eum: ⁊ dicebant. xp̃us cum uenerit: numquid plura signa faciet quam hic facit? Audierunt pharisei turbam murmurantem de illo hec. Et miserunt principes ⁊ pharisei ministros: ut apprehenderent eum. Dixit ergo ihs: adhuc modicum tempus uobiscum sum: ⁊ uado ad eum qui misit me. Queretis me ⁊ non inuenietis. Et ubi sum ego: uos non potestis uenire. Dixerunt ergo iudei ad semetipsos. Quo hic iturus est: quia non inueniemus eum. ¶ Numquid in dispersionem gentium iturus ē: ⁊ docturus gentes? quis est hic sermo quem dixit: queretis me me ⁊ non inuenietis Et ubi sum ego uos non potestis uenire? In nouissimo autem die magno festiuitatis: stabat ihs ⁊ clamabat dicens. Si quis sitit: ueniat ad me ⁊ bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de uentre eius fluent aque uiue hoc autem dixit de spiritu: quem accepturi erant: credentes in eum. ¶ Non dum enim erat spiritus datus: quia ihc nondum fuerat glorificat⁹. Multi ergo de turba cum audissent hos sermones eius: dicebant hic est uere propheta. Alii dicebant hic est xp̃us. Quidam autem dicebant. ¶ Numquid xp̃us uenit. ¶ Nonne scriptura dicit: quia ex semine dauid ⁊ de bethleem castello: ubi erat dauid uenit xp̃us? Dissensio itaq; facta est in turba propter eum. Quidam autem ex eis uolebant apprehendere eum: sed nemo misit in illum manus. Uenerunt g̃ ministri ad pontifices ⁊ ad pharisæos ⁊ dixerunt eis illi. Quare non adduxistis eum. Responderunt ministri. ¶ Numquam sic locutus est homo: sicut hic homo. Responderunt g̃ eis pharisei. ¶ Numquid ⁊ uos seducti estis: ¶ Numquid aliquis ex principibꝫ credidit in eũ aut ex pharisæis? sed turba hec que non nouit legem: maledicti sunt. Dicit nicodemus ad eos: ille qui uenit ad eum nocte: qui unus erat ex eis. ¶ Numquid lex nostra iudicat hominem: nisi audierit ab ipso prius: ⁊ cognouerit quid faciat? Responderunt ⁊ dixerunt ei. ¶ Numquid ⁊ tu galilæus es scrutare ⁊ uide: quia propheta a galilea non surgit. Et reuersi sunt unusquisq; in domum suam

Ihus autem perrexit in montem oliueti: ⁊ diluculo iterum uenit in templum: ⁊ omnis populus uenit ad eum: ⁊ sedens docebat eos. Adducunt autem scribe ⁊ pharisei mulierem in adulterio deprehensam ⁊ statuerunt eam in medio: ⁊ dixerunt ei. Magister: hec mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege autem: moyses mandauit nobis huiusmodi lapidare. Tu g̃ quid dicis? Hoc autem dicebant temptantes eum: ut possent accusare eum. Ihus autem inclinans se deorsum: digito scribebat in terra. Cum autem perseuerarent interrogantes: erexit se: ⁊ dixit eis. Qui sine peccato est uestrum: primus in illam lapidem mittat. Et iterum se inclinans: scribebat in terra. Audientes autem unus post unum exibant: incipientes a senioribus. Et remansit solus: ⁊ mulier in medio stans. Erigens autem se ihs: dixit ei. Mulier ubi sunt qui te accusabãt? nemo te condempnauit Que dixit nemo domine. Dixit autem ihs: nec ego te condempnabo. uade ⁊ amplius iam noli peccare. Iterum g̃ locutus est eis ihs dicens. Ego sum lux mundi. Qui sequitur me non ambulat in tenebris: sed habebit lucem uite. Dixerunt g̃ pharisei. Tu de te ipso testimonium perhibes. testimonium tuum non est uerum. Respondit ihs ⁊ dixit eis. Et si ego testimonium perhibeo de me ipso: uerum est testimonium meum hoc. Quia scio unde ueni: ⁊ quo uado uos autem nescitis unde ueniam: aut quo uadam. uos secundum carnem iudicatis: ego non iudico quemquam. Et si iudico ego: iudicium meum uerum est. Quia solus non sum: sed ego: ⁊ qui misit pater me. Et in lege uestra scriptum ē: quia duorum hominum testimonium uerum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso: ⁊ testimonium perhibet de me qui misit me pater. Dicebat ergo: ubi est pater tuus Respondit ihs. Neq; me scitis: neq; patrem meum. Si me sciretis: forsitan ⁊ patrem meum sciretis. Hec uerba locutus est in gazophilacio: docens in templo. Et nemo apprehendit eum: quia non dum uenerat hora eius. Dixit ergo iterum eis ihs. Ego uado ⁊ queretis me: ⁊ in peccato uestro moriemini Quo ego uado: uos non potestis uenire. Dicebant g̃ iudei. ¶ Numquid interficiet semetipm: quia q̃ ego uado uos non potestis uenire. Et dicebat eis. Vos de deorsum estis: ego desuper sum. Vos de hoc estis: ego non sum de hoc mundo. Dixi g̃ uob̃ q̃ moriemini in peccatis uestris. Si enim non credideritis quia ego sum: moriemini in peccato uestro. Dicebat g̃ ei. Tu quis es? Dixit eis ihs. principium: ⁊ qui loquor uob̃. Multa habeo de uob̃ loqui ⁊ iudicare: sed qui misit me: uerax ē. Et ego que audiui ab eo: hec loquor in mundo. Et non cognouerunt quia patrem eius dicebat deum. Dixit

ergo eis ihs. Cum exaltaueritis filium hominis: tunc cognoscetis quia ego sum. Et a me ipo facio nichil sed sicut me pater docuit ita loquor. Et qui me misit mecum est & non reliquit me solum. Quia ego que placita sunt ei: facio semper. Hec illo loquente multi crediderunt in eum. Dicebat ergo ihs ad eos: qui crediderunt ei iudeos. Si vos manseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis. Et cognoscetis veritatem: & veritas liberabit vos. Responderunt ei. Semen abrahe sumus: & nemini seruiuimus unquam. Quomodo tu dicis liberi eritis. Respondit eis ihs. Amen amen dico vob. Quia omnis qui facit peccatum: seruus est peccati. Seruus autem non manet in domo in eternum: filius manet in eternum. Si ergo filius vos liberauerit: vere liberi eritis. Scio quia filii abrahe estis: sed queritis me interficere: quia sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem loquor: & vos que audistis apud patrem vestrum facitis. Responderunt & dixerunt ei. Pater noster abraham. Dicit eis ihs. Si filii abrahe estis: opera abrahe facite. Nunc autem queritis me interficere hominem qui veritatem vobis locutus: quam audiui a deo. Hoc abraham non fecit: vos facitis opera patris vestri. Dixerũt itaq; ei. Nos ex fornicatione non sumus nati: unum patrem habemus deum. Dicit ergo eis ihs. Si deus pater vester esset: diligeretis utiq; me. Ego enim ex deo processi & veni. Neq; enim a me ipo veni: sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognoscitis? quia non potestis audire sermonem meum: vos ex patre diabulo estis: & desideria patris vestri vultis facere: ille homicida erat ab initio & in veritate non stetit: quia non est veritas in eo. Cum loquitur mendacium: ex propijs loquitur quia mendax est & pater eius. Ego autem quia veritatem dico non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato? si veritatem dico: quare vos non creditis mihi. Qui est ex deo verba dei audit. Propterea vos non auditis: quia ex deo non estis. Responderunt ergo iudei. Nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu: & demonium habes. Respondit ihs. Ego demonium non habeo sed honorifico patrem meum: & vos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam: est qui querat & iudicet. Amen amen dico vob. Si sermonem meum si quis seruauerit mortem non videbit in eternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognouimus quia demonium habes. Abraham mortuus est & prophete: & tu dicis si quis sermonem meum seruauerit: non gustabit mortem in eternum. Numquid tu maior es patre nostro abraham qui mortuus est? & prophete mortui sunt quem te ipsum facis. Respondit ihs. Si ego glorifico me ipsum: gloria mea nichil est. Est pater meus qui glorificat me: quem vos dicitis quia deus noster est. Et non cognouistis eum: ego autem noui eum. Et si dixero quia non scio eum: ero similis vob mendax: sed scio eum & sermonem eius seruo. Abraham pater vester: exultauit ut videret diem meum: & vidit: & gauisus est. Dixerunt ergo iudei ad eum. Quinquaginta annos non dum habes: & abraham vidisti. Dixit eis ihs. Amen amen dico vob antequam abraham fieret: ego sum. Tulerunt ergo lapides ut eum. Ihs autem abscondit se & exiuit de templo

Et preteriens vidit hominem cecum a natiuitate: & interrogauerunt eum discipuli sui rabbi: quis peccauit hic aut parentes eius. ut cecus nasceretur. Respondit ihs. Neq; hic peccauit neq; parentes eius. sed ut manifestentur opera dei in illo. Me oportet operari opera eius qui misit me. donec dies est. Venit nox quando nemo potest operari. Quamdiu in mundo sum: lux sum mundi. Hec cum dixisset: exspuit in terram & fecit lutum ex sputo. & linuit lutum sup oculos eius: & dixit ei. Vade lauare in natatoria siloe: quod interpretatur missus. Abiit ergo & lauit & venit videns. Itaq; vicini & qui videbant eum prius: quia mendicus erat dicebant. Nonne hic est qui sedebat & mendicabat? alii dicebant quia hic est: alii autem: nequaquam: sed similis est eius. Ille vero dicebat: quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculi tui. Respondit. Ille homo qui dicitur ihs: lutum fecit & unxit oculos meos: & dixit mihi. Vade ad natatoriam siloe: & lauare. Et abiens laui: & laui: & vidi. Et dixerunt ei. Ubi est ille? Ait: nescio. Adducunt eum ad pharisaeos: qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum: quando lutum fecit ihs: aperuit oculos eius. Iterum ergo interrogabant eum pharisei: quomodo vidisset. Ille autem: dixit eis lutum posuit mihi sup oculos: & laui & video. Dicebant ergo pharisaei quidam. Non est hic homo a deo: qui sabbatum non custodit. Alii autem dicebant. Quomodo potest homo peccator hec signa facere: & scisma erat inter eos. Dicunt ergo cecо iterum. Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit quia propheta est. Non crediderunt ergo de illo iudei: quia cecus fuisset & vidisset: donec vocauerunt parentes eius qui visus erat. Et interrogauerunt eos dicentes. Hic est filius vester quem vos dicitis quia cecus natus est: quomodo ergo nunc videt. Responderunt eis parentes eius: & dixer. Scimus quia hic est filius noster: et quia cecus natus est: quomodo autem nunc videat nescimus: aut quis eius aperuit oculos nos nescimus. Ipsum interrogate etatem habet ipse de se loquatur. Hec dixerunt parentes eius quia timebant iudeos. Iam enim conspirauer

uerunt uidel: ut siquis eum confiteretur xpm extra synagogam fieret. Propterea parentes eius dixerunt quia etatem het: ipm interrogate. vocauerunt ergo rursum hominem qui fuerat cecus: & dixer ei. Da gloriam deo: nos scimus: quia hic homo peccator est. Dixit ergo ille. Si peccator est nescio: unum scio: quia cecus cum cem: modo video. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi quomodo aperuit tibi oculos? Respondit eis. Dixi uobi & audistis iam: quid iterum uultis audire? Numquid & uos uultis discipuli eius fieri? maledixerunt ei: & dixerunt. Tu discipulus eius sis. nos autem moysi discipuli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus. hunc autem nescimus unde sit. Respondit ille homo & dixit eis. In hoc enim mirabile e: quia uos nescitis unde sit: & aperuit oculos meos Scimus autem: de peccatores non audit. Sed si quis dei cultor est & uoluntatem eius facit: hunc exaudit. A seculo non est auditum: quia quis oculos ceci nati. nisi essus filius dei. Non esset hic adeo non poterat quicquam. Responderunt: & dixerunt ei. In peccatis natus es totus: & tu doces nos? & eiecerunt eum foras. Audiuit ihus quia eiecerunt eum foras. Et cu inuenisset eum: dixit ei. Tu credis in filium dei? Respondit ille & dixit. Quis es domine ut credam in eum? Et dixit ei ihus. Et uidisti eum. & qui loquitur tecum ipe est. At ille ait. Credo domine: & procidens adorauit eum. Dixit ihus. In iudicium ego in hunc mundum uenio: ut qui non uident uideant: & qui uident ceci fiant. Et audierunt expharisei qui cum ipo erant: & dixerunt ei. Numquid & nos ceci sumus? Dixit eis ihus. Si ceci essetis non haberetis peccatum. Nunc uero dicitis quia uidemus pcm uestrum manet

Amen amen dico uobis. Qui non intrat postium in ouile ouium sed ascendit aliunde: ille fur est & latro. Qui autem intrat per hostium: pastor est ouium. Huic hostiarius aperit: & oues uocem eius audiunt. Et proprias oues uocat nominatim: & educit eas. Et cum proprias oues emiserit: ante eas uadit: & oues illum sequuntur: quia sciunt uocem eius. Alienum autem non sequuntur: sed fugiunt abeo: quia non nouerunt uocem alienum. Hoc prouerbium dixit eis ihus. Illi autem non cognouerunt: quid loqueretur eis. Dixit g eis iterum ihus. Amen amen dico uob: quia ego sum ostium ouium. Omnes quotquot uenerunt fures sunt & latrones: sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium. Per me si quis introierit saluabitur: & non ingredietur & egredietur & pastua inueniet. Fur non uenit nisi ut furetur: & mactet: & perdat. Ego ueni ut uitam habeant: & habundantius habeant. Ego sum pastor bonus bonus pastor: animam suam dat pro ouibs. Mercenarius & qui non est pastor: cuius non sunt oues propie: uidet lupum uenientem: & dimittit oues & fugit. Et lupus rapit: & dispergit oues Mercenarius fugit autem: quia mercenarius est: & non pertinet ad eum de ouibs. Ego sum pastor bonus: & cognosco mea: & cognoscunt me mee. Sicut nouit me pater: & ego cognosco patrem: & animam meam pono pro ouibs meis. Et alias oues habeo: que non sunt ex hoc ouili & illas oportet me adducere: & uocem meam audient. Et fiet unum ouile: & unus pastor. Propterea me pater diligit: quia ego pono animam meam: ut iterum sumam eam. Nemo tollit eam a me: sed ponam eam a me ipo. Potestatem habeo ponendi eam: & potestatem habeo iterum sumendi eam. hoc mandatum accepi a pre meo. Dissensio iterum facta est inter iudeos propter sermones hos. Dicebant autem multi ex eis: demonium het & insanit. quid eum auditis? Alii dicebant hec uerba non sunt demonium habentis. Numquid ceci demonium potest oculos aperire Facta sunt autem encenia in hierosolimis & hyemps erat. Et ambulabat ihus in templo: in porticu salomonis: circumdederunt ergo eum iudei. & dicebant ei. Quousq animam nostram tollis? Si tu es xpus dic nob palam. Respondit eis ihus. loquor uob: & non creditis. Opera que ego facio in nomine patris mei hec testimonium phibent de me. Sed uos non creditis: quia non estis ex ouibus meis. Oues mee uocem meam audiunt: & ego cognosco eas: & sequuntur me. Et ego uitam eternam do eis: & non pibunt in eternum: & non rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi maius omnib est: & nemo potest rapere de manu patris mei. Ego & pater unum sumus. Sustulerunt lapides iudei: ut lapidarent eum. Respondit eis ihus. Multa opera bona ostendi uob ex patre meo: propter quod eorum opus me lapidatis? Responderunt ei iudei. De bono opere non lapidamus te: sed blasphemia. Et quia tu homo cum sis: facis te deum. Respondit eis ihus. Nonne scriptum est in lege uestra: quia ego dixi dis? Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est: & non potest solui scriptura. Quem pr sanctificauit: & misit in mundum tu dicis quia blasphemas quia dixi filius dei sum? Si non facio opera pris mei: nolite credere mihi. Si autem facio: & si mihi non uultis credere: operib credite. Ut cognoscatis & credatis quia in me est pater: & ego in patre. Querebant g eum apprehendere: & exiit de manib eorum. Et abiit iterum trans iordanem in eum locum ubi erat iohannes baptizans primum: & mansit ibi. Et multi uenerunt ad eum: & dicebant. Quia iohs quidem signum fecit unum: omnia autem quecumq dixit iohes de hoc uera erant. Et multi crediderunt in eum. *Erat quidam langues lazarus a bethania de castello marie: marthe

* C. ii.

sorores eius. Maria autē erat que unxit dominum unguento: & extersit pedes eius capillis suis: cuius frater lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine ecce quem amas infirmat. Audiens autem ihūs: dixit eis. Infirmitas hec: non est ad mortem sed pro gloria dei: ut glorificet filius dei per eam. Diligebat autem ihūs martham: & sororem eius mariam & lazarum. Ut ergo audiuit quia infirmabatur: tunc quidem mansit in eodem loco: duobus diebus. Deinde post hec: dixit discipulis suis. Eamus iudeam iterum. Dicunt ei discipuli. Rabbi nunc querebant te iudei lapidare. Et iterum vadis illuc? Respondit ihūs. Nonne duodecim hore sunt diei? Si quis ambulauerit in die non offendit: quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit nocte offendit: quia lux non est in eo. Hec autem & post hec dixit eis. Lazarus amicus noster dormit: sed vado ut a somno excitem eum. Dixerunt ergo discipuli eius. Domine: si dormit saluus erit. Dixerat autē ihūs de morte eius: illi autem putauerunt: quia de dormitione somni diceret. Tunc ergo: dixit eis ihūs manifeste. Lazarus mortuus est. Et gaudeo propter uos: ut credatis quoniam non eram ibi: sed eamus ad eum. Dixit g° thomas qui dic̄ didimus. ad condiscipulos eamus & nos: ut moriamur cum eo. Venit itaq; ihūs: & inuenit eum quatuor dies iam in monumento habentem. Erat autem bethania iuxta iherosolymam quasi stadiis quindecim. Multi autem ex iudeis venerant ad martham & mariam: ut consolarentur eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit quia ihūs venit: occurrit illi. Maria autem domi sedebat. Dixit ergo martha ad ihūm. Domine si fuisses hic: frater meus non fuisset mortuus. Sed & nunc scio: quia quecumq; poposceris a deo: dabit tibi deus. Dicit illi ihūs. Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio: quia resurget in resurrectione in nouissimo die. Dixit ei ihūs. Ego sum resurrectio & vita: qui credit in me etiam si mortuus fuerit viuet. Et omnis qui viuit & credit in me: non morietur in eternum. Credis hoc? Ait illi utiq; domine: ego credidi quia tu es xp̄s filius dei: qui in hunc mundum venisti. Et cum hec dixisset: abiit & vocauit mariam sororem suam: silencio dicens. Magister adest & vocat te. Illa ut audiuit: surgit cito: & venit ad eum. Nondum venerat ihūs in castellum: sed erat adhuc in illo loco ubi occurrit ei martha. Iudei igitur qui erant cum ea in domo: & consolabantur eam. Cum ergo vidissent mariam quia cito surrexit & exiit: secuti sunt eam dicentes. Quia vadit ad monumentum ut ploret ibi. Maria ergo cum venisset ubi erat ihūs: videns eum cecidit ad pedes eius: & dixit ei. Domine: si fuisses hic: non esset mortuus frater meus. Ihūs g° ut vidit eam plorantem: & iudeos qui venerant cū ea: plorantes: fremuit spū: & turbauit se ipm & dixit: ubi posuistis eum? Dicit ei. Domine: veni & vide & lacrimatus est ihūs. Dixerunt g° iudei ecce: quomodo amabat eum. Quidam autē ex ipsis dixerunt. Non poterat hic qui aperuit oculos ceci: facere ut hic non moreretur. Ihūs ergo rursum fremens in semetipso: venit ad monumentum. Erat autem spelunca: & lapis superpositus erat ei. Dicit ihūs. Tollite lapidem. Dicit ei martha soror eius qui mortuus fuerat. Domine iam fetet: quadriduanus enim est. Dicit ei ihūs. Nonne dixi tibi: quoniam si credideris videbis gloriam dei? Tulerunt g° lapidem. Ihūs autem eleuans sursum oculos: dixit. Pater gratias ago tibi: quoniam audisti me. Ego autem sciebam: quia semper audis. Sed propter populum qui circumstat dixi: ut credant quia tu me misisti. Et cum dixisset: voce magna clamauit. Lazare: veni foras. Et statim prodiit qui fuerat mortuus: ligatus pedes & manus institis. Et facies illius: sudario erat ligata. Dicit eis ihūs. Solute eum: & sinite abire. Multi ergo ex iudeis qui venerant ad mariam & viderant que fecit: crediderunt in eum. Quidam autem ex ipsis abierunt ad pharisaeos: & dixerunt eis que fecit ihūs. Collegerunt ergo pontifices & pharisei concilium: & dicebant. Quid facimus: quia homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic omnes credent in eum. Et venient romani & tollent nostrum nomen: & locum & gentem. Unus autem ex ipsis caiphas cum esset pontifex anni illius: dixit eis. Vos nescitis quicquam nec cogitatis q̄ expedit nobis ut unus moriatur homo pro populo: & non tota gens pereat. Hoc autem a se ipso non dixit: sed cum esset pontifex anni illius: prophetauit: quia ihūs moriturus erat pro gente & non tantū pro gente: sed ut filios dei qui erant dispersi: congregaret in unum. Ab illo g° die cogitauerunt ut interficerent eum. Ihūs g° iam non palam ambulat apud iudeos: sed abiit in regionem iuxta desertum: in ciuitatem que dicitur effrem. Et ibi morabatur cum discipulis suis. Proximum autem erat erat pascha iudeorum. Et ascenderunt multi iherosolymam de regione ante pascha: ut sanctificarent se ipsos. Querebant ergo ihūm: & colloquebantur ad inuicem in templo stantes. Quid putatis quia non veniet ad diem festum. Dederant autem pontifices & pharisei mandatum: ut si quis cognouerit ubi sit monet ut adprehendant eum

C. 12.

Ihūs g° ante sex dies pasche: venit bethaniam: ubi fuerat lazarus mortuus: quem suscitauit ihūs. Fecerunt autē ei cenam ibi: & martha ministrabat. Lazarus uero: unus erat discumbentium cum eo. Maria g° accepit libram unguenti nardi pistici pretiosi: & unxit pedes ihū: & extersit capillis suis pedes ihū: & domus impleta est: de odore unguenti. Dixit ergo unus ex discipulis eius iudas scariothis: qui erat eum traditurus. Quare hoc unguentum non ve

dit trecentis denarys: ⁊ datum est egenis. ℣ Dicit autem hoc. ℣ Non quia de egenis pertinebat ad eum: sed quia fur erat: ⁊ loculos habens: ea que mittebantur portabat. Dixit ergo ihus. Dimitte illam: ut in die sepulture mee seruet illud. Pauperes enim semp habetis uobiscum: me autem nō semp habetis. Cognouit ergo turba multa ex iudeis quia illic est: ⁊ uenerunt non propter ihm tantum: sed ut lazarum uiderent quem suscitauit a mortuis. Cogitauerunt aut principes sacerdotum: ut ⁊ lazarum interficerent. Quia multi propter illum abibant ex iudeis ⁊ credebant in ihm. ℣ In crastinum autem turba multa que uenerat ad diem festum: cum audissent quia uenit ihus ierosolimam: acceperunt ramos palmarū ⁊ processerunt obuiam ei: ⁊ clamabant osanna: benedictus qui uenit in nomine dnī rex israhel. Et inuenit ihus asellum: ⁊ sedit sup eum: sicut scriptum est. ℣ Noli timere filia syon: ecce rex tuus uenit sedens sup pullum asine hoc non cognouerunt discipuli eius primum. sed quando glorificatus est ihus. Tunc recordati sunt quia hec erant scripta de eo: ⁊ hec fecerunt ei. Testimonium ergo phibebat turba: que erant cum eo quando lazarum uocauit de monumento: ⁊ suscitauit eum a mortuis. Propterea ⁊ obuiam uenit ei turba: quia audierunt hoc eum fecisse signum. Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos. Videtis quia nichil proficimus? Ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem gentiles quidam ex his qui ascenderant ut adorarent in die festo. Hi ergo accesserunt ad philippum: qui erat a bethsaida galilee ⁊ rogabant eum dicentes. Domine: uolumus ihm uidere. Uenit philippus: ⁊ dicit andree. Andreas rursum ⁊ philippus: dixerunt ihu. Ihus autem: respondit eis dicens. Uenit hora ut clarificetur filius hominis. Amen dico uob. ℣ Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit: ipm solum manet. Si autem mortuum fuerit: multum fructum affert. Qui amat animā suam perdet eam. Et qui odit animam suam in hoc mundo in uitam eternam custodit eam. Si quis mihi ministrat: me sequatur. Et ubi sum ego: illic ⁊ minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit: honorificabit eum pater meus qui est in celis. ℣ Nunc anima mea turbata est: ⁊ quid dicam. Pater saluifica me ex hac hora? Sed propterea ueni in horam hanc. Pater clarifica nomen tuum. Uenit ergo uox de celo: ⁊ clarificaui: ⁊ iterum clarificabo. Turba ergo que stabat ⁊ audierat: dicebat tonitruum factum est. Alii dicebant: angelus ei locutus est. Respondit ihus ⁊ dixit. ℣ Non propter me uox hec uenit: sed propter uos. ℣ Nunc iudicium est mundi nunc princeps huius mundi eicietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipm. Hoc autem dicebat: significans qua morte esset moriturus. Respondit ei turba. ℣ Nos audiuimus ex lege: quia xps manet in eternum. Et quomodo tu dicis oportet filium hominis exaltari. Quis est iste filius hominis? ℣ Dixit ergo eis ihus. Adhuc modicum lumen in uobis est. ℣ Ambulate dum lucem habetis: ut non tenebre uos comprehendant. Et qui ambulat in tenebris: nescit quo uadit. Dum lucem habetis credite in lucem: ⁊ filii lucis sitis. Hec locutus est ihus ⁊ abiit ⁊ abscondit se ab eis. Cum autem tanta signa fecisset coram eis: non credebant in eum. ut sermo ysaye prophete impleretur quem dixit. Domine quis credidit auditui nostro: ⁊ brachium dnī cui reuelatum e. Propterea non poterant credere: quia iterum dixit ysaias. Excecauit oculos eorum: ⁊ indurauit eorum cor: ut non uideant oculis: ⁊ intelligant corde: ⁊ conuertantur ⁊ sanem eos. Hec dixit ysaias: quando uidit gloriam eius: ⁊ locutus est de eo. Uerumtamen: ⁊ ex principibus multi crediderunt in eum: sed propter pharisseos non confitebantur ut synagoga non eicerentur. Dilexerunt enim gloriam hominum: magis quam dei. Ihus clamauit ⁊ dixit. Qui credit in me: non credit in me: sed in eum qui me misit. Et qui uidet me: uidet eum qui me misit. Ego lux in mundum ueni: ut omnis qui credit in me: in tenebris non maneat. Et si quis audierit uerba mea: ⁊ non custodierit ego non iudico eum. ℣ Non enim ueni ut iudicem mundum: sed ut saluificem mundum. Qui spernit me ⁊ non accipit uerba mea habet qui iudicet eum. Sermo quem locutus sum: ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia ego ex me ipso non sum locutus: sed qui misit me pr. Ipse mihi mandatum dedit: quid dicam: ⁊ quid loquar. Et scio quia mandatum eius: uita eterna e. Que ergo ego loquor: sicut dixit mihi pr sic loquor.

C. 13. ℣ Ante diem festum pasche sciens ihus quia uenit hora eius ut transeat ex hoc mundo ad patrem cum dilexisset suos qui erant in mundo in finem dilexit eos. Et cena facta cum diabolus misisset in cor: ut traderet eum iudas symonis schariothis. Sciens quia omnia dedit ei pater in manus: ⁊ quia a deo exiit: ⁊ ad deum uadit. Surgit a cena: ⁊ ponit uestimenta sua. Et cum accepisset linteum ⁊ precinxit. Deinde mittit aquam in pelui: ⁊ cepit lauare pedes discipulorum: ⁊ extergere linteo quo erat precinctus. Uenit ergo ad symonem petrum: ⁊ dicit ei petrus. Domine: tu mihi lauas pedes? Respondit ihus ⁊ dixit ei. Quod ego facio tu nescis modo scies autem postea. Dicit ei petrus non lauabis mihi pedes in eternum. Respondit ei ihus. Si non lauero te: non habebis partem mecum. Dicit ei symon petrus. Domine: non tantum pedes meos: sed ⁊ manus ⁊ caput. Dicit ei ihus. Qui lot

est non indiget nisi ut pedes lauet: sed est mundus totus. Et uos mundi estis: sed non omnes
Sciebat enim quis esset qui traderet eum propterea dixit non estis mundi omnes. Postquã
lauit pedes eorum accepit uestimenta sua: & cum recubuisset iterum dixit eis. Scitis quid fecerim
uobis. Uos uocatis me magister & dominus: & benedicitis: sum enim. Si ergo laui ego pedes uestros
dominus & magister: & uos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi uobis: ut quem
admodum ego feci uobis: ita & uos faciatis. Amen amen dico uobis non est seruus maior domino suo
neq; apostolus maior illo qui misit illum. Si hoc scitis beati eritis: si feceritis ea. Non de omnibus
uobis dico: ego scio quos elegerim. Sed ut adimpleatur scriptura. Qui manducat mecum panem
leuabit contra me calcaneum suum. Iam modo dico uobis priusquam fiat: ut credatis cum factum fu
erit quia ego sum. Amen amen dico uobis: qui accipit siquem misero me accipit. Qui autem me ac
cipit: accipit eum qui me misit. Cum hec dixisset ihus: turbatus e spiritu: & protestatus est &
dixit. Amen amen dico uobis quia unus ex uobis tradet me. Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli
hesitantes de quo diceret. Erat ꝯ recumbens unus ex discipulis eius in sinu ihu: quem diligebat
ihus. Innuit ergo huic simon petrus & dicit ei. Quis est de quo dicit. Itaq; cum recubuisset ille sup
per pectus ihu: dicit ei. Domine: quis est? Respondit ihus. Ille est cui ego intinctum panem por
rexero. Et cum intinxisset panem: dedit simoni schariothis. Et post buccellam: tunc introi
uit in eum sathanas. Et dicit ei ihus. Quod facis fac citius. Hoc autem nemo scuit ad
cumbentium ad quid dixerit ei. Quidam enim putabant: quia loculos habebat iudas
quia dixit ihus. Eme ea que opus sunt nobis ad diem festum: aut egenis ut aliquid daret. Cũ
ergo accepisset ille buccellam exiuit continuo: erat autem nox. Cum ergo exisset: dicit ei ihus
Nunc clarificatus filius est hominis: & deus clarificatus est in eo. Si deus clarificatus est in eo
& clarificabit eum filius: adhuc modicum uobiscum sum: quæritis me & sicut dixi iudeis. quo ego
uado uos nõ potestis uenire. Et uobis dico modo: mandatum nouum do uobis ut diligatis in
uicem sicut & uos dilexi: ut & uos diligatis inuicem. In hoc cognoscent omnes quia mei dis
cipuli estis: si dilectionem habueritis adinuicem. Dicit ei simon petrus. Domine quo uadis? Re
spondit ihus. Quo ego uado non potes me modo sequi. Sequeris autem me postea. Dicit ei pe
trus. Quare non possum te sequi modo? animam meam pro te ponam. Respondit ihus. Ani
mam tuam pro me pones. Amen amen dico tibi. Non cantabit gallus donec me ter neges xvij C.
Dicit discipulus eius. Non turbetur cor uestrum. Creditis in deum & in me credite. In domo
patris mei mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem uobis: quia uado uobis parare
locum: uerum uemo & accipiam uos ad me ipsum: ut ubi sum ego: & uos sitis. Et quo ego
uado scitis: & uiam scitis. Dicit ei thomas. Domine: nescimus quo uadis: & quomodo possumus
uiam scire. Dicit ei ihus. Ego sum uia ueritas & uita. Nemo uenit ad patrem nisi per me.
Si cognouissetis me & patrem meum utique cognouissetis: & amodo cognoscetis eum
& uidistis eum. Dicit ei philippus. Domine ostende nobis patrem: & sufficit nobis. Dicit ei ihus
Tanto tempore uobiscum sum: & cognouistis me: philippe qui uidet me uidet & patrem
Quomodo tu dicis ostende nobis patrem. Non credis quia ego in patre & pater in me est
uerba que ego loquor uobis: a me ipso loquor non. Pater autem in me manens ipse facit opera
Non credis quia ego in patre & pater in me est. Alioquin propter opera ipsa credite. Amen
amen dico uobis: qui credit in me opera que ego facio & ipse faciet & maiora horum faciet quia
ego ad patrem uado. Et quodcumq; petieritis in nomine meo hoc faciam: ut glorificetur
pater in filio. Si quid petieritis me in nomine meo hoc faciam Si diligitis me mandata
mea seruate. Et ego rogabo patrem & alium paraclitum dabit uobis ut maneat uobiscum in eternũ
Spm ueritatis quem mundus accipere non potest: quia non uidet eum nec scit eum. Uos au
tem cognoscetis eum: quia apud uos manet & in uobis erit. Non relinquam uos orphanos
ueniam ad uos. Adhuc modicum & mundus me iam non uidet. Uos autem uidetis me: quia ego
uiuo & uos uiuetis. In illo die uos cognoscetis: quia ego sum in patre meo: & uos in me & ego in
uobis. Qui habet mandata mea & seruat ea: ille est qui diligit me. Qui autem diligit me
diligetur a patre meo. Et ego diligam eum: & manifestabo ei me ipsum. Dicit ei iudas non
ille scharioth. Domine quid factum est quia nobis manifestaturus es te ipsum: & non mundo
Respondit ihus & dixit ei. Si quis diligit me sermonem meum seruabit: & pater meus dilig
et eum. Et ad eum ueniemus: & mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones
meos non seruat. Et sermo quem audistis non est meus: sed eius qui misit me patris. Hec
locutus sum uobis apud uos manens. Paraclitus autem spus sanctus quem mittet pr in nomi
ne meo ille uos docebit omnia: & suggeret uobis omnia quecumq; dixero uobis. Pacem relinquo
uobis: pacem meam do uobis. Non quomodo mundus dat: ego do uobis. Non turbetur cor uestrum:

neq; formidet. Audistis quia ego dixi uob: uado & nemo aduos. Si diligeretis me gauderetis utiq; quia
vado adpatrem: quia pater maior me ē. Et nūc dixi uob prius quam fiant: ut cum factum fuerit
credatis. Jam non multa loquar uobis cum uenit enim princeps huius mundi & in me non hꝫ quicq;m
sz ut cognoscat mundus: quia diligo patrem & sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Surgite
eamus hinc xxiij q

C. 15. Ego sum uitis uera: & pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum
tollet eum: & omnem qui fert fructum purgabit eum· ut fructum pl⁹ afferat. Jam uos mundi
estis: propter sermonem quem locutus sum uob. Manete in me: & ego uobꝫ. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipo nisi manserit in uite: sic nec uos nisi in me manseritis. Ego
sum uitis: uos palmites. Qui manet in me & ego in eo hic fert fructum multum: quia sine me non po
testis facere. Si quis in me non manserit mittetur foras sicut palmes & arescet: & colligent eum: & in
ignem mittent & ardet. Si manseritis in me: & uerba mea in uobꝫ manserint: quodcumq; uoluerit
eritis & fiet uobis. In hoc glorificatus est pater meus· ut fructum plurimum afferatis: efficiamini
& discipuli mei. Sicut dilexit me pater: & ego dilexi uos. Manete in dilectione mea. Si precepta mea
seruaueritis manebitis in dilectione mea: sicut & patris mei precepta seruaui: & maneo in eius dile
ctione hec locutus sum uobis ut gaudium meum in uobꝫ sit: & gaudium uestrum impleatur. Hoc est
preceptum meum ut diligatis inuicem: sicut dilexi uos. Maiorem hanc dilectionem nemo habet ut an
imam suam quis ponat pro amicis suis. Uos amici mei estis: si feceritis que ego precipio uobꝫ. Jam non
dico uos seruos: quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Uos autē dixi amicos: quia omnia q
cumq; audiui a patre meo: nota feci uobis. ℣ Non uos me elegistis sed ego elegi uos: posui uos: ut eatis &
fructum afferatis & fructus uester maneat: ut quodcumq; petieritis patrem in nomine meo: det uob.
Hec mando uobꝫ: ut diligatis inuicem. Si mundus uos odit: scitote quia me priorem uobꝫ odio habuit.
Si de mundo fuissetis mundus quod suum erat diligeret. Quia uero de mundo nō estis· sed ego elegi uos
de mundo· propterea odit uos mundus. Mementote sermonis mei: quem ego dixi uobꝫ: non est seruus
maior domino suo Si me persecuti sunt: & uos persequentur. Si sermonem meum seruauerint: & uestrum
seruabunt. Sed hec omnia facient uobꝫ propter nomen meum quia nesciunt eum qui misit me. Si non
uenissem & locutus fuissem eis peccatum non haberent ℣ Nunc autē excusationem non habent de peccato suo
Qui me odit: & patrem meum odit. Si opera non fecissem in eis que nemo alius fecit: peccatum non
haberent ℣ Nunc autē: & uiderunt & oderunt: & me: & patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui
in lege eorum scriptus est. quia odio habuerunt me gratis. Cum autem uenerit paracletus quem ego
mittam uobꝫ a patre ℣ Spūm ueritatis qui a patre procedit ille testimonium phibebit de me. Et uos testimo
nium perhibetis: quia ab initio mecum estis xo

C. 16. Hec locutus sum uobꝫ ut non scandalizemini abq; synagogis facient uos Sed uenit hora: &
omnis qui interficit uos arbitretur obsequium se prestare deo. Et hec facient uobis: quia non
nouerunt patrem neq; me. Sed hec locutus sum uobꝫ hora eorum ut reminiscamini quia ego
dixi uobꝫ. Hec autem uobꝫ ab initio non dixi uobꝫ: quia uobiscum eram: at nunc vado ad eum qui
me misit: & nemo ex uob interrogat me quo uadis. Sed quia hec locutus sum uobꝫ tristicia im-
plenit cor uestrum. Sed ego ueritatem dico uobꝫ: expedit uobꝫ ut ego uadam. Si enim non abiero
paracletus non uenet aduos. Si autem abiero mittam eum aduos. Et cum uenerit: ille arguet
mundum de peccato & de iusticia & de iudicio. De peccato quia non credunt in me. De iusticia uero q
ad patrem vado & iam non uidebis me De iudicio autē quia princeps mundi huius iudicatus est.
Adhuc multa habeo uobꝫ dicere: sed non potestis portare modo. Cum autem uenerit ille spūs
ueritatis: docebit uos omnem ueritatē. ℣ Non enim loquetur a semetipo. sed quecumq; audiet loquet²
Et que uentura sunt annunciabit uobꝫ. Ille me clarificabit: quia de meo accipiet: & annunciabit uobꝫ. Omnia
quecumq; hēt pr mea sunt: propterea dixi q de meo accipiet & annunciabit uobꝫ. Modicum
& iam non uidebitis me & iterum modicum & uidebit me: quia vado ad patrem. Dixerunt ergo ex discipulis
eius ad inuicem. Quid est hoc quod dicit nobꝫ modicum & nō uidebitis me: & iterum modicum & vide
bitis me: quia vado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est quod dicit modicum: nescimus quid loquit²
Cognouit autem ihus quia uolebant eum interrogare: & dixit eis. De hoc queritis inter uos
quia dixi modicum & non uidebitis me: & iterum modicum & uidebitis me. Amen amen dico uo
quia plorabitis & flebitis uos: mundus autē gaudebit. uos autem contristabimini sed tristicia
ura uertetur in gaudium. Mulier cum parit tristiciam habet: quia uenit hora eius. Cum aute
peperit puerum iam non meminit pressure: propter gaudiū quia natus est homo in mundum.
Et uos igitur: quidē nunc tristiciam habetis. Iterum autem uidebo uos: & gaudebit cor uestrum
& gaudium nestrum nemo tollet a uobꝫ. Et in illo die me non rogabitis. Amen amen dico uobꝫ
si quid petieritis patrem in nomine meo: dabit uobis. usq; modo non petistis quicquam in nomi

meo. Petite & accipietis: ut gaudium nostrum sit plenum hec in proverbijs locutus sum vobis
Venit hora cum iam non loquar in proverbijs vob: sed palam de patre annunciabo vobis. In
die illo in nomine meo petetis: & non dico vob quia ego rogabo patrem de vob. Ipe enim pater amat
vos. quia vos me amastis: & credidistis quia ego a deo exivi. Exivi a patre & veni in mundū
Iterum relinquo mundum: & vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam lo
queris. & proverbium nullum dicis. Nunc scimus quia scis omnia: & non opus est tibi ut
quis te interroget. In hoc credimus: quia a deo existi. Respondit eis ihus. Modo creditis:
ecce venit hora & iam venit ut dispergamini unusquisq; in propria: & me solum relinquatis. Et non
sum solus: quia pater mecum est. hec locutus sum vob: ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram
habebitis: sed confidite ego vici mundum. Cap

Hec locutus est ihus: & sublevatis oculis in celum dixit. Pater: venit hora clarifica filium tuū C. 17.
ut filius tuus clarificet te: sicut dedisti ei potestatem omnis carnis: ut omne quod dedisti ei
det eis vitam eternam. Hec est autem vita eterna ut cognoscant te solum deum verum
& quem misisti ihm xpm. Ego te clarificavi sup terram: opus consummavi quod dedisti mihi ut
faciam. Et nunc clarifica me apud temetipm: claritate quam habui prius quam mundus esset ap
te. Manifestavi nomen tuum hominibz: quos dedisti mihi de mundo. Tui erant & mihi eos de
disti: & sermonem tuum servaverunt. Nunc cognoverunt quia omnia que dedisti mihi
abste sunt: quia verba que dedisti mihi dedi eis. Et ipi acceperunt & cognoverunt vere
quia a te exivi: & crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo non pro mundo rogo: sed pro his
quos dedisti mihi: quia tui sunt. & mea omnia tua sunt. & tua mea sunt: & clarificatus sū
in eis. Et iam non sum in mundo. & hi in mundo sunt & ego ad te venio. Pater sancte
serva eos in nomine tuo: quos dedisti mihi: ut sint unum sicut & nos. Et cum eem cum eis: ego
servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi custodivi: nemo ex eis perijt nisi filius per
ditionis: ut scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio & hec loquor in mundo: ut habeant
gaudium meum impletum in semetipis. Ego dedi eis sermonem tuum: & mundus odio eos ha
buit q non sunt de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo: sed ut serves eos a malo. De
mundo non sunt: sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica eos: in veritate & sermo tuus ve
ritas est. Sicut tu me misisti in mundum: & ego misi eos in mundum. Et pro eis sanctifico me
ipm: ut sint & ipi sanctificati in veritate. Non pro his tantum sed & pro eis qui credituri sūt
per verbum eorum in me: ut omnes unum sint: sicut & tu pater in me & ego in te ut & ipi in nob
unum sint: ut mundus credat quia tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi
eis: ut sint unum sicut & nos unum sumus. Ego in eis & tu in me: ut sint consummati in
unum. Et cognoscat mundus quia tu me misisti: & dilexisti eos sicut & me dilexisti. Pater
quos dedisti mihi: volo ut ubi ego sum & illi sint mecum: ut videant claritatem meam: quam dedisti
mihi: quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater iuste mundus te non cognovit: ego
autem te cognovi. Et hi cognoverunt quia tu me misisti & notum feci eis nomen tuum & no
tum faciam: ut dilectio qua dilexisti me in ipis sit: & ego in ipis. Cap

Hec cum dixisset ihus. Egressus est cum discipulis suis trans torrentem cedron: ubi erat hortus: C. 18.
in quem introivit ipe & discipuli eius. Sciebat autem iudas qui tradebat eum locum q
frequent' ihus convenerat illuc: cum discipulis suis. Iudas ergo cum accepisset cohortem
& a pontificibz & pharisei ministros: venit illuc cum laternis: & facibz & armis. Ihus itaq: sciēs
omnia que ventura erant sup eum: & processit & dixit eis. Quem queritis? Responderunt ei: ihm
nazarenum. Dicit eis g ihus sum. Stabat aute & iudas: qui tradebat eum cum ipis. ut g dixit
ego sum abierunt retrorsum: & ceciderunt in terram. Iterum g eos interrogavit. Quem queri
tis? illi autem dixerunt: ihm nazarenum. Respondit ihus. Dixi vob: quia ego sum. Si g me que
ritis: sinite hos abire: ut impleretur sermo quem dixit. Quia quos dedisti mihi: non perdi
di ex eis quemq̄. Simon g petrus: habens gladium eduxit eum: & percussit pontificis ser
vum & abscidit eius auriculam dextrā. erat autem nomen servo malchus. Dixit g ihus petro
mitte gladium in vaginam. Calicem quem dedit mihi pater: non bibam illum? Cohors g
& tribunus & ministri iudeorum: comprehenderunt ihm. & ligaverunt eum? Et adduxerunt
eum: ad annam primum. Erat enim socer caiphe: qui erat pontifex anni illius. Erat autem caiphas
qui consilium dederat iudeis: quia expedit unum hominem mori pro populo. Sequebatur autem
ihm simon petrus: & alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici: & introivit
cum ihu: in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad hostium foris. Exivit g discipulus alius
qui erat pontifici: & dixit hostiarie: & introduxit petrum. Dicit g petro ancilla hostiaria. Nu
quid & tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille: non sum. Stabant autem servi & ministri

adpetmas qua frigus erat: & calefaciebant se. Erat autē cum eis petrus stans: & calefaciens se
Pontifex ergo interrogauit ihm de discipulis suis: & de doctrina eius. Respondit ei ihus. Ego
palam locutus sum in mundo: ego semp docui in synagoga: & in templo quo omnes iudei con
ueniunt: & in occulto locutus sum nichil. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt
quid locutus sim ipis. Ecce hi sciunt que dixerim ego. Hec cum dixisset: unus assistens mini
strum: dedit alapam ihu dicens. Sic respondes pontifici? Respondit ei ihus: Si male locutus sū
testimonium phibe de malo. Si autem bene quid me cedis? Et misit eum annas ligatum ad caia
phan pontificem. Erat autem symon petrus stans & calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Nūm
quid tu ex discipulis eius es? Negauit ille: & dixit non sum. Dicit unus ex seruis pontificis
cognatus eius abscidit petrus auriculam. Nonne ego te uidi in horto cum illo. Iterum ergo
negauit petrus: & statim gallus cantauit. Adducunt ihm ad caiphām in pretorium: erat aut
mane. Et ipi non introierunt in pretorium: ut non contaminarentur: sed manducarent pascha
Exiit g̃ pilatus ad eos foras: & dixit. Quam accusationem affertis aduersus hum? Respon
derunt & dixerunt ei. Si non esset hic malefactor: non tibi tradidissemus eum. Dixit ergo eis
pilatus accipite eum uos: & secundum legem uestram iudicate eum. Dixerunt ergo iudei ei. Nob
non licet interficere quemquam. ut sermo ihu impleretur quem dixit: significans qua esset morte
moriturus. Introiit ergo iterum pilat in pretorium: & uocauit ihm: & dixit ei. Tu es rex iude
orum? Et respondit ihus. A temetipo hoc dicis: an alii tibi dixerunt de me? Respondit pilat
Numquid ego iudeus sum? gens tua & pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti? Respō
dit ihus. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum: mi
nistri mei utiq̃ decertarent: ut non traderer iudeis. Nunc aut meum regnum non est
hic. Dixit itaq̃ ei pilatus. Ergo rex es tu? Respondit ihus. Tu dicis quia rex sum ego. Ego
in hoc natus sum & ad hoc uenj in mundum: ut testimonium phibeam ueritati. Omnis qui est ex ue
ritate: audit meam uocem. Dicit ei pilatus. Quid est ueritas. Et cum dixisset: iterum exiit
ad iudeos. Et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo causam. Est autem consuetudo uob ut unū
dimittam uob in pascha. uultis g̃ dimittam regem iudeorum uob. Clamauerunt rursum omnes
dicentes. Non hunc sed barrabam. Erat autem barrabas latro ¶ Secundum ¶

C.19. Tunc g̃ apprehendit pilat ihm: & flagellauit: & milites plectentes coronam de spinis
imposuerunt capiti eius. Et ueste purpurea circumdederunt eum: & ueniebant ad eum: &
dicebant. Ihue rex iudeorum: & dabant ei alapas Exiit iterum pilatus foras: & dicit eis.
Ecce adducam uobis eum foras: ut cognoscatis quia in eo nullam causam inuenio. Exiit ergo ihus
portans spineam coronam: & purpureum uestimentum: & dicit eis. Ecce homo. Cum g̃ uidissent
pontifices & ministri clamabant dicentes. Crucifige: crucifige eum. Dicit eis pylatus. Accipite eum
& crucifigite. Ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei iudei. Nos legem habemus:
& secundum legem debet mori: quia filium dei se fecit. Cum g̃ audisset pylatus hunc sermonem: ma
gis timuit. Et ingressus est pretorium iterum: & dicit ad ihm unde es tu. Ihus autem responsum non
dedit ei. Dicit ei pylatus. Mihi non loqueris. Nescis quia potestatem habeo dimittere te? Respond
ihus. Non haberes potestatem aduersum me millam: nisi tibi esset datum desup. Propterea qui tra
didit me tibi: maius peccatum habet. Et exinde quærebat pilatus: dimittere eum. Iudei autem clama
bant: dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesaris. Omnis qui se regem facit: contradicit cesari. Py
latus ergo cum audisset hos sermones: adduxit foras ihm. Et sedit pro tribunali in loco qui dicitur lith
strotos: hebraice autem gabatha. Erat autem parasceue pasce hora quasi sexta. Et dicit iudeis. Ecce
rex uester. Illi autem clamabant. Tolle: tolle. Crucifige eum. Dicit eis pylatus. Regem uestrum crucifi
gam? Responderunt pontifices non habemus regem nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis ihum: ut cru
cifigeretur. Susceperunt autē ihm & eduxerunt: & baiolans sibi crucem: exiit in eum qui dicit Cal
uarie locum. hebraice golgotha: ubi eum crucifixerunt: & cum eo alios duos. Hinc & hinc: medium aut
ihm. Scripsit autem & titulum pylatus. Et posuit sup crucem. Erat autem scriptum. Ihus nazaren
rex iudeorum. Hunc ergo titulum multi legerunt iudeorum: quia prope ciuitatem erat locus ubi
crucifixus est ihus. Et erat scriptum hebraice grece & latine. Dicebant g̃ pylato pontifices iudeo
rum. Noli scribere rex iudeorum: sed quia ipe dixit rex sum iudeorum. Respondit pylatus. Quod scripsi
scripsi. Milites g̃ cum crucifixissent eum: acceperunt uestimenta eius: & fecerunt quatuor partes
unicuiq̃ milit partem & tunicam. Erat aut tunica inconsutilis: desup contexta per totum. Dixerūt
ergo ad inuicem. Non scindamus eam: sed sortiamur de cuius sit: ut scriptura impleatur di
cens. Partiti sunt uestimenta mea sibi: & in uestem meam miserunt sortem. Et milites quidem
hec fecerunt. Stabant aut iuxta crucem ihu mr eius maria cleophe: & maria magdalene. Cū

iudisset ergo ihus matrem ⁊ discipulum stantem quem diligebat ⁊ dicit matri sue. Mulier ecce
filius tuus. Deinde dicit discipulo. ecce mater tua. Et ex illa hora ⁊ accepit eam discipulus in sua
Postea sciens ihus iam omnia consummata sunt ⁊ ut consummaretur scriptura ⁊ dicit
sitio. vas q̄ positum erat aceto plenum. Illi aut̄ spongiam plenam aceto hysopo circū
ponentes ⁊ obtulerunt ori eius. Cum q̄ accepisset ihus acetum ⁊ dixit. Consummatum est.
Et inclinato capite tradidit spm. Iudei q̄ quoniam parasceue erat ut non remanerēt in cruce
corpora sabbato. Erat enim magnus dies ille sabbati ⁊ rogauerunt ut frangerentur eorū
crura ⁊ tollerentur. Venerunt q̄ milites ⁊ primi quidem fregerunt crura ⁊ alterius qui cum
ipso est cum eo. Ad ihm autem cum uenissent ⁊ ut uiderunt eum iam mortuum ⁊ non fregerūt
eius crura. Sed unus militum lancea latus eius aperuit ⁊ continuo exiuit sanguis ⁊ aqua. Et
qui uidit testimonium perhibuit ⁊ uerum est eius testimonium. Et ille scit quia uera dicit ⁊ ut
⁊ uos credatis. Facta sunt enim hec ut scriptura impleretur. Os non comminuetis ex eo. Et iterū
alia scriptura dicit. uidebunt in quem transfixerunt. Post hec aut̄ rogauit pylatum ioseph ab ari-
matha eo quod esset discipulus ihu ⁊ occultus autem ⁊ propt̄ metum iudeorum ⁊ ut tolleret cor-
ihu. Et permisit pylatus uenit q̄ et tulit corpus ihu. Uenit autem ⁊ nicodemus ⁊ qui uenerat
ad ihm nocte primum ferens mixturam myrre ⁊ aloes ⁊ quasi libras centum. Acceperunt ergo
corp ihu ⁊ ligauerunt eum linteis cum aromatibus ⁊ sicut mos iudeis est sepelire. Erat autem
in loco ubi crucifixus est hortus ⁊ in horto monumentum nouum in quo nondum quisquam
positus erat ⁊ ibi q̄ propter parasceuen iudeorum ⁊ quia iuxta erat monumentum posuerūt

Una autem sabbati maria Cihm Cexc
magdalene uenit mane adhuc tenebre erant ad monumentum ⁊ uidit lapidem sub-
latum a monumento. Cucurrit q̄ ⁊ uenit ad simonem petrum ⁊ ad alium discipulum quem amabat ihus ⁊ dicit eis tulerunt dominum de monumento ⁊ nescimus
ubi posuerunt eum. Exiit ergo petrus ⁊ ille alius discipulus ⁊ uenerunt ad monumentum. Current autem duo simul ⁊ ille alius discipulus precucurrit citius petro ⁊ uenit
prius ad monumentum. Et cum se inclinasset uidit posita linteamina ⁊ non tamen intro-
iuit. Uenit ergo simon petrus sequens eum ⁊ intrauit in monumentum. Et
uidit linteamina posita ⁊ sudarium quod fuerat sup caput eius non cum lin-
teaminibus positum ⁊ sed seorsum inuolutum in uno loco. Tunc q̄ intrauit ille
discipulus qui uenerat prius ad monumentum ⁊ uidit ⁊ credidit. Nondum enim sciebant
scripturam ⁊ quia oportebat eum a mortuis resurgere. Abierunt iterum ad se
metipsos discipuli. Maria autem stabat ad monumentum foris plorans. Dum q̄ flet
inclinauit se ⁊ prospexit in monumentum ⁊ uidit duos angelos in albis sedentes
unum ad caput ⁊ unum ad pedes ubi positum fuerat corpus ihu. Dicunt ei mulier
quid ploras. Dicit eis ⁊ quia tulerunt dominum meum ⁊ nescio ubi posuerunt eum. Hec
cum dixisset ⁊ conuersa est retrorsum ⁊ uidit ihm stantem ⁊ non sciebat q̄ ihus est
Dicit ei ihus. Mulier quid ploras quem quer[is] Illa existimans quia hortulanus esset
dicit ei. Domine si tu sustulisti eum dic mihi ubi posuisti eum ⁊ ego eum tollam.
Dicit ei ihus maria conuersa illa dicit ei rabboni quod dicitur magister. Dicit ei ihus
Noli me tangere ⁊ non dum enim ascendi ad patrem meum. Uade autem ad fratres meos
⁊ dic eis. Ascendo ad patrem meum ⁊ patrem uestrum ⁊ ad deum meum ⁊ deum uestrum
Uenit maria magdalene annuntians discipulis quia uidi dominum ⁊ hec dixit mihi
Cum esset q̄ sero die illa una sabbatorum ⁊ fores erant clause ubi erant discipuli congre-
gati propter metum iudeorum ⁊ uenit ihus ⁊ stetit in medio ⁊ dicit eis. Pax uobis
Et hec cum dixisset ostendit eis manus ⁊ latus. Gauisi sunt ergo discipuli uisi dm
Dixit q̄ eis iterum. Pax uobis. Sicut misit me pr ⁊ ego mitto uos. Hec cum dixisset in-
sufflauit ⁊ dicit eis. Accipite spiritum sanctum. Quorum remiseritis peccata remit-
tuntur eis. Et quorum retinueritis retenta sunt. Thomas autem unus ex duodecim
qui dicitur didymus ⁊ non erat cum eis quando uenit ihus. Dixerunt q̄ ei alii discipuli
uidimus dominum. Ille autem ⁊ dixit eis. Nisi uidero in manibus eius figuram clauorum
⁊ mittam digitum meum in loco clauorum. Et mittam manum meam in latus eius
non credam Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus ⁊ thomas cum eis.
Uenit ihus ianuis clausis ⁊ stetit in medio ⁊ dixit. Pax uob. Deinde dicit thome.
Infer digitum tuum huc ⁊ uide manus meas ⁊ affer manum tuam ⁊ mitte in latus
meum ⁊ noli esse incredulus. sed fidelis. Respondit thomas ⁊ dixit ei. Dominus meus
⁊ deus meus. Dicit ei ihus. Quia uidisti me credidisti beati qui non uiderūt

t credidérunt. Ihesus quidem t alia signa fecit ihus in conspectu discipulorum suorum: que nō
sunt scripta in libro hoc. Hec autem scripta sunt ut credatis: quia ihus est xp̄us filius dei. Et ut
C.21. credentes uitam habeatis in nomine eius. *Postea manifestauit se iterum ihus ad mare tyberiadis. Manifestauit autem sic. Erant simul symon petrus t thomas: qui dicitur didimus *discipulis
t nathanael qui erat a cana galilee. t filij zebedei t alij ex discipulis eius duo. Dicit eis symō
petrus: vado piscari. Dicunt ei uenimus t nos tecum t exierunt t ascenderunt nauim: t in illa
nocte nichil prehenderunt. Mane autem iam facto: stetit ihesus in littore non tamē cognouerunt dis-
cipuli: quia ihus ē. Dicit ergo eis ihus. Pueri: numquid pulmentarium habetis? Responde-
runt ei non. Dicit eis: mittite in dextram nauigij rete: t inuenietis. Miserunt ergo: t iam
non valebant illud trahere: a multitudine piscium. Dicit ergo discipulus ille quem diligebat
ihus petro. Dominus est. Symon petrus cum audisset quia dominus est: tunica succinxit se: e-
rat enim nudus: t misit se in mare. Alij aut discipuli: nauigio uenerunt. Non enim longe
erant a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium. Ut ergo descenderunt terrā
uiderunt prunas positas: t piscem superpositum t panem. Dicit eis ihus. Afferte de piscibz
quos prendidistis nunc. Ascendit symon petrus t traxit rete in terram plenum magnis
piscibz centum quinquaginta tribz. Et cum tanti essent: non est scissum rete. Dicit eis ihus
uenite prandere. Et nemo audebat discipulorum interrogare eū. Tu quis es: scientes
quia dominus est. Et uenit ihus t accepit panem t dat eis t piscem similiter. Hoc iam tertio ma-
nifestatus est ihus discipulis suis cum resurrexisset a mortuis. Cum ergo prandissent dicit symoni
petro ihus. Symon iohannis diligis me plus his? Dicit ei Etiam domine tu scis quia amo
te. Dicit ei pasce agnos meos. Dicit ei iterum. Symon iohis diligis me? Ait illi Etiam dñe
tu scis q̄ amo te. Dicit ei pasce agnos meos. Dicit ei tertio. Symon iohis amas me. Con-
tristatus est petrus quia dixit tertio ei amas me. Et dixit ei. Domine tu omnia nosti tu scis
q̄ amo te. Dicit ei pasce oues meas. Amen amen dico tibi: cum esses iunior cingebas te t
ambulabas ubi uolebas. Cum aut senueris extendes manus tuas t alius te cinget t duc-
quo tu non uis. Hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset deum. Et hoc
cum dixisset conuertit petrus: uidit illum discipulum quem diligebat ihus sequentē
qui t recubuit in cena sup pectus eius: t dixit dñe quis est qui tradet te. Hunc cum uidisset
petrus dicit ihu. Domine hic autem quid? Dicit ei ihus. Sic uolo manere donec
uenio. Quid ad te. Tu me sequere. Exiit ergo sermo iste inter fratres quia discipulus ille non
moritur. Et non dixit ihus quia non moritur sed sic uolo eum manere donec uenio. Hic
est discipulus qui testimonium perhibet de his: t scripsit hec t scimus quia uerum est
testimonium eius. Sunt autem t alia multa que fecit ihus q̄ si scribantur per singula ne-
que arbitror ipsum mundum capere posse eos qui scribendi sunt libros.

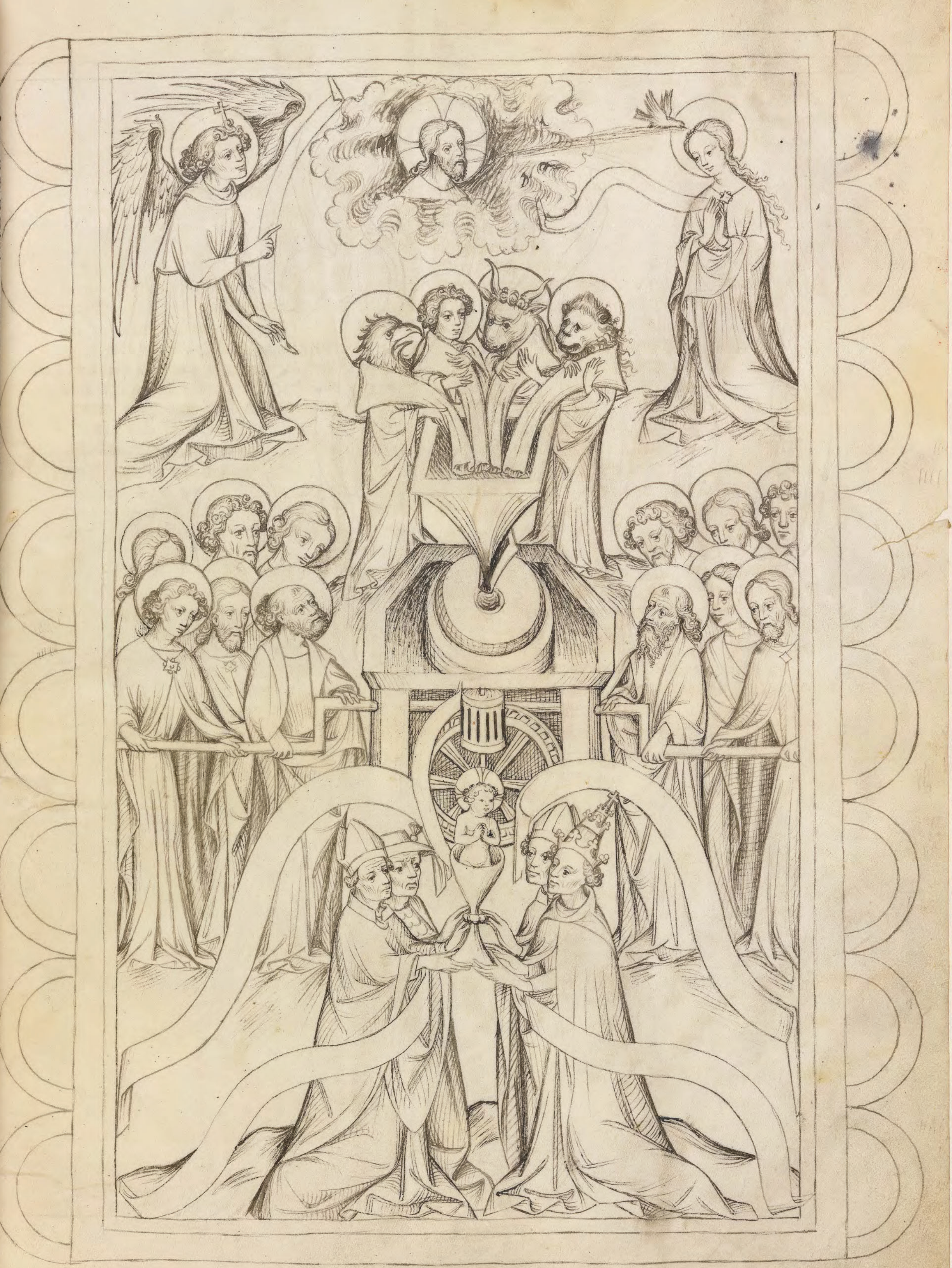

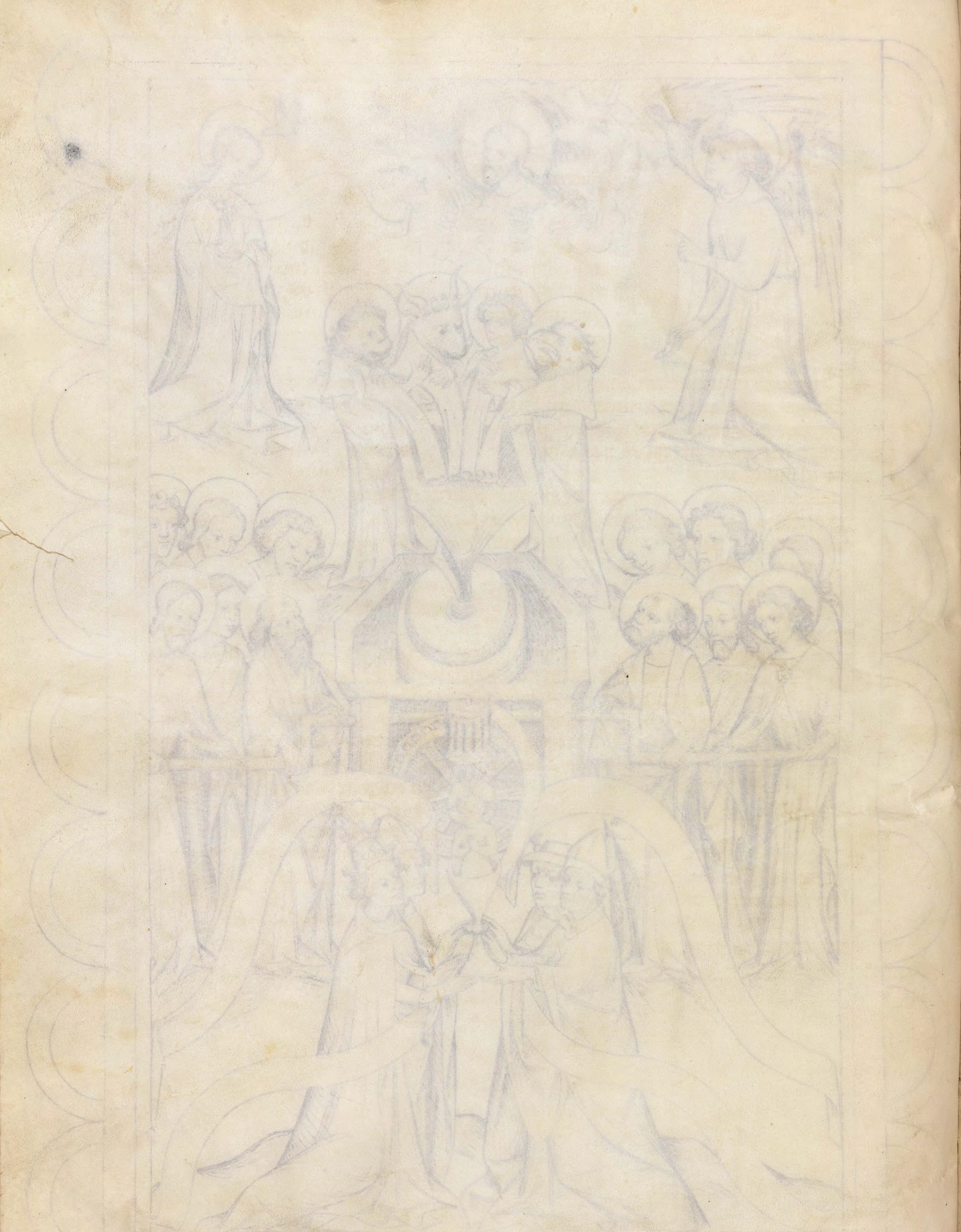

Domino sancti et conleuitę Iactoni Hrabanus in xpō salutem·

Librum enim scē crucis quem te adhortante inchoa
ui·te conlaborante dictaui· teqꝫ opitulante pfec·
tibi postꝫ consūmauerā adprobandum direxi· depre
cans ut qui studiorꝫ meorꝫ solacium eris· quoqꝫ laboris
refrigerium· gaudij quoqꝫ fis pceps· quatenꝰ officiū
ampiendo· quod sola caritas administrat· diligenter
opus examinādi· qđ dilectio ueia commendat· studi
osęqꝫ meo corrigendo quę necessitas expostulat·
Dignum etiam arbitrabar· ut qui in animo meo primatū tenes· et manicas
simam· primicias opis primus carpes· ne alius tibi preriperet nr officio· quem nulꝰ
preuenit diligendo· Recte quidem· quia memoratum opus ī laudē scē crucis· et ī hono
rem redemptoris nri quātū potui· nō quātū uolui confeci· Ipsi uero ac sūmo pontī
fici pleniorē mīstriū ad referendum consciui te socium· ut qui vnus sumus ꝓposita
eiusdem ordinis· simili intentione pari uoto idem officium compleremus· Ergo qđ
opto fiat· ut ambobus eadem remuneratiō ꝑfecti operis· ab ipō tribuat piissimo
largitore· qui parem uoluntatē idem consiliū· vnum studiū· eādem dilectionem· ī
cordibus amboꝝ tribuit· deus utiqꝫ pacis rebus xp̄us· qui pacem suam seruis suis
reliquit· quiqꝫ dat mimo infirmo dabit· et qui hanc suos filiolos quasi quoddā
signum discipulatus sui inter homines habere decreuit· quando eis dicit· In hoc
cognoscent omēs quia discipuli mei estis· si dilectionē habueritis adinuicem· ipāmqꝫ
et mandatū nouū· et suum preceptum nuncupauit· cum ait· Mandatū nouū do uo
bis ut diligatis inuicem sicut dilexi uos· Et item· Hoc est inquit ꝓceptū meū· ut dili
gatis inuicem sicut dilexi uos· Qua ꝓt obsecro te frater ut sicut cōmissū tibi opus·
adscribendū tradideris· illū admoneas· ut figuras in eo factas et consuetudines ordinē
seruare nō negligat· ne forte si formas figuraꝝ uariauerit· et scripture ordinē cōmutauē
rit· opus pauum perdat et iam opus meum· nō meū esse fiat· quia nō idem uer sui
qua uitiatū· Ille quidem facile rectitudinē in eo seruare poterit· qui lineas numero
rum· cautę rimatur· et lectionē dispositionē ieis diligenius custodit· Tu ergo et illū am
monendo eius es director· et nūm tuum nr nr scieris fidus amator· Cuius amo
ris ille sit pfectus finis· qui inpūni est directus timuis ut qui modo inter angus
tias illum seruare non cessat· idem remotis oīb angustijs atqꝫ tribulationibꝫ·
cum in semet ipō in etnū· Vta — bu — la — et· A m e n·
Bene semꝫ ualeas in xp̄o frater· mea infirmitatē oīonib adjuuans· Pax — te
conseruet — pacis — anch — dona — wgaute — m
a ay e yz·

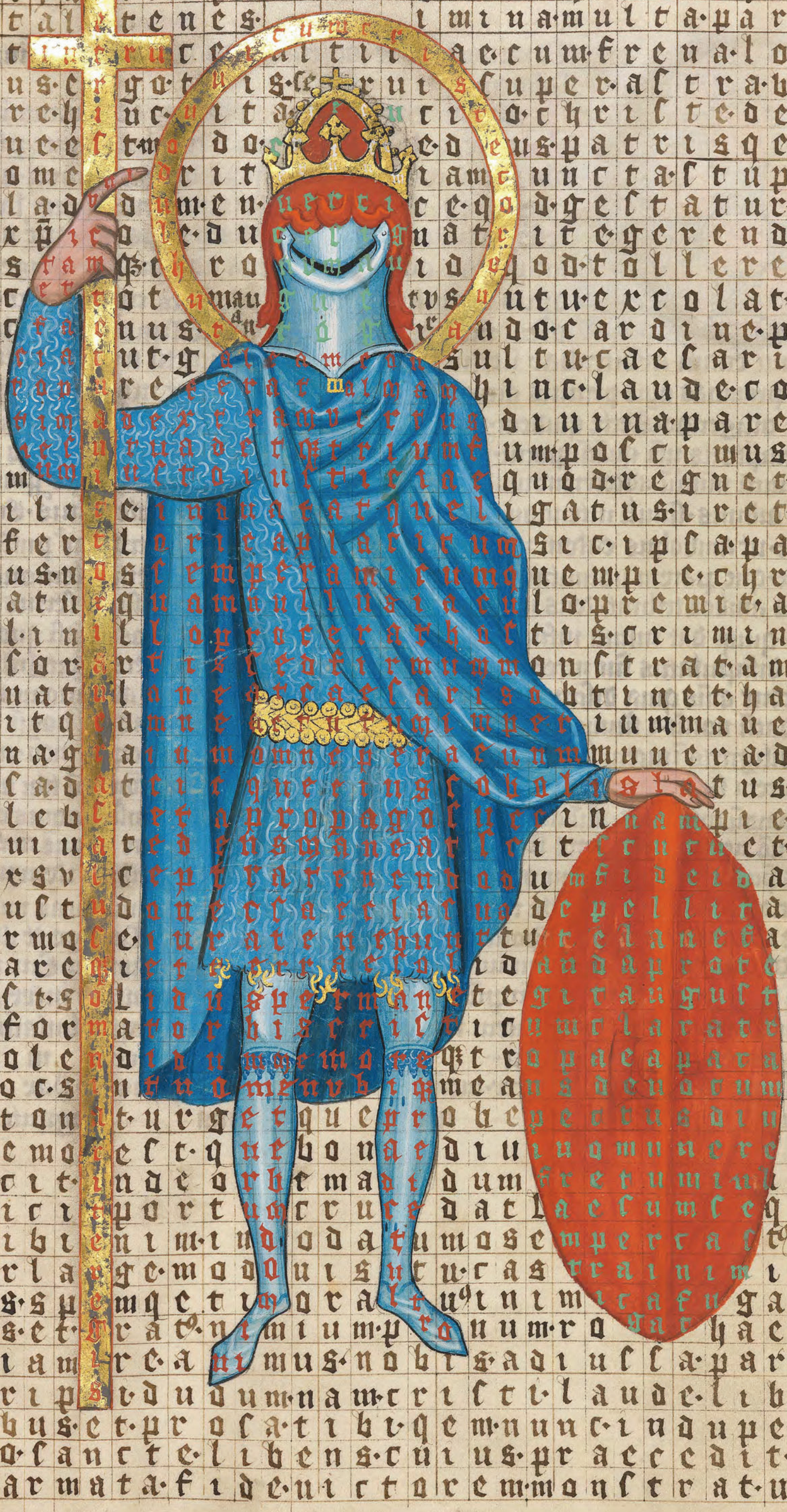

Oxpe saluator rex regum et dns dnor q̄ mūdū p̄a dnone gubnas r sceptr̄ incorrupti
bile tenendo unce plemur· sic oīa regnas· tu armīa multa pentū mōr tante celesti qū hu
mano generi iustitie fidei constituisti· atq; tuis fidelib⁹ iectis btām uitā spemq; ue
locitatq; adipisca posse dedisti· Ego tui nūnis est largissimi patrisq; tui simul po
tentissimi· qđ nom̄ illud tuū ineffabile oīūbq; sectis dudū tribile· nūc pyssimi
p̄incipis ūtute gestat⁹ honestā· religionecq; abominab⁹ uenenis celebrima· Hunc quoq;
ostendit⁹ qđ ei⁹ auctoritate atq; defensione· Augustum nūquam simul tenet⁹· et
augē auaru religionūq; xp̄iane contraria pyssimū iudiciū potestas auferet⁹· ut re
ligiosis p̄incipis nutu totus orbis regnare· Nam largitas amplissima munere illi
hoc ubiq; pōit ad laudem uenerande imperatoris time plos prouocans· quatenꝰ cōmuni consilio eius defen
sione omnes pit⁹ queant· quod quidem nos tui famuli xp̄e· nras saluator supplices petim⁹ quīs puer
illum sce cruis tue sanctissima ūtus p̄ius dextera munus tribuat ante atq; triumphū ubiq; cōtent
ustate· Hec quoq; illū thorace fidei adamante durior̄e induit· que simul et ornatū decentissimū· e mu
nimentū confert fortissimū· unde necesse est ut nos pit⁹ cum oīi p̄lo xp̄iano· eius amicitie quīm optem⁹·
queam dns xp̄e tu protegens custodit· ut nullus insidiator cum aliquo dō nocere possit ul⁹ famā eius
nitidissimā aliq; crimine maculare· sed opotēs· et adiutor boni studij eius· bone uolūtatis cōstantiā· et uere innocē
tiam ieo nob⁹ semp̄ inuiolabilē p̄ponit· nullaq; ut nobilissimū celaris omen· felicē habeat actum· hinc q; eius in
primi tin simul⁹ et pelago tutiū manent· nam gētes grecor̄ dona preciosissima illi deferunt· simulat⁹ regna
p̄sarū· nec non et cetere gentes· xp̄ius simul cuiusq; sobolis latus tuendo frequentant· maxīe gens ger
mane et p̄lis finitor̄· de quibus eius nobilis proclarta origine traxit· ieius laudib⁹ canauit· uitā illi et
p̄speritatē cōtinuā exoptās· exul quoq; quicūq; pristas temporib⁹ aede p̄a abeuntes· ei⁹ triumphos amando
modo redituū celocem spem· quia sceptra tenendo sancte fidei ubiq; spargit ubiq;· donec p̄lia sua auctusto
sicles ulti purget· q̄ nutante et simul⁹ fidei catholice iura tenebit· ne finistra ibi incauta p̄ualeant· et sint ar
ma potentia deo· i omne op⁹ bonū· et xp̄i fide roborata carnis p̄tuā doment· O quā solid⁹ fide· et stabilis
in xp̄iana religione celare manet· q̄ oues sibi cōmēdatas dilegēt oīa hom custodit· et pensū dña seruat cultūq;
diuinū sincere abominab⁹ sibi obtēpetātib⁹ expetit· dū supni regis uexillū cūctis honorādū esse ostendit· et adpredi
candū xp̄i euāgelia· ubiq; doctores suos dirigit· qui durioides sermonib⁹ mollirent· et adoptiendū bonū odore
ūitatis diuina gra opitulante p̄ducant· ut hereus sibi signat et ei⁹ spem collocātes xp̄i passionib⁹ cōmunicare appetāt·
Ecce tibi o inuicte clemētissime atq; cāssime p̄ns offero munus· cū deuotione subiectā· q̄ tribulis extas adiūcturus
inuicte tibi p̄sequens et placid⁹ es deuotis· clemēt cōsis uenias tuōes· Omīs gens omīs natio· tuā uolū
tatē facere expetit· nosq; tui miseri famuli clementiā tuā pronus obsequius adire optim⁹· cuiusq; notis
obtēpare iussis· desiderant⁹ nā libellū quē inuocatē sce crucis dudū p̄sta metroq; composui· nūc tuc se
renitatis supplex offero· deprecans ut qui sancto fidei· loricā ustiae· et galea salutis decent⁹ es ornat⁹· nos
subtus defensione xp̄a mutantes munere digneris· atq; adportū salutis etne i augmētū p̄mior̄ tuor̄
dño adiuuante p̄ducere· Q ontinet aūt p̄sens ymago serenissimi Imperatoris Ludouici· xv· ūlius
metro dactilico tetrametro cōscriptos hoc modo· I hsu xp̄e tuum uertice signum augusto galeam confer
alueum· Inuictam et sanat optima dextera· curtus ihsu tua de que triumphum· Iusto ustiae induat atque lo
rica plantam semper amicum· Quam nullus iaculo prosternt hostis· Sed firmum maneat celsus omne·
Ac tuum imperium omne peraguum· Sicque eius sobolis leta propago· Succedens maneat sceptra tenē
do· donec secla sua una tenebunt· et sic solidus permanet orbis· Cristi duxi memoret uoluen ubique·
Et ūbum dū precedret ultro·

Iaculo autē qui caput eius cingit· duo ūlius adomati metr⁹ continent⁹ istr· Tu Hlodouuicum xp̄e coronā·
Cruce uera quam dextra gestat hos tenet ūlius metri aslepiadei· Incruce xp̄e tua uictoria uera salusq;
omnia rite regis·

Scutum uero quod sinistra tenet· elegiaco metro conceptū est hoc modo· Nam scutum fidei depellit tela ne
fanda· protegit augustum dum tropea palmis· deuotum pectus diuino munere fretum· Inimicos semper
castra minacia fugat·

Ortat nos lex diuina adeferendū duo dona· nec excepit elaquem· sz ab oīb⁹ spontaneā expetit oblationem· ai moysi p̄cepit dns ita dicens· Loquē filijs isrl· ut tollant ab pmicias ab oīb⁹ homine qui offert ultroneo⁹ ampectis eas· ubi nullus excusandi locus datur qñ uoluntas pupta queritē et non necessitas imponit· sed unusquisq; p̄ arbitrio relinqt· unde ip̄e hec legens animū deo tum impendens offerebā has pmicias· laudem scē anias expectas· que columpna ē celestis edificinqua inchoat constructa est dom⁹ xp̄i ip̄i arbitri interno qui me conspicit nō siquis ītentionē sed humilē deuotione q̄sq; sua qñ possit ītus laudem uelle conferre· qui nō scīm factam sz scīm cor iudicans· nō estimat quātitatē muneris· sz quātitatē deuotionis· Nec enī arbitror me posse aliq̄s scē anie decoris conferre· que claritate sua cuncta clarificat· sed claritatē eius· z maiestatē petuā· laudib⁹ quibuslibz possū conseruis meis pre dico· ut sedula eius legentes ac sedulo conspicientes mūm mea redemptionē assidue cogitemus· redēptorq; mū meditant⁹ quis agnus· qui cum nullus egeret· sempiternusq; regni unanī p̄ē z spū scō haberet· semetipm ex nihilo fecit· formā serui ampectus· factus obediens patri usq; admortē mortē aūt crucis· semel quoq; pro nris mortuus est ultus pro nullis· ut nos offerret deo· faceretq; nos regnū et sacerdotes deo p̄ suo· Qua pter rogo· ut quicūq; tectū huius opis perspexerit· nō statim pt̄ artificis utilitatē spernendo abiciat· sed si uelit possit legat· et oculo sane fidei intuendo· atq; pauctoritatē diuinar scīpturar diudicando qđ meo catholice et recte reppererit disputatū ei hoc tribuat aquo est omne bonū· siquid aūt minus recte atq; īconsiderate inuenerit prolatum· magis mee imperitie quā malicie deputet· qui catholice fidei quantū possum rectitudinem semp desidero et mihi anter dico· eiusq; iuxta quantū supna gra concedit seruare contendo· atque ideo aū errasse uidear humilit⁹ fateor· ut ul' uiua uoce si presens sim· ul' epistola si absens· erroē meū michi ītimare nō tar det· siu aūt pt̄ longinquitatē temp⁹ seu pt̄ aliam aliq̄m impossibilitatē ueritas hoc facere possit· sine etiam me a presenti uita constituerit excessisse· precor· ut pro reatu meo clementissimū iudicem deprecetur quatenus ip̄e qui humane infirmitatis nichil latet· erroris mei umbras dissoluat· z sue remissionis gra p̄cor michi ueniam donet· hocq; idem me qua diu uixero in hoc corpe acturū exopto· idest promeis z palinos rectis⁹ cotidie p̄ces fundere· ut ip̄e pius sua gra et errantes corrigat· et errantiū indulgentia tribuat· Decretum aūt moneo lectorem ut huius consp̄ionis ordinē teneat· z figuras meo factus ubiq; seruare nō negligat· ne opis p̄ii pcat· et utilitas lectionis minuat· quod ut facilius possit vnuscuiusq; figure ratione inseq̄ti libri pagina p sancta scala ītimare omnibā sūb ternarius exposit̄onem eius simul et ūlis qui inde conspicti sunt· Quē aūt mouet cum vnuscuiusq; pagine ūlis eius dē numeri describere denuerim aut aliquas notas siue puctos eis inseruerim· agnoscat me hoc nō tam necessitate quam uoluntate fecisse· ut quadrati sensus z loquendi meis fieret· nec hoc quidem uulgo neq; frequent fac· nec sine auctoritate maiorū· Nam nō necesse aliquē me sensisse minus ūsibus punctos· nisi ubi que pronomē ul' que coniuncta sunt· ul' us· finalis silla dimanus· qđ idem et porphyrius facit· sedm anius exemplar litteras spargere docuit· z pro· ut· littera ali ubi ūgulam sup antecedētē sibi uocalem notauit· Fecit quoq; et synalympha· aliquādo inspectis inportunis locis synalymphas· qđ et Titus lucretius nō nimis fecisse meminit· v· quoq; inter· q· z aliquā uocalē positam aliquando intercipit· Simulit' et h· aspiratione· maxime cum· u· talit' posita aspirationis nichil esse iudicatur· z· h· nō litteram sed nota aspirationis esse conuincatur· Hi aūt metricis oīb⁹ qui solummodo metri genus et pedum regulā seruant· poetis nō minima datur pmetaplasmos z schemata· atq; tropos et cetera· que poetis abundantissime ad ornatus concessa sunt· cur aūt nō ū· qui nō solum genera certa metroz z pedes legitimos· sed etiam seriem z munera litteraz· z figuraz modū diligentius seruare annuit· Iute omia quoq; obsecro vnūquēq; qui hoc opus legerit ne inuidie stimulis contra me exacuat· ut laborem meū dissipare contendat· ne dum hoc qđ ego ad laudem dī pauper collegi ille delere studet· sibi magis nocere quam michi· et dum scē anias gloriā pmeā humilitatem audire nō sustinet· crucifixi regis offensam maiorem redemptionis gra· que mortuce est nō consequatur· ·.

Qui sacrit astudio gaudens nunc dicere enumen
Nostra cupit pariter cernere cum iunctis
Qua patris summi qua claros gesserit actus
Regis et altithroni sancta trophea simul
Quae crux est sacra crucifixi numine plena
Omnibus apta bonis stirpsue uenerauda satis
Hanc ego pauper egenus inops senex eloquii
Tempta ut hic famulus sonsdare et hoc oriar
Nec mefacta pigi antiquo demunere tanto
Me fore ad hoc credam sic quoque mente probum
Sed mihi largiter det bonitas spes maxima voti
Est quae me prumpt umlaus dabat exhilarans
Pauperis et uidua non spreuit rara minuta
Sedtulit ipsa probans arbitre commutet uenus
Atque orbedomin ans qui sanctus et unus
Cuncta auc nusta bona hanc laude beauit amor
Mandatum uetere nempe est tet legequibusque
Munera ut aptarent templa adhonesta dei
Pars dedit argentum pars aurum munera clara
Pars tribuit gemmas pars quoque tincta dei
Ligna olim quidam pigmenta aquae dare
Multa magnadamus monstrat ubique mica
Astabilis et astulerant pilosque capraru
Nec fuerant spreti hi donaferendo deo
Quapropter ego gilt ommatum diues ut isti
Nil tacumporte mihi cernere nolli tonus
Ipse licet gazis immensas conferat ample
Omnibus fultus templa onerando dei
His egonum motus cantur bona mipie ult
Sedgratulans specul or creescere donasibi
Ille quoque exquisit habeat meamunera nolo
Sed magis esse stat qualiarumque dei
Exprobrat ipse deo qui spirit acer egenum
Cuius egenus hic est cuius et omnis homo est
Enquantum tribuit mihi iesus amator
Sint sua facta pie hic cunctaque hic rapia

De ymagine xpi multodū cruces brachia sua expandentis et deuotis eius ad diuinā seu ad humanā naturā ptinentib⁹.

De earum signum que intertinguno ē septa et oīa se cōprehendē manifestat.

De nouem ordinib⁹ angelor et deuotis eor marcis signis dispositis.

De cherubim et seraphim circa crucem sptis et significatione eor.

De quatuor figuris tetragonas circa crucem positis et spiritib⁹ edificio domus dī.

De quatuor virtutib⁹ principalib⁹. quomodo ad crucē ptinent et qd omī vtutū fructū pīparē nobis collata sint.

De quatuor elementis et quatuor mutationib⁹ temporū et de quatuor plagis mūdi et de quatuor spiritualib⁹ naturalibus diei ispō oīa mutare ordinēt et ipsa sanctificentur.

De mensib⁹ duodecim. et duodecī signis. atq; duodecī vētis. et de apl̄or pdicatione et ceteris mysticis duodenarū numeri que in cruce ostendunt.

De diebus anni in quatuor exagonis et monade cōprehensis. et debilissimis tabernaculo quomō in spē sce crucis adornent et consecrent.

De numero septuagenario et sacramentis eius quomō crucī conueniant.

De quinq; libris mosaice legis quomō parue mysteriū crucis et exponant.

De nomine adam plasti quomō sedm adam significet. et eius passionē demonstret.

De diebus cōceptionis xpi inter quos signis quatuor cruciū demōstratis hoc ē. cc. lxxvi. et eor numeri significatōe.

De annis abraee dñi mūdi usq; in anni passionis xpi inclusis greee litteree sedm formā sce crucis dispositis. simul anni sacramento quod in hoc reuelat.

De quatuor euāgelistis et agno marcis spē constitutis.

De septem donis spūs sancti. que pheta esaias enumerat.

De octo beatitudinibus euāgelicis.

De numero quadragenario et mystico eius.

De quinquagenario numero. et sacramento inde manifestato.

De numero centenario et vicenario et mystica eius significatione.

De numero septuagenario et binario anni eius significatiōib⁹.

De monogrāmate in quo xpi nomē cōprehensū est. inter medietatē temp⁹ pdicatiōis xpi denotatū est. et altera medietate temp⁹ ante iudicii ei⁹ finē in antychristo regnatur⁹ estimat.

De numero vicenario et quaternario et eius sacramento.

De numero centenario et quadragenario ante quaternario eiusq; significatione.

De alchimia et amen. marcis forma ordinatis.

De pphar sententiis que ad passionem xpi et ad hanc redemptionē ptinent.

De aplor dictis eadem re in nouo testamento.

De adoratione sce crucis ubi opifex xpe prone deprecatur et ubi ymago xpi nos adorandum subtus crucem genua flectit.

Ecce ymago ℓluatoris mℓbroꝝ suoꝝ positione ℓsecrauit nob̄ salubrimā dulcissimā ℓ amātissimā ℓcē crucis formā· ut
ℓcius nomīe credℓtes et eius mandatis obediℓtes ℓ eius passionē spem uite ℓtne habeam⁹· ut ꝙ aℓlīq; crucē
aspiciam⁹· ℓ̄pus redemℓ̄ qui ꝓnob̄ ℓ̄ea passus est ut eripet nos depotestate tenebraꝝ· deglutiens quidem
mortem ut uite ℓtne heredes efficiam⁹ ℓ̄ fectus michi subiectis sibi anglis et potestatib⁹ ℓ̄ uirtutib⁹ utq; recogn
tem⁹ qd̄ nō corruptibili argℓto uel auro redℓ̄pti sum⁹ deuana mīa cōuℓsatione patne traditionis sed ℓ̄cioso sāguine
qℓ̄ agni ℓ̄cōtaminati et ℓ̄maculati xp̄i· ut sim⁹ sc̄i et ℓ̄maculati mōstrā eius uarietate· ut pher effiam⁹ diuine cōsci
ℓtes nate fugientes ei⁹ que ℓ̄mūdi est corruptionis corrupℓ̄one· Sunt ꝙq; et ℓ̄ipa pagℓ̄ia nomīe eulogii redℓ̄ptoris nr̄i ūsib⁹
comℓ̄plexa· qd̄ ℓ̄ exinanitas eius substāna· qd̄ ℓ̄ uo exuℓ̄spensatione suscepte hūanitatis assumpta ut ostℓ̄deret qd̄ ide mediator di
ℓ̄ hoīm· et pat̄ est ℓ̄ identate consubℓ̄alis atq; coℓ̄ternus· et mat̄ ℓ̄ humanitate suscepta connatℓ̄alis atq; cōsimilis· quia omnīe naturā unīuℓ
sīe ℓ̄fecte suscepit absq; ꝓ̄· Qualitas aūt cor ℓ̄rupte ꝓmissionē sb̄tinere potest ꝙ uiola· ut ℓ̄ addīmā uel adhumanā eius
pauℓ̄ant naℓ̄ram· ℓ̄pus nāq; grece achismate ℓ̄ appellat⁹ hoc est unctus· Sacerdotes ergo ℓ̄ reges apud ueteres sacra uncℓ̄one
ℓ̄uncti testamℓ̄to ungebant· ℓ̄ ideo xp̄us unctus appellat· q̄ rex et sacerdos est· q̄a nō oleo materiali· sed oleo lenitatis hoc ℓ̄spū sc̄o
unctus est· ꝓ̄ oīb⁹ ꝓ̄ceptib⁹ suis· xp̄us uero ebraice messias dℓ̄· Ihesus ebraū grece sother· latine salutaris uel saluator· ℓ̄ipsius
pcō qd̄ a ℓ̄ctis gentib⁹ salutifer uenit· Emmanuel ecℓ̄hebraū ℓ̄ latinū sīgnificat nobiscū dūs· salua ℓ̄ pugnē nat⁹ dūs hoīb⁹ ℓ̄ carne
mortali apparuit· Deus dℓ̄ ꝓ̄ unicā cū patre sb̄iam· ꝓ̄ nīs ꝓ̄ seruℓ̄tē assℓ̄ptam· Deus aūt et hō qa ūbi et anu ℓ̄ngre
ntus autē uocat⁹ ꝓ̄ inutatis excellentiā· q̄ sīi sanctib⁹ ꝓ̄ ceℓ̄mogent⁹ plusℓ̄ capacem hoīs natura ꝓ adoptionē gℓ̄ habere
sanctos dignat⁹ est quib⁹ esset ꝓ̄mogent⁹· Homousion pat̄ abunℓ̄tate sb̄e appellat⁹· sb̄a· n· uel essentia grece· ysia dℓ̄· omo
· unū utriusq; enim connℓ̄ctū sonat una sb̄stantia· ℓ̄ ꝓ̄ ceℓ̄mapiū eo qd̄ abipo sc̄ē omīa· ℓ̄ q̄ ante eū nichil ℓ̄ Homus uel q̄
dignat⁹ est infine sℓ̄oꝝ hūle marie nasci ℓ̄ mori· uel qa q̄sq; agnus adillū refim⁹· ℓ̄ cum adeū ꝓuenerim⁹ ultℓ̄ qd̄ querim⁹
nō hoīem· Os dei est· q̄ ubi est eius· Nam sicut ꝓ̄bis q̄ plinguā sunt· sepe diam⁹ illa uel illa lingua· ita ꝓdeo ubo ponit
os· q̄ mos est ut ore uba forment· Verbū aūt ideo dℓ̄· q̄ deū omīa pat̄ condidit sine ullis· Veritas q̄ nō fallit· q̄
tribuit qd̄ ꝓmittit· Vita· q̄ omīa uiuificat· Imago dℓ̄ ꝓ̄ pat̄ ℓ̄ similitudinē ꝓ̄is· Signum qd̄ suscipiens formā
serui· ꝓpium utriusq; similitudinē· ꝓ̄is ℓ̄ ymaginē atq; ℓ̄ imℓ̄sā magnitudinē designauit· Manus dℓ̄ est qd̄ omīa ꝓ̄pria
sua sunt· Hinc et dextra ꝓ̄ effectū operis totius creatē que ꝓ̄ma formata est· Baptisma qd̄ abipo omīa continent·
Vetus qd̄ omnīe pat̄ potestatē insemetipo hℓ̄t· et omīa potest· Sapia qd̄ ipe uidet mythia sāc· ℓ̄ arcana sapie·
Splendor ꝓ̄ qd̄ manifestat· Lumen q̄ illuīat· Lux q̄ aduitatē contemplandā oculos mentis· Sol q̄
illustrat· Oriens q̄ lumis fons et qd̄ oriri nos sanat aduitā etnā· Bonus qd̄ uerū origo est· ul qd̄ sanat sanctes
Ipe quoq; Et qd̄ nuciū et finis· Paracl⁹ id est aduocat⁹· q̄ ꝓnob̄ ℓ̄tredit aput ꝓ̄em· ℓ̄ ꝓ̄ culpas mīas remo
uēdas anā gīt· Consilius qd̄ decreto adhesit ecℓ̄ie ut essent duo unum carne una· Angelus dℓ̄ ꝓ̄ ānūciationē patne
ac sue uoluntatis· mī et aput ꝓphetam magni consilii angelus legℓ̄· dū sit dūs ℓ dūs angloꝝ· Cursus dℓ̄ qd̄ ubiq; cur
sum est· Homo dℓ̄ qua incarnat⁹ est· Mediator qua demonte aduitā nos ꝓduxit· Propℓ̄a qd̄ futā reuela
ut· Sacerdos qd̄ ꝓnob̄ hostiā se obtulit· Pastor qua custos est· Magℓ̄ster qd̄ ostensor· Nazarenus ū alum
nazareus amito· id est sanis siue mūd⁹ q̄ ꝓ̄ius non sent· siquidē et alus infirmitatibus reb⁹ nomiū ℓ̄pellatus xp̄s
ut simil⁹ intelligat· Natura aū panis q̄ anq· Vitus q̄ ex sanguine ℓ̄ius redℓ̄pti sum⁹· Salus q̄ eius Via q̄ ꝓ̄ius
adeū unus· Ostium q̄ ꝓ̄ius ad dm ingredim⁹· Pons q̄ fluctus ℓ̄ ceℓ̄num· q̄ finitas est acedentiū· Lapis angularis· ul q̄
duos parietes ediuso· id est dℓ̄uisiōe et ꝓ̄ua in unā fabrī ecℓ̄ie uig⁹· ul qd̄ pacē anglis et homīb⁹ fecit· Lapis offensi
onis· qd̄ uenies hūlis offenderūt ieū iacentib⁹· Petra est petra scandali· Fundamētū aūt ido uocat⁹ q̄ fides mea
fundata est ul qua sup eum catholica ecℓ̄ia constructa est· Agnus dℓ̄ ꝓ̄ innocēā· Deus ꝓ̄ mansuetudinē·
Aries ꝓ̄ ꝓ̄ncipatū· Leo ꝓ̄ similitudinē carnis ꝓ̄ī· Et mitis· ꝓ eo qd̄ ꝓnob̄ ℓ̄ immolat⁹· Leo ꝓ eo ꝓ̄gnio ℓ̄ fortitudie
Serpes ꝓ mortē et sapia· Et ignis ide q̄ surrexit· Aquila ꝓ̄ qd̄ post ℓ̄surrectionē ad astra remeauit· Per mīa similitudīs significa
ob⁹ figℓ̄· q̄ dū sit ꝓ̄ deitate creator⁹ cū ecℓ̄ia filius· mīe nature ullatenℓ̄ nō ℓ̄ ignis· natus est ℓ̄ipe hoīs filius· ubiq; ℓ̄ carne sua est· ℓ̄ hinc ℓ̄ nob
Sunt ergo ūlus quiq; q̄ ilunea humanū corpus ℓ̄ipem formīsset· cū dānē cōsepti sūt· quoꝝ ꝓm⁹ incepit a medio digito dextre· manus· ℓ̄ ℓ̄
inducem tulit· postea ℓ̄pollicē se erigens· ℓ ꝓximū dextrū ascendēs iuxta capitis finē· qui talis est· Dextra dei summum amicta ac
aurit ulus· Humilis acquiste descendens similit⁹ ℓ̄ medio digito sinistre manus finē· iste· xp̄us lazarum sanguine debita mundo
Tertius ute aquarto digito dextre manus qui medius uocat⁹ magnus et pauℓ̄culanē dextre brachiū sub⁹ ducens ℓ̄ latere
dext⁹ usq; aduentre medii descℓ̄ndens· curuusq; adext⁹ genu ℓ̄ medie pedis delitus· Innixe sic posito desoluens uincla
ymmut· Quart⁹ quippe ℓ̄ medie pedis dext⁹ extius ℓ̄gressus ℓ̄ medio anna ascendens admedie usq; pedis sinist⁹ extius ꝓ
ueniens· Hectus dūs deduxit ad astra beatos· Quint⁹ item a medie pedis sinist⁹ extius usq; ad genua ascendens
ℓ auctor medi⁹ platus et brachiū sinistrū usq; ad medium digitū ꝓtingit ita· Atque salutiferum dederunt dūs aure coro
nam· Iuuente quidē femoꝝ cōiugante simt ūlus hu duo cubita· Veste quidem parua hic tegit⁹ qui continet astra·
atq; salū palmo claudit ubiq; suo· Iuxta ℓ̄ capitis eius sapiā est· Iste est rex ussitare· Humiltas q̄ et mentu papil
lis et umbilico continetur ista· Ordo ultus deo· Inferiora aūt aput angente ista· Rex regum ℓ dūs dominorum·
Intime namq; uncta aput eius posite simt tres littere· hoc est· a· ar· et· o· qd̄ significat· Inanū· ℓ medū· ℓ finē· ab ipo
omīa comprehendi·

O crux ave spes unica hoc passionis tempore auge piis justitiam reisque dona veniam te nostra vox canat o beata trinitas sit omnium tibi gloria passionem domini sanctorum meritis decoratam aeterna in secula

O crux ave fructus et flos et vexillum victoriae quae de inimici fraude triumphum tulisti et devictis mortis et peccati cautibus vitam reparasti mundo

O crux ave quae de tuo fructu sanctos tuos replevisti et sicut de arbore in arbore draco prostravit ita in ligno crucis devictus prostratus es qui de ligno vitae eras deiectus

Est hec figa cruc̄ xp̄i unquatuor cornib⁹ cuncta complecti predicat siue que uisibilia siue que inuisibilia siue que sūpra siue que infra sūt omnia uidel⁹ uisibilia atq; inuisibilia uiuēcia et nō uiuēcia q̄ quatuor cardines cosmi siue quatuor loca intimant quibus mundiales usant creature idest celestiū et terrestriū et inferior̄ et supcelestiū. Decl⁹ et paulus aplus loquit in nōie ihu omne flectat genu celestiū et terrestrium et infernor̄. Decl⁹ pauli testimonii ēmideam⁹ et quartū laudate dn̄m de celis et aquis que sup celos est laudet nomē dn̄i. Hurlūq; ab aplo dicunt celestia et alia sup celestia. siue quatuor spēs totius creature. idest. esse. uiuere sentire et intelligere. iquib⁹ omīs creata subsistit. Nam alia tm̄ sunt. sed nō uiuunt. nō sentiūt. neq; discernunt. ut sunt lapides. Alia quippe sunt. et uiuunt sz nō sentiūt neq; discernunt. ut sunt arbusta et omnia germina terre. Alia ūo sunt. uiuunt et sentiūt. sed nō discernit ut sunt bruta animalia quibus uis est sentiendi. sed nō subest ratio intelligendi. Alia aūt sunt. uiuunt sentiunt. atq; discernūt. ut sunt angli et homines. qui essentia subsistunt. uita uiuūt. sensu sentiunt. intellu discernūt. Dicunt et ipi⁹ anime quatuor affectiones. quibus animalia uel adbona utunt⁹ uel admala. Has et antiq; sibi habuit inuenerunt. et eor̄ inuenta probantes posteri susceperunt. idest timere ac dolere. cupere. atq; letari. Hec ergo si sce cruc̄s presidio ordinant atq; munimunt uere bonis hom̄ib⁹ salutifere esse probant. licet eas una esse substantia quandam sapiencia hui⁹ mūdi existimarent. qd si ita esset. et eas nisi p̄fectores omnino hre nō possent. aut pditi. recte nō affectus aliq; possent dici. sed morbi. Et ai tales animor̄ motus inuenerant in sās aplis et pphetis. quis ita deliret ut eos una credat. ex quibus deo placuerunt illi quos phūlg⁹ ceteri homines retinerunt. Intuitq; aplus paulus de timore sic loquit. Timeo aūi ne sicut serpens heuę astutia sua. sic et uestri sensus corrūpantur a castitate que est in xp̄o. Idem de cupiditate siquando dicit. Cupio dissolui et esse cum xp̄o. Sed et de tristicia quam alii dolorem appellant. idem doctor gentiū ait. Quia tristicia est mihi magna. et continuus dolor cordi meo pro fratribus meis qui sunt cognati mei secūm carne. Nam et ad romanos scribens ait. Gaudeo aūt in uobis. sed uolo uos sapientes esse in bono. et simplices in malo. Quapropt q̄ pphta et psalmista. de timore ita dicit. Timor dn̄i sanctus permanet in seculū scli. Item. timete dn̄m omnes scti eius. De tristicia uero ita dicit. Contristatus sū in exercitatione mea. Item de concupiscere idem dicit. Concupiuit anima mea. desiderare iustificationes tuas in tpe. et concupiui salutare tuū dne. et lex tua meditatio meditatio mea est. De letitia q̄dem idem psalmista exhortans sanctos dei dicit. Letamini in dno et exultate iusti in dno. Hinc ergo timore ul dolore. hanc cupiditate. siue hoc gaudiū. qui repherere uoluerit. ipm reprehendit aplm. ul pphām. qui tales affectiones nō solū de placuerūt. sed etiā quosdam alios adipm exhortati sunt. et qui hos exortores fuerunt inter animalia qd essent siue affectu aliquando

Non ergo has affectiones habenda sz eis male utendo deinceps. q̄ humanor̄ affectuū p̄fectus hom̄is indicat creatore. qualitas uero bona ul mala significat uoluntate. At si motus hi qui in hominibus affectiones sunt hec eadem ipe in bene utentib⁹ uirtutes. et in male utentib⁹ passiones siue p̄turbationes aut ut quidā uolunt egritudines sunt. illeq; bene eis utit qui nō sinum sed dei querit facere uoluntate. ut iam nō sibi uiuat. sed ei qui pro nobis mortuus est. et resurrexit. qui eum aplo dicere potest. Ego aūi plegem legi mortuus sum. ut deo uiuā. xp̄o confixus sum cruci. uiuo aūt iam nō ego. uiuit uero in me xp̄us. qd aūi mihi uiuo in carne in fide uiuo filii dei qui dilexit me et tradidit semetipm pro me. Omīa ergo hec scē cruc̄s conuenit. quia in ea omīa creator passus est xp̄us. q̄a passio ei⁹ celū sustentat. mundū regit. tartara p̄fodit. in ea confirmant angli. redimunt pli. conterunt inimici. stabilitur subsistē tia. animant uiuentia. conseruant sē creata. illustrant intelligenda. inde timor ductus aperta fideles libenter. tristitia salubris penitentes aptos mundat. compunctio boni ūtutum fructus gignunt. gaudiū uite spe confidentes letificat. Cum quippe auctor hanc scām sibi preuidebat machinā. hanc construi uoluit ut in ea restauret et coadunaret omnia ihm xp̄m dn̄m nrm. Sunt quoq; ligni duo in cruce conscripti quor prior est Crux quae sanctis es nata dedicata tropaeo. Alium in una descendens. alter uero. Crux quae xp̄i es ara benedicta triumpho. Alexitra inimici cruc̄s tendens. Sunt et in tetragono arta cruce quatuor ligni quor primus qui supra cruce est hic. Crux quae excellis toto et dominaris olimpo. Cui uero infra hic est. Crux quae cedrus rupto plebem ire abaueno. Cui aūt in dextra hoc est manu prostrata de positus est. hic est. Crux dux miseri latroque redemptio mundo. Et qui in sinistra hoc est in thelestia de hic. Crux uexillū sancto et pia cruce saeclo. Notandū aūt qd. Ut eadem que arcula hic similitudine. idcirco in quatuor angulis tetragoni. et in quatuor cornibus cruc̄s. nec non in media cruce posuimus. ut ostenderet omīa sanctam crucem sua potentia continere. et in eius inuentione xp̄i corpus que sursum et que deorsum sunt.

Hal uē sancta salus christ̄ otu pascī laeta
Crux uenerauda deī doctrix sapiēcī alume
Laus uerī cara ui rtus philosophi aclara hīs
Quos daut arua solv alcul mentī cōdit olym pī
Hydreos quechoros tī cand̄i da sceptra dieī
Rāgs alus homīnum mes rem̄ re noua cīo pulcra
Tebeat orbs totus alacl ita nempe polorum
Omne genu pertēcaelestum metflectier ambit
Terrestrum atq; infer iurta sua uīcul aīa ōrū
Ceptra aduces regua cāuant is suomī uē ī clus
Atmichael princeps hab itaut ūduxet inalto
Tememe ra cuī rtute dī simul aethera cuncta
Etregere ttegeres t sumīnis al ma quod ara
Quo clipeo erulta tfra mea qua fqrtis sīuī bīt
Horrida bella draco uis quaus cūmīlī bi almis
Atq; tuas laudes quaeret scī bt praemia uictor
Namiacē hanc statuī bsulpcu lamac6 qemodq;
Horrisq; crucem alemhanc aram veraquibusq;
Virtū ūtestans promatutaīdsaf eīnaq;um
Scripta bona tulē consurgentī crucī ta
Xp̄s sedpetrā fidei mīumauctaque seno s.
Quī creti nclīnaus humīlī stum uenit abarce
Et docuit uerbis factis documentarelīquit
Accruce sacra pī compl evit̄ count ta creator
Hoc gabrīel alacrans clarum famen adaurē
Virginis orabas angelus et parantmphus
Iesū m saluantem ī ānuncens laude trīumphum
Grafacel medicīna dei namte dedīt haec crux
Reddere posce iubar cuius tunc rītē figuram
Monstrabas caeco quae lumīna redditor orbī
Credīm̄ergo cruc̄ī sut quaīnlaudībus esse
Cūnqua consonuit ps lentum caucīo laudem
Angelī nuoffīrīet ubant̄ ībant ure mīnīstrī
Hinc rogo caelorū ame benedīcītē christo
Qui crucē salua nīt mundum dans regna beatis
Etuestrū numerum compleuītīna rē polorum

Erta quippe sc̄oꝝ angelorꝫ ordines et electus milicie cęlestis nomine et numero sc̄ē arcē concordant ut etiꝫ regis victoriam collaudent/et magnitudinē letitie siue honesto officio predicent·cū nō solum in hora nativitatis xp̄i laudasse·et post in deserto illi ministrasse·sacer euāgelij textus cōmemoret·nec eciam in tp̄e passionis ac resurrectionis eius·debito et officio xp̄m assistisse manifestissime narret·maximeqꝫ illos ardere oportet hujus rei esse devotos·qꝫ quanto dignius eius milicia militant·tanto devocius triumphum laudant·Nouem ergo sunt ordines angelorꝫ ut sc̄ē scripture nobis cōmendat auctoritas·hoc est·Angeli·archangeli·virtutes·potestates·pncipatus·dnationes·throni·Cherubin·et seraphin·Sed adhuc exponenda bn̄ pape Gregorij verba ponamus·Esse namqꝫ angelos·et archangelos·pene omnes sacra eloquia pagine testantur·Cherubim quoqꝫ atqꝫ seraphim sepe ut notum est libri ppheticꝰ locuti·Quatuor quoqꝫ ordinū nomina paulus aplus ad effesios enumerat dicens·Supra omnē pncipatū·et potestatem·et virtutē·et dnationē·Qui curius ad colocenses scribens ait·Sive throni·sive dnationes·sive pncipatus·sive potestates·Dnationes uero et pncipatꝰ·ac potestates·nam ad ephesios loquens delcripserat·sed ea quoqꝫ colocensibꝰ dicturus primitus thronos·deinde dnationes·Effesis fuerat locutꝰ·Omnes ergo illos quatuor quos ad effesios dicit·idest pncipatibus et potestatibꝰ virtutibꝰ atqꝫ dnationibꝰ conungit throni·quinqꝫ sunt ordines qui specialiter exprimuntur·quibus dum angeli et archangeli·cherubin atqꝫ seraphin adiuncta sunt·paulo dubio nouem esse angelorꝫ ordines inueniunt·unde et xp̄i angelo qui primus conditus est perperam dicatur·Tu signaculū similitudinis plenus sapia et perfectus decore in deliciis paradisi dei factus·quo notandū·qđ non ad similitudinē dei factus·sed signaculū similitudinis dicatur·ut quo subtilior est natura·eo nullum ymago similis manifestior expressa·quo in loco mox subdit·Omnis lapis pretiosus operimentum tuum·Sardius·Topazius·et iaspis Chrysolitus·Onix·et berillus·Saphirus·Carbunculus·et smaragdus·Ecce nouē dicit nomina lapidum·qđ profecto nouem sunt ordines angelorꝫ·qbꝰ numerum ordinibus ille primus angelus ido ornatus et optus extitit·qꝫ dum cunctis agminibꝰ angelorꝫ prelatus est·excelsor comparatione clarior fuit·Sed hec dispositio numeri nouem ordinū angelorum qđ nobis sacramenti munus prosequamur Tenet ergo hec spēs sc̄ē curie sue parte duos ordines·idest·angelos et archangelos·in dextro duos·hoc est virtutes et potestates·in sinistro item duos·idest pncipatus et dnationes·in medio vnum·idest thronos·in superiore igit̄ parte rursū duos hoc est cherubin et seraphin·Quę etiam nomina dni nr̄i ihu xp̄i gliam predicandā satis conuenit·eiusqꝫ magnificentiā et potentiam uerissime decent competunt·Quem enim angeli archangeli·in infima parte curie positi denunciant·nisi eum qui decreta intima detegit·magni uidelicet consilij angelum·ad annūciandū manifestis mittit signis·ut fortem fortem alligatum·eiusqꝫ uasa diripiat·Et quem aliam uirtutes·potestates·pncipatꝰ·et dnationes predicant in hac mundi curia positi·nisi eum de quo scriptum est·Dextera dni fecit virtutē·Et item·Data est mihi omnis potestas in celo et in terra·Ipseqꝫ·Et factus est pncipatꝰ sup humerum eius·et uocabitur nomen eius admirabilis·consiliarius deus·fortis·pr futuri seculi·princeps pacis·Et item·Et dnabitur amari usqꝫ ad mare·et a flumine usqꝫ ad terminos orbis terre·Throni ergo in medio curie positi quem alium nisi sedere notat·nisi illum cui dictum est a ppheta·Throne tuus deus in seculum seculi uirga recte est virga regni tui·Et psalmista·Sedes inquit sup thronos qui iudicas equitatem·Et quem cherubin seraphinqꝫ significant·in hac curia positi·nisi eum de quo dicit apls·In quo sunt omnes thesauri sapie et scie absconditi·Et item·Deus nr̄ ignis consumens est·Cherubin quippe plenitudo scie·et seraphin ardentes uel incendentes interpretantur·Sed hec non tm predicamꝰ de ordinibus angelorꝫ·qui ymagine tenus illos coequemꝰ·et p hec recte creature officia et nomina·dispensationis illius sacramenta uenerami·Est eni xp̄c deus et dns angelorꝫ·ante oia unde·secla ecce p̄ gentus·hoc est de hac p̄is qui nouissimus etatum seculi exordine matre natus·naturam nre sue cepit humanā·ad debellandū sathanā mūdi principem nullius·ut expoliaret principatus et potestates palam triumphans eos in semetipso·quem pater sublimauit exaltatus·et constituens ad dexteram suam in celestibus supra omnē principatū·et potestatem·et virtutē·et dominationē·et omne nomen qđ nominat non solum in hoc seculo·sed etiam in futuro·omnia subiecit sub pedibus eius·et ipm dedit caput supra omnia ecclie·que est corpus ipius·

Nouem ergo litere maiores que in hac pagina spēm curie faciunt hoc sonant·Crux salus·Valentiqꝫ singule singulos ordines angelorꝫ·quod facile auditor patebit qui literas nouit·et nomina nouem ordinū nō ignorat·

In hac itaq; pagina auc dñs simul cum figuris seraphim et cherubin circa se positis depicta constitutaq; cernitur quia in hoc opus hic introducta sūt ut ostenderet quanta prouisione ac dispensatione diuina clemencia humano generi semp salutē suam prouidit aī et ipīs spūalib' angelicis per ypostaticam reuelacionē spēm redempcionis nīē aī videri voluit et opa ypostatica tabernaculi templiq; aditus constructa. id est in ipīs cherubin tecta arcam ultra ve lum positas etiam incarnacionem mūdo intimare decreuit. Proinde licet multa multa de habitu et situ horū animalium īterpretati sint. et alia atq; alia diuersa dicta. nō diuisa fide sapiatarint. m tamē nō incongrue videtur dicta maior tradicione ipa animalia habitu suo scē circa exempla et figurā. cum et mutualia ipīus locutū secuerit et sursum atq; deorsum ī dextrā atq; sinistrā situ suo simili portendant. Ceruicq; de seraphin prophā esayas inter alia ita narrat dicens. Vidi dñm sedentē sup solū excelsum et elevatū et ea que sub eo erant replebant templū. Seraphin stabant sup illud sex ale vni et sex ale alteri. duab' velabāt facē. et duab' velabant pedes. et duab' volabāt. et clamabat alter ad alterū et dicebat sanctus sanctus. sanctus dñs. dš exercituū. plena est omnis terra gloria eius. Quid ergo sanctus iste seraphin alarū seraphin prefigurat. nisi circa xpī ymaginē. Ille quippe ale que superiorem ptē corpis sui. id est faciem velabant qđ sursum ad caput erecte sint ne cesse est. et ob hoc superiorem ptem circa demonstrent manifestum est. ille aūt que infimā ptem id est pedes velabant. quoniā nisi deorsum demissas esse credendum est. et ob hoc inferiorem ptem circa sig nificare. ille aī duc que aduolandum extense sint. quid aliud quam celestium scē circa ligni et quo brachia et manus extense sint dñi significant. et proinde expositione seraphin. manifeste tota circa xpī signaculum expressum esse nemo sapiens dubitat. Bene quoq; ipa incendentes vl' ardentes interpretant. quia illam formā demonstrant. in qua scripture sunt omīs adulatie potestates. et totū mūdi pāa cōsilia atq; decreta sūt. immo ignē illum electis dei cōmendant quē se dñs mīā mittere. et ut arderet se velle testatus est. Et mīta cū voce adlaudem scē trinitatis omīs electos exhortabāt. hoc est eos qui aī aduentū saluatoris fuerunt. et qui ypāta incarnacionis eius viderunt. quiq; adhuc usq; in finem mundi post ascensionē eius miracos ad fidē cōtendi sunt. qa omīs una passio xpī simul redemit denudes nudis atq; genubus.

Decetero cherubin illa que tabernaculo siue templo fabricata erant qđ aliud extensione alarum suarū quam circa xpī ymaginē preferebāt. Quib' bene ihūs regū narrat. quod facta esset dece cubitos altitudinis. et decem cubitos haberent alimitate ale usq; ad ale alteri' limitatē. Quod cum in alia humani corpis forma cōperiri potest. circa pene tanta est latitudo ī extēsione brachi orū alimitate digitorū vnius manus usq; ad limitatē digitorū alteri' manus. quāta est altitu do siue longitudo aplanta pedis usq; ad verticē capitis. Hec ergo tecta arcā ypostaticā habent. quia verum ypostacē incarnacione saluatoris humano generi demonstrabant. Hec et īmodū circa alas extensas semp habebant. quia ppetuam mām redempcionē impassione xpī saluando ī cite intimabant. Hanc quoq; hic vsus est ī longitudine alimo deorsū tendens. Cu arx alma circa Cu fabrica sancta salutis. Iste quidem ī latitudine. Cu thronus hic regis hec conclacio mundi.

In seraphin quoq; et cherubin vsus elegiam conspicit sunt. Nam in seraphin illo quod supra dextrū cornu circa stat. hi sunt vsus. Signa circa christi ast seraphin celestia monstrant. pennarum atque situ hec omnia sancta probant.

In eo vero quod supra cornu sinistrum hi. Nam hec sona exultant celebrando in laude superorum. conclamant que tribus sceptra sabaoth vocibus.

In cherubin namq; exteriore vsus isti sunt. Hinc signant cherubin hec labbara sancta triumphum distensisque alas brachia tensa notant.

In sinisteriore quippe isti. Hec latere assistunt arcae et sacra operacula condunt. facta que propria officia ipsa probant.

Creuerogo·sacrad·et·s
Laudibus·ut·clarac·a
Quomodo·terrenis·ab
Pactum·conflictumec·et·
Quos·agmenapost·a
ure·domus·xp̄i·po·ut
Coudi·stis·ima·pq·ebs
hanc·ta·salutari·set·
Insi·tacoustructa·c·
Quae·uerehumanu·gen
firmataqe·columna·e
Fete·uam·perse·para
Tegmnis·et·aula·m·sp
Tris·tetropaean·oua·
Frigis·inmundo·quod·
Hperuat·damuat·tum·ui
Cui·fauor·atq;·t·mor·v
Pulchri·orestoto·ve
Celsi·oreaccedro·par
Quadratasiungis·in
Et·ri·tepatriarc·hac
Fundamentatra·hi·t·i
Quae·hec·deuota·cor
Hinc·retectum·vegn
Comp̄luerant·vi·am·i
Yt·cristo·iā·formas·
Omnis·namq;·cimu·sca
Hac·aula·iesus·a·dla
Et·vocefirmata·uige
Iunc·tri·oscignatd·at·h
Qua·via·duxduc·it·ad
Quos·templo·dedicat·
Quat·tuor·atq;·cruc·is·
Perfecta·mq·domum·d

Iuge·memoria·sanctor·dominic·

Pulchri·oresto·ve
Celsi·oreaccedro·par
Quadratasiungis·in
Et·ri·tepatriarc·hac
Fundamentatra·hi·t·i
Quae·hec·deuota·cor
Hinc·retectum·vegn
Comp̄luerant·vi·am·i
Yt·cristo·iā·formas·
Omnis·namq;·cimu·sca
Hac·aula·iesus·a·dla
Et·vocefirmata·uige
Iunc·tri·oscignatd·at·h
Qua·via·duxduc·it·ad
Quos·templo·dedicat·
Quat·tuor·atq;·cruc·is·
Perfecta·mq·domum·d

Iuge·memoria·sanctor·dominic·

gua·mih·tnumine·pcc·
te·mtua·rit·te·troparo
acli·s·foedera·ducas·
oetri·vinculare·ump·as·
mtu·agartirumet·oed·
quos·tulmeni·ipsu·m
uxefundamine·cuhmo
cuci·ixi·robor·ecfi·re·
sadui·tam·dedi·cfaui·t·
i·t·oste·ndere·phi·lax·
yscoscurgere·fo·rmam·
uscri·uscitq·uoqr·ceg·is·
ox·iurecdruatecui·aq·e·
ustri·foedera·scerucet·
cat·pietate·dolascum·
re·ac·ualmacoroua·es·
p·fundauetaulae·

unaut·florib·us·aruo·
o·et·prec·iostior·albo·
irmo·tramite·pet·ras·
ius·plebsquepri·ora·
funda·o·domatis·o·mui·s·
a·scli·t·dogmate·p·rimū·
ntri·ucrbā·prop·hetare·
peri·is·aul·ā·pi·regi·
nt·i·uscammate·ri·to·
di·t·obuomen·ado·strra·
tum·ful·mi·ui·s·a·ctonu·
bonastrucri·o·uitae·
ec·omiueiusscom·earc·
cis·sceptrate·nendā·
acta·bona·mansio·xp̄i·
ugt·cum·rupib⁹·stis·
ducens·angulus·ipsc·

In hac igitur pagina arux scā pmeduum tendit·quatuo: quadrāgulas formas arma latera eius positas habens·ad ost tendēdum utq; celestis edificii structurā·ecclie uidelic dī uiui·que e domus eius est·columpna·et firmamētū ueritatis·Adhanc ergo domū ptinent electi angeli·quor nobilissima turba promittit·dicente dño·illi autē·qui digni habent seculo illo/et resurrectione mortuos·neq; nubunt neq; ducunt uxores·neq; ultra mori poterunt·equales enim angelis sunt·et filii sunt dei cū sint filii resurrectionis Adhanc ptinet ipe mediator dī et hominū homo xpūs ihūs·ipse adtestante aī aut·Volute templū hoc et in tribus diebus excitabo illud·quod exponens euāgelista subiunxit·Hoc autem dicebat de templo corpis sui·Dicat autem aplus de nobis·Nescitis quia templum dei estis·et spūs dei habitat in uobis·Si ergo ille templū dei assumptā humanitatē factus est·et nos templum dei pmanente spū eius effimur·constat ut qq; quia figurā omnium nrm·et ipius uidelicet dñi·et membroz eius que nos sumus·templum illud materiale tenuit·qd salomon rex edificauit in hierusalem·sed ipius tamq; lapidis·angularis singulariter electi et pretiosi in fundamento fundati·nri aut tamq; lapidum uiuoz superedificatoz sup fundamentū aplor et pphar·hoc est sup ipm dnm·qd ostendit aplus dicens·Fundamentū enim aliud nemo potest ponere pter id qd positum est·quod est xpūs ihūs·qui pterea recte fundamentū domus dñi potest uocari·quia sicut aut petrus·non est aliud subcelo datum nomen hominib? in quo oporteat nos saluos fieri·Et iterū·Lapidem quem reprobauerunt edificantes lapidem uiuū·ab hominibz quidem reprobatum·ideo autem electum·et honorificatū·et ipi tamq; lapides uiui superedificamini domus spiritalis in sacerdociū scūm·offerentes spiritales hostias acceptabiles deo pi xpm·Possunt ergo huius fundamenti pmi lapides ac fundatores habiles prīarche et pphe·apli et mrēs nō incongrue accipi·qui siue predicando/siue operando/siue patiendo/fidei fundamenta nobis retinerunt·et quoz auctoritatē in doctrina/exempla in mutatione intollerantia/ceteri turba fidelium sequit·Nam sicut apli et mrēs·post salvatoris incarnationem·passionē·et resurrectionē·atq; ascensionē in celos·ptorum orbem spiritale edificium domus dei·xpm predicando/siue enim proxpo morando/fabricati sunt·ita ante aduentū eius in carne·patriarche atq; pphe in priore pplo et in hijus regionibus in quibus degebant·semp alioz uitam ibis atq; exemplis imitabi? conuitere satagebant·qs digna conuersatione dm habere mererent habitatorem·ipmq; sibi esse sentirēt dm ipsum·subiimus dñatione positi cognouit omnipotentē·Bene ergo in libro regum scptum est de illa typici templi edificatione qd pcepit rex ut tollerent lapides grandes pretiosos in fundamētū templi·et quadrarēt eos·Lapides ergo pretiosi sunt scī uiri·quia uitis sunt pdicari·qui bene quadrati uident·ac sic in fundamēto ponī·Quadratū nāq; omne q̄uisq; uertit·faciem stare cōsueuit·ad similitudinem figure assimilātor·eis eloz·que in infidei firmitate consistere didicerūt·ut nulla occurrentiū aduersitate·neq; pena etiam mortis a sui rectitudine possint status mentis·quales uidelicet doctores ecclie·non solum denudea·uerū etiam degentib? per plures suscepit Recte quidem ista crux hec edificata demonstrat·qe in pa·idest in passione xpi·tota ecclia·fundata catholica·fabricata·perfecta·atq; dedicata est·nec hoc edificiū unquā uenret ad effectum·nisi patrem haberet genus humanū·nec ipius sacerdotis digne compleret officiū·nisi ipe sacerdos in pa crucis sacrificiū In pa aūt crucis cōmorat hic usq; scripto·Iuncta crux domini xpi fundamen et aulae In tetragonis uero aream crucē positis ulis consepti nō parauti pentu gmant·hoc ē ut singulis literis adiectuas pantiacū reddant·q; omis in dextro angulo sup? iacentes quinquelinea littera in sinistro ei? dextrū ifer? uadentes ad sinistr ultima dein et septē literis pficiūt·et sic unusquisq; ulis quatuor tetragonoz·xxxvi·literis continet·qui uniq; numerus est tetragonu plani et senarii i semetipo multiplicatione cōfecti·sicut i sequentib? demōstrabim?·Est aūt ulis huic tetragonu subter dexte cornu crucis positi·Te patriarcharum laudabilis actio signat Subtus sinistre uero positi tetragoni iste ē plebisque prophetarum diuino flamine iussa·
Et eius quoq; qui sup dexte cornu crucis positi est talis est ulis·Agmen apostolicū pandit tuba rite triumphū·
Supra sinistrū uero talis est·Martirum et ipse chorus effusa unde cruore·

Omuipotens virtus cum arrecruisdom
Orna sq[ue] tocū iusspiemundū
Oilspenscalque tuis sanctis spi adonaclaluti s·
Amq; quadrigā pisbenecor uibaptaquatinis·
Iretutumpandi tscremdedi cautetetriumphos·
Ictoris regis o ctendeus ctaugustinuctas·
Profi cerac ctpc cesfructu pietatisinorbe·
Ctuirtus habitu cauitumorummetdecusomne·
Obilitas vitae cracio·clingua·
Uaecruxalma pis uctas laudeprobandas·
Unctaclimul·plac ro·de pr omis·clungulav otom·
Anctatuadoc uit·tcne cumpru dencrigāmundum·
Xt ecluſtrictabenef cr uens·ſpcrucer·gau deuscrucifixo·
Redemptorem zabul·ſcaud uitbenedictus·ā uq;
Piacon uſlia·mentē·aufert·fraude· uo rat
Dacca rn al empotert·vi uet·tol le re·pug
Totaniſ uf qrtbhiuc·quoq;ad iu cl ictā·vi
Tendit·adu cr ſa·fcrens·it·c uu ipſa·vet an
Ctifera·vetu ā·ſcclerum c um noxiā·caed
Tendens·et pſallere·i ā·bonat empora·poſ
Gnad·ecr ſ cire·et·mau datā·edi ſ ſe rere·ac·ſ
Sacto lu ctem·couqui rere·hiuc·mo do ſanct
Recc ta qe·aures·caelestibus·optu ua qi gue·
Qu duc ant·quod·doua·p a reut·et·germi ua· r u r
Fo li ſ·fructus·cor ve pta que·ſqualid·ar t t
Ymiua·ſucc cendant·c tr pe giā·fercul a·promento·
Hosergofructus·pi et as·ſ acratiſ ſimaſcuit·
Hacia·purgauit·pa t ieut ta·et·arte·probauit·
Pactum·couiunxit·e·t·lexpatris·almā·rigauit·
Rodux it·bonitas·nā·yiui dā·gramina·chriſtiſ·
Acreauit·culturs·e t·laus·coſtancia·cuctos·
Fulcrib at·culmos·n ouā·graua pero muia·vi ctus·
Amhumilis·coud it·uutrit q; odeſtia·plenaam·
Unſptca·frugē·q da·t·pcrſcuer a ncia·frucrtumct·
Cēpare·maturu m caudentcm·co ncitec·chriſtus·
Tum·crux·pertē· iuſticiaetpra pēnumin·vi ſq·
Uittens·iam·falcē·concludit·inhorreamcſſē·

Rete igitur quaternariū numerorum perfectione sacratum pene nullus ignorat·et ideo bene illum informa crucis xpi tanti quantum totus orbis uenerat·Quidem mū dum quatuor elementis constare manifestum est·idest igne·aere aqua·et tra·et totū orbem quatuor terminari partib⁹ siue angulis·notū est oriente scilicet et occidente aquilone·et meridie·Quatuor quoq; sunt uicissitudines tpm·idest uer·estas·Autūpnus·hyems·et quatuor quadrantes naturalis diei·idest mane hore·que tamen hys muris diuisunt·mane uidelicet·et meridie·vespe·et intempestu·sed quoniā recte conuenienter possit hec dispositio coaptari necessariū est Si ergo orientem crucem uoluerimus aspicere·ignē quod supremū est elementor⁹ in ea re illius collocemus·aerem quoq; et aquam que medie sunt me lementis/ultimo uero crucis ligno qđ proximum stipitis erecti diuisure consignemus·terram uero que ul timum est·et unum mundi quatuor tenet locum·in sexto parte crucis deputemus·Hec quippe omnia e lementa sicut quadam nature pinguitate sibimet cōmiscent/ut mundi integritatem confirmant· ita etiam quatuor ptes crucis sibimet sociantur/ut pfectam speciem eius demonstrent·Hi autem quatuor plagis crucis orbis uelut⁹ assignare/nitentem memoriam necesse est·ita ut prima ptes eius ori entem extremā occidenti·dextrum aquilonem·sinistram austro deputemus·

Similiter quoq; quatuor uicissitudines temporū·seu quatuor ptes naturalis diei eadem dispo sitione mutuo possint adunari·ut una species anni siue diei congrue melius queat ostendi·Ver e nim atq; aurora·autumnus lucis·et crepusculum matutinum germinis ordine sua proferunt·et ob hoc bene orientis deputant·Estas autē atq; meridies ppter feruorem austro comparantur·quia dum nimis sol est partibus sol erigit·flagrantiore mundū coquet calore·Autūpnus namq; et uespera mire occidentis memorantur·eo quod tunc omnium fructuum tre messis finitur·et tota diei spacia terminant·Hyemps ergo et intempestu·septentrioni assimilantur·eo qđ tunc tra frigore torpeat·et magis quieti quam alicui que tempus opportunū sit Igitur dum anima pauorem consuat esse temptatā·et pter passionē resur ta ac meliorata·rite ad eius laudem cuncta creata conuenient·quia tpe est cum pre et spu scō unus deus·cui solis benedictiones ille competunt·quas tres pueri in camino ignis ardentis/omnes creaturas ad laudem creatoris exhortando conuocabant atque dicebant·Benedicite omnia opa dni dnm·et cetera· Deque dicit et psalmista·Laudent eum celi et tra·mare et omnia que in eis sunt·quia scdm apli ex tpo et pp̄m et in tpo sunt omnia·tpi honor et gla in secula seculor·Qui uero uero numero quatuor elementa·siue quatuor tpa seu quatuor plagas mundi deputarunt·Het uero est·quia omnis mūdi machina temporalis est·et quadā permixtione elementor⁹ atq; successu temporis uariabilis siue mu tabilis·Salomone attestante qui ait·Omnia tempus hūt·et sua spacia transeunt unūsq; sublimis Nunc ignis aerem siccat·aqua humidiorem facit·Nunc tra aquarum alluuionibus affligitur·Nunc solis ardore siccatur·aqua quippe naturam mobilis est·et quendam circuitum cursu conficit·Omnia flumina aut cernitis intuemini mare·et mare non redundat·adhuc unde exeunt flumina reuer tuntur ut iterū fluant·Ignis quoq; similiter naturalem motum hēt·unde ad alta se semp erigit attentius·et locum sibi sup aera querit·Disrumpit fulgura et nubes micat ignibus ether·tem pora namq; circuitus transeunt·et uicissitudines quatuor terrore mensiū orbis/eunt·Annus quoq; alia qđ semp uertatur·et inde redeat nomen accepit·Oritur et orbis terre·et uertigo poli·qđ tras atq; equora circumuolet·gyrus gyrando uadit spūs·et circulos suos reuertitur·quinq; te nent zone celum obliquus qua se signor uerterit ordo·

Sunt quoq; et ipsi uerbis meis consepti sperici siue circularis numeri·idest·xxxvi·qui per senarium senario multiplicato in senarium terminat·quor primus in supremo circulo hic e illius Ver oriens ignis aurora hac parte relucet· Unusmo uero·hic Autumnus zephirus tellus et vesper hic sit· Occasu namq; hic· Arctos hyems lympha media nox ere locatae Et inferius hic· Aer estas auster ara hic sit meridiesque·

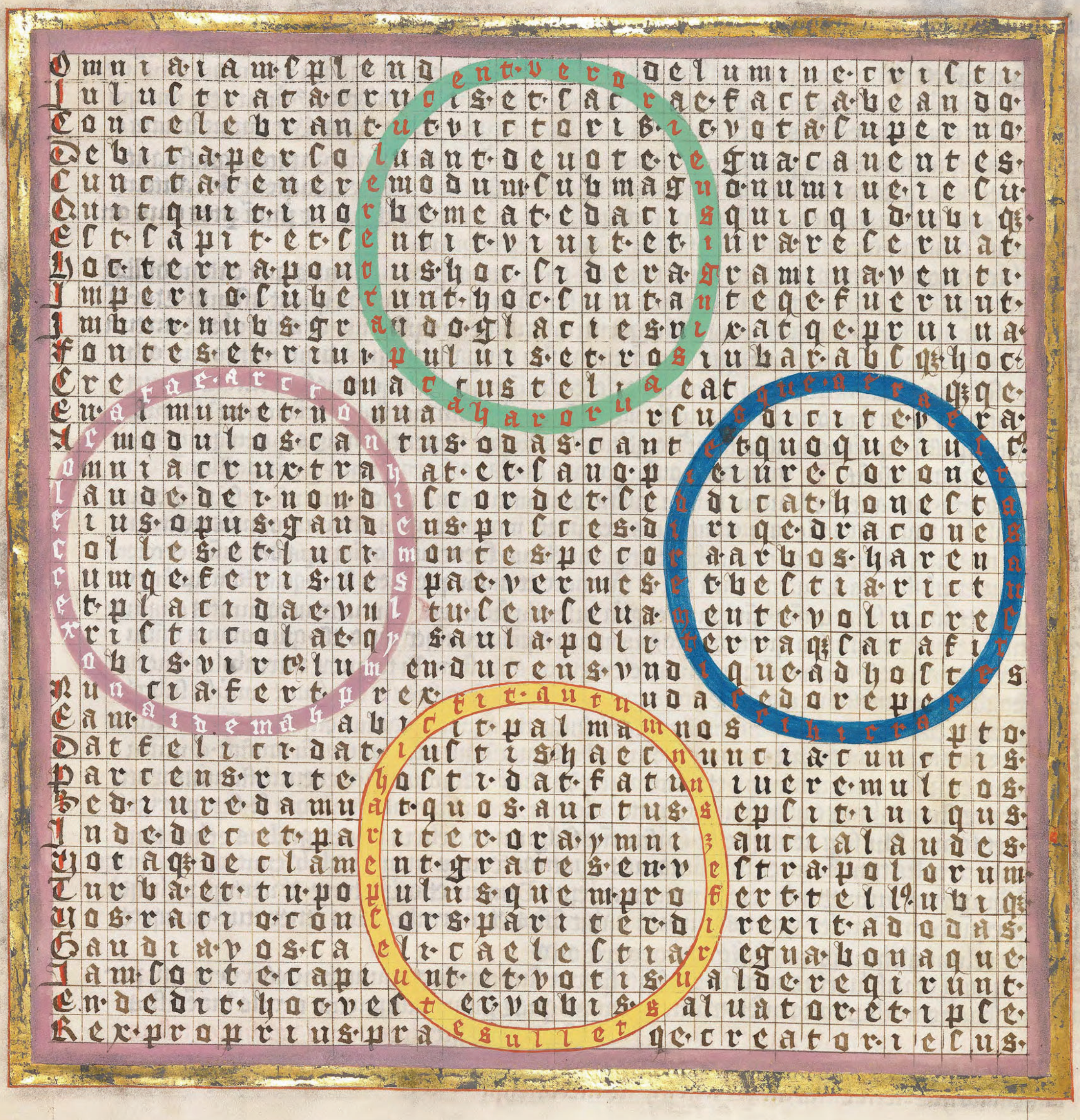
Omnia iam plena deo
Iulus trahacerus et sacra facta abeando
Concelebrant uictoria cuota superuo
Cebit a perso luant deuota cetes
Cunctaq; tenere emodum subma
Quit quit tinuo bemeat edaci
Sit sapit et sunt it uiuit et
Ocia terra pauus hoc sidera
Imperio lubet hoc sunta
Imbre nubs gre ndo glacies
Fontes set riuu pulueris et
Cre fac arcu nua rcus
Ua mumet nua rcu
Armodulos cantus odas cant
Omnia crux tra at et sanguine
Audet deno scordet se
Ius opus gaudet pisces
Olle set luctamontes
Umqe ferit sue pacem
Tplacidae uultu saul
Ris uicem lum endue
Nuncia fert pr
Amabilicet
Atfelicet dat
Arcens rite
Ede iure damu
Nde dec et pa
Ota aqz declam
Ubaet tupo
Os racio cou
Audia y os ca
Amsort e capi
Ndedit hoc
Ex propriusp
Ecce maria
Ecce fac arcu
Ecce ma
Ecce ma
Ecce ma

uentos ergo & quales fructus lignum sce crucis germine suo proferat dignū est etiam mhoc sacro ar-
mine modo cōmemorare·annus fructus ctus est·et radix penia·annus odor mūdum replet & sapo-
fideles sanat·annus splendor solem superat·et candor nitem obfuscat·annus carmen polum ex
cedit·et annus mfimū inferus penetrat·annus firmitas humilia exaltat·et annus potentia exal
tata humiliat·Omnium enim uirtutum iocunditas pfm et mpō mundo collata est· quia mpō ueri
pfectio completa est·mpō celsitudinē suam prudentia demonstrat mpō soliditatē suam Justitia renc
lat·mpō potentiā suam·Fortitudo consignat·mpō moderamina sua Temperantia collaudat·Hic
etiam prudentia acquisitionem sapientie·et cognitionē ueritatis deuotis concedit·atq; hinc prouidentie·intelli
gentie·et memorie dona omnis fidelis capit·Hic nostra fidei fundamentū ponit·atq; hinc pietatis & religionis
gē quoq; et iudiciorum equitatem·unicuiq; distribuit·Hic fortitudo blanda cuncta et aduersa magnificentissi
me contempsit·atq; hinc fidentie patientie·et perseuerantie·exempla proponit·hic temperantia nubilosus ac prona
ac insolentes impetus frena disciplinę imat·atq; hinc pudicie·et continentie·Clemencie quoq; et sobrietatis multi
plicia dona deliciantibus impendit H Oc uidelicet lignū abmō plantatū est decus dant plā lignū comparatione sanc
et erit tanquā lignū quod plantatum est secus decursus aquar·qđ fructum suum dabit mtempe suo·et folū eius nō
cadit·et omnia quecūq; fecerit prosperabunt·Decursus ergo aquar sunt cottidiana mandatis defluentiū populor·et dele
ctabilia ueritas dant·Hi mundi ligno her faciunt·maledicta quod fiet·Lignū ergo secus decursus aquarū est·cum
folijs et fructu qui protectionis suc nobis umbraculum proferens·apparuit creator mundi·et humanum genus presentia
tionē admiram exercet·quod preterita cottidie ibat admoztē C ere cū istud lignū dedit fructū mtempe suo·qū saluator
passione et resurrectione sua cōpleta·celestem patriā mūdi latitudinē mse unitē ueri coadunatā cunctis ūtutib⁹ fecit abūdare·ipo
hoc testante·Ego sum qui sum uos paucites·qui manet mme·et ego meo hic fiet fructū multum·quia sine me nichil
potestis facere·Spūales cū hic gignūt fructus·quos enumerat aplus dicens·Fructus aūt spūs est·Caritas·Gau
dium·pax patientia·longanimitas·bonitas·benignitas·fides·modestia·Continentia et reliqua·B ene ergo ligno
cruce spūalis adhibetur fructus·quia omniū bonoz mea crucifixus est auctor·Nam exparte carnis dum in ea
mori uoluit xpūs·salutē integrā humanū precipit genus·gemmū frumenti mūdum cecid⁹ et gloriam martirum
segetē praebit·Unus ships portauit hominem suspensum·et totus mūdus adcelebe dedicatus est regnū·Judea
genus insolens suū nō mouit primere regem·et totus orbis gentes pm suscepērūt redemptorem·quia mseme
Abrahe benedicent⁹ omnes familie tre·

Quatuor ergo hec figure inuicē cruis formā dispōite·quatuor principalia ūtutū cōmenta nomina·Prudentie
quoq; mstice fortitudinis·et temperantie·exquibus omnis uirtutū series procedit·et inquibus mea bone
uite consistit·Hunc igitur memorate figure scām trigonū spēm cōmōite·sed uarijs gradibus dilecte Facte sunt
eni mundo⁹ lateribus inuisamusq; forme septem gradus·ut ostenderet⁹ omnes ūtutū ascensus mduum⁹ carnis
machinis constare·ut nullum nisi pla spiritus gram eas posse superare·

Tenet quoq; her positio scē cruis intrigonis suis quatuor ūltus·exām·literaliter·id est singulis singulos
quoz primus q̄ i supremo positus est trigonus tenet hunc ūltimū·capiētē a dextro angulo sinistr⁹·et circuiēntē
ceteros angulos usq; ad illum unde incipiebat·ita· Arce cruis domini summa prudentia sistit·

Ultimo aūt trigono incipit ūltus hic a dextro angulo deiectus·et uadit ceteros circuit usq; ad pm aq
cruis capiebat ita· Justitia et prouida mandat se parte recedam·

Dextre autem partis trigonus continet hunc uersum ab ultimo angulo primū sursum ascendendo·sinq; circu
eundo ceteros usq; ad initium sinum ita· Fortis sed mdextro cornu fert spicula nudo·

Sinistro uero triangulo ūltus a medio angulo incipit·gradiens primū ascendendo usq; ad alterū angulum·
indeq; parentium ad caput suum reuertitur ita· Cum mente modesta disponit iura honesta· Ascendens igit⁹ primo
pam scripta·protemporanea ponit· Spemes progenere·

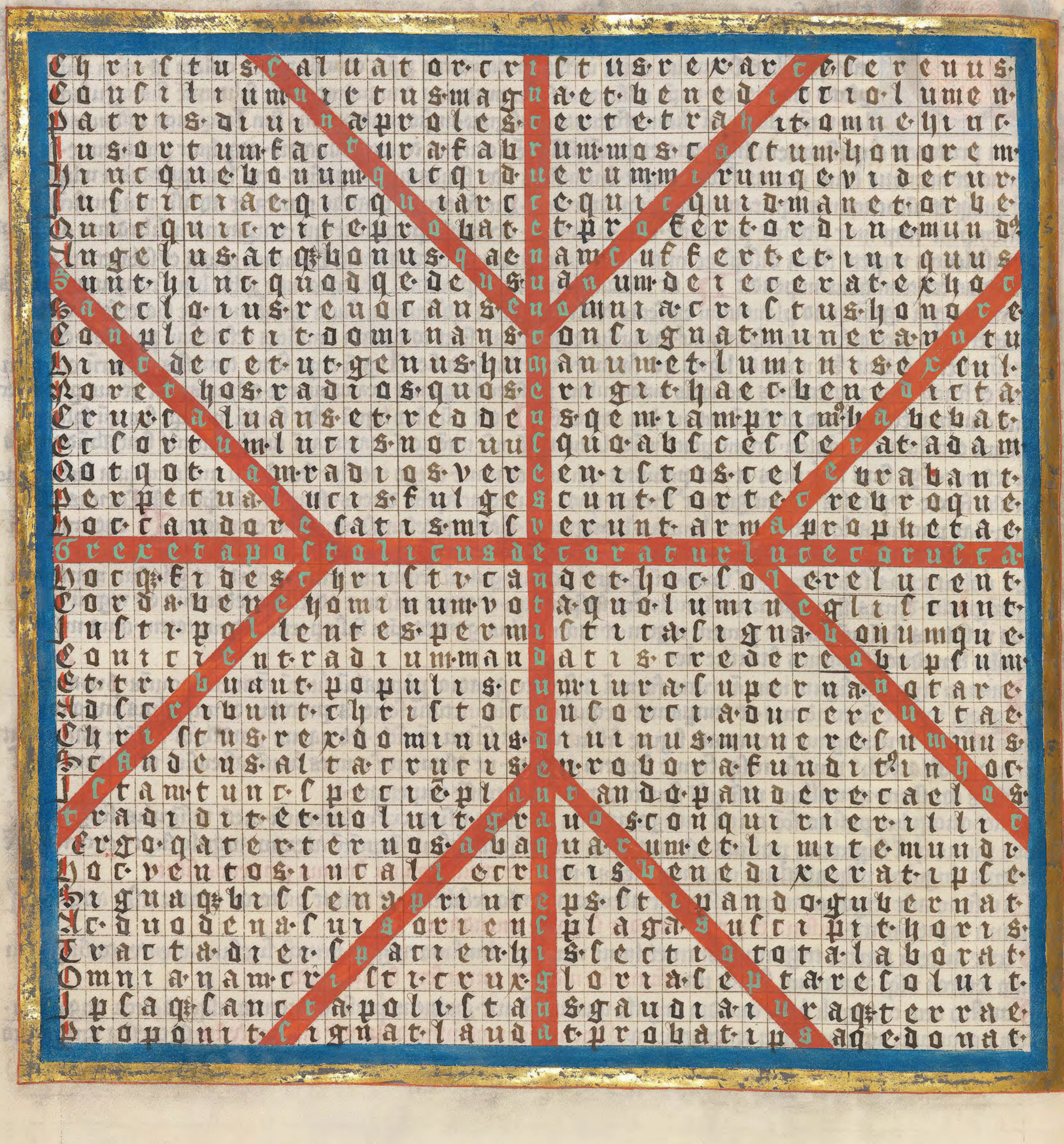

Quo deuenerus ergo numerus quam bene et apte scē cruci cōuenerat nō pue
niens est intelligere·quippe cum duodenam uenti sint qui mūdū pflant
et duodenum signa zodiaci·qui septem planete ornatos suos ordinate et
disposite pgunt·et duodenum menses quibus annuus circulus pagitur·
annalisq; dies horę duodenum·quibus sol totum suptiorem tē illustrat·
duodenum quoq; patriarche·ex quibus onūs multitudo filioz isrl' pro
pagata est·que tmen repromissionis sedm sortes duodenum tribuū possedit·aquibus ex
orti sunt pphe duum partus puerpere·vnde et qē saluator carnem sustapere et inter ho
mines nāli dignatus est·qui lux uidendū mundū ueniens·duodenum apl̄os quos excpta
gente elegit sol iustitie inhorans similitudine illustrans plagas orbis ad scē tri
nitatis fidem predicandam direxit·et meditans celestis irlm eiusdem numeri sacramētū
multiplicat ītimat·quod apocalipsis quidem ostendit·ubi ita scptum est·Et ostendit
michi ciuitatem sanctam irlm descendentē de celo aream habentē claritatē dei·lumē eius si
mile lapidi pretiosо tanq; lapidis iaspidis sicut christallum·et habebat murū magnū
et altum·habens portas duodecim·et in portis angelos duodecim·et nomina scpta·que sūt
nomina duodecim tribuū filioz isrl'·Ab oriente porte tres·Ab austro porte tres·et ab aqui
lone porte tres·et ab occasu porte tres·et murus ciuitatis habens fundamēta duodecim·et in
ipis duodecim nomina duodecim apl̄oz·et agni·Et reliqua·

Sancta enim ecclia in hoc edificio spiritali significat·que est celestis uidelicet irlm et
urbs regis magni·cuius artifex et conditor est deus·qui fundamentū eius simul et cōsūma
tio est·qui pro nobis etiam pontifex fieri dignatus est·ut p̄prio sanguine hostia·eiusdē mu
nia ciuitatis abluerit pariter atq; dedicarit·Omnia quecūq; habet pa ter p̄pria ipē pos
sidet·unde in pectore summi pontifis duodecim lapides pretiosi·quaterno ordine dispositi·et
duodecim patriarchaz nomib⁹ inscripti uidebant̄ impositi·ut pulcherrimo mystio panderetur
omnia spiritalia charismata que singuli quiq; sanctoz meritis et exparte percipiebant·in me
diatore dei et hoīm·homine xp̄o ihesu pariter et pfecte fuisse completa·quod meritō quo
q; iohannis testatur·Et verbum inquit caro factum est et habitauit in nobis·Et uidimus
gliam eius gliam quasi unigeniti a p̄re plenū gr̄ē et ueritatis·Et paulo post·Et de plenitu
dine eius nos omnes accepimus·et gr̄am pro gr̄a·quia lex p̄ moysen data est·gr̄a et veri
tas p ihesum xp̄m facta est·Habet ergo hec spera scē crucis in coelestibus suis ternas line
as·ut demonstret quod sicut ipa dextra leuaq; indirecto tramite suo uiarias et coadherentes
lineas hēt·ita uentos quatuor cardinalium principalitas in dextra et in sinistra uentos a
lios positione sua consonat·sic et quatuor tempa ternos menses singula habentia·siue e
quinoctys siue solstitiis media·iuxta quosdā diuinū·quod illi planū erit·qui grecoz seu
egyptioz de temporib⁹ mansiones sedulus discere amat·

Sunt aūt in ipa cruce duo ilius exametri·quoz p̄or in longitudine altimo deorsum
uadens hic est Iustice nunc menses uenit duodenaque signa· Qui autem in latitudine transit
iste est· Grex·et apostolicis decoratur hic coetus· Sunt quidē et alij duo ilius pentame
tri in medis adiacentib⁹ coetib⁹ crucis quoz unus p̄ latitudinē longitudini crucis sup̄ius infraq;
copulat̄ ita· Sunt quoque coetus hic sctoz plaga et orbis opus· Alter uero dextre
ac leue parti in latitudine sociabit̄ ita· Sancta uelet celebrasti crux dare celle bonū
hoc·

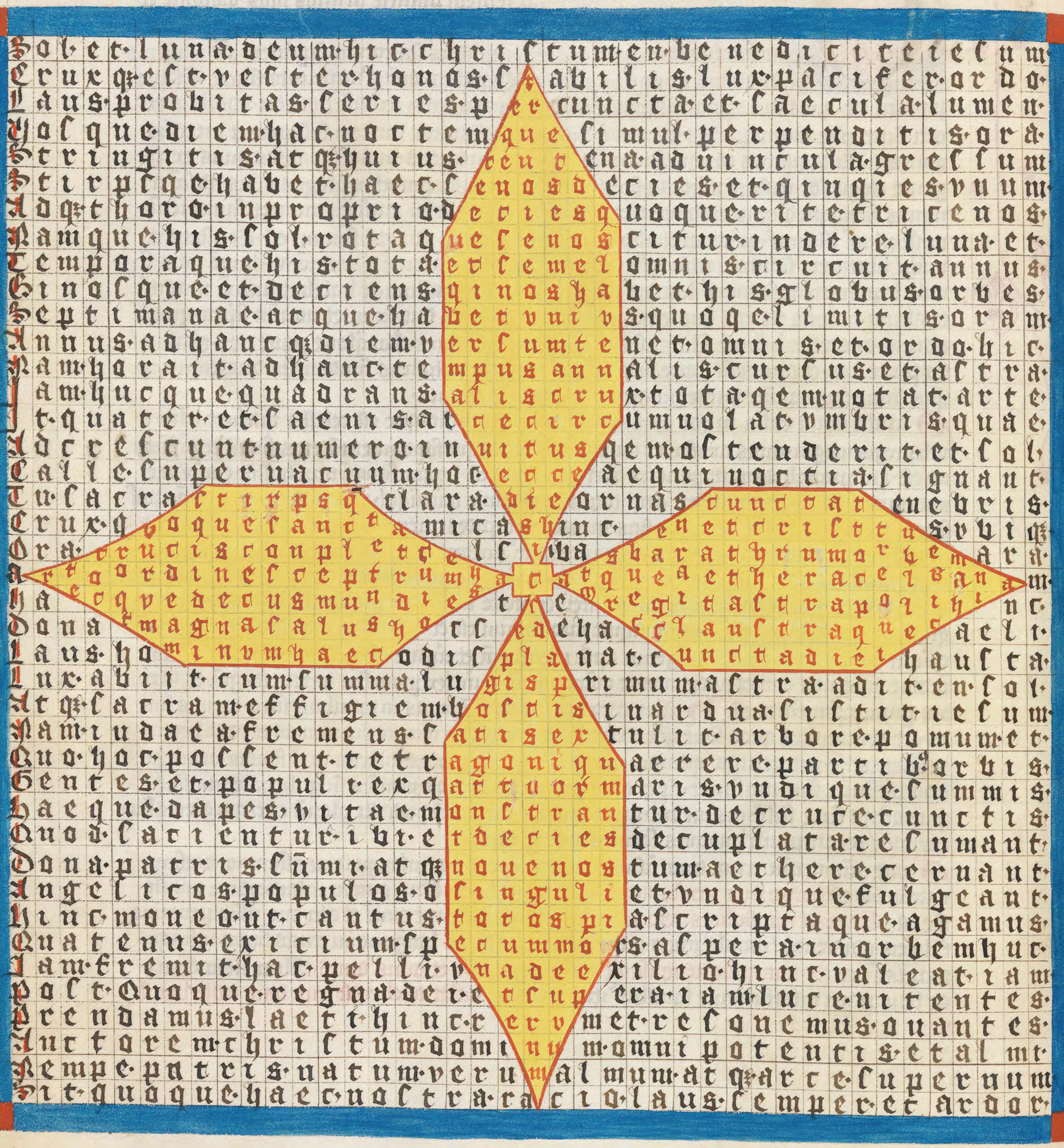

Ego her figuram sancte arcus pquatuor exagonos et pmonadem mtinedios poßtam omnes dies anni
complectatur ℏ quidem annus solaris habet dies ccc lxv et quadrantē ☾ Unde ergo hos pqua
tuor quater cccc ccc lxv et remanet vnus dies et quadrans ☾ Unde illum vnum diem pquatu
or quater sex horæ xxiiii fiunt quod est integra dies a solis ortu usq; ad alterū solis ortū ☾ Unde
pēm quadrantem quater cum hora et semis sex horas complent quod est bissextū pfinguidos
annos mtermentum ac deinde fit si totum annū mquatuor partiaris quod unaquæq; pars dies xcī et horas
septem ac semissem continet atq; her fit uera pticula quatuor mansitudinū idest veris ☾ Estatis ☾ Autumpni et hye
mis ut singule dies xcī habeant et septē horas ac semissem ☾ Notandum tamen qđ mihi hec figūa quadrantis demonstra
re aliter non sit mšt subtilitatē et examinatione sex angulos ut horæ singule singulis deputent angulis ☾ Hi enim
quatuor exagonos manibus suis pspexeris xxiiii horas mhis notabis qua scilicet plenitudine horæ dies bissex
tilis confitetur et nō absurde her mag huic rei discreta est ☾ Hi eā mquatuor anni quadrātis pena adim
plere pueniret sūmam rite mquatuor exagonis quater sex horæ mpe ostendit et normā ☾ Recte ergo exagonus
diuinitus huic dispositioni ordinatus est qua senarius numerus mota anni fere plurimū valet adhoc quoq;
demonstrandum ponamus partem vnius capituli de libro sācti Augustini quarto de ciuitate ☾ Annus enim vni
versi menses integri considerent quos trecentos dies complent talem quippe mensem veteres observauerūt
quem arcturi lunaris ostendit senario numero pollet qđ eā valet sex mpimo ordine numerorū qui constat
exemplis ut pueniat adhuc hoc valent hi nisi do ordine qui constat exdemis ut pueniat ad c ☾ Exagenarius
ergo numerus diei sexta pars anni est promde multiplicet pfectū pmi ūsus tunc senarius sedi ūsius et
fiunt sexies sexageni ccc et lx dies qui sunt integri xii menses ☾ Et qm sunt mensem arcturus hunc ostendit ho
minibus sic annus arcturi solis a mundi ūsus est ☾ Restant aūt quinq; dies et quadrans diei ut sol impleat
cursum suum annūq; concludat ☾ Quatuor enim quadrantes faciunt vnū diem quē necesse est intercalari exem
plo quadriēnio quod bissextū uocant ne tempus ordo turbetur et iam ipos quinq; dies et quadrātē si consi
deremus senarius numerus mihis plurimū valet et primo sicut fieri solet ut aparte totū computet nō
sunt iam dies quinq; sed potius sex ut quadrans ille compleat primū diē ☾ Deinde quia mūdus quinq; diebus sexta
pars mensis est ipe aūt quadrans sex horas hꝫt totus enim dies idest cū sua nocte xxiiii horæ sunt quarū
pars quarta qui est quadrans diei sex horæ inuenit ☾ Ita ergo manifeste senarius numerus plurimū valet
ad hoc quippe sē arcta aptata est sedes diei quia pfectam illuminata sunt corda hoīm ipi competit capula
re exagonū qua mpa constat pfecto rei rationem temporalis huius conuenit quia pfectam lucē etiam
homo inuenit ad illam noua generalis numerus anni monade accurrit quia pillam angelicus ordo adhu
mani pleniudinē pficit ☾ Adhuc quoq; medietatem equationis pribus exagoni dicere unitate copulant quia
pfectus manifestatē oīs gentes equationis plagis mūdi ūnitate fidei consonant ipiusq; completo qđ celestis
atq; terrestris creatura vna caritate cōiungit ipi honor et maiestas pnus clemēnā her cuncta pfecta sunt
Laus et glia mihi sedi seculorum amen

Habet quippe her species sē arcus milongitudine pdnos exagonos metrum saphicū quod est penta
metrum endecasillabū et sunt eius tres ūsus pares ☾ Incipiūt autem singule mi hos pedes binas
sillabas trocheum spondeum trocheū iambū et ultimū trisyllabum bachium ☾ Post tres aūt ūsus addit
duos dactilicos hoc est dactilus et spondeus ☾ Iunctq; milipimo exagono hy uersus ☾ Terque centenos dec
eq; senos et semel quinos habet unicuiq; tempus annalis arcturis Ecce dies hic Iusdo quoq; hy ☾ Sed pla
gis posti satis exagoni Quatuor monstrant denos nouenos singuli totos pie anni monade ☾ Et sup vnū
Notandum aūt quod pores ūsus qua c littera que in medio exagonos est sibi adnalyunt xcy luteus
habent ☾ Sequentes uero xcī illi aūt duo exagoni qui tertiam partem arcus faciunt metro elegiaco
composita sūt quos por hos ūsus hꝫt ☾ Tetrps quoque sua arcus complet certo ordine septrum haec que
deus mundi est magna salus hominū haec Posterior uero ultos ☾ Cuncta tenet xpus bauarū orbem at
que aethera cella nam regit astra poli hic dauidicaq; cuncta dicit

Quid·ferat·ewuita·m·cor·t·pci·q·quid·uerecatur·
Debita·quid·laxet·Quid·vicla·tenacia·cedat·
Nunc·dec·et·ut·uera·x·spela·eis·hoc·mulsa·beato·
Carmine·de·proma·t·crucis·ardua·dic·at·et·act·a·
Hoc·merito·uox·fauc·omni·sc·hoc·perscuat·arte·
Os·digit·plectrum·uota·cor·lingua·loquell·a·
Quod·cecidit·bellotorus·soracoꝰuoxius·ill·e·
Arte·venenata·homine·mcrux·qu·expulit·edenꝰ·
Trax·erat·atque·cadens·decael·lucifer·arce·
Ercia·mad·infern·fumauci·a·sulfore·stagna·
Strorum·parte·m·cecum·qui·a·fraude·supervus·
Empta·uit·superos·cons·c·simil·are·superum·
Ugeli·dast·atuens·aquilonis·ceo·etri·bunal·
Gnus·hunc·que·lupum·superauit·iur·epotent·
Cripuit·praeda·m·studiaque·feroci·apecc·it·
Moat·gentes·explac·ito·adscra·uut·t·ac·ur·a·
Conuert·it·melior·a·notaus·caelest·i·a·donans·
Ealbo·ar·tul·edat·huic·cast·o·fabula·tam·st·in·
Robore·consurgit·quod·gwat·a·scusc·it·apert·a·
Neare·atos·cantus·ubplct·rexaris·adyaust·aqe·
Unque·sacra·laude·fecundat·germinis·auct·or·
Stacempe·rfidiam·causcat·praemunere·c·ell·t·
Uirtus·larga·crucis·dimittens·debita·mundo·
Deniq·ue·hoc·numero·manifest·a·redemcio·tot·o·
Quod·fuerit·mundo·daniel·is·septua·gint·a·hoc·
Ebdomada·c·signant·ut·praefaricacio·certum·
Acciperet·finem·pectcatum·et·noxa·etiniquum·
Iustic·iam·q;·aeterna·ad·ducere·t·ipsc·creator·
Iere·mias·decies·septenos·scripsit·et·annos·
Post·quos·ipsc·suos·auinclis·soluere·t·auctor·
Atmoysc·es·sanos·montuditscrenerat·ipsc·his·
Quos·docuit·tolerans·seniores·septua·gint·a·
Saecula·pacifica·ms·cruxl·ustras·tota·beato·
Famine·euangelii·decalogi·et·foedere·claro·
Nec·eris·instript·aimpos·corip·sa·figura·en·
Unquinis·senclus·summis·des·quod·precunctos·
Magnific·et·placit·eius·toribi·ure·fauere·

Septuaginta quippe numerum presens forma sce crucis sparsis literis conscripta demonstrat·quo nobis mu
tuatur omnia mystica que idem numerus continet·honor sce crucis decentissime conuenit·Nam·lxx·
anni captiuitatis quos hyeremias pphta predixit plo Zamolego prohibuimus quid aliud significant
quam omne tempus ihus uite quod pseptenarii dierum numerum discurrit·quo ppt pcm pmi
hominis damnati sumus·et penis eruptisq; afflictionibus atq; angustijs cotidie affligimur·Sed qua fiducia captiuitatis post·lxx·annos idem pphta promittant·hoc mihi fallor insinuat·qd
mfine mundi captiuitas una pfecte dissoluet·qui nouissima et ultima destruet mors·qui simul et de anime dece
re et decorpis immortalitate fine fine cum xpo gaudebimus·Atq; ideo mscē crucis forma hec nuda oportebat de
monstrari·qua ipa pcm passione hominis gre nobis contulit effectum·ac uel concordant ipa iuba pphe qui
ait·Hec dicit dns·Cum ceperint implere mbabylone septuaginta annis visitabo uos et suscitabo sup uos ibm
meum bonum·et reducam uos adlocum istum·Ego enim scio cogitationes pacis et no afflictionis ut det nobis
finem bonum et patientiam et inuocabitis me et ibitis et adorabitis me·et exaudiam uos·quesitis me et inue
nietis·Cum quesieritis me intoto corde uro inuenar a uobis ait dns·et reducam captiuitatem uram·et con
gregabo uos de cunctis gentibus et de cunctis locis adquos expuli uos dicit dns·et reuocabo uos in locum adlo
cum unde transmigrare uos fecit·Et reliqua·Quid est enim quod dicat pphia·cum ceperint implere mbabylone
annos·lxx·visitabo uos et suscitabo super uos uerbum meum bonum·ut reducam uos adlocum istum·Ut aut ueniat plenitudo
temporis misit deus filium suum fm euangelium fm sibillas·et red·ut adopt·fil·recipe
Et item·Nouissimus inquit diebus locutus est nobis ds in filio suo·que cohes·Heb·primo·que fecit·et sclm·Cum
ergo implerentur dicit·no cum completi fuerunt·quia non in nouissima creatione mundi·sed in nouissima etatis scli
carnatus est xpus·et publicum euangelium illuminauit credentes·atq; per passionem et resurrectionem suam·restaurauit
ut genus humanum·Quod enim bis mihoc capitulo reuelationem predicat·hoc est in eo quod dicit·et redu
cam uos adlocum istum et paulo post subiungit·Et reuelabo uos faciam adlocum aquo transmigrare uos fecit·potest
intelligi·qd annuae reuelationem adimpletionem post sibilla·et insecula corpm carnem adsumpsit Post mortem ergo scam
que no impedimentum uidit·et infine mundi resurgentes corpa sua regni inhabitabunt eternum·Septuaginta uero eb
domadas inuenit daniel pphia usq; ad xpm·qui finem accepit delictum et prevaricatio·et adducere iustitia sempi
terna·Verum ut hec apte cluescant·pia iam anglica adpliam dnam indeam lex·igit ebdomadem abbreuiate sunt sup pplm
tuum·et sup urbem scam tuam·ut consummetur prevaricatio·et finem accipiat pcm·et deleat iniquitas·et
adducatur iustitia sempiterna·et impleat uisio et pphia·et ungat scus scorum·Et rel·Nulli dubium qin hec ebdomas
mariagnem designent·qui tulit pcm mundi·legem et pphas implent·unctus e oleo letitie spiritus·sanctus·Nunc
autem ge iste ebdomadem septenos annos dishuc nouissimo anno regni·Artaxerxis regis·qui·Decimus primus et
petimus ab eo restaurari muros urbis·templo multo ante ex eo premittere construendo·q pce abbreuiate esse scribunt·
Ii est secm lunae cursum duodenos mensium lunarium·hunc fiunt anni circiter·lxxxiiq; adsolem reducti faciunt annos·circiter·lxv·
decimo uno baptismum qui unctus est sanctus sanctorum descendente sup eum spu sco sicut columba no solum ebdomadas·vii·et hebdomadas·lxii·fuisse com
pletas·sed et pene iam lxx^ma ebdomadis inchoatam·Et post ebdomadas igit·lxii·duas occidet xpus·et no erit eius pplis qui eum dene
gaturus est·No statim post lxii^am ebdomadas sed infine lxxme ebdomadis omnibus enim xps·qui ideo quia uere possumus legere aut
actus·qui de hac erat pla relatus·nam et xpus illa infecta·et appla pfido no mo impassione uerum etiamsi
multo pdicari cepit negatus est·Confirmabit aut multos pactum ebdomas una pia uidelicet nouissima iqua ul' solues bap
tismum ul' dns et appli predicando multos adfidem conuertet·et mmurdo ebdomadis defecit hostia et sacrificium·hoc e xv·anno·Tybi
erii qui inchoato xpi baptismate hostiam purificatio fidelium paulatim uidelicet cepit·et mito qui eo magis appropia
bat uitas unibus recedebat·Digni etiam erit ui qui pce saluatoris in cruce fieri uoluit hostia·legalium pecudum desineret
victima·et qui uerus agnus dei xpus pronus mundi pcis immolatus est·typicus ille deficeret qui primus gentis libera
que institutionis omnibus est·Ex·lxx·pphetis aliorsum dni mandato pro pudit·ut ostenderet eos solimmo qui pspe sci
pturam legem spiritaliter intelligunt idoneos esse alios magistros phere·et hic uidelicet cruces declarat mihi ostendi·qui non est iuxta
tuas neq; mendacio·neq; interpretationis·neq; sibi ipsum qui aperiet librum et soluet·vii·signacula eius·reliquetq; illum·in agnus
qui in medio thronum stat tanquam occisus·habens cornua·vii·et oculos·vii·leo quidem de tribu iuda radix dauid·qui cla
uem tenens claudit et nemo aperit et nemo claudit·qui dauid est illuc gressum aperiet oculos cecos·ut educat de domi
cilione uinctum de domo carceris sedentes in tenebris et umbra mortis·Sunt quidem hic infigenda sce crucis·v·scrupule dis
posite q simul numerum·lxx·continent singillatim uero unaquaq;·cum·harum tres unum ilium tenent milongitu
dine altimo impietate et inuria delinquentem ita· Crux pia constructa hic stupuit uinculo mortis· Ite milatitudi
ne tres simule alium ilium tenent ita· magna bona et sancta hic stupuit omnia saecla· Sedinetas quoq;
cruces utriq; ilia communis est·

Te patre cal me pol rdoctore mcarmine riste
Rector enque uoce felicibus annue coepti
Tu pius et clemens sensum dans uerba que cant
Vt tua qui d prima signet lexpandere posse
Ad cunctis aeterna mlaudem legi sq; secunda
Ius demonstrando numquat ritus que perennes
Cum primum haec ri tegreue racri ō maxima rem
Exorta est exinui cis alma refulsit
Gloria cum dono lu cauit et aruā hac
Cuncta simul recre qnunc dextera xp̄s
Et uera lucis dans cum cruce saecl is
Iam genetis vitae mirabile lignum hoc
Inter cuncta fuit planctum quod paradisi
Vinifitans ligna tribuens et munera fructu
Hoc patriat qy sacue xit multandus adaltar
Orat et exodus hoc tuna sa tis arc num
Euehet arquec uia cerdot i nu erus ca
Rupta ac auis cr lui tis leui bue nra ma
Ydatr arctu hos cius o bma gualia
Et pleb si me uer o mia pq
Laudē i mo ri qtr iumni
Hoc mare et statue uictri cis orbita cal es
At uetere hac li gnum legis oul cauit aby sum
Gis petra mexcudit ui uam produx it et ymnoam
Ramq ue amalech ca it pri mitt us ira
Signum huius pa ri en del euit et v lli
Cotrum hoc vectę ot auerit ut eu q ue
Yectorum notis et bus omnia laudant
Ona de itterris hi ai nesce epul arum
Quis bene mysteri uel di cere cunctas
Rite ualet crux dona tua cui no satis omnis
Lingua creatura epoteri t de prome rel audē
Hostia te patris aeterni deditauer at ar am
Hic aeterpeute mer altar tret tu pi ecri sti ūi
Quastra st popul o dev et qui di cere pos sūi
Cuncta bona de deras de me bas et mal a cunct

Quisquis legis ꝓme plenam deliderat hꝫ notitiam nr̄e ē ut hui⁹ libꝛi memor sit et eius factum mente sepius reuoluat·et compans ꝓia posteris⁹ recolat scꝑtū/omia in figurā contingebant illius·scꝑta sunt aūt ad cōmonitionē nr̄am in quos fines seculoꝝ deuenerūt·et quod exemplaꝛi et umbꝛe deseruiūt celestiū·Et item·umbꝛā enī hꝰ lex futuꝛoꝝ bonoꝝ nō ipam ymaginē rerum· umbꝛa enī ē sine vō coꝛpe sit·sed tamen ipa imse uerā et integrā spīm coꝛpis non exprimit·Qua ꝓpt̄ optet ut quisq⁹ vītatis amatoꝛ est/si umbrā ꝓpius uideat aduerti⁹ oculus ipa umbꝛa est oculos con uertat·ne dum in umbꝛa penitus intuitu hereat vītatis fructum negligens ꝓdat·Lex ergo haustū sanctis⁹ ꝑbuit·sed sine ligno potabilis nō fuit·Ostendit quippe dūs moysi lignū q̄d̄ mitteus iaquā omnē amaꝛi tudinē in ea ablumpsit·et que ꝓ us sitientes ꝓlos uano allucebat aspīu ligno inmissō omnes dulcissima re fugebabat potu·Itaq; sedm aplm lex quidem est scā et mandatū scm et iustū et bonū sed lex spīualis est ut ide dicat aplus et non in uetustate litere/sed in nouitate spūs debet intelligi·Littera enim occidit spūs aūt uui ficat·Lex ergo spūs uite et mxp̄o ihu liberauit nos a lege pcī·et cepīo quampiam uicarie ut iustificatio legis impleretur in nobis·qui nō sedm carnem ambulamus sed sedm spīm·scꝑtum quippe est in lege·q; maledic⁹ omnis qui non ꝑmanserit omnibus que scꝑta sunt in libꝛo legis ut faciat ea·sed q̄m in lege nemo iustificatur apud deum·et quicūq; exopib⁹ legis sunt submaledcō sunt·Xp̄us nos redemit de maledcō legis factus ꝓ nob⁹ maledictū·q̄a scꝑtum est·q; maledictus omnis qui pendet in ligno ut gentibus benedictio abrahe fieret in xp̄o ihu ut pollicitationē spūs amplectamus ꝓfitem/quia cum destructa sit maledictō legis ꝓtinꝰ·et eius amaritudo per ꝓpam contra in dulcedinē dignū est etiam ut in eius effigiem disponant libꝛi legis·ut congrue in hoc inueniat·et mystīm sacramentū appareat·Ergo in capite id est in initio sc̄e arce sit positus liber geneseos· qui ipe caput est et ꝓmus omniū libꝛoꝝ·narrans q̄d̄ in principio fecit ds celū et terram utiq; ꝓlium unigenitum deus pat̄ id est uerbum sum actiuū sibi de quo dicit ꝓphēta·Verbo dei celi firmati sunt et spū oris eius omnis ūtus eoꝝ·Hinc dicit et euāgelista iohannes·Omnia ꝑ ipm facta sunt·et sine ipo factū est nichil·In una uo parte arce hoc est in pede sit positus nouissim⁹ quinq; libꝛoꝝ legis id est deuteronomiū q̄d̄ inchoat renouā do legis utiq; significans euāgliū in quo omnia que lex figuraliter atq; typice promisit uenit̄ ac spīualr̄ ꝫ emendata·ac nr̄i saluatoris ore reserata/Iure ergo in capite arce geneseos et in fine deuteronomii constitut quia eum quem lex narrat in principio tps ad ꝑfectionē omnia condidisse·hinc tps hunc euāgelium refert dicta patrum renouasse·Exodus uero bene in dextra ponitur in qua exercitus filioꝝ isrl̄ de egypto consalutat·et inde plura admō sua mirabilia narrant·iuxta illud psalmiste·Dextera dñi fecit ūtutē·Et iterū·Cum posuit egyp tum cum ꝑmittus eoꝝ et eduxit isrl̄ de medio eius in manu forti et brachio excelso·In sinistra quoq; liber numerus est positus·quia ipe sinistras congregationes Chore·et dathan et abiron contentiones contra mo ysen et aaron leuasse describit·et ꝓdigii potentiam arce compressas·In leuitico in medio omniū sinus arce mediocritatē tenet·quia illum pontificem designat ꝑfectissimo ritu sacrificioꝝ qui in ara arce semetipm optulit hostiam imaculatā deo·ad exhauriendā multoꝝ pcōꝝ·et ꝓtinus egressoꝝ ibus exoꝝans exaudit⁹ ē ꝓpria reuerētia·

Ergo unguinq; tetragonis quinq; libri legis ꝓquinq; ūsus hic notant̄ qui sint iuxta ordinē tetragono rum loco sexto/et ꝑfectionis ī semet multiplicato sexies cum sem sanctū in plana figura sextum te tragonū q̄d̄ sit·xxxvi·Est quoq; ꝓmus ūsus tetragonus in arce posita ut·Te genesis arx al ma beat tua numeri laudat·Secūs ueru est qui in tetragono dextri oꝝ positus est hic·Exodus atque canit trinitas carmen amore·Tertius namq; in medio arcis est situs·Ima sacerdotis leuitici optime psallat·Quartus quidem in sinistro oꝝ scꝑtus est ita·Ast numeri cantat magnalia mu ri triumphi·Vlamus canit qui multimo tetragono id est in basi arcis descriptus est·ita sonat·

Iam deuteronomii reuocantis·gaudia dicat·

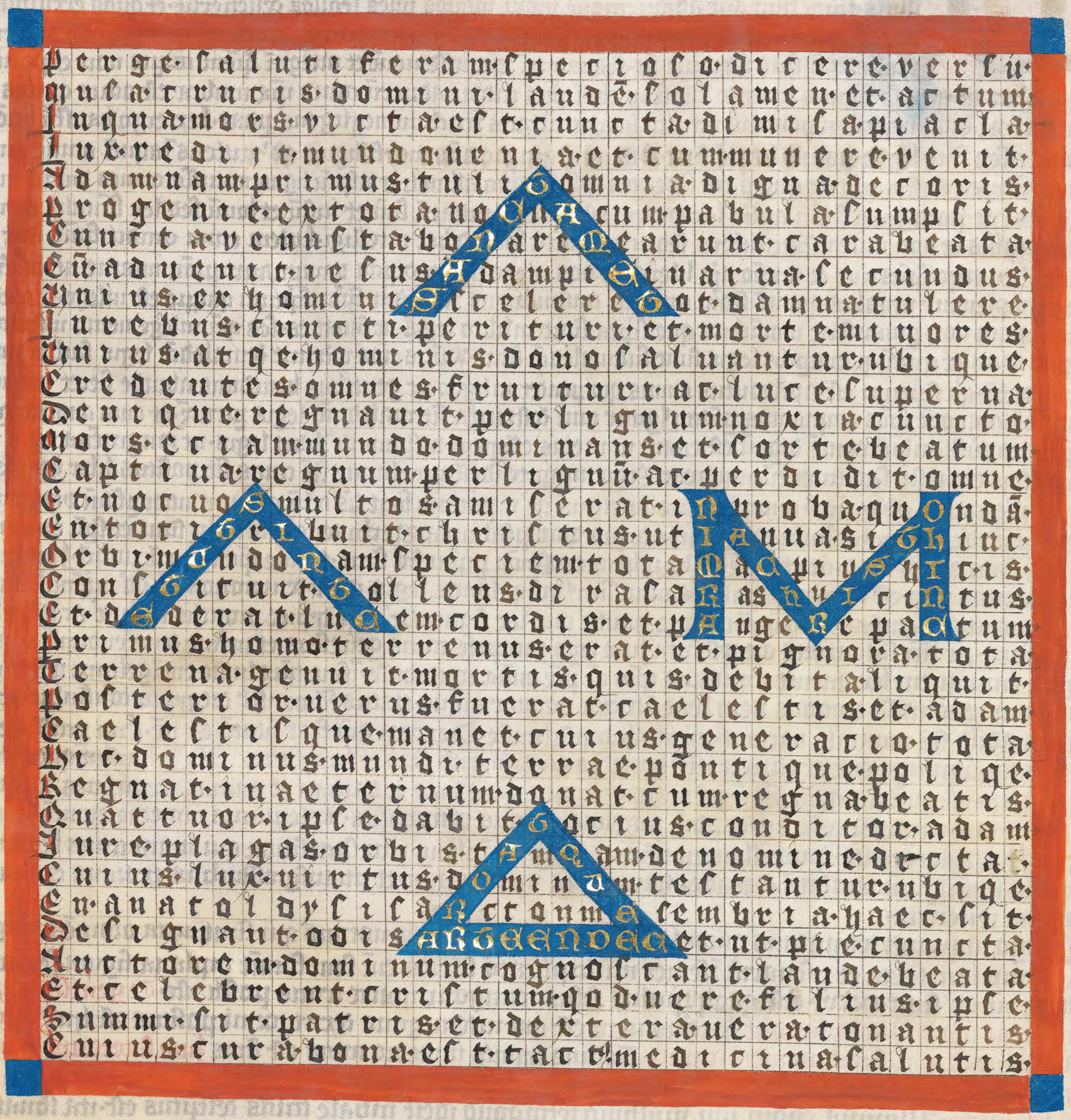
AVE MARIA GRATIA PLENA
DOMINVS TECVM
BENEDICTA TV IN MVLIERIBVS
ET BENEDICTVS FRVCTVS VENTRIS TVI IESVS
SANCTA MARIA MATER DEI
ORA PRO NOBIS PECCATORIBVS
NVNC ET IN HORA MORTIS NOSTRE
AMEN

Quid ergo sibi uult hec figura et hec consignacio oportet intelligi· Nomen enim primi hominis
idest adam in figura et forma sce crucis dispositum et sequo exorte per omnes gentes· et
omne genus humanum originem traxit· qui secundum apostolum est forma futuri uidelicet xpi
Dequo enim idem apostolus ait dicit· factus est primus adam in aiam uiuentem· nouissimus
autem adam in spiritum uiuificantem· et paulo post· primus homo de terra terrenus· secundus
homo de celo celestis· qualis terrenus tales et terreni· et qualis celestis tales et celestes
Igitur sicut primum ymagine terreni portemus et ymagine celestis· et aut hoc dixerit/ statim causam subiunxit· Hoc autem dico fratres quoniam caro et sanguis regnum dei non possidebunt neque corrupcio incorruptelam possidebit· Recte enim nomen adam in cruce configurati posuit· in qua omne genus humanum perditum liberari esse cognoscat· Nec in alia forma species redempcionis nec magis conuenit heri
quam nulla ubi plage totius mundi ponere comprehendi· sue Salus sancte crucis est que iacens
totum orbem metitur· sequa poeta ait· Quattuor inde plagas quadruti colligit orbis· splendidus
auctoris deuectrice fulget cruce· Omnipotens sancte lambunt sidera plante· Arctoo dextra tenet medium
leua erigit axem· Cunctaque demembris uiuit natiua creatis· Et cruce confixus dominus regit undique
mundum hoc idem et in nomine protoplasti olim designatum fuit· scilicet adam· primus uocabuli
quatuor litteris quatuor orbis terminum partes pgreras appellacionem demonstrant· Hi enim grece dicantur
oriens occidens aquilo meridies sicut plerisque locus sancta eos septuma comminiscitur incapitibus ibi
cum inuenies adam· Dicunt enim grece memorate quatuor mundi partes· anatole· Dilis· Arctos·
Mesembria· Iste quatuor nomina si tamen ibi us quatuor subinuenies scribas inde capitibus· Adam
legitur· et inde intelligi datur dominum orbis eum esse creatum· et significare eum qui cruce quandam totius orbis futuris erat redemptor et reparator· unde et salus adam dicitur· Habet quoque idem nomen
misterium incarnacionis xpi· si numerus litteris eiusdem nominis secundum greccam regulam qui additis
suis numeros computant intendatur· a· enim numeris apud grecos significat unum· d· quatuor· a·
Iterum unum· ai· xl· coniunge hos numeros quatuor et fiunt· xlvi· et hoc est quod inde euangelica xpm rectum
disse legitur· xlvi· annis edificatum est templum hoc· et tu tribus diebus excitabis illud· qd euangelista
intelligens dixit· hoc autem dicebat de templo corporis sui· quia dns nr ihus xpus de adam corpus assumpsit· non de adam primo tantum dixit· templum corpus eius

Igitur cruces quatuor triplici titulo luce conscripte ostendunt In semetipsis plurifariam seriem numeri dies quo dñi corpus sci templi ecclie fidem in uulto virginali constructum atq; compactum est templum uidelicet illud quod iudeis distruendum et a se triduo resuscitandum predixit ipse saluator quod ut manifestius fiat ponamus unum capitulum exhibuo sci augustini de scā trinitate quarto qd̄ tra scripti sit. Nec tñ certa inquid edificatione dñi corpus humanis figuram templum iudeis destructi triduo se resuscitaturum esse dicebat numerus ipe enim senarius pro anno intelligit. Dicerit enim quadraginta et vi. annis edificatū templū et quadragies seties sem fuit ducenti septuaginta sex qui numerus dies complet usq; menses et sex dies qui tamquā decem menses parientibus femis imputant. nō quia oms ad vi. diem pfecti usq; menses pueniūt. sed quia ipa pfectio corpis dñi tot diebus adpartum pducta cōperitur sicut a maioribus traditum fidapiens ecclie custodit auctoritas. Octa enī kalendas aprilis conceptus creditur quo et passus ita noiumento nouo quo sepultus est ubi nullus erat positus mortuus nec antea nec postea congruit uterus unigenitus quo cōceptus est. ubi illius semīatus est mortalitū. Natus traditur octauo kl̄ ianuarias. a bullo gñe usq; ad istum computati. cc. lxx. et vi. reperiūtur dies qui senarium numeri quadragies sexies hñt quo numero annoz templū edificatum est. quia eo numero senarioz corpus dñi pfectum est qd̄ mortis passione destructum triduo resuscitauit. Docebat enim hoc de templo corpis sui sicut euidentissimo et robustissimo euāgelioz testimonio declaratur. Licet augustinus. Decreto autē illud mutandum est quam congrue idē numerus forme scē crucis conueniat in qua templū dñici corpis iudeis soluebatur et a pho dño resuscitandū parabat. Ad hoc enī uenit xps ut in carne quam pro nra redemptione susceperat moreret ad hoc mortuus est. ut inde resurgeret qua propter mutari libet quomodo memoratus numerus. idest. cc. lxx. et vi. in quatuor partes. duabus earum scē crucis ymi usui exprimat et singula crucis ymaginem proferat. lx. enim et vnus. unus quoq; constituit. quod etiā nō displicet aliquioris rationis similitudine qua dictum est. cc lxx vi. numeri nouem menses et sex dies complere. sicut ergo nouenarius et senarius numerus in toto excellebat et secundum eoz denominationē omnis summa computabatur et in partibus non minus eadem denominatio simul cum mystio inluceret. Quid enim inuenies nisi nouem ordines angeloz. et quid in senario nisi homo qui in sexta die creatus est intimat. Utraq; enim creatura in crucis effigie denotatur qua utraq; per saluatorē in cruce reparatur et ab utraq; mysticum incarnationis dñi honorabat q̄a inde natiuitatis eius adlaudem et letitiam utraq; mutabatur. Unde lucas dicat. Et subito fuit cum angelo multitudo militie celestis laudantiū deū et dicentium gloria in excelsis deo et in tra pax hoīibus bone uoluntatis et paulo pōst et reuisi sunt in quid pastores laudantes et glorificantes deū in omnibus que audierant et uiderant sicut dictum est ad illos. Quatuor ergo cruces in hac pagina pquatuor lōm pcte atq; conscripte sunt hoc modo. Longitudo enim crucis uniuscuiusq; altimo deorsum tribus lineis singillatim legendis descendens unū ysum continet. xxxvnj. litteras simul in latitudine pxumum ysum tres linee a sinistra in dextrā tendentes unum ysum faciunt. Et ita fit ut lictē que in medio crucis sunt et utrīq; usui communes sunt. Nouenariū exprimant numerum. ille uō que in cornibus crucis posite sunt senarium. Est autem ysus hic in longitudine crucis supreme. xxx vnj. litteras. Forma sancta crucis uenerando fulget amictu In latitudine uero iste totidē litteras. Magnus uexit honor lactus loquor hoc mandato. In fine quippe crucis in longitudine hic ysus est. Corporis ergo sacri constructa in arte beata In latitudine quoq; iste. Ecce nec radians quae intus probatus se beate. At in dextre crucis longitudine hic legendus est ysus. Nunc cruciatu at exoras Iesum adhere ctu deprime. In latitudine iste. Ecce salus ista est benedicta sancta salutis. Nam in sinistre crucis longitudine talis est ysus: In toto qui manens tenet quique uiuit mouet. Atq; in latitudine talis. Fons bonitatis amor pietas que redempta uera.

Qi gnum mo pus et cla rum vi ctoris pſal le re tegis
ye xi ll umin ſi gne dominiantis la ude trium phum
qu o·mundum eri puit·no AIN quet ſcepte ra·tyrannum
ſi ſſtrux it·repro ba SRCA toris regumi na·falſa
quo·bene·ſuſtentat·ca STMU pyla gus·que·ſolumq e·
qui s·in orbe·ſacra·ex fuerit·nā·altaris·quando
ſteri o·ad curre ns·una ſcentis·aborgine·mundi
nor um·ſae cli·ſeri e· SHA ec·attulit·atque hiuc
ure·ſarra e·fidei·pleb SCA ons·curre re·ſcripti s
redentes·fecit·proba ONDI to·omni a·condens
empora·cum·numer o·coun cor daus·cunct a·ſacrato
cuncta·qui a·dominus·re nouauit·ſaecul a·pri ſca
hangui ne·nam·rec rean SPE fecit·cuncta·cruore
iam·bonus·iuperi mis·tun QEI uxit·quae·exadi ebus
principi ut·gene ſis·pi IES anctoq·dogmate·pandit·
quod·homi nem·fa cie ns·compl e ſſet·fact a·creator·
hic·quedie·ſexta·homi nem·repa rando·redempt ar
habbata·demonſtrans·cele brauit·ſabbata·uere·
enitra SHU nc NUM cri· SUS cum·QUO op ASS io HS
ouce ac ND epremat·tempt aut ya uc·ui a NRI
dtmbat AUR ARM ut ui ucta·eſſe ar s·ſi ca·di tum
quod·nu mq uam·poſt·hae c·fal lacis·fac cio·ple bis
iam·oſtent et·pand at·pi et atis·ſed·proba·ui rtus·
dogmata·uera·dei·pe cc unct a·haec·tempora·mundi·
ſanctificare·cru cem BEN edicere·regna·futura·
ae·eſſet·ſalua to·be ndicta·potencia·patris·
pempe·datur us·eis·ſum MON ua·proemia·chri ſtus·
uos·monitis·flexit·doc uit·quos·uerba·ſalutis·
uos·pia·corde·fides·operis·quos·iuſtificat·
t·cruc is·haec·ſpecie SCR ibunt·colamina·fidis·
ateria·m·laudis·bonit at·hinc·ſcire·creantis·
ur·pius·omni potens·ui am·dedit·ante·ſalubrem·
uando·homine·mualuit·paradyſum·ſorte·tenere·
t·poſt·lapſa·fugam·mi ſerans·quoqz·nolui t·ipſum·
raude·peri re·lupt·hanc AXI me·conditor·arcem·
e·crucis·aduitamu OTO DE dicauerat·orbe·huic·
irtutū·ut·numero·cue HER et·adſcepta·ſuper na·
pes·amore·atque·fides·omnes·quos·ſanxit·abaeuo·
erpetuo·di gnos·chri ſti·uenerabile·uiſu·hinc·

Hac pagina cōmonet nos annos abexordio mūdi usq; tamū passionis xpi cursus duū. scilicet millenos ḡs que tantus signum dispositie fuit qui ē quinq; milia cc. xxxi. secm fidem communem ecclesie archetypum. Siquidē secm eos computationē sunt anni abadam usq; ad diluuium. ij. cc. xlv. a diluuio usq; ad abrahaam anni decc. xlv. Ab abrahaam aūt tamū qui quindecim. Tyberij cesaris quo dūs noster ihesus baptizatus est et salutarē suam pphis annūciauit signus atq; utriusq; uem cōpbans esse que dicerēt. Sunt anni. ij. milia. xlvij. qui simul oēs usq; facit annos quinq; milia. cc. xlviij. adde. ij. annos quo ihesus octauo decimo. Tyberij cesaris anno adpassionē dñi uenit. et quidem cruciximus die resurrexē sunt omnes anni quinq; milia. cc. xxxi. q̄ si quis dāt secm lucas sup̄ septas ihesu mysterium nobis uenerandum inuenit. Quatuor igit̄ sunt littē cruis effigiem continuit T uidelicet T et X sed tres posteriores quater sunt posite id est. p singla cornua semel T quoq; semel in medio cruis. quare si potestas trinus coniūgat et eas hic dispositio grē signum nobis nouum demōstrat siquidē T greci tantū numerū significat Z septenariū T tricenariū et X millenariū. Sed quid nobis igeminus nisi fides trinitatis minuit. quid pfecta. ū spes fidelium. et q̄ maior caritas. quid uō plus. ū etiam beatus significat. Recte ei pgamma que prima harū littē. et in medio cruis est posita fides ostenditur qua fundamētū longe operē et nostri salutis nre fides recta est. impossibile est ei sine fine placē dō. quia iustus ex fide uiuit. Pfecta quoq; bone spes nutrit. qui oēs fidelium iterno adepti requiē que pseptenarii significat. anhelat dicens cū pphā sitiuit anima mea ad dm uiuū quādo uenia et apparebo ante faciē di. Caritas quoq; recte pfecta expuit. que sēc cruis tenet prima grē. Nouus enī atq; magna caritas dī pris ostensa est. qui pp̄o filio suo nō pepcit sed pnobis oīm tradidit illū sicut ipe saluator dicit mercurialio. sic ei dilexit dūs mūdū ut filium suū unigenitū daret. ut oīs qui credit in eū nō pereat sed habeat uitam eternā. et aplus cōmendat aūt nr̄m dūs suam caritatē in nobis qui ei adhuc pctores eramus. xps pro nobis mortuus est. multo igit̄ magis nunc iustificati in sanguine ipius salui erimus ab ira p̄ia. T igitur. cc. numerū significat quod sunt septies quinquageni in quibus numeris quid aliud quam pfecte caritatis insinuat. quinquagenarius enī nris pt̄ pentecosten sps sc̄i gratiā demonstrat. et senarius nris pfectus est. Carnis dī ut aut aplus dixit. e. membribus nris pscm sc̄i qui datus ē nobis. Y igitur littam que millenarium expuit apte bonitas etiā significat. Nam millenarius numerus p significationē pfectus solet poni in scpturis quia ultra denarium numerū quadratum solidū fiat. Decem quippe denes ducta centū faciunt que nichilo figā iam quadrata sed adhuc in plana est. nec ut in altitudinē surgat et solida effigiat multiplicat. c. p decē et fiunt mille quo pfecto nīl stabilius et in sup altius et ueluti quadrata iustor uitae uita designat. quia eorum pte pfecta est. anim et animae infirma lenta et corpor immortalitate plenius. quando spūm status sui pfectū habet id ē. longitudine caritatē in aeternam contemplationē. T denique deinceps littar caracteribus libet aliquid adsensu dicere que memoratos nros notant et situ sua cruis effigiem demonstrant. Siquidē T que sursum erecta stat et in summo plana ē. bonū significat fidē que sursum ad dm erigi debet et stabilimentis firmare sed tamē cū magne humilitatis custodia seruari ne passim inania uagando memorē. cedat. quas utiq; res aplus ostendit dicēs. firmo stare fide nihil agite et confortamini. nē. Sibi nō plus sapere quam oportet sapere sed sapere ad sobrietatē. unicuiq; aūt sicut deus mēsurā fidei. Z q̄ bonū nutrimat spē que finem suos tanchore nixum aurum ostendens nos debere spe adcelestia inhiare. ne nos tempestas pturbationū siue turbe temptationū seu illecebra uoluptatū alienę ante desiderio possit euellere. Deque aplus adhebreos scribit. firmissimum inquit solacium habeamus qui confugimus adtenendā pposita. spem qui sicut anchorā aīe habemus tutam ac firmā et inconcussam usq; ad interiora ualeamus ubi precursor pro nobis introiit ihs secm ordinē melchisedech pontifex factus in eternū T q̄ littā que similitudinē cruis hīt et duplicat compingit. formā bonū duo p̄cepta caritatis ubi insinuat. ps enī ex q̄ dā sursum ascendit quedā p̄cordium. nadit. et illa ps que sursum erecta ē. dominū nr̄m deū ex toto corde tota anima tota mente tota uirtute diligamus. illa uero p̄cordium que p̄cordium dicatur. ita tamen ut mentis pte sursum contendat. unum nobis immixtum insinuat amorē qui duorum amore debet ordinari. ut amicos diligamus in deo et inimicos pt̄ deum. deque aplus ioh̄es nos instruit in hoc intelligimus caritatē dei. q̄m ille pro nobis animā suam posuit et nos debemus pro fratribus animas ponere. et in hoc mandatū hīemus ad ut qui diligit dm diligat et fratrem suum. X ri que grece christe latine mille significat nō duabus lineis sed tribus ferentibus. scribit quando mille significat ita Ω quia alium numerum iungat iunctis lineis sexta. hanc q̄ pfectionē sexies noctis dicerem significare que accūductis lineis scribit. ut ostendat gaudia celestis milliē esse summū ubi sexies laus sine fine manebit. de quibus ait pphā. bēi qui habitant in domo tua dne in sēcla sēclorum laudabunt q̄a secm eccle pphetam habebit senū sine ore coram deo q̄ erit nouus et in nouā. et q̄a erit mensis ex mense et sabbati ex sabbato. A. in p̄ma littā nris xpi est et bī hoc huic conuenit nativitatis. ipse est gaudiū nr̄m an dominum cum pphā letificabis nos in gaudio cum uultu tuo. Inquit et desiderant angeli prospicere. Igitur ipsas littas series. T in capitis id ē. ame dio cruis p nr̄i. plagas duntaxat hoc numero significans q̄ p̄ passionē xpi eius discipli in capite in pectore eius in toto orbe predicare et dominā carnalitatis omnibus gentibus distribuē. ut ex omnibus tribus fideles adp̄ma cruis pfidei et spei et caritatis dona merentē p̄cipere. Sunt quoq; duo ihesus hic sēc cruis inons memoratis numeris consepti quos per milongitudine abarce cruis deorsum legendus est ita. En cruis hanc species ihesus bene monstrat honorem. Alter uero p̄cordium eius humilitatē secm ordinē ventandi ita. Computat hunc numerum ihesus quo est passus marcus. Ihesus quoq; quod gēma nota cis media continet utiq; usu communis est ut eundem ostendit.

INPRINCI
PIOERAT·V

VOXQUA
MANTIS

EVIT·INDI
ERVS·HERO

LIBERGEN
ERACIONI

ut quoq; ysaie illa animalia pphetica aiam aguū sūāa similitudinē ēis exp̄mūt·q̄ uisio ezechiel' atq; a pl'is aliis solis cōmēdāt q̄ ezechiel medio ignis ul' electi ēe scribit· Et solis īmedio sedis z īmutu sedis·& ezechiel' iuba dcis ꝑus undam⁹ q̄ ie alia sēpsit filiudo aūt uultus eor faies hoīs z faies leōis adextis ꝑor sinistr·faies aūt bouis a sinistris ꝑor quatuor et faies aq̄le detrop ꝑor q̄tuor et retro· Johes u ita sēpsit et īmedio sedis z īcautu sed q̄tuor aialia plena oculis aū et ret⁹ et aial ꝑmū file leōi z secūdu aial file uitulo et tāū aial faiē hūs ꝑ hoīs z q̄rtu aial file aq̄le uolantis·et paulo ꝑ⁹ sīlitudinē aliā uisionē ita dicēs euidi z ecce īmedio thron·z·iiij·animaliū z īmedio seniorū agnū stantē tāq̄ occisū hītē cornua septē z oculos vij·q̄ sūt septē sp̄s dei missi īomē tm̄ū·Cū ī iiij·animalib⁹ z ī iiij·faciē eor ꝑsa z apls cōmēdēt hoc īaliq̄b⁹ differūt q̄ nō uacāt dicēdum pligla·unde⁹ qd ille sit⁹ significet·hoc iiij·animaliū q̄ solis sēpsit īcautu sedis ēe et agnū q̄ īmedio throni stat·nōne ecce dñi q̄dā ergo dicit īcautu sedis·iiij· esse nō aliud uolūt illū significare uelle qui·ī iiij⁹ partib⁹ idē aū z ret⁹ dect⁹ et simili q̄tū adpositōm loa ptinet·ceteꝝ ilocalit⁹ aliqd hui⁹ sēmodi affirmari nō pt·Hic ꝙ·iiij·ptes qd aliud significāt q̄ iiij⁹ cornua ēis sīlacēē illā ꝓdemie uelim⁹·Agnū ū q̄ īmedio sedis ē·qd aliud q̄ mediū atq̄ tenere īteligim⁹·ꝙe ei i ea creaturis est·qui absolut ꝑā mūdi· Quatuor quippe her euāglia·iiij·euāgliste significāt ut ecclie tradit auctoritas hoc ē· matheū·marcū·lucā·Johēm q̄ nunc ille ceruos sp̄e scribūt⁹ quia passionē dñi z resurrectionē ī libris sīs euāgliū oīs recolit testant⁹·matheꝰ nunc ī ymo positus sp̄em hominis tenet quia ī p̄incipio euāgliū sui genealogiā saluatoris disserens ex ueis parentib⁹ eū carnē assūmē īmaginat·Marcus ūo et lucas q̄ iam alaꝝ cōstituti regiā ī eo potestatē z sacerdotalē dignitatē significāt·quoꝝ ꝓor hoc est marcus sp̄em leonis habet unguo uox leonis ī heremo rugientis audit⁹ uox clamantis ī q̄ ide serta patre uiam dñi rectas facite semitas eius·Nam amos dicit dñs deus⁹ rugiet z deuecim dabit uocē suam·Leo ē rex bestiaꝝ unde salomō dicit sicut fremuit leonis ita furor regis·et ī genesi patriarcha iacob denuda unde reges z unde xp̄s carnē assūpsit dicit·Catul⁹ leonis uida adp̄dam fili mi ascendisti requiescens accubuisti ut leo et q̄ leena q⁹ suscitabit eū·nō auferet⁹ sceptrum denuda et dux de femoribꝰ ei⁹ donec ueniat qui mittēd⁹ ē·z ipe erit exspectatio gentiū·Ille quoq; hoc est lucas uitule similitudinē tenet qui azacharia sacerdote initiū sumēs ipm dum ecā de cognatione sacerdotum secūm hoīem natū testat⁹ cū anglo narrat admariā matrē eius dixisse et ecce elyzabeth cognata tua concepit filiū ī senectute sua z adauid pmathan genealogiā saluatoris ducens ipm sacerdotem ēe īsinuat·Johes aūt sp̄em aquile ī se ostēdit q̄ nunc īcarne creatus conspicat q̄a adalacra uolans secretoꝝ xp̄i diuinitatis mysteria explorat z q̄ i ipm solem ditatis mentis oculos figēs clarius p̄incipio euāgliū sui·de diuinitate xp̄i exord⁹ est·Ita ꝑincipiū erat ū bum·z·ūbū erat apd dm et ds erat ūbū·Quatuor ergo euāglia aiāuor euāgliste sc̄ipta quatuor flumina paradysi de uno fonte pcedentia significāt·quia sicut ꝑa ecclia matre fontis pcedentia totā fidē rigauit·Sta abyssus fōte uō hoc est xp̄m aquo qui semel bibit nō sitiet in etnū·iiij·euāglia emanantia z p̄dicatore ora diffluentia totū mū dum aduentū fructu⁹ germinādū irrigant·Hec sunt duum cherubim·iiij·rote q̄ sequebāt·iiij·aialia·iiij·faies·z iiij⁹ alas hūana·qd aūt ezechiel dicit·qd apparuit rota una sup terram iuxta aialia hūs·iiij·faies et statim subiūgit plumah uno z aspect⁹ rotaꝝ et opus earū q̄ uisio maris z una sīlitudo ipaꝝ·iiij⁹·Et relqd·Potest admirabilitatē hui⁹ rōnis transferri·Iuxta enī unā·iiij·spēs rotaꝝ apparuerūt·quia·iiij·euāglia ī una passione saluatoris cōcordarūt·Tanta et similitudo erat rotaꝝ·iiij·sequentiū aialia·iiij·ut una rota necessitate credēt·Tantaq; sīlitudo ē ī narratione euāgeliste ut una spū dicta facillime approbet·et q̄tuor ptes eaꝝ ibāt rote et nō reuitebant cum ambularet quia p iiij·plagas mūdi docendo discurrunt·euāglia nec regredit⁹ abnegare q̄ docēt q̄a uirtus tenorē obliuat uerecundis nec deflectit obliqua falsitatis Iuxtis quippe·iiij·aialib⁹ sūt sc̄ipta libri cōuenientia hoc ē nus et auctoritatē eaꝝ significātia quod de dño saluatore p̄dicēt·Nam uisio hoīs decalū sc̄iptus est hic ūltus Matheus nunc hominē significauit mordine sacrpus Leo uō hec h⁹ ūba ciarcaus regem significat·ymago quoq; uitula hec continet Dat lucas pontificē·Est aquila marce alias conclusens hunc sonat uerbum·Altuolans aquila et ūlum haulit marce iohannis·Tenet·et·iiij·facies hec eade aialia singulis ꝓpriales eaꝝ sententie denotant·unde·iiij·euāglioꝝ ꝑme ptes demonstrant·Agnus quippe qui īmedio stat hūt īmpte et īocubitus sc̄ipti Septem sp̄s dei·Quod idem significant septē cornua et septē occi Iunctę uō reliqua tenet sententiā baptē iohis de se Ecce agnus dei ecce qui tollit pcā mūdi·Iunctę nempe quē gestat in capite ostendit sc̄iptum greci nomen·ihs·Quod intpretat⁹ filius significās qd hec ymago nō agnū quemlibet z cōmunē sed agnum dei filiū demonstret·

Spiritus almevenit super adirectus abarce
Ut tibi deuotam mentem et benecredula corda
Tu dedices ut sequeres quoque uitaequem
Expatre promisit cum sanctus ut ad mitteret
Promisit christus quum laude nouumque
Altithronum donum carnet pro pacti o spousa
Iucunde quā spousus gaudet amplexu
Gaude et auidespondsauit clamate cum
Cur das ergo benenitu ctu lingua capit
Hyl terias inter neo os atque omnia pectus
Qualiter ipsa patris apicem orbem
Tu pignus dedisti quem spousa
Et sic soluit dum sponsi corpore
Formasti et mollitum
Noueris ylla tibi tu collecta
Amq̄ creatura nunc sancti
Que rite sancti
Spiritus inde michi
Quatenus aucta cruce
Carmine permaneat
Os et rite facis scale
Spiritus adest nobis
Christus dans clarum
Ut deus extotocordes
Almus amet ur amorq̄
Ex imut fratris cunc
Quod crux almas der ben
Nam pars surs um erect
Transuersa pacem da
Constituit sancta
Christus qui cruce er
Propter amicorum piu
Dilectā ponens ani ma
Hunctu sanctificau
Spiritus inde michi
Quatenus aucta cruc
Carmine permaneat tu
Os et rite facis scale
Spiritus adest nobis
Christus dans clarum
Ut deus extotocordes
Almus amet ur amorq̄
Ex imut fratris cunc
Quod crux almas der ben
Nam pars surs um erect
Transuersa pacem da
Constituit sancta
Christus qui cruce er
Propter amicorum piu
Dilectā ponens ani ma
Hunctu sanctificau
Spiritus inde michi
Quatenus aucta cruc
Carmine permaneat tu
Os et rite facis scale

pcradi rectus abarce
et benecredula corda
es quoque uitaequem
ntia mittere cemet
quum laude nouumque
pia pactio spousa
ctu lingua capit
omnia pectus
atque omnia
auctores omnemhanc
pticis interiora
cta beris illā
conspectibus almis
allēgat
allende mpe amore
omnis noxius abstet
uina egloria mecum
plebis carmina mutum
stemplallere cantum

Scriptum est me laya et egredietur inuya demadre esse et flos degermine eius ascendet & requiescet sup eū
spūs dñi spūs sapīe et intellectus spūs consilij et fortitudinis spūs scīe & pietatis et replebit eū spūs timoris
dñi septiformis Igit̄ quū spūs scī per ysaiam annumeret quę sup florē illū ioīdissimū requiescēre dr q̄ tantis
eis rationē spōse sue dnat· Ego flos campi et lilium cōuallium· Iugū quoq; et florem de quo ppheta narrat
aut videt ipm dnm dnāt potētia regnantis & pulchitudine· Nos aūt uirgam dnam⁹ stām mariā de stirpe iesse
se pgentē quę millā habuit sibi fruitē cōsentē q̄ millā huīt carnalis copule cōiugē· florē v dnm ihm qui
de radice humane nature splendidissim⁹ erupit q̄ sine sorde pīce exūgualis utq; nac⁹ processit qui et meamus sue salutare can
dorem lucis demōstrāt & sāguine passionis nob rubōrē ostendit· Sup illū ergo requiescat spūs dñi hoc ē eternā habitationē que
nebit· quia in eo· habitat omīs plenitudo diuinitatis corpaliter· Non eīm admensuratū dat ei ds spīm sz mēsurē ei ds pat oleo letitie
pōsortib⁹ suis et depleuitudine eius omēs nos accepim⁹ Qm igr dextra sapīe ē quod accepit spīm scām apīe et spīm dederit utriq; na
turi in ea mōstra est humana salus & diuina· Accepit ut homo daret ut ds· Nos aūt accipē hoc donū quidē possim⁹ quodula mō
essendē aūt sup alias nō utiq; possum⁹ sed ut hoc fiat dū sup ea quę id efficiant⁹ meditam⁹· Sed queri potest cur ppheta aspū sapīe
numerare inchoauerit et ipm timoris definierit· Cū psalmista dicat Initiū sapīe timor dñi q̄ ita solum possit ppheta ergo ait de
re urge que deinde esse congressura erat ppheauit id est xpō quia ipm ydumtate noticiā pīe intellexit et totius boni & salutis
numq omnīū rez auctorē cognouit ut ad tanta plenitudīe salutis acclis ipm adnos usq; descendē significaret & imaū id
est humanā naturā tantā ipm diffundē mōstraret absq; tactu spūalis donor sapiens aduna usq; progredit· Que
est enim maior gra quā ipm oipotētē creatorē aqua et pquē et unquā sint omīa & ipam sapiam etnā aqua & pquā & iqua
nullatenus omīa pmodulo mō plene atq; pfecte comprehendat· Aut que minor quam ppt penā gehenne apīus se hoiem com
misce· Nec dum ei ignotus supiores ascendit qui multo penalit⁹ affixa & qua timor penā habet· qui aūt timet nō ē per
fectus in caritate sed nō nisi pfectā humana infirmitas ad supiora valet conscendere· Atq; ideo dnat psalmista Initiū sapīe
timor dñi· quia primus debet homo ptimorē apīus se cohercē sacros sapiā quor ds reddit unicuiq; secdm opa sua quodq;
impij ibunt in supplicū etnū iusti aūt in uitam etnam et sic amore mercedis etne meretur gradus ascendere· idē in eodm gradū ut
prius sit et nutus fidem habeus veram· et nulla malū pmala sed semper qd bonū est reddens· Neq; maledicēti remaledicens
sed etōtrario benedicēs· Initium quoq; ut sacram habeat mala eligē et mala repbare diūtere amando & facē bonū sequi pacem
et odium spernere Inquantū ut fortis sit firmo in hac mansione gradu et nō patiat⁹ se ullis corrupi prosperis atq; ullis affligi ad
ibis Inquitū nō gradū ut oīa nō cōsilio agat & secdm id qd sapiam dumia docent obedies fiant id est· ut dimittat debita pīis
suis quatenus dimittat sibi ds pīa sua misereat⁹ altius ut sit misericors sic ds· fiant annuos demāmona iustatis ut ad defi
ciat regnū illū ētnū talibnacla semēt tiena· ut metat celestia pdat mō aiam suā ihoc mūdo· ut inuitā etnā custodiet eā & his
similia· Insertum ut intelligat deū idē· tota cordis intēcione· illū pquirat mutet inspiciat· & omīs malos cogitatus cordis sui
adinuentes subito euellere festinet· et parvulos suos adpectum allidat xpō· Cum aūt iseptimū ascendent gradum
id est sapiam iam ipm hoiem exhibebit pfectū et exercitū conditione ihū tenuit et nō necesse hr ut aliquis doceat illū
sed sicut unctio eius docet eum deomnib⁹ & delectatus pfecta dilectione dei cernis effectus est cum apīo qd neq; mors neq;
vita neq; angli neq; pncipat⁹· neq; instantia neq; futura neq; fortitudo neq; altitudo neq; pfundū neq; creatura alia
poterit eum separare a caritate dei que est in xpō ihu dño nō· Quod aūt his hic numerant septem dona spūs scī· Duo ī
mirum significant pcepta caritatis que pspm scām diffundē in cordib⁹ nīs· sine duo testamēta que per nīm spūm dicta
ta atq; cōscripta sunt que mimica cruce· idē in una passione xpi compacta atq; adunata sunt In cruce ergo xpi duo
efficiūt⁹ unū quia omne duorum et uniuersa in pīa dissoluta sunt pacificataq; sunt cuīa in pīa que in celo et que in ter
ra sunt· Deiecit ergo hic ideo florigerum cruce quatuor coloribus papilio id ē iacinctino purpureo· bissino et coccineo
ut flores illius iocundissimum decorem demonstrare quē ppheta lonino uarias destrue regia exercitū qui videbat spen
dida forma pfulgens hoīm existens utilitū decorem in semetipo illa omnes mirabile ostendit· Nec enī illum scōr fas
est credere ad excellentiā claritatis eius puenire potuisse qd illum solum sine pīa manula constat natū esse· et quod cete
ris exparte conferebat gra illi totum ex integro prebebat natura· In manutha quippe intelligim⁹ celestem eius in hoīes
conuersationē· In purpura passionis sanguinē in candore et bysso carnis eius immolatissimā castitatē In coccō quoq;
papilio ac pfectā caritatē His quidē omnib⁹ homo xpus ihus inter homines natus serenus resplendebat quia to
tus decoris pulchitudine nitus fortisq; plenus erat· Proficiebat igr puer ihc sapia et etate et gra apud deum et
homines et ut factus populi testimonio laudatus erat dicentis· Bene omnia fecit et surdos fecit audire & mutos
loqui qui doctrina sua mundū illustrās atq; egrotos eius sanans per mortē destruxit mortē & triumphans resurrex
it gla· Ascendit in celos sedet ad dexterā dei pīs Inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos & cetera pigmenta·

Sanctæ beatæ potens suitæ laus gloriæ christe
Crux ueneranda decus tuæ crucis laetitiæ
Ignua bona atque pia
Tripitite cuncta
Ceripera spopulos
Quis dederas quondam
Reddita iure pristi
Samba una quæ iuterra
Semina dispulchra
Quæ quesedens montis oraui
Discipulis tribuens
Nuc ipie bat enim almi
Yiet tu ūhis tituli
Yt benedicta patri
Crux quia tota bona
Dat doce t almæ ducē
Sic felix diuinam
Qui resfacet
Lentes quæ
Uis coniugi
Olacrimor
Qmalta
Ops ecce
Laus ecclesiæ
Cum pere
Omnitenens
Ergo beatorum
Octeno hoc
Hoc qui resurgentes
Crux ui scalarum
Yita beata homi
Gnaquatet
Sancta bonos
Cuncti potens
Hpi ritus ipse
Septeno qui gradus
Altopolihinc
Quos comitatur
Gloria stemmathronus
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati
Ecce fidelium
Cuncta supernorum
Cuncta regens
Hic aquæ
Omnia cedant
Tempera
Habitare
Supera
Numquid
Imperium
Dominum
Sultpa
Uperise
Uelcol
Umquid
Cempera
Abitare
Uperi
Lebe
Ati

cto ergo beatitudinū series hic mīsp̄e sc̄e ecc̄ias uocat ut amicto fidei p̄lo īnotescat ubi salutis sue habeat
īcrem̄ · et ubi p̄fectois sue īcr̄emet sit supplemēti quādo p̄passionē xp̄i acc̄pit remissionē p̄cor & p̄surrectionē
aīe & īmortalitatē spem̄ etēnam quādo bēatidis quoq; celestis anulo reqm̄at īegritatē quā adulto aqua consecratus est · deinferno redēptionē Merito ergo sc̄e ecc̄le hec omnia sacramēta conuenit qua pillam libertatis
pactū fidei et sodalitatē vnitatis p̄fici uidem ubi insinuat anoste redemptoꝝ ubi demōstrat sc̄a mox cōsecratio · ubi nutrimēt omīū ūtutū p̄fectio ubi p̄mittit adeptā uitā resurrectio · ubi etīe bēatidis speratā adeptio et etīe felicitatis acquisitio · Nam q̄a post enumeratiōnē de tractatum spiritalīū carismatū deocta bēatitudo sermo habere nob̄ placuit uideam⁹ quomodo ipe duc̄es libri cōueniant et si habitudo sc̄e ecc̄ias hanc cōuenientiā mīse demōstrare uideat · Fiant enī bēatus pater agustin⁹ libro
quē de magne dñi īmōte placuit nomīare hui⁹ cōuemēte talē cōmendatiōnē ita ducēs · Videtur ergo in etatem septiformis operatio
spūs sc̄i eque claras loquit⁹ his gradibus sentenciaq; congruere sed mīe est ordinis · Nam ibi enumeratio ab excellentioribus
cepit hic uero a humiliorib; ibi nā mapit a sapīa dī · & desinit ad timorē dī & īnanī sapīe timor dñi ē · Qua p̄ter si gradatīq; quā
a sequentes numerem⁹ · Primus ibi est · timor dei · Secunda pietas · Tercia ē sc̄a · Quarta fortitudo · Quīnī cōsilīū · Sextus intellectus
Septima sapīa · Timor dei congruit humilib⁹ equib⁹ hic dicit · Bī pauperes · quoniam ipor est regnū celor id est nō inflati ī superbi
equib⁹ aplius dicit · Nolī altū sapere sed time id est nolī extolli · Pietas congruit mitibus qui em̄ pie querit honorat sc̄as
sc̄ipturas · & nō reprehendit quod nō dum intelligit · et p̄tea nō resistit q̄ ē mitē esse unde hic dicitur · Bī mites qui ip̄i
hereditate possidebunt timm · Scientia congruit lugentibus qui iam cognouīt īsc̄ipturis quibus malis mūdi teneāt
que tamq̄ bona et utilia ignorantes appetierūt equib⁹ hic dicit · Bī qui lugent nunc quoniam ip̄i consolabūt · Fortitudo congruit esurientib⁹ et sitientib⁹ laborent em̄ desiderantes gaudium ueteris uoms et amore aīarum et corpoꝝ aūtere apiētes equib⁹ hic dicitur · Bī qui esuriunt et sitiunt iustiā quoniam ip̄i saturabunt · Consilīū congruit misericordib⁹ hoc ē nemc
dūcet · detentus malis euadendi · ut dimittamus sicut et nobis dimitti uolumus et adiuuemus inquo possim⁹ alios
sicut et nos inquo non possimus aplius adiuuari · equib⁹ hic dicitur · Bēati misericordes quoniam ip̄i miam consequentur
Intellectus cordis congruit mūdis corde tanquā purgato oculo quo deum posit quod corporeus oculus nō uidet nec auris
audiunt nec unqm̄ homīs ascendit · Equibus hic dicit · Bī mūdo corde quoniam ip̄i deum uidebunt · Sapīa congruit pacificis inquibus iam ordinata sunt omīa nullusq; motus adiuersus rebellis est sed omnia obtemperant spīui hoīs cui ip̄e obtemperat de equib⁹ hic dr · Bī pacifici quoniam filii dei uocabūt & paulo post subiungit · & ista quidē illa ut a possunt complere sicut completa ēe magis credim⁹ · Nam illa omīmoda & angelica forma mutanda que post hanc uitā promittit nullas inibis crepant
potest · Bī qui p̄secutionē patiunt p̄ iustiā · quoniam ip̄or est regnū celor · Hec octaua sententia que ad caput redit · p̄fectū
hoīem declarat significat fortasse et circūcisionē octā die in ueteri testamēto et dñi resurrectionē post sabbatum qui est utiq;
octauus dies idemq; primus · Bene ergo omīs ūtutū series ingenius distribuit quia omīs uita fidei p̄mansuram augmenta ad altiora habeat donec ad summā p̄fectionis id est ad caritatē puenīat illam habeat que p̄fecta foras mittit timorem p̄quam meret iam habitatorem in se habere deū q̄a dis caritas est et qui manet in caritate in deo manet & dis
in eo · quando iam sedata temptationū tempestate tota ī dei contemplatione erit · Unde hinc psalmista · Ambulabūt
de uirtute in uirtutē uidebit dis deor in syon · Et finis est impar loc⁹ eor & habitatio eor in syon et hoc rite pneumatica carismata innotescat q̄ p̄ter sc̄a gram omne danī optimū et omne donū p̄fectū nob̄ cōcedit · Recte q̄dē gr̄a⁹ ille ecc̄ias forma distinguitur q̄ p̄iam ad celeste regnū ue cōsecrat · & q̄ due p̄tes sc̄e ecc̄ie sc̄a una que erecta stat · altera que tūsūsū uadit · ita quoq;
ip̄i octo bēatudinū gradibus nulla dispositi sunt ut abimo usq; admediū merecta illo⁹ pte ascendat & tunc p̄tūsūsam illo⁹ pte
ascensionis ordo ducatur · Deinde retrorsum ī erecta eius pte ea que tūsūso eminet ascēsus ille finiatur q̄ cuilibet facile patebit · si
ūsus quos ī ea reperimus rite intellexit · Potest quippe et mīa diuisione patrū cōuenīēs eam dispositio cognosci · Sā ī erecta
stipite ī y uno pauper spū collocant & ī sinistro qui p̄secutionē patiūt p̄ iustiā quibus utriusq; regnū celor promittit q̄ p̄cipuā
humilitatē solum rite admīm palmā et adregnū celeste pueniūt · Alterq; p̄tūsūsa que ecc̄ia de gentibus congregata est · & ista que p̄tes ē adūsa omnia penetrasse tollent · nisi
ūsa v pte abūs q̄ hugēt nisi usq; adbōs q̄ mūdo corde sunt · Finis tendit quoniam bonib⁹ cōsolatio sequtab⁹ ubi dñi promittit q̄ uerbū
unū esse intelligit · illa em̄ consolat⁹ quia eius regis ruinone sine fine plangunt · Sā ergo uere mpūm uita quantomagis se ex
terius despiciendo deserit tanto amplius interi⁹ nuclearis cōtemplatiōis patuit quos ei exteri⁹ iflexu cōtinuo quallis humilitatis eos ītius
sibleuat ascēsus cōtemplationis Septē ordo ī octogenu uiparib⁹ numeris cōpacti octo ūsus continēt · xxxvi · Litteras octo bēatudines cō
tinētes quoꝝ primus qui ibi sc̄e ecc̄ias potius est talem ht uerbum Regna pōt dñs uilt pauper ēe bī · Deus uero post hūc tale
atq; solū mites semp habitare suprā Terminus quoq; ordine octogenus est ille qui tūsūsa ecc̄ias tunnite primus ē hūc tenens
ūsum Felices flentes quia consolatio ī alto est · Quartus qui hunc primus ē ni hoc ūsu · Nam uisi cupidus actiua relicta com
plet · Juxta quem quītus cum isto · Mente pios surstum miseratio larga repensat · Sextus quippe ille ē qui tūsūsū tunni
tē claudit Corda serena deū cernent et in arce superna · Septimus qui in sup eminente ecc̄ias parte inferior sistit hic · ·
Pacificos omnimus proles complecti tam ore · Supremus quoq; omīm octogenus hoc conscriptus est ūsu · Proxīo afflic
tos regnū iam spectat olympi ·

Pande salutare mundi nuncium
Ingua fidi gura manus labium
Magna crucis domini que gloria
Hic era celsa cruce et quo pertingit
Lux ubi pura manet quo tetra
Perpetua lati tant ubi noxq; die
Hucce dunt cede nt qs ri bi quo tempore
Labitur orbis ubi varia bilis unda
Quatt uor ici tur eu ix cuf fici t asc t hae c
Pagina diguacruc t praec outa tramite denas
Has que quadrageuas sancto decall emonades
Arte ligare ei mul pleuas quoque luce erena
Mistica qas uirtus quatt conscreat houart
Temporis inst antis numerus hic rite figura
Hec tat quot achri sto cubpriuci pe sanctа
Ecclesia tabi dq pre fert coutrari atela hic
Vbpone us hosti bellatrix consci a per stans
Virtutum et pusc uis vici a sithi laus ea cunctа
Cumfidei scvto domat haec uitu hast aq; nerbo
Ortic āli gat ethbeue iustici aeinfi uit al mam
Atq; salutaris falcam hanc inuehi ci ge stat
Iplacruc is clarā fac iunt insigniа frauteм
Fronti set adue rsae fyundunt formosa decorē
Iucruce saluator sacuum uam vicerat hostem
Eius et hac numero cuade serto almatra hebat
Exdapibus cunctis icinuia sobria christus
Hri uxerat eri puit qear to decfauce superbi
Raptoris homine mquem castri mar gia trauxit
Iufacinus dirum inuite mcinul at tuli tirам
Huic phi largiri aleuis et cenodoxia truſit
Quem are gno dominus aeterna redemci o ieſus
Hed precſit hostem praedam salua uit abipſo
Capti lis atqe humilis mitis et sobrius ipſe
Cuius pugna salus cuius victoria sanctа est
Cuius iuarcet hronus alpectit inifimа cuius
Crux ouat orbis honor crux est erecti o mundi
Crux mihi carmen erit victoria clarа

Quadragenarius itaque numerus secundū hūc modū spēm anus formar et mīsti sacramentū congrua dispositione declarat qm in mīa. summas denarius singulas ordine manifesto demonstrat. Hoc ē admysticum ptinet quia sicut in mīa. ptib⁹ denarii plenitudo īuenit. ita eadem singulis sā ewāgliī libris decalogi pfectio ōib⁹ fidelib⁹ insinuat. Que tamē nunc decem vnā spēm anus fecit quia vnitatem fidei et dilectionis sanctitatē decalogus legis et ewāgliī ma iestas concordi astruunt. Porro spē denarius abuno usq; ad mīa. progrediente numero cō summat. Idemq; ut quadragenarii singuli per mīa. multiplicat. Hoc nimirū significat quod legis cōsumma ao nō sine ewāglio fiat nec ewāglica doctrina sine lege careat finis enim et pfectio legis christus adustinā omī credenti. spē ē pax mā qui fecit utraq; vnū et medii parietē soluens īimicitiam carne sua legem mandatoq; decretis euacuans ut duos condat īsemetipm īvnū nouū hominem faciēs pacem ut reconciliat ambos uno corpe deo prouens mtfinens inimicitias īsemetipo. Quia ergo numerus iste laboriosi huius temporis sacramētū est qui subdisciplina regis xpi adūsus diabolum dimicamus et eandem illud declarat quod xl. diebus ieiunauit hoc est humiliatione āme consecrant et lex et pphe primo sensere hebraam qui quadragenis diebus ieiunauit et ewāglium pfectus dñs ieiunauit quibus quadraginta diebus eandem temptabat adversarius quid aliud quam omne humanū tempus temptatione mām mortalitate assumere dignatus est prefiguret. abhoc q; mortis eius usq; ad diluculū resurrectionis constant hoc xl. si ipa cōmunicet. Post resurrectionē quoq; non amplius quam dies xl. cum discipulis mhac tm esse uoluit huic ecclesie adhuc humana cōuersatione communicans et cum illis alimenta mortalū quāuis iam non morturus accipiens ut pfectos. xl. dies significet se occulta pīa quod promiserat impleturum quando ait. Ecce ego uobiscum sum usq; ad consummationē seculi. Cur autem iste numerus hanc temporalem uitam terrenamq; significet illa iterum causa deprehendi potest quia sol cursu quāuis sit alia fortasse secretior quod et tempa annoz quadripertitus mundus iste quatuor partibus terminatur quas aliquando uentos nomīe scptura commemorat aboriēte et occidente ab aquilone et meridie. Adhunc igitur mūdum et aduersam tēporalēq; uitam hominū aduos regendos intemptatione laborantes uementem regem xpm matheus sapiens ex eius est ab abraham et enumerauit. xl. homīes ab ipa cū gente hebreoz que ceteris gentibus ut distingueret deus detīa sua et de cognatione sua segregauit abrahame. xpus uenit mundū et ab ipa cuncta mūdi salutarē pfecit crucē. mhoc annoz tmō y saac consecrata est recreata et pfectus numeri mysterium xpo copulata est ecclia hoc numero dicit. xpi. uirī exploratores terram repromissionis et eodem annoz numero designati sunt īcredule et detractores īsterilitate solitudinis qua sepe per pīnas uite laborē quo pbant. ela cruciant reprobi. Iste secm huius numeri medietatē id est. a xx. annis eligebat filij isrl primus in mīam dñi ut pentateuca narrat hystoria. ut ostenderet quia mox ut orti sperunt suis bella uinoz non parius statim ad est labor certaminū. q aūt se xpi ant. apīus carnem suam crucifixerunt cum uicijs et concupiscentijs. mentur que hic numerus secm dispositionē sce arce in templo salomonis cui sc̄e id ē. xx. cubitos in longitudine. et xx. cubitos in latitudine ut ostendat ipe esse scōs scōz qui arcas quadrifide constructus est stipite ut reparata iret delicta ppli et sanctificaret totius orbis gentes habitans inter eos et saluans omnes credentes in se. meritoq; arca ipa sci scōz dia potest que abomnib⁹ scis mūdi uenerat et colitur. Sed nō et abipīs spūalibus sanctis anglicis qui de redemptione mā gratulant omni honore ut credimus digna deputatur qui recordant xpm ppt obedīam crucis exaltatū et tradituni illi nomē quod ē sup omne nomen ut in nomīe ihu omne genu flectat celestiū et terrestrium et infernoz. Est aūt quadragenarius ipe inquatuor triangulis hic compherensus secm geometrice figure potestatē continens ūsum quadragenarii literaz mhunc modū. Crux sancta tu aeterna es regis victoria xpi.

Crux mihi carmen uerita aures ad ibete fideles
Laus crucis ore manat de nota sonante mentes
Vos qui beste crucis qui beste sapientia cultae
Lux aeterna de quibus incorrupto amor fit
Hic sonat arti fructus uirtus operi que beat
Hic decor exultat hic gloria fingit ut artis
Veste uoluit quia uiui ad fulget origo
Vestra manet palma ac uno mortalis in aetra
Clara qui aest nobis victoria crucis tus ubique
Ipse salus uectat dicta mfecit in atro
Pro nobis moriens ac eo pressit in q'um
Morte interfricens mort mū tarta ara vitit
Huc huc aegrotet volucres concurrite cursu em
Veste erit medic q'm crux medicabilis alto
Stipite gestauit extendit brachia cura et
Vestite curarit et gemmas expandite palmas
Ipsius ergo tale tactu oro nora ade
Reddere dextra pia gropido hic magnetis
Summa cui est uirtus capiens adibe salute
Resquid descendit resipiscat fides aut arte
Dampna timoris eauget redivia uos ignabeat
Cui qua salutarem numerum hic gīt abeatae
Data cruci haec spes diuino munere plena
Qui gnatu ueni am qui sabbata laeta aquietis
Cui legis pri scae post azima festa tri butae
Est in dex et post sacrae sollempni apaschae
Ipse paracleti mis sundique numine plenus
Pacis amore preobus pacis signacul aprofert
Perfectus decore spe pertectus honoris
Quinq' cruces praebet amis denas mōnades
Enumerat sempe rūcruciA et amic afigura
Quinque libri legis ext aut mandata aque deua
Omnia nempe cruci concordant tradite dictu
Ex numerus tempus mysteri afacta caractere
Omnes ergo cruce mpariter laudemus ouantes
Soluamus vota hinc cruci fixo et debita regi
Sanguine qui propri o lax aut creti na mundo

Et igitur pagina quinquagesta numeri continet in quibz .x. literis expressum quę et denarij nomē summā et arcus expimit figuram manus hominem totum opus condit. Hic iubilei tenet obseruantiā et ueræ remissionis quę paulum toto orbi concedit uicē est. Hic post typum paschę celebrationē et omnis agni sollēpnia translatiuis domum egypti celebrimā festiuitatē legis date mutate sy nai testis est et post uerum paschā agni xpi immolationē panachti sup apłos missi demonstra tor est. Hic sabbatum sabbatoz post completaquē .vij. ebdomadū mundi adduta designat z et ne requiet quę uere una est gaudia demonstrat ubi tā corporum nīoz uere suum celebrabit sabbatū qua nulla presentis uite damna sentiet ultra labor sed in laudib⁹ etne tuitatis suum digne ēcolebit officiū qua sine interruptionis gaudebit se nullū habere finē. Quia ꝓpē nūto queritz quomō quinquagenarius numerus centenarius quinquagenario iungat. quadragenarius itaq; est numerus unus exhis qui uocantz impariter pares qui diuidi quidem in equas partes omniq; pars habias equas diuidi potest nec nō z partes par tium diuidunt z si nonnulq; admittatem p ḡditur equalis illa diuisio. Est ergo eius medietas .xx. quarta pars .viij. octaua pars .v. decima pars .iij. medietas .x. quadragesimus. Unum enim .et .x. z iij. et v. et octauū .z. xx. et xx. quinquaginta faciunt. sed hoc incrementū nimioris numeri minuendum. quia aliud significat quā ꝓfectū nīm predicimus ergo quod quadragenarius numerus hanc temporalē uitam et pūtem designet quinqua genarius uero quidem future patrie et etne gaudia demonstret et quid aliud nobis phos duos numeros mi miatur nisi ut hanc uitam sancta ducentes oīnibus et uigilijs atq; ieuniis instantes mūe quoq; opib⁹ et elemosinis insudantes plena fide. spe integra. ꝓfecta caritate. ad illam que nobis expectat nos patriam pe uenimus ubi quies etna absq; ulla labore possidetur ubi uerum gaudium sine ulla tristicia continetz. ubi quic quid hic exparte aliqua possimus totum atq; integrum sine fine placetz. Porro ait denarius numerus crea toris atq; creature significat scientiā. Nam duitas creatoris est. septēnarius ait numerus scientiā indicat ꝓ uitam et corpus. Nam nulla tria sunt unde constamus tota corde tota anima tota mente diligendi est ds. Quo rore ait manifestissīa quatuor apparent quibus constant elementa. Bene ergo numerus iste significās magnus expimitz uota quia nulla ꝓmediatorem dei et hominū reconciliato et coadunati summus creatori uiū et nos filios adoptionis etno patri immolati. Recte uidelicet numerus expimitz manus figuram quia tota mens ullus spiritalit arma aptatur. Nam seruitus indebita uinculi cas nulla relaxatz et paruē genus hūa ni captiuitas et seruitus qua pcō negligere atq; idolis seruiebat destruitz et uere libertati qua deo soli seruiri debet homo qui ad ymaginē dei creatus est reddit. Inubilei quoq; adantiquū possessorē uenditor possessio re uertitur. et in passione domini hoīs possessio idest paradysus reducitur quā ꝓpositum uetitū ipe ma le cōmutauerat etiam attentus et uitam ꝓmens. Ibi quippe ꝓceptum est filijs isrl ut se abstinerent a multe opere et hic concessum est eis dei ut uacent aeterna cupiditate. Euangelizatq; buccina filij isrl in mēse iubilei septimo mense decima die mensis ꝓpitiationis tempore nunciola tuba sua z sanctificatiue annū quinquagesimū et nouauit re missionē omnibus habitatoribus ire. Insonuerunt tuba predicationis apli et ceteri predicatores euāgelij spūs scī qui replent legem spiritalit intpretantes et docentes in toto orbe penitētiā et remissionē peccatoz in pere ꝓpositi xpi oīs qui credunt in eum. Ostendit quoq; ipe saluator hoc uere remissionis tps quando nazareth ueniens in sy nagoga legebat capitulū declaya ꝓphā adse ꝓtinens ita dicens spūs dni sup me ꝓpt quo unxit me euāgelizare pauperib⁹ misit me predicare captiuis remissionē et ceis uisum dimittere confractos in remissionē predicare annū dni acceptum et diem retributionis. Annū ait acceptum et diem retributionis omne predicationis eius quo niam ne ista est tempus intelligē. quando ceris lux uera que illuminat omnē hominē uenientē in hunc mundū ad cognoscendū ueritatem ipso et miraculis aperuit ipsum et in cruce moriens dimisit captiuos cōfinctos in remissionem quia destructis inimicis mortis relingens inferia ascendens in altum captiuā duxit captiuitatē dedit dona hoīb⁹. Quod aūt hec testimonia adipm ꝓtineant testatz euāgelista lucas cum subiungit saluatorem hoc idem auditoribus suis affirmasse ita dicens cepit aūt dicere adillos quia hodie impleta ē hec scriptura in auribus ueris et oīs testimonii illi dabant et mirabantz in uerbis gre que procedebāt de ore eius. Continetz aūt unusquisque .x. uocis unus ipsius quinquaginta hebraicū hic. Quinq; iuuat. apice ast sacra dicere de cruce et hactenus est. Perfingulas notas denis literis subputatis. sed hoc in pmutatione ceteri aūt inscripto .vnm. gemmi nata unitatisq; nota deputant. Nam media littera singularis nōtas cōmunis est utriq; tramiti et ei qui dex trorsum et ei qui sinistrorsum uadit.

Decem⁹ sancte cruris formā greca littera laudā ihac pagina ꝓquatuor loca pōita
exemplat⁹ que et·xxx· numer⁹ apud gretos signific⁹at·Hec ergo quia quater hic
ponit⁹ cxx· numer⁹ effic⁹at annus sanctificatōi magnū est·Nam legim⁹ āno diluuiū·
cxx·adpenitētiā hoīb⁹ denūt⁹ et salomonica templi edificatio·cxx·arbitror⁹ erat ·anno
et sup·cxx· annos mox pentecostes sp̄us scūs uenit iquatuor ei notis adpīm
effluentib⁹·my·euāgliū significaut⁹ inquib⁹ singulis tricenarius numer⁹ inuen⁹
quia fides sce trinitatis et ꝓfectio mandator⁹ in singulis sc̄i euāgliī libris plenis
sime predicatur·proinde illud quod archa noe cum exeret precepto construebat⁹ et adsalutarem
elector⁹ adsimilitudinē sce cruis inpis diluuio periturus prepabat⁹·in·cxx· annor⁹ calculo pe
rpendac tempus hoīb⁹ ante denūtiatum est quid aliud significat quam quod ira tantū afflic
tus humus sensib⁹ possim⁹ pmanē illesi si euāglice doctine inside sancte trinitatis digne opantes de
notis membris obediem⁹·hoc aūt quod omīs altitudo·cxx· cubitor⁹ fuit adiuuat sanctificatū respicat
quod et ꝓmissa misericordiarum cetera post passionē resurrectionē·et ascensionē dñi nobis in hoc nu
mero unor⁹ gr̄am sp̄us sc̄i accepit·Itaq⁹ procedente naturalis numeri progressione abinuo usq⁹ ad
xv·et collecta mystic⁹ diēi lucor⁹ sumunitat⁹·cxx·fiunt·xv· namq⁹ que exceptē et octo constant
solent non numquā adsignificatione referri ultra future que nunc in sabbatissimo gerit⁹ am
mor⁹ fidelium ꝓtenditur autem in fine seculi resurrectione corpor⁹ immortalitā·Qua ꝓpt⁹ apte nunc
in centenario et octonario magnis elector⁹ beatitudo infinita ultra designat⁹·Apte in hoc finem do
mus dñi centenarii consummatur qua post ꝓtes fidei labores post acceptam infinitu requiem
annuae plena totius ecclie felicitas inresurrectionis gl̄ia complebit⁹ ad quod mysticum eque per
tinet ut dicim⁹ quod resurgens amor⁹tuus atq⁹ ad celos ascendens hunc numer⁹ unor⁹ sp̄ui
sancti inundus ignis miserit eosq⁹ qui diuisitate linguar⁹ admirē discrepabant repente dñi
cognitione loquellarum communionem in laude sua fecit habere sermonem·Nam ecclia sine ter
pore resurgens amore atq⁹ ad celos ascendens in carne incorruptibili plene ac ꝓfecte inno
sp̄us sc̄i illustrabitur·Quando iuxta psalmi sensum erit deus omīa in omnibus·Tunc ple
na erit adunanda linguar⁹ nationib⁹ ad predicanda magnalia dei quia concorda mente ac
uoce omīs diuine gl̄iam maiestatis quam presentem uident collaudant·Tunc⁹ uox illa
psalmi ꝓfecte completur·quia sp̄us sc̄us perpropinquam omīs gentes ad laudem dñi pro
cando exhortat⁹ ita dicens·Laudate dñm omīs gentes et collaudate eum omīs ꝓpli·Qm confir
mata est sup nos mia eius et ueritas dñi manet in eternū·Quando quoquot deo nunc⁹ gentī
bus adunata predestinata sunt etiā omnibus scandalis de ecclia exp̄i pangl⁹ offina electis
unita capiti suo unam laudi deo omnia membra concorditer et perpetuo cantabunt·No
tandum quoq⁹ est quod non solum laudis littera hic per·my·loca posita·cxx· numerum
nullo solo caractere ostendit·xxx·ꝑ singulas sed et iam ⁊ ultis ꝓpt⁹ qui nulla conscripta sunt
unusquisque·xxx·litteras continet·Est quippe ⁊ ultus hic in suppremia laudarum· Est ob
toto comune· nam passio uita Iste quoq⁹ finis· Arcus cruc⁹ una spes libertatis abun·
Hic namq⁹ in deteriore Lux leta lucet diuina munere plena· Atq⁹ hic in misteriore· Ge
nat mutu signat et premia regni·:

Le ex quo que uera dei virtute
Ecce crucis signum fugite
Victor ad uitam portum capite
Arui gens aeripiem lapsum post
Sam quia per cuncti tum mors
Et genus humanum feralis
Fauci bus amortis perelignum
Jure crucis splacuit reparantis
Dire quod quercus roxma dogl
Uomere ret silicis lucret quhi
Uualsit rapuit dominatum qu
Duolui tsignare modis indo
Stamentorum deus auctor opus
Praedixit doctui tsecset conple
Agni potens crux hiuc eo cet
Exipsa rel ulucem monstrat
Bi fe faros iusti ex cunctapera
Tentes ac populos adc elsacet
Exemptos not at et nocti sorat
Non paruum fac rechinc et regni
Hostem fit expulsa victrix nec
Sed solumgeneris dominans
Omnia regna sibi pte quae
Quot habet ecu lingua sorbis
Hoc numero signat adiumen
Tramitis hoc pandit salua
Namocties ut nouies pariet
Hinc quenouem pi elliquias
Spiritum dat urocta aut supple
Yeli it ri e dic hoc et claude
Omni a namq orbis sel era
flammi uomo cruci s ardore
Sed tamen exc arni s parte
Natura instripto subtrium
Legem nempe suam crucis
Jure leuem suauem et sc

Haec igitur figurarum plenam esse mysticis oportet intelligi inquia per·my· eptagonos lex·y· numerus demonstrat· satis manus pluralitatē generū linguas diuisas esse uera optimo est et libros canonicos ueteris ac noui testamenti intra eius summam comprehensos esse non dubium est designauit autem et ipse dns exceptis·xy· aplis alios·lxx· discipulos et misit illos binos ante faciem suam in omnē locum et ciuitatem quo erat ipse uenturus ut numerus designatos discipulos concordaret multitudini generū et diuisio linguarū quatenus omnes gentes fidei lumen preperent et qui xpi merentur esse pauper·s· Haec ergo·xxy· horis totus orbis peragitur atq illustratur· ita mysticū illustrandi orbis per euāglia tinctas·In lxx· duobus discipulis intimatur· unus quater cum septuagies duplicatus sed hec distributio apte figure sce arcas manipat· quia principalem sanctorum xpi dispensatione totus orbis glificat· ipa·m·my· eptagonus hanc mysticā rationem notat qua ipa m·my· scā euāglia libris diuina carismata·per·m·plagis orbis dispensat ipa mutuoq; tramite idest inco qui sursum et inco qui tramsiliens uadit per duos eptagonos secies semetipsum ostendit quia omnē pfectionē per se nobis prouenire siue in longanimitate spei siue in amplitudine caritatis·in perseuerantia bone actionis se incessanter contemplationis satis nobis annuit in octo octies nouenarium hic multiplicatū continet quia ex omnib⁹ gentib⁹ octonario numero hoc est corporum resurrectione adaugmentum nouem ordinum angelor electos deo iuncturi edocet· Quere bona et uera scā arce xpi quis tenere totam enarrare possit aut quis condigne laudare que celestis archanor pia es reuelatr que mysticor dei·sacre es obseruatr quecq; sacramentor xpi domini es dispensatr·Inte angeli gaudia sua accumulata conspiciunt·Inte homines una salutis siue cognoscant Inte inferi nullam retributionē fraudis sue percipiunt omnib⁹ es equa omnib⁹ bona omnib⁹ nulla preterita reminiscas presentia illustras·futura premonstras·pdita requiris quesita inuenis inuenta custodis lapsa restituis restituta gaudes mundis mundata·Innumeras plagas diriges tu quidem etiam regis es victoria et celestis milicie legiones potentia·tu pcor es remissio pietatis exhibitio et meritor augmenta·Infirmor remedii laborantiū auxilii et lassorum refrigerium·sanor medicamentis quietorum serenitas et fortunatorū felicitas·tu anima egrotos medicinas·tu gaudii mestos consolans tu sanitas dolentes letificans·tu status credentiū recte tu firmitas opantiū bene tu beatitudo perseuerantiū rite sancta pia benigna·mirabilis laudabilis uenerabilis amabilis fortis suauis mitis sapiens patiens potens·quicquid ergo corde digne de redemptione nre mīe potest cogitari ul' quicquid lingua rite loqui omnia ad laudem tuā decentissime possint aptari·quia quicquid laudat crucifixo iuste xpo regi deputat· et quicquid xpo honoris dat ad ueneratiōē sūmi pris refert·unus ipe unigenit⁹ filius est·de quo ipa ueritas in euāglio testat· q̄ me recipit inquit recipit eū qui me misit·Et iterū·qui me spernit eū qui me misit·& qui nō honorificat filiū nō honorificat et pīem·Omīs quippe qui negat filiū·nec pīem habet·qui autē confitet pīem et filiū pīem hī·quor simul cū scō spū una ē maiestas·una potestas·honor et claritas in sempiterna secula·Est namq; unus uersus metrica arcas parte idest in duob⁹ eptagonus a summo deorsum descendens et paulatim eptagonor legendus hic·Intrate lex domini deuotatur luce coronata·Alter uero intrinsica eius parte in duobus eptagonis comprehensus et simili' paulatim eor legendus iste·Gentes et lingue sonantur laude sanata·

spernit

Cristus amor uotum mihi hinc ut pia munera dat hec
Carminis hic precibus hec iam forcior fida queris
Qui bona cuncta probans scopet ante alia recte
Quas luis famulis largitur queque cunctos
Hortatur uerax celeraus scopet precor ardens
Impositum pelle impetra ne pereat mea
Christus amor nec amat me mera nos hec per
Quod ducit mundum dehinc ad celi
Precepis malletabire loc dominus iura magister
Hoc ceremonie euangelii et dum auctus cum
Et deus arce polireti uictus cum adueneret
Auctoris abaethereri uictis dare proemia patris
Extractum meritis captat bona munera dignis
Et equidem numerus sanctis signatur
Adueniumdominum hinc accebat quando
Quando uirginitatis actum sanctorum bona redditur
Postquam cum functis beatis quando saluans
Hucusque thomas alpixit tum proemia sancta
Fertpriusalto dare electos quos uidere
Sempe sacramenta quos sunt at
Ecclesiboni meritis pallendum canti
Quaecaute colet scalmauit scripta
Apokalipsis habent dilecti bella
Gloria uictus ecclesiomnes
Alleluia sonat quisquis
Et deus et dominus placauit
Quod uiuens nos structum
Cum apparebit ouans ecclesiarum
Turba nitet perdens aula
Omnes famulos frumenti
Felix quem alet
Et lactum domini
Cui manet altus amor
Angelici queque
Laudibus et certat
Cantica
Regna quia aeterna

Quid itaq; hec figura sit et quid significet ut exponatur necesse est· Una quidem ista est figurae ne appellantur note sententiae spectaliq; vocabulo hec agens vocatur crassimon ecnolumtate vnius ausq; ad aliquid notandum inuenta sed maiore dignitate nunc a christianis ad expimendū nomen xpī assumuntur quasi due littere pme nois eius uno monogrammate simul comphense·idest·x· et·p· unc aūt modo audis uhoc opus sit assumpta hec tanq est· Notatur enī īpa ille numerus dierum quo predicasse mūdo xpūs creditur et ille qui ante aduentū eius sdm antichristi tempora usq; ultimum mūdi futurus sdm danielis pphetam aborthodoxis ecclie magistris expositus est ita ut in·p· littera pro numerus idest mille· cclx· quod sunt tres anni et semis inuenīat quo tempore spacio xpūs mūdo predicasse cognoscitur menses enim trium semis annos idest trines quadragena et bini mille· cclx· dies efficiunt sibquo numero ecclia· scā cathari agentib in apocalipsi describitur et mulier a facie draconis fugere insolitudinē ubi locum hī paratum a deo ut ibi paschat eodem numero diez qui numerus mysticus omnia xpianitatis tempora complectit ut patrum sacra hī tradicio quia xpūs annus hoc corpus est tantum mansisse temporis predicauit quo sine subsidio ethnor pegrinacione presentis hereni gaudet seu psecutionis molestia ab infidelib vl' a fidelis sanctis pacet·x· itaq; litteram illum numerū continet que danielis pphetia dicit· In anti christi tempe futuri idest· m· ccc xxxv· dies· ita enī ibi scriptum est qui exspectat et puenit usq; ad dies mille· ccc xxxv· qd' bōis communis sic exponit· bōus inquit qui interfecto antixpo sup mille· ccc· dies idest tres semis annos dies· xlv· prestolat quibus est dūs anq; saluator in sua maiestate uenturus· quare autem post interfectionem antixpī xlv· dies silencium sit diuine sacre est· Nisi forte dicamus diuino regni sue probando est paciens sed quia manifestior est ratio supra dicta si ipsas litteras que uidet figura constipte sunt et positione sua monogrammata conficiunt simul cum earū numero sdm ordinē cōsideramus spacium tolluno adhoc concedat littere autem· In·p· posite hoc sonant· ΘCOTHP·IHCYC·ΛΛH ΘIA· tria uidelicet nomina xpī que latine interpretant salutaris· saluator· ueritas sed duo nomina greca posteriora integra sicut littere constipta sunt idest· IHCYC·ΣΛH ΘIA testiunt aūt idest· COTHP· sdm morē grece consipationis tribus exceptis· O· articulo litteris notatur· C· habet· H· Σ· P· Σ sunt omnes littere que m·p· constipte sunt· numero xv· quarum pma est· O· numer notans lxx· secunda· C· ct· significans cc· H· cum· vm· numero· quarta· P· centum expimens quinta· l· x· sexta· H· vm· septima· c· ct· octaua· x· ct· nona· c· ct· decima· ℔· c· undecima ℔· xxx· duodecima· H· vm· terna decima· Θ· vm· quarta decima· l· x· quinta decima· ℔· c· denouisteris que copulate omnes faciunt numerum mille ccl v· et adhuc remanent ad supradictam plenitudinē· Numer· v· que mpō adhuc caractere· p· minuere possunt· ita si dnō datur ipm· p· idest· ut suprema pars que in se imaginē· D· littere habet quatuor numerum signet et infima que· c· latinum formal vnū numerum potestate latinorum ostendat et ita millenarius et quingentenarius et sexagenarius numerus· in· p· inuenitur· x· aūt que altera pars est monogrammatis tria nomina simul continet dominum in octo litteris constipta id est ΘEOC·XPICTOCIHCYC· littere aūt he sunt· Θ· vm· expimens· C· ct· x· DC· p· c· C· ct· l· x· H· vm· C· ct· denarius· qui simul fiunt mille ccc xcvn· et adhuc remanent· vm· qui augetur ℔· H· littera que numero octo litterarū sita est uicem dam optinens cum numero octonario· de· p· adatur· sunt quoq; tres ihūs monogrammate minoribus litteris cum minoribus notis constipti quor primus ab· O· incipiens omnes litteras maiores manuum uadit que dicte figuram supra uno· ostendunt et duo nōia greca tenent hoc est· O· Soter ihūs unoquem litteris comprehensa· Nam alma decreta dicant scripta hinc quod nomine christi· Secundus quoq; quoq; in reliqua parte· Ro· idest in linea que recta deorsum uadit et nomen alithia tenet In· vi· litteris grecis scriptum iste· Sancta salutaris laudat hec scripta christum· Tertius quoq; est qui in chi littera· vm· litteris in quibus sunt tria nomina notata hoc est theos· xpūs· ihūs continetur· Ista· Cuius homo est placidus nempe arbiter hic quoque mundi est·

Robustissecte mendicate filioegis nomine pretius
Ate quenotis signaut victoris facta potentis
Cornua lacta crucis fruno sit condita vexil
Qae numerant sexi gnv qatere artemo nadeg
Perfectum quedeus odstenduntrebus iuellet
Dum bomuri potens quas sondit itat qzrede mit
Clara dies illa est quandoeomnia finxit
Nomen hus hec luce tdo ctorqacunctabe aut
Tumbo uactunctabomco pleuitfactacreator
Sunt pie cunctapius oera benedixitamator
Quattuoecergoplagas audatscenarius orbis
Hexmicatinnumeris pefectprimetipsceelt
Oiuidit ipsedientot mconstringitetipse
Anuimeusiscqzbiscext lisatquequadrantis
Hicnumeratoreadest tollens tempora nutu
Haeculafinecapitet laudit limitte mundum
Vitam perpetuam tunc egnaet luci dadducta
Dafsuperastra piis dmittens sceptra tuli tu
Indefe constringantet usuiapnemtasc isti m
Exomnemundohis quos antadonacaruscan
Conduxit fideilux vius etiundi thaustu
Yerus amor decorati ubeat atqopus almum
Ergoplagis orbis conignat abomnib: alt hic
Adpositus numerus en nubiqe pergere plebes
Adtucis auxilium pi numina apostcere iesus
Perfectumqzdcus pe rectodogmate discant
Perfectae fidei tqod fctabenigna seqantur
Omni anempe deum vera yaect testantue ybiqe
Perfectum perfecta q demformonsadctorum
Quaeuerti gopolitor atqaecondit olympus
Quaemare qaetellus q ecaelvcontinet aula
Ast quoque nos homines iurebus portio parua
Bitecrucemcantus alu antemet uocesonemus
Cui benenos fecit quiqz auritq ulquere demit
Carmineet incelebr tr ebros cantem amores
Qos satis ipse opere sacro et tutamine nobis
Jam iupenditsuasi tiu sit ostendit amauit

ce trucis dnim quatuor cornua senarius numerus decenter concludit e totam
pfectionem perpetuam operis ostendit qua impia rerum conditor consummacio
nis sue fert iudicium cum accepto poculo consummatum ē dixit · Recte cū ibi cō
summatū esse scptum est · ubi humanum genus liberatum est qua nō solum ho
minib; passionis xpi factum profuit cum ipsi redemptoris gram consecuti sē
sed et iam celestibus angelor turbis cum meo numeri sui plenitud mē adep
ta sunt · quater enim sent · xxiiii · reddunt quo numero horarium · celestis spere ambitus cir
cumfectur et naturalis diei cursus indicia siderum cognitionū deprehendit · quo nu
mero libri ueteris testamenti in canonicam auctoritatē aput hebreos recipiunt · enoch et enoch
libror uice communicatis quo numero in sorte terra tribus per dauid distributa est et
cunctos filios aaron pontifices deo mistuare decretum est et merito ut numerus elector pontifi
cium premonstraret etenim xpi sacerdocium qui pontifex factus secūm ordinē melchisedech
in ara crucis immaculatam se obtulit hostiam deo · agnum uidelicet illum qui abstulit
pcā mundi cuius sanguine aspersione sancta et sancta scōr mundata sunt et ueni
expiatione peccator omnū sordes ablute sunt · Huius euidenq; numeri seniores
marcuti sedes illius potentissimē denuo apocalipsis narrat unde procedunt fulgura
uoces et tonitrua sedisse describuntur · Ecclesiam uidelicet deliguantes per gemmū testa
mentum de patriarchis et aplis genealogiam que abundantia eius mxpa dignitatem
mirantur illius sedisse ostenditur · denua dicit saluator regni sui potentiam demōstrās
Et ego inquit si exaltatus fuero a tra omnia traham ad me ipm · Tulerat quippe ad se cuncta
saluator cum cruce positus omnē sibi subiecit potestatem · denua resurgens tra die
discaplis suis locutus est · Data est mi inquit omnis potestas in celo et in terra · denua
et aplis testatus est · xpus inquit factus ē pro nobis obediens pri usq; ad mortem ·
mortem aūt crucis · propt quod et ds exaltauit illum et dedit illi nomē qd est sup om
ne nomen ut in nomine ihu omne genu flectatur celestium terrestrium et infernō
rum et omnis lingua confitcatur · quia dns ihus xpus in gria est dei pris · Decimo
no ergo isto procedunt fulgura uoces et tonitrua qua post passionē saluatoris
resurrectionem et ascensionem ad celos discipli eius sicut marcus scribit profecti
predicauerunt ubiq; deo cooperante et sermonē confirmante sequentib; signis · quor
um unus congregatis adhuc in se nobis magna auctoritate respondit · Notum sit u
obis omnibus uobis et uniuerso plebi isti · quia in nomine ihu xpi nazareni quē uos
crucifixistis quem deus suscitauit a mortuis in hoc iste astat coram uobis sanus hoc
est lapis qui reprobatus est a uobis edificantib; qui factus est in caput anguli
et nō est in alio aliquo salus · Nec enim nomē aliud est sub celo datum hominib; in q
oportet nos saluos fieri · Et doctor gentiū coram his aut · in christi aūt absit glior mi
hi in cruce dni nri ihu xpi per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo · Simul
quoq; in · my · trigonis arca arcuem · my · nauia celestis triumphatoris conscripta
que sca · crux in mundi fluctuum rependa libi proxima dilatat et amedo saluet sin
gulos hoc est adnob; nomib; christus ihus · ita quidē ut iam arma sint et mimo
dus nauia nisi foliox idē fortis situs atq; dextra et sinistra alia duo idē uictor clarus sic
que duo ubus scpti inueniūt in nisi trigono malui quor iste ē textus integri
dine fortis completur christus sua famina uirtus Inlacrimine quoq; Victor cru
signatus ihus pia premia clarus ·

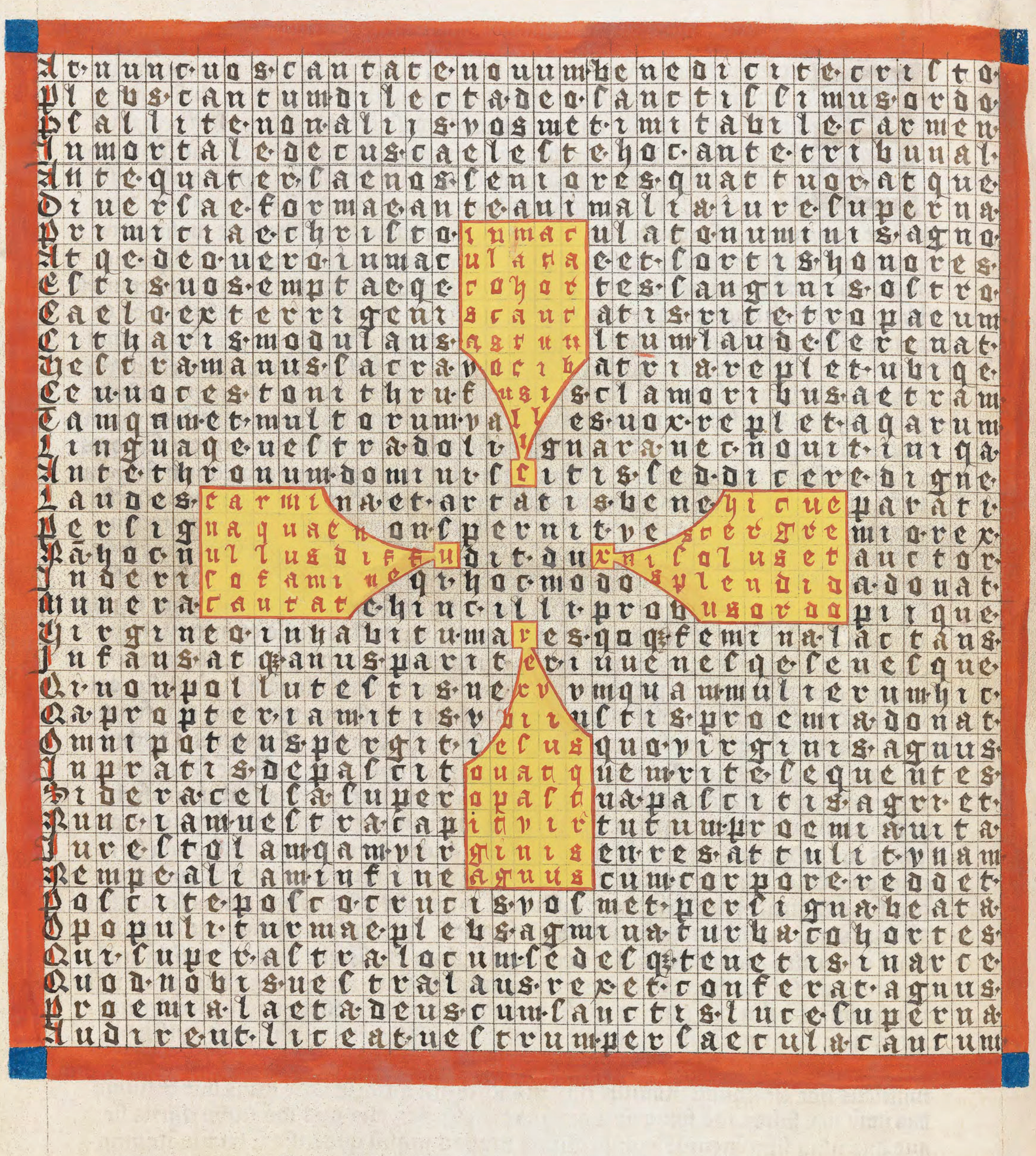

Comanet ergo her figura sancte crucis. In. my. pentagonis formata numerum. cclxij. lateru. nr. my. ver
sibus conscriptum secun cutus pluralitatē millenario multiplicato m apocalipsi multitudo illa signa
tor ecclie tribu filior isrl computatur numerusq; ille albatorum qui cum agno supra mon
tem syon stabant denotatur. pmo videlicet m signatorē milibus innumerabilis significatur to
tus ecclie multitudo que deprecatrix ut prosapia carnis ut fidei est mirtaque progenitrix si ei
nuquit uos xpi ergo abrahe semen estis. Ad augmentū aūt pfectionis pertinet et rpiā. xij. duode
nes multiplicari ad summā millenariū perfectū qui est. denarius numerus quadratus solidus significans sta
bilem ecclie uitam. Ex quo igitur dns passus est constitutum est. imperium mundani principatus ad hoc ge
nus confirmatū est imperium ut signo fidei cui resistere non auderent. signū crucis fidei est
crux xpi adamus similitudinē thau litteram formata est de qua me zechiele ita scriptum est. Et signa dñi ihu. al
sumpta est de cherub que erat super eum ad lumen domus et uocauit uirum qui indutus erat lineis et atramē
tarium scriptoris habebat in lumbis suis et dixit ad eum. Transi pmediam ciuitatē in medio ierl et signa thau
sup frontes uiroz gementiū et dolentiū sup cunctis abhominationibus que fiunt in medio eius. et dixit illis audiente
me. Transite ciuitatē sequentes eum et parcat oculus ur negz miseremini senī. adolescentulū et
uirgunū puerum et mulieres interfacite usq; ad internecionē. omnē aūt sup quem uideritis thau ne occidatis et
relq. Recte enim omnis iniquus mutatione infidelitatis interficit qui signū fidei bono ope intemeratō ostendē neglex
isse conuincit et merito ultus quisq; bonum opus operando pectus xpi pocenitam laceravit qua dūt fidem quam
in baptismo pectus inuiolatam usq; in fine mandata xpi implendo conservasse cognoscit. Deinde grex ille deal
batoz in eisdem numeri quantitate annumerat et sce unitatis mēbris copiosa numerositas intimat. Sed
simitum tamen numerum promptius hic positū quisq; sanū sapiens intelligere debet secreti significatione mys
terij unitatis aptum examinat qd dñi ex toto corde tota anima tota mente diligens corpis quoq; qd exemp. constat
elementis illi est integritate sanatus. Ter enī terni nouē et quater quaterni denē et sex sedentes aūt nouem. cclxij.
adimpleri ut cum dñus qui martyres inte qudu coronam merito in sion monte cum agno tam pfecta multitudo
cernatur decretis ecclie mēbris non dubitatur et cantabant quasi cantorum nouū ante sedem et ante. my. animā
lia et seniores et rel. Illi quasi cythara sua cantant dō et angelice priuilegio salutatis totos se dño faciunt hola
custum et tollentes crucem suam sequuntur agnū quocumq; ierit cantabantq; quasi cantorum nouū quod ne
mo alius poterat discere qz singulariter cantorum agno cantare dñm eo imperiū prenuncius fidelibus eterna
dominationis incorruptaque gaudē quod tamen electi ceteri cantorū audire possunt licet discere nequeūt qz p
fectam quidem illos celsitudine lau sunt quamuis adcoz pmia non assurgant. Vetus quidem erat mandā
tum qui dr semen uisum et domesticos in vtin. Et item. Crescite et multiplicamini et replete terrā. Nouū enī ē le
ctare sterilis que non paris erumpe et clama que non parturis qz plures filij desolate magis quam eius que hab;
uirum. Et item idem pphta dicit et non dicat eunuchus. Ecce ego lignū aridum hec dicit dns eunuchis qui custo
dierunt sabbata mea et elegerunt que uolui et tenuerūt fedus meū dabo eis in domo mea et in muris meis
locum et nomē melius filijs et filiabz semperiū dabo eis quod nō pibit. Et item bē sterilles que nō genuerūt
et ubera que lactauerūt et rel. Habent quippe nomē eius et nomē pris ei scriptum in frontibus suis qd in cō
fessione sce trinitatis dedicata ecclia fronte sua fidei gestat insigne quod pscē animis impressum inpiarum frontibus pm
gunt et frequenta manus ubiq; signatur. Ecce vnusquisq; my. pentagonor. xxxvj. literas continet. sed nō
ideo qd hic numerus quinq; angulor figuram signat. Nam. xxxv. pentagonus est sed adnotandū aliquod
sacramentū ita positus est. quinarius ergo numerus legem significat et quaternarius euāgelium. Ut. my. pen
tagoni anni adhesentibus s. my. unitatibus. my. normia animi complēt qz passione x̄i et fide completa lex simul e
uāgelium in totam mundi latitudinē predicanda doctoribus cōmissa sunt unde in exemplum dictus utiq;
testamenti pres fideles ubiq; in mundi orbe salutarem seruando mutari satagebant qui agno cantari sup mō
tem syon quasi cantorum nouū in ecclesiis suis cantabant ergo. my. unitates que pentagonis ecclesiis ad
herent. In. my. literis unum nomen confidentibus id est. crux. demonstrantur ut et pentagonus sius ad
ipsius complendas coherent et agnus sanctum demonstrandū sibi mutuo una nomine uendicentur. Est quoq; hic
ipsius uenustissima pene parte cruis. Immaculata coh̄ors cantas tu uocibus illac. Et in una hic. Rex ubi ie
sus quat qua pascit uirgins agnus. Indextra uero ille Carmina que nullus diffuso flumine cantat.
Et in sinistra ille. Hic uester grex ut solus. et splendidus ordo.

Laus · pia · perpetua · sanctorum · in · luce · superna
Adsis · tergenis · aliquid · quod · dicere · digne
Jam · dextey · alcantat · aut · dat · que · impleret · dicendo
Orabonis · poscit · ut · modulis · et · cantibus · almis
Rempe · ego · tecti · nvcRuX · ista · inca · remitte · vitia
Veris · ibus · exoptans · AntA · do · et · reddere · votA
Hed · tu · cuncta · supe · excelle · ns · munera · nostra
Gaudet · statepatens · vincis · tertia · vincis
Hyderacelsapolinec · salvet · ullus · honoris
Famque · tuo · facere · condigna · nec · adere · verba
Tempt · aut · que · ideo · hic · extaelis · mystica · voto
Ducere · que · batis · brcontemplans · aptA · figurae
Is · positis · signis · discedet · tramite · cautus
Luce · rut · angelicos · intexret · versibus · aptis
Rempe · amen · in · medio · ut · acsignacula · pondet
Alleluia · cruc · is · circumdans · cornua · complet
Et · sacram · effigiem · caelesti · carmine · signat
Sam · IustI · hInc · cepit · HAdeuot · et · munerA · tota
Ex · sperauc · aRant · esunt · spet · ardorE · tore
Nm · Ies · bonA · det · palmA · et · morsi · LarEm · ota
Aufugiat · primam · nocuit · quae · lut · dAstirpem
Humani · generis · truculenta · absorbuit · atque
Progenie · m · totam · et · detraxit · in · ima · profundi
Tnos · quot · quot · amore · in · caelos · eleuat · istinc
Rite · sacrum · domini · placemus · carmine · uultum
Carmine · nam · quitlo · quoderit · in · sedibus · altis
Od · cantant · ut · sltr · cantabunt · perpete · voto · et
Hac · tumrite · placet · simplem · ulsato · nautis
Mentibus · et · specie · factis · et · famine · linguae
Nam · tantum · sermo · haec · lactino · promit · tarA
Accipiet · sed · uera · bene · perfamina · auertus · cum
Haec · laus · non · bona · laused · uert · fiducia · fallA
Hit · quae · magnA · aut · tAuul · t · parua · meretur
Ergo · agenos · cristum · laDat · et · delitero · dis
Caelestes · populi · uirtutes · quoque · potentes
Iustorum · et · plebes · quinc · aetsistitis · arce
Scalliteamen · allelui · a · persaecula · christo

Hic ergo laus illa quam scōz nox michis redditur psono deo cantare scē anus īscpti mutatur figuram alla
udicat et amen quam iohēs aplus et euāgelista īapocalipsi scribit posti interfectionē et dimerbionem
meretricis magne que seducebat omnes gentes mōz:nicatione sua et cum qua reges fornicati sunt se au
disse uocem turbaz multaz dicentiz michi reddidisse et sepius iteralle·Ita enim ibi scptum est·Post hec au
diui uocem quasi uocem magnam turbaz michi dicentium·Allelua·Laus et glia et uirtus deo nostro
est quia uera et iusta iudicia eius sunt quia iudicauit demeretrice magna que corrupit terram in prostitutio
ne sua et uindicauit sanguinē seruoz de manibus eius et iterz dixerunt allelua·Et fumus eius ascendit
in seculum seculoz et ceciderunt seniores·xxiiij·et quatuor animalia et adorauerunt deum sedentem sup thronū
dicentes amen·Allelua et uox de throno exiuit dicens·Laudem dicite deo nō omnes scī eius et qui timetis
eum pusilli et magni et audiui quasi uocem turbe multe et sicut uocem aquaz multaz et sicut uocem tonitru
oz magnoz dicentium allelua quoniam regnauit dominus deus nr omnipotens gaudeam⁹ et exultemus et
demus gloriam nomini eius quoniam uenerunt nupcie agni et uxor eius ꝑparauit se et datum est illi byssinum ut coo
splendens candidum byssinum enim iustificationes sunt scōz et rel·Hec enim omnia licet predicta sint defuturo post byssi
resurrectionem tamen ex parte iam facta sunt cum ecclia spe iam salua facta·Tunc aūt perfecte cum discessio fac
ta fuerit et cum apertus uidebitur post iudicium ergo iudicium dñi separabunt penitus oues ab hedis et ibunt
in supplicium etnum iusti autem in uitam etiam nunc quidem sanctoz animc post mortem in paradisum uadunt
et impioz in penam domino manifestante in paupere et diuite sed corpa finem mūdi exspectant et dantur nunc
iustis singule stole alle cum mansionib⁹ suis requiem percipiunt etiam·Tunc aūt dabuntur bine stole quando
corpa eorum immortalitate dotata simul cum animabus regni accipient sempiternū·Nupcie ergo tunc uere
apparebunt agni cum tota ecclia domino in thalamo regni celestis sociabitur et tunc pfecte illud sequenta
bitur canticum quando totus ecclie gaudium erit pfectum·Hec ergo duo ūba ebraica·id est allelua et amē
cum interpretari queant·Nam allelua·Laudate dominū interpretatur·Amen quoq; in fidem sue ueritatē
transfertur propter reuerentiam tamen sanctitatis prima illis lingue seruatur auctoritas atq; allelua nō
nunquas diebus totaq; quinquagesime tempore propter spem resurrectionis que nomini est laude futura
continue canit ecclia amen uero propter impetrandam eandem pcuiam futuram·immo omne bonū quod impre
senti sine in futuro adimplere optat accipere ad sacerdotis deprecationem seu benedictionē rite deuotq; recipi
et fidelium·Igit ergo conuenit sancte ecclie hanc diuinam dispositionem qua ꝑparam omnipotenti uerum in laudem
domini adunata est confessio angelorum adimpletur numerus celestis augetur ciuitas sanctoz congregatur
populus etne cui⁹ ruine conceditur aditus et uetusta dissolutur maledicta qua noua condatur benedicta
unde in mēoratio libro·xxiiij·seniores et iiij·animalia·agno decantabant canticum nouū dicentes dignus
es dñe deus accipere librum et aperire signacula eius quoniam occisus es et redemisti nos deo in sang
ue tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione et fecisti nos deo nō regnum et sacerdotes et reg
nabimus sup terram·Et uidi et audiui uocem angelor multoz in circuitu throni et animaliū et seniorū et erat
numerus eorū milia multū dicentiū uoce magna·Dignus est agnus qui occisus est accipere uirtutē et di
uinitatē et sapientiam et fortitudinē et honorē et gloriam et benedictionem et omnē creaturā que in
celo est et sup terram et subter et que sunt in mari et que in eo omnes audiui dicentes sedenti in throno
et agno·Benedictio et honor et gla et potestas in secula seculoz et·iiij·quatuor animalia dicebant amē·
Est aūt iūctus hic in allelua scptus et pscriem litterarum eiusdem dicamus in legendis· Crux etna
ue es· laus unus mare polorum· Amen quoq;·iij· literis sua quatuor cornua anus primum
inspit allelua octo complenda·

ergo·prophetarum·ve
praedicat·exaltat·re
lucpirat a·lac·vo·tunc
pirit us·et·lauct us·i
muni a·cum·cri·ctum·re
onfixum·domi·num·co
aut d·perfolas·ill·vu
ixerat·act·qe·cri·bo·fel
equè·tuo·li·guo·re·ge
uic·puero·humeris·es·
orpus·pere·cul·cum·ma
ouc·putam·fac·i·em·pe
tq;·leuata·m·adte·dic
yre·emyas·agnum·dec
tractum·liue·uoce·p
yez·echiel·cernit·ui
ue·re·plebem·acq;·cru
ic·tu·lanct a·calus·ui

esplaoitc
supercrist
cruxhuic
esmauit
amundo

amdaniel·cri·ctum·dt
ultandum·et·fi·ne·m·de
lee·lal·uaud·um·popul
raeoic·at·atqe·ioh·el
t·clo·le·m·et·ctel·las·lu
oc·id·em·et·i·uf·auct a·f
yc·ha·de·i·mout·e·m·nau
arnua·lanct a·cruc·is·
ofouias·que·d·i·em·ou
ggeus·hiucqe·pol·os·d
achariasi·s·ic·um·re·no
lagas·i·umanui·bus·fix
alachias·cer·ui·t·cum
dentique·ro·gomund
aec·tua·fact a·probi·e
ux·alua·yate·s·hac·c·e
u·pi·a·compler·as·hac

te·crux·famen·honorat·
quat·tua·fac·ta·fut ur·a
lebs·qd·pro·tulit·ore·
lis·mandauerat·iut us·
ra re·loquut ur·et·iut e·
c der e·re·qua·be ui t·qui s·
c·pal·mas que·pe de·cque·
radi·et·po·cul o·ac·et um
ccer i t·omui·bus·i·pcum
imperiū·orat·eclayas·
umexte nclum·ore·beato·
endens·funus·et·altum·
rclas·cuere·re·iclrahel·
ibit·ceu·holocaustum·
umlignaque·cibandum·
u·tau·gramma te·clinua·
is·ducentis·adiunctar·
tus·es·yi·la·propheti s·

it·hic·plebe·abiuiqua·
inc·uaxi·a·tota·tenere·
mmorti s·quoque·morte·
ll a·praedixerat·hora·
emnou·fundere·teri s·
ct a·praedixerat·amos·
quoque·fuera·finixit·
unctat·ulti·q·qui·d·cit·
mbacum·praedicat orē·
m·domiui·audit·amaram·
xit·tere·ramque·mouet·
at·perfordi·da·uectis·
s·plangere·que·multos·
undomi nate·per·orbem·
uet·cudare·miui·stros·
dicebant·or epri ores·
ditta uctor·iuhisque·
omui·a·pascio·christi·

Nhāc quippe pagnā ḃnt testōnia quedā eppharī dictis congregare que depassione ēpi ꝓfata sunt et adstē cunctis gliam pangerent
Ier licet multa inuenire possint tam ꝑ opulentā breuitatē anob oīa denotare nō potuerūt. Sed ea tm̄ īnduxim⁹ que dictanda cunctis in
mētē uenerunt z querētē finalis īuenire potuerāt. Dauid ergo ꝓpha ac psalmista multa humiliter hoc testōnia huic demodo passionis dm̄
calis̄ in psalm̄ xxi. dr̄ exp̄sona x̄i. Foderunt manꝰ meas z pedes meos dinumerauerunt oīa ossa mea. Ipi v̄ cōsiderauerunt z conspexerūt me di
uiserunt ś uestimēta mea et sup uestem meā miser sortē. Et ītē in psalmo. lxvij. Et dederūt īquit īescam meā fel et īsti mea potauerunt
me aceto et quod ihūs passus esset in psalmo. c̄xlv. ostendit dicēs. Cōmouebāt adhuc ei⁹ inimīcī dicte īmanib⁹ dns regnauit a ligno
no et relīq. Ysayas quoq; hanc aut. Puerulus enī natus ē nobis et datus est pūpatꝰ sup humerꝫ eius et relīq. Et ītē īdie illa erit
radix iesse qui stat in signū populor ipm gentes deprecabunt et erit sepulchr eius gloriosum et paulo p⁹. Eleuabit īquit signū in nationib⁹ z cō
gregabit fugos isr̄l et dispsos iuda colliget a quatuor plagis tre et relīq. Et ītē dns posuit mea in quietatē omnīū mīm oblatus est q
pe uoluit et nō aperuit os suum. Sicut ouis ad occisionem ducetur et quasi agnus coram tondente se obmutescet z nō aperiet os
suum. Et item exp̄sona dn̄i dicit. Corpus meū putrescentib⁹ z genas meas uellentib⁹. Faciem meam nō auertī ab increpantib⁹ et cōspuentib⁹
me et relīq z iterū. Expandi manꝰ meas tota die ad populū incredulū q̄ graditur in uia nō bona p⁹ cogitationes suas. Hieremias aūt
exp̄sona dn̄i dicit. Ego quasi agnus mansuetꝰ qui portatur ad victimā et nō cognoui quod cogitauerūt sup me cōsilia dicētes. Mittā
mus lignū in panē ei⁹ et exterminemus eum de terra uiuentiū z nomī ei⁹ nō memoret amplꝰ. Et item. Spūs ante nāri fr̄ dns capt⁹ ē in peccatis
nris. Hiezechiel ꝙ signaculū crucis in signum. T. littere expressit dicens. Et dixit ad uirum qui indutus erat lineis. cui⁹ dorsū tenebat atramentū scribe in medio ciuitatis in medio hierl
et signa thau sup frontes uiror gemētū z dolētū sr̄ uictis abhominationib⁹ que fiunt in medio eius et relīq. Et ad illū pastorē exp̄ssius q̄ posuit
animā suā pro ouib⁹ suis. ait hec dicit dns. Ecce ego ipe requiram oues meas z uisitabo eas sicut uisitat pastor gregē suū in die quando fuit in
medio ouium s̄ dissipatarū sic uisitabo oues meas et liberabo eas de omnib⁹ locis in quib⁹ dispse erant in die nubis et caligis z educā eas ꝑ populis et
congregabo eas de terris et inducam eas in terram suā et pascā eas in montib⁹ isr̄l et paulo post ego inquit pascha oues meas z eas accubare
faciā dicit dn̄s. quod perierat requiram z qđ abiectum erat reducā z qđ fractū erat alligabo z qđ infirmū erat cōsolidabo z qđ pinguē z fortē custo
diam et pascā illas in iudicio. Daniel uero certissim⁹ euangelist⁹ tps incarnationis dn̄i et redēptionē mūdi sicut intimauit angel⁹ s hoc
reuelante. Septuaginta inquit ebdomade abbreuiate sunt sup populū tuū et sup ciuitatem sanctā tuam ut consummetur preuaricatio et finē
imponat pctīs et deleatur iniquitas et adducatur iustitia sempitna ut impleat⁹ visio z ꝓphetes z unguat⁹ sanctꝰ sanctōr. Sed ego z
animaduerte eloquiū sermonis ut intelligas reedificatū urbē usq; ad xp̄m ducē ebdomade vij. et lxij. erūt et plateā p⁹ subruptū iterū
et post ebdomadas lxij. occidet xp̄us et nō erit eius et ciuitatē et sanctū dissipabit populus cum duce uentur⁹ et ut ostenderet
illam ebdomadā unam ex cēteris in qua xp̄us euāglīū predicauit et miracula fecit in qua et passus est z resurrexit amo
tus. secundum locutus aut confirmabit aūt pactum multis ebdomada una et in dimidio ebdomadis deficiet hostia et sacrificiū et in templo erit
abhominatio desolationis z usq; ad cōsummationē et finē perseuerabit desolatio. Osee quippe denotione gentiū et conuersione ecclie prēm cōgre
gate manifestissime pdicat et ait inquit ad eos filii dr̄ nō populo mō uos dicti estis filii uiuentis z cōgregabūt filii iuda et filii isr̄l pr̄ z po
nēt sibimet caput unū et relīq. et de crepagine mā abiferis mortisq; infernique pmissionē dn̄i edens dicens. De manu mortis liberā
bo eos z de morte redimā eos ero mors tua o mors ero morsus tuus inferne. Ihesu nauq; hanc dnice passionis et saluationē sicchū demonstrā
ns dicens. Sol z luna obtenebrabit ur et stelle retrahent lumen suum z dns dabit rugitū z de sion dabit uocē suā et mouebunt cel et terra z dns
spes populi sui. et fortitudo filiorū isr̄l et factus quod ego dns dr̄s ur habitās in monte scō meo et erit hierl scā et alieni nō trānibunt per eam amplꝰ
et rel. Hanc z amos aut. Et erit in die illa dicit dn̄s occidet sol meridie z tenebrescet terra in die lucis et conuertam festiuitates uras in luctū z oīa cantica ura in planctū
tū et rel. et paulo post In die illa inquit suscitabo tabernaculū dauid qđ cadebat reedificabo aperturas muror z ea q̄ corruerāt instaurabo z c. Abdias aūt dolos inde
ex cōtra dicit exp̄ssius z edicens saluationē dns inquit uni federis tui illuserūt te uiri pacis tue z qui comedēt tecū ponent
insidias sup te z rel. z paulo p⁹ in monte inquit syon erit saluatio z erit sanctus et possidebit dom⁹ iacob eos qui se possiderāt et ītē subiunxit ascendentq; sal
uatores in monte syon iudicare montē esau et erit dns regni. Jone quoq; ꝓphice dns xp̄s ostendit dicens. Erant fluctus in naui et ecce tempus diei
et nocti⁹ ita erit filius hois in corde terre. Michēas quoq; cōuentū populor adxp̄m pdicat ipm xp̄m montē dni z ducē ostendēs. In nouissimo igit dier
erit mons domꝰ dni in uertice montiū et sublimis sup colles et fluent ad eum pli et properabunt gentes multe z dicēt. Venite ascendam⁹ ad montē
tē dn̄i z ad domū dei iacob et docebit nos uias suas z ambulabim⁹ in semitis ei⁹ et rel. Ite et tu bethleē cuius parua es in milib⁹ iuda exte
ri egredietur dux q̄ sit uidet⁹ isr̄l egressus eius ab initio ad diem eternitatis et c. Nahū il ultor ē dn̄i predicat minas et bonū pps et amittis.
Deus igit emulator est et ultor dns et dns furore ultionem dr̄s hostes suos z irascens ipe inimicis suis dns potēs z magn⁹ fortitudine z c. Et ītē pictor
ostēdēs aut bonus dns et confortās in die tribulatōis et sciēs sperantes in se. Habacuc lustrator fortis et regiꝰ stat sup custodiā suā z figit gressū super
munitionē x̄i. ut mirūce cōpleret z dicat aquit celos gloria ei⁹ et l. p. e. t. Replēto ei⁹ ut lux erit cornua in manib⁹ eius ibi abscondita ē fortitudo eius. Sophonias
ipe ē aduentū dei dn̄i narrat et hostia passionis eius et mortē. Nocte ē inquit dies dn̄i magn⁹ nimis et uelox nimis. Vox diei dn̄i amara tribulabit ibi fortis z
paulo p⁹ tribulabo homines aut z ambulabūt homines ut ceci q. dn̄o peccauerūt z ītē q̄ post expōnit me dr̄ dn̄i. c. m. infut. qz iudicium in ur egredietur gentes z col. reg. z c.
Aggeꝰ desiderata omnia gentib⁹ adhuc modicū ē dicit dn̄s z ego commouebo celū et terrā z mare z aridā z mouebo oēs gentes z uenient desiderati cunctis gentib⁹
z replebo domū istā glia dicit dn̄s exercituū. Zacharias v⁹ meus dn̄i sui unde⁹ uestib⁹ sordidis et lapidē unicū. cādelabr̄ quoq; aureū in cacumine lucer
nas ipt oculi dr̄ q̄ sp exp̄ssa dni appūdent unde. vij. xx. angelos. et ītē effundā sup domū dauid spm gre z pcī z adhuc et adhuc quē fecer⁹ et planget
eū planctu q̄ sup unigenitū z rel. z ītē addā exemplū meū abundantissima mea et ducet q̄s sunt plage iste in medio manuū tuar z dicet his pla
gar⁹ sum in domo eor q̄ diligebāt me. Finaliter sulpitius sup pastorē meū z sup uirū cohērentē mi dicit dn̄s exercituū. Pcute pastorē et dispgēt oues
gregis z ue et erit dns rex sr̄ omnis terre in die illa erit dns unus et er nomē ei⁹ unū. Malachias saluberr aduentū dni narrat et sicut ipt uenit
ad templū suū dominator et angel⁹ testamēti quem uos uultis. Ecce uenit dicit dn̄s exercituū et quis poterit cogitare die aduentꝰ ei⁹ z quis stabit
ad uidendū eū ipe. u. qr ignis conflans z qr herba fullonū z sedebit conflans z mundās argentū z purgabit filios leui z colabit eos qr aurū z qr ar
gentum et erūt dno offrentes sacrificia in iustitia z placebit dno sacrificiū iuda z hierl z rel. Est q̄q; ūsus in re lepidꝰ. xxxvij. lectionē. Ps planeta
superis atque hunc es nauita mundo. Cui addendū examinet ē et reapponis nulla excepta syllaba sit idem pentametre.

Rec̄ mus uus ergo tua cu
Rite quite stamēt
Qua e deus alt us homo
Pert e crux sacra vot
Pro mis sum compl ens e
He dom inum tes tans l
Qui gem inum undo pa
Nos ylaratac tul ac
Qui clabatur ver ax
Inde qe apostol icus
Alma cro pcea tua cer
Princeps orbe conat
Alter enlaudes ea
Est fratres christ ip
Exemplum tradens cl
Eius pergatris cui us
Hinc trednactipiat

Sidonis ucetetsi hon

Ipse qui amitis nouel
Altis acobus hinc nos
Exemplum pouens chr
Hinc qmouet scribens
Castus amor mancat e
Electus ut est pascus d
Hic nos mente pia cor
Electum pertypicum pi
Iudas ductor emet pe
Paurillum hau d paul
Crux sacra cum dixit
Te sine nec laudem c
Intra elis terris mag
Te propter ecri sti sp
Hic et apostol icl au
Patribus antiqis cou
Pascio sancta pie ie

Sidetractandis

Todit ura car at te
Et pia munere pand it
Iurnus det ulit ora
Venet and a frequ ent i
Vtrax dogma ta vatum
Sis vet eri squo uae q
Euerbo fecit abyssum
Aus voto auteri ores
Ouus omnibus aequus
Ulte perfamina bida
Ocrux laudat vbique
Imo pectore pectens
Uprius optimedicens
Quobis stipite pascq
Cumve scrigra godos
Acra vulnera sanant
Cautis famina ielus

Osartemibitetodis

Rdeut munera haec et
Ortatur famine puro
Stum deinde laborum
Aldux oreiohannes
Sóbria uota asserenet
Uote propter eamorem
Opatriamur amore hic
Vecum pslallit iesum
Sumfidis et iuiquris
Sorauit temet inore
Eiamnescire logqlam
Redare fauc ibullam
Uuperta artarnamen
Udet latrit evalere
At concordi ter ordo
Ungis cunct sarapiua
Uperlaecul acrisci

Nequ autem testamenti tam copiosa sunt exempla scriptor de salutem dñi nri passione & rone ut nō facile retenta
multitudiē quis testimonia euidencia excerpere queat qr que potissimū eligat nescit cum tot sint qđ uix ūi libelli
congregari nequeant et omnia tante dignitatis ut que manifesta dei sint & probanda nr pia digne estima
re possint. Sed sicut dixi testamenta & explicare libs aliqua excerpsimus que plagio futuro & nō dñi complete
passionis dñi essent ita et exemplo ea tm excepimus que adsīē artius magnificentiā & laudē predicandā con
uenisant et que ad humanitatē creatoris et mundi redemptoris nr̄as pium liberatione glificandā pertinent. Ea enī que illi
prexerant futura erat prēdicant sua aut completa. Ubiq; enim testamento scē artis predicari queunt actus quibusq;
dispensatio et mediator est xps. Ipe ergo qui mutabilia permanaque spūs sui pphas mentes regebat visibile cor
assumens ubis et exemplis apls docebat. qui perpatriarchas plō sua salutem et uita promisit ipe homo factus pau
as sue potentia promissione complent. Cum dicit perpsiant. Confortate manus dissolutas et genua debilia ro
borate. Quia pusillanimus conformari nolite timere ecce ds nr ultione adducet retributionis ds ipe uenit et
salvabit nos. Tunc aperient aures surdor patebunt. Tunc saltabit sicut cervus claudus et aperta erit lingua
mutorum et rel. Ipe paplm iam factum ostendit cum dr apostol petrus. Ihs xps uir fortis qđ fuit est primitiam uidam
Incipiens enim a galilea p baptismū quod prdicauit ioh ihm a nazareth qui unxit eum ds spu sco et uirtute qui pertransiit
benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo qm ds erat cum illo et nos testes sumus omn que fecit in regione iu
deorum et rem quem occiderunt suspendentes in ligno hunc ds suscitauit tria die et dedit eum manifestū fieri nō omni po
pulo sed testib⁹ prordinatis a deo nobis qui manducauim⁹ et bibim⁹ cū illo postquā resurrexit a mortuis et precepit nobis
predicare et testificari ipe ipe est qui constitutus est a deo iudex uiuor et mortuor. Huic omnes pphe testimoniū perhibent re
missionē peccator accipe p nomē eius omnes qui credunt in eum. Tale quid et in epistola sua idem petrus ait. Xps semel
propcās nris mortuus e nobis pro nostris ut nos offerret deo mortificatus quidē carne uiuificatus aut spū. Et in quo xps in
qt pgs est predicauit his qui olim increduli fuerunt quando expectabat dei patientia in diebus noe dum fabricaret
arcā in qua pauci id est octo animę salue facte sunt per aquam. Cui et nunc similis figura saluos nos facit baptisma
non carnis depositio sordium sed conscientie interrogatio in deo per resurrectionem ihu xpi. Qui est in dextera dei
Iacobus quoq; frr dñi eandem exemplum nos hortat dicens. Exemplū accipite fres laboris et patientie pphe qui locuti
sunt in nomine dñi nri ihu xpi. Ecce beatificamus qui sustinuerūt sufferentiā. iob audistis et finē dñi uidistis quō misericors
dis est et miserator et moses apls confidentiā omnia eius nobis tribuit dicens. Filioli mei hec scribo uobis nō peccetis si et quis
peccauit aduocatū habem⁹ apud patrem ihm xpm iustum et ipe est propciatio pcōrum nrōr nō pcōrum aut tm sed eorā ptoti
mundi. Et item mihi cognouim⁹ eum si mandata eius nobis tribuit dicens. Filioli mei hec scribo uobis nō peccetis aut tm sed eorā ptoti
aut apls et fr iacobi subexemplo veteris successoris moysi demonstrauit ihm xpm. eduxisse nos paucē de terra egypti
et de potestate tenebrarū et incredulos pdidisse ita dicens. Commonere autē uos uolo scientes semel omnia qr populus pilin
deorem egypti saluans. secundo eos qui nō credederūt pdidit. Angelos uero q nō seruauerūt suū principatū sed dereliquerūt
sinum domicilii magni dei uinculis eternis sub caligine reseruauit. Apls uero paulus & doctor gentiū qui no
strum omnium magis dicet unanimis eius sublimitate

Omni potens virtus mater stas alta clara bata thy
Excelsus dominus virtutum cum me creata tonere
Formator mundi homi num tue re re demptor quesumus
Tu me a laus uir tus tu gl aris acunct a clarus
Tu re ex tu doctor tu es rota ecto re re gere mus
Tu pastor pastus pastor ens pr ota ecto re pater nus
Porci o tuge me a sanct es bona ia cuit a pro pagator
Ux vi a lux vit a merc tutum la et a
Hoxsceus sucer bum vi tus nunc dirige nostra
Hatedirexit cumul amen tis sorat et buc ca bea te
Quicquid linguamanus tangat actus
Cor humile et uita ius tas
Ounte laudaut et c aut aut crist ecclesie
Sanctegotedominumpe ons et laetus adoro
Atqecrucrodemiscetu ehinc dico salut ans
Spe mus rotera musara mascumatetora hinc
Hocmeus estargorcla rus hoc ignis amoris
Hocmeamens postit pri mum hoc flamen et oras
Hacsitis sitis ecta ani ma mea undendemagna cupido
Hicmetupiesiscitpia bonec risti pectore pera mem
Oblatum famulum quod ictimas tuam elegisti
Hastiaqodtuasitmec et crucifixi totum
Iamtuacoulumatetpa ciscimitigetacstum
Carnalemvicia cofat ingatdeprimet iram
Refrenetlingua mpitat isuerbareponat
Mentem pacifice tvita ammdeducat honestam
Sanguetusquando tofulgeclaret oculy mpos
Ignisadurentus torcebit etardo ut iuuamus
Empestasstridet cruia mmugit etos ubeo
Untepparebit quando crucis sacer signum
Umrogomeritpiat flammis ultricibus
Tqepoetamagnipriumdefendat abirra
Cutcauaturecanamh uus uersibus
Ordemanuscmpedo mo rabilec aut
Quodderatvitamec mentee inara
Andaipsaiesclesc o abeuit imo
Infernireqiemnunc arce polorum
Amthyacposcoaspero aomuia creo
Quaepromiscistehocteu tatefidequo
Quodueraxfactisordine mutauerto
Iunucadsuperosiucaelis ritet triumphas
Olausalmacrucis scmpeclineuiuevaleto

Deus omnipotens pr̄ dñi nr̄i ihu xp̄i qui vngentū tuum ante scla natū carnem et aiam hūanā itempe assumẽs et mundū subire phumani generis salute voluisti te adoro tibi gr̄as ago quod michi miserō famulo tuo concessisti gr̄am tuam quāuis indignus z multor famulor male aggr̄iato ut dilecti filij tui passionē laudibz licet nō condignus tamē deuotus meditando et considerando depromerem. Tibi dñe ihu fili dei vngentē humiles preces offero et vota horis psoluo quod mi prōdor misquime dignatus es honorem sc̄e crucis tue quantulūcūq; defendere et cōmunem omnium nr̄m salutem conferus meis p̄dicare. Per me abinceptore tardarunt p̄ces confusā delictor sed magis mi illud fiducia tribuit quod hoc tantū celebrare inquo p̄ regnum destruxisti et toto mundo uenia omn̄i delictor dedisti. Tibi sc̄e spūs paraclytus totus p̄cordus meis grates refero quod me tua gr̄a tempo aptē adiuuare et consolari dignatus es. Te dep̄or ut si aliqua profugitate mea incōuenienter posui seu rite non intellexi. tua inspiratōe me illustrare digneris ut ea decenter corrigam meq; erroris pte uenia consequar. ut ipē quem ante inceptum opus tantorum adiutorū sine nenfragio adoptatum tuis me p̄dones te etūa et p̄etua deus trinitas et inseparabilis vnitas. toto corde. tota anima tota mente tota virtute colo adoro exopto desidero tu illūinatio mea tu salus mea tu laus mea tu virtus mea. Creator redemptor reparator. pat arbiter magr̄ bītitudo fortitudo altitudo. eternitas. sobrietas. serenitas. Deus unus omnīps. ds deor dñs. ds rex creator omn̄i ds lux et vita fidelium vita viuens. vita adiuuante vnificator vniuersi amans z amatus amoris amabilis unus genitor et genitus. potenterq; regeneramus. diuens et ūbium ac procedens abintq; diligens z dilectus amborūq; dilectio veritas lumen. lumē spūāle. uera illūinatio consolator consilij z cōmūnitō. aquo pquem et inquo sunt omnia. tibi laus et gl̄ia in sempitna secula. Te p̄r clementissime peto ut q̄ p̄mutus me hoc opus construendo voluisti p̄stare quod adhuc redemptus z saluator mi p tuet redemptionis et salutationis eius gr̄am p̄pīa consequi merear z quodcūq; deinceps opis agam cepta et p̄tia et mihi gr̄a adiuuandi mia tota p̄uenire facias. meq; deinceps tutorem ap̄ōs et mbōrum opibus naliquotē esse paratas. et quam diu mihoc corpusculo uitam aliquid seruiā t̄ semp exhibeam. Post ū exitum anime mee. atq; ueniam p̄cor omnīū consequi et vitā etiā paradisi p̄pīa mihi concedas qui tecum et cum spū sc̄o equaliter vivit et regnat ds per secula seculor amen. Hanc uero ante cedentis. pagine est vnis ūlius septus. xxvij. litterarum. qui eisdem litteris legi et relegi potest mihunc modū. Oro te rabanus amen amen. Imago uero mea quam subter cuiusq; genua flectentem et orantem depinxerunt adiecta acco metro conscripta est p̄cem ūlium tendentis examinū hominū sed in emulationē hominis alta. Rabanū memet clemens rogo christe tuere opē iuuando. Continet aūt totus iste liber xxvij. figuras metricas. cum sequente sua prosa absq; sup lmīari pagina et prologo q̄ numeri metri centenariū sine ptibus perfectus est. Ideoq; nupta hymnis summā opus consummare volui quia illam formā mee cantatis que consummatōe et p̄fectio rerum est. Explicit deo iuuante opus magnēti hrabani ataurī mihonorem sc̄e crucis conditum.

Magnificij Babani Maurilabor secundus
incipit in honorem sancte crucis omnibus et
prosayce descriptus.

Mos apud ueteres
fuit ut genio sti
lo propria conde
rent opera. quo io
cundiora simul et
utiliora sua legen
tib⁹ fore:nt ingenia
unde et apud scri
bas et apud ecclia
sticos plurimi inuenim⁹ qui metro simul et
prosa vnam eandemq; rem desq;lerunt ut
ceteris taceā quid aliud huius prosper ac ue
nerandus uir sedulius fecisse cernim⁹? Nōne
ob id gemino stili charactere duplex opus su
um edunt. ut uarietas ipā et fastidiū legē
tibus auferat. et siquid forte molle minus
quis intelligat in alio mox plenius edisse
rum agnoscat. Hoc igitur exemplo atq; hac
de causa ego quidem ultimus hominum o
pus quod mirandum scē crucis metro sti lo
cundi impulsam uertere animū. ut q; obdi
ficultatē ordinis figuraē necessitate obscu
rorum minusq; patens sensus indetur metro m
esse. saltem inpulsa luce:nio fiat. Nō enī satage
bam ut ecclē ūtib⁹ quib⁹ mihi metro usus sum
sed eodē sensu in hoc opere lectoris esse:m. Hoc
idem ordinis uir acutus et doctus in arte poetica
erudito intēpiem dicens. Nec idoneum iste animis
reddere fidus interpres. Interpres enim ego qui
dammodo in hoc opere sum non alterius lingu
e sed alterius locutionis ut eiusdem sensus
nitatem explanem. Qua ppē rogo lectorē ut ī
fastidiose accipiat mēm laborem. Conatq; me
non superfluitati studere uelle nitidati nec illi
tudere sed magis sinceritatē custodire quicquid gr̄a
diuina possum adutilitatē proferre studeā
do uelle conferre. Omnipotēs deus mi
concedat ut quicq; tota mente teneā opere
pfectum et quicunq; mēm laborem sempiterne
accipiat deo largiente cui gaudet nobis pi
ceps existat. Decima tertia ihc ymago ma
nus in modum crucis expandit.

Ecce filius dei et dñs do
minator̄ expansis
manibus suis spōnē
restaurantis honorau
dam hic ostendit. Et
recte hunc unū pasto
rem grex sacer ecclie
sticum colit. Et in eo
modo quo mirice sua membra fatigari pmisit.
cite omnes pli probant redemptorē quia hic
totus suis patientē esse carnis sēpanum pdicat.
Hoc quoq; ego indignus agnoscens pmodulo
meo omn̄ simplicitatī animē adoro. dñm ihm. t
credo quod ipse est rex regum. Judex uero que
stimulante mundi inuentor malor̄ ē inquehu
mani omnis regem. ipe tamē anni gloria relinquēs
arma impior pōbum euāgelij sui sedia pro
missionē pphar̄ potenter subiugat. Et nos qui
mirum credimus mirō letet̄ omni quotiēq;
etnum dominū illum esse nō confuet̄ male
ac perniciose dubitet quia hic auctor omni
rerum in toto orbe terrar̄ colitur an desert
amicta subici quia dextera summi pris pha
et sancta ablatam predam de profundo in
feros sanguine suo eripuit et tulit̄ in cruce pa
triis celeste regnū suis concessit fidelibus.
Hic est deus principium omnium rerū hic no
bissimus deus. hic origo et finis unius. ē
lux uera ymago dei pris inuisibilis. os de.
splendor luminis etne qui consubstancialis pri
sol iustitie ihesum dei et exhumane lumē est.
Hic coequalis unitus et unanimis dominus est.
dux iustorum et pphar̄ uerus quem filiū dei
unigenitum et primogenitū iuste confitem̄
Hic est lapis angularis credentib⁹ lapisq;
offensionis et petra scandali infidelibus. de
q; hastium iste est. Cui in duritis uelte cō.
uertitas quid mystice significet exponā. vel
tis quoq; lex diuina est que uili tegmine
litere auctorē rerum omnia continentem
quodammodo amplectit̄ ad quem totus mū
dus. celum et tra mare et vniuersitas creatē
pertinet qui pugillo celum metitur et ūn
palmo concludit. Item nra natura quam
primā redempcione suscepit. qi nec hui

diuinita

diuinitatis eius est· ¶Nam hoc splendore eiu
diuinitatis eius siue maiestatis ab humanis
nis conspectibus celat et radios claritatis
eius coram oculis impiorum abscondens clau
dit· Ipe tamen miraculis choruscantibus
ac tonante euāgelio deus uerus ānotatur
Iste quoq; magni consilij angelus ac sā
ta deuocio dei pplō missus est· Docens
uidelicet sapientia et animos paciencia fons
uite etne beatitudinis dñi et pānis uiuus
qui de celo descendit· petra utiq; xp̄us ōnēs
luciferi et ueros medicus· clauis dauid ma
nuue et agnus dei qui tollit pcā mūdi· ser
pens qui exaltatus mortuos uiuificat·
mediator dei et hominū· uerus et homo
captiuam ducens captiuitatē· mons dei a
quila alta petens· aduocatus pro nobis
leo de tribu iuda pastor bonus et hedus
pcā nrā portans· fundamētum fidei ouis
innocens· sacerdos sedm ordinē melchise
dech offēns panē et vinum· Vitulus namq;
et agnus pro nobis immolatus est uictima
qui filius est pris idem damnatus est ad
penam ligni· Hic utiq; ante luciferi et ante
omnē creaturam exp̄ris est uterq; genitus·
et tempalit̄ immolatus processit ex matris
alui· atq; ut saluaret hūanū genus ad
crucem uenit etnus conditor xp̄us qui ē
sup omnia deus bēdictus inseculā· De
secunda figura in qua scā crux intra tetrago
num depicta est·

Scā crux xp̄i que potestate tibi
collata excellis super omnia· tu
celorum arce superna· celoꝝ
potens regis agmina· Quia
cruci fixi inter regis inimicis et diuinitas tota
te potenter· et totā scām fecit· mirē cum pas
sionis eius iudicū iuste semp existat· Qua
pt̄ merito te regnum exp̄o rege uocamus·
qua regat celestis aduersum perte pīnū meri
mus· Diuinq; humanitatis eius ac diui
nitatis gr̄ām xp̄m portans promeruisti·
Iuuenis dei omnipotēs laudem· Sancta confessio
ne xp̄icolas sonasti· ¶Nam multiplices lau
des deo uocis angelor̄ cenob̄ exactas· et simili

mone adglorificandum deum deuotos red
dis terre incolas· Te generalit̄ omnis orbis
ter· mare· ignea celorum hierarchia sanctificant·
ac spēaliter vnaquaq; spēs creature ex
quatuor mundi partibus magna deuoci
ne celebrat· hoc quoq; omnium adunata cō
fessio profitetur· quod abetno lumine illustra
tā pie queretibz dones· cum utriusq; fauo
dispensatione diuina ut· et corde credulo·
et uera confessione xp̄m deum confiteant·
et plane fidem adipīm puenire mereamur
Crux xp̄i que p̄desiderata eius uictoriam
es bēdicta quam clarum et quam magnā
sui amore conditor omni te reddidit· Iuuā
cionis enim munere te dicauit et adhoc
salubriter exercit· ne antiquus hostis qui
primum hominem parentem mēti sibi consen
cientē de paradiso eiecit diuinus inuidie
elogio progenie eius mortalio dampnatā
fatigaret· O bona crux diuini quis decan
tans metro digne resonare ualet et totam
potentiā tuam tibis enarrare· Pulchritu
dines ornatu· tegz cernentibus gratiosa appa
res· taxus mortifera longe ate fugit· ca
lamusq; aromaticus· et pinus semp uiridis
honori tuo se subiciunt· Cedrus quoq; di
uturna· et uernibus imperforabilis· ostia
gutta lua· et medicū odoris iocundissimi ad
odorem tuum stupent· Nardus spicoma·
et cypressus odoris boni· balsamū
dulce· et bdellium physonis maiestatem tu
am uenerantes sing se notis exaltant· Sce
licet lis asperior ipīs cum creatā resonet
iuuente tamen redemptoꝝ nre ipīs prestas
quod concedis fidelibz ante xp̄i tribunal
honor fructus pepere· O crux sancta que di
ruptis claustris inferni plebē scōz erepti
eras· et celo locaueras· De tue figure spē
qua· ix· ordines angelor̄ de scīpti sunt·

Ti sancta salus et leta passio
xp̄i· salue crux uenerāda dei· q
sapia· lumen et doctrix es orbis
time· que et uera lux et amena
uirtus· et clara physica· apud scholas trigenalis

nobi celestis
dia demōstre
tuta·

gnita lentisci
thus arabica

ndelinent inges·etiam apud exercitus angelo-
lorū q̄ inclauitate luns eterne manent·t ap
homines quibus stilus et pulchra renoua
tio post diuturnam infirmitatē et antiquam
pctorum uetustatē exercit·Te totus orbis
beatificat te celorum agmina collaudant·
pte īmense ihu qui cuncta mundi sceptra
et regum curiat impia omne genu flue in
luntate siue inflectitur celestium uidelz ter
restrium·t infernorum·At michael dux·t
princeps plebis dei te confessione memorat
cuncta celor sydera·t uirtute regē t potesta
te tegere·eo quod am dei sis magna īmola
tis est agnus qui abstulit pcā mūdi·quo
dyppeo lenuolentie tpe sedulo exultat qua
confessionis fiamea fidens bellum uitt cō
tra draconē horridum antiquumq; serpē
tem et dehoste triumphans·quat cum
sctorum agminū miltibus hoc sibi pmit
loco petens ut tuam laudem pcula ante
tribunal decantet dñe Igitur actus iste fo
matonis litterarum·et hic modus posi
tionis ex·ordinum·nec non et loca ipsa
qua primitus ad laudandum redemptorē
sanu angelor agminā ordinantur·taliter
subtexalam nunc statuit hanc cruciu anni·
s pontifias et redemptoris nri·ut tpa uera
uita uise contestans ostendit·laudantem
uirtutū uenerabilem senatum·sicut decet·
ut mirice que est uera salus nīa·appareāt
lona·et salubria sepia·Deoq; xpūc semetip-
humilians descendit de celorum arce·ut
adsc solidum fundamentum fidei augmē
tumq; omī bonor uahde nos duceret·et do
cuit uerbis factisq; suis nobis documen
ta reliquit·et sic demum uisca cruce nos
redimens·fīa sua consummauit·Hoc tu ga
briel archangelus altissimi et deprotatoi
celestium mysteriar·letus clara famine mi
gnu reuelabas·quando regni xpi potenta
am et saluacionis eius opus humilento
sermone pronuntiauerat·Quid et tu o
raphael medicina dei·numquid multo
mystico ope quo thobie oculos aperuis
ti·felle orbium lumens·sce crucis potēcia

significasti·qui per amaritudinē mortis ī-
petuor:nu tenebris remotis·eternā lucem
humano generi reddidit·Credendum ergo
nobis est·quod facta angelor que uetus
testamenti nanūt aduentum et gliam
significent redemptoris nri·cum nouum
testamenti statum nūnor:dio uatuitatis
eius·gliam mercellis deo magno tripudio
cecinisse·et pacem hoīb; adoptasse delec
bat·Qua pte nos quoq; pclari angelorū
exercitus supplices obsecramus·ut dignas
gentes saluator nīo xpo incessanter agā
tis·et scm nomē eius inseculum benedica
tis·qui nos paruem appetua morte libe
rauit·et nīm numerum ne diminutus
propter pditos angelos angelos rema
neret·sanctis animabus cōpleut in ce
lestī· De forma quarti seraphi ubi che
rubin et seraphin simul uxta crucē depicti·

Duos supernē cohortes cheru
bin et seraphin·tam nunc dece
lo laudate nomen regis nri ihu
xpi·quia ignis amoris·t sapie
nie ita bene ardet·si ponitur famine in re
demptoris laude splendeat anima uera et di
uina est laus illa·qua pascha nrm idest
passio·et resurrectio redemptoris nostri·ue
re nīa predicator esse uita·huius fructus
est xpus·quem anima pīe et spū scō dñm
deum sabbaoth sonabi laude celebrantis·
qui tunc mhora passionis mutat tristitiā
mortis·et nunc regnans ubiq; exultat
in gaudio resurrectionis·Obtā seraphin
quis sit uri amoris ardor diuine si fiant in
celebratione hac habitatis uri intra celesti
a monstrate·si hac ualida·et multa lau
de significetis·uictorem suprnum pandi
te·Hinc confidenter ego prouob' michim
ipi et meis uta respondeo·anīa nanq; est·
quod nobis demonstrant·hoc est quod
malax suax positione affirmant·iam
dudum nobis premīnatam esse uirgi
nis scē arcas animi·sacrantq; deinis
hostie quod in ea īmolatā est·Edunt
quoq; ipā uota laudum·que sit finis

redemptionis nre· ac lona pma que tribu
ere nobis deuenit rex xpus· anni in hac
ara sidu suum propositum passus· con
sumpsit flamma passionis sue inquietaq;
·et pcm sceleru nrm· omnesq; aduersarias
potestates· immoriendo sue mortis superau
uit· atq; principem huius mundi foras e
iecit· districta eius claustra diripuit· et
uetustate pcm nrm deleuit· redens no
bis benignus dns et rex uictuq; ipsa regi
na paradysi· in qua bus pmus homo condi
tus positusq; fuerat· hoc q; omniu fideliu
ora probant· et uirtutes et miracula que
deus in hoc mundo pclos suos fecit testant·
quod deus humano generi miseretus et te
nebras huius mundi· iuste dampna
to auxilia mandator dederit contra pe
cm mortis eius deuicit· Conditor un
q; et redemptor· qui p nobis in
fra natus ex uirgine est stupite· qua
magis decet thronu imperatorem uocari·
quam seruile tormentu· quia imperator
noster xpus regnum sibi mea· et potestatem
morte et mitia conquisiuit· hostes superi
uit· et mundu deo reconciliauit· Hec uexillu
xpiane est pli· hec summa qua cum hoc
te fortiter bellum· Hec insigne uictorie nre·
cum hac hostes uros pterimus· hac ar
ma uiq; tatis singuli pclare adora
mus· et uirtutis premia capimus·
propterea exul semper et alienus alumq;
ignis aspernatus· fata que tibi uitam finire
mortem xpi pauta sit· Cherubin ergo
illa· que in tabernaculi templiq; construc
tione iuncta archam· Post altare tymiamatis
stabant· hoc uexillum cruis extendique
alas suas nec non et tota positione situs
sui· hanc sacm unionem demonstrabant· que
mysticam unionem iuncta· triumphum xpi
et certaminis eius palmam p signabant
Hec itaq; animalia id est cherubin duas
sis suis alis leta xpi facta adnuunt· et
bta ea esse alma altaq; manifestis indi
ciis tendunt· Ipsa quoq; templum· ad hoc
pandunt os suum· ut cum celos· et tum

plenos esse glia dei predicent· iam ppe ee
tempus quo carnalis hmoi abeat lucris· et
una recedant dicunt· Deniq; cuncta simul
hec aia sua officia alas suas· papule nri
mant saluatoris nri bmodi in quoe esse
protensa· in hyemq; tuta ac sibilenari nunc
mia omnes quos ipe postmodu munit
salu nidoo· merita condigna rependens
in sede collocabit beata· tunc palam illos
probationem probando· quos iam ante
sibi notos· et bonis operibus auctos proba
uit amando· Justorum ergo uatum phebe
de passione dni ullomodo non dissentiunt·
nec significationes ihoc annuam cui fal
lunt· De quinte figure forma ubi quatuor
tetragoni circa crucem constituunt·

Te modo crux scta dei obsecro ut
tua uirtute meum pectus in
simum bndicas· ut digni is
laudibus eterni regis uite tu
pheum valeam decantare· quomodo ec
lesia simul ac tuba una fidei cungis
pactum confirmes· et mortis uincula
dissoluas· O tu sacer aplor cetus· et mirifi
co laureatus· tue nos domus dei posi
tis fundamenta· quos ipsa mater gestat
pulcherrima· Hoc quippe una et exemplis
deo plebem sanctam acquisitis· et sanctam
ac salutarem crucem xpi tue mirando
fundantie predicationis collocastis· qa
illam nra crucifixi dns uerus adportan
dum totam domum ecclie machinam rite
roborauit· Here quoq; ipa humani gen
adiutam dedicauit firmaq; erecta est co
lumpna desiderans ostendere· qa pparam
etia domus celesti regno collocanda er
uigit· aula uidelicet iusti regis sponsiq;
ecclie· Hanc tu dne xpe templum no
uum· tue dnicationis· ortore redemptionis
gater inuido erexisti· Quod xpi colum
genus fedus iustice seruet· sperat
dyabolum rite dampnatum· et imitat pie
tate hominem immitem qz tu illi fauo
laudis· et timor conseruationis· uirtusq;
tum operis ac palma uictorie atq; co

una remuneracionis es · O nuclata crux
dñi aule xpi preciosum fundamentū · tu
pulchra es flouiera spene omñ germinū ·
tu excelsior cedris libani · tu preciosior allo
lapidi pario · que quadratas iungis pe
tras iuuencium lapidum · in firmo fidei
fundamento · Patriarchas quoq; ortus et
ritus antiquissimus iure prima fundā
menta iacit mundo totius edificacionis ·
Qui primum sancto dogmate corda deuo
ta sibi obediencia ad domū regnanti sup
omnia deo · fide unxerunt · Postea pphete
iuba pdicacionis plucrant · ut regi xpo
iuuiam aulam uocatis preceptisq; suis i
hoc certatim loco construerent · quā
omnis hec fabrica ecclie per confessionē
nominis ihu xpi ad celeste regnū eleuatur ·
cuiusq; uoce instructa rite iuget una ue
rum structio · Hec enim uno ad latera se
tenas quatuor tetragonor hoc signat ·
et omne sanctum reuelat nobis intellectum
ut sanctus quo nos uia recta · et ductor
optimus utcat ne · hoc est ad possidendū
regnum pcternum · Omnes itaq; quos xpi
ustitacio sua mansione illustrans · templū
deo dicare dignatur · et cum hys sanctis
parietibus in semetipm lapidem angu
larem coadunans adpsemonē celestis
edificij perducet · Deste sexte figure ubi
dequatuor virtutibus precipuus cōmemo

Omnis virtus oīpotis uno fit ·
pcis et summa sapiencia xpe
tibi dei · tu es uerus dominus
qui totum mundum adornas
decore sce crucis · dispensatisq; pie tuus sanc
tus pia dona salutis · Nam quadriga uirtu
tum quatuor comibus sce crucis decenter
aptata · ostendit sanctam seriem spiritus
exipa procedentem · in triumpho victorie
regis xpi consentiam et pcreuis passio
nem profuisse toto orbi · adquirendum
dum fructum pietatis · et adipiscendam
etiam beatitudinē · Virtus est animi ha
bitus nate deitus · uite mag · mor nobili
tas · et lingue moderata hec quippe anc

ta o sca crux refugiis hominibz iusta laude
probanda tu tradis · cuncta simul bene pla
cata deo deponens · et singula salubria esse
prudens · Tua sca prudencia teneremm mūdi
abitum doctor qui permanentiū abel iusti pu
nnocencia poscendam animā demonstrauit
Dete iustitia bene zelo feruens · dyabolū pu
pam sperendam et xpi qie obsequendo
suasit · pessimus amor sanctis dei erigit
se adsectandum utilia consilia · hec ē doctri
na mandatoz dei · ut simulatem malignū de
penetrabilibus cordis auferat humanū · et
fideles dei attendentes ad celestia pmia supe
rne carnis concupiscencias doceat · ipeq;
amor per humilem mūdi latitudinē scos
pdicatores duxit · arguentes uana
et futures cōmendantes · docentesq; p
euāgelium redēp
dum · qui sedet ad
nam nouissimis tem
natus est · et mandata tradens euāgelica
signis et miraculis uerus deus innotuit ·
concedens omnib; fidelibus sibi · ut pfectu
plenam et baptismi lucem etiā conqui
rerent · illos q; qui intentis auribz celeste
doctrinam capiebant · dedit in modū bone ter
re ubi cum semine uirtutū fructus pro
ferre · et siqua nocentiua nature uicis cruen
tur · abolla euāgelij cultro flamma scī spūs
consumerent · ut sine ullo impedimento
diuinum germen et spiritales diuicias
regi xpo ecclesie · Hos ergo fructus pmi
sses et religio xpiana per pdicatores
plantauit · deinde gen uirtutū puros et ab
omni sorde alienos ostendit · deinc pacā
sanctorum tribulacionib; probauit ·
pactum quoq; et sodalitas uere concordie
coadunatos · et inseparabiles demonstrā
do stabiliuit exemplo uirtute constantie
fortiter roborant · et puerum humilitatem
illesa custodiunt · ut pdicacionē in angmē
tum proficere ualeant · et longanimem
pacientiam usq; ad congruam maturitatē
pueniant · Post hec quidem iam ultimi iu
dicij falx mittenda est ut messis albens ·

quam grauum frumenta peramatorum au
as mtm conditam gliosam·et multiplicatā
protulit·apparente ipō iudice multoz t mor
ouum peraugelorum ministeria collegantur·
et per sententiam eustem iusti undi
as·mhorrea celestia felicater col
locantur· De septime figura o
ms plasmate ubi dequatu o
elementis narrat·

Igitur omnia que in celis et que mtra
sunt delumine glie xpi illustrata iam
splendent anis maiestati subiecta seru
unt et sancte anias factum beanficando
concelebrant·ut sic auctori superno de
bita uota psoluant·hoc ueraciter pro
fitentes omnia regna seruare modum suum
subdumitatis ipsi·non solum que motle
mouentur·quia etiam omnia que sunt uiuūt
sentiunt atq; discernunt·et ueri seruare no
runt·subhoc imperio consistunt abmuicē·
Imb quoq; ac grando demibiz·nix pruina
ac glacies·ros et serenū simul cum fontibus
et riuis mtm profluentibus creatorē testā
tes laudant arelon aereū·et omnis stella
rum poliens simul cum uertigine poli
auctorem predicant sinum·nemum displi
cat quod dico·quia omnitenentis laudy
sancto·et non irrisionem ul' doloxem aliau
gero·Exhdiate omia opa dñi dñm·can
tate et psallite ei·Laudans quat iustus·
quod xpūc nascue exaltatus omia adse
ipm·et electos suos milites imitat adco
ronam·Non enim fas est ut nlaudādo
creatorem discordet factura eius·sed grau
deus concamat sibi debitas laudes·umū
sa aque natantia·et serpentia tre mon
montes et colles·harena maris·lux et
omnia lignā siluae·fere pecora·et trues
leshe·uermes puluere·et minuta uolati
lia·aues manuete et lacerantes ungu
bus Ogenus xpicolum quo celi t tre de
corantur·anobis lumen fidei t uirtus de
precantis prodiens·legationem agit
adgentes·preces exitat·adbaptismum
muitat·Sed maxīe doctor sermo preda

ui echostagone dolum dyaboli denudat·t
acquisitis perdi gnm electis exponit mo
torium xpi·omnibus fidelibus hoc cotidie
predicatur nec non et paganus et falsis
xpianis et hereticis cum summa modestia·
et pacientia intimatur·Qui ergo credident
aut primus operibus fidem destruxerint me
tium condempnabē·Igitur quia xpi gra
uicelis·et mtris redundat·bene condecet
ut celestia simul·et terrestria uoce consono
laudes deo decantent·et quis agnat·plus
dominat·et oues pascue eius·qui pacem ui
celis unu cum domino regnas·pacem adhuc
peregrinis mtm·una uoce nos adlaudan
dum deum inuitat·quos unum gaudium
uicelis expectat·uam quod datum est iam
tenetis·et promissum ueraciter ampletis·
quia qui promisit·sine dubio uobis pro
missa sua implebit·Rex utiq; uester prius
et sacerdos·Creator·et saluator ihus xpūs
dominus ur· De octaue spēi forma ubi
reduodenarij numeri ratione exposita ē·

Xpūs utiq; saluator ur xpūs rex
mirissimus uicelis regnat·con
silium optimum·uirtus dei pa
tris summa et benedicta uera·
lumen de lumine·et ex deo genitore diuina
proles genita·Hinc uidelicet totus uiris
origo est·adhuc fabricam totā celi t tre
fabrica respicit·t adhuc petinet omnis ur
tutum decor·aquus bonitate et ueritate
omne bonum uerumq;·pceq; mirabilis
solus mirabilia facit·aquus iustitia ordi
natur quicquid uicelis ul' intris iuste de
cernitur·probatur·et proferetur·Quicqd
honoris habent angeli boni·et quicquid
pene sufferunt angeli mali·nec non et il
lud quod xpūs ydolatriam demūdo expu
lit·t diuinum cultum renouauit·Omnium
igitur omniū bonor auctor·est dominus
xpūs qui in crucis uexillo cruas suc honoris
et potestatis pprie indicia demonstrat·
Qua ppē congruit ut nos trigue et pa
radysi exules notemus hos radios quos
diffundit hec sēe cruis species·pquam

ilia di salua
nō credidert

xp̃us nos saluat·et reddit splendorem
luminis quem protoplastis peccans
olym iam amiserat·Quocꝫ ego ap̃a
pio hos radios rite aquosentes uenera
bantur·pretue luris munere proferuntur·
arebuꝫ hoc iubare uibrabant arma pijs
et sors aplica predicans hac luce nobiliter
choruscabat·Ideoꝫ sole fides xp̃i toto orbe
terrar rebuet atꝫ bona corda hominum
uotaꝫ pia sc̃or patent·ustꝫ quoꝫ diuino
munere pollentes·prophetica signa·olim
iam patribus tradita·bonũ et salubrem
quotquot raduunt admonent·z prouẽ dei mã
datis obedire psuadent pijs·cum xp̃o asur
gunt sole·et profunditatẽ mystic digne
reuelare·et dona plenius iuste fidelibus
tradere·xp̃us ego rex summus·et celestia
tribuens·dñs mundi diuinus·scandens al
ta crucis robora·manifeste innouauit hanc
spem firmando·perhanc se pandere celos
mundo et iuste ut sequentes eius uestigia
iuste pergant reperiant̃ mutuum·Denꝫ
quater ternos ueritos aquatuor plagis
mundi·et ambitu occeani habitari sc̃or cu
as communctos et coadunatos·saluator
salubres reat·Sigueꝫ xp̃i·cum xp̃o mem
bris suis ipse dñator sustentans regit·z
gubernat·ac duodena·spacia horarium
orientis sole disponit ordinabilit·trahi z
ppuca ad occasum·Adhec quoꝫ mutua
demonstranda distribuens duodenarij nu
meri quadrangulam sc̃e crucis formã
complet·Omnia namꝫ unda p̃cator
nostror quibus constricti tenebamur·
crux xp̃i glia mã resolut·itaꝫ erecta ca
ui celi gaudia nunc tibi ponit·et sig
nat·laudat·et probat·ꝑ hanc fidelibus
ueraciter confert·

**Denona figura que
dies cum munerum iunctas sp̃e tinet·**

Sol et luna en nunc competenti
ordine dñm ihm benedicite·qa
sancta crux est uẽ honor·stabi
lis lux·dispositus ordo·series·
laus·et probitas·spiritali lumine p̃ancta tempora nos illustrans·nos quoꝫ
hoc tempo quem ipa nouenaria exagonis
et monade inter eos posita portendit dies
et noctes·totius anni solacia cõmunera
tas equatisꝫ adp̃ temonem eius numeri
tur sũ [illegible] urũ Predicta ergo figura eius
ist [illegible] uisse cernes denos·et denos se
no [illegible] s atꝫ insuper quinquies
nu [illegible] tatem·Hys quippe numeris
tota [illegible] solis·et lune circuitus simul
uolatur uidere·quatuorꝫ uanissimos ce
por hys includunt·quas omnes mouit
quadrata ebdomadibus et monade uius
pariter amplectitur annus·ad hanc die
rum bissenarij reditum tenet omnis hic or
do adhanc transit horar series·tempor
uicissitudo·annalis circuitus·z astrorum
cursus·ꝑeꝫ quadranus horar sup uacuã
us signa numer certum dicit quem mobil
positione sex angulor quatuor exagonor
stella crux denotat cuius ad illum finitꝫ p
tingit quod nequimus rite domita ponere
rit·O sacrum germen quod clara luce fides
et sapiẽ corda hom̃ tenebris inuiolata
tis posita illuias·tuos uidelꝫ crux sac̃ mi
nistros corusans nam et xp̃us hinc ubiꝫ
ptua corpora latitudinem sui regni demõs
trant·ti regis fortissimi sceptrum·et arta di
altissimi ordine potenti dilatatis por
descendisti admiros·tendis ad celestia·
Hec deus·et honor est totius mũdi·Deꝫ
quoꝫ uerus id est nominato nostr pauus
nomen solus tota saluat creatur·ar
sum syderum adhunus formam tempe
rat·ip̃umꝫ regnũ celi donat·cum inhac
sede positus claustra celi nobis·Hec ipse
pe humanum laudans cantibꝫ exponit
cum predicat fideliter quod xp̃o auctis
crucifixo·lumen syderum obscuratũ sit·sa
luti fiendens licet mundia eluuiet·me
liore tamen usu in arbore crucis hinc
fructum exulit·quod exquatuor plagis
mũdi·et exquadrifico oceano limbo gen
tes·et pli undiqꝫ confluentes·spiritales
delicias appetenent·que misericordie demõs
trantur ut sacris et mystras epulis re

plet·ꝓma ſimnnu ꝑis adcentupliem
lonoꝝ operum ꝙcupant fructum et nu
meꝛi ſplendoꝛis nq̄em oꝛdinibus ange
loꝝ·nc̄leſti beatitudine ꝗ ꝓpcia clari
tate fulgeant·Qua ꝓpter moneo ut quotꝫ
cantaꝛus ul' ſcribamus mꝛedemptoꝛis lau
dem totum uertamus·quatenus hac una
ſpe·quam ꝓcum in eo habemus·exultemꝰ
aude·et ſeuentis·perpetuoꝫ dampnationis
ſtimo fidei repellentes poſſim' euadere·et ſic
regnum dei·ſupna luce nitentes·leti uale
amus poſſidere·auctoꝛemꝫ nr̄m ac redep
toꝛem dn̄m ihm xp̄m·omnibus ꝓis uocibꝰ
uocum·digni laudibus reſonare·uerum
ſanctum·atꝫ deum altiſſim̄·ſit quoꝙ ſp
het m̄a uoco·ſempiterna laus et ꝓpetuus
amoꝛ amentis· De eadem figura demon
ſtrat̄ ubi ſeptuagenarij numeri nō deſcripta ē·

Nunc itaꝫ admonet ut pia modu
lamine ſpe eternoꝛ nos letificans
in hoc beato opere exꝑtia·qđ
nobis etiam uitam conferat
et quid coꝛruptionem auferat quodꝙ de
lictoꝝ ueniam tribuat·et quid pnōꝝ uin
cula diſrumpat·hoc eſt ſc̄e cruc̄is ꝓnuncia
cio·Mento ergo hoc nocte humana fau
cibus reſonet·hoc depromamꝰ corde·os pro
loquens·digita ſcribentes·plectrum lingu
e·et nota p̄ cordis quod cecidit illeſo
draco tortuoſus·et noxius·ille qui arte
maligna truculentus imperandoſo pro
thoplaſtum m̄m decepit·cum prius ip̄e
cadens lucifer decli acie tercia parte
ſtoꝝ traxit ſecum·admiſcens ſulphu
rea ſtagna·cum ſuꝑbis·et dolosis tēpta
uit ſe equiparare altiſſimo·in gelida a
quilonis parte ponens ſibi tribunal·Hūc
ſalhet ferociſſimū lupum·agnus mitiſſi
mus ſtrauit nec potenti eripuit preda·
et ſtudia inhumana fregit·Et gentes exi
mis et carnalibꝫ deſideriis perſecum e
uāgliꝫ predicatione cōmūit admichio
ni·et mendoit ad ecclesia dona·ne ul'u
doꝝ ſuꝑſtitioſa fabulosa·ul' heꝛeticoꝝ
ꝓſa ſeductio·ſpecioſo uelamine coꝛrū
pat·ecclm corda xp̄ianoꝝ·qui ueritatē diui
ne legis agnoſcentes mulcoꝛe fidei trami
ſſiant·Et ne ardum fiat os gentiū exe
cratum acultat demonum et adoꝛatione
ydoloꝝ·ſcandat illud in domina laude
auctoꝛ tocius bonit·et largitoꝛ uirtutū
ip̄us dn̄s·Cauſat enim et dampnat omi
nem ꝓfidiam iniuſta·potens uictus ſc̄ē
cruc̄is·et diuittens mundo debita cunc
tas opes diuitum·precellit suo muſe·
Denicꝫ quod inſeptuagenario numero
manifeſta redemptio toti mundo fuerit·
daniel ꝓfta inꝺx̄·ebdomadibꝫ suis que
ad xp̄m uſqꝫ ꝓnūciebant demonſtrat·
quando conſummetur preuaricatio·et finē
habeat delictum·et deleatur iniquitas·et
adducatur iuſtitia ſempiterna·Hyeremi
as quoq; ſimiliter poſt lx̄·annos reſo
luacionem captiuitatis predicat eſſe ue
ram·Iſt moyſes per lx̄·p̄ſbiteros quos
omnia mandato ꝓlo iſrl' precipit totius
magiſterij ꝓfemonem et reuelacionē myſ
teioꝝ ꝓcuꝛas ſacramentū nobis fieri ſig
nificauit·Quę b̄ndicta dei uirtute quod
ſeptageſimum numerum inquinuꝫ par
tes diuiſum numero tui ſimul·pquiau
or cornua tua quaternario et denario
numero ampleteris·ſignificas te totum
mundum per decalogum legis et per qua
tuoꝝ libros euāgelij adcumcordiam·et
unitatem fidei reuocare·Necꝫ eā ip̄am
quinarium abſqꝫ myſtio pruritis·ſed
uenerabilis ānus humanum genus·
non ſolum per interiorem affectum ani
mi·ſed etiam per exteriores ſenſus coꝛ
poris tibi ueracissime eſſe debitum·:·

De nonagenta figura ubi pentateuchus
moyſi ordinatus eſt·:·

Te ſancte p̄ mundi dominū
deprecor et ꝛe·ut ſis michi in hoc
carmine doctoꝛ et rectoꝛ·et mi
chi data ꝓpitius et clemens an
nuas ſenſum ꝓficuum·et uerba ſobria tri
buens ut poſſim facilitet pandere ad
ſc̄ē cruc̄is etiam et ihesu noui teſtam̄ē

annus

ti·quid lex prisca figuris significet·mā
nigñ ipsis rebus spualiter obseruā
dum·Nam cum primum her maxima
rez machina abunusibili et in penetra
bili profunditate consilij dei usibilis ef
fecta est·et paradysus cum germine sua
floridus et iocundus apparuit·stetum i
ligno uite quod est in paradysi medio·u
tale lignum scē crucis prefigurabat·qđ
in medio gentium positum precedentes
et subsequentes se uiuificat·et sanctifi
cat generaciones lenefico reuocati·qui
bus et sancti uiri·spualiter·et uitales
uirtutum protulerunt fructus·Hoc etiā
lignum passionis·xpi·prefigurabat
ysaac patriarcha cum pie inpouente pris
mitiuis ligna portabat ad locum in
molacionis sue·sicut liber genesis testa
tur·Hinc et exodus et ceteri libri legis
edisserunt·quod forti compagine arma
rum scē crucis uirtum puerum exercet·
ut docte sanguinis sui sponsus sibi
exhiberet sibi sponsam ecclesiam nō ha
bentem maculam aut rugam·Hinc ple
bs israhelitarz deo inegypto commixta
et pridrium mare transiata·laudes i
cruces redemptori suo dicere tabat·et iti
nere trium dierz gradiens·dominus mise
ricorditer eos ducente·pauit ad fon
tem maris·qui plagarum mystarum in
dulgatus est·Igitur pharao et egyptij
plequentes·qui prius pplo dei quasi
iam capto et reducto insultabant·sub
merti maris fluctibus sera penitentia dolierunt·israhelitze autem insis
magnalibus ductori suo triumphan
ti deo indicabat patrum suorz·cantici
glie concinebant·et manducatis sua
more feruentes·laudes triumphales
exsoluebant·Porro mare orientale hoc
testatur·cum orbitas circuum egyp
tiorz hactenus inprimis·et in litore
seruat·Deinqz ueteris legis abyssi
scē crucis inuisa dulcauit·et petram
solidissimam exciens·fontē inuictis

aque produxit·aaron⁹ instar moy
ses manus extendens inimicos uic
toriam cepit·et per eam uere antiqui
memoria delecta est delubrio·Dua ergo
una exploratores terre repromissionis·
qui botrum inuicte portabant·duos
pplos significant quia gaudia sigma
per passionem xpi in cruce completa·
quosqz credentes promereri posse pre
dicant·O aue benedicta dei·qus bene
mystia tua nouens·tanta dona salutis·
et tam preclara sacramenta ualet·
an nulla creatura ad laudes debitas ce
lebrandas y douea est·Te patris etiā
hostia mactatum suauissimū dño obla
tū·sacram animā dicauerat·uiuificam
tem exaltasti serpentem·et uitale sig
num demonstrasti pplo·quo saluari
iesus ab hostibus posset·Et quid amplius dete dicere possimus: nisi hoc quod
cuncta bona dederas·et mala cuncta au
ferebas·De duodecime figure magne
ubi nomen prothoplasti sinum est·

Eya modo dulcissima metri
ce arma fistula·unde salutife
rum crucis dñice laudem·
suauibus canere uerbis·
opusqz immobile redemptionis mē
simul et consolationē uite future de
notis celebrare laudibus·quia in scā
cruce mors uicta est durissima·et pec
catum mōz uincula sunt soluta·Lux
nobis per xpm rediit pristina·et pri
me preuaricationis concessa est uenia·
Nam primus adam dedecus immorta
litatis nobis abstulit·cum pomum
ligni uetiti contra precepti gustā
uit·et sedis adam·saluator uidelicet
nr omnem uetustatē·et omnē gliam
atqz honorem sigme dignitatis·nob
aduenies secum attulit·Cunus ob
rogatam multa et immutabilia p
pessi sumus mala et temporalis mor
tis incidimus dispendia·Hic unus
obgratam fidelia saluantur agmina

et luce pcumtur etia· Denq; sicut plig
nuit pricuricationis mors introuuit intro
tum orbem timuit· et uniuersum omnes de
uorauerunt etiam et ipm electi ita· et pligiū
dominice passionis mors captiuata ē·
et multi euaserunt exea· etiam pmis ob
noxii· Uniuso salucet orbi xpūs pacem
aditum uite aperuit et in ea potestatem
uirtutis demonstrauit· ipsamq; relictis
y doloꝝ umbris honorabilem omnib;
esse uoluit· Ybanc sue sacramenta nob
nobis pateferat archanum· et adassodi
endum uis sue uoluntatis nobiscum fir
mauerat pactum· Primus homo de tin
terrenus· terrenam genuerunt sobolem
an et inuē hereditauit mortē· Sed deus
quoq; de celo celestis· celestem mūdo mi
sibit generationē· et etiam suis pmisit
bēnedictionem· Hic est dns uniuersoꝝ et ac
torꝝ omniū rex· Regnum solus ampe
et spū scō tenet eternum· et secum ng
uine uult ortus gliosos scōrum· Ipe
etiam pnomen adam quo quatuor or
bis plagas pregnatas habet potesta
tis sue qua dnatur in toto orbe terrae
nobis dedit uocabulum· Nam anatole·
disis· arctos· et mesembria· quatuor
mundi partes intuentibꝫ uocabulo
siorum hoc resonuit· unde concedat ut
cuncta uniuersa atq; subsistencia dnm
sium recognoscant· et laudibus deuo
tis concinant quod ihus xpūs uerus
est filius dei et omips· dextera pris oi
potentis· cuncto salubris est contac
tusq; medicina salutis etue De eterne
decime figure macone· ubi ille diei ui
uerus comprehensus est· quo xpūs in
utero uirginis moratus est·

Arbor odoris suauissimi et ex
pansione foliorum pulchra
rum latissima· ortus deliciaꝝ
rum uiridantibus affluens
ubertate laxissima· floribus utilium
et solus siluarum iocundissima· perpetua
tores scī euāgelii fructificamus· opes ō

dus celestes· exaltata quidem maiestate
super omnia ligna siluarum· honorabi
lis et decora existis· qua claritas xpī i
te amatrix gliosam et spaciosam uenera
bilemq; omnibꝫ te exhibuit· Hoc quoq;
mihi firmitate consistit plena deuotio
ne contestatur· haec dominus ihs ho
die· salutem hanc credere atq; cognoscē
gentibus mundus hactenus reluctetur·
varias quidem uirtutum spēs misit tuo
demonstris et habundantiam spiritā
lium donorum te hic significas· Exclāg
nunc xpī purpureo fulgore ornes· et prepo
annosas mās ponere fortiter suades·
Inte enim est salutaris celsitudo consistit·
et unitas fidei unire et pace pmanebit· quod etiam eterno tabernaculi· mo
saica seu edificatio templi salomonis ad
prefigurabant· hoc et altare holocausti
sine finis annosus atq; ignis meis semp
ardens significabant· hoc et candela
brum· cum septem lucernis· et hoc sab
bati ocia significabant· Quia mirpo
agno dei indebet immaculato pro salute
mā nra cruce immolato· et fideliū
est illuminato· et reques pcepta scōrū·
Ipe est aduitam per passionē primus
mē· ipe salus etiā· ipe lux uera· ipe bo
nitas pristina· ipe redemptio nra· ipe
est· et uita scripturā· ipe est princeps
tanq; filius in domo sua· mediā inde
bet sancta· ipe est pax nra· qui fecit
utraq; unū· ipe principatum diabolī de
struxit· et conatus eius nocios retar
dauit· qui pfugus infidelitatis ferue
nem cupiditatis extinguere studet· per ille
cebras uoluptatum· fallaces decipit· et pfunde de
mergunt· iam quasi captum irridens·
manifestis uinces uinculis· et eternis
pcorum stringit· O crux scā· o arbor spe
ciosa· que omnium ordinum nemora·
altitudine et pulchritudine ni comparabili superas· En nimirū competenti
moribus tuis radianti· dona celestis

sima et beatissima per aduentū domīcā
portendes. Ostendis enim seriem die
quibus saluator uterq; unguis natus
natus est. et per hanc moram patētie
et humilitatis eius documenta nobis
prebens. et qua anni lentate. et tranq̄l
litate per partum annos uenit. man
suetudinem suam et obediam quam
usq; ad mortem nūq; pretratā seruabāt
designans. Ideo data est ei potestas ī
celo et in terra sōm humanitatē. qu
am pī et spū sancto ecum et vī et
omnia que in eis sunt creant sōm su
am diuinitatē. simul sancte diuī trinitē
pbe. et ecclī et die factor parvulus filiꝰ
nasceretur annis imperium sup̄ humē
rum eius esset. Decimum quarta de
ama. in qua numerus annor abex
ordio mundi usq; in annū passiōis
xpī notatus est.

Vere dignum opus est ac
pclarum valde. tropheum
celestis regis diuinorum
diuinaque psallere. et trium
phum domīcacionis eterne competent
predicare. quo mūdum depotestate ty
rannī eripuit. ipīumq; regno eius destruc
to ac reprobato etiā carcere damp̄na
uit. Inquo etiam celestia et terrestria. atq;
marittima regno sibi acquisito. fulcit at
q; sustentat. Nam quando eius exalta
cio fuerit absq; ullo nascentis mūdi ac
curiens annis ministerio. annos nume
rus per notas grecor significa ipīus
dispositas exprimit. et ab hoc accessu
mi deuocio augetur. cum psp̄iat con
ditorem omnium rerum tam congru
e. et tam conuenient rebus omnibus
temporum serie coaptare. quod figura
crucis et redemptio mea pretenta ac sa
lus p̄dona uirtutū fidelibus collata.
nunccio cum sanctis mystiis pleno. rite
nominibus conparent. Demq; p̄ma
pmi libri geneseos manifestissime cō
probat atq; confirmat. qd̄ dīs presci
entia. et creaturam suam mp̄ūcipio ab
ipo conditam p̄sciū crucem iuxta finē
temporum renouauerit. qua dum post
sex dies opera. hominem creatum requi
escere deus dī. in sexta etate sensit. ac sex
ta feria die percruciem hominē repara
sabbato in sepulchro requieuisse saluato
demonstrauit. Domino ergo mihi dispo
situm est. quod numerus .v. et .xxx. figē
sē crucis apte conueniret. et ipse demōst
raret quod passionis xpī sacramentum
omni nequitie denouauit. a falsitati pui
uersum hominum resisteret. oppmeretq;
potentia. et superaret uitricia omnem
quāq; fraude ac dolo denegaret dispensa
cionis diuine mirabilis. tacerentq; pe
nitus ut tate commicta. omnis philosopho
rum atq; heresiarcor uerbosa. sed net ul
la fallax uidear fama dictum ac ītui
tum affectum. xpī opponet euāgelio qa
ipe uerbis dei est in salutem dei est in
salutem omni credenti. et per eum pa
tefiat uoluntatis creatoris et demōstr
tur sanctam crucem omnia tempora mū
di electis dei qui abinicio fuerunt sā
ficare. et regnum celeste promittē. qd
per redemptorem mūdi cunctis fidelibus
tribuetur. qui ubi eius obedientes. cor
de credulo et ope mūdo deo placē studu
erunt. Spes quippe sē crucis gaudis
consolacio est fidelibus materiam tri
buit laudis. quia bonitatē nos scire fa
cit creatoris. Ipe pius hominē inpaby
so formauerat nequitia. et nunc nolen
eum petere fraude hostis antiqui. pau
cem illum recuperans reducit ad pa
dysum. Crux quippe est arx uirtutum.
et remissio pcor. Ipa scilicet delys mi
nis atq; caducis ad celestia et ligna
prouehit. omnes quos fidem et spem
atq; caritatem dignos esse eterna visione
dei xpī eterno comprobauit. De quinta
decima figura ubi agnus et quatuor
euangeliste depicti sunt.

Filius dei pris altissimi qui
dum nauta mundi finisqs
requisitu. da nudu sancte
arcas nuctoriam carnis
ne dulcedine mo dulari. Nempe
euangelista ioh̄es uelut atauolas aqui
la mysta solem ustice figens aspectu
mentis. ihesum dei uerum reuelatione co
gnouit. et clara sermone predicauit
atqz conscripsit. Ita quippe ḡm diuinap
ceteris euangelistis collata est iohannis.
ut cum illa incarnationis saluatoris et hu
manitatis eius archana maxime conse
crent. iste diuinitatis eius sacramenta
profundo sermone reuelaret. quod uidelz
factor omniū rerum animam e corpus
ut se simplificet humanum. et qui ipse
pius deus unus erat cum deo pre nisi
temporum usibilis apparet in carne.
Hunc figura leonis significat regē. hūc
uitulus prefigurat pontificem. quia p
se ut leo et quasi catulus leonis certa
mine confligens opulentissimā arripu
it predam. atqz idem sacerdos. et hostia
sicut dignatus est et salutē nobis con
cessit etiam siluisqz patriarchis dona
largitus est in mensa. Charis quoqz
mysterio septem panum quib; mi-
lia hominū ihesus saciauit mystice
septem dona spūs scī indicat. quibus
euangelicā plenū saluator cottidie reficit
Oui euangelista lucas regem ustissi
mum uictimam saluberrimū predica. hi
fides catholica tenet. et pontificē clarū
spūs tuus resona qui tocius mūdi tol
lit pcā. Hic ergo cum esset manus et
na conditoris. et pri eterno consubstan
cialis. erat in diebus herodis regis ē
natus in bethleē exinanita matre. mirās
admirabilis ad salutem uidebat mūdi
totius. nobilis ipe puer qui e uetustis
diez pphani describitur. qui uenit de e
gypti finibus uestibus deburer. qui to-
lat cruces solus cal cauit. Et licet su
erit mariae suspensus tamē
astra sustentauit arbiter supnus. Crucē
cum pateris ipe sanctificauit glorifica
uit. et celesti bndictione ditauit. Igitur
matheus qui primus cunabula sapsit e
uangelium. humanū multum figura de
notans. significauit xpm de stirpe da
uid secm hominem esse natum. demon
strauit; cum promissionis esse filiū cum
abraham incepte generationis posuit
ordinem duxaam. saluet et obtenebrone
cordis mei dicunt. qui negant xpm ad
salutem generum esse destinatum. Ista
hoc aduentus saluatoris ueneranda
est figura. quod per patriarchas et reges
gentis iudee. generationis ordo descen
dens adipm usqz peruenit xpm. qui est
saluator omniū hominū maxime fideliū.

De sextadecima forma ubi de ipo. donus spiritus sancti narratur.

Te sancte spūs paraclite supplex
deprecor. ut salubres sup
nos a supernis sedibus descen
das et tibi dignes de
notam mentem uanis. cordiq; hanc
credula ac fida famas qua tu quoqz
spūs es ute quem se expē promisit
xpūs dei uerus et dei sapientia discipu
lis mittere profitetur. donū inde; illud
quo omnes sanctos suos ante aduētū
atqz post aduentum suum adnumerat
inter durant. Inanimq; sponsam idest
ecclesiam. sacr; impregnatione ihus mūdi
desponsauit. et sanguis sui precio cō
parauit. Cuiammq; ergo tu das intelli
gentiam diuina perlingua testā utiq;
q; testamenti pleni capit. et ultime
doctus omnia sagaciter uniuersitat. et
ueraciter pensat. qualiter te diuina
sapia xpūs mortem miser. sueq; spon
se acriam ul' pignus dedit. dum coet
nus deo pri et filio. et consubstantia
lis simul cum eis omn artifex exsti
et omnia penetras nec est ulla creatu
ra inuisibilis inconspectu tuo. Te qui
dem claras pphā inspiratus diuinitq

nseptenu ſpecies nominū propt duplicita
tem donoꝝ qui vnus atq; idem es dis
tribuit·atq; ſpm ſapie et intellais·ſpm
consilu et fortitudinis·ſpm scie·t pie
tatis·et ſpm timoris domini nīcupauit
xpus ihesus saluator nr·ac ute eterne
dator filis atq; mandatis·te aplis suis
bis dare se ostendit cui bona caritā
tis precepta instituit·ut deum ex toto
corde diligam9·laudemusq; eius pleno
affu pronūciemus·omnemq; scientiā
unum atq; intellectum·unitate eius qē
depitemus·et proximos nros tanquā
nosmetipos amemus·Nam post resur
rectionem suam discipulos suos suffla
uit dicens accipite spm scm eos cuslit·et item inde
pentecostē desuper ignes appa
rente·eundem spm scm sup eos misit·
Quod videlicet scā trix dei significa
uit nobis demonstrat·nam erecta eius
pars dnam·tunicella quoq; sinis
trum cōmendat amorem·animus amo
ris integritatem xpus nobis ostēdit
ac suo exemplo nos instruxit·qui di
lectam animam suam inimice moriens
pro amicis suis posuit·nos idem facē
docuit·Hunc amorem semp laudabil·
et semper laudand9 scē deus spūs·ti
pone inime·et timor noxius aufer affect9
pronū reprimant·quatꝰ gla scē trinitatis auc
ta·et multiplicata·mentem mentem pro
fessione et digna laude mactā pleue
ret·quia tu es quidem ille qui os im
plet mutum·et celestem facit rite relo
uare cantum·De septime decime figē
ratione ubi octo bātitudines annumerā
tur:

Sancta et bta potens et ue
nerabilis trix xpi·laus unte
future·et glia redemptoris·
tu quidem prospera cuncto
es·et inimicis amicis abundo seculis·
Benigna et honorabilis·quia cum x
membra unte suspensa passione fan
gabas·innumeros plos ateneb̄ris

ptōrum suoꝝ erupiens et celi regnum
quod paulo grssionem ablatum fuerat
misericorditer per grām redebas·quō in
nitas conditoris non passa est pi
re il los·qui spem iam diuturnā
illā habuerunt·sed pte renunciauit
eorum merita bona·videlicet etnā tribue
es coronam·Nam semen evāgelice doc
trine quod in discipulorꝝ corda saluator
seminauit·sōm cuius placitum in eoꝝ
opere multiplicauit·cui mundo fideꝝ
dilatat eos·et incipiens a loco bēn di
cibus larga protulit documenta·Ni
mirum primumerum figure scē crucis ap
tissimi innuens·qua sancta collatrix
utinam et minister pfecto est salutis
nre·et pprīam sic saluando et reficiē
do mīa·Hic ego confiteor et sic o
quamq; es et deus noꝝ numero qua
diu hic fis diuinam laudē cum timore
et amore profer·opa nostre fidei in
nimo tuo qui te psequitur indulge·et
pīa et refrigerium·Ipe aures xpi qui
nunc multo seculo presenti lugent·e
clamantes·et sitientes nostram·adue
stitutum toto deliderio anhelant be
nignus fusape·quia xpi inspiratione
diuina compunguntur·ac sursum hale
tes cor: contemplāt quis consilio eter
no regat omnia·et quis misericordie
munere sua indulget pcā·Hoc ego mise
latina lingua describo·hocq; opto ut ipe
refectio mentis mee sit impresenti·et fi
nito sanctis eternā·Non enim superb
quispiam hinc nostrabit·quod ore et
habitu humilitatē ostendit·simulq;
regnatorem solo prostratus adorat·ani
mina cordis eius superba seruant·et
opes habens elemosinas non facit nec
qualitudinem sui corpis cum integer
uiribus sit·opa facit nostre quia cer
tum et plenarium est quod quisq; tenens·
conditōē non solum uerba sed et fidē bo
na et unam ho nestam omī tēpe
queat·Igitur q̄ amq; etiam

lucem uehementer querit et ad eternam bā
tudinem multo puenire nequit est ut pecto
rales euāgelicos · multibus spēs uere
bātudinis exprimunt ad regnum tendat
simunt · quia mpō nunc ō relucrema
ne gesta pctrata post pactum iudicii ·
sā dr pariter cum xpō regnum intrabūt
ctnum · Crux quoq; xpī una est ulstorum
ascensus ad celum vota demus ad sup
ora nos tuheus · dux et tamia regni
victoria nīa · Pallam ultam possidebim
uenam et mercedem reapturus etiam
que et binario quater posito · octonariū
use concludens significat quod pduo
precepta caritatis · que nobis sancta sa
tuq; euāgelior libri cōmendant · pro
mereri gaudia possimus sempitna ·
Hos quoq; omps · dr omptas spūs ·
qui nos pet pacem · et unitatē ueram
ad regnum mutauit futurum · isepte
donis grē sue · alcensus moribus
nīs posuit · ut demonstraret eo mode
rate posse quosq; celum ascendere fide
les · si eius grē pertaapes fieri non
neglexerint · et quod eos expectet sine fi
glia · et corona sedis tuada manet sup
na · quos hic rendiauit ama unitate
caritas uera · De octauadecima spē ubi
quadrigenarius numerus positus ē ·

Expone ergo z laudans eum
o homo toto affectu anime
et unitalis sensibus corpo
ris triumphū nobilem nu
meris etnū quem glia dūce crucis ubiq;
expectat · super cella celorum sydera et
subtus abyssi profundissima tartara ·
ubi lucis etne pmanet candor · et ubi
noctis ppetue pdurat horror · uerno ē et p
amicta terrarum spacia ubi nox diesq;
sus inconfusis alternat uicibus quoad
q; mundi aduenat terminus · hoc sensus
animi cogitet · hoc guttur nocte resonet ·
hoc lingua mpalata commepet · hoc ma
nus litteris scribat · hoc labia ictibus ex
primant · hoc figura ipā metrico ope de

picta notet · quē licet difficulter tamen
ordinabilē pquadrigenarium inquanti
ti decadas diuisum et exemplarium da
m scē crucis preconia pnuit · Qui nu
merus plenus mystico uenerabilē z sup
no serenus lumine inter ceteta sancta
menta significanous siue presentis spē
gestat figuram · quo scā ecclia subrepo
primape contra sp̄ales nequicias ·
et contra mūdi a matores sancto fiat
et fortia ustute · gallica salutis · et gladi
o spūs · hoc est uerbo dei fortiter · et mili
tabilit preliat · et confidens sui regis
potentia · ūtutisq; eius consilia · omnia
tela hostis antiqui fiungit ac proster
nit ignita · Vexillum quoq; crucis qua
in fronte signata ipa victrix gliole gel
tat · ptas adūse confundit frontē · atq;
seuam minitor subito pturbat aiem
Ergo in scā crucis salutacē nīe ātiqū
hostem uincat · et numero eius figē
te et apte conueniēti quadrigena
rio uidelicet sanctum iesum in deserto
potendebat · ut raptorem fraudulen
tissimū prius temptantē · perpacētā
et humilitatē uinceret · ac deinde ūiqui
tat sua pfistentem ac pdominantē · pe
morieus etna morte iuste dampnaret ·
Haut enī serpens ille libricus et cal
lidus · hominem primū pgulam · aua
ritiam et uanam gliam · adtrahens
illexit · et ita eum morti obnoxium
reddidit · sic et econtrario competenti
bus medicamentis saluator nē p ab
stinentiā lenguitatem · atq; humilita
tem · humanum genus adiutam etex ·
tpmq; auctorē mortis etnus cruciatib;
reum · uictor tartara subiecit · xpī ergo
pugna nīa victoria est · cuiusq; triūphi
nīa salus est · Qui sedet nucleo amne z
prospicit īferiora tie · Crucisq; eius
spā est totius orbis honor · spā totum
sustentat mūdum · spāq; michi eterni
ne semper et amore uenerabilis per
manēat semp̄ more meo laus z exul

tano more pctna. De octava nona dena una ubi quinquageuacu numeri mane.

Attendite oculis et audite auribus et pauite corde. Omnes fideles uiquibz amor xpi et caritas sapiencie feruet. quibus cum est adhuc etiam pugnare. et uictoriam cotidie mortalitatem fine fine pape. laudem crucis xpi carmine depromo. Hic summi uictoris ostendit. et bene opus deum exprimitur. cuiusq; illius nobilitas declaratur. qui ter honor est non caducus. sed sedime dempcionis ordinem manet pctuus. Immortalis est uita melius palma. quia xpus pce uobis est victoria. Qui salutis mi ueraciter existens. undicta ihesu detersit antiquum. et uulnere degustas morte. pcm mortis deuicit auctorem. Huc ob conuenite egroti. et egri tudinis uie ne uos pudeat. illa molestias conqueri. uerus uie medicus est iste quem sua crux inpatibuli gestauit stipite. Ipsiq; manibz suis expansis admedelam uos inuitat. qui nobis sanitate integeam cruus prestat pandite illi uulnus mentis. et in ulcere corpis uerus latens nolite abscondere. Posite medelam cordis deuocione et pulsate medicum ut bonos operum shemmitate. Ipius ergo manus salutifera. non indilacione temporis nouit tardare. sed inuelocitate momenti y donea est sanitate prestare. omnibus qui salubriter compuncti cum metu reuerencia. ad hoc medico cunari appetunt. cui summa est uictus adiutorium pficiendam. et sapiens consiliu ad salutem prestandam. qui desipuus et pctus ad ultima et temporalia descendit. ut rem naturam que corrupta est diuina dispensacione reintegraret. ne nisi mortis abuet. et signa beatis pcatissimata dina rursum ihesu demostrauet. Numeri ego quinquagenarii

unu salutarem nobis esse. sancte cruces species uocemur. sine desiptum uenem biliter notat et sacramentis celestibus plenum esse rite designat. In illo enim uero uibilet. idest plene remissionis no mina datur. in illo sabbi requies rite celebratur. ille legis ueteris dragone insignis est. et in aduentu spus pacifi sup aplos in signo. ille pacis auctore uenisse prodit. et pacis signaculu in pria regeneracione inf deum et homine. pspius sa gram ostendit. Ipe uenerabilis in ispe salubris in figura. et pfectus est in sanctore decore nam. c. littera fige fige sce cruces aptissima et denariu numer designans. p. v. loca posita ad exemplar sce crucis. quinq; libros legis am dei precepta significant. qua quidem lex uetus pfigurauit et umbram quo dam in deprauit. hoc totum xpus pariem in uno testamento sedm ueritatem im plent. Omnia quippe sce cruci decentissime conueniunt. et caract littere et numeri mea denotatus. legis mysterium et temporis sacramenti. factumq; in hoc laudabilis pctrarum. ideoq; optet ut omnes scam crucem laudemus piter quantes. cruciq; regi incessabiliter gras agamus. qui sanguine pprio inimica laxauit de bita mundi. De octaua forma ubi cen tenarii et uicenarii mis inditus est.

Hic sanguis xpi pia effusio et unde. illa que ipo dormiente de latere eius emanauit. mundat nos a sordibus cunctis quia ipe redemptor in morte sua. noxia cuncta angelus tulit. cum tales pcas mundi dempsit. et cyrographum quod erat nobis contrarium. per passionem suam deleuit. laudabile quippe dogma euangelii condidit. qd pcatorum tenebras fugatus omne stamus uetat. y doloresq; cultura penitus abnegat quod uitam docens honestam puritatem et potenciam inpredicato

ribus sius cōmendat·unitis subcelo
nationibz·post ascensionē quoqz salua
toris apli abūa ueritate instructi predi
cantes euāgeliū·mystia ueteris testa
menti pr̄ūa impleta·et declarata esse
testata sunt·et ipm sine esse legis ⁊ pro
pharum·ueris asserationibz affirmauc
runt·Denīqz·c·xx·metate legis lato
ris et inductu spūs sancti super aplos
insigneu lauda littera sedm significatio
nem suam quater posita idest numerus
modum nobiliter complet pandens fidei
sacramenta·et uere bēatudinis demonst
rans gaudia·qua sicut pquatio karac
tes laude sca crux in unū colligit·c·xx·
unitates·ita spūs scis aduenieus mo
nia omnium linguaz coadunauit·
c·xx·credentes·Vnde apte ac manifeste
datur intelligi·sanctam crucem ueram
esse uiam redemptionem·et in ipa uera
citer unam confiteri unitatem·Q cepta
ingz domo in loquela omniū linguaz
placer cetus credentium lumen spūs sc
ubiqz diuinoz testimoniozꝝ coruscāte
simul frequentia miraculoz ⁊ crte euā
gelij misit in pelagus huius mundi·
ut sagena dñi retineret homines de
profunditate abyssi et conglutinaret
ad solidtatē dñica uexilla ānqz insigna
crucis omnib pateant·quoniā dona spi
ritalia quibuslqz contigit fidelibus·⁊
premia que nr̄e saluatoz illis
promisit·ipa fidelit eos pape meleos
faciat·que indel pmia in actu scdm
meritoz qualitatem sint posita·et sp
onsoz ueros xp̄us·filius uiuiqz dei simil
cum p̄re deo·et spiritu sco quibuslqz dig
nis multiplicia insignis seruat ⁊ re
munerat donat·Rex regnum in etnū reg
nans·et omnia regna diuine ppa gubi
nans qui dederat nobis spūm pignus
pignus et hereditatis nr̄e ut nos scdm
uoluntatē suam seruet·quoadusqz o
mnes gaudia uite faciat intuere·p
salute uitam deuote·breue p salute do
mino xp̄o·gentes omnes tribus et līg
ue unitisse·et cognoscate ueri regem
uerum regem unū·sapiam et intelle
ri prius·quam pcucia mors·et uita
succumbit·et memoria mortis deleta
est·omn rex parentem ihm cognoscate
Het laus quia exiuit et probato prola
ta est germine finem et pfectionē hte e
ternam requiem·Iste enim nature
me mdi tus est ordo ut indicta ai reue
rencia et tremore seruet·et institutum p
petuam remunerationē expectet·Het
quoqz est glia mā·Het et uirtus·Het ue
ra stabilitas quietis summe·ubiqz u
na religionis leue seruat et rite arbitrio
sio utitur qui bona summa pceptibz
appetat·et media mirabiliter regat·

De xpi figura in qua septuagenarius et binarius numerus est comprehensus.

Ego lex dñi ueta interpretibus di
uinis testamentoz libris
consepta·in figam sc̄e crucis
ponenda ē·p quam ⁊ orbis
furum abna debita solutus est et uita
petuam portuqz salutis·et quietis et
ne iuenit post naufragiū unde illud
quod primus parens mē·p preuaricatio
nē diuini precepti sup nos indixit·
Nā qz placuit ut totum mors seua totū
genus humanū absorbuit·ac sic nunc
captiuauit ut hoc apotestate eiusdem
mortis eripet redēptor mū placuit hg
num sc̄e crucis mihi erigē qūs hoc qd
pgule noxam hostis ille deglutiuerat·
aufrat hgni uitalis p fossas pontine
ac gnām euomeret·meritasqz penas
inde haberet quod contra omnes nos·et
omnē fas seruis nequissimus·⁊ fur
dolosissimus·sibi dñatū in aliena ope
usurpauerat·hoc etiam auctor totius
creature et largitor diuine testamentoz
deus intimare uolens·opus salubri
mū sc̄e crucis·⁊ legē predixē·⁊ p pphas
promisit·⁊ p euāgelium suū se cōplen
se fatetur·ut homies creatorē suū re

cognoscerent·redemptorq; suo quas·age
rent·Deinq; sancta atq; magnifica ar
hinc te totam serena luce coruscā ostend
sesq; suam atq; ducem adpetendam uitā
esse demonstrat·ideoq; mdus suus nocās
lampas luas eterne·omnes gentes ac a
plos adcelestia regna prouocat·abhol
teq; misericorde ereptos pronūciat·siq;
nunc in nocte ishus mūdi positas·sua
illustratione letificat·atq; hinc ad alta ce
lorum bene meritos postmodū eleuat
Nec ergo uerendum est quod ulla fal
lacia aliquem decipiat sed pūcipe hui
mundi foras eiecto·uehementer uera uic
trix regnat·hinc quoq; est·quod unpre
diacone pūe et dūacionis eius cā p
dicatores mundū coruscant·torumq;
ordem sibi subiciant·redemptosq; pcip
gram devotos corde·placidos moribus·
mansuetos·patientia tranquillosq; con
uersatione ptficant·Ecce quod longe sūt
nationū in septuagenario·et bmario
numero arce sca exemplaria demonstrat
omnibusq; gentibus phoc bnas portam
patentem significat·Hoc quoq; pxō·et
duos saluator ipe predicare uoluerat sco
rumq; archangelor consortia·post ge
neralem resurrectionem melius puniē
dit quod etiam ipe numerus deliquat
Octonarius namq; numerus et nouē
narius in se multiplicata septuage
narii et bmarium creant·Quorū
octonarius adresurrectionis temp
nouenarius uero adyc·ordines ange
lor respectat·Hinc catholica fides te
net quod in hac mundi hac est ioctā
ua etate seculi sancti resurgentes in
societate transeant angelor·Omnia
namq; pcā mūdi xpūs in passionis
sue arce consummauit·qū exute car
nis in pa morte gustauit ac p potem
tiam diuinitatis sue electos suos ab
inferni carcere liberauit·et sobrietā
tis ac fidei lumen p apl̄os suos gen
humana predicari uoluit legem uidl

suam·uetrem et nouam quam in hoc
quod figure scē cruis congruit·leue qu
atq; iugum suaue esse·et ad celos ducēd
ydoneum omnibus ardentibus sibi demō
strauit·De nonagesima secunda figuram m
qua monogramma depictum est·

Xpūs qui ē uerus redemptor
nr in quo est omne desideriū
nrm qui p gram suam hoc
opus me facere uoluit·o vti
nam ipe labor is finis·ipeq; mihi p cū
carnis sit·an omnia bona placent·
quia ipe largitor omniū bonor hic ego
hortatur inuitans omnes ad dona celes
tia spondetq; hec facile impetrare posse·
si spretis cunctis cupiditatibus istius
mundi fidem et spem et karitatem
quas ea digne quesierit·Hec quidē
dona ipe ihūc mundū uenies·et car
nalem amorem gladio pce separacois
intimens·pcursūrus sui predicatores
seminauerat et fructum pacatissimū
magro suo conquisierat·hoc quidem
semp optimus magr docuit·uetans
ne ad hyma et prochyma se uerterent
sed magis ad arduā se uerterent et
gerent·atq; intellcō euāgelio suo in
litam seueram morum deponerent et
mites ac mansueti esse discerent·quat
nus mūdo suo aduenturum aduenit
nglia pūs sui cum anglis suis·redē
untesq; sedm opa sua·tales inueniat
quibus propter bona merita etiam reddat
et premia·Iste quidem numerus quē
nārīs gressus hoc monogramma figurat·
dñi saluatoris utrumq; significat ad
uentū·hoc est illum quando in humā
nat pūcipem hui mūdi foras eicit·
post baptismum scilicet sui predicans
euāgliū regni et sanans omnē lang
uorem·et omnem infirmitatē impūlo·
et illum qui idem mundus iudex homo
xpūs ihūs de solio dei pūs·in nubi·et in
nocte archangeli·et in tuba dei descendet·
et mortui qui in xpō sunt resurgent ad

gliam

gliam scōm precorum sancti euāgelii
et uoces ꝓphar. que testantur scōs dei u
sus lōga dū mīa uincendum. qū uen
ent. et appebunt aute faciem dei. Qui
ergo bene meriti tunc accepta talenta
cum lucro reportant ad dñm. et abomni
labe pōs mundati lauerunt enim sto
las suas. et candidas eas fecerunt in
sanguie agni. illum segui promeruerit
cantabunt deo canticum nouū alleluia
unde angelicū carmen die noctuq; iteꝝ
lo scō eius nec erit ibi luctus neq; ullus
dolor: que ꝑma abierunt. oīaq; facta
erunt noua. Igit̄ necē est. ut deū t dñm
nrm fide plena que utiq; ꝓfitemur ipm
optare. studeamus quatenus ipe tunc
adiutor nr. et saluator fieri dignetur qū
sedm scīptuas adiudicandum uenerit. ipsul
q; ante eum prebut. et inflammabit in
dignatu mundos eius. et uenient mīstri
eius et colligent de regno eius omnia
scandala. et allegabūt zizania falsa
los ad combure dum. tuā aūt congrega
bunt in horreum dñm suu. Omnū felix
anima cui au hoc aīm cōtpe meruit
habere mansionis ianuas ceh. t mūdis oculis
cordis auctorem conspicere lucis. anus
desiderium rite tunc implebit. quando ex
quum ꝓte ꝓphā manet. et etno gaudio
cum sanctis spiritibus angelicas iuxe
phenni ꝓfruetur. laudes psallendo xpō
cantando utiq; nouū dño cantando in
ecclia sanctor. inquo studio postea un
quam lassescere nesciat quia sic regnat
ceh hīc ꝓpialiter appetit. ⁊ expū. si
qua inqua uicenarius numerus an
notatus est.

In nobilis hic inicat flos t ue
ri regis hoc est ihu xpi noīe
pictus. quem figura hec arcas
cornibz suis exemplat̄ leta
facta xpi demonstrando. Senarius er
go numerus quem singula cornua
terno situ dispositū sancta anc notat.
ꝓpter passionis xpi nīeq; redemptio

ms designat qua siat misericordia mun
do mundi creatum ꝓpter designatur. ita
senario numero ꝓpter qui in sexta feria
crucifixus est. mundi reparo ꝓpter insinua
tur. Clam nempe dies illa fuit qua con
ditor opus suum ꝓficeret. nec minus ista
claret qua redemptor opus suū ꝓficeret.
reformando sanctificauit. Tunc ergo cre
ator creaturā suam opando compleuit
et nūc eandem ipam reparando benedictō
ne celesti repleuit. Denarius ad trinitatem
dū mysticum suū est. quod senarius u
niuersis cornibus arcas positus ꝙquatu
or plagas mundi tendit. rerū ꝓfectum
demonstrat. quia ipe numerus ꝑfectus
ꝓphas est. ipeq; diem artificialem dum
diat. et bis positus complet. Ipe unus
mensis est ps sexta. et octauus. lx^ma. Ipe
quandoq; bissextilem numerat. t annu
quinq; diebus supfluum coadunat. or
dinat etates mundi. et tempor aurium
sinuet. quando rex regum uenit sanctis
sius planda multu pīa dimittē t regna
celestia tradere. Ergo bone rex xpe. ihu tu
bā sōs famulos tuos certa premia dare
quos exuā mundo uera fide lux illu
minans t unus sapie hauctus irrigās
dece. caritatis et mīstice opera rite or
nantes adte ꝑduxerat. Denarius predes
tinatus arca crucē positus indicat
conuersum plebū aquatuor plagis
mundi ac redemptorem suū. eius dei
nitatem pro etna salute depcantē. ut
ꝑius magnitudine ex ꝓfō euāgelii
doctrina aude discunt. et ꝓfectam fidem
perfōs operibus probent. omīa quidem
opa dei ꝓfecta. ꝓfectu insinuant creatore
ꝓnoq; decore. eius decore īestimabile tra
hātur. inuisa que inclus sunt. t que t
erna t que īmata. optimū laudet artifi
cem. Et nos homines q̄libet quantula
ps creatē eius sumus. licet nō condig
nā tamē deuotā cantem⁹ gliam noī
eius. et gras ei agamus ꝓuidentiā
mā. qua ille qui nos fecit t multipli

cauit·ipe nos pria sanguine demunda po
testate liberauit·Hic quoq; uiuoz celebri
at nunc eius amoze cui nunob ipe
ostendit predicemus·qua hunc iesu ba
bili pietate opando demonstrauit·defen
sando insinuauit·suadendo quoq; t sibi
placatu ee ostendendo nos hie precepit·:·

Decimasima quarta ipe ubi centenariu
quadragenarius et quatuarius mus e

plebs dilca deo cantamus·bndicte deo xpo
cantantes et cantai nouum·
quod cetis omib; est mutabi
le·psallite deus glie imortalis·ante se
culu altissimi·et ante ms ammalia
que diuisis multibus formata sunt t am
xeruz seniozes sedentes uxeruz·sedu
bus·uos simpti estis ablegib; pmiae do
et agno pulchreq; cohoztes sanguinis
illius preda corupte·meus castris co
sistites ac dignissimas laudes triumphi
nobilissimi cantatis·una manus cythe
ris modulans uultu dei serenum ac
placabilem tigenus reddet·anu clamo
re ualido atria domus dni replens tag
uox tonitrui magni tonat uehie·et
sicut uox concrepat aquaz multaz inun
dibus·Nuoze quoq; uiu non est uenda
anu iuuentu·neq; uxoze dolus·sed pi
a carnia aptantes dignas laudes an
tronu dei die noctuq; concinnas pmit
ia unguentatis et castitatis corpis aug
amice que nuobis rex uester sup omia
diligit·Nam hanc quam nullus alius
uobis dedit quam ductoz et conditoz
uester·ut sine ulla reprehensioe iuue
tes nutris·etiam ude remuneracone
postmodum amplectis uelas·Qua p
ter probatissimus t pstissimus oz do iu
gnu qui indiuiso sexu et indissimili eta
te imundo celeste conuersacone agebas
ab omi fornicacois iquinamto alien
et ab omni spurcicia immunis possicum
oris ac deuocone cordis gestumq; cor
pis placidas laudes deo decantat·Ecce
tumultus ir ad celum directus est·ubi
uictores etia nobis pata est·ubi immacu
latus uirginus agnus pinta depascat
floida·quem et nos sequentes quocuq;
ierit·amena carpitis pascua·Virgi
las scolas cum laude castitatis inambu
lant tenetis alias iuxta fine mundi tor
pib; immortalibus accepturi duplici
honoze gaudebitis·Qua pte vocamus
et obsecramus uos oppi·et agnum
celestis nuptie·pnobilissimu
et uligne famosissimu decoz us·ut u
bi uos iam letos cum rege uio regnatis
ibi nobis etia gaudia pmereri ame
tis·quatis agnus ille dux et glia ua·
qui celi dignatur uarce·concedat nob
loanu ibi spaciosum et desiderabilem ut
uidu cantum et si non cantare pos
simus saltem cum iocunditate psentia
audiamus· Decimasima t quinta figa
ubi alleluia et amen posita sunt·:·

laus pria et pena sce curas
quam scos ceus meritis fre
quentat alis tigenis ut alt
quit decent et digne dete pro
ferre ualeant·et pleno ore gliam tua
predicare·Ego namq; prout potui
te sca cur meritis citu ceam multu t
desideramus uhoc cantacere sed tu exce
dens dignitate quantitate unu mae
langitum quoq; numez mee superasti·
Nec unu amen cum celestia simul et
terrena cuncta signas nec satis ualet
alicuis manestari tue sce aut ubi co
digna honoi tuo aptare·Qua pter
temptant excelestibus odis quedam
uerba ad laudandu te simere que etia
spes tue·signuq; conuenuret·dispositu
ea de ubi unpagina ui suu no continu
atum·sed dispse·et miseru angelicos ci
tus·ame indicet unmedio cuius collo
cauis·t cu alleluia ozanua eius coplesi·
ut sic quoq; hanc sanam effigiem celesti
gemme signare·et mystiu ei phoc
timitate·Nam fideles quoq; et uiri fi

mulū dei mundi optima hinc triumphāt
et nunccz illius decorem spernit·hoc pa
lam predicantes·quod spē etiaz ardēz
fidei pos eloquium resonamus·premia ce
lestia suis consortibus parat·et antiquū
hostem aufugiet·qui primū humano gui
seruissimā intulit mortem et apthoplas
as parentibus nris totam progeniem
usqz in aduentū xpī usqz ad mundi ter
minū·Ist nos quos desiderū etiaz
adelos annus eleuat pompeyus fac
em dñi in confessione et in psalmis nr
nubilantes quam in conspectu eius iuenire
studeamus·taliter in laudibz pius exul
tantes qualit ustinc exposcat ordo·et so
lum agnum in celis pcto conclebrāt
hoc tunc rite fiet si implere contendim
precepta tenamus·et nō solum lingua
sed etiā cogitatu atqz ope laudes ei gra
tissimas dicere decertauimus·Nam ser
mo dei tantum ore pōlatus sine cordi
mentis et operis non sufficiat ad salutē
quia talis laudatio non est deo placita
que licet sibi grandia pronuntiat parua
tamen meretur·quia scriptum ē·nō est
pulchra laudatio ore peccatoris·Vos
igitur precor celestes angelorz plebes
ac spūs annalqz iustorz·qui nūc spūali
glie mensatis diuine uoluptatis exul
tatis·ut sicut sine cessatione alla z amē
perenni dño xpō mentū cantatis·ita
nūncz sortem precibus adiuuare
studeatis·quatenꝰ beatitudinē uestrā
quam uos iam perfecte tenetis·tandē
aliquando perfruī gliam nos pcpe mere
amur·De nocturna et sexta figura in
qua pphetē sententie denotantur·

Ite igitur ostā aux xpī omnia
prophetaz bene horatz aut·
facta predicant uirtutes ex
altant·quia quotiēs plebs illa
sanctissima et diuino spū inspirata·
uaticinando de xpī aduentu protulit
tue potentie gliam in eo reuelari aut·ai
non obstitud ipē saluator mundo ap
parere ut sic ut pcte saluaret genus hu
manum·Videamus ergo quid pphete z
psalmista dauid dixerit·si forte sigua
ter aliquid de loquitur sic·aut enim fo
derunt manus meas dinumerauerūt et pedes meos
omnia ossa mea·Quid est ergo manus
et pedes confodere ossaqz omnia dinu
merare nisi xpī membra inte distensa
clauis configere·Item dauid dicit·de
derunt uestimenta mea sibi et in sim mea
partauerunt me acto·hoc utiqz signi
ficans quod euāgelista dicēdo expo
suit dicens·Postea inquit sciens ihs
quia omnia consummata sunt·ut cō
summaretur scriptura dicit·Sitio·uas
ergo positum erat aceto plenū·illi at
spongiam plenam aceto·hyssopo circū
ponentes obtulerunt ori eius·et alibi
scriptum est·Dederunt in escam meam fel
et in sitim meam potauerunt me aceto·hoc utiqz signi
ficans quod euāgelista dicēdo expo
suit dicens·Postea inquit sciens ihs
quia omnia consummata sunt·ut cō
summaretur scriptura dicit·Sitio·uas
ergo positum erat aceto plenū·illi at
spongiam plenam aceto·hyssopo circū
ponentes obtulerunt ori eius·et alibi
scriptum est·Dederunt in escam meam fel
et in sitim meam potauerunt me aceto·Ih

tus fidelissimus · usq; ibi leuando tonus ori
bus manifestauit · Nam daniel predixit
xp̄m dn̄m aperfidis omendum · et sic
p̄m noxam finiendam · Hec interfecto
nem mortis saluatoremq; describit p̄li ·
et rohel obscuritatem syderum in morte
xp̄i premunciauit futuram · amos festi
uitates iniquor̄ iniustum conuiuiū das
et omnia cantica eor̄ in planctum · Ab
dias dolos iudeor̄ contra dn̄m z eccle
saluatorē expressit · Jonas quoq; suo
exemplo triduanā domum sepulturā
prefigurauit · Nychi · xp̄m montē appel
lans dominū · conuentum p̄lor̄ ad ip̄m
predixit · Nam ultorem esse uentris
impijs · et consolatorē pijs dn̄m pro
misit · Abacuc quoq; plano sermone
cornua tua oscā crucē manibus xp̄i
splendere testatur · z sophonias ad
uentum dn̄i premunciat futuri · z di
em resurrectionis eius describit · Ag
geus quippe in commotione celi et tre
dedeiratum omnium gentiū aduentū
se testatur · Zacharias iudeor̄ mucronibus sordidis mortalitatis mē
et plagas in manibus eius fixas · mul
toq; planctum sup eo quasi sup unī
genito · Malachias quoq; licet nouissi
mus in ordine · xp̄i · p̄phar̄ ponatur tamen
tenter tamen ut referet dominatorē tre
ad templum suum uenire describit · et
purgare ministros suos examinatione
ualida · quod possint ip̄i sacrificia offe
re iustitie · hec cuncta salutis nostra · et
ualida indicia ante perpetrata · Osca
crux xp̄i · sancti concorditer premunc
re p̄hibe · et ad hoc te auctor omnium desti
nauit · et omnia ante sine ulla dubitatione que de eo promissa sunt ip̄e p̄stat ·

Decimasexta septima forma qua a postolorum sententie collocant ·

Deus unus tua una osca crux
testatur lex eterna nouū testamē
ti quam scriptura legis ueteris · qua duo gr̄e diuine q̄

illa spondebat futura hec per carnis
nostre saluatoris docet esse completa ·
indeq; maxime claret quod xp̄us illius
dns est legis utriusq; · qua p̄ria ore gen
tium mundo patefecerat abyssum · le
gem videlicet exponens et euāngelium
condens sanctorumq; desideriis uotoq; re
fiebat antiquos · et ostensione carnis rec
reabat posteros · Bonus uerax omib;
equus · vnde fit quod apl̄icus ceteris de
tam sēssima constructione sermonē pru
dentior iocundissimū factaq; tua magnā
fica salubrium ostendit relatu · Nam pe
trus qui in apl̄or ordine primus ē fra
ter dete persuasionis simplicit exēplū
ita dicens · xp̄us pro nobis passus ē
sentes nobis relinquens exemplū
ut seqūmini · et · et item · Petra rigauit ma
re pertulit mox pe sua sup liquentē
ut pedes mortui in fide uiuamus · cui
uore sanati estis · hinc quoque credo
q̄ ipe qui pro impijs et ingratis ani
mā suā posuit ad deum oro · ante fidelium
sibi preces animas sue pietatis inclinet
Proinde ego miser si honorificentia et
aliquod minimum salutis originabit artis hu
mane ampere · hoc carmen summis
usibus et opto offerre quia meus vo
luntate confido · quod pie deuocationis mu
nera xp̄i non displicant si p̄seuera
uerimus munera confessionē nominis
eius · Ast nos b̄tus Jacobus apl̄us hinc
exhortatur exemplum pacē xp̄i nobis
ostendens exemplum inquit accipite
fres laboris et pacē prophetas · qui lo
cuti sunt in nomine dn̄i nr̄i ihu xp̄i ·
Ecce b̄tificamus eos qui sustinuerit
patientiam iob audistis · et finem dn̄i
uidistis · hinc et dilectus dn̄i Johannes
ad mutuam dilectionem nos provocat
xp̄m in medium proferens · ut sicut ip̄e
pro nobis animā suam posuit · ita et
nos pro fr̄ibus animas ponamus · Judas
quoq; seruus xp̄i sanctē aūt iacobi
sub exemplo ihu successoris mor-

denouistauit ihm xp̃m eduxisti nos
per mare rubrum de spiritali egypto · id est de
tenebris tenebrose · et mare dulos potuisse
paulus ergo non paululū sed magnū
hoc de te loquitur est qui audientibus sine
ait · Non enī iudico me inter uos aliq̄d
scire nisi xp̃m ihm et hunc crucifixū · et co
tendebat sibi gliam nisi in cruce dñi nri
ihu xp̃i p quem illi mundus crucifixus
est et ip̃e mundo · xp̃mq; affirmat propt
mortem crucis accepisse potestatē mor
te et mitia et sublimis tuum ita mundi
ihu omne genu flectatur celestiū terr
restrium et infernor et omnis lingua cō
fitcatur quia dñs ihus xp̃us xp̃us in
gliā est dei p̃ris · Hoc sancta cruce xp̃i
apostolicus ordo quam concinne omnes
prophetas tuas laudes profert · ita ut ni
hil desit quod ea que ip̃i predicabant futura · ista iam completa confirmet
quia tu uere es deus · hic signum · celestia
simul et terrestria uetera et noua omnia
pacificas · Hic signum uictrix octaua
ubi opifex ip̃e sanctam crucem adorat

omnipotens maiestas uirtus
excelsa creator celestium et ter
rarum et inferior et omnis lingua cō
fitcatur quia dñs ihus xp̃us xp̃us in
gliā est dei p̃ris · Hoc sancta cruce xp̃i
apostolicus ordo quam concinne omnes
prophetas tuas laudes profert · ita ut ni
hil desit quod ea que ip̃i predicabant futura · ista iam completa confirmet
quia tu uere es deus · hic signum · celestia
simul et terrestria uetera et noua omnia
pacificas · Hic signum uictrix octaua
ubi opifex ip̃e sanctam crucem adorat
omnipotens maiestas uirtus
excelsa creator celestium et ter
rarum dñs dominus sabaoth · qui uerus conditor et re
demptor es hominū · tu laus es mā ·
tu uictus et glia · cum salute uera · tu es
rex regum tu doctor ignorantiū · rector
fidelium et magist credentiū · tu cūm ·
et princeps es pastor tu prius p̃tector tu
orium omnium · tu sancte saluator es to
tus tuus · dux tuus · uia recta · lux uia
et uita p̃fecta · merces clara et hostium
salutis ethne · exte omnis sensus · uox ·
ubium et ubitatum omnium fructus p
cedit · adte ergo dulcis seruq̄ ip̃ius
dominus hymnis operis · et quocunq; insequē
tibus adoriri adtuam laudem pueniat op
tatus · cor meum adte se elevat · mentis mē
e tota intentio adte clamat · quicquid ul
quam lingua recte confessionis seu mun
dane operationis cum devotione pre mē

tas profert · totum adlaudem tuam p̃ti
net · Omnia namq; te glificant et lēue
diunt quecunq; sumus et quecunq; insipiens sumus
nec nō et ego ps minima tue creature ·
te dñm uerū supplex et letus adoro · atq;
cruci tue subiusse et humilit supplicās
dico ·

ligni uitale et arā salutis
nā te adoro spem uite etnc · de
precamus ut p̃te structuram
ctissimā · hostia grata deo ob
latus existam · hoc meū est desiderium · hoc
uehemens amoris feruor · hoc tota mēn
tis intentio et flamma lingue exorat ·
hoc eloquia cordis · et satis est animo
ut per passionis tue gremium me tibi ob
latum famulum suscipias tuaq; cruci
fixio totum quod iam tibi contrarium
est consumat · et carnalem estum tem
peret · imm extinguat · lingua aq̄ua
et uaniloquio compescat · et pietatis
tuba mos meum reponat · omnēq; tur
bationem mentis pacificet · et puritā
honestā deducat · Ergo quando ad ue
nies domine ihu xp̃e iudicare uivos
et mortuos · ac genium p̃gnē et consūp
serit flamma adusq; nos tuos · omnesq;
qui oderunt nomen tuū inoffensum
tuba et tempestate uallda · quando se
dentē cum gloria tuum appebit signum
filij hominis mecū · et plangent sup se
omnes tribus te uidentes meū iquē
pupugerunt · Obsecro ut tunc aliam
nos ultricibz flāmis eripiat atq;
alium agni p̃rium portam defendat ·
au cano carmen preseus · et utinam
usq; in finē mite mee · planta illi et ho
norifica semp detur · mihimus om
nium seruor tuor et peccator · hym
nabimus ymnis et laudibus corde · ore ·
manu · et totis corpis gestu · hoc sēp
memorans quanta benignitate nos tu
conditor nost creasti · et quanta pieta
te redemisti cum ab miseria carcere et ge
henne flamma nos liberasti · Et nunc

saluator deprecor ut des michi requiem
illam quam fidelibus tuis promisisti
te daturum in arce poli ubi uere po
pulus tuus sabbatizat sabbato plen
ni finem. Interim quoq; quam diu hic
in hoc corpusculo degere me insenita
recta fidei catholice. sistenta firma spe.
refice tua dilcõne ut pe michi sis re
fugium in uia. quem requiem habere
desidero inpia. Sine ulla enim diffide
tia omnia promissa tua arbo esse neri
sima audacia tua. presumptio rectissima. do
na tua expecto dulcissima. Presta ut ite
fidelis permaneam teamq; metua letu
tia. Oculi alma dei usq; huc quamuis
laudem tuam cecini. sed qua triumph
hum perpetuum expectes quem immorta
libus plenius et perfecte non in uenus.
confer te ad ecclesia angelor agmina
ibiq; laus perenis pangere resonabit.
Sic ut la. a m e finis.
Rabanus hic fuit qui medea pauerina
iuit. Sanguis anthimo xpi dedit pec
toro. Jn cruce qui fluxit. felix qui uul
nera fixit. In quibus est uita. rogo ne
homo crimina uita. Et tua sit uita.
mutatum flore polita.

Mille quadringentos post dena qua
torq; annos.
Libri huius opus in mete abbas fr
petrus.
Scribere hic fecit animę sue qđ re
medium sit.
Cpen meredis obangumentum
pictumq; decorauit.
Victoriose crucis in laudem xpi nri
redemptoris.
Virginis eximię simul michahelis
archangeliq;.
Sit benedicti pris qui nos inferni
discrahat atris.
Co_dicis ablator loco hoc judicij
nouit se.
Scritate pessimi qua figiat pe
dus ipe.

Ecce virgo concipiet et pariet filium.

Isaias.

Ecce virgo salutatur in nupta nubens gaudatur.

Gabriel.

Ecce concipies in utero tuo et paries filium.

Daniel Lapis abscisus de monte sine manibus.

Moyses. Rubus videbatur ardere et non comburebatur.

Legitur in Gen. xlix. q. dns dixit serpenti Hup pectus tuū gradieris et posteā ūdē. Ipā conteret caput tuum. Et tu insidiaberis calcaneo eius. Quod impletum est in salutatione bte virginis que contrivit caput serpentis. vñ ℟ Virga virit post sū vi pierit puella.

Legitur exodi. xpo. qd moyses vidit rubū ardentem et non cōburebat. Et dñm audivit de rubo sibi loquentē et dicentē. Solcalcia te. tm mgus locus ist sc̄ē Rubus ardens qui non consumebat. signū virginem parturiē incorruptam. Quia virga peperit et in corrupta permansit.

Legitur mlbs nūy. vi. qd gedeon petivit signū victorie in vellere pluviam irrigando Quod figurabatur virginē gliosam sū corrup cione impregnandam ex spūs sancti infusione. vnde ℟ Rore madet vellus remanet tū arida tellus.

Legitur mlbs nūi. xvi. qd virgo dauid vna nocte florvit que fuit arg da. Quod figurabat virginem deiparā omni viciī corruptione puritiē filium dei salvatorē ihm xpm.

Legitur uulgo Regū. q. quod eduer princeps militie saulus uenit ad das
mū ut adeum reduceret ꝑplm ifel' qui adhuc sequebat domū saulis Q
bene prefigurabat adventum magor adcōm qui cum multis mune
ribus eum adorabant vnde ℣ Plebs notat hic gentes ep
umgi cupientes.

Legit in ns. lib. regū. x. quod regina sabba audita fama salomo
nis uenit in relm cum magnis muneribus eum adorando. que qui
dem regina gentibus erat. Et figurabat gentes que dum cum mu
neribus delongnquo uenebant adorare. vnde ℣.
Hoc typice gentes notat adcm uenientes.

Legit in ms. lib. regū. x. quod regina sabba audita fama salomo
nis uenit in relm cum magnis muneribus eum adorando. que qui
dem regina gentibus erat. Et figurabat gentes que dum cum mu
neribus delongnquo uenebant adorare. vnde ℣.
Hoc typice gentes notat adcm uenientes.

Legitur m s. lib. Regum. s. Quod cum anna mat samuelem ablactauit tunc obtulit eum heli sacerdoti in silo vbi fuerat tabernaculum dni. Quod prefigurabat oblationem dni in templo sctam symeon seu. vnde ℣.
Templo te epe notat oblatum puer ihe.

Legit leuit cs. quod mulier piens pullum primogenitū ipm redimere debebat oue pauper aut qui oues hre no poterat duos turtures aut duos pullos columbar quo offerre debebant & hoc pro sua purificacione. Quod uulgo filiola adimplent que in purificari non uidetur

Legit leuit cs. quod mulier piens pullum primogenitū ipm redimere debebat oue pauper aut qui oues hre no poterat duos turtures aut duos pullos columbar quo offerre debebant & hoc pro sua purificacione. Quod uulgo filiola adimplent que in purificari non uidetur

Legitur Gñ · xxvj° · quod cum rebecca mater eius audisset quod esau diceret · q; aliqū tempus ueniret ut iacob mater interficeret · ipa filiū suū iacob detecta sua misit ultimū ad thenum ut ibi subterfugeret · Quod bene prefigurabat fugam ihū in egyptum qū eum herodes quesiuit adpendū · Unde angelus dicit · Tolle puerū · vnde ℣ Lege tertā pās iacob somnū die ultimus ·

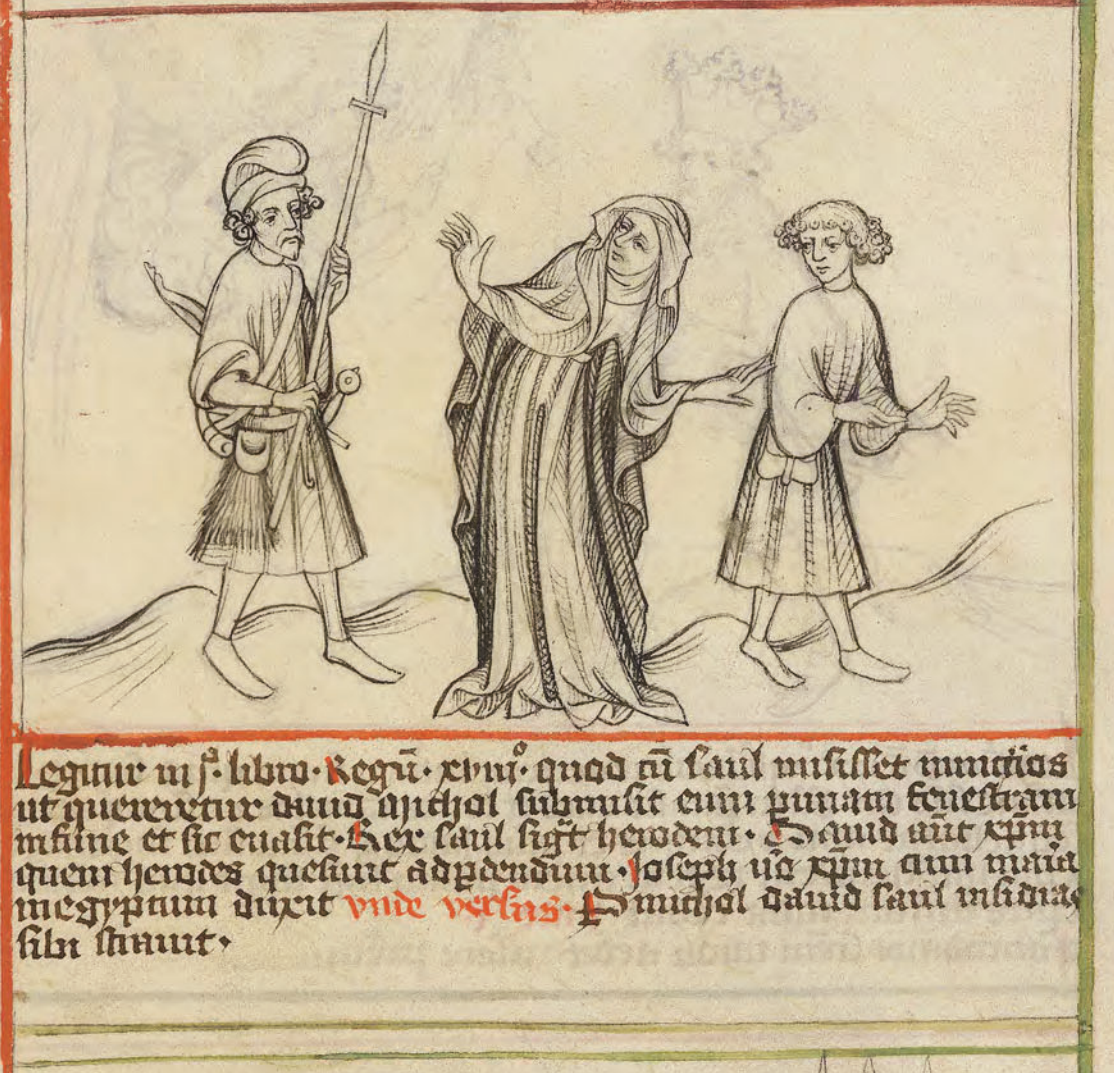

Legitur in ſc̄ libro · Regū · xviij° · quod cū saul misisset nuncios ut quererent dauid michol subtulit eum p unam fenestram in fune et sic euasit · Rex saul figit herodem · Dauid aūt xp̄m quem herodes quesiuit adpendum · Joseph ū xp̄m cum matre in egyptum duxit vide versus · ℣ Michol dauid saul insidias sibi struunt ·

Legitur in exod° xxxij° · quod moyses cum uenisset ad discen dentes inuenit uitulū quem adam fecerat deum · q̄e moyses tabulis confractis uitulum destruxit et combuxit · Quod bene prefiguratū est ut die qū xp̄us tirannū egyptū mutaturus erat ydola cadere rent vnde ℣ ℣ moysen sanctū tenuit uitulū simulacrum ·

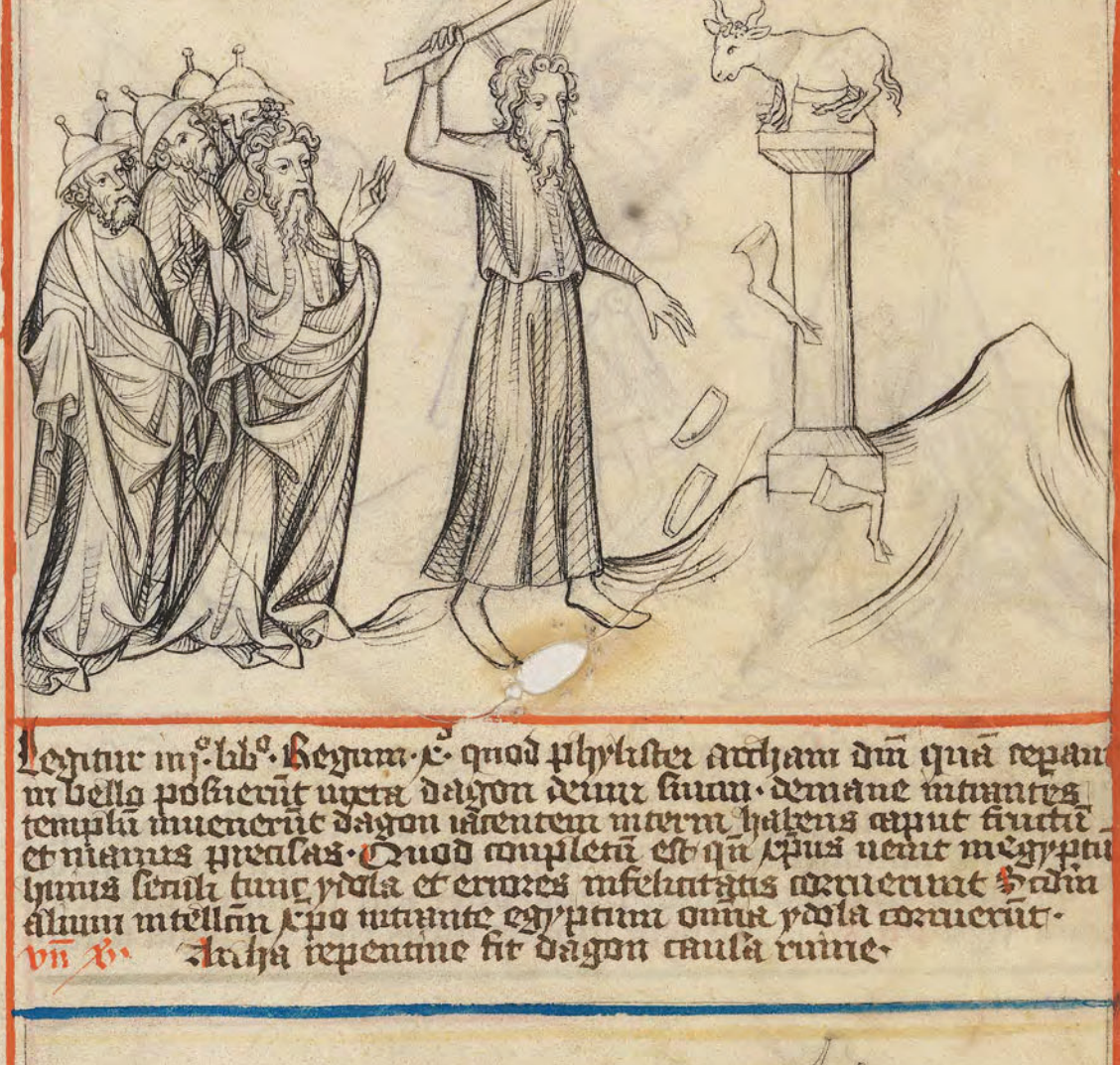

Legitur in ſc̄ lib° Regum · ſc̄ · quod phylister archam dñi qua ceperat in bello posuerūt iuxta dagon deum suum · deinde mutantes templū inuenerūt dagon iacentem in terra habens caput fractū et manus prefixas · Quod completū est qū xp̄us uenit in egyptū tunc simili tunc ydola et errores infelicitatis corruerunt · Hodie alium intellexit xp̄o mutante egyptum omne ydola corruerūt · vñ ℣ Archa repentine fit dagon cauda ruine ·

Legitur ubi j° regum xxv° quod saul rex fecit omnes sacerdotes · quia dauid fugientem reperiit et ei panē cū obtulerunt adorandū · Haul herodem · dauid xp̄m figit sacerdotes pueros quos herodes p̄ter xp̄m fecit occidi · vnde ℣ ·
℟ Haul p̄ter dauid xp̄o dñs nec sinuit ·

Legitur i iij° lib° regū · quod athalia regina videns mortuū filiū suum fecit omnes filios regis ne regnarent propter suos · hoc fecerat regnauit prohibuit autē nūc puer regis subtraxit filium eius iuniorem qui postea regnauit · Legitur crudelis herodes et qui p̄ter xp̄m fecit occidi · puer aūt subtractus mortem xp̄i figit · vnde ℣ Puero sublato strepit est data regia furto ·

Legitur in iij° lib° regū · quod regina videns mortuum filium suum fecit omnes filios regis ne regnarent propter suos · hoc fecerat regnauit prohibuit autē nūc puer regis subtraxit filium eius iuniorem qui postea regnauit · Legitur crudelis herodes et qui p̄ter xp̄m fecit occidi · puer aūt subtractus mortem xp̄i figit · vnde ℣ ·
℟ Haul p̄ter dauid xp̄o dñs nec sinuit ·

Legitur in iij° lib° regū · quod regina videns mortuum filium suum fecit omnes filios regis ne regnarent propter suos · hoc fecerat regnauit prohibuit autē nūc puer regis subtraxit filium eius iuniorem qui postea regnauit · Legitur crudelis herodes et qui p̄ter xp̄m fecit occidi · puer aūt subtractus mortem xp̄i figit · vnde ℣ ·
℟ Haul p̄ter dauid xp̄o dñs nec sinuit ·

Legitur in iij° lib° regū · quod regina videns mortuum filium suum fecit omnes filios regis ne regnarent propter suos · hoc fecerat regnauit prohibuit autē nūc puer regis subtraxit filium eius iuniorem qui postea regnauit · Legitur crudelis herodes et qui p̄ter xp̄m fecit occidi · puer aūt subtractus mortem xp̄i figit · vnde ℣ ·
℟ Haul p̄ter dauid xp̄o dñs nec sinuit ·

Legitur in iij° lib° regū · quod regina videns mortuum filium suum fecit omnes filios regis ne regnarent propter suos · hoc fecerat regnauit prohibuit autē nūc puer regis subtraxit filium eius iuniorem qui postea regnauit · Legitur crudelis herodes et qui p̄ter xp̄m fecit occidi · puer aūt subtractus mortem xp̄i figit · vnde ℣ ·
℟ Haul p̄ter dauid xp̄o dñs nec sinuit ·

Ysaias Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Cui Jacobus benedicit dicens. Benjamin lupus rapax mane comedet predam et vespere dividet spolia.

Cum baptizatur xp̃s baptismum sanctificat.

Ezechiel. Effundam super vos aquam mundam et mundabimini.

Zacharias. Jade illa erit fons patens domui dauid.

Legit̃ in eodem̃ q̃ pharao dum persequeret̃ filios isrl̃ cum curribus et equitib⁹ mittitur mare et dñs reducit aq̃s maris sup eos ita liberauit plm suos. Ita plmbe. i. per aq̃s baptismales. a xp̃o consecutas plm xp̃ianum ipe xp̃us animal' angelus pñs liberat vnde ℣ Hostes merguntur piterq̃ maris undantur

Legit̃ in lib⁹ nũ. xxj. q̃ murmurq̃ murmurauerunt q̃ missi fuerũt ad explorandã terrã promissionis ad̃ reuertẽ potuerũt boni et prauũt mi verte et transi by iordanis adduxerẽt testimoniũ botrũs terre illi⁹. Q̃ bene ꝓfigat̃ d. videl. ihs noster alterã promissionis regni celest̃ intrare volumꝰ hic oꝑtet nos hũc pascue baptismales a xp̃o consecutas vnde ℣ Flumen transit̃ et prãa melius adimit.

Legit̃ in Gñ. xxx°. q. esau ꝑ ero gñe q̃ fecit iacob fr̃ suus vendit̃ sibi ꝓmogenita et honorem q̃ debebat̃ ꝓmogenty. Esau ꝓ fame honorẽ sũm vendidit et benedictionẽ ꝑnã amisit. Hic diabolus ambitione sepultabit ꝑter suum superbiã prem sũm. i. deũ tentãs do dicens. Dic ut lapides isti panes fiant vnde ℣.
Ysaias adarborem ꝑnum male vendit honorẽ.

Legit̃ in Gñ. iij°. q. adam et eua decepti fuerunt ꝑ serpentẽ qui eos decepta temptauit dicens. Eritis sic dij ℣ Q̃ bene significat temptationẽ quam diabolꝰ xp̃o exhibuit cum ter tentauit dicens. Dic ut lapides isti panes fiant. vnde ℣
℣ serpens ulcit adam veritatem dum suggerit esum.

Dauid. Cor contrit & humiliatū
deus non despicies

Ezechiel. Inquiratur phoram deo magnum et habeat eū.

Hanc aquis absolut sons pietatis.

Achas. Cōfitimi domine et da michi
uenia delicti

Zach. i.

Iohel. Quis scit si deus conuertat
et ignoscat

Legit̄ nūlib⁹ regū. xiº. q. uadisan ppha missus fuerat ad Dauid ut eū corriget propter suū ipe penitentia ductus nīam adhuc impetrauit. Dauid enī penitens uadisam penitentem designat. ī nīam oīm peccata sua merut ampere. vnde ℣ Est uadisan tactus rex pnas uos corrigit actus

Gyezes. Ego occidam et ego uiuere faciam

Dauid. Dne abstraxit alienigenas a me

Hec est ipe redemptus lazarus ille.

Job. Homo ne mundus homo

Anna. Dūs mortificat et uiuificat

Legit̄ m nº lbº q helyas ppha tulit puerū simeunitis inquilinum suū manus et dixit. Recitat obsequio dñe ea pueri hui⁹ q̄ et fili ē et reddidit puerū uiuū matri sue. Cui bñ pcipiebat lras ī sustentacōne q̄ dñs cum suis sororibus. q̄ arthe & marie magdalene uiuū reddidit vnde ℣
Et uidue naīm phelyam uiuificatis

Legit̄ nūlib⁹ nui. xiº. q. maria soror moysi et aaron ppt̄ pcm suū lepra infecta fuit et pcipes moysi animā ē ālitū in mūdicia. Quo yses xpm̄ sigt̄ qui mariā magdalenā abominib⁹ īmūdicijs pnōe mūdauit vnde ℣. Hec lepra tacta penā fit ī vnda pacti.

Legit̄ īnº lbº. ℟. quod helyseus pphā iuuit puerū uidue que eū hospitem solebat decimatū pcipiebant se ligo puerū et mīlebatur est caro puī et reuixit puer. Helyseus xpm̄ sigt̄ puer uenī lazarum quem uidentib⁹ iudeis aquitatem reduxit vnde ℣.
Data dona deus uitam reddit hinc helyseus

David · Hyeronimus summa prophetie domum.

Ysaias · Jelin uenit hec tua ezechia dñe fac · ꝙ

Et de tercia parte trium · Mathematum.

Abdias · Hplende tuus ut lux.

Malachias · Oriemur ubi tunc habitabit mea gloria.

Ysaias · Ejna eos domo mea que mihi ꝙ.

Oseas.

Amos · 8.

Malachias · Odio habui ait dominus.

David · Zelus domus tue comedit me.

Hyeremias · Non erit vlra memor.

Hyeremias · Templū meum desolatum est.

Templū uendentes templa repellit eadem.

Legit in Sū · xvi · q · abrahamum vidit tres vnos sic anglos qui eiū ad ilicem hospitiū pcucurrit tres vidit et vni adorauit · Tres angli figurabant trinitatem psonarū et q vni adorabat docuit intelligi vnitatem essencie · Vir pegrus vidit ihm cum moyse et helya tres vidit · sed solum ihesum xpo uere deum cognouit · vnde ℣ ·

Tres vidit unos adorauit solum veneratur

Legit in j · lib · esdre · vj · quod rex darius precepit esdre scribe ut iret in iherl̄m et templum mūdaret et reedificaret · Rex iste xpm figurat q̄ cum ementes et vendentes de templo expulit · Templū dñi ab illicitis mundauit dicens · Domus mea domus oronis uocabit

vnde ℣ Templū mundari jubet lyra et festa nouari ·

Legit in Sū · vij · quod cum nabuchodonosor misisset tres pueros in caminū ignis et ai ipse adorantibus ydola vidit cum eis q̄ tum similem filio dei · Tres vere trinitatem psonarū debuit intelligi q̄ to vnitatem essencie · xpus misit tres significando se ostendit rex in gentia vnū · et tres ydolos trinū · vnde ℣ ·

Et deinditur en isti gemali ymā xpi ·

Legit in j · lib · machabeorū · cap · x · quod iudas machabeus precepit q templum abluatis mūdarent q̄ tantū legeret possitum fuit Judas xpm figurat qui suo flagello debuit mundare · ementes et vendentes de templo expulit dicens · Domus mea domus oronis uocabitur vnde ℣ · Et tua sic deus mundare studet machabeus ·

Salomon. Egredientem filium a matre regem.

David. Sibe from ecalbeat mage eao.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus.

Ysaias. Quare sibe from eat ex hac uia.

Iudas. Iste pauper abeundus est.

Legit in ſ. lab. ſ. xvi. q. i. David prisciſſi galeam pretiosi capiti eius et tulit illud inanem sue ac uementi detriplo depilio amurrerūt mulieres cum dicens ipm sulapientes gaudiole inclin duxerunt. David si ſt xp̄m quem pri hebreoz recipientes mirelia clamabant dicentes. Benedictus q̄ uenit in nōe dñi osanna in excelsis. vnde v.
Hostem qui stauit laudatur carmine David.

Legitur in lab. ſ. ix. quod cum helyseus reuerteret ad ciuitatē omurrerunt ei pri pfanū ipm cum glia et honore recipientes et laudantes. Helyseus xp̄m sigt quem uenientē mirelia in die pal marū pri hebreoz cum magna glia et honore receperunt vñ v.
Filia sate dei tibi conuenit hoc helyseo.

Dauid. Panem angelor manducauit homo.

Iohes. Ihesus conuenit cum libris.

Dns sibi discumbens duodena se tenet in mensa. Et sibi quisq; cibos. Ipe dat q̄ sumit ab ipo.

Iesus. Audire audientes me inimici dñi.

Filius i Greek. Panem dulo dedit nobis deus.

Legitur in Gen. xiv. q. cum abraham decede inimicos uenisset et ferret cum multitudo predam iquum ecussit de inimicis suis nec melchisedech sacerdos dei obuiuit ei panē et uinū melchisedech xp̄m sigt. vnde v. Hanc notant crisi que melchisedech dedit isti.

Legit in exodi xvi. q. dns p̄cepit. q. gomeri ut diuerset plō ut gliā colligeret demanna celesti quantū sufficēt die illa. Manna celestis sigt panem xp̄i videlz sui sanctissimi corpis quod ipe in cena dedit discipulis suis dicens. Accipite et manducate. & vnde v.
Plebs hic uiuat dum pane celi abatur.

Legitur in lab. ſ. iv. quod cum helyseus reuerteret ad ciuitatē omurrerunt ei pri pfanū ipm cum glia et honore recipientes et laudantes. Helyseus xp̄m sigt quem uenientē mirelia in die pal marū pri hebreoz cum magna glia et honore receperunt vñ v.
Filia sate dei tibi conuenit hoc helyseo.

Jacob · Jr̄o nabitum cū nō mō
Jacob · Jr̄o habitum cū nō mō

Jmmittam ꝑ conspicuar mitt' ilh.

Dauid · Jncd dum cogitarem
Dauid · Jncd dum cogitarem

Dauid · Hanc dies eius panet ꝙ
Dauid · Hanc dies eius panet ꝙ

Jhu chr̄m uidis nudis adtentare tendis.

Salomon · Quis adducet ad
Salomon · Quis adducet ad

Ruben · Non sapiā neq; ꝓhibeā me ·
Ruben · Non sapiā neq; ꝓhibeā me ·

Adam · Quid cogitatis contra hm̄ abm̄ confusionē ·

Aggeus · Qui mercedes congregauit mas in sacculū ·

Jeremias · Ppendebant mercedem meā xxx̄ argenteos ·

Legitur in Gn̄ · xxxvij · quod frēs Joseph miserunt ad iacob ꝑrem suū
a · fera pessima deuorauit filium tuum Joseph hꝫ eum fecerunt dolo
se conspirantes in mentem frīs sui · Joseph a frībus suis dolose
venditus · xp̄m hꝫ qui a iuda dolose venditus fuit · vnde vj ·
Turba maligna fratrī puer ut ꝑimat

Legitur in Gn̄ · q̄ frēs Joseph eum ysmahelitis vendiderūt xxx̄ ·
argenteis Joseph iste iustus a frībus dolose venditus xp̄m hꝫ
qui iudeis · a iuda est venditus xxx̄ argenteis · vnde xj ·
Te signat xp̄e iuuenis uenūdatus iste

In libro Regū · legit̄ ev̄ · quod absolon filius dauid steterit a dim̄ūs
ꝑte ciuitatis ītra, et ꝑtō ingrediente loquebat̄ dicens · Quis me
constituat iudicem · Et sic loquens inclinauit oīa viros qui
secum conspirantes contra dauid ꝑrem suū ipm̄ regem constituerūt
et postea ꝑrem ꝑsequtus ipm̄ occidere intendebat · Absolon iste Ju
dam traditorem sign̄at qui morte xp̄i cū impiissimis judeis et ꝑfidis
constituit vm̄ x̄j · Scitatur infesta patris proles scelerata ·

Legitur in Gn̄ · xxxix · q̄ cum ysmahelite Joseph in sua in duxe
runt terram vendiderunt eum in egyptum ꝓcipe militie re
gis egypti noīe phutifar · Joseph iste venditus xp̄m sign̄at qui
a frībus iuda traditore venditus est · vnde x̄j ·
Comicit hoc xp̄o q̄q; pena fit in isto ·

David · Dona pacis mee ingrato Absalom

Adonias · Quia tanta gloria mea mater mirabatur

Et dixerunt ad invicem · Ecce somniator venit

Et dixerunt alter ad alterum · Ecce dominus somniorum venit

Et nunc venite occidamus eum

Et mittamus eum in unam de cisternis istis

Et dicemus bestia pessima comedit eum

Et videbimus quid prosint somnia ejus

Et ecce princeps militie venit ad abner ut loqueretur sibi dolo quem cum dolose et blande alloqueretur transfixit eum gladio · Joab figt Judam qui xpm dolose possibili tradidit impijs judeis ad interficiendum · vnde y ·

Alloquio blando Joab ymur primitus nephando ·

Et ecce princeps militie venit ad abner ut loqueretur sibi dolo quem cum dolose et blande alloqueretur transfixit eum gladio · Joab figt Judam qui xpm dolose possibili tradidit impijs judeis ad interficiendum · vnde y ·

Alloquio blando Joab ymur primitus nephando ·

Legitur in j° lib° regū · q° Joab princeps militie venit ad abner, ut loqueretur sibi dolo quem cum dolose et blande alloqueretur transfixit eum gladio · Joab figt Judam, qui xpm dolose possibili tradidit impijs judeis ad interficiendum · vnde y ·

Alloquio blando Joab ymur primitus nephando ·

Legitur in j° lib° machabeor xp° q° triphon venit ad Jonathan judā machabeum ut loqueretur sibi dolo et sic eum capet · Triphon judā figt qui dolose adxpm veniens possibilem tradidit impijs judeis vnde x Verba ferens blanda triphon parat eterna nefanda ·

Legitur in j° lib° machabeor xp° q° triphon venit ad Jonathan judā machabeum ut loqueretur sibi dolo et sic eum capet · Triphon judā figt qui dolose adxpm veniens possibilem tradidit impijs judeis vnde x Verba ferens blanda triphon parat eterna nefanda ·

Legitur in vno lib° regū · quod pelidel impia regina cum audisset xpi'as dū, helyam xpi'am interficere deliberabat · Per impia tria impios iudeos figt qui verum helyam · i · xpm crudeliter & invidiose amidere intendebant eo q' eis eor malicia predicando manifestabat vnde x Ferina rex iste dampna plebs ipia xpm ·

Legitur in vno lib° regū · quod pelidel impia regina cum audisset xpi'as dū, helyam xpi'am interficere deliberabat · Per impia tria impios iudeos figt qui verum helyam · i · xpm crudeliter & invidiose amidere intendebant eo q' eis eor malicia predicando manifestabat vnde x Ferina rex iste dampna plebs ipia xpm ·

Legit in actibus · q° triphon venit ad judā machabeum ut loqueretur sibi dolo et sic eum capet · Triphon judā figt qui dolose adxpm veniens possibilem tradidit impijs judeis vnde x Verba ferens blanda triphon parat eterna nefanda ·

Legit in actibus · q° triphon venit ad judā machabeum ut loqueretur sibi dolo et sic eum capet · Triphon judā figt qui dolose adxpm veniens possibilem tradidit impijs judeis vnde x Verba ferens blanda triphon parat eterna nefanda ·

Legit in daniele · q° pplus iniquus venit ad regem & dixit trade nobis danielem · Qui devictus timore tradidit eis danielē innocentem · pplus iste judeos figt qui adpylatum dicebant · Crucifige crucifige eum · Et itū · Si hunc dimittis & Rex aut iste pylatum figt qui judeos timuit et eis ihm tradidit · vnde y Leonis hec crudelis fuit interitum danielis ·

Legit in daniele · q° pplus iniquus venit ad regem & dixit trade nobis danielem · Qui devictus timore tradidit eis danielē innocentem · pplus iste judeos figt qui adpylatum dicebant · Crucifige crucifige eum · Et itū · Si hunc dimittis & Rex aut iste pylatum figt qui judeos timuit et eis ihm tradidit · vnde y Leonis hec crudelis fuit interitum danielis ·

Dauid. Omnes uidentes me deriserunt me.

Helyseus. Pueri de ciuitate exierunt et illuserunt michi.

Dominus ihs publicanum pateris pie xpe.

Job. Factus sum ludibrium omni populo.

Helyseus. Delinquerit domus Jacob et non adorauerit dominum.

Legitur in gn̄o. quod noe cum obdormisset in tabernaculo jacuit interra nudus et apperuit uerenda eius. q̄ cum uidisset cham filius eius deriserit eum. sed alii eius uidere noluerūt sed pallium suos obtexerunt. Noe x̄m ligt quem iuder corona spinea coronauerunt et postea denudauerunt et tanq̄ stultū deriserunt vm̄ x.
Nuda verenda videt dum p̄ris cham male videt.

Legitur in ūi. lib̄. Regū. q. q̄ helyseus puer ascendit deorsum et ceperunt ei puer xpm̄ irridere et blasphemando dicentes ascende calue. Egressiq; duo ursi de saltu montis et laceraverunt ex eis xlij. pueros. Helyseus x̄pm ligt quem sui pueri. i. iudei in derisionem turpiter deriserunt cum eum crucifixerunt vnde x.
Occidit ira dei derisores helysei.

Dauid hoc signat xps quem reputatus est dignus.

Ysaias. Quis credidit auditui nostro.

Ezechiel. Conuertimini et agite penitentiam ab omnibus.

Helyseus. Respiciens eum ait ad eum. Ego q̄ nō sum.

Jeremias. Ego q̄ ignis qui ardebit absumam.

Legit in gn̄o. xvij. q. cum abraham et ysaac pgerent simul. Abraham portauit gladium et ignem ysaac vō ligna pque xp̄e ymolari debebat. Ysaac x̄pm ligt qui lignū cruce quo ymolari voluit pro nobis in suo corpe portauit. vm̄ x. Ligna tenens xp̄e te p̄figunt puer iste.

Legit in ūi lib̄. Regū. xvij. quod helyas clamabat ad mulierē que ibat ad compum ut ligna colligeret et diceret ut sibi panem coqueret. Que respondens ait. Ea colligo duo ligna. et. Duo ista ligna que her mulier colligebat. ligna crucis ligt que xp̄us in suo corpe portando colligebat. vnde x.
Apostoli sunt signa cruis her vidue duo ligna.

Dauid. Fodérunt manus meas & pedes meos.

Iob. Quis est iste qui velat consilium verbis imperitis.

Christ. Amicis tuentibus nos passio xpi.

Ysaias. Oblatus est quia ipse voluit & non aperuit os suum.

Abacuc. Cornua in manibus eius.

Legit in Gen. xxij. quod abrahan dum extendisset gladiū ut filium ymolaret angelus dñi de celo ipo prohibuit dicens. Ne extendas manū tuam sup petrū prim abrahan prem celestē sigt qui filium suū sc. xpm pnobis omnib ymolauit. vñ ℣ Dignante xpm prim pat ymolat istum.

Legitur in lib. num. xxi. quod cum dns vellet plm demonib serpentum linguas linire. precepit moysi, ut faceret serpentem eneū & cum in lignū suspenderet et quicūq illum intuitus fuisset de serpentibus liberaret. ℣ Serpens suspensus xpm unde sigt quem intuere debet quis serpente. i. diabolo vult liberari. vnde ℣.
Lesa autem serpentē dum speculantur.

Dauid. Super salarem tuam multiplicabor.

Ysaias. Dns posuit me quasi petram.

Dauid. Fodérunt manus meas & pedes meos.

Iacobus. Quid sunt plage iste in medio manuum tuarum. Zacharias. Percutiam pastorem & dispergentur oves.

Iudas. Iudit illa amodo sol et luna. non ardebit

Legitur in gen. vj. quod cum adam obdormisset tulit dns
eu. quod cum fris ioseph vellent eum ysmahelitis vendere ex
uerunt eum tunica sua. z miserunt eum in cisternam veter
Joseph xpm figit qui missus fuit in cisternam. i. in tumulu. amici
sui sin demum depositus. vnde ℣ Haec in cisterna dem
dit iste verax.

Legit in ionas pphe. vj. quod Jonas cu ascenderet nauē ut iret tharsis
su fra est tempestas magna in mari. ut ne mitterēs sortem
et ceciderit sors sup Jonam. Que illi apprehendentes miserunt in mare
et statim pisces magnus deglutiuit eum z iuuenit eum fuit
tribus diebus et tribus noctibus. Hoc figit q xpus fuit in ve
tre tre usq ad tertiam diem. vnde ℣ Jonas figurat cu illelus
repitur.

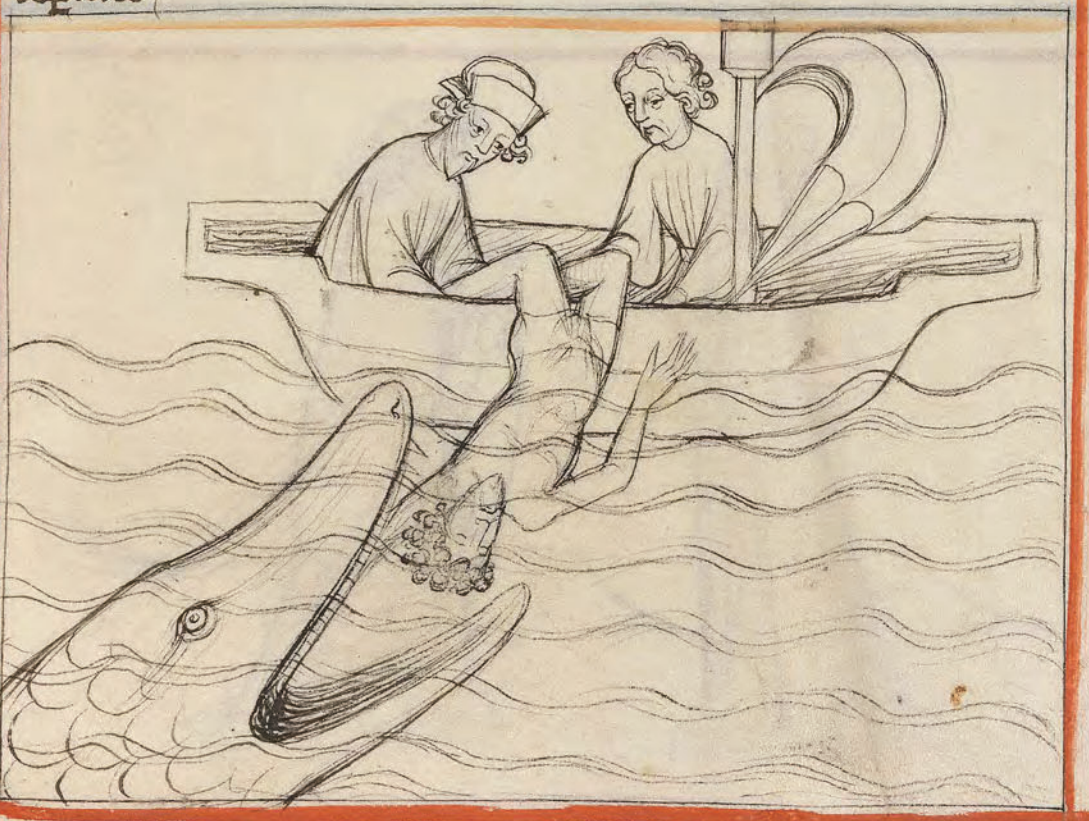

Legitur in j. lib. Regū. quod cum dauid. Goliam gygantē decisset
ipm cum suo pp gladio interfecit et caput amputauit. Dauid
xpm figit qui golyam. i. dyabolum interfecit et caput eius
amputauit qui animas reliquerat hoīes de inferno liberauit
Et de dyabolica potestate exemit. z ipm in sua potestate debilita
uit. vnde ℣ Dyabolus te xpe golyam contrit iste.

Legitur in lib. judicum. xvj. de Sampsone quod cum leonem
iniceret leonem ipe apprehendit et interfecit. ℣ Sampson xpm
figit. qui leonē. i. dyabolum occidit qui de ip potestate hoīem
liberauit. vn ℣. ℣ Sampson te xpe sathanā leo denotat iste.

Dauid. Exultatus ē tanq̃ gigas ad
Jacob. Catulus leonis Juda filius meus.
Quem Christus tenet mysus tumulum vius exit.
Osee. Judie tertia suscitabit nos dns.
Abacuch. Judie resurrectionis mee congaudebo dño.

Legitur in lib̃ Judicum xvi· quod Sampson media nocte surgens
portas ciuitatis gazeas cum postibus sua fortitudine deiecit et extra ci
uitatem lenum detulit· Sampson xp̃m figit, qui media nocte de
sepulchro resurgens ptulit gazas sepulchri· i· lapidem deiecit
et liber inde exiuit· vnde ℣ Obsessus ruebis Sampson valuas
tulit vobis·

Legit̃ in Jona pphā· q· quod cum fuisset impisse tribus diebus &
triḃus noctibus pisces eum exspuit sug aridam tum· Jonas
xp̃m figit qui tercia die de sepulchro surrexit· vnde ℣·
Detumula xp̃e surgentem te notet iste·

Dauid. Letetur cor quarentiū dñm.
Ysaias. Quarite dñm dum inueniri pt.
Quid vidisti pastor dicere angelus iste.
Jacob. Saluterne tuū expectabo dñe.
Michee. Ego aūt ad dñm aspiciam & expectabo deū.

Legit̃ ihū· xxti· q· ruben uenit et q̃sluit fratē suū Joseph̃ ait ei q· ai ū
puer eram & ego quasi hedus minus dr̃e adhes suos pu nō cōparet et ego qui
ibo· Ruben iste maria magdalenā figit· que cum dolore xp̃m
in sepulchro quesiuit. cum aūt responsū ab angla recepisset
q· a mortuis resurrexisset postmodū eum uidere meruit vñ ℣
Ruben sitiblatū puia timet iste nequā·

Legit̃ intem̃ ny· q· ipa sponsa querendo suū dilectū turbata
est· Quesiui quē diligit aīa mea· & nō inueni inueni illum
postea dixit· Jnueni quē diligit aīa mea· Hec sponsa figuram
gerit marie magdalene que suū dilectū· sc̃z xp̃m tumulo que
sinit· et postea morto inuenit· vnde ℣·
Hec pia uota gerit dum sponsum sedula querit·

David. Non derelinquis quarentes te dñe.

Exultant ossa mea in dño.

Quando apparebit vultus tuus.

Dauid. Complebis me letitia cum vultu tuo.

Jhus Jhus Grach. Aper oculos meos ut videam mirabilia.

Quando quidem pia solaris spe mariam.

Ysaias. Gaudens gaudebo in dño.

Salomon. Juletula mea quidem.

Gedhel. Ego ego ipe sum meus memoria.

Legitur in daniele. xmj. q̄ cum nabuchodonosor regum potentissimus esset et cum leones occidissent manè ipse uenit ad lacum ut uideret danielem si adhuc viueret quem cum uidisset gauisus est. Iherusalem maria magdalena demonstrat que manè ueniens ad monumentum et posteà dum sua videns amotum resurrexisse, gauisa est. vñ ℟. Rex ioannes hunc ut vinum spectabatur

Legit in Gen. xlvj. quod cum Joseph vidisset fres suos terrore concussos, dixit eis. Ego sum Joseph fr̄ vr̄ nolite timere. Et sic consolatus est eos. Joseph xp̄m figit qui post resurrectionē suā discipulis suis apparuit et eos alloquendo consolatus est dicens. Pax nobis. vñ ℟. Quos quidem blandit fratres idem

Legit mcccc. xj. quod sponsa postq̄ sponsum dilectum invenisset dixit illum quem dilexit anima mea. Et iterū. Tenui eum nec dimittam. Sponsa hec mariam magdalenā figit que sponsum suum xp̄m videns tenere voluit. Qui sibi talia respondit. Noli me tangere vñ ℟. Sponsa quęsito fruitur iam sponsa capito.

Legit mcccc. q̄ filius cuidā divitis apparuit sibi patrem hereditandis luxuriose conculcavit. post hec ad patrem reversus pr̄ eum benigne recepit et consolabat. Per ille figit patrem celestem sc̄z xp̄m qui adhuc filios sc̄z apl̄os veniens eos de sua morte consolatus ē dicens. Pax nobis. ℣ vñ ℟. Pens amplexat natum pr̄ et venerat.

Jhesus · Vidi eñ et dimisi eum et reuocauit eum.

Jeremias · Conuite nos dñe ad te et conuertar

Tepans ꝓpe pulpere audat ut iste

Dauid · Aperiõ eum sorti tui.

Osee · Vexatam̃ trahebit me sacrificius diaphanum.

Legitur in lib' Judicu · vj · quod cum angelus dñi uenisset ad gedeonem, dixit ad eum · Dñs tecum virox fortissime · Quia ipe ꝑdim̃ Israel' liberare debebat sicut et fecit · Gedeon thomã fuit adq̃ venit angelus magni consilij · sz xp̃us cum eum confortans inde ait · Asiste manui tuã & vñ x · Angelus hortat̃ gedeon ne quid timeat̃ ·

Dauid · Audiam quid loquatur in me dñs deus meus.

Ysaias · Ecce iste salvans tumquã / militans adhuc.

Dominus scãz xp̃us petit astra polox ·

Ulysses · Ascendens ex inferis pandus me dos.

Moyses · Hinc aquila pinnarum ambitus eius.

Legit in Gñ · v · quod enoch deo placuit et ñ̃slatus ẽ in paradysum · Enoch cũ xp̃o fuit · qui deo pri placuit ibi in paradysi celestem translatus meruit cum cuius indice alexandrinus supra choros angelox exaltauit vnde x · Enoch ñ̃slatus celestibus est sociatus ·

Legit in Gñ · xxxij · q · cũ angelꝰ dñi uenisset ad Jacob · ipe angelum apprehendens cum eo luctabatur, nec eum dimisit nisi cũ ipm benedixit Jacob iste thomã fuit, q̃ angelum · t · xp̃m tangens certificatione de sua resurrectione meruit · vnde x · Isrl' est dictus luctans Jacob benedictus

In mj · lib · Rg · legit · q · quod cum helyas ꝓphã inclusus igneo tolleretur inuehi helyseus clamabat dicens · Pr mi · pr mi · currus Isrl' et auriga eius · Helyas xp̃m fuit quem uidentes aplꝰ inuehi dentem summitti sunt · cum xp̃us eis dixit · Ascendo ad patrem meum vnde x · Celitus effectus helias fit quoq; certus ·

David · Vidi dñi de celo humiliatū.

Jhus filius syrach · Spūs dñi replevit orbem terrarū.

David · Repleti sunt omnes iustitia.

Ezechiel · Spūs meus levavit me inter medium vallis.

Joel · Effundam de spū meo super omnem carnem.

Legit in eccl · cap° · q dñs dixit admoysen ascende ad me et dabo tibi duas tabulas testimonij · Fiant cū lex moysi fuit data in tribulis lapideis scripta · Hic in die pentecosten fuit lex nova in cordibus fidelium inscripta, qui igneis lingvis sup ardentes spūs sctis apparuit vide ℣ ·
Lex est divina moysi data vetus hyna ·

Ju vij · lib° xr · legit · q · hebreas phia cum ipolitus holocaustū sup bonē vnū sup ligna arentia pīo mocavit dñm · et ignis veniens devela consumpsit omia et sic pīus credidit dño · Iste ignis celitus figit ihū ignem divinū, qui in die pentecosten venit sup discipulos eos purgavit z omia vicia pctōz in eis consumpsit vide ℣ ·
Celica flamma venit z plebis pectora lenit ·

David vidi dñm dñō meo assistentē.

Ecce virgo concipiet et pariet filiū.

Ecce ancilla dñi fiat mihi secundum verbum tuum.

Legit in vj° lib° R · vj° q cum bersabee mater salomonis fuisset adeū ingressa ad palatium suum · Jpē rex salomon iussit pōi matri sue thronū juxta se · Bersabee virginē gliosā figit quinus thronus in die assumptionis postea fuit juxta tronū veri salomonis · v · dñi xpī vide ℣ · Assurrexit ingressam salomon sibi collocavit ipsam ·

Julio° hest · legit vj° q cum regina hest venisset adregē assveri thuū palatiū · Jpē rex assverus eam honorandā juxta se posuit · Hest regina virginem gliosam figit quam rex omipotens · v · cpūs in die assumptionis sue mystica celesti juxta se collocavit · vide ℣ ·
Hester vt alvero virgit maria sic vere · Regi celorū clamos tamquam archangelorum

Salomon · Quē te illa pulchra es amica mea.

Salomon · Quis pulchra es ut aurora.

Ulcanus · Ollis lybani data est ei a domino.

Judas im grata. vindicta fuit. Rum mihi et bona. vatha quidem opinio.

Quod cogitari. vitus domus nec hominum. Salutare. mihi deus propitius. manuhlus

Hec figura demonst
misse consil
ue scilicet
rebus
et o

1.

trat quod officium
tit inquant
personis
uerbis
pib⁹

Celebrā
abus.

ministrā
abus.

Sacrāmentis

ptsons.

Actibus.

Indumentis.

ogtibus.

opib⁹

officiū misse consistit inquantum ptsone

Sebus

Instrumentis.

ge stibus

Verbis.

Elemēns

ogodula
aonibus

Lemoib⁹

ōnib⁹

Hec figura demonst
uerues que
ad necessitatē
tuplicitatē
tellectus

4.

trat tres rerum mutationes
sunt in sacrificio
sarie sedm
cem in
tum,

Quantalis.
unitas
ecclie

materiale.
substancia
rue.

Sacramentale.
cibus
xpi.

Sacramentale.
sanguis
xpi.

panis.

vinū.

Elemē
ta.

Quantale.
grauī
tudinis

Quantale.
fermentatus.

aqua.

Quantale.
una
fontis.

Quantale.
credu
litas mē
tis.

plus
fidelis.
Sacramentalis

Iysta
allegoni
moraleu.

maum
aum. et

Hec figura demonstrat
species que
ant in alta

2.

trat tres opum
sacerdos exer
ns offici

adextra
isinistra

asinistra
ī dexteram

eteri
tendo ma
nus.

elevatio
do oculos.

abalienatio ad sedem

yubilando ca
put.

asede adaltare.

Thorus.

Gestus.

mediatio
do pectus.

Incipib⁹

amm
ablut

amm
ingredit.

amm
dispone

amm ī
uestit.

Actus.

amm
signat.

amm
elevat.

amm
suum

amm
frangit.

Hec figura demonst
species
sicut patet
none

5.

quod quatuor modis
intelligitur
uiuac dic
istin

adaptationes
sua que sunt
ista est.

Paulus.

Anagogice
significat de
sium. ter
tempha
rem.

Tropologice ut
moralis. figu
ficat qualibz
fidelem ai
mam.

exp.
Surge
sede velu
ue vmbra
colli tua.

Johannes.

Allego
rice ut ipse
hec significat
rat ecclesiam
militantē

Ihesus.

ysaias.

ech Apoc.
urane scam
rbin yoīā de
cendere de
elo.

Lealiter
ut hystorice
sigt mutatio
nem tropali
ī regno ju
d.

Ego sum
dauid radix
rem Jherusa
lem.

Archyse
dech rex.

Hec figura demonst
uerborum
nuntiu

3.

trat diuersitates
que profe
ī missa.

post
communi
onem.

Epla.

Evan
gelium.

post
canonē

Canon.

super
oblatā

super
collectam

Oratio

Lectio.

embo
lismus.

Inuerbis.

Sanctus

Agnus.

Introitus

gradua
le.

Communio.

Offer
torium

Glia

Lxyrie

quīq
aī alla.

quīq
aī trac
tu.

quīq
ple.

Hec figura demonstrat
duos ministros
testamenti
pontifi
cale

6.

quod sunt erant sex ordines
num inuenien
tia omnium
solēpnio
bruus

Sacer
dos.

pontifices.

Epos.

pbros

Romanus pontifex sex.
ante passionem.
Tu es petrus
et sup hanc petrā edifi
cabo ecclesiam meam.

Leuitas

Primatus

Romanam

Archi
epos.

Cum primatum
Sup petram
fidem tuam

Cum primatum
Sup petram
fidem tuam

pontifi
cas.

Archi
epos.

Archi
epos.

Archi
epos

Hec figura demōstrat ... mineru ... mystic ... rum pontifica ... lis ornatus ... tum uno ... uo quā ... uete ... in tes ... tauē ... ta.

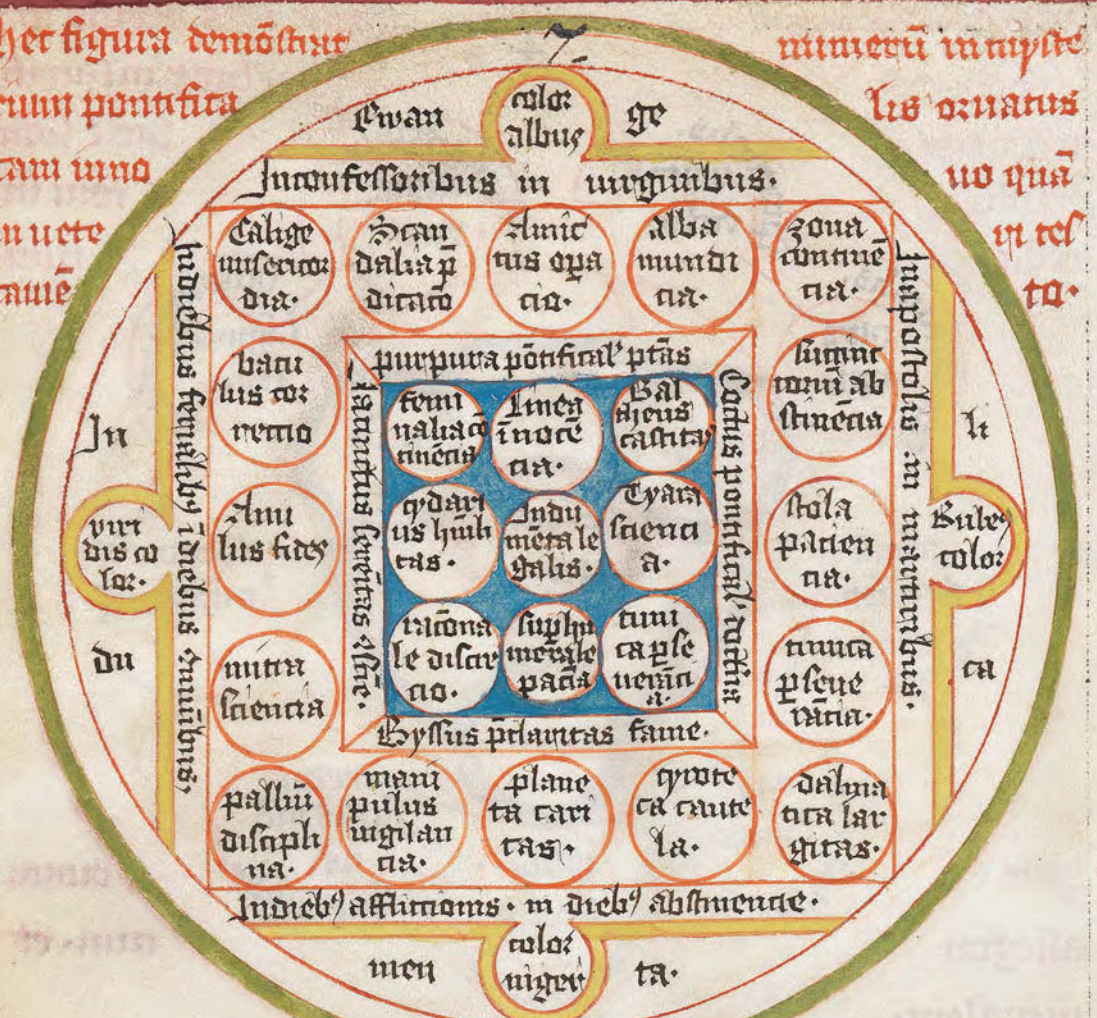

Hec figura demonstrat ... mysteriū confessōis

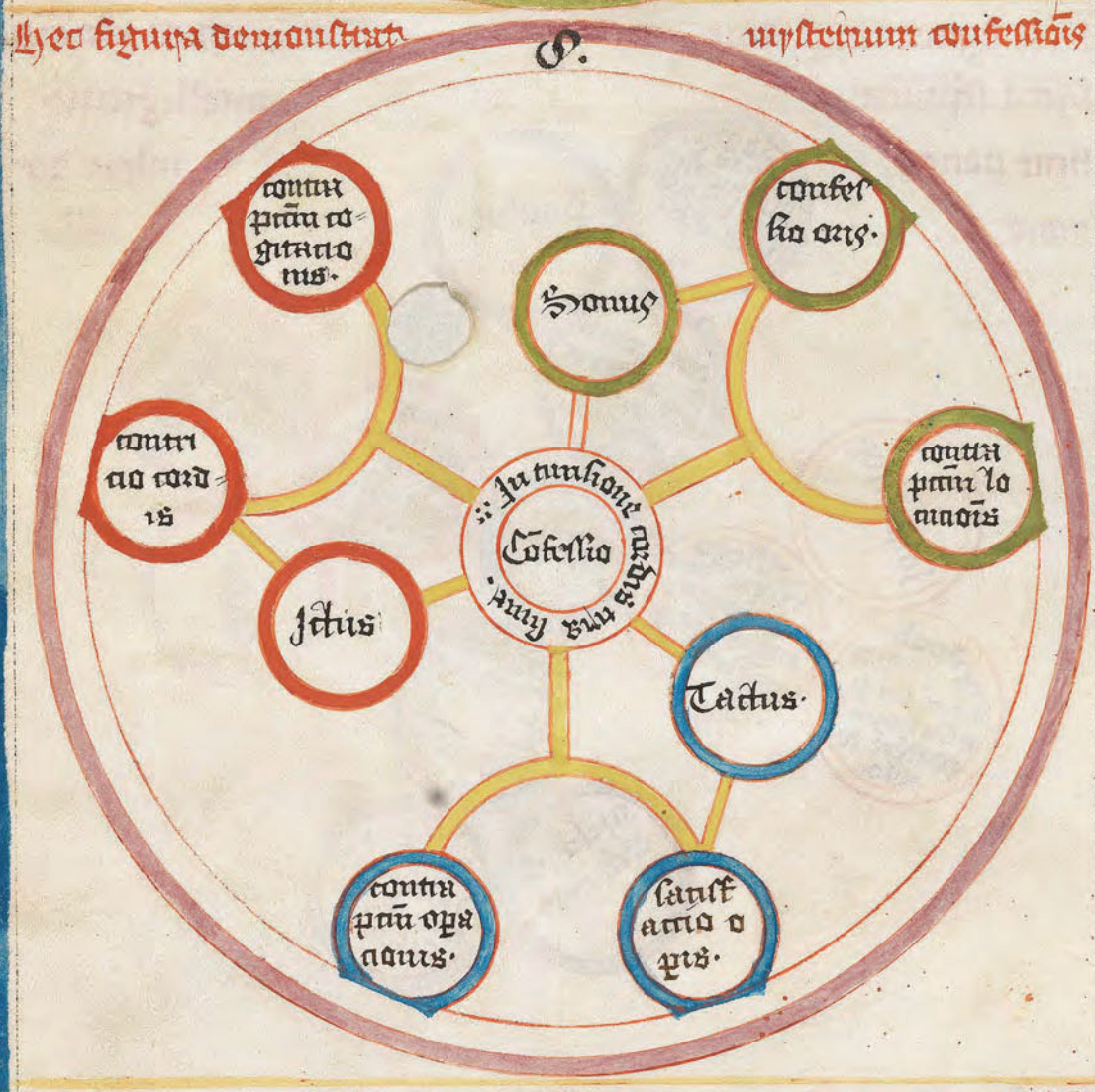

Hec figura demonstrat ... mineriū ... mysteriū ... ornamenta ... sint in ... ficio.

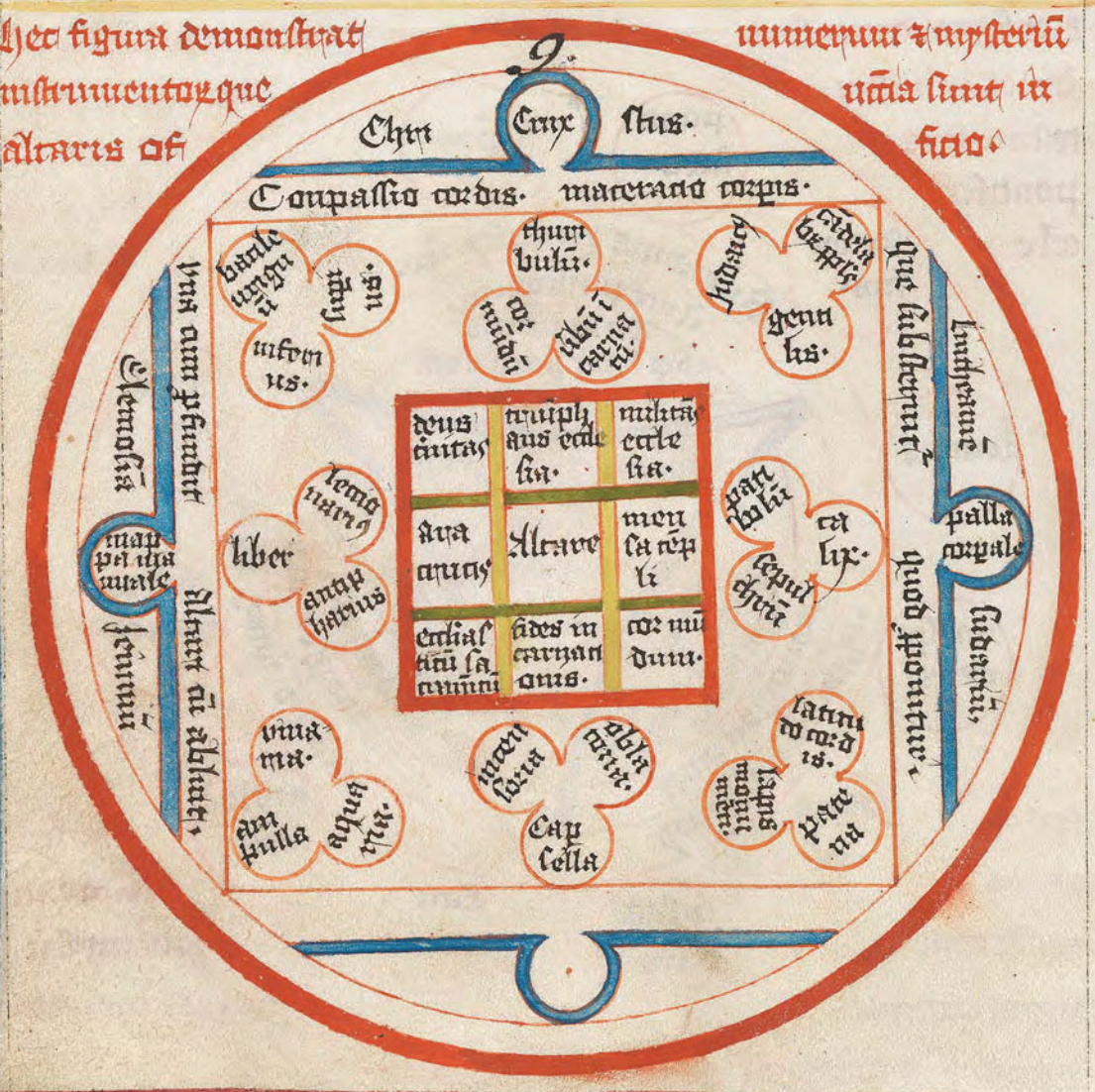

Hec figura demonstrat ... cessionem Romani pontifis ... ascensurus ad altare.

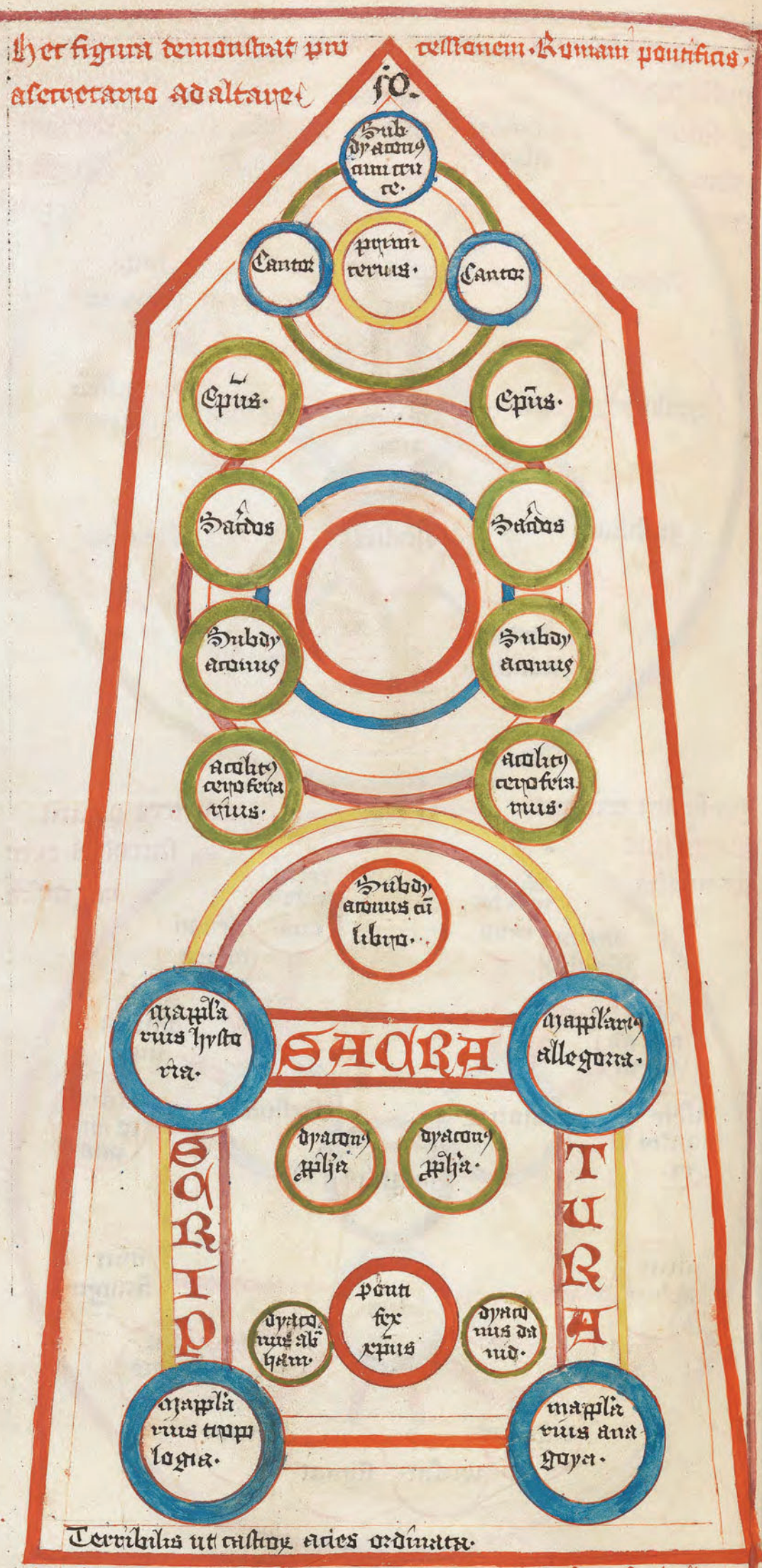

Hec figura demonstrat ... quid significet altare ... incensum.

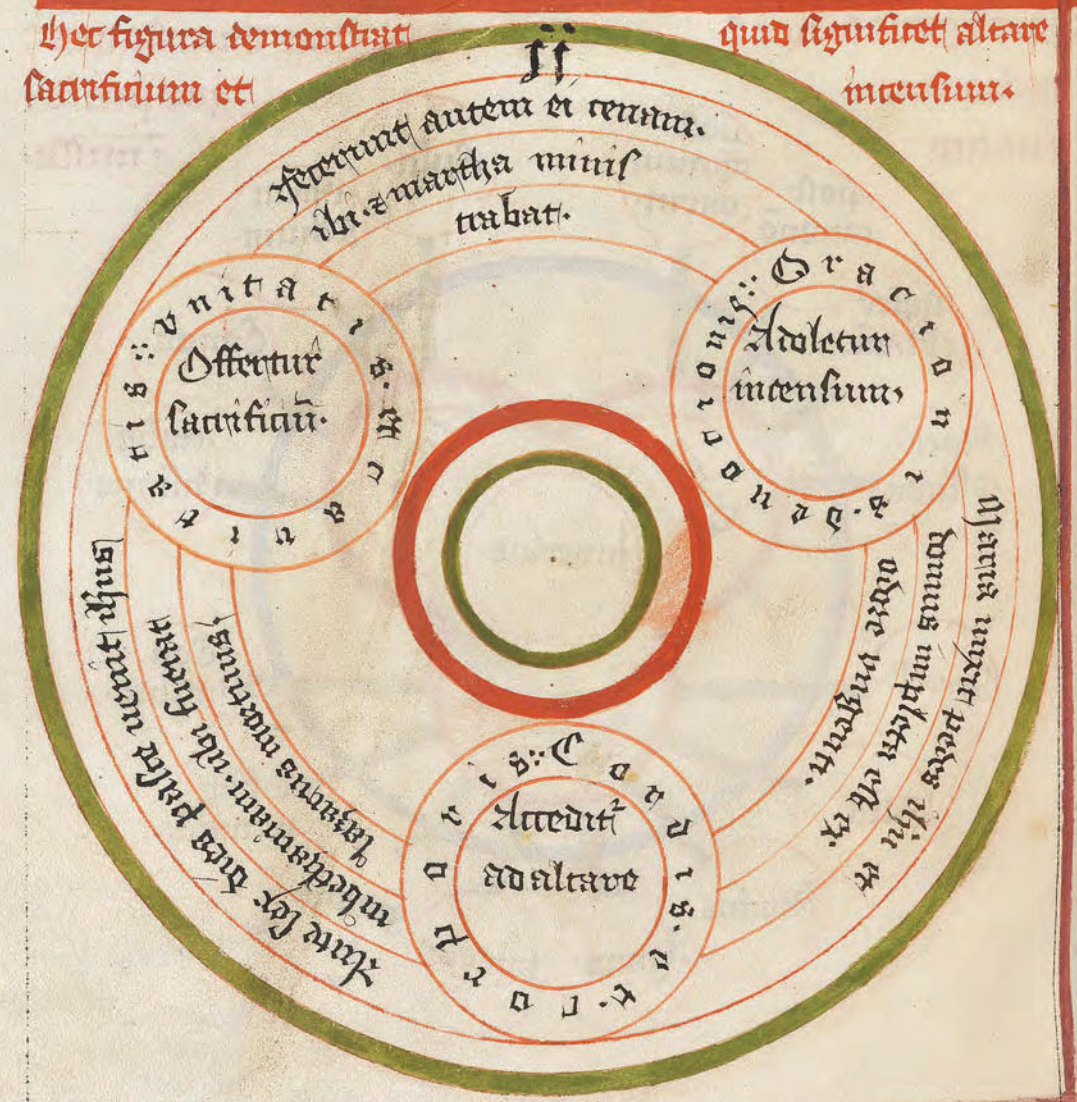

Her figura demonstrat quod significet alleluia pasc.

13.

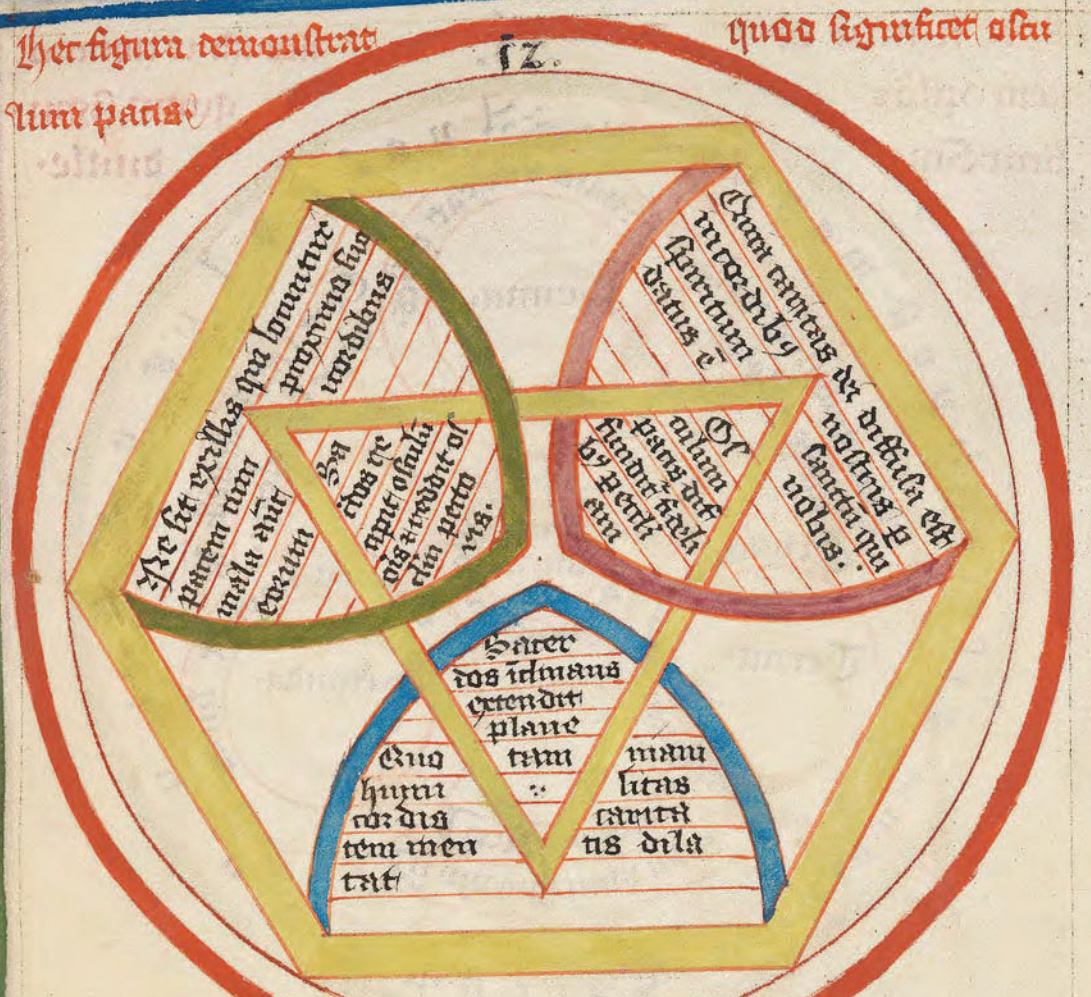

Her figura demonstrat quod antiphona que cum missa dicit antiquos ascendentes uenerunt.

13.

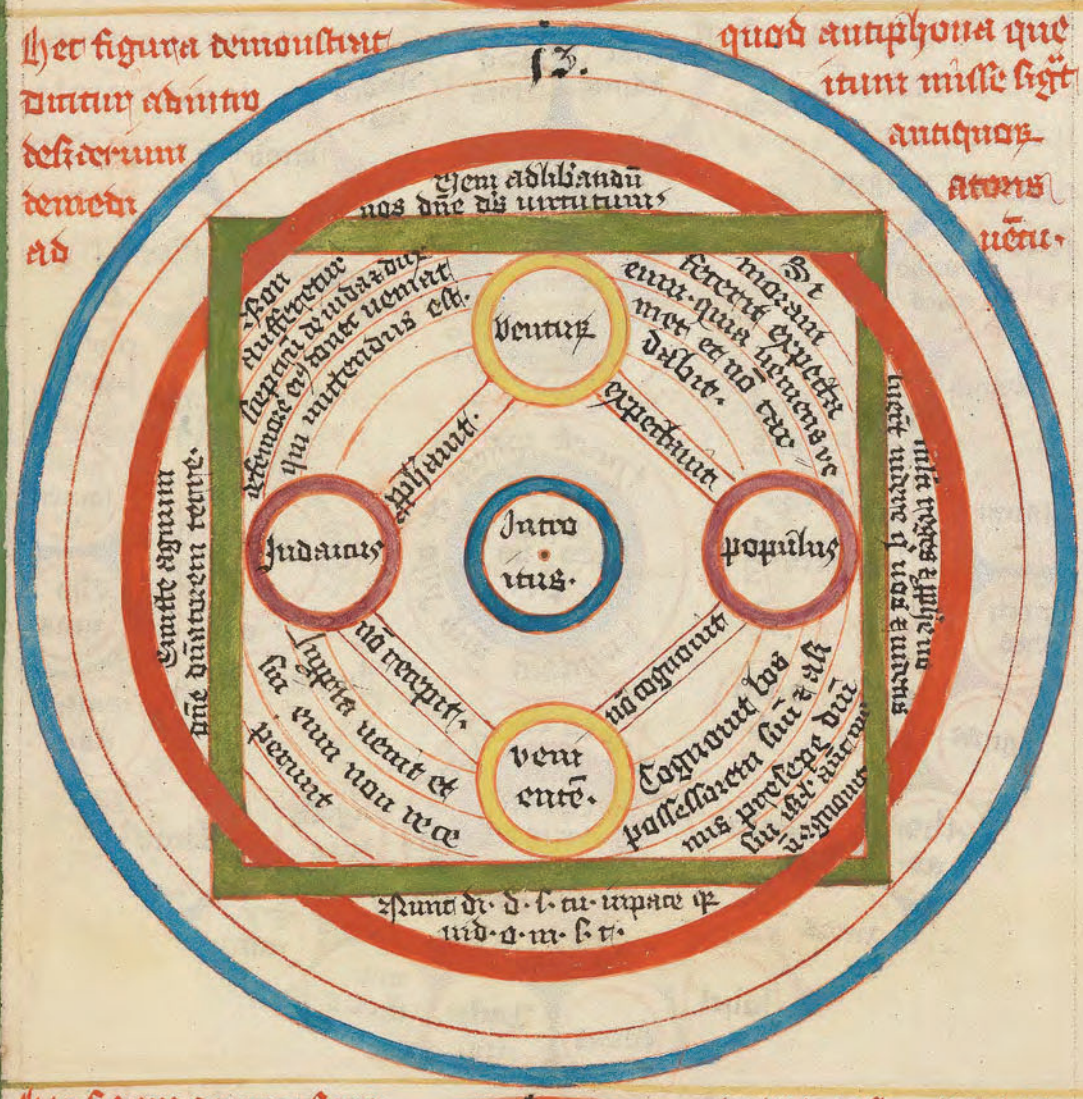

Her figura demonstrat omnes diuini celestes

14.

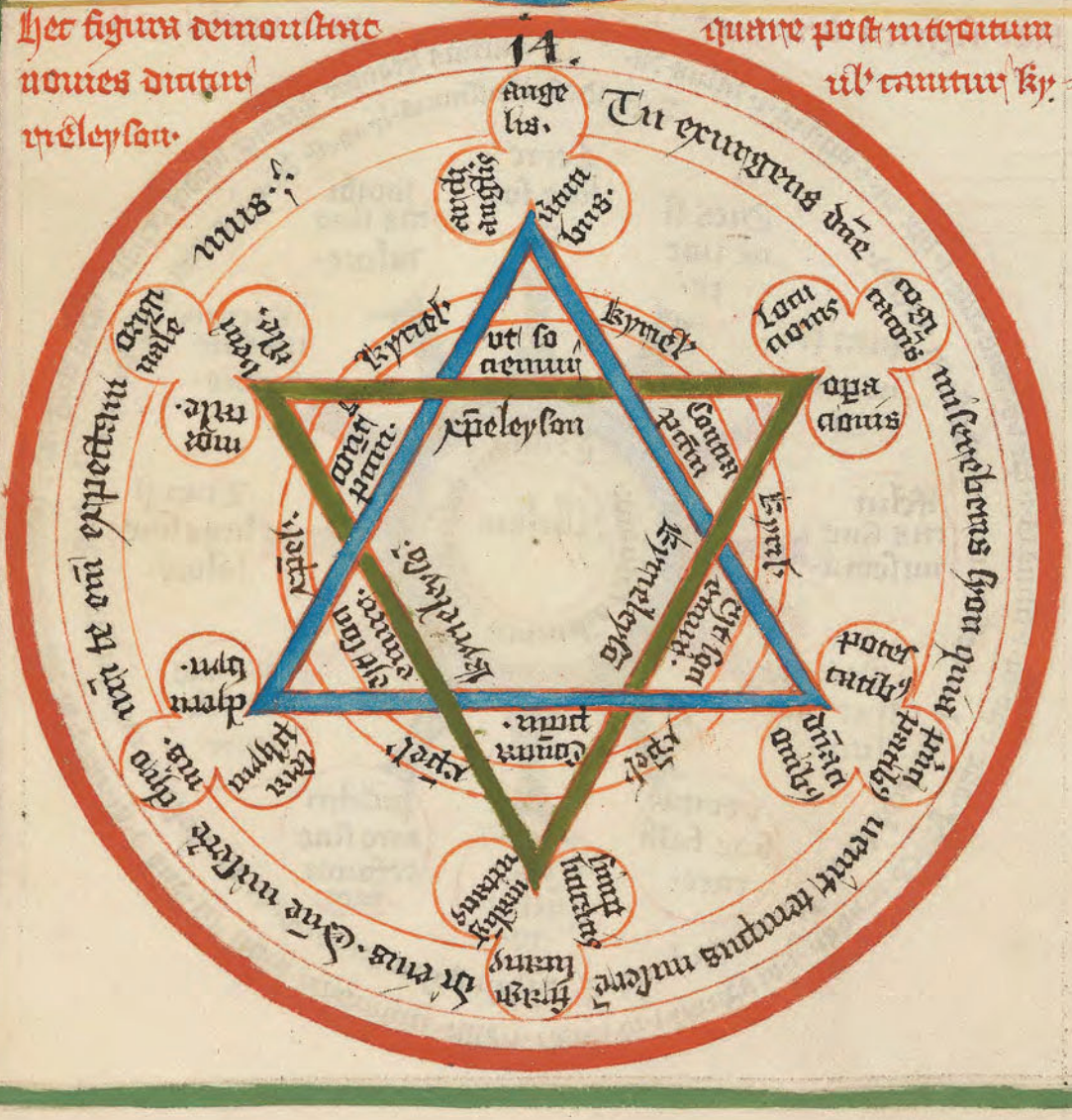

Her figura demonstrat quare post missarum sollempnia dicitur ky.

Her figura demonstrat unitatem trinitatis et

15.

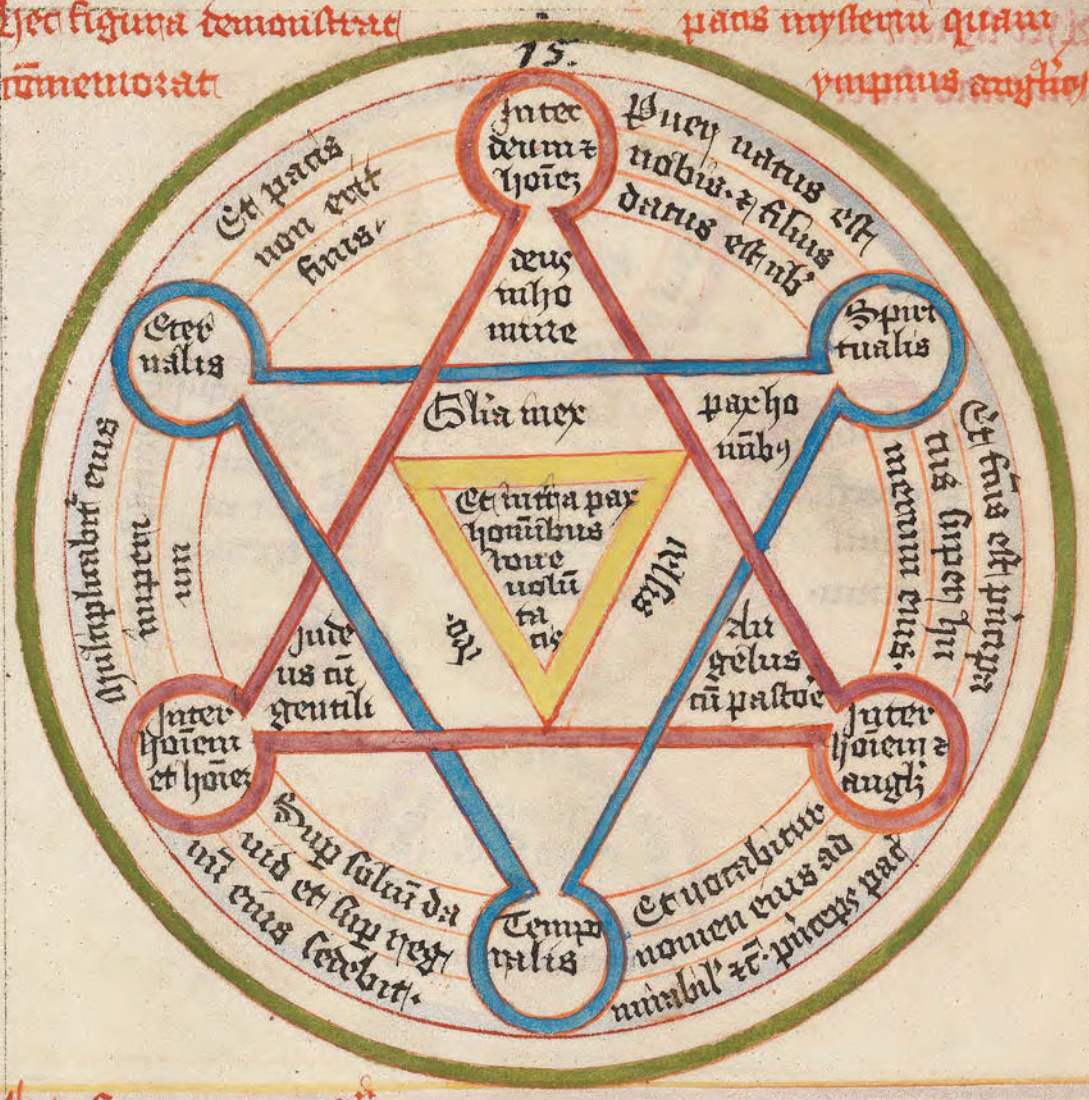

Her figura demonstrat quod antiphona ad introitum dicitur ad

16

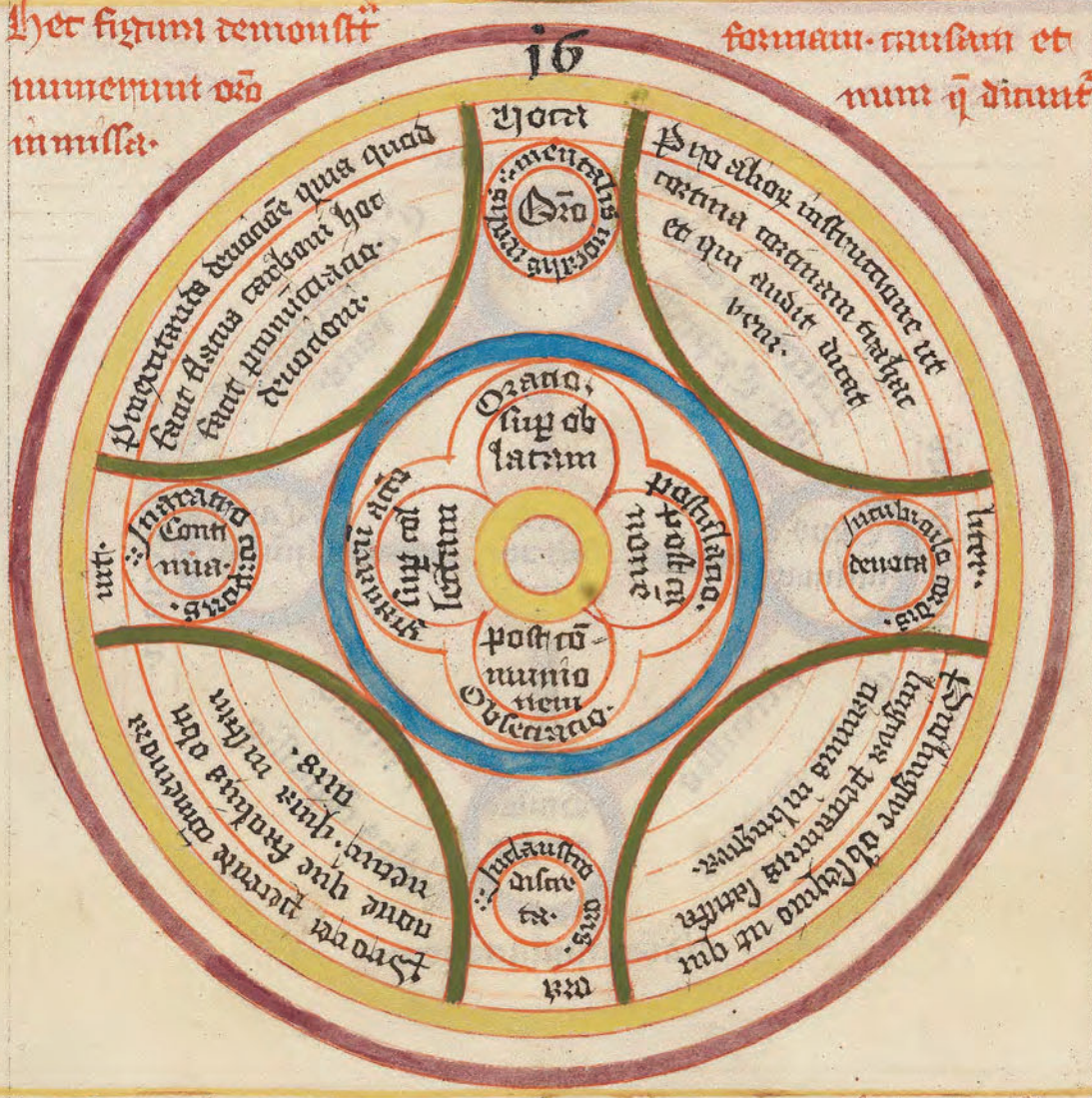

Her figura demonstrat brauium et

17.

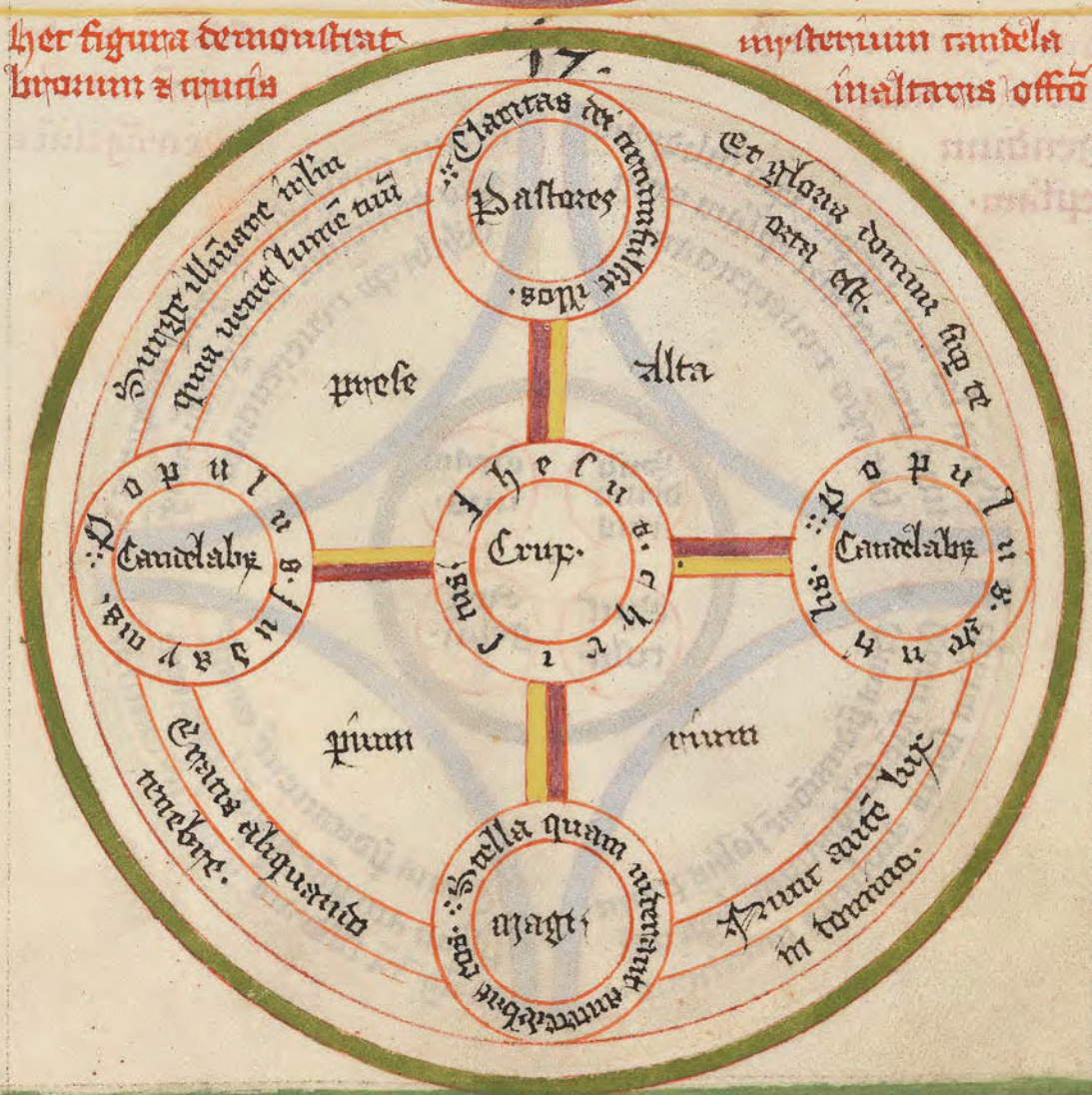

Aser figura demonst
nuitatio sacer

18.

nat quid significet
dus īmissa.

Decelo interram.

Desede
adaltare.

Qui apatre ad filiū in mūdū

Quia tangis nos ad
ti
ī simul
tium.

Deiudeis adgēs

aputang
sacerdotis
īmissa.

Ogentilib⁹ adiudeas.

Inde ad illa gentilia
alimul
tia in
dextra.

Ite ab hinc omnes ad mundū et ego vado ad

Abeam
ni ad sedē.

Deterris adcelos.

Hec figura demonstrat
sacerdos in

19.

quid significet gestus
missa.

Adorate fixorem.

Latronis ofes
so. Expressio

Vsq;
extrem

Cū omnibus adest
vobis.

Adsalutationem.

Corpis
nitinat

Gestus
sacerdotis
īmissa

Caput
hūiliat

Adsalutationem.

Pcussio
Cordis cum
ro

Gallos
erigit

pectoris
Plebis copussio

Adōte mplationem.

Hec figura demonst
acōnū et subdy
genduum
ep̄l'am.

20.

tant differam inter dy
acōnū atq; le
uāgeliū.

Quia epistolā cognitā
ep̄o diaconus an le
gat ep̄o ipsa
ep̄la dicit
ut ego vel
lem

Quia leccio
nus post lectā
ep̄lam
ego ipse
ut

Subdyaco
nus

Dyaco
nus.

Epis
tola.

Euā
gelū.

Quia ep̄la cantatur
coram sūmo sacerdote
ep̄lam sūm subdyaconi legere
solus audiens consistunt.

Quia euāgeliū cantatur
ep̄o diaconus an le
gat ep̄o ipsa
euāgeliū

Hec figura demonst
rant quod signifi
cent ordines

21.

monstrat uocatio
quam signi
ficat

Apostolatus.

Quam nauat ydes.

Prima

Cum tentatiōi uelli dis
cere īgalileam.

Cum audiuisset
quia
mare galilee.

Quam nauat
ma
dalus.

Secunda.

Quam nauat
ma
thias.

Tertia.

Quam nauat
ma
thias.

Ga
dium
ma
thias.

Ga
dium
ma
thias.

Ga
dium

Hec figura demonstrat precedant cum thuribu

74.

quare textum ewglij delabyum et lum.

Egressus est ihesus mucrone pus mgalyleam;

Corsana mundatorium

Candelabrū aureū.

Odor suauis thuribulū aureū.

Et dixit quia nisi ego abiero paraclitus non veniet ad vos.

Doctrina christi.

Volumen ewge lium.

Hec figura demonstrat

77.

ques symbol. tam Con ni qua aplia.

Thaddeus Carnis resurrec nonem.

Mathyas Et vitam eternam amen.

Dennis. Credo in unū deum patrem omnipotentem factorem celi et terre.

Andreas. Et in unū dnm ihm xpm filium dei unigenitum.

Jacobus Genitum non factum consubstantialem patri.

Johannes Per quem omnia facta sunt.

Philippus Qui propter nos homines et propter nram salutem descendit de celis.

Bartholomeus Et incarnatus est de spu sco ex maria virgine.

Thomas Et homo factus est.

Jacobus Crucifixus etiam pro nobis sub pontio pilato passus et sepultus est.

Symon Et resurrexit tertia die secundum scripturas.

Judas Et ascendit in celum sedet ad dexteram patris.

Matheus Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos.

Hec figura demonstrat

mysterium ewglij

Regis liber unte.

Fons ortus puteus aquarum viventium.

Quatuor flumina paradysi.

Inveniunt loca.

Est mons alcedar q ewge luxat hous

Quatuor pedes mense.

Aurea porta.

Ut aquila renovabitur.

Ut aquila lingat.

Contra aquilonem.

Quatuor mulieres.

Quatuor ut te quidunt.

Ut aquila stirpes.

Quatuor alia animalia.

Precepta.

Evangelium christi.

Coniuga.

Hec figura demonstrat

mysterium offertorij.

78.

Holocaustum ceruj.

fideles ni symbola.

Sacerdos.

Offertorium

Offert in munditia

Offert laus accepta deo.

Sanctum nomen dei.

Hec figura demonstrat

tratus agnus mysticum.

76.

Adoremus dominum

Tribus dignitatibus

Adorate deum

Adorate misterium.

Adorate dominum

Signum crucis exprimit

Hec figura demonstrat

silencij sacramentū.

79.

Ne sancta verba vilescant.

Propter parasceven Judeos quia pe erat monumentum posuerunt ibi

Post crucifixionem

Cum ergo venisset ihs in partes

Triplex silencium

Quia sepulchrum

Post dominicam ascensionem

Her signa demonstrat
cio et depositio

30.

quid significet exal
tatio

Dextra dei fecit virtutem.

Exaltata est.

Dextera dei fecit me.

Tumulatio christi.

Remota corpo
ralis de ore
discipulis.

Depositio corpora
lis super os ma
tris.

Laudent laudes eadem nomina

Her signa demonstrat

33.

mysticū pfectionis.

Desingulis trinitatibus angelor medij ordo mysticus electi. Quid trinitas in unitate et unitas in trinitate sanctificata.

Os immobilibus equa sua dña. aut os filis

medius in
sanctis

erit deo in filiis ho.

angeli.

virtutes.

Sensualis.

Per se

Deus

Mens intellectualis.

Patens.

Hemel

Pater.

Trinitatis unitas

Spiritus sanctus

Filius

Spiritus sanctus

Filius

Spiritus sanctus

Filius

Deus.

vnus.

trinus.

homo

pecio nes.

vita.

Ver oratio ceteris oationibus

Pater noster. Ludovicus Guidonis. Guillelmus Cumbertus.

Ave oratio ceteris oationibus

Her figura demonst
ſacrificij

37.

trat mysterium

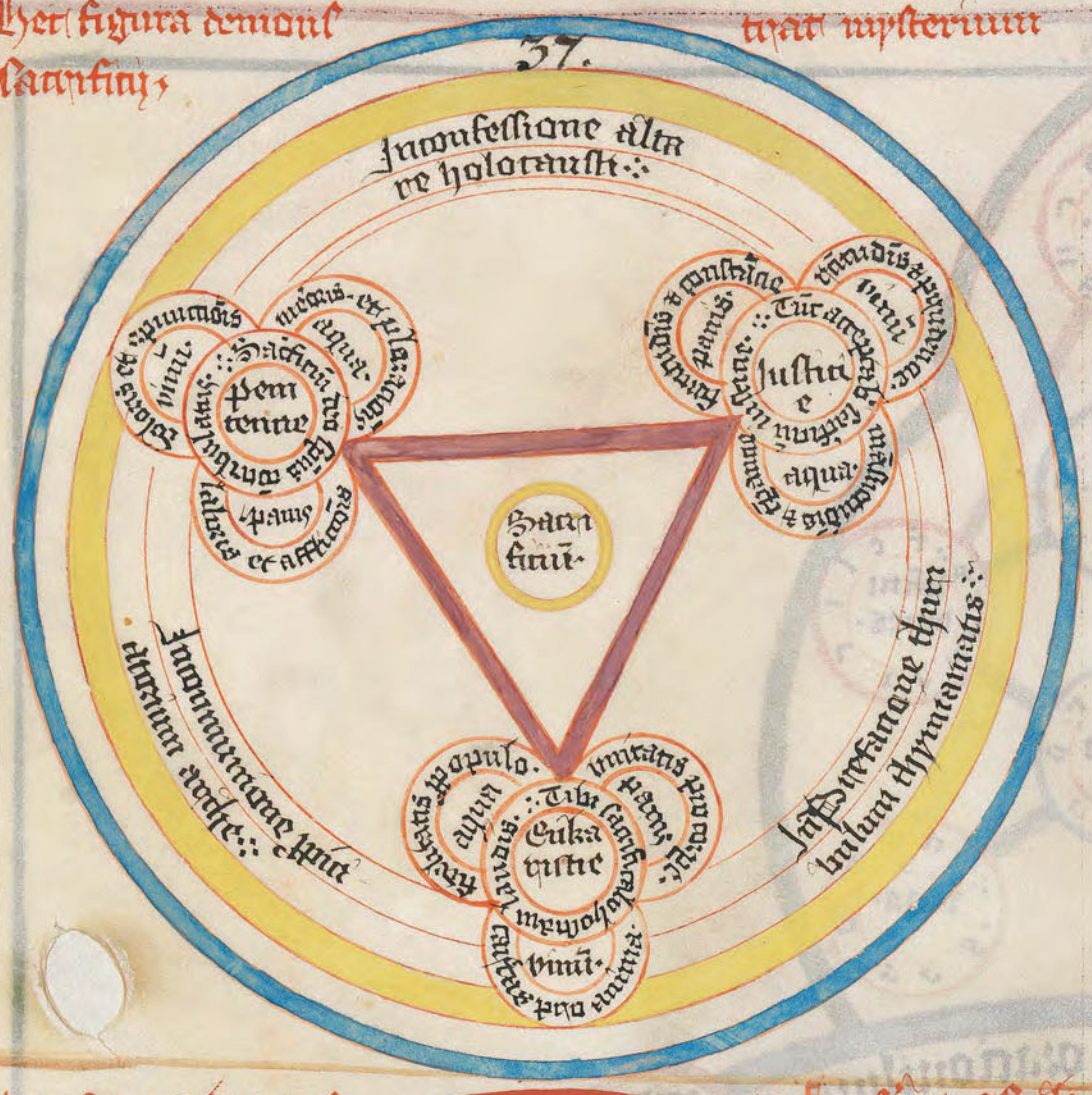
In confessione alte
re holocaustū ::
Jactus incensi
Jactus incensi
Tūr accipe
Tūr accipe
Tūr accipe

Hec figura demonstrat quid significet ampno pa
thoste·oscũm pacis·ono aũm ũistris·que
tente memoria corpalis cruces sup os calus fiunt
omnis contuent mystiũ dñice ũsonis·

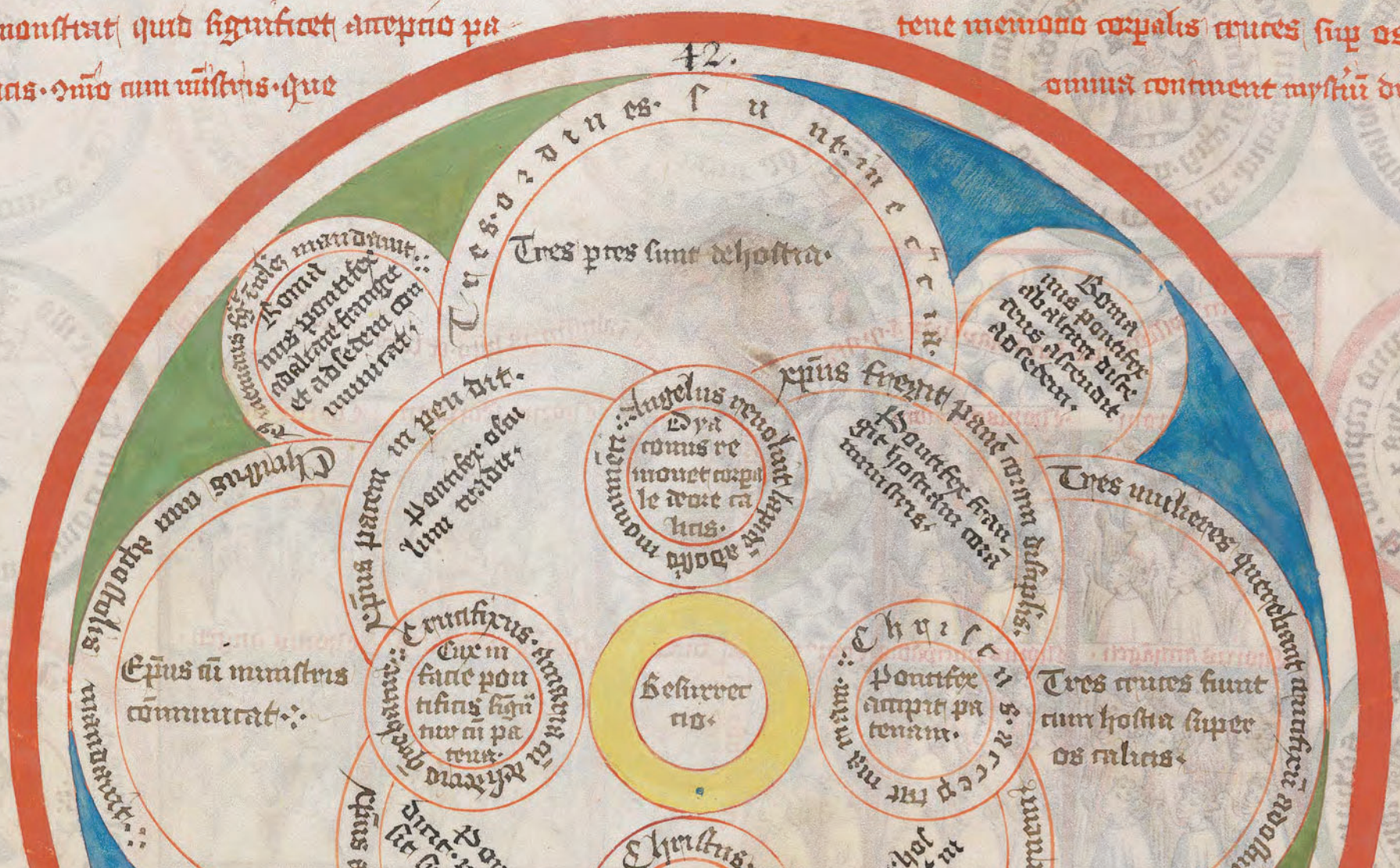

fons est bta virgo fons devotis putens vero ꝑ

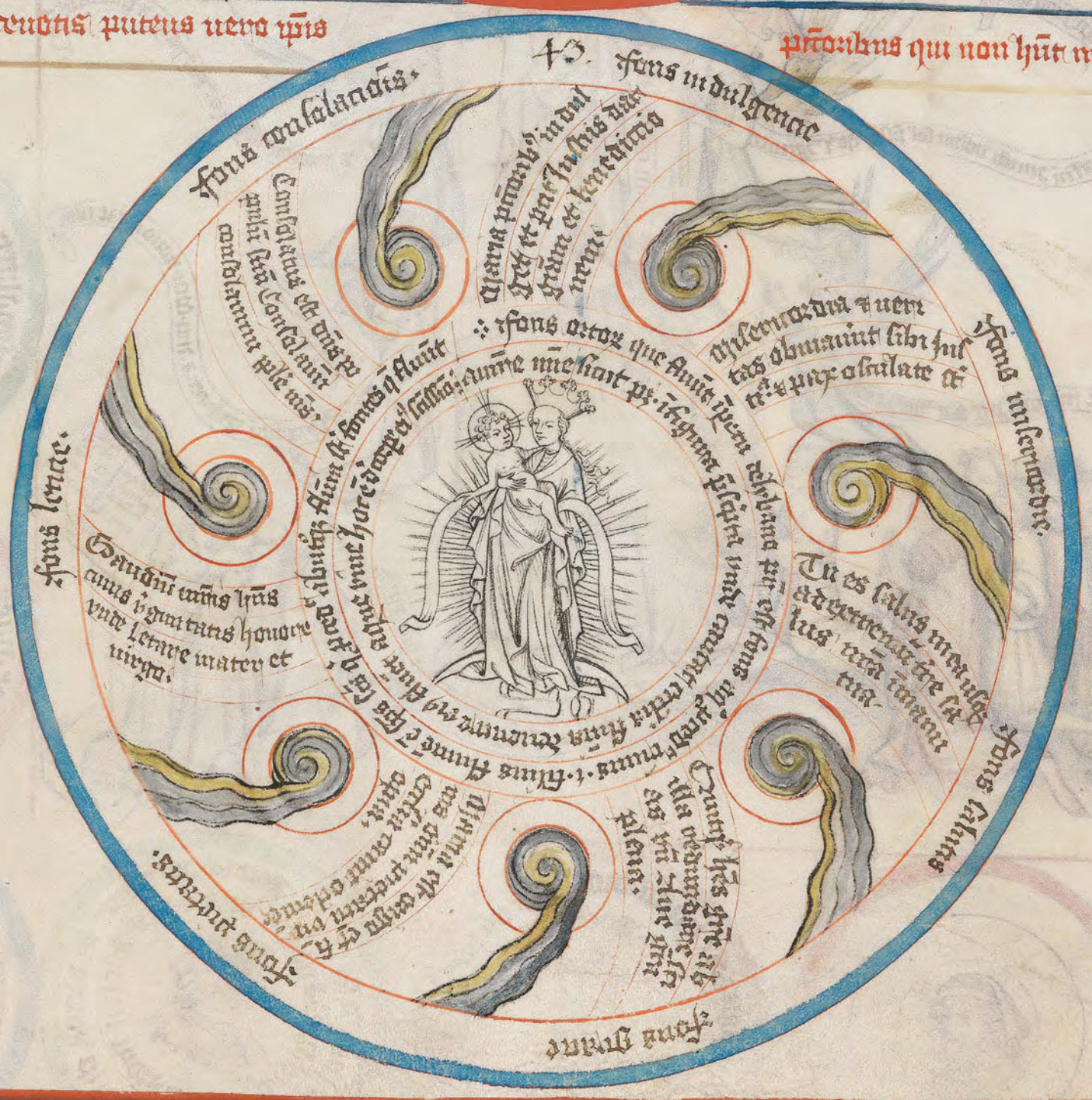

ꝑtentibus qui non hũt unde ꝑtendant.

Ecce agnus dei qui tollit peccata mundi

Sanctus Johannes baptista

Tantum ergo sacramentum veneremur cernui

Verbum supernum prodiens nec patris

Ecce panis angelorum factus cibus viatorum

Sanctus petrus apostolus

Johannes primo capitulo

Deum nemo vidit unquam unigenitus qui est in sinu patris

Gregorius

Ambrosius

Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis

Agnus dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem

Augustinus

Hieronimus

Innocencius papa

Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis

Agnus dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem

Ecclesia

Abraham genuit isaac

Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis

Agnus dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem

Poeta

In multis locis ymagines

Poeta

Ymagines

Synagoga

Deum nemo vidit unquam unigenitus qui est in sinu patris

Chorus throni

Chorus cherubin

Chorus seraphin

Chorus archangeli

Chorus principatus

Chorus potestates

Chorus angeli

Ecce altissimus huius et throni mei imitibus

Ego sum panis vivus qui de celo descendi

Panis angelicus fit panis hominum

Hic est panis de celo descendens

Hic est panis angelorum factus cibus viatorum

Hic est enim calix sanguinis mei

Hoc facite in meam commemoracionem

Quotiens cumque hoc feceritis toties

Quotiens cumque manducabitis panem hunc

Quotiens cumque calicem hunc

Hoc facite in meam commemoracionem

Hic est panis de celo descendens

Hic est panis angelorum factus cibus viatorum

Hic est panis de celo descendens

Hic est panis angelorum factus cibus viatorum

Hic est verus corpus dni nostri ihesu xpisti

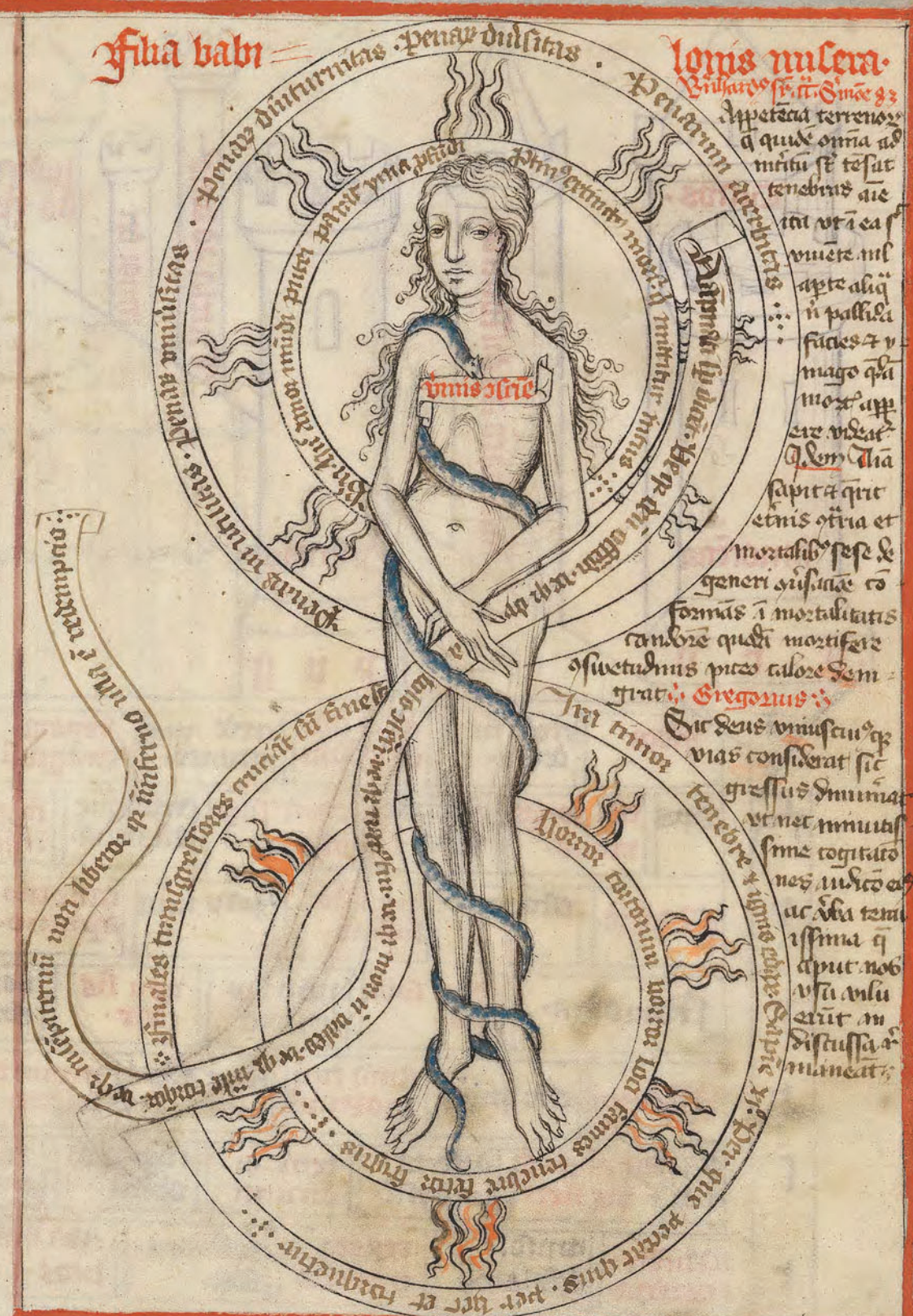
Filia babi
Ioys nulcra
Ricardus
Penarum diuisiones
Penarum diuisiones
Penas inutiles
Penas diuturnitas
Penas mortales
Penas mortales
Penas diuturnitas
Penas inutiles
Penas mortales
Penas diuturnitas
Penas inutiles
Penas mortales
Penas diuturnitas
Penas inutiles

Custos · | Custos ·

Innocēcia | Humilitas | Cōtinēcia | Virginitas

p r u | p u d | n a c | u l a ·

Fides	crede in deum ·	ama xp̃m et celebrum	crede eum esse trinitate ·	honora euāgeliū	venerare ecclīam	obserua mandata	tene pmissa baptismi	seruia fide coniugi	suscipe martyrem	
Spes	esto longanimis ·	odiū pone vicia ·	eniti superbiam ·	relinque auaritiā ·	fuge immundicias	fuge iram	sperne accidiam	vitupera gulam	abnega luxuriā	
Cōtinēcia ·	esto rectus	non sis luxurios	pax una	tene tibi apparatū ·	iudica iuste ·	non rapias rem	nō rapias aliena	nō furer̃ pmittas ·	restitue ablata ·	
Mundicia ·	esto sobrius ·	non sis hystrio	non sis edax ·	non sis ebriosus	cohercē audiri	moderare risum ·	retine odoratū	tempera gustum ·	refrena tuū ·	
Hūilitas ·	esto prius	ama tuū proximū	tene aiē mundam	impnire pacem ·	nō facias discordiā	pacifica discordātes	non sis poditor	non sis detractor	non sis pernissor	
Sānctus	fac alys sicut vis fieri	affecta paupertatē ·	tene iudicium	cogita de obitu ·	redde bonū p malo	falsū nō testeris	non odies quemquā	nō occides	dilige inimicos	
Misericordia ·	console desolatos	rectos errantes	vesti nudos ·	ciba famelicos ·	pota sitientes	visita infirmos	consolare captiuos ·	suscipe peregrinos	sepeli defunctos	
Compassio	condole egenis ·	corripe dissolutos	conforta infirmos	fuge cum litigantibus	nemini fle inuideris	nulli inuideris	nullum accuses ·	nullum iudices ·	nulli obprobries	
Reuerētia	defer maiori ·	honora senes	instrue iuuenes	ama tibi pares ·	nō spernas inferiores	honora patrem	dilige matrem	esto verecundus ·	nō sis adulator	
Bonus	mutue tuos ·	emula bonos	fuge malos	fuge inanē gloriam	defere tacendum ·	non sis cupidus	esto largus	non sis pigrus ·	non sis vsurarius	non agas symoniam
Sūm ·	esto benignus	non sis indignās	nō sis superbus	non sis violentus	non sis litigiosus	non sis mendax	ama silentium ·	loquere de bonis ·	tace de malis	
Amor	esto simplex ·	dilige deum ·	time deum ·	adora deum ·	da grās deo ·	sperne mundum ·	honora reās ·	celebra festa ·	mundā te ipsum	

fenestre | porte | fenestre ·

discretio · | largitas · | obediencia · | humilitas · | benignitas · | humanitas ·

Habitudo turris sapiencie est caritas que | Oratio · | communis est omnibus ordinate ·

Consilium | stabilitas · | compunctio · | confessio · | penitencia · | satisfactio · | elemosina · | ieiunium · | recti[tudo] | moralitas

h | i | k | l

Diligencia · | requies · | humilitas · | veritas · | modus ·

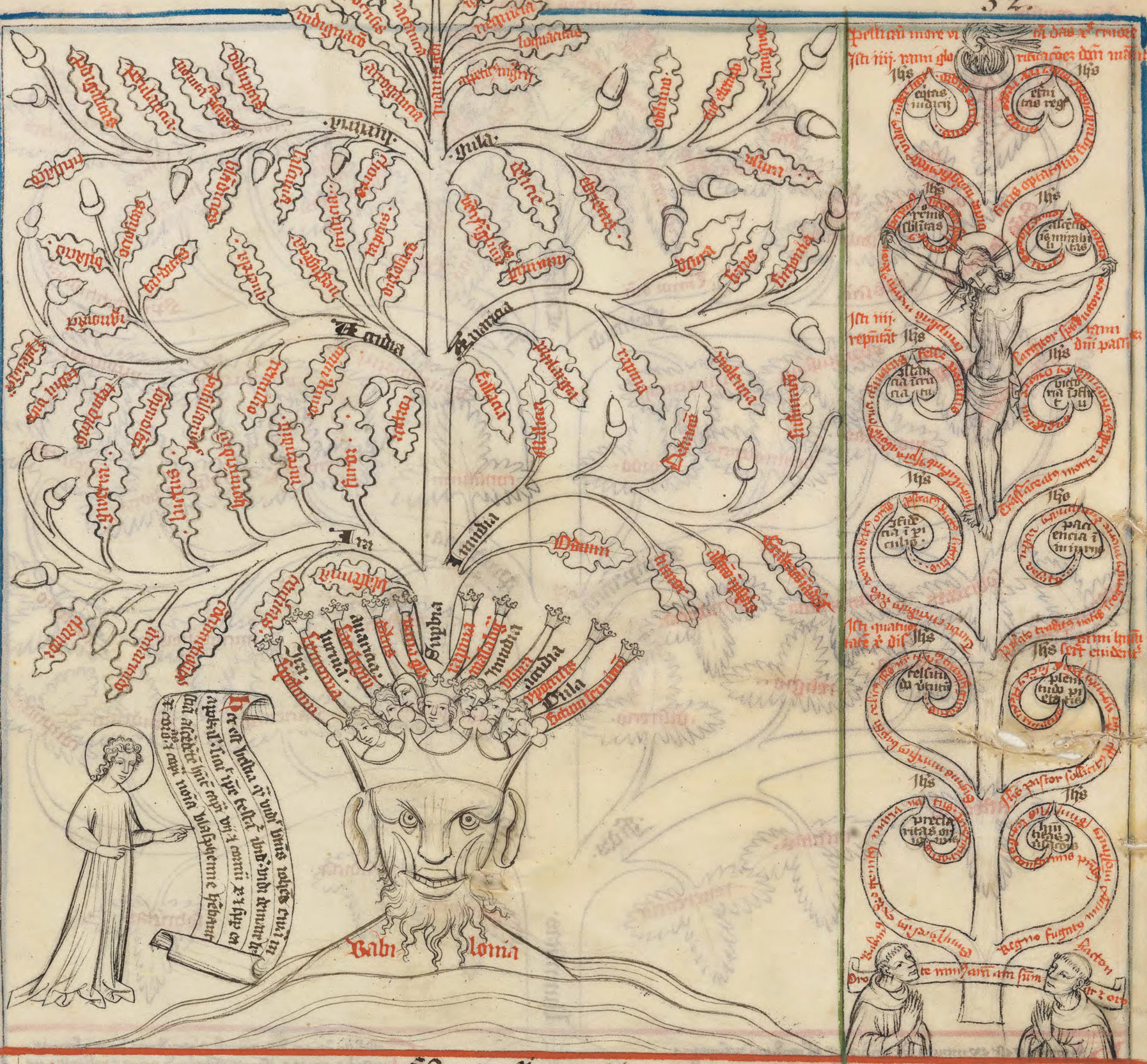
Superbia
Invidia
Ira
Accidia
Avaricia
Gula
Luxuria
Babylonia
Ihs
Ihs
Ihs

Sps consilij

Spiritus sciencie.

Sps intellectus

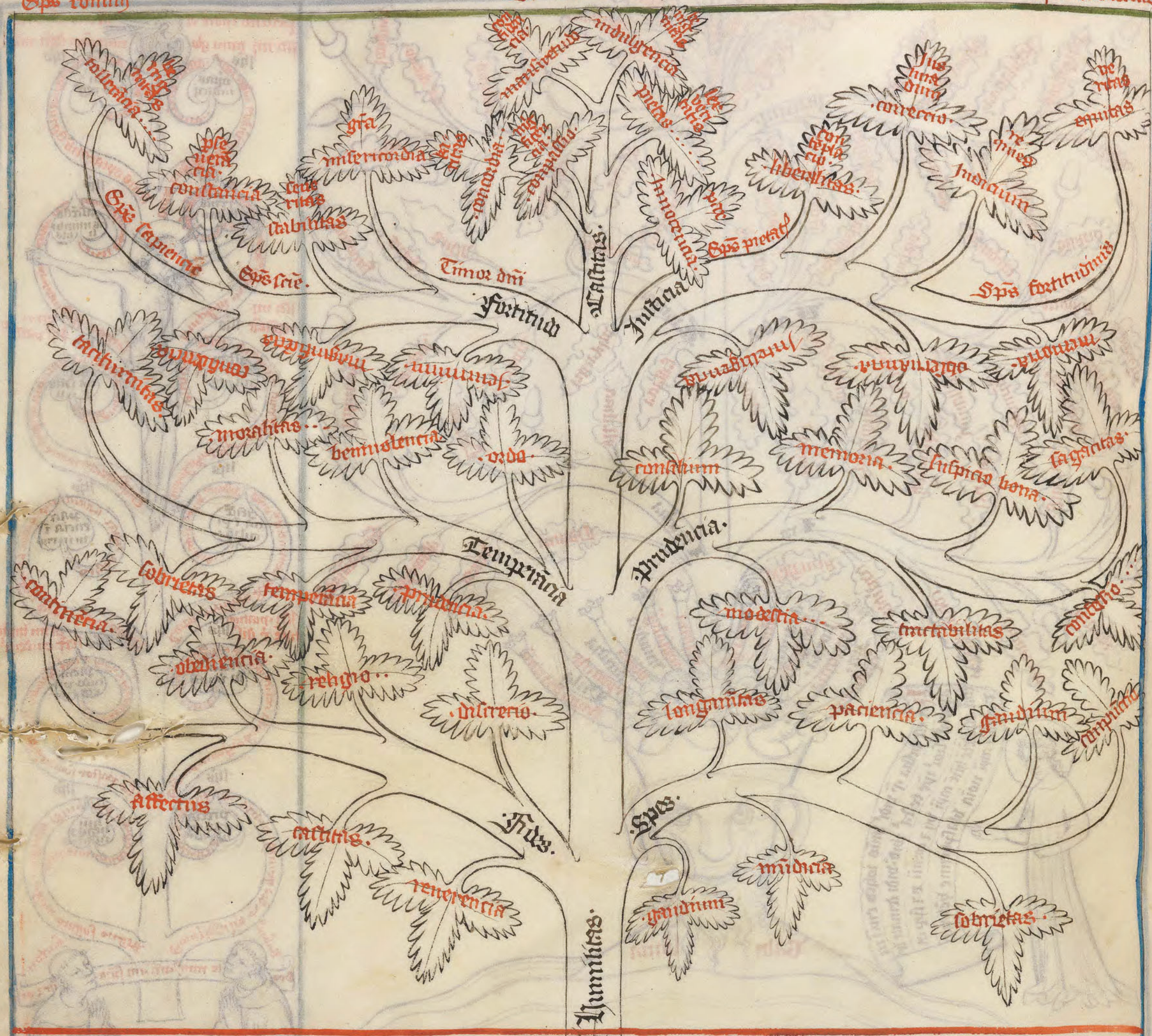

Humilitas est exuentis se ad ea que deorsum vel conditor voluntaria
met mdmodo Cui hui se committit fides spes z caritas prudencia
fortitudo tpancia iusticia Est aut spes ut mlibro sm dicit assumpt certa
exspectatio future beatitudis veniens ex dei gra z exprecedentib mit fides e
sba rez spandar argumentu no dr apparens Caritas est vinclu dilectis
quo solo vncto ligari pt deus cui tanta est dilectio ap si una gutta caritat
defluerit in eternu totu mfin dilexer amantes Fortitudo e amor
omia fortiter sustinens Prudencia est pqua subtili sagacitate futuroz eventus
colligit Tpancia est amor dm se integro incorruptuz a sibi nociuis
appetitu in hijs rebus que contra rone turpiu appetium Justicia e
habitus animi utilitate sua tuendi cuiq tribues suam dignitatem Humilitas
ex omi vtutu principiu est ap omne qui se exaltat humiliabit z humilia
ti fides succedit ap sine fide impossibile est placere deo Ex ap fide precedit spes
no quer fide no completa ad no dr videmus speramus ap spes no confun
dit Spei at caritas succedit z sic fides que mst pfectionem operis dig
ne precedit.

Talit ste vtutes distinguende st prudencia dirct z formar
Justicia ornat z animat fortitudo retinz z roborat z ne
erret mhibet st ne oppetet mt suos timores tolerent Tpancia
moderatiu z distermit Hec ergo has quatuor vtutes addis pe
nultimo trimb z fiet mis septenus Septenarius iste mis plen
tudine septiformis gre sue executorib adducit pqua viaz
ppatio dissolut z corpo diaboli impat p semita iustitie erudit
z vtutu omi addit origo felix g humilitas haec vtutu principiu
ppt qua solam ut testat gregorius edocenda se ihs christus est
magro suo est nre ad passione primus Ret imbuat nos dns
Transite ad me omes qui exspectat me re eta qui me vident
mbemet ruinam z haurient salutem a dno Deprossu pri sic
du est qd prem mst iacat in cogitatione predit z creat mdetu
rbe pficiat in gressu Gressu pressu pri sued ap qd amedt
prem qued sequit Antecedia st exceptus obmissio mestitud
mobedecia piaricato Cui z alia antecedia prem cogita
co libido exspia delectatio pusa momto z consensus Cui z alia
que sequit prem sicut e macula id est deformitas pmagis
dei z reatus id est obligatio ad pena eterna Cui z alia q prem
comitat ut peccato circustancie q prem aggrauat vl diminut
que notant in hoc versu Quis quid ubi pquos quib cur quo
quando st acto deprauatur z illa que est de re bonor quis
in principio quis in medio quis in fine z hoc p mala inten
tom vl negligentiam vl vanam gram.

Prima ala est confessio
Recepit primo latitat que mentis ymo
Que ala ht quīq pēnas · prima ē veritas
Ille penites ab⁹ tm pēa fatetur
1 pēna ē aperis simplicitas ··
Simplicitas mentis sē fidat nō a loquīs
2 pēna ē integritas
Cuomat os plenū les⁹ & corde venenū
3 pēna est Firmitas mentis ·
Firma relictū te nō itare retrorsum
4 pēna est humilitas cordis
Cui humilis verbis nō te defle supplex
Secūda ala ē Satisfactio ··
Ista pemeā facit cuncte mendam
Prima pēna ē Cordis Seruor
Psalmus ī siste viaꝫ ne ꝫdo resiste
1 pēna ē Elemosinaꝫ largitio
Cuncta te dona paupibus bona
2 pēna z Carnis macerac̄o
Cui carne macero pcia repelle quiro
3 pēna ē lacrimaꝝ effusio
Ne lacrimas perdo lacrimis fit gemma tergo
4 pēna ē abrenūciatio pcii
Ne nos vos labi toti te subtrhe labi
Tercia Ala est Puritas mentis ··
Vt sine cuncta vitioꝝ mcs t pa
Prima pēna ē Triplex a pa a tetro
Conciat ardetes simplex intecto mete
1 pēna z Caritat Voluntat scītulo
Mihi sta volo tu stup alta volo
2 pēna ē Cogitatio sancta
Ciba sit mentis meditatio sta fidelis
3 pēna ē delectatio animo
Tuc delatur mēs tu dno famulat
4 pēna z Affectus sincē a retitudinis
Efficit affectū virtutis linea a recti
Quarta Ala est Cupiditas carnis
Vt mēs sit muda carnis ytagia nuda
Prima pēna ē Visus pudica ca
Cor depdat oculus ne corde regatur
1 pēna ē Auditꝰ castimonia
Claude malis aures vitiis vt cor tauris
2 pēna ē Olfactus modestia
Reddit odorata quicta modestia grata
3 pēna z Gustus temperancia
Virtutis frenū tenet edulijs ora refrenū
4 pēna ē Tactus castimonia
Sancti fico tactū res tacta nō ignat actū
Quinta Ala ē Dilectio proxim
Vt vt saluet pte victimus ametur
Pp̄ter z illi nocte verso ne ope
Verbis aut ope noli tuoꝝ nocere
1 pēna ē omnibus pdesse
Cui pdesse veri pluat adesse
2 p ē p fratribus aias ponere
Tu pfer mori debes pro tuoꝝ amoꝝ
3 p z p amico nō sentire dapna
Ne dapnū dici velo quod ti fiat amici
4 pēna ē inimicis pcurare
Vt cruas ne pdas fimo mbere
Sexta Ala est dilectio dei
Corde deū sapiet ames recūp virgines
Summū atendis cū mente cū viribus
1 pēna z Alienū nō cupiscere
Hic animū frena ne sis cupidus alieni
2 pēna z sua distribuere
Nulla tibi tuas tu dne tuas
3 pēna ē omnia relinquere
Ne rapum aretine si nudus vis fu sine
4 pēna ē se ipm despicere
Vis simplex humilis ē despectꝰ & vilis
5 pēna ē inimicis p orare
Hi custodiens asta beatus eris

Prima tres huius vnus fr. scī Joachim. Cleophan & Salome. Primo at vno scī Joachim vna filia scā Maria matre dni genuit q̄ Joseph nuptui dedit q̄ pmū dnm genuit maior tuo accepit Cleophan filiam Joseph & genuit ex eo alia filia q̄ filiā Anne vocauit et Alphēo postmodū in coniugem sociauit. Hec ait Maria ex Alphēo vno suo quatuor filios genuit scī Jacobū minorē Joseph iustū & Thaddeū & Barsabas Symonē et Judā // et octauo scō vno anno. Tali accepit more Salome ex quo alia filia genuit q̄ rursus Zebedeo in coniugem vocauit et Zebedeo in coniugio tradidit scī Jacobū maiorē et Johannē euāgelistā. Vnā et hoc ex tanta diuersis Tertia sole gia tres genuisse marias Anne genuere Joachim Cleophan Salomeq; Anne quas duxere viri Joseph Alpheus Zebedeus. Prima parit dnm. Jacobūq; minorem Thaddeū Simonem Judam. Tertia maiore Jacobū volucremq; Johannem //

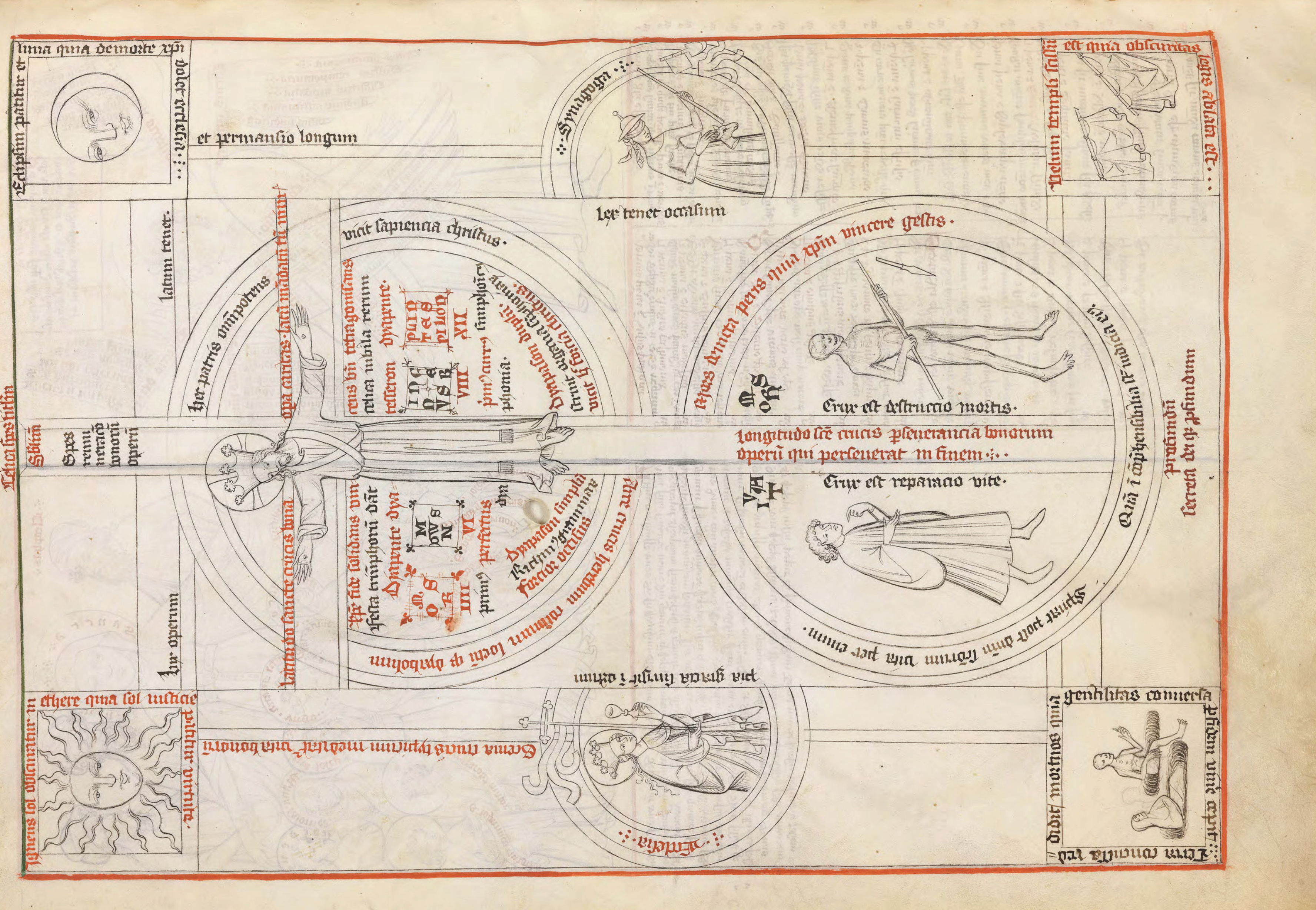

Eclipsim patitur et luna quia de morte xpi dolet ecclesia
et permansio longum
Synagoga
Velum templi scissum est quia obscuritas legis ablata est
Lex tenet occasum
vicit sapientia christus
latum tenet
Her patris omnipotens
opa caritas latum mandatum tu nimis
Ceus bn tetragonisans celica nubila rerum
tesseron
Dyapente
VIII
XII
Dyapason duplum
Dyapason simplum
Rectum grammatice
Forcior occisus
Hec tide solidans vim
Festa triumphorum dat
Dyapente dya
III
VI
primus perfectus
dya
Latitudo sancte crucis bona
Lux operum
Spes remuneracionis bonorum operum
Ecclesia
Crux est destruccio mortis
Crux est reparacio vite
Longitudo sancte crucis perseverancia bonorum operum qui perseverat in finem
Spirat post dominum sanctorum vita per eum
Quam in comprehensibilia sunt iudicia eius
Profundum secreta dei quod profundum
Ecclesia
Gentilitas conversa
Terra conculta redidit mortuos quia
Ignis sol obscuratur in ethere quia sol iusticie patitur virtute

Quinq; sensibus ꝯmuniꝫ

Gustꝰ et olfactus auditus visio tactus
Quilibet ꝯos nactus ꝯys quinq; suos
regat actus
Gustor gustꝰ ē omi pte venustus
Absit ebrietatis onerantibus
Corpus auditus honesta uoce potitus
Adeamus risu tangas gutture risum
Perversos actus nō pmanuū tape tactu

Qualit regant quinq; sensus ꝯos

Cor depat oculus a tacte regatur
Claude malis aures ab vtilib⁹ vt
cor maneres Reddit obra
tum cōiuncta modestia gratu
Virtutis fructo comedentibus
ora a fetore Sanctifico tactum
Ars tacta nec mēnat actum

Visus

Auditus

Olfactus

Gustus

Tactus

Si solutus cum soluta. Si cōiugatus cū cōiugata
Si pctm abhominabile sez Sodomiticum. Si sacrilegium quis carnisq; mala & pcaz psona cogita cōe ope verbis. & Si animus cum animali.
Ad Sup̄bia. Auaricia. Gula. Luxuria. Accidia. Ira. Inuidia
Ad ulterium. Incestus. Pctatum abhominabile.

Luxuria

Fortitudo
Rapina. Furtum
Symonia. Dubitō
rer ecclar. Sacrilegium
Si aliq; alligate retinu
erit pauperia decima &
nuū parochialia Si per
dilatōes mercenarius Si pau
peribus aliq; alligate tenue
rit. Si sua largitus non
fuerit Si rapina
a manu fortiū pub
lice & secrete
tenuerit

Auaricia

Ira

Contra
melie Contūax
percussio indigna
no quando dum
Cōn maledicit proximo
sibi Cōn deo cū fortu
no maledicit Cōn opa im
munda et similia ꝯmurbabit
Cōn sibi ipi maledicit ma
lalit vbo i fco alio vl
sibi &c

Gula

Accidia

Incredulitas Desperatio
Tedium vite Tristitia pusillanimitas
desperatio ꝑsumptio ociosi
tas. Cōn pceptū dom
exp̄s studiē q̄ntuq; malu
faciendo letari et bonu facere
de tristari vt aliq; de rebꝰ abs
no retinet vl admittu deluet
sensu verbo facto Si desperando
vt dei mā minuu ꝑsumendo
Si stultitiae aut ꝑpudicitiae
se trahit pcordiam
et silia

Luxuria

Superbia

Inuidia

Detractio
Susurriū de
priuatis hom de
fecto/annichilatio
Si letatus de ꝓximi ad
versitate Si contristaris de
ꝓmi ꝓsperitate
Si de fetoribus peccatis
aut maioribus Si pri
mo detractis p mendacium
verbo facto ope

Septē sūt q̄ delent pcta mortalia
Hec septē cause cur delet capitale
Fons & martirū domi. christo fratru
Affri pcm finitē flere creatum
Corpis & xpi sustinere pctē tsti

Octo sunt que delent pcta venialia
Confitetur tundo respergor oratore. ore
Signor. celebrato. Dno sūt q̄ venialia pone

Galigia

Superbia. Auaricia. Gula. Luxuria. Accidia

Voluntarie & non ope p cupiam perfisum

Ut te concupiscat nō ordines per nullū apparatum

malas cogitaciones meam habere et refrenare

Mō pmeditacōes futuras nō deape nō premere

Si libeter sitis ēt primus iuste etiā ci molesto auferendi etc

Res pauperum et ecclesiarum et ceterorum qui sunt in ordine

Mon primus esse velim

Mon vltimus esse recusem

Mō periurus doctor detractor testis iniquus mentirique libens et q̄ mentiri adulans

Nec pce nec precio nec odio moueamur vllo

Verbo facto opere

Mō pmeditacōe verborum neq; factor quod sit multis malis

Mō falsū testimoniū

Vsura & symonia decime primicie & rapores nō reddere debitum

Verbo facto opere

Si aliquis retinens nō confitetur delp̄m nō petetur

Mon furtum facies

Res corpus flore siquis fallendo tuet

Hec ita sit nemo ē mortalis cetera quis

Mō paludes nō pstruere nō simplici forma tore

Mō pabulo immobile consuetudinem inuestitam

Et tot merita violat pt̄ransgressione festorum

Mō mechaberis

Tot tempora disciplina dedit nam vitam moyses

Sed i publico pstandi luce pcepit ut deprehensas gaudeant tacere

Ne despicias nō otiones nō ritus nō pactus

Obedias subditus spualibus patribus

Ne iuraris excommunicatus

Mō assumes nomen dei tui in vanum

Excommunicatus et curatus sed longo stare tpe potestem

Iurando una nutum violando fidem tu scripto dicto facta tacte affirmado vel negando vtile curato officium memento iurando

Verbo facto cogitacōe

Et nūq̄ pecuniarum cupiditate deest voluntarie

Et nusquam cum blasphemies

Mō furabis

Vnus adorat deū et sagittis minuitur

Sanctū ante nomen in arma timet

Roma ruens vnda tyranni plaga fera

Sabbata sacrent pque omnes abiciatur

Cum mos honorat pces musca pmet

Inde culex tristis post musca nocuisse

Et mō oculos pecus mel morte ferules

Mō mechando culex cruciat tyrides

Cruda pecus strauit vesicas secta canit

Cui mō furat nec grandinis ignis tonatur

Et nō testat res falsa locusta fugatur

Inde subit grando post bruchus dem nefando

Mon occides

Ne despicias cuius una suorum talia nec cedas vel optata

Verbo facto cogitacōe

Ne obras neq; pnam nec de tribus verbis non factis

Mō verbo tres eos pte neq; patrum

Mō oculos tot de nō lig̃ deficio nec malu ofilabo

nec ydem

Alios oculos de malo

Verbo facto opere

Quod ex conceptu oriri nō debes

Verbo facto cogitacōe mala

Et nūq̄ aliq̄ creatā plusq̄ meipsum et eandem hec debes

Mon concupisces rem proximi tui

Ne despicias cuius una suorum talia nec cedas vel optata

Noceas proximo tuo dolo opus pulsa facere

Et sortilegijs nec quietabis tot det tempus nec deus

nec opus

Mon occides

Nullū deum credas preter eum

Quem tot dies semper adora

Omnia eum que deleo tot fenda sit tot deas

Mon adulterabis

Ignis ardet et sagittis minuitur

Sanctū ante nomen in arma timet

Roma ruens vnda tyranni plaga fera

Sabbata sacrent pque omnes abiciatur

Cum mos honorat pces musca pmet

Inde culex tristis post musca nocuisse

Et mō oculos pecus mel morte ferules

Mō mechando culex cruciat tyrides

Cruda pecus strauit vesicas secta canit

Cui mō furat nec grandinis ignis tonatur

Et nō testat res falsa locusta fugatur

Inde subit grando post bruchus dem nefando

Mon furabis

Ignis ardet et sagittis minuitur

Sanctū ante nomen in arma timet

Roma ruens vnda tyranni plaga fera

Sabbata sacrent pque omnes abiciatur

Cum mos honorat pces musca pmet

Inde culex tristis post musca nocuisse

Et mō oculos pecus mel morte ferules

Mō mechando culex cruciat tyrides

Cruda pecus strauit vesicas secta canit

Cui mō furat nec grandinis ignis tonatur

Et nō testat res falsa locusta fugatur

Inde subit grando post bruchus dem nefando

Mon occides

Septem Sacramenta ℣ ℣ Septem articuli fidei ℣

Baptismus — Primum

Confirmatio — Secundum

Eukaristia — Tertium

Penitencia — Quartum

Extrema Unctio — Quintum

Ordo — Sextum

Matrimonium — Septimum

Baptisinus — Primum

Incarnacio — Secundum

Passus et vere mortuus — Tertium

Descensio ad inferos — Quartum

Resurrexit tercia die — Quintum

Ascensio celum — Sextum

Sedet ad dexteram patris — Septimum

Deus ℣ Spus timoris. — Habuit David

Ascensus dm ad Judicium

Ysaias Dispone domui tue qm morieris tu.

Ysaias — Visitat infirmum — mortis retro dacio.

Jeremias Cruciatus qui de audicu fugito toto corde contre mistio

Jeremias — Confessio lacrimarum — Expectatio extremi Judicii

Salomon Veniet magnificet patres tuos tuos et traducet illos extra fines tuos in ætates tue

Salomon — Cibare eucharistiam — Demonium arcet sacio

Jeremias Infletu veniet cum misericordia adducā eos

Jeremias — Vestire nudum — Opera misericordie

Matheus Egressus petrus fleuit amare et recordatus est verbi

Matheus — Potum sitientem — Peccata retro dacio

David Qui dolores ut parturientis

David — Colligē hospitem — Infirmitatem visio.

Ysaias Quis credidit auditui nostro et brachium domini cui revelatum est

Ysaias — Spus sciencie — Habuit Jacob

Resurrectio dm

Jacob Qui cum deo locutus est in valle mambre

Jacob — Spus consilij — Habuit Abraham

Passio dm

Abraham Qui ambulavit coram deo in cuius conspectu custodiunt angeli

Abraham — Spus fortitudinis — Habuit Ysaac

Sepultura dm

Ysaac Qui multas regiones sustinuit quas habitaturi sunt eis

Ysaac — Spus intellectus — Habuit Noe

Baptismus dm

Noe Qui cum adhuc viveret inter homines fabricavit arcam in qua liberati sunt pauci

Noe — Spus sapiencie — Habuit Adam

Nativitas dm

Adam Qui omni creature que sub sole est nomen imposuit

Adam — Spus fortitudinis — Habuit Ysaac

Sepultura dm

Augustinus Quod si sine precum meum infirmo nō plus deo orare qm predicto

Augustinus — Depelli a re mortuos — Retro dicio eterne damnacionis

Augustinus Quod si sine precum meum infirmo nō plus deo orare qm predicto

Augustinus — Depelli a re mortuos — Retro dicio eterne damnacionis

Ysaias Dispone domui tue qm morieris tu.

Ysaias — Visitat infirmum — mortis retro dacio.

Jeremias Cruciatus qui de audicu fugito toto corde contre mistio

Jeremias — Confessio lacrimarum — Expectatio extremi Judicii

Salomon Veniet magnificet patres tuos tuos et traducet illos extra fines tuos in ætates tue

Salomon — Cibare eucharistiam — Demonium arcet sacio

Jeremias Infletu veniet cum misericordia adducā eos

Jeremias — Vestire nudum — Opera misericordie

Matheus Egressus petrus fleuit amare et recordatus est verbi

Matheus — Potum sitientem — Peccata retro dacio

David Qui dolores ut parturientis

David — Colligē hospitem — Infirmitatem visio.

Per sna sancta precepta quicunq; adventū dm nr̄m iesu xp̄m filium dei expectant ut cum venerit et pulsaverit confestim ei aperiant sint digni regnum celorum mansione et eo cum electis apostolis et omnibus sanctis introire

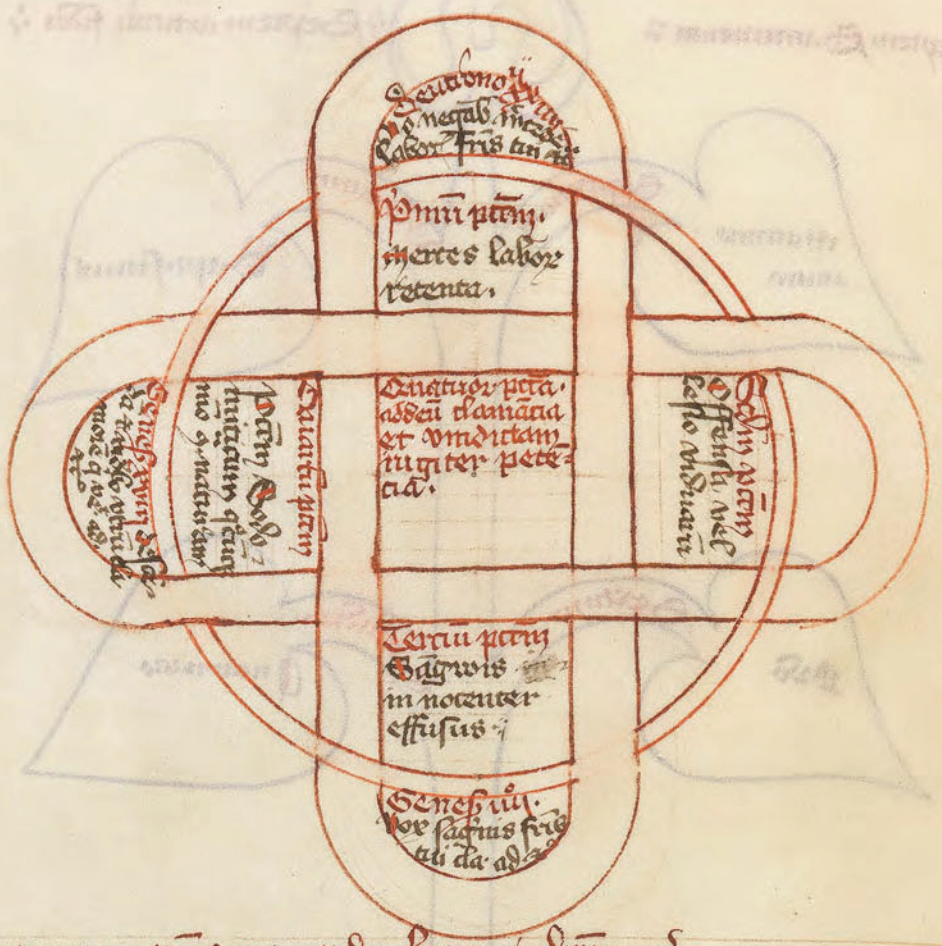

De quatuor petris que cottidie clamant ad dnm
Bis duo petra speculi nitet notata
Hic misi tergant ad dnm vocis fletu
Vindictam querit attactis q̃ meruerit
Vt arcet est horos primu subtracta laboru
Tertis lesaru sit fructus reddat
Emit ortis bis pretijs decoros
Donet ut cum fuerit hys salutis
Hys absentis nos arue fons pietatis

Dauid viii. Absolutus meis multi me due. Et abiliens parce seruo tuo

Sacra theologya.

gloriosa trinitas.

Primo die lucem tellus celumq; duxem ⁘ Produxit mas bolo nuncupans vt bene fuit ⁘

In principio creauit deus celū et terrā. Terra aūt erat inanis et vacua et tenebre erant sup faciē abissi et spūs dñi ferebat sup aquas. Dixitq; deus. Fiat lux et facta est lux. Et vidit deus lucē q̄d ēet bona et diuisit lucē ac tenebras appellauitq; lucē diē ac tenebras noctem. Factumq; ē vesp̄e et mane dies vnus

Alma firmamentum quod celum est vocatum ⁘ Tabula demonstrans diuina vultus a manum ⁘

Dixit quoq; deus. Fiat firmamētū i medio aq̄e et diuidat aq̄s ab aq̄s. Et fecit deus firmamētū celū diuisitq; aquas q̄ erāt sub firmamēto ab his q̄ erāt sup firmamētū. Et factū ē ita. Vocauitq; deus firmamētū celū. Et factū ē vesp̄e et mane dies secundus.

Terra de mare simul tenam deum meam ⁘ Pomiferum lignum herbam virtutem dico vnam ⁘

Dixit vō deus congregētur aque q̄ subtelo sunt in locum vnū et appareat arida. Factumq; ē ita. Et vocauit deus aridā terrā. congregationes vō aquarū appellauit maria. Et vidit deus quod esset bonū et ait. Germinet terra herbam viridem et facientē semen lignum pomiferum faciēs fructū iuxta genus suum cuius semē in semetipso sit sup terrā. Et factum est ita. Et protulit terra herbā viridē et afferentē semē iuxta genus suū lignūq; faciēs fructū et habens vnūquodq; semen secundum speciem suam. Et vidit deus q̄ esset bonum. et factū ē vesp̄e et mane

dies tertius.

Quadrat q̄ planetas maiores vt deus tuus ⁘ Creat vas da nom iuxta cuncta ⁘

Fecit aūt deus duo luminaria magna. luminare maius vt p̄esset diei et luminare minus vt p̄esset nocti et stellas et posuit eas deus in firmamēto celi vt lucerent sup terrā et p̄essent diei ac nocti et dividerent lucē ac tenebras. Et vidit deus q̄ esset bonum et factū ē vesp̄e et mane dies quartus

Reptile volatile cete grandia sunt generata ⁘ Edunta de ymbre per deum multiplicata ⁘

Dixit etiā deus. Producat aqua reptile āie viuētis et volatile sup terrā sub firmamēto celi. Creauitq; deus cete grandia et omem āiam viuētem atq; motabile q̄ produxerat aq̄ in species suas et omne volatile secm genus suum. Et vidit deus q̄ esset bonū benedixitq; eis dicens. Crescite et multiplicamini et replete aq̄s maris. auesq; multiplicentur sup terrā. Et factū ē vesp̄e et mane dies quintus.

Hesterni die hominem sibi similem deus formauit ⁘ Cum prius voluntas. rati bestias tuo pascuum ⁘

Dixit vō deus. Faciamus hoīem ad ymaginē et similitudinē nr̄am et p̄sit piscib⁹ maris et volatilib⁹ celi et bestiis omnique reptili q̄ mouet sup terrā et creauit deus hoīem ad ymaginē et similitudinē dei creauit illū masculū et femellā creauitq; illos deus benedixitq; illis et ait. Crescite et multiplicamini et replete terrā et. Et factum ē vesp̄ere et mane dies

Sextus.

Considerans hystorie sacre plenitatem nec non difficultatem. scolarū quoq; cura studiū sacre lectionis maxīe illi⁹ quod in hystorie fundamēto uersatur negligentiā. quarūdā quoq; exemplaria libroz turpine siue scolaca quereciū. ualentiūq; ēē si in sacculo quodā memoriter tenere narrationes hystoriaz. temptaui seriem sanctoz patrū ab quibus plenitudo et regalem tribū xp̄i originē hūt ad eoz opus in unū opusculū redigē. qđ et facilē plenitate pter subiectam oculi formā animū sit oblectatiū. et assiduis facile possit p oculi hūta memoria omēdari. et omnibus legentib⁹ utilitas cōferri. sinquo quidem laborem nō facilem primo negocii plenū ingressus assumpsi. ad breuitatē sēm data tam formā ita studui ut nichil de ueritate hystorie preter miserim. si ab Adam nichoaus per patriarchas iudices Reges prophetas et Sacerdotes eis cōtemporaneos usq; ad christum nostrū. s. xp̄m oīmē pduxi.

Adam magro damasceno formatus et in paradysi vnde quatuor flumina oriūtur translatus. ad sem de costa dormentis facte eue nomīe impsito sicut et ceteris rebus. de xp̄o et ecclesia pphetasset. et eedem de comedendo pomo acquieuisset, pro dilectionē eiecta inditatus his perizomatibus. a dño de paradyso. ellocatus cherubyn et flammeo gladio post inprecationem abiectus. de terra maledicta insidere vltus panem acquirit.

Adam agricola dolens sua munera et pō fratris sui se pbata. licet a dño increpatus fratrem suū septiformi pēo mactauit. Qui postea vagus et instabil' sup terrā suis est, postquam a dño est maledictus

Iste Lamech primus introduxerit bygamiā. ei vnū i vsu et adolescentē ilium re amasset, vxorib⁹ obhoc sibi penā in septuplū debere pre dixit.

Iste Iabel adinuentis portatilib⁹ pastoz tentoriis. primus greges pqualitatē genetis et etatē diuisit.

Iste Iubal pater ca nentiū in cythara et organo. idest musice artis inuentor. in tu lupna laterina et altera marmorea cōtra frendiū et dilunium scripsit.

Tradit quidam penam Cayn duasse usq; ad septimam generacōnē. qa vt pēa cōmisit. s. nō recte diuisit. fratē occidit. dolose egit. uomis in agrū omisit. procaciter negauit. desperauit. nec dampnatus penitenciā egit.

Nota q maledicens deus pēo inpadysi. primo a serpente cepit. ordine seruans et congruū maledictōnū numerū. Serpens .n. pius et plus pēcauit qua mulierbus. nam mundi. mentitus est. et decepit. Et qua inuidit excellentie hominis dōm est ei. sup pectus tuū gradiens. qua mentitus. punitus ē in lingua et more sic. terrā comedes cūctis diebus vite tue. primo abstulit et nocē ei et posuit venenū more eius Qua decepit. dicens contra mulierem. Vīa multiplicās multiplicabo ānas tuas in dolore et in tristicia. hinc ē q sicut serpentis venenū hoiem. sic spūm hominis ferum primit serpentē. sē mundū timet. nec tuti insilit. Mulier in duob⁹ peccauit. sup bium et uentrē comedit. pro primo dōm est ei. subiuni potestate eius cui violentā ut cū ulneribus te affligat. Pro secūdo dicitur. q in fructu pēcauit. in fructu sua punita est. vnde. In dolore paries. Adam aut q in solo esu pēcauit. in labore quereris panē edulij punitus est. s. maledicta terra more tuo idest pope. s. pēo tuo. Item terre cui maledixit. q de fructu terre transgressio facta est et non de aquis.

Iste matusahel uixit annis. dcc lxxvij.

Ada agricola dolens sua munera et pō fratris sui se pbata. licet a dño increpatus fratrem suū septiformi pēo mactauit. Qui postea vagus et instabil' sup terrā suis est, postquam a dño est maledictus

Iste Lamech primus introduxerit bygamiā. ei vnū i vsu et adolescentē ilium re amasset, vxorib⁹ obhoc sibi penā in septuplū debere pre dixit.

Iste Iahel adinuentis portatilib⁹ pastoz tentoriis. primus greges pqualitatē genetis et etatē diuisit.

Iste Iubal pater ca nentiū in cythara et organo. idest musice artis inuentor. in tu lupna laterina et altera marmorea cōtra frendiū et dilunium scripsit.

Ihū Seth genuit adam cū xxx⁰ anno etatis sue. quoz tamen centū primum fuit Moyses quibus adam luxit Abel.

Iste Enoch placens deo translatus ē in paradysum. cū helya uiuit. qui qbusdam litteris inuentus libz enā ut inepta cōtinetur scripsit. subquo adam credit mortuus.

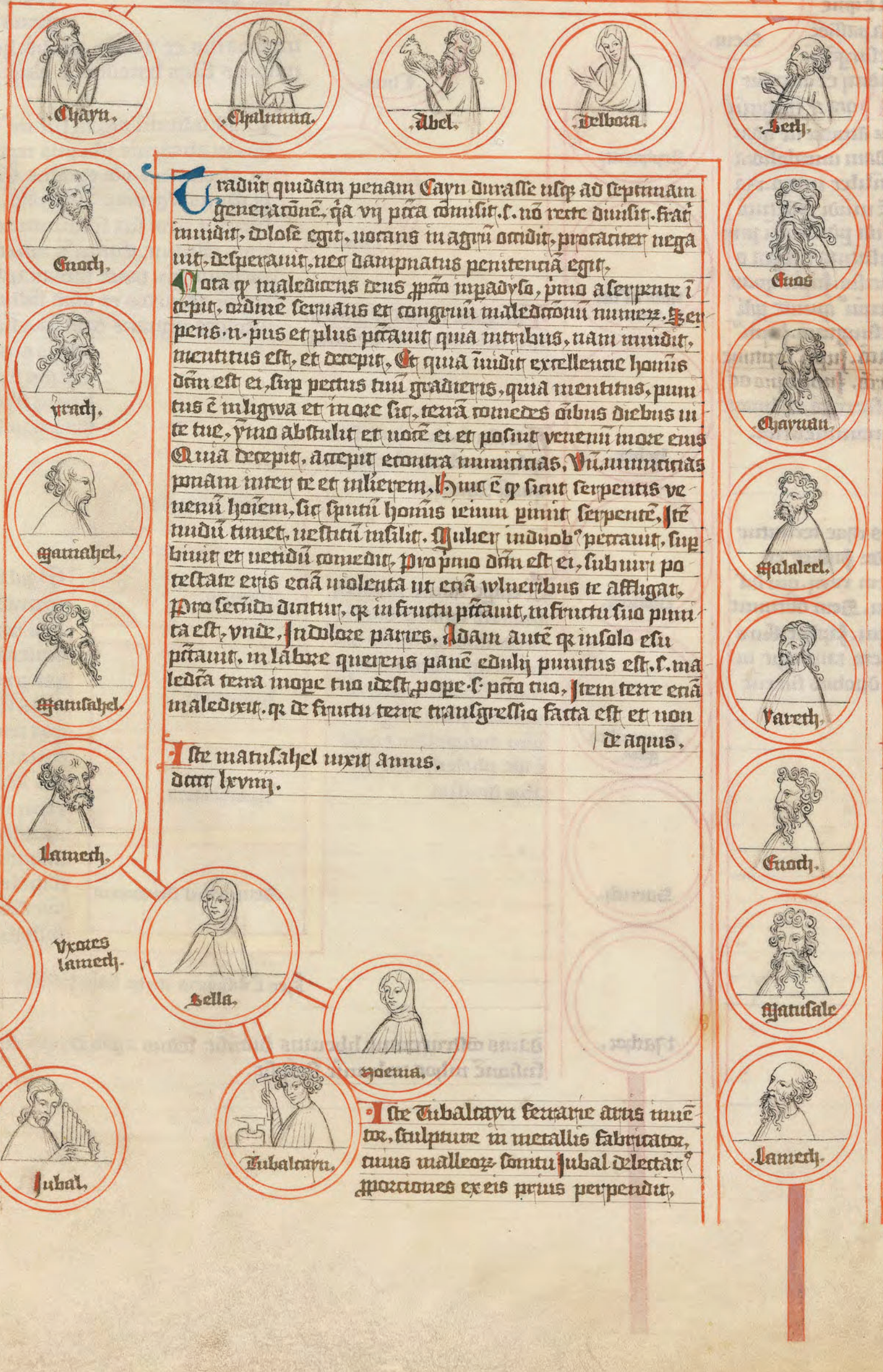

Iste Tubalcayn fortissime artis inuentor. sculpture in metallis fabricature. cuius malleoz sonitu Iubal delectat? mansiones ex eis prius perpendit.

Prima etas fiut ab Adam usq; ad noe. Secūda a noe usq; ad Abraham. Tercia ab abrahā usq; ad dauid. Quarta a dauid usq; ad transmigrationē babilonis. Quinta a transmigratiōe babilonis usq; ad xpm. Sexta a xpo usq; ad finem seculi. hee sex siūt

noe.

Japhet.

Sem.

Cham.

Chus.

Arpharat.

Sale ul'cay nan

Heber.

Phalech.

Reu ul'ragau.

Sarug.

Nachor.

Thare.

Abrahā.

Ysaac.

Jacob.

Ruben. Symeon. Leui. Juda. Dan. Nepthalim. Gad. Aser. Issachar. Zabulon. Joseph. Beniamin.

Hec est dispositio arche sām Moysen.

Hec ē dispōio arche sām Josephū.

Iudas. Ruben. Symeon. Leui. Dan. Nepthalim. Gad. Aser. Issachar. Zabulon. Joseph. Beniamin.

vuiuersū. Septima ē que seculū que iam pit a passiōe dñi. Octaua erit resurgēciū que iam piet a die iudicij et durabit usq; in sempiternū. Nota q; nō dicūt etates ppter numerū annoz ut quidā uolunt, s; ppter quedam mirabilia que ibi siūt unquā ulibet unico. xpi in principio prime etatis ē mūdi cōstitutio. In principio secūde mūdi diluuium prime gracie. In tercie institutio ē cōtra a regnale pcm arrogātia. In quarte Regū unctiō. In quinte pli dei in babilonē translmigratio. In sexte filij dei incarnatio. In septime iānue celestis apertio. In principio octaue erit corpz resurrectio. et tunc atq; malozz plena remuneratio.

Abhys tribus filys noe texuntur generationes lxxij. de Japhet xv. de Cham xxx. de Sem xxvij. qui dis seminati siūt p orbem. Sem obtinuit Asyam. Cham Affricam. Japhet Europam. Generationū Sem tantū hic inscribi, nam de alys duobus fuerūt gentiles.

Sex centesimo anno uite sue inundante diluuio noe archam cū vij. aiabus intrauit, quā spacio centū annoz loquente sibi dño. uiguti annis priusquā fieret. et exacientib; aquis sup tram a die bus, xxvij die septimi mensis cū steterit archa sup mōtes Armenie, et cū post xl dies corui emisisset ut reuersus ē, et postea colūbā ferente ramū olive xxvij die secūdi mēsis egressus ē de archa. eadem s. die qua intrauerat reuoluto anno. Qua quotta ē luna hodie, si xj addas totta erit eo dem die reuoluto anno. Si eiū hodie prima ē, eodem die reuoluto anno erit xij, cū xvij luna intrasset et accepto sacrificio, ei con fessionem tarus tonuit de sine sagwine susceptis, et insignū diluuij pcessa nō futura, mensuq; fini vms posita fuisse, uno qd prius euoluerat primus

Hic terminatur prima etas hūs annos v de lvj. sēm hebreos, s; sēm lxxij interpres vj ac xlmj.

Iste Sale uocauit Salem qui in Luca uocat Cayuan.

Ab illo Heber dicti sunt hebrei, uel ab abraham quasi Abrahei.

Tempe huius phalech facta est ligwaz diuisio mediocritōne turris babel in agro Sennaar. Ju cundus familia qua re manuit hebrea ligwa oim antiquissima dicūs ē ipe phalech. idest ab alys diuisus.

Hoīm z aiaiaz

Apotheca.

Sentina.

Hec est dispositio arche sām Moysen.

hoīm z aiaiaz.

Iumentum.

Apotheca.

Sentina ul' stercoraria

Hec ē dispōio arche sām Josephū.

inebriatus, et a cham inuisus, huic maledicens et reliquis filys benedicens obiit.

Post diluuiū erecta siūt iij principalia regna. Assyriaz ab oriente ubi pius regnauit belus. Sidonio nū ab occidente ubi Egealus, Citaiū ab aquilone ubi uinus. Egyptiaz a meridie, ubi mineus. Belo uxorē sua semiramis q babyloniā caput regni cōstituit. Cuius q uictor ydolaz siut sacēs ymaginē pin. tandē sardanapalus aquo arbates regnū ad medos et pas tūlulit. Sup quo tandem Astiages regnans data filia sua principi pse aqua Cyrus ortus ab eo ē sūpatus. Q mortuo regno adipas transiuit Darius filius Astragis cū eodem Cyro regnauit.

Egulā auream et diuinam rotundam tulerat, pter quod dūs iratus i hay xxxvj uiros occiderat lapidauit, ciuitatē hay pmisidias intendit. Gabaonitas iseruos liguarios z aquarios recepit. quiq; reges q obsederant gabaon pducto spacio diei sole z luna stantib; pemit, xxiiij reges q erant cū iabyn interfecit, altare structo i bal hūdcōnes z maledcōnes ad montem scat. terrā aliis sām cōfessionē aliis sām traditiōes distribuit. duas tribus z dimidiam q meditu suo post xiiij annos alia re iuxta tumulos pro

dans cōstruxerant liberans diuisit. fedus applo decolendo uno deo per aque effusionē mhoc uolumine scripsit.

Filij thare fris abrahe.

Ste nachor filij thare cū exilij
d'caldea ducta
uxore mel
cha filia
fris sua
rā. exīt
morat' i cha
rā mesopotā
mortua i fre
suo. r abijt
terra cha
naā pegri
te hos ts
fris sr

nachor.

Aram.

Thare.

Thare nō ualens
fre iuuias sibi illa
tas de igne adurendo
ubi r filiū suū pnogem
tū aram extinxerūt. pegri
t' ē cū abrahā et
nachor et

Sara.

familia aram mcharam mesopotamie. ubi cōplens dieb⁹ qnq
annis mortuus ē.

Iacob subplantato fre suo tū i pmogenitura. tū m
bñdcōne. i mesopotamiā pfectus. cū pulsione uxta
lutterā tytulū excepit. r prachel r lya seruitutē xiiij ānis
tū laban cōplesset. pacto d'alijs vj annis mutatōne ū
gaz uxr cōplexo. cū uxorib⁹ r filijs xj. a laban fugato sub
latis ydolis a rachel rapiens. in galaad ē cōprehensus.
Fuit cū Laban fedꝰ multo i lapidibus ad manayim ubi
castra angelor uidit. pfectus. ordinatisq turmis

Connubia. uxor.

Agar.

Cethura

madan

madian

Hus.

Bus.

batuel.

melcha

Loth.

hus r bus et
batu el cū alijs
os qui
d'q⁹ genū⁹
de fre vna. cbus
dr balaā
q fm hebreos
dr i iob eluid
buzites.

Rebecca

laban.

moab.

Amon

Hanc Rebeccā addux⁹ eliezer
seruꝰ abrahe
ysaac d'ne
sopotamia fo
rore laba fili
am batuelis

Ysaac cū labrāte ipm Re
becca r oratiōn d'esau filium
Iacob audiēte apud abymelech
ingenuus. cū uxore duxit sororem
de fre cētuplū colligēs. ibus pur
is exubātis r qnto fō i hervsalē.
ibiō fedꝰ iuxta
cū abymelech
r phycol. esau
nxpbato. Ia
cob igna
r hudix⁹.

Ste iob ut traditū quidā fuit
res hale i edom q r i genere dr
telon pnepos esaw. hebrei
dicūt eū descendisse d'hus
pmo

Ste balaā q i iob dr eluid
descendit de bus. q balaach
adductus ut malediceret
isrl. et benedixit loqnte
sibi pus asina et
de ortu stelle et
saluatoris p
phetauit.

Eliphaz

Reuel

Iob.

balaā ul'
eluid

Esau.

Lya libera.

Iacob.

Ancilla
rachel

Ancilla lye.

Rachel lubā.

bala.

Celpha.

Ioseph

ruben

Symeon

ysachar

Leui.

Zabulō

dyna.

Beniamin

Iudas.

uxor Iude

Ste dathan et abyron filij eliab. qui
dem pauci numerati de Ruben descenden
tes tōne pmogenture. p moyse duca
tū ppli nolentes. ppt seditionē quā
mouerūt suggestione cho
re unū
ab sacp
ti sunt

dathan

abyron

Manalles

Effraim

fris.

Aaron.

Moyses

Maria.

Iosue

chaath.

merari.

Ste dno filij chaath
sunt. de
altero tū
descendit
suscitauit
qr deo fuerit
sacerdotes.

Post mor
tē Iosue
ān otho
niel. tūc
qūā fuisse fris q
legē d'ydolo
rum chore r de ux
ore Ieuite.

Ste othoniel per
cussit cariathsepher. vīr hui⁹
arā uxorē q
peciit irriguū
sup⁹ cui irrigu
o inferiori.

othoniel.

chore

Ste chore
iungauit
sonū aaron d'
sanctō eo
q ipe fu
erat de p
mogenito
r Iuuay. et
cū eo xr l. igne
dīno pyit. data
qr r abuō tūc
ab sacpti sunt

Ste dno filij chaath
sunt. de
altero tū
descendit
suscitauit
qr deo fuerit
sacerdotes.

Ioseph

Leuitarū

Hec tēpa tūr sēnda
etas hūs ānos sēnūdū
hebreos i cū xxij. sēdm
lxx interpres ij lxxij.

Ysmahel

Nabayoth

Cedar.

Anno abrahe
lxxxvj natus ē
ei ysmahel. Anno
ei⁹ cētesimo nat⁹
ē ei ysaac. Anno
ei⁹ d xxxvj. mor
tua est Sara.

Hos duos cū alijs x genuit
ysmahel de uxore egyptiaca.

Phares.

Hesron

Hamul

Thamar

Hec Thamar
cū decēsit Iudas duob⁹ filijs
suis. Her r Onan r illi ob q
nōiā sūm scelus pyssent te
nuit Iudas uiduā i dom
pris sui timēs eā tradere
sela q fieri debe
bat
qm le
gē sulcitādi seis. dēq
postea sedēte i bimā mu
tato hītu vadēs Iudas
uxore suā Sue mor
tua cū vīa opilione
ad tondēdas oues pha
res r zaram adunū ptu
bitū genuit suspicās ē
storiū. q postea ādpatrē ducta tāq i adulterio dēprehēsa p ama

Sue

Sela.

Onan

Zaram.

uadū tadū tūlies
matutina lucta le
so uetno cū angelo
cōpleta. mutatōne
nōis frā pmissis mu
uerb⁹ tremebūdus fri suo occurr
rit. filia dyna a sychem oppssa r sich
imis molo otalis. nullu di
pce tubethel altare erexit
r domū purgauit r ieffia
ta eo nciente. r rachel ip
tu benamyn exspirāte. ui
transtuum gregis taberna
culū fixisset. postea i egyptū re
porte famis descēdit. ubi a yo
sep filio suo honorifice sus
cepꝰ respōdit pharaoni de
etate. bndās pdecim filios
uxata terminauit.

De Eleazar fuerũt sacerdotes qui ponũt
multas lineas descendentes usq; ad tempa xpi
scdm ordiem judicũ regũ et phetaz.

Ponti fi ces.

eleazar. ythamar. nadab Abyu

phynees.

Abysue.

Boozi.

Ista delbora uxor barach uel lapi
doth occisa syra p iabel interfecit
cui princeps fuit sysara z cantici
cenuit

Iste Gedeon salutatus ab angelo
cui sup petram carnes obtulit ab
arabaal destructa dns ierobaal su
scepto signo uellere cu ex uno
more canũ lambentib; lacticus
fractis et tubis dangentib; q; mor
reges s; oreb z zeb z zebee z salmu
na interfecit

Iste abymelech filius ierobaal d; con
cubina. in sychen frus rex sup sychimi
tas lxx fres qs interfecit sup stue io
nathan. q parabolam de olyua z fici z
uite z rampno sychimitis ppasuit.
eande etiã sychen cu principe suo gaal
destruxit p zebul z fragmẽ mole p
manũ mlieris in oppido thesbe pjt.

Iste septe a filijs ut simul; erectus
i regione tob domarans postea super
eos princeps frus supatus amonitis
vota alligatus filiam post planctũ
ugumtatis xl diebus ymolauit z ty.
de effraym p sedh bolech diuidicans,
adnada yordanis trucidauit.

Delbora

Gedeon.

abymelech

thola.

jayr.

septe

esebon.

aylon

Sangay

Iste Sangay
occidit de in
tos vno va
mere.

Ayoth

Iste Salmon
duxit i uxore
raab meretrĩ
q receptis explo
ratores i ierucha
et absconditi
i stipulã lini
sup muros et li
berauit domũ
suã p filũ cor
dei positũ in
fenestra ei de
struenti ierĩ
cha.

Aram

eglon.

Ammadab

zaalon.

Salmon

Boos.

Iste zaalon egressus de egypto
princeps fuit tribu iuda z ita ue
rũ est qđ dixit dns ad abrahã i ge
nesy. q quarta gnãõe exient filij
isrl de egypto frã cõputatõe scdm
tribũ regiam. ut generatiões no
tem; nõ psonas s; successiones. qđ
potes uidere computando a iuda ad
naason sinõ milia illa cõmeatur.
q̃rta gnãõe in tribu sacerdotali su
mend; e ordo cõputionis. cõputan
bus a leui ad eleazar.

Iste helmelech cũ uxore sua noem
tpe famis de belleem pegnat; in
moab ubi acceptis uxoribus filijs
suis. s; ruth z orpha z maalon filijs
cũ pre reditu noemi cũ ruth moabi
te de qua boaz genuit obeth substas
semen ppinquo defuncto.

noemi. helmelech

gaalon. cheylon

Ruth orpha

Hec sunt nomina xly mansionū istorū ppli ptres annos.

Hec figura ualet ad intelligēdū qđ dr̄ i numeris de dispōne pmissar elemēta certa tabernacli, plr̄ ad intelligēdū difficiliora q̄ leuite q̄r dentis habitacōnes

Mansiones tertii anni. .xxj.

Mansiones primi anni. .xly.

Ramaſſe, Jamsuph, Sochot, Desertū syn. Ethan, Delpheta, Phyarot, Halus, Mara, Raphadim, Helym, Desertū synai,

Sepulcra concupiscentie, Asseroth, Rethma, Remonphares, Lebna, Ressa, Celata,

mons sepher, Arada, Macheloth, Thare, Esmona,

mons Seroth, bennathan, mons gad, gethrebatha, hebrona, melcha, Alyon gerabet, Cades

Mansiones tercii anni .viij.

Mons hor, Salmona, phynon, Oboth, Jeabarim, Debungad,

Helmondblatayim, Abarym, Campestria moab,

Mansiones quarti anni .viij.

Mons Sephar, Mons Aser, Mons Sarphat, Mons Galaad, Mons Seir, Campestria Thamnatsare, Campestria Galgalorum, Mons Ephraym, Mons Gabaon, Mons Ramatha, Mons Sarra, Mons Effron, Campestria Jericho, Campestria Jordanis, Campestria Abelsatym

Mansiones quinti anni .xx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones undecimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones duodecimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tertii decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quarti decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinti decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexti decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septimi decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octaui decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones noni decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones vicesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones tricesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quadragesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones quinquagesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones sexagesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones septuagesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones octuagesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones nonagesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi undecimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi duodecimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tertii decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quarti decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinti decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi sexti decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi septimi decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi octaui decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi noni decimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi vicesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi tricesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quadragesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi primi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi secundi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi tercii anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi quarti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi quinti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi sexti anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi septimi anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi octaui anni .xxx.

Mons Hor, Mons Gabgad, Mons Dibon, Mons Abarim, Campestria Moab, Mons Nebo, Campestria Jordanis, Campestria Jericho, Campestria Abelsatym

Mansiones centesimi quinquagesimi noni anni .xxx.

Mons Hor, M

Abisa Ozi translatꝰ ē sacerdociū de eleazar aū
hely qui fuit de ythamar et puan fuit hꝰ qua
tuor exteriores.

Saul dū q̄rit asinabus ꝑis a Samuele
mula olei unctus tua signa sepulchꝝ
mū tuꝝ quos psallebat accipies in
patis eliis ē ⁊ unctus. q̄ dnūs
ifinita bobꝰ mā iabuthas anaas libe
rallet signū ne dei itonuuo sa
muele īuocāte audiuit. q̄ nō
erspectata vꝰ diebꝰ samu
ele sacra
tiras
⁊ idō
abea
ere
dargi Jonathas
tus. sine
ense ⁊ lancea ꝓpriate Jona
tha ai armigero phylistheos
ꝛcussos straui. ⁊ iona
tha q̄ sauꝰ mira maledixit
nemedit nix a se empti su
mpsit. quē dnūs ex

quē mīsulebat īegressu ramatha leu
rachel īquerenꝫ thabor īuenerꝫ tres
uasphat uere sue tibꝰ tres

agag amalechite pepercerat licet ei Samuel lugeret. electo
dauid reprobauit.

Saul ꝓmꝰ rex
israhel.

Jesse.

Abygail.

Amasa.

Ysay ul'yesse.

Sorores dauid.

Sarua.

Joab.

Azael

Abysay.

Melchysua.

Jsboseth.

Abyrol ꝑa ve
re dauid.

Hasabel

Habitacio
regis et sa
cerdotum.

porta aqui
lonaris.

porta ueris
uel iudica
ria,

porta valle
yosaphat
ul' gen.

Archaxersis,
ꝑse decimas accep
ta epla de legacōe i ihrlm
tumos cū vi portis hic ānotatis i angustia cōstituit. ꝓlm abusiua liberauit. ignē nouū
de stipitib⁹ ab sōlis ayerentis suscep. legere esdra i sacrophya ceremonia xxiij die septimo
ꝓlm ad audiēdā legē quat idie ⁊ ꝙten i nocte i nocte duerme fecit. decimo capite in
ihrlm reverso ad celebracōem sabbi ꝓlm mouet.

Ozi.

Zaraya.

Hely.

Merayoth.

Ossiny ⁊ phy
nees.

Amarias

Achitob.

Abymelech

Achytob

Abyathar.

Sadoch.

Eliab.

Ammadab.

Sammaa.

Tria templa legꝭ fra fuisse i sacra scriptura. ꝓmū
plū dñi fm a Salae. Secūdū i mōte gari zym fm
a manasse fr Jadv sum pōtifex tpe dary. Tercū
tantate elypoleos fm ab onya pr symois tpe
Antyochi magni, Je plū dñi tres dedicacōes
legꝭ ꝓmā a Salae fam i autūpno x die dece
bris. Secūdā i mere xij die. xij mēsis casleu
i decembris a Juda machabeo fam i hyeme,
Vū fa fuit enema i ihrlim ⁊ hyemps eat
et hꝰ fm ē tpe Antyochi epyphanes.
Hic redit sacerdociū ad eleazar tpe Salois, qui
Abietho Abyathar q̄ fuit de ythamar restituit
Sadoch q̄ fuit de eleazar.

Dauid vbeth vij ānis pfalle gluti aa fin asq; ca nentis phetay the ex dotales to abia dnīb⁹ a to sep manu listeis post eū hoīā d nabal aby

ō mūn⁹ fratr⁹ mregē elōis ē adūo p samuelē ē munctus leem i sīguū regis. postea mehron i regē sup tribū juda z vj mēsib⁹. rexō sup totū isrl xxxiij ānis. saulem dō mitigans, morte golye ammā jonathe sibi nans, genet regis trōs. an⁹ iudia oblaudem erga eū salutata ai ei⁹ cauelā ceuni ppu straffet. utū lauare dū pcalleret. ubidu tellurī astricta muthol stamā i certū pa euasit. saulē cū luctoab⁹ i nabayoth p tē būsiō samuel' illesus iudit. jona cān se sagittis fed⁹ uuyt. panes sacer comedit, sīlato furore aput achis. suscep

thar dueth lah saul libera dmon. plequētis amūdis stulto gail

pemptus erep berauit. jucaph. a mau entib⁹ phy tus, eundem

pdidit. moztuo duxit. hastā z uas aque de capite ḡan l' plequēs dam tulit. ab

Celyab. Abſalon. Salemon Adonyas Saphacyas. Jethraā ul' nathan.

achis i sicheleg tedies amaledītas pcussit. nū cū mortis saul occīs carmē lugubre plangēs, mor tuo ysboseth solus regnās. d' ihrlim yebusei erant. z amello edificauit, omīs phylisteis i baalphara sim. archa i ihrlim reducta amychol unctus ple pmissa. dom̄ū dn̄e dificare phi bitus, moab sumptis menēs pcussit phylistē os vdūneos, i

Adonias

Reges Juda.

Abda Semeyas. Roboam xvij.

pphe cōtemporanei regibus juda.

ualle salnazz officiales dignitates distribuit. Vnā manu amanuēz occidit, absolon pnūs fr reconciliatū postea se plequēte fugit. q pemp to z achytophel cōsilio ihrlim redyt. pphā nu merato nam dī sibi actuit, vnctō salone dā to ei d' nūdata hostiū pcepta obyt.

Hec sūt nōia regū q̄ post salonē sūp isrl'. i. sūp. x. trib⁹ regnauerūt. a primo yeroboā q̄ regnauit cōtra roboam usq; ad osee subq̄ captiuate sūt x trib⁹ a sal manassar rege assyrioz q̄ posuit eas ultra fluuiū goeam ultra mōtes pharū z medos i. ultra capios mōtes. Regnē ulyssem Alexandri macedonis q̄ macedō toto duas gentes i mūdas. s. gog z magog rudulit alexander ne tota terra abeis cōtamīaret. Hos aūt omēs antexpt liberabit z inde educet et hunc exspectant inde et nedūt ee uelliyam. Salemo amisso iuab z semey z adonya acepta acto post ymolatōnē sapīa. z iudicū de meretrib⁹ cōcepta. cēplū ope yram cōdidit vij annis et totidem mēsib⁹ decima die mēsis septēbris cō secrauit. dom ū gia fecit. regnā dnō re plure suste put

saltus tum saba hono pcedentis uite amore.

ut terminatur terra eius hūs annos dūtx xx.

Media colūpna hui⁹ numen ponūt' con trarietates d' collatōe annoz regū juda z isrl'. q̄ cōtrarietas ē ex diu sis, pharī dōs uel tempus exq̄bus liber regū collīs ē. Vū sadin diuisitates cōmūē sit q̄ alius aliud mutuū in choatōnis regū regū tam juda q̄ isrl' assignauit

Ille Roboam spreto senioz cōsilio. p adolescentū temeritate cōturbās pplin duas tribus cū leuitica retinuit et dūm ē regnū illud juda. qui

Contrarietates xvij synod'. Reges isrl'.

pēs suis exigentib⁹ impetū su sustinuit. q. p sanctis annis sub

Jeroboam xxij

Achyas.

lans sancta erexa substituit

Ille yeroboam x. tribus pallij ab achya silonita accipiens z egip tū fugiens mor tuo salōe in syrh en a x tribub⁹ elec⁹ i regē unctus cū statules mdan z ibethel posuit. Qui cōuiatōem abdo pphe audiēs mā ū arefactā z sanatā altari quoq; sacrificio et pphā abdo ob cōmissū saltū, pphe occiso. adeius pstigatōnē uias p uas nō declinans. achyam silonitem p uxorē de salute puer cōsulens transire nūnū fuc de sola cōnis audiens obyt.

Ille nadab obsidens gebethon urbem philistinoz occisus est a baasa.

Ille baasa luet correctus a ie hu pphā cū cētra asa edificasset tyrannā i pedit⁹ p bemadab marī ē.

Ille hela temulent⁹ a zamri est interfectus. q obsessus ab amri ciuitensis ē. Ille Amri tribus annis āmq̄ solus regnauit cōtendit cū thebny et edificata samaria obyt.

Azarias.

Jehu. Zacharias Asa. xij.

Tempe Achab regis isrl' edificata ē yericho ab abyel et hely as similitē indurens pactus aureo z unica nū⁹ filiū suos tauit. Achab p abdyam uocato cū l' pphas baal mitterit. plu uia data timore yezabel ītersecūi aufugit ibi cōmesto pane subcumcūō post iennniū xl dieꝝ. i mō⁹ dīgnus pceptū d' iun gendo azael iehu helyseo suscepit. ppdissequos principū exēn cū syroꝝ fugauit, bemadab i affech campestri capto parcens mytheam aquo redargut⁹ fuit iduxit, naboth quem vineam amso inepatus z hūliat⁹ sedechya falso suadēte, mytheā dū suadente ramoth galaad occidit ubi sagittatus obyt.

vij dieb⁹ xij synod'. ugj.

Zamri nō fili⁹ vij dieb⁹

Amri nō fili⁹ xij synod'.

Joyada ul' Bathachyas

Azarias

Amarias

Achitob

Sadoch.

Sellū

Helchyas.

Sarayas

Ioseph

Ioram. viij.

Ochozyas. j.

Achalia vj

Joas. xl.

Amazias xxix.

Ozias lij.

Ioathan xvj.

Achaz xxxvij.

Ezechias xxix.

Manasses lv.

Amon ij.

Josias xxxj.

Jechonyas

Salathiel

Zorobabel

Abiud

Eliachim

Azor

Sadoch

Achim

Eliud

Eleazar

Mathan

Jacob

Joseph

Jhesus

Achab filꝰ xxij syn.

Helyas

Ochozyas fꝰ hꝰ. ij.

Joram fratꝰ xij.

Helyseus

Alius helyas.

Jehu nō filꝰ xxvij.

Joachaz filꝰ xxv.

Joas filꝰ xvj.

Jeroboam filꝰ xlj.

Zacharias nō filꝰ vj mēsib.

Sellū nō filꝰ j mēse.

Manaen filꝰ x.

Phaceya nō filꝰ lxv. ij.

Abdyas.

Benedab.

Azahel.

Rasin filꝰ remolie

xvij.

ij.

v.

vij.

j.

xv.

xvij

xvij.

xvij

xxij.

vj mēsib

j mēse.

x.

ij

ij

Isaias

Osee. Amos.

Johel. Jonas.

Sophonyas

Jeremyas.

Olda.

ylayas.

Ezechyas

Manasses

Amon

Josias

Jechonyas

Salathiel

Zorobabel

Abiud

Eliachim

Azor

Sadoch

Achim

Eliud

Eleazar

Mathan

Jacob

Joseph

Jhesus

·Iste Josaphat regnauit in iherl'm nouē annis. Hic cum uidua hostib⁹ cōsolatorem accepit templo ab ozia dicente filiū Ouida & iherlim nolite timere vōbis et locū dimicationis istī uocauit cōuallē benedictionis. nūc dalles pōnēte filiū elyezer ppha. Elyezer. misyon gab siue contracte. ,Oziel.

·Iste joram duxit in uxore filiā achab regis israel filiā de finite dom esse tributaria⁹ iuda. Abillo joram pretermittit Mathe naasson suā ultra ad ozyam.

·Iste ochozyas mobsidione ramoth galaad interfūt sunt cū joram genere suo cui plebat ab eliu ā iehu vocat' iunctus. ppha unegem in israel.

·Iste athalia cū semie regia mortuo pter joas puulū quē rotabeth uxor yoiade filium pōtificis filia joram impatophorys vj annis

Ochozyas

Dauid

Ezechias.

abstōlum nutrit. post vj ānos a yoiada ignominiose ē interfō.

·Iste joas thesaurus gazophylacys ad repanda tecta templi ocioso azaria filio yoiade. q cum diuinos honores sibi sustinuisset impendi a seruis interfūs occubuit

·Iste amazyas pparabolā de carduo a joas rege israel nō correctus uictus abeo iherlim et diripiēdā et nuda dom dīi aspectanda et thesaurū interripiendū tradidit.

·Istis xiij annis fuit regnū juda sine rege qđ pbatum p libz libri regū et collationes annoz regū iuda & regū israel.

·Iste ozyas amator agriculture cum sacerdotiū sub azaria ulciscatis pcussus ē lepra. et media ps mōtis scissa ortus regales oppressit. subeo ppha cepit ylayas et osee & yohel et abdyas sōm quosdam.

Ochozyas

Ioram

Achab

Helyas

Helyseus

Alius helyas.

Joram

Ochozyas

Jehu

Athalia

Joas

Amazias

Ozias

Joathan

Achaz

Ezechias

Manasses

Amon

Josias

Jechonyas

Salathiel

Zorobabel

Abiud

Eliachim

Azor

Sadoch

Achim

Eliud

Eleazar

Mathan

Jacob

Joseph

Jhesus

·Iste ochozyas xpi syn. Hic ochozyas de lapsu suo cōsulebat deū accaron adultis duobus quinquagenarijs et tercio illeso reluctō abelya obijt.

·Iste joram michea pphita aquā inde serpto dante elyseo eū iuuante josaphat et rege dom rege moabitaz ad occisionē filioz cōpulisset. famemq; clamante cū gladio syroz nō cantib⁹ leprosis euasisset in obsydione ramoth vlneratus. postea a yehu sagittatus obijt.

·Iste yehu a puero helysei in regem ūnctus cū joram & azaryam occidisset. yezabel pphetiss⁹ et xpi filios achab capitib⁹ truncasset. & rly sues azarye permiss⁹ būdicente sibi jonadab. pphas et sacerdotes baal i samaria dolo interfecit. et templo eius destructo pro eo lacunas fecit.

·Iste pmus jechonyas vna oratio. jeremye i duo. libro pphie baruch scripta cū nec exemplo vera bitaniū finitz cōmotus. soluto ibus ānis nabuch donosor abeōde mortuus ē & extra muros positus

·Iste jechonyas secūd⁹ cōsilio semye traditur sedē i manu⁹ nabuch redeuntis cū quo curiter x milia transmigrauerūt mīez numero fuit ezechiel cū daniele et trib⁹ pueris.

·Iste joas cū iuratiss⁹ helyseū ad ei⁹ preceptū iacta sagitta et terre percussa tria. amazya uicto iherlim sibi tradite thesauro tulit.

·Iste jeroboam terminos israel cōstituit.

Post Sardanapulū regē assyriorū. ultimū monarchū regnauerūt in assyria phul et alij sequētes pordiem & temp⁹ pande dignitatis causa bella inferētes x trib⁹ captiuates usq; ad Ezechyam regnauerūt qū semacherib a iudea i assyriā exercitu pfligit⁹ a filijs i templo ē interfectus.

·Iste manaen mille talentis argenti datis phul ut abeo recederet. dono fallor⁹ uindicare nā ei⁹ inse pmocauit.

Eodem sedechya tricesimo ē regnū judeoz mq; sōm josephū regnauit ānis d & xiij. & mēsibus vj. diebus x. Secundū nō libros regū nō plene. d. Ab edificatōe templi fluxerūt ānī cccc lxxx. & vj mēses dies x. Ab egressu pli de egypto anno i lxj. mēses vj dies x. Ideoq; sūt cura regendaz sacerdotib⁹ meditu aceptionitate. nisi q; cura tpa paua fuerūt reges q; mseri⁹ post sacerdotes fuit ānotati. & alexādro nō finis successoib⁹ mq; maxīe regū egypti et syrie & secunda antyochi epyphanes & antiq; ptpa & temp⁹ & dimidiū tpis regnaturo eū certificauit.

Iste Joathā edificauit portā dom dñi q̄ speciosa dr̄. ab hebreis porta Ioathā. ab alys trās gregis sub quo ysayas uidit dñm sedentē & nawm cū mydica cep̄ ꝓphare.

Iste Achaz filiū suū pigmē ben non tacuit obsessus a rasim & facee. ysaye cōsolanti credē noluit, signū q̄rere cōtemplit, q̄ uelut to deo spe posita i teglaphalasar, ocnamita templi diuit. subeo roma cōdita et ysayas onus babylonis uidit. Iste ezechyas repatis hys q̄ patet dissipauerat. cōminuto serpente eneo, celebrato solēpni phase cū cōtumelia rapiate audisset ꝛcā dño humiliatus. p ysayā signa liberatōis a semacherib post tertiū annū fcā strage pangelū suscepit & credidit. q̄ laudib⁹ nō solutis egrotans signo sanitatis mouegressū solis ab ysaya ostenso credidit et sōs tantū tetigit. q̄ ostensis thesaurīs dom⁹ dñi babylonius ab ysaya redarguitus tinpate obiit.

Iste manasses cū ysayam serra ligneā diuinis exhibitis mira culis secuisset et plateas ihrlm sāgwie purpurasset. tandē intelligens nefaria sua. nō sine grādi admiratōe uitā mutauit i melⁱ.

Iste iosyas puerus octauus annio ꝓtexitus i martha. ad respōsū olde hūliatus ydolatriā cū exc̄lsis destruxit. ossa pseudo ꝓphāz et sacerdotū i bethel cōbussit. q̄ celebrato i cōpabili phase cū phara

Iste pharao q̄ & nechao uocat. ascendens ad pugnā contra assyriā ad flūen eufraten. uenit in magedon et cū ibi occurrisset sagittat⁹ ab andremā rege in cōsolabili plā gebat. a ieremia sup morte ei⁹ sanctē lamētatōes. qui tercīdecīo āno regni ei⁹ regn⁹ ꝓphare p tria signa. ingam ingilantē. ollā cuscelam et lumbare. fecit iosyas iij hūt filios ꝓmogēitū ychoniam. secūdū Ioachaz. tercū Sedechyā

Iste pharao q̄ & nechao uocat. mortuo iosya. medi filius a ꝓphā i regn nūc cōstitut⁹ & pharao sup ueiens pmo genitū s. ychoniam regē cōstituit et Ioathaz āmouit. et sertū in solo megyptī duxit. Iste tandē Jechonyas a nabuchodonosor ē interfectus et extra muros. iectus. q̄ s. nabuch Ioachim filiū yechonye regē cōstituit. & Ioathaz translatus tribus mēsib⁹ sertū i babilonā duxit cū. x. mulib⁹ iudeoz & tūc Sedechyam tertiū filiū yosie sub tributo i stituit. & iste Joachim filiū yechonie filiū

Iste phatee nō recti teglaphalasar q̄n captiuauit duas trib⁹ & dimidiā & decem zabulon et neptalim & ꝓpollens dimidie tribu.

Joathan. xv. .xv. .uj. phatee nō ḡ hi⁹ xx. .vnj. Achaz. xvj .iiij. Sue rege .vnj. .vj. Ezechyas. xxix. Osee nō ḡh⁹ .viij.

Tempe osee huius decimi anni ezechie regnā eius ter tiana ihrlm. captiuate sūt. & trib⁹ a salmanassar. inter quas & hoseas cui hystoria nota ē captus ē obsessaq; trib⁹ āms Samaria scuteis & iaculis ul' samaritāis ipleta. q̄ obtimarē leguū lege recepta nō recte uenit ydola.

Iste merodas pm⁹ ē rex babylonis famosus q̄ honorauit ezechyā cui⁹ nūcios ostendit thesauros dom⁹ dñi. p q̄ puto semp postea reges babylonis infestauerūt regnū Juda. ut nabuchod⁹ et alij q̄ sequūt⁹ quousq; ad balthasar q̄ ultimus fuit. tūc eius translatū ē regnū ad medos et pas. & ich vj noiati a merodā baladan usq; ad balthasar fuerūt reges chaldeoz. q̄ quāuis gestis insignes tamē i numō regū nō ponūt⁹.

Iste nabuchodonosor pm⁹ captiuatis duab⁹ tribub⁹ reliquas ihrl' godolya mortuo i cōfinia mē regni fuit de egypto. q̄ postea cū sens hystaus, vij mēsib⁹ ꝓce damel' in pristinā formā vij annis permutatus ē restitut⁹.

Iste nabuch secūd⁹ octauū q̄ suspensibil' diuebat⁹ plātauit. ꝓpter uxorem suam que media unde erat orta uidere uoluit.

Iste euilmerodach fili⁹ nabuchodō timēs ne ꝓ remansiss & ne a regno eum expelleret ad cōsiliū yoachim q̄d de tamē liberauit caduceū p̄is sui in ur ptes diuisū ut ut⁹ lumb⁹ dedit.

Hyosie post trāsmigratōem babylonis genuit Salathiel q̄ ad cōsiliū yemie traduxit sese i manus nabuch regis babylonis.

Iste Sedechyas q̄ ꝓpus mathanyas uase figuli nō instruct⁹ morte anange i retorta ꝓterit⁹. audita epla cōtra iemyā directa ut sic ficuū nec nō cōtrarie lagū cule vnj āno. a nabuch ē obsessus. q̄ reuocate & regē egypti supante iemas in ipsius. & de alio ieremiā tulus. redeunte ab obsidiōe nabuch. tandem ago nō chno, dū solut⁹ regi mala ꝓphasset i latū missus ab eunucho liberatus mala ꝓphare nō cessat. q̄ nocte fugiens in campis remotus cōprehensus captiuate, xl. anno ieremiā reluctā libero. & godolyā reliquis ꝓfecto in babyloniā rerus durit⁹ igno miosa relaxatōe ibi mortu⁹ ē & sepultus.

Hic finit⁹ q̄rta etas cui⁹ trū annoz et lxx trū ꝯdm hebreos. ꝯdm lxx mlt⁹ trū lxxxnj.

Iste Joachim cōstitutū regē appīo tulit pharao negyptū fratrem eius substituens.

Iste nabuchodonosor pm⁹ captiuatis duab⁹ tribub⁹ reliquas ihrl' godolya mortuo i cōfinia mē regni fuit de egypto. q̄ postea cū sens hystaus, vij mēsib⁹ ꝓce damel' in pristinā formā vij annis permutatus ē restitut⁹.

Iste nabuch secūd⁹ octauū q̄ suspensibil' diuebat⁹ plātauit. ꝓpter uxorem suam que media unde erat orta uidere uoluit.

Iste euilmerodach fili⁹ nabuchodō timēs ne ꝓ remansiss & ne a regno eum expelleret ad cōsiliū yoachim q̄d de tamē liberauit caduceū p̄is sui in ur ptes diuisū ut ut⁹ lumb⁹ dedit.

Hyosie post trāsmigratōem babylonis genuit Salathiel q̄ ad cōsiliū yemie traduxit sese i manus nabuch regis babylonis.

Iste Sedechyas q̄ ꝓpus mathanyas uase figuli nō instruct⁹ morte anange i retorta ꝓterit⁹. audita epla cōtra iemyā directa ut sic ficuū nec nō cōtrarie lagū cule vnj āno. a nabuch ē obsessus. q̄ reuocate & regē egypti supante iemas in ipsius. & de alio ieremiā tulus. redeunte ab obsidiōe nabuch. tandem ago nō chno, dū solut⁹ regi mala ꝓphasset i latū missus ab eunucho liberatus mala ꝓphare nō cessat. q̄ nocte fugiens in campis remotus cōprehensus captiuate, xl. anno ieremiā reluctā libero. & godolyā reliquis ꝓfecto in babyloniā rerus durit⁹ igno miosa relaxatōe ibi mortu⁹ ē & sepultus.

Hic finit⁹ q̄rta etas cui⁹ trū annoz et lxx trū ꝯdm hebreos. ꝯdm lxx mlt⁹ trū lxxxnj.

Tobyas Coniuges Raguel. Anna. Coniuges. Anna. Coniuges Tobyas Sara. Reges assyrioz. phal. tegla phalasar. Salmanasar Semacherib Assaradon. Sargon. Nabuchodonosor. Manuel. Nabuchodonosor. Euilmerodach. Radhach. Merodas baladas.

Prophetās daniel i chaldea sub nabuchodonosor tpe captiuitatis uidit. x. uisiones. q̄z tres uidit sub nabuch. p̄ma de statua quā deus ꝓtexit & lapide i mōte

Reges babylonis. cresce sig nificāte inq̄ regna a xpo cōmutēda. Secūdā d' anglo qui bus data est res pue ros a semacherib q̄ nō adueuerāt. Tertiā q̄ ē epla regis. q̄ narrat se subisse arboris insiū. obliuiā mentē & leonē nō ꝛepali & alienatōe mētis mutatū. & post ꝓce damel' sanatū. Quartā uidit sub balthasar de inq̄ uentus & anglis & inq̄ bestijs & leone insto pardo apro & inq̄ regnis. & x. cornib⁹ & x regnis de q̄rta precedentib⁹ a modico cornu & antiq̄ subuersis. post q̄ aduc tui & bestijs inq̄ sectis. Quintā sb eode de aduentu hinc cornua in pania & regno p̄sis & medoz & hyrcā & alexandro & eū effeminato qui subuertebat inq̄ cornua & subuersores. deq̄ & uno cornu diuū cornu & antiochus epyphanes. Sextā sub eode de destructōe babylonie p cyrū & darū expōita scripta i somnio q̄ cōtinebat. Assuere tethel phares. Septimā sub dario de anglo q̄ eū liberauit de lacu leonū ubi ꝓter uoluntatē regis positus fuerat q̄ decreto principū extimdia dato. de petitōnib⁹ nō sanctis ꝛ a rege. ter die orandi more cōtradi cerat. Octauā sub eode. gabriele eū certificāte de aduētu xpi post lxx ebdōs amoz lumariū & captiuitate finali sua p romanos post cōfirmatōem ciuitatis p neemiā & alios. & Joā uidit sub Cyro cui ueniās uir tuginta uidit uirū ī dutū lineis & arma & corp⁹ ei⁹ crysolitus. oculi lampades faciei ut fulgur. Decimam uidit cū eodem ut de sumptōe regni p̄sie

Hic finit⁹ q̄rta etas cui⁹ trū annoz et lxx trū ꝯdm hebreos. ꝯdm lxx mlt⁹ trū lxxxnj.

Sedechyas.

Iste Joachim cōstitutū regē appīo tulit pharao negyptū fratrem eius substituens.

Iste nabuchodonosor pm⁹ captiuatis duab⁹ tribub⁹ reliquas ihrl' godolya mortuo i cōfinia mē regni fuit de egypto. q̄ postea cū sens hystaus, vij mēsib⁹ ꝓce damel' in pristinā formā vij annis permutatus ē restitut⁹.

Iste nabuch secūd⁹ octauū q̄ suspensibil' diuebat⁹ plātauit. ꝓpter uxorem suam que media unde erat orta uidere uoluit.

Iste euilmerodach fili⁹ nabuchodō timēs ne ꝓ remansiss & ne a regno eum expelleret ad cōsiliū yoachim q̄d de tamē liberauit caduceū p̄is sui in ur ptes diuisū ut ut⁹ lumb⁹ dedit.

Hyosie post trāsmigratōem babylonis genuit Salathiel q̄ ad cōsiliū yemie traduxit sese i manus nabuch regis babylonis.

Iste Sedechyas q̄ ꝓpus mathanyas uase figuli nō instruct⁹ morte anange i retorta ꝓterit⁹. audita epla cōtra iemyā directa ut sic ficuū nec nō cōtrarie lagū cule vnj āno. a nabuch ē obsessus. q̄ reuocate & regē egypti supante iemas in ipsius. & de alio ieremiā tulus. redeunte ab obsidiōe nabuch. tandem ago nō chno, dū solut⁹ regi mala ꝓphasset i latū missus ab eunucho liberatus mala ꝓphare nō cessat. q̄ nocte fugiens in campis remotus cōprehensus captiuate, xl. anno ieremiā reluctā libero. & godolyā reliquis ꝓfecto in babyloniā rerus durit⁹ igno miosa relaxatōe ibi mortu⁹ ē & sepultus.

Hic finit⁹ q̄rta etas cui⁹ trū annoz et lxx trū ꝯdm hebreos. ꝯdm lxx mlt⁹ trū lxxxnj.

Jehu.

Elyachim l' Joachim

Elyzaphat

Judas.

Salathiel

Zorobabel

Abyud.

Elyachym.

Regulam.

Laboslardach.

Balthasar

Reges persaz-

Darius

Cyrus

Cambises l' nabuchod.

Hmeydes magus.

Darij filius ydaspis

Xerxes.

Artaxerxes.

Abacuk

Iggeus.

Zacharias

Judith.

Eldras

malachyas

Hieremyas.

Ioachim filius Salathiel non genuit Sedechyas h' Jechonyas mõe post translmigrationẽ babylonis

Ite Cyrus occiso balthasar regno babylonie ad plas translato primo anno exitatus scriptura y saye, licentiam dedit iudeis redeundi. q' anno egressi sũt l milia hoctante aggeo 7 zacharia sub iehu 7 zorobabel, qui xxx annis impedimenta p' finitimos uix usq; ad oppidationẽ muros templi edificauerũt.

Cambyses q' et nabuchodonosor vij annis q'bus monarchiã occupatis obiuit. sub patre eius l' uiuit xij annis pus regnauerat. templũ p hibuit edificari. hic autẽ uoluit se milites hel sanct ubiq; p deo adorari. Judith cũ abra holoferne et p'cipe i obsidione bethulie capite truncato. achior proselito suo israhel liberauit. cantica retulit.

Darius filius ydaspis zorobabel soluẽs babylam de uno et uniuerse 7 rege pacifice munera p' datis senilo anno regni sui restituit templũ cõsummare quod vj° anno eius est cõsummatũ. xxvij° die. xij mẽsis et dedicatũ.

Sub illo Balthasar liberata ẽ Susãna a calũpnia sacerdotũ p Danielẽ 7 illi lapidati. sub eodẽ, Daniel lxx sacerdotes suos cõsumẽtes occidit. bel 7 templũ eius subuertit. draconẽ magna puera exadipe 7 pilis cocta suffocauit, propter quẽ Habacuc missus. ab abacuc d' Judea in babylonẽ translato uictu tius, et liberatus ẽ.

Tempe artaxerses elapsis bybliotheca repata rediens i ihrlm cui ne dũ absoluẽdo lemtas a tributo suptus a principib' accipiendi, potestatẽ quoq; pncipis a quendi 7 substituendi a rege accepit

Idem alienigenas mlieres acon sortia uideor erant.

ffres

Johes

Jhus

Jadus

Onyas.

Symeon iust?

Eleazar?

Manalles

Onyas

Symon.

Onyas

Jhus uel Jason.

Onyas ul' menela?

Alchim?

Jezer

Sadoch

Achim

Elyud

Assuerus post cōuiuiū delia
vasthi expulsa, hester nup̄duc
ta mardocheo honorato. Aman
ciuspsa. de cuī cede indeqñ
doluse dauī nouis litteris m
capita hostiū cōuertit, ꝑ quod
adhuc purim celebrant i meō
nā tedis xiiij die xiij mēsis t cō
uiuiū celebrāt xiiij ul' xv die i
sua ubi duob' diēb' uacauerūt
oratiōi. Eo tempe Aristoteles
audiunt platonem.

Ochus suggestione uagoi p̄
fecti an' familiarē ihm iohes
interfecerat. tributa p̄ elcesam
dimissa repetit.

Anno ab alexandro demuto
saraballa p̄fectus dariī ip̄tes
alexandri transiens. templū i
mōte garizym manasse fīi iadu
sūm pontifias quis filiā duxe
rat impetrauit.

Iste ptolome' p'm' fili' lagi sublimi
tatē sacrificādi intrans ihrlm multos
d' iuda t garizym captiuos uēdidit.

Iste ptolome' phyladelphus
cupidus librō. cōsilio demetry
t aristei. soluit cxx iudeos sin
gulis p cxx dragmas argēti mille
i numerab' adobla
tōnes templū.
lxx interptes ab
eleazaro missos i
alexandriā suscepit
honorifice. t interptatōe lxx
diebus finā numerab' honora
tos remisit.

Iste Antyoch' magn' tributa
vij ānis multauit templa phyla
delpho relaxata subiugata sibi iuda
phylopatore denuncio renouauit. ob
cui' fenestrā quras pr symois i egyp
tū fugiens ad ptolomeū epyphanem
templū i regione elyopoleos ylaye ꝑphe
riam cōplens cōstruxit.

Iste Antyoch' epyphanes audita morte pris
t metuens fils ei esset re
me clam egressus rece
ptus ē mōbusdā tunran
b' syrie qr libertatē p̄ten
debat. vñ et nomē accep̄
epyphanes. q̄ mortuo
fr̄e p eo regnauit. q̄ ūēdi
to sacerdocio p̄mo iasom
post menelao gēnū sūi
noīa imponēt' p̄ma
et pebeya ihrlm sacerdo
tibus. omiaq; ab antiocho
to suasu menelay oēm so
egypto dolo pcussa ihrlm
quoq; pcussit. de egypto
tepli p̄mūos romanoz
expulsus i templo ydolū
iouis olympiadis posu
it. ad mtus gētū iudeos
cogit. q̄ prius ab elymaide
turpiter expulsus, cō
tra ihrlm tendēs con
fractus luet sero pe
iuterit miserabili
ē mortu'. Seleucus
fili' Antiochi magni
elyodez missū i ihrlm
a duob' iuuenibus inter
tātū reperit.

Darius q et
melas

Alexand' ma
cedo.

Reges egypti.

Reges Macedonie.

Reges Asie.

Reges Syrie.

ptolome' fili' lagi.

phylipp'

Antigonus

Seleucus

ptolome' philadelf'

Antyoch' father

ptolome' euergetes.

Antyoch' theos

ptolome' philopator

Seleucus galeata?

ptolome' epiphanes

Seleucus teraunos.

ptolome' philometor

Antyoch' magn'

filius

Seleuc' philopator

filius

Antyoch' epyphanes.

Hester

Saraballa

Vagasus

Regū gretzie negarunt. x tbus ordē
sua mutauit. cui veneō
obeūti mr̄ hec ānun
tiari fecerūt in
regnū. de quoz duob'
plenā agit scripturā
ꝑter iudeos quos affu
xerunt.

Alexand' ma
cedo.

Sub symone iho
filius syrach sapiē q̄ ecclesiasti
cus uel' parechos
diar' cōposuit de
quo ibi mētōne
facit.

Post hos reges
fuerunt alij i egyp
to q̄ hic nō ponūt
usq; ad cleopatrā
qua cū antonio q
eam adamabat
i nāu supata tran
siit egyptus i p̄te
romanoz.

Alchim' a deme
trio regis pōtifex.
iuda machabeo
semp̄ infestus dū murus
domꝰ sancte v opa ꝑphā
z destrueret paralisi p
cussus decessit.

Ille Mathathyas sacerdos madian ierem
pas nūcijs antyochie
pyphanes. aī filys su
is t alijs deī timēb⁹
manūs latens inde
os die saltōr pur
gare docuit. leges
paternas restituit

Ille Judas machabe⁹
Appollonia t seron tr
motheo nycanōr gor
gya t lysia supatos th⁹
annis. xxv die decemb⁹
fis sacerdos ematā ut
vij dieb⁹ eum ple t joā
tham galaditidem. p ly
monē galileos liberans.
sub yoseph⁹ zacharia
ciliodib⁹ ihlm duob⁹ tm
libus cadentib⁹ postqua
eupatoi dextras dedit
accusatōem alchimi tol
lerans. caput nycanoris
truncans, postquā cū ro
manis fedus iuit a
bachide ē occisus,

Ille Jonathas principis
nabucheis iulcōe fris
t post victoriā cū bachide
mito fecē. alexandro ex
sacerdotū cōherente ope
ferens post eā demetrō
t antiocho adolescēti.
a triphone idolo ligatus
ē t occisus,

Ille Symon cū o talen
ta argenti t duos filios
jonathe triphon⁹ p jona
tha tradidisset spe fru
strat⁹ demetrio fedat⁹
ante cyon mūdauit eier
tos custodib⁹ tandē adu
ce i ptolemaida dolo occisus
hyrcanū filiū ei⁹ successorem
habuit,

Ille aristobolus mate
uulata t tribus fīb⁹
dyadem a sibi iposuit fi
gelhane uxoris. antigo
nū fratrem suū interfecit.
Et deinceps ann lxxv ā
nus a sedechya qñ regni
nitrupū fuit. mortu⁹ ē.

Ille Alexander inter
fectus sint antyoch
ie a sapione ciuium.

Ille Demetrius sother filius
Seleuci romā rediens
antyochū cū lysia occi
dit. alchimū pōtificē ō
stituit. cū qua bachides
iudeā missus iarmuth
ihrlm multos strauit, ny
canorē manu sua occisū
amisit. per bachidē jud

Ille antyochus eu
pater bethsura capta.
ihrlm obsessa t dextra
judeis data d eor⁹ legib⁹
obseruādis. phylippū d
antyochia erat. tā
dē al lysia a suo exer
citu ligat. p cepto d
metrij filij seleuci
fuit interfecta.

Ille Alexand filius
eupatoris ope jonathe
oriundes demetriū. duob⁹

Ille Johes hyrcanus
duob⁹ d vi
lodis dauid
apus. antio
cho ut ab
obsidiōe ihe
rusalem re
cedēt aur ta
lēta dedit. t
ut placaret
murū pli
d aprōne se
pulchri d re
liqua pecu
nia pmus
zenodochia
ifituit.

Ille Alexā
der aureū
mille unc⁹
interfecit
q obediens uxori sue
regni reliquit.

Ille hyrcanus a fre suo
aristobolo deceptus ope arabū
ad quos cōfugerat a pompeyo
in sacerdotū cōfirmatus. t
a julio cesare rex sine
nōie cōstituit. tandē gla
dio parthor⁹ opem antiga
no cōferenti. ambus
mutilatus obijt.

Ille Alexander filius
aristobuli. uxor ptholomei t Alexi de qua
suscepit ibi lysaniam.

Ista Alexandra fuit filia aristo
buli. uxor ptholomei t Alexi de qua
suscepit ibi lysaniam.

Ista Alexandra uxor alexandri pol
lucius regni hyrcano filio suo. Ar
stobolū alterū filiū suū cū uxore et
filys mandauit accipitrens eos abs
des ut regni sibi usurparent.

Hic tumultū ē regni syrie t hyrca
nie nōe uēit antyoch⁹ em ap⁹
phos fugies pōpeyo se tradidit p⁹
phylipp⁹ capt⁹ ē a Gabinio.

Ille Crassus fere oē aurū q pompei⁹
ablatum erat insuperū pōpeye multū
tulit, vñ aurū i os ei⁹ infudit dicens
Tempe Cassij pugnauit juli⁹ cū
pōpeyo t post victoriā hispaniā tribus
annis t milib⁹ vij tenuit pīncipatū
nā sub cōsulib⁹ res acta sunt annis
ccc lxvij. t atpe Romuli sub regi
b⁹ septē. et lxj anis fuerat ipatū
qb⁹ exactis finxellent ciuiles usq
ad julium celarem.

Demetrius sother

Antyochus eupater

Alexand⁹

Antyoch⁹ adolescēs

triphon p dicta

Demetrius

Antyochus sidetes

filius

Pompeyus

Scaurus

Gabinius

Crassus,

Cassius,

Julius celar,

Judas machabe⁹

Jonathas

Symon,

Johannes

Eleazarus

Johes hyrcanus.

Aristobolus.

Alexand⁹

Alexandra

Mathathias symone⁹

Eleazar

prior.

post erior

melchy

mathan,

filius carnalis,

filius carnalis.

Cassius

filius

hely,

vterini fres

jacob.

hyrcanus

aristobul⁹

Antigon⁹

Alexand⁹

Alexand⁹

Lysanias

joseph.

herodes

Ille gētilis Antipat ydumē natōe, my filios hūit qz vn noīe Alexandra rex fuit iudea nūdata ē i uxorē neptis hyrcāi c mariagne, ppt quā z regnū z cēt nūiauit, q post ānos octo

Ille herodes Alexandra

gusto p Solū

Antipat

herodes alexandra

phasselus

Salome

Iosippus

feroras.

mariagne

mariagne octa. m

noctēq quoq

mundatus. filys

quoq ius Aristobolo

Antipat z Alexand mittens

tādem miserabilr mores archelaum

subtituit.

mariagne

mariagne

Iosis.

deopatra

archelaus aristobol

aristobol

Alexand

Antipat

phylippe tetrarcha

hodes Antipas tetrarcha

xpc puer

Ille herodes an

tipas subquo dns

pallus z Johes dollat

tetrarcha galylee fiē. post

loga certamen cū arch

elao d regno iudee hodi

regi Judee post passione

dni fiū. cuius uxoris

roma tendes, accusatē hodis agrippe exiliū lugdunū

ē d traditus. Ille herodes agrippa uacietate for

tune sepe exptus dans sibi tetrarchys philippi

lysanie hodis Antipe z my az iudea iregē a gayo

promotus ad uolūtatē iudeox occiso Jacobo ho

nores diuinos sibi pallus exhiben tristē mor

tis mūiū buionē uidit, ut illicul hyla plen hēt

Tempe Annicy rufi mortuo ē augustꝰ postꝰ

regnauerat ānis L. mēsib vj. diebꝰ x. exqbus

xmy ul xy ānis autoīnꝰ cū eo regnauit.

Sub archelao redijt yoseph d egypto i iudeam.

Idem archelaus post longa tertamīa cū frib dy

archꝰ ydumee fiē. z Judee primitiē regni elatus

ob tyrānidē apud cesarē accusatus uenīā ē

relegatus cuiusꝰ ius i primā redactus, p

curatore Judee missus ē Componius.

Ille Jacobꝰ mayor ē frr Johānis ad dilectiōnē Alteri ds ē qꝫ inter primos aplos est electus cui cepe mīa postilla gestit

q cura pcia pallus ab agrippa, sed hū hz celebre xiij kalendꝰ augusti.

Andreas

Componius

ygarius

Iunius rufus

valerius

poncius pylatus

maria

Zebedeus

maria.

yoseph.

Alpheus

maria

Joseph ul bar sabas.

phylippus

bartholom.

Jacobꝰ mayor.

Johes ewn.

petrus.

xpc relinquēs

Thomas.

Jacobꝰ mīor

Symon.

Judas ul tra theus.

Hic Jacobꝰ cūct ab aplis ordinatꝰ ihrlm epūs scripsit prima epla ex cā

nonīb q e frr dni ē uocatus qui erat ei similis q z addrām alterꝰ mūor ē

dni z celebrat eiꝰ solēnitas kal may. Paulus z barnabas i antiochia a spū scō sūt

segregati xmy āno a passiōe dni z aliq̄ntes ihrlm ad petrū z Jacobū q eis man ipositu

erat xmy āno ad predicādū sūt profecti. qbꝰ postea segatis paulꝰ pt loga predicatiōe roma uenies

postq xij ānis i tuba ruinosa sub nerone mārtyr. xmy āno nōms ē pallꝰ eodē die q z petrus.

Augustus

Beata ugo Maria mr dni xmy ānoq

fuit qz p spm scō angli nūciāte concepit.

Et dns nr ihc xpc xxx annoz erat cū

baptizat erat a Johe, trib qz ānis z tb

mēsib postea tradit morti z sepultus tri

due reliurgēs. p xl dies cōsolatus ei discipulis suis.

z xl die reliurgēns ascēdit uelū ad dextā patris.

1 die aplis spm scō dedit ad robur quē dederat

ei ad faciēda mirada z dimittēda pcta. Vir

aut ugo maria ānis xy i domo Johis evāge

postea assūpta ē i celū z sū cui oēs dies illi

ām lxm Quadragesimo secūdo ano regni Au

gusti natus ē dns ano hodis xxx morte dnica diei.

Anna primo accepit Joachim d qua hūit

mariā mīem

dni ihōlam

eph. eo mor

tuo acce

d q hūit aliam

Mariā alphei d qua

os s Joseph ta

Symōem z Ja

bū. Mortuo au

cleopha accepit

na Salomā d q

aliā mariā

Zebedeo ex

duos filios

de ewn ad

mayorem.

Anna

Salome

Cleophas

Joachim

Elyzabeth

Zacharias

tres vnā ne,

Tyberius

Johes bpta

Hic finitur quinta etas d lxxv

annoz. Quinq fuerūt anne. prima mr

Samuel. secūda uxor raguel. tcia mr mīs

dni nr ihu x. Secūm Oseiū z lxx interpes

ab ada usq ad abraham sūt ānī iij c lxxxiij.

ab abraha usq ad xpm ij xv. sedm hm ab ada

usq ad xpm v c xx viij. vñ vlus. Annū cur

ne natū sūt nulla quinq. Anna translata solo

nūm atq; diuerū. Ann erat dem solis lunecq

secūd. Quādo fuit dns sacra d virgine natus.

Ille tyberi relatu cuiusdam scribit augusto q valerū misit

procuratore Judee q palam vendebat sacerdociū. pius au

gs admouens ylmahele destituit. posthea eleazar filiū

Anne, deinde Symōem, tādē yosippū q z Cayphas dns

est subquo dns pallus est.

Maria.

Joseph.

Alpheus

maria

Joseph ul bar sabas.

Andreas

Jacobꝰ mīor

Symon.

Judas ul tra theus.

Thomas.

phylippus

bartholom.

Jacobꝰ mayor.

Johes ewn.

petrus.

xpc relinquēs

paulus.

barnabas

matheus

mathyas.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS